

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her:

<https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Hansen

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Et Tidsskrift

til christelig Oplysnings og Opbyggelses Fremme.

Udgivet

af

I. L. V. Hansen,
fb. Præst i Haderslev Provsti.

~~~~~  
30. Aargang.  
~~~~~

Kjøbenhavn.

I Commission hos Grosserer Millech.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri.

1882.

Register

til

Nordisk Kirketidende for 1882.

I. Afhandlinger, Aktstykker o. desl.

	Side
Spanien	1. 17. 33. 54. 65.
Helgenerklæringen	6.
Missionshuset i Steyl	10.
Den h. Adelheid	28.
Den h. Joseph af Leonissa	30.
Skriftesedlen	41.
Den h. Oswald	46.
Den 8de December 1881 i Rom	49.
Den h. Svibert	62.
Père Lacouture	71.
Frasigelse af Præsteembede	73.
Den h. Chad	78.
Guds Forsyn	81.
Den h. Kunigunde	94.
Guds Retfærdighed	97.
Et Børnehjem	108.
Det christ. Autoritetsprincip og Folkesuverænetetsprincippet	115.
129. 146. 161. 177. 193.	209.
Den h. Barndomsforening til Hedningebørns Frelse	121.

	Side
Ansgariusforeningen	136.
Guds Veje ere underfulde	154.
Vor h. Fader Leo XIII.	169.
Den h. Fridolin	174.
Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener 181. 199. 246. 263. 278. 295.	310.
Pastor Wilhelm Tenten	203. 218.
En Fyrstbiskops Testament	214.
Dominica Resurrectionis	225.
Om den første h. Communion	232.
En Lovtale over det Romerske Breviar	234.
Den h. Johannes Joseph af Korset	238.
Ere Mirakler umulige, og skee der ikke Mirakler mere? 241. 257	273.
Musica sacra	251.
Den h. Thomas af Aquin	270.
Maimaaneden	283.
Bognyt	285. 429. 668.
Den h. Johannes af Gud	286.
Magnetisme og talende Borde	289. 305.
Den h. Francisca af Rom	302.
De 40 Martyrer af Sebaste	318.
Om de katholske Missioner og Foreningen til Troens Udbredelse	321
Den belønnede Korsbærerinde	329.
De japanesiske Martyrer	332.
Den h. Mathilde	334.
Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki	337. 353. 369. 385.
En vidtbereist Missionær fra gammel Tid	344.
Det h. Kors	345.
Den h. Frederik	350.
„Helgen- og Billedtilbedelse“	361.
„Sange og Lege“	365.
Den h. Gregor den Store	366.
Smukke Ord af en Fader	376.
Den s. Clemens Hofbauer	379.
Den h. Heribert	381.
Et Speil	383.
Et Par træffende Ytringer af Kirkefædre	385.
Ungdommens Patron og Forbillede	390.
Giuseppe Garibaldi	394.
Pharisæisme, Verdens Religion	401. 417.

	Side
Dr. Bernhard Høting	408.
Garibaldi's Død	410.
Kartheusrofficeren	425.
Louise Aloysia Hensel	433.
Den h. Gertrudis	444.
Den h. Patricius	446.
Den udvortes Gudsdyrkelse	449.
Begeistringen for Garibaldi	457.
Den h. Joseph	460.
Den h. Cuthbert	462.
Colosseum og dets første Martyr	467.
Et helligt Barn	472.
Den h. Benedict	478.
60 protest. Paastande i Lys af den h. Skrivt	481. 497.
Kaiser Henrik III. paa Munkebjerg	491.
Miscelle	498.
Tankesprog	498. 509. 603. 619. 733. 751. 799.
Uden Religion gives ingen sand Lykke	506.
Den h. Nicolaus von der Flue	510.
De kirkel. Anstalter i Kairo og Ægypten	513. 529.
Hvorledes en protestant. Missionær blev Katholik	519.
Den h. Turibius	524.
Den h. Clara af Rimini	526.
Tvende tidssvarnnde Ord	534.
Den nye Pagts Præster ere Mennesker og ikke Engle	545. 561.
Den h. Irenæus af Sinnium	556.
Den h. Ludger	558.
Statistisk Oversigt over de christ. Confessioner i Nordamerica	570.
Den h. Johannes af Ægypten	574.
Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning	577.
593. 630. 646. 660. 673. 689	705.
Hans Kones Aske	585.
Den h. Dositheus	590.
Den h. Augusta	604.
Den h. Johannes Climacus	606.
Den h. Franciscus' 700 Aars Jubilæum	609.
Bogtrykkerkunstens 400 Aars Jubilæum i Danmark	612.
Den h. Quirinus	620.
Den h. Hugo	622.
Den h. Franciscus af Assisi	625. 641. 657.
En Culturdaad af Munke	681.
Klostrenes velgjørende Virksomhed	682.

	Side
Den h. Franciscus af Paula	686.
En literær Usemmelighed	693.
Den h. Richard af Cichester	702.
Hvad en brav Kone formaaer	711.
Uopdragne Børn	712.
Den h. Isidor	716.
Den h. Vincenz Ferrerius	718.
Pave Leo XIII's Encyclica	721. 737.
Christeligt Offermod	727.
Den h. Juliana	734.
Den skæbnesvangre Fødselsdag	743. 759. 776.
Fra St. Josephs Hospital	747.
Kirkemusiken	748.
Hvad det er at troe	753. 769. 785. 802. 819.
Den h. Herman Joseph	766.
Storkantsler Thomas Morus af England og Cardinal Fisher	794.
Hospitalet i Montmouth	796.
Dr. Edward Pusey	809.

II. Digte.

Morgen- og Aftenpsalme af det romerske Breviar	113.
Christeligt Liv	145.
Ved Læsning af den h. Skrivt	440.
Stille Gudslov	441.
Aftenbøn	441.
Hellig Olaf af Norge	465.
Den 26. September	609.
Den hellige Nat	801.
Mariapsalme	817.

III. Kirkelige Efterretninger.

Rom. Side 14. 26. 59. 75. 124. 156. 172. 188. 236. 267. 285.
299. 317. 331. 346. 364. 398. 442. 494. 520. 540. 571. 614. 638.
654. 670. 713. 730. 749. 814. 829. — Italien. 317. 555. 670. 713. —
Østerrig-Ungarn. 92. 540. — Wien. 190. 399. 443. 520. 732. —
Steirmark. 414. — Prag. 507. — Tyrol. 555. — Belgien. 76.
236. 589. — Lewen. 521. 554. — Holland. 683. — Frankrig. 43.
137. 188. 253. 300. 331. 347. 654. 713. 750. — Paris. 398. 458.
507. 555. — England. 541. 589. 617. 639. 684. — London. 138.
378. 508. 639. — Glasgow. 189. — Tydskland. 26. — Berlin.
109. 443. 540. 554. 683. 731. — Aachen. 253. 731. — Baden.
207. — Crefeld. 378. — Cöln. 330. 476. 601. 714. — Eichatätt.
60. 540. — Elberfeld. 589. 602. — Essen. 602. — Frank-
furt a. M. 399. 442. 540. 572. 638. 683. — Hannover 349. —
Hohenzollern. 60. — Kassel. 268. — Kaiserswerth 301. —
Leipzig 253. — Mainz. 301. — Meppen. 671. — Münster.
458. 572. 616. 654. 713. — München. 237. 377. 554. 714. 783. —
Nassau. 494. — Osnabrück. 300. 364. 442. — Paderborn.
172. 365. 507. 749. — Posen. 476. — Soest. 76. — Trier.
268. 443. — Würzburg. 540. — Elsass-Lothringen. 348. —
Strassburg. 683. — Spanien. 684. — Grækenland. 750. — Schweiz.
378. 541. 555. — Nordamerica. 14. 207. 269. 285. 378. 415. 430.
476. 542. 573. 602. 618. 639. 655. 684. 701. 714. 732. 750. 765. 798.
829. Ægypten. 521. 655. — Ostindien. 602. — China. 92. 139. 495. 603.
— Africa. 60. 92. — Tunis. 125. 715. — Australien. 602. — Sverig.
Stockholm 763. — Malmø 77. — Norge. 237. — Christiania.
301. — Hammerfest 191. — Danmark. — Kjøbenhavn. 109. 125.
157. 173. 431. 522. 783. 799. 815. — Ordrup. 543. — Fredericia.
110. — Aarhus. 110. 141. 685. — Kolding. 126. 618. —
Horsens 349.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 1. Søndagen den 1. Januar. 1882.

Indhold: Spanien. Helgenerklæringen. Missionshuset i Steyl. Kirkelige Efterretninger: Rom, Nordamerica.

Spanien.

Det spanske Folk.

(Fortsat fra Nr. 51 f. A.)

Men jeg maa nu gaae over til at tale om *Bybefolkningen*, som man især har beskyldt for Irreligiøsitet. Udentvivelser ere de slemme Følger af den sidste ulyksalige Tid komne langt mere tilsyne i Byerne end paa Landet; men jeg kan ikke desto mindre, heldigviis meest efter egne Iagttagelser, meddele ikke Lidet, som taler til Gunst for dem. Allerede den Omstændighed maa være Enhver paafaldende, som interesserer sig for at gjøre nærmere Bekjendtskab med Spaniens religiøse Tilstande, at Kirkerne endnu ere i saa god Tilstand, efterat man har berøvet dem alle deres Midler. Ordensgeistlighedens Huse ere confiskerede, deres Beboere uddrevne, og deres

Godser, eller, naar de vare Tiggermunke, de af dem indsamlede Almisser dem ganske berøvede. Men, hvad maa der blive af Kirker uden Præster og uden Indtægter? I ethvert andet Land vilde de forfalde, og dette skulde man især have ventet at maatte blive Tilfældet med Nonneklostrenes Kirker, hvis samtlige Eiendomme bleve fuldstændigt confiskerede. Men i Spanien er det ikke gaaet saaledes. Kun faa Kirker ere solgte, saaledes som det desværre er skeet med den h. Philip af Neris skjønne Kirke i Granada, der er bleven en Tømmermands Værksted. Dette er imidlertid en Undtagelse; i Regelen har man nemlig ladet Kirkerne staae, men, som sagt, uden alle Midler til deres Vedligeholdelse, og dog har jeg ikke hørt, at en eneste af dem har maattet lukkes. I Xeres f. Ex. var der henimod 30 Klosterkirker, hvis Vedligeholdelse altsaa under disse Omstændigheder ganske udelukkende beroede paa de Troendes Gavmildhed og Fromhed; og dog bliver der endnu holdt Gudstjeneste i dem alle. Det Samme gjælder om Cadix, Sevilla, Malaga og andre Stæder. Adelige og andre velhavende Familier have overtaget Omsorgen for forskjællige Altere, og man seer Husets Damer i Overflødighed tilveiebringe og anvende hvad der ikke blot hører til deres anstændige, men endog glimrende Udstyrelse. Aldrig vare Capeller og Altere i en bedre Tilstand, end de nu ere.

Dengang da Kirkerne bleve plyndrede, bleve ikke faa af deres Kostbarheder reddede derved, at enten Stifternes og Givernes Familier reclamerede dem, eller at de bleve forvarede i rige Folks Huse. Meget deraf er nu givet tilbage, men Meget holdes endnu skjult; dette har jeg erfaret af flere fornemme Personer, som endnu have saadanne Ting i god Forvaring. Man viste mig saaledes en Dag i en Kirke et skjønt Mariabillede, som man kun seer dem i Spanien, hvor Træskærerkunsten har naaet en andensteds ukjendt Uddannelse. En af de mig ledsagende Geistlige gjorde mig opmærksom paa, at alle dets Forziringer vare af værdiløst Metal, medens

tidligere Alt havde været af Sølv, og strax efter tilhviskede en anden af mine Ledsagere mig: „Men det er Altsammen godt forvaret; det er skjult og vil atter komme for Lyset.“ De Troende søge tillige at erstatte hvad der er gaaet tabt; jeg saae f. Ex. i den samme Kirke en prægtig Kalk af Guld, som kort Tid iforveien var testamenteret den, og jeg har andensteds seet lignende Beviser paa Gavmildhed.

Et andet talende Vidnesbyrd om Fromhed og Tro er den Kjendsgjerning, at den evige Tilbedelse af det allerseligste Sacrament og den fyrreogtyve Timers Bøn aldrig er bleven afbrudt. Dette gjælder ikke blot om alle store Stæder, men ogsaa om Byer af anden Rang, der ikke have over 20,000 Indvaanere; og dog blive Omkostningerne ved denne Andagt ene bestridte ved de Troendes Gaver. En høist agtværdig Person af Embedsstanden forsikrede mig, at den offentlige Sædelighed havde forbedret sig betydeligt, og at Mange nu regelmæssigt besøgte Kirken og opfyldte deres religiøse Pligter, som tidligere ikke havde gjort det; at Opdragelsen var bleven bedre, og at, mærkværdigt nok, denne iøinefaldende Reaction til Gunst for Religionen just finder Sted i den Generation, som har faaet sin Uddannelse i Aarene 1820–25, da man anbefalede Ungdommen Læsningen af *Volneys**) Skriver. Dette har jeg hørt stadfæstet af Andre, som havde den bedste Leilighed til at gjøre Erfaringer herom. Som et i og for sig ubetydeligt, men

*) En berømt sensualistisk Philosoph i forrige Aarhundrede (f. 1757 i Craon i Anjou, d. 1823), hvis physiologiske, paa en materialistisk Verdensbetragtning byggede Undersøgelser endnu en lang Tid efter hans Død fandt udbredt Anerkjendelse, ligesom han ogsaa blev beundret og begunstiget af Napoleon I., og siden af Ludvig XVIII. udnævnt til Pair af Frankrig. — Han blev i A. 1789 valgt til Medlem af den franske Nationalforsamling og blev snart en af deivrigste Revolutionsmænd. For V., som for alle Sensualister, var Egoismen det høieste Moralprincip!

dog talende Beviis paa Folkets religiøse Rundhaandethed maa jeg her omtale hvad en i Xeres boende Ven har fortalt mig. Paa den offentlige Plads, hvor de Fattige pleie at forsamle sig, ligger et lille Capel, der kun indeholder et Ecce-Homo-Billede bag et Gitter, foran hvilket de Fattige nedknælede og ofte kastede en Quarto (2 Ø.) eller en Ochavo (1 Ø.) derind; men ved Aarets Ende beløb sig den samlede Sum til 3,600 Kr.

Jeg har ved et Par Leiligheder havt Anledning til at bemærke, at jeg ikke deler mine Landsmænds Mening om den religiøse Tilstand i *Barcelona*. Efter det som jeg selv har hørt og seet, har jeg dannet mig en gunstigere Mening herom; jeg har, ved Siden af paalidelige Vidnesbyrd om Befolkningens andægtige Deeltagelse i den offentlige Gudstjeneste, tillige en Beretning liggende for mig om de Festligheder, der bleve afholdte til Taksigelse for Stadens Befrielse i Marts 1843; disse Andagter vare meget talrigt besøgte og meget glimrende; Alterne i de forskjællige Kirker prangede med henimod 8000 Voxkjerter. *Malaga* har staaet i samme slette, men ligesaa ufortjente Renommé.

Saadanne Kjendsgjæringer som de her sammenstillede bevise for det første, at Folket endnu har en levende *Tro*, men de ere tillige et indirecte Beviis for dets christelige Veldædighed, hvilken jeg anseer for at være en ikke mindre skarpt udpræget Egenskab hos det spanske Folk. Jeg hørte engang ved et Table d'Hote af en fransk Kjøbmand, som øiensynligt var nøie bekendt med Landet og dets Befolkning, den træffende Bemærkning, at Spanierne intet Begreb havde om Luxus, men i Almindelighed førte et maadeholdent og tarveligt Liv, saa at man selv i Madrid — naar man undtager de Faa, der have opholdt sig i andre Lande og gjort sig fortrolige med disses Leveviis — ikke engang blandt den fornemme Verden mærker synderligt til Luxus. „En rig Kjøbmand“, tilføiede han, „vilde lee, hvis De vilde tale til ham om at holde Ekvipage; men vilde De bede ham

om at give en Almisse, saa vilde han, uden at betænke sig længe, give Dem 500, 1000 eller 2000 Francs.“

Den naturlige Følge af denne stedse beredvillige Goddædighed er den, at *de Fattiges Tilstand* i Spanien er en ganske anden end i England. Man ville derfor tage Hensyn til, at følgende Sted af „Meddelelser om Spanien“ taler om et af aarlange Krige og Revolutioner hjem søgt og forarmet Land:

„Forbauses derover, kloge Statsmænd! og den dannede Verdens Viisdom skamme sig derover! Her i Spanien eksisterer ingen Fattigskat. Landbefolkningen er meget udannet; Agerbruget staaer omtrent paa samme Trin som et Aarhundrede efter Syndfloden; Industri seer man kun lidet til; Arbeide er der heller ikke Meget af, og af Driftighed og Vindskibelighed slet Intet. Man ridser næsten kun i Jorden, gjøder den sjeldent og vander den kun nødtørftigt, skjøndt dette er aldeles nødvendigt, — og dog seer man næsten ikke til Armod! I alle Dele af Halvøen have Betlerne ligesaa glade Ansigter som velhavende og velklædte Folk. Ingen kan gjendrive mig, naar jeg siger, at her findes Intet af egenlig Nød. To Gange i dette Aarhundrede have fjendtlige Invasioner hærget Spaniens Jordbund, og i de sidste Aar har Borgerkrigens brændende Plovfurer oprevet den; Røvere gjorde alle Landeveie og Bjergpasser usikre, og Samfundet har kun til Nød arbeidet sig ud af Barndommens Tilstand! Hvoraf kommer det da, at man her ikke seer noget til saadanne forkomne i elendige og smudsige Huler van-smægtende Fattige, som der allerede var Nok af i England før Dronning Elisabeths Fattiglov, dengang da Landet endnu var svagt befolket, og hvoraf Irland i vore Dage tæller Millioner? Man har i Spanien en dyb Følelse af Forpligtelsen til Velgjørenhed; men anerkjender man ikke denne ogsaa i England? Deler den spanske Bonde villig sit Brød med den Fattige, og vægrer den engelske sig derved? Dette er vistnok ikke Tilfældet. Eller, har denne Forskjællighed ene sin Grund i Spaniens

svage Befolkning? Hvad Grunden nu end kan være, saa egner dette Phænomen sig unægteligt til at vække Tvivl om den høie Værdi af en med stor Forfinelse og et compliceret politisk System forbundet Overbefolkning.

„Man kan længe have boet i en spansk By, før man iagttager et eneste af de Tegn paa en forfærdelig Elendighed, som ere saa iøinefaldende i England, og som selv i London ere saa talrige endog i Nærheden af denne Stads fornemste og rigeste Kvarterer. Man seer vel ogsaa i Spanien ofte Pjalter og Smuds, men ingen af de skrækkelige Virkninger af dyb Elendighed og Hunger. I dette Land dør Ingen af Hunger, og kun Faa lide egenlig Nød. De, som bede om Almisse. høre for Størstedelen til de „lystige Betlere“; og, hvor indbringende denne Næringsvei er, seer man paa dens Udøveres stolte Holdning og deres Fordringers Paatrængenhed. Selv har Betleren vel hverken Huus eller Gaard, men han er en Konge og Herre overalt i Landet. Han gjør sin Runde ligesaa regelmæssigt som Skattekræveren og Godsherrens Forvalter. I ingensomhelst Deel af Landet har jeg nogensinde bemærket trykkende Armod eller hørt, at Nogen led Hunger. Contrasten imellem denne halvbarbariske Tilstand og vore civiliserede Tilstande er høist iøinefaldende. England har gjort store Fremskridt, men det er ogsaa stærkt befolket; derfor har det, trods alle Bestræbelser og exempelløse Anstrængelser, Tusinder, som lide Nød i Nærheden af Rigdom og Yppighed, og den, som iaar er rig. kan i næste Aar lide Mangel.“

(Fortsættes.)

Helgenerklæringen.

Den 8. December afv. A. optog Pave Leo fire Kirkens Børn, *Johan Baptist de Rossi, Laurentius af*

Brindisi, Benedict Joseph Labre, og Clara af Korset fra Montefalcone, der vare hensovede i Ry for Hellighed, i Fortegnelsen over Kirkens Helgener.*)

Saalænge Paverne vare Fyrster i Rom og herskede over Kirkestaten, pleiede Kanonisationerne at feires i selve Sct. Peterskirken med særdeles Pragt og Høitidelighed. Nu, da Rom er i Fremmedes Vold, som ikke kunne indestaae for Pavens Sikkerhed, turde denne ikke vise sig offentlig. Cæremonien fandt derfor Sted i en til Peterskirken stødende Sal for en snævrere Kreds af Kirkefyrster, fremmede Gesandter og andre andægtige Deeltagere. Dog havde der tiltrods for de sørgelige Tidsforhold ogsaa dennegang indfundet sig flere Hundrede Geistlige, Cardinaler, Ærkebiskopper, Biskopper, og andre Prælater. Thi en Helgenerklæring er ikke blot en sjælden Høitid, men den har ogsaa i alle Tilfælde en dyb Betydning for alle katholske Christne, om end Omstændighederne forbyde og umuliggjøre al udvortes Prunk og Pragt.

Enhver Helgenerklæring paastrykker Kirken paaany Hellighedens ubedragelige Kjendemærke.

Førend nemlig en afdød Christen kanoniseres, blive tvende Spørgsmaal drøftede: 1) Har dette Menneske herliggjort Gud ved *heltemodig Dydsøvelse* i sit Liv, eller ved Martyrdøden for Herrens Skyld? 2) Har Gud Herren herliggjort ham eller hende ved unægtelige *Mirakler* efter Døden.

Kan der svares et afgjørende Ja paa begge disse Spørgsmaal, da, først da fældes den Kjendelse: denne Afdødes Sjæl er i Himlen; den kan og bør æres og paa kaldes blandt Helgenernes Skare; men Svaret Ja eller Nei gives kun efter en formelig Rettergang.

Der beskikkes da Mænd, udmærkede ved Kundskab, Kløgt og Fromhed, til nøie at prøve Vedkommendes Levnet

*) Denne Fortegnelse kaldes med et græsk Ord „Kanon“; deraf „kanonisere“, en „kanoniseret Helgen.“

og de Begivenheder, der ansees for at være Mirakler, skete paa hans Forbøn. For at anføre et Exempel, der vedkommer det katholske Danmark: i 1180 døde i Aarhus *Niels*, Knud V. Magnussens Søn. Folkemunden kaldte ham Hellig Niels, og Jertegn sagdes at være skete ved hans Grav; Pavestolen blev anmodet om at kanonisere Niels, som den nogle Aartier tidligere havde kanoniseret hans store Ane, Hellig Knud. Innocents IV, som dengang sad paa Sct. Peters Stol, gav de to Bisper af Slesvig og Viborg samt Abbeden for Øm-Kloster i Dioceset Aarhus det Hverv, ved Hjælp af gudfrygtige Mænd nøie at undersøge baade Niels' Levnet og de foregivne Mirakler. Og da den førstnævnte Biskop døde, førend Undersøgelsen var tilendebragt, udnævntes i hans Sted Forstanderen for Sortebrødrene i Aarhus, „da det bør sig i saa vigtig en Sag at gaae tilværks med tilbørlig Forsigtighed;“ de beskikkede Prælater skulde selv udspørge dem, der sagdes at være helbredede paa Niels' Forbøn, og sende Protocollen over disses edelige Udsagn til Rom. Saa forsigtig var man dengang. Samme Fremgangsmaade anvendes hvergang.

Desuden beskikkes en anden lærd Mand, til paa den anden Side at fremsætte Alt, hvad der lader sig sige imod den Paagjældendes Dyd og Jærtegnenes Ægthed eller Troværdighed. Hans egenlige, officielle Navn er „Promotor fidei“, Forfremmer af Troen eller Helgen-erklæringens Troværdighed; Folkemunden kalder ham, skjemtende men betegnende, „Advocatus diaboli“, den Ondes Sagfører. Han maa give det edelige Løfte at ville fremsætte alle de Indvendinger, han ved omhyggelig Eftertanke kan udfinde. Først efterat det er lykkedes at gjendrive alle hans Indvendinger, afsiges den Dom, at den Paagjældende bør ansees og dyrkes som en Helgen ved Guds Throne.

Saamegen Omhu hæver den afsluttende pavelige Dom over al fornuftig Tvivl, saa intet besindigt Menneske kan tvivle paa, at vedkommende Mand eller Kvinde virkelig

har udmærket sig i Herrens Tjeneste og nu er i Himlen, da Gud har fundet Behag i at herliggjøre hans eller hendes Navn endogsaa her paa Jorden.

Til den menneskelige Forsigtighed kommer endnu Herrens ofte umiskjendelige Styrelse. En Mand, der i lang Tid havde beklædt det omtalte Embede som Promotor fidei i Kanonisationsprocesser, skriver senere: „Vi kunde ligesom see for vore Øine, hvorledes den Helligaand ydede Paven sin Bistand til at afsige den rette Kjendelse. Der var Processer, som havde heldig Fremgang i nogen Tid; men see, pludseligt stødte de paa uforventede Vanskeligheder, saa de gik istaa. Omvendt mødte Andres Helligerklæring Vanskeligheder, der ikke syntes at lade sig rydde af Veien; men saa fandtes der uforventede Actstykker, som bragte Lys i Mørket, saaat Processen fik et heldigt Udfald“.

Vi tør altsaa paastaae ogsaa overfor Ikke-Katholiker: De Mænd og Kvinder, som vor Kirke erklærer for Helgener, ere virkelig Helgener; de vare prydede med heroisk Dyd, nu nyde de den velfortjente Løn for deres trofaste Tjeneste ved at dele Herrens Salighed.

Men nu gjælder Herrens Ord, at af Frugten kjendes Træet. Den romersk-katholske Kirke er en *frugtbar Moder til Helgener og Helgeninder*; den straalere i *Hellighedens* lyse Skær; den er derfor Christi ene, *sande* Kirke.

Vi, dens Børn, ere Medlemmer af Christi ene, *sande* Kirke; vi ere paa den rette Vei til Himlen. Hvor stor Tak skyldte vi ikke Guds ufortjente Barmhertighed imod os!

Ganske vist have vi ingen *Vished* om, at vi ville naae Himlen; ganske vist kan Himlen mulig naaes ogsaa af Den, der uden egen Skyld ei er paa den lige Vei til den. Men ogsaa det er vist, at for ham er det vanskeligt, for os er det forholdsviis let; han bliver salig, *skjændt* han er paa den urette Vei, vi blive salige, *fordi* vi ere paa den rette Vei, hvor Guds Sandhed lyser for os, Guds Naade meddeles os i Sacramenternes syvfoldige

Naadekilde, hvor Christi Blod flyder daglig for os i Messeofferet til Syndernes Forladelse.

Dette er en Helligerklærings dybeste Betydning for os. P.

Missionshuset i Steyl.

Kun sex Aar ere hengaaede, og allerede har man opnaaet Meget, uagtet vor Tids saa trykkende Forhold! Gud skee Tak, at der ogsaa her er bleven reist et Huus, i hvilket Præster uddannes for at bære Guds Navn til fremmede Lande, til de stakkels Hedninger, der endnu vansmægte i det dybeste aandelige Mørke. Ja Gud skee Tak, at et saadant Huus er bleven reist, thi desværre alt for sand er vor h. Fader Leo XIII.'s Klage: „Tanken om de apostoliske Missioner opfylder Os med en vis Bekymring, eftersom Arbeidernes Tal daglig bliver ringere.“ Med disse og lignende Tanker forlod jeg nylig Missionshuset i Steyl, hvorhen jeg havde ledsaget en ny Elev. Maaskee har Du, kjære Læser, endnu kun hørt Lidet om denne Anstalt. Derfor vil jeg nu i Korthed her meddele dens Historie.

Missionshuset i Steyl ved Venlo i Holland blev grundlagt den 8. September 1875, altsaa paa Mariae Fødselsfest, af Anstaltens nuværende Rector Præsten Arnold Janssen fra Dioceset Münster med den h. Fader Pius IX.' Velsignelse og med de tyske, østerrigske og hollandske Biskoppers Godkjendelse. Da Rectoren kom til den høiærv. Ærkebiskop Paulus Melchers af Cøln og forelagde ham Planen til Missionshuset, da saae denne først meget alvorlig paa ham og sagde: „Hvorledes? vi leve i en Tid, hvor Alt vakler og truer med at styrte sammen, og saa kommer De og vil ovenikjøbet begynde paa noget Nyt?“ — „Vi leve i en Tid“, svarede Rectoren, „hvor Meget gaar til Grunde og hvor derfor noget Nyt maa træde i Stedet!“ Ærkebiskoppen gav ham Ret og efter nøiere at have gjort sig bekendt med Planen, gav han sit Samtykke til Foretagendet.

Begyndelsen var overmaade ringe. Et gammelt Vertshuus i Nærheden af Venlo, der før havde glædet

sig ved Kudskenes flittige Besøg, blev Vuggen. En Tid syntes det, som det Hele igjen skulde falde sammen. Men Rector Janssen stode paa den almægtige Gud. „Denne unge Plante“, sagde han dengang, „staaer i Guds Haand. Behager den Ham ikke, saa lade Han den visne hen; behager den Ham, saa vil Han ogsaa vide at give den Væxt og Fremgang“. Og den fromme Rectors Tillid er bleven rigelig belønnet. Den lille Plante begyndte snart ret kraftigt at udvikle sig.

Ved Paasken i 1876 havde Missionshuset kun een Præst (Rectoren), en Vielsescandidat og fire Elever, som endnu vare i de laveste Classer. Ved Aarets Slutning var der 14 Elever i Huset. i det næste Aar 34 og et Aar senere 50. I denne Sommer fandtes der allerede 105 Elever, af hvilke 8 studerede Philosophi, 10 Theologi, og for Øieblikket er der 115, der undervises af 12 Lærere. Forhaabenlig vil Fremgangen snart være saa stor, at 10 til 20 Præster hvert Aar kunne sendes til Missionerne. Desuden findes i Huset flere Arbeidere, der tildeels have til Hensigt senere at følge Missionærerne og være dem behjælpelige. I Missionshuset boe nu for Øieblikket over 150 Personer.

Men hvor har man da fundet Plads til saamange Mennesker? Vertshuset kunde jo dog ikke være stort nok? Tilvisse ikke, men hør nu, hvilke Forandringer der ere skete i den korte Tid!

Allerede den 17. August 1876 begyndte Rectoren i Fortrøstning til Gud paa at opføre et stort Missionshuus. Men de Penge, han var i Besiddelse af, vare snart opbrugte, og endnu havde ingen ny Velgjører meldt sig. Da bragte en Dag tre Sødskende en Capital paa 4,500 Mark til en Messestiftelse og tillode derhos, at Pengene maatte anvendes til Bygningen. Den nævnte Sum slog rigtignok ikke til, men den var dog altid en betydelig Hjælp. Og den h. Joseph lod det heller ikke beroe hermed, men sendte stedse nye Velgjørere. I Efteraaret 1877 var Bygningen fuldendt. Huus- eller Missionscapellet blev indviet af en chinesisk Biskop, Msgr. Zanoli, apostolisk Vicar i det østlige China, og stillet under de hh. Ærkeengle Michaels, Gabriels og Rafaels Beskyttelse. Strax efter Indvielsen begyndte man 40 Timers Bønnen i Capellet for at nedbede Guds Velsignelse over Anstalten. Dette foregik den 29. September 1877. Allerede Aaret efter var en Udvidelse af Bygningen nødvendig. Ogsaa ved denne Leilighed hjalp den h. Joseph paa en næsten

vidunderlig Maade, og den 25. Marts i dette Aar har man lagt Grundstenen til en ny Kirke. Kun med Møie kunde Rector Janssen beslutte sig hertil, og det var ene Erkjendelsen af den absolute Nødvendighed, der lod ham paabegynde den nye Bygning; thi Huuscapellet rummer kun 120 Personer, men Beboernes Tal er, som sagt, allerede voxet op til over 150, og Mange vente endnu udenfor og bede om at blive optagne. Desuden vilde i en nær Fremtid Huuscapellet eiheller være tilstrækkeligt til at Præsterne, hvis Tal stadigt forøges, hver Morgen til rette Tid kunde læse den h. Messe og ikke blive forstyrrede i deres Studeringer. Capellet har tre Altare, af hvilke de to Sidealtre gjøre et pinligt Indtryk, da de ere altfor indskrænkede, hvilket tillige ogsaa øver en uheldig Virkning for Hovedalterets Vedkommende. I Capellet kan der næppe afholdes en høitidelig Gudstjeneste, der dog, og da især paa Høitidsdagene, virker saa velgjørende paa ethvert katholsk Gemyt, ja næsten er en Uundværlighed for samme. Opførelsen af en Kirke var derfor en bydende Nødvendighed. Da Missionshuset er et saa veltalende Vidnesbyrd om Guds Almagt og Forsyn, saa vil den kjære Gud ogsaa nok hjælpe ved dette nye Foretagende og tilføre det gavmilde Velgjørere. Det gjælder jo her om at reise et Gudshuus, der skal vorde Moder til mangan Missionskirke, og af hvilket med Tiden saa mange Præster og — maaskee — Martyrer skulle fremgaae.

Nær havde jeg glemt en ældre Bygning, der staaer i Nærheden af det gamle Vertshuus. Det er nu Missions Trykkeri, hvor allerede flere smukke Skriver blive trykte.*) Dette Trykkeri arbejder udelukkende i Missionernes Interesse. Alle Indtægterne anvendes til Missionshusets Bedste, saa at man altsaa understøtter dette ved at kjøbe en af de nævnte Bøger.

Endnu maa jeg omtale to glædelige Begivenheder i Missionshusets Historie. Den 2. Marts 1879 reiste de to første Missionærer fra Steyl til China, nemlig Hr. Johan Baptist Anzer fra Sognet Pleistein i Dioceset Regensburg (Bayern) og Hr. Joseph Freinademetz fra Abtey i Dioce-

*) Paa Missionstrykkeriets Forlag kan faaes:

„St. Michaels-Calender“ Aargang 1880, 81, 82 à 50 Pfg.

„Kleiner Herz-Jesu-Bote“, Monatschrift in Bildern. (Aarlig 1 Mk. 40 Pfg.)

„Die hl. Stadt Gottes“ in Wochen-Nummern. (Kvartalet: 2 Mark.).

set Brixen i Tyrol. Til Afskedshøitideligheden var Hs. Excellents Msgr. Capri, pavelig Internuntius i Haag, kommen hid og havde den Godhed at indvie Missionskorsene samt at hefte dem paa de to Missionærers Bryst. Det var et rørende Syn, da ved Høitidelighedens Slutning alle de Tilstedeværende kyssede de to Missionærers Fødder, som det er Skik i Missionsseminarierne ved Afskedsfesten i Overensstemmelse med de Skrivtens Ord: „Hvor kostbare ere deres Fødder, der forkynde Fred“. Efter et kort Besøg i deres Hjem reiste de to Missionærer til Rom for at modtage den h. Faders Velsignelse, derefter til Loretto, hvor de stillede sig under Gudsmoders Beskyttelse, og naaede efter en 34 Dages Reise lykkeligt det længe forventede Maal.

Den anden glædelige Begivenhed i Missionshusets Historie er Overdragelsen af et eget Missionsdistrict i China. Ved Aarets Begyndelse fik nemlig Missionshuset af Propagandaen i Rom anvist sig den sydlige Deel af den chinesiske Provinds Schantong, der ligger ved Havet overfor Korea. Dette District har en Størrelse og Befolkning som Holland og Belgien tilsammen, men blandt 9 Millioner Hedninger findes der kun 200 Christne. I Sandhed en Virkekreds, som den ikke kunde ønskes bedre!

‘ Dette, kjære Læser, er et lidet Billede af Missionshuset i Steyl. Opreist under trykkende Tidsforhold, har det ved fromme Troendes offervillige Understøttelse stedse kunnet udvide sig og optage altid flere Præster, Elever og Arbeidere. Hvad i Begyndelsen Mange ansaae for at være et haabløst Foretagende, det har nu ved Guds Hjælp udviklet sig saa vidunderligt. Gud give, at Anstalten maatte udvide sig endnu mere og finde nye Velgjørere, for snart at kunne see sig i Stand til at aabne sine Porte for de mange, der endnu vente paa Optagelse.

Til Slutning endnu et flygtigt Blik paa en Anstalt, der har stor Lighed med Missionshuset i Steyl, nemlig Seminariet for de udenlandske Missionærer i Paris. Fra Aarhundredets Begyndelse har dette Seminar allerede kunnet udsende over 1000 Præster til Østasiens udstrakte Lande. Og for Øieblikket virke over 500 Præster, som ere uddannede i dette Seminar, blandt Hedningerne for at forkynde den Korsfæstedes Lære. 500 Missionærer, hvilket anseeligt Tal! Hvilken Virksomhed kunne de ikke udfolde! I Aaret 1878 have de døbt 60,496 voxne Hedninger og 269,723 forladte Hedningebørn.

Maatte Missionshuset i Steyl snart kunne opvise

lignende Resultater! Dette er mit inderlige Ønske og sikkert ogsaa dit Ønske, kjære Læser. „Sandelig de Smaa raabe efter Brød, men der er Ingen, som rækker dem noget. Høsten er vel rig, men Arbejderne ere faa.“ (Leo XIII. Encyclica af 3. Decbr. 1880).

o.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Atter er en af de meest udmærkede katholske Theologer, et af de nidkjæreste Medlemmer af Roms Geistlighed og en Prydelse for Jesu Selskab bleven bortkaldt fra sin Virksomheds Skueplads. P. Antonius Ballerini er efter en længere Sygdom afgaaet ved Døden den 27. Novbr. i det herværende tydsksungarske Collegium, hvor han lige til sit Sidste docerede Moralthologien. Den katholske Presse i den evige Stad er en Tolk for den almindelige Følelse og Overbeviisning, naar den siger, at hans Død er et smerteligt Tab for Jesu Selskab og den hellige Videnskab. Som grundig Bearbejder af Gury's Compendium af Moralthologien har den Afdøde ogsaa i Udlandet gjort sit Navn vidtberømt. I Rom erkjendte flere Anstalter for legemlig og aandelig forkomne Personer i ham deres Skaber og utrættelige Velgjører. Som Raadgiver i de kirkelige Congregationer var P. Ballerini ligesaa søgt for sin Grundigheds som frygtet for sin Djervheds Skyld; den nys stedfundne Bilæggelse af Stridighederne mellem det engelske Episkopat og de derværende Ordenssamfund roses for en stor Deel som hans Værk. Paa Lærestolen som i Sjælesorgen var han utrættelig virksom indtil sin høie Alder, der oversteg 80 Aar.

Nordamerica. „Kathol. Vbl.“ indeholder en længere Artikel om den store Dødelighed, der hersker blandt den katholske Geistlighed i de forenede Stater. Kun faa Præster opnaae en høi Alder, og der hengaaer ikke en Uge, uden at der i katholske Blade findes Anmeldelser om en eller flere afdøde Præster. Meget hyppigt finder man i disse Anmeldelser unge og i deres bedste Alder staaende Præster, som efter en kortvarig Virksomhed bleve bortrevne af Døden. Denne Kjendsgjering fortjener saa megen større Opmærksomhed, som man selv af Katholiker ofte kan høre den Anskuelse

blive fremsat, at Præsterne føre et meget bekvemt og behageligt Liv, og at deres Virksomhed ikke er videre anstrengende. Denne Mening er falsk og aldeles ugrundet. En nidkjær Geistligs Virksomhed her — og de allerfleste af vore Geistlige ere dette — er meget anstrengende og angribende. Ikke alene Sjælesorgen, men ogsaa hele deres Menigheds finansielle Forvaltning paahviler dem. Alle vore skønne og kostbare Kirker og Skoler, Collegier, Hospitaler, Fattig- og Vaisenhus ere Vidnesbyrd om vor katholske Geistligheds Nidkjærhed. Det er ingenlunde nogen let Opgave for en Præst at tilveiebringe de nødvendige Midler til alle disse Bygninger og Indretninger og sikre deres fremtidige Bestaaen. Kommer en Præst til en fattig, forgjældet Menighed, hvilket Overmaal af Møie og Sorger venter da ikke den arme Mand, der ofte neppe her overskredet Ynglingealderen! Til alle disse Arbejder kommer saa Sjælesorgen, der her i America er forbunden med ganske særegne Vanskeligheder. Hvormange Medlemmer af Menigheden maa Præsten ikke opsøge i deres Hjem, hvor mange finder han ikke, som, efter i en lang Aarrække at have forsømt Kirken, nu skulle føres tilbage paa den rette Vei! Han maa skjænke Skolen og de i Menigheden bestaaende katholske Foreninger sin stadige Opmærksomhed, høre Skriftemaal, besøge de Syge og ofte bringe de sidste Sacramenter milevidt til de Døende, læse den h. Messe og prædike om Søndagen paa forskjællige Steder, holde Vesper og Conferentser om Eftermiddagen o. s. v. Kan man tænke sig en mere besværlig, Aand og Legeme mere anstrengende Virksomhed end denne? Tillige skeer det ei sjældent, at selv hans ædleste og bedste Hensigter miskjendes af hans Menighed, og at han, hvis Virksomhed Enhver burde understøtte efter bedste Evne, saaledes bliver Gjenstand for Fjendskab og Forfølgelse. Hvor ofte bliver han ikke dybt krænket af Menigheden, og hans besværlige Kald derved gjort ham endnu vanskeligere! Derhos hviler et stort Ansvar paa hans Skuldre. Ved sin Vielse har han modtaget store Naadegaver, men han skal ogsaa engang aflægge strengt Regnskab for samme. Hans Pligt bestaaer i at føre hele den ham betroede Menighed til Salighed, og for hver ham anbetroet Sjæl vil han blive draget til Ansvar. Kan det under slige Omstændigheder undre os, at saa mange Præster bukke under før Tiden og at Fleertallet kun sjældent naaer en høi Alder?

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 1. Januar. Christl Omskærelse.

NB. Nytaarsdag og følgende Søndag afholdes den første Kvartalscollect af Peterspengen. — 2. M. Octav af St. Stephanus. — 3. Tl. Octav af St. Johannes. — 4. O. Octav af de uskyldige Børns Fest; Kl. 8¼ Messe for Ansgariusforeningen. — 5. To. Telesphorus Pave og Mart.

Fredagen den 6. Januar. Herrens Aabenbarelses Fest, ogsaa kaldet Helligtrekongers Fest. Gudstjenesten holdes som paa Høitidagene; om Aftenen Kl. 8 holdes i St. Ansgars Kirke offentlig Festandagt med Prædiken. — 7. L. Knud, Hertug og Martyr.

Søndagen den 8de Januar. Iste Søndag efter Epiphani.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 52 f. A.)

 Nærværende Blads Læsere underrettes herved om, at Bladet for Fremtiden vil blive dateret Fredag istedetfor Søndag.

Mødreforeningen.

Tirsdagen den 3. Januar Kl. 8¼ holdes den statutmæssige h. Messe med fælleds Communion.

Mariacongregationen for Mænd

holder Fælledscommunion Søndag den 8. Januar Kl. 8½ i Jesu Hjerter Capel.

Paa Bestyrelsens Vegne:

C. B. Lohrer.

Ved den af nogle Damer foranstaltede Indsamling til Fordeel for de Trængende er der indkommet c. 120 Kr. De for denne Sum indkjøbte Levnetsmidler ere blevne fordeelte paa 22 Familier, bestaaende af c. 70 Personer. Jeg benytter denne Leilighed til paa de Trængendes Vegne at takke Alle, som have bidraget til at berede dem denne Juleglæde, forvissat om, at Han, som for vor Skyld er bleven et fattigt lille Barn, rigeligt vil belønne det.

C. Freund.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

Nr. 2. Fredagen den 6. Januar. 1882.

Indhold: Spanien. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tydskland. Den h. Adelheid. Den h. Joseph af Leonissa.

Spanien.

Det spanske Folk.

(Fortsat fra Nr. 1.)

Spaniens *Velgjørenhedsanstalter* vise i alle Retninger, hvor stor Forskjæl der er paa den Aand, der raader i dem, og paa den, der hos os (i England) er den herskende i saadanne Anstalter. De Fattige blive aabenbart i begge Lande betragtede paa en meget forskjellig Maade. I England behandles de nemlig af Districtsforstanderne og Anstalternes Opsynsmænd ikke som Børn og Venner, og de Fattige betragte derfor Fattighuset ikke som et venligt Asyl, men som et Fængsel. I Spanien derimod er Godgjørenhed mod Fattige og Syge en Frugt af christelig Kjærlighed til Næsten. Nogle Exempler skulle godtgjøre dette, og jeg vil ved Valget af disse følge den

nylig citerede Forfatter, som siger: „Alle Byer have veldædige Anstalter, som antage sig enhver virkelig Nødlidende, og Godgjørenheden lader i denne Henseende ingensteds Meget tilbage at ønske; navnlig ere Hospitiet i *Cadix* og *Sevillas* „Caridad“ sande Mønstre paa saadanne Instituter“.*) Denne Bemærkning kan jeg kun stadfæste; begge de nævnte Stiftelser egne sig ret til at oplyse dette Punkt.

Det ydmyge Broderskab til vor Herres Jesu Christi Kjærlighed har udenfor *Sevillas* Porte et Hospital for Fattige, som bærer Navnet Caridad. Dette Broderskab blev for over et Aarhundrede siden stiftet af en from Adelsmand i det Øiemed, at vedligeholde et Hospital udelukkende for sengeliggende Syge og gamle Præster. I de rummelige Sale ere mere end hundrede Senge og til enhver Tid henved hundrede Syge; er Nogen saavidt helbredet, at han kan forlade Sengen, bliver han hjemsendt eller anbragt i en anden Anstalt. Hospitalspleien besørges af barmhjertige Søstre med den dem eiendommelige ømme Opmærksomhed; men, naar man end kommer derhen, kan man temmelig sikkert gjøre Regning paa at finde Broderskabets Præsident, Grev Cantillana beskæftiget med de Syges Anliggender. Sengene og Salene ere i den bedste og reenligste Tilstand, og i enhver Afdeling staaer et Alter, ved hvilket Messen regelmæssigt læses, en Indretning, som jeg har fundet i alle de spanske Hospitaler, som jeg har besøgt. I den øverste Etage fandt jeg nu, da Anstaltens Indtægter ere betydeligt aftagne, ikke mere end tolv „Venerables“, som man kalder de gamle syge Præster, der her have fundet en bekvem Bolig og Alt, hvad der ellers kan tjene til at lindre og forsøde deres Livs Aften. Hospitalet har tillige en Fløi, hvis Døre vende til Gaden og Natten igjennem ikke blive lukkede; her har enhver fattig og hjemløs Betler fri Adgang, som om det var hans eget Huus, og han finder

*) „Meddelelser om Spanien“.

Seng, Lys og en af Søstrene tillavet Aftensmad. Dog maa jeg til Ære for alle Vedkommende bemærke, at Hospitalets sidste Aarsberetning viser, at, trods denne store Gjæstfrihed, har i Gjennemsnit kun 25 til 30 Personer daglig gjort Brug af den, skjøndt Staden har 80,000 Indbyggere, og Hospitalet en meget indbydende Beliggenhed. Nogle af disse Fattige have her deres stadige Bopæl. — I Løbet af Aaret 1844 understøttede Broderskabet 165 fattige Reisende, foranstaltede kirkelig Begravelse for 70 Personer, af hvilke 45 vare døde i Huset, bragte 162 Fattige i Bærestole og Baarer til Hospitalerne og uddeelte til Andre Klæder og Almisser. Quantiteten og Kvaliteten af de ydede Næringsmidler vise, at man ikke er karrig mod de Fattige; Aarsberetningen omtaler, foruden 17,398 store Brød og betydelige Kvantiteter Kjød, forskjellige Sorter Frugt og Urter, Chocolate, Vin, Bagværk o. s. v. Til disse Godgjørenhedens Bestræbelser komme endnu nogle af Kunstens skønneste Gaver. Capellet, ja endog Sacristiet udgjøre et Museum, der søger sit Lige. Det første har paa begge Sider et Maleri af *Murillo* med mange Figurer næsten i Legemsstørrelse: det ene forestiller Moses, som slaaer Klippen med sin Stav, det andet den underfulde Brødformerelse — de Hungrige bespises, de Tørstende vederkvæges. Disse Malerier høre til denne udmærkede Malers største Mesterværker, hvem man ikke kan lære at kjende uden at besøge Sevilla. Malerierne bleve borttagne af Spaniens berygtede Udplyndrer, Marschal Soult og sendte til Paris, men den engelske Armee opfangede dem og sendte dem tilbage. Hospitalet har endnu et andet skjønt Maleri af den samme Mester. Det forestiller den h. Johannes af Gud, der bærer en Syg, og derved understøttes af en Engel. Saa sandt er det, at Kunstens ædleste Frembringelser have de christelige Dyder at takke for deres Tilblivelse, og at god Smag lader sig godt forlige med katholsk Fromhed. Men hvad jeg ved denne Anstalt især maa fremhæve som

betegnende for dens hele Aand, er, at de Fattige blive betragtede som Eiere af Alt — af Bygningen, Malerierne, Indtægterne etc., og at Broderskabets Medlemmer blot ansee sig for deres Tjenere. Derfor sige de f. Ex. i deres Aarsberetning: „Vi have viist disse vore Brødre og Herrer, de Fattige (nuestros amos y sennores los pobres) den sidste Ære“, og disse Udtryk blive stedse brugte.

Den anden ovenfor omtalte Anstalt, Hospitiet i Cadix, er endnu mere storartet og skyldes den afdøde Greve O'Reilly, hvis blotte Navn røber hans Fædreland (Irland). I December 1844 bleve der følgende Personer forpleiede: 267 svagelige Gamle (106 Mænd, 161 Kvinder), 49 Sindssyge (35 Mænd, 14 Kvinder), 371 Børn, som der alle havde erholdt Bolig, Føde og Klæder. Værelserne ere meget smukke, Føden kraftig, Klædedragten simpel og hensigtsmæssig, og Alt hvad der hører til den bliver forfærdiget i Huset, hvor der ogsaa er en stor Skole for Drengene, der tillige lære forskjællige Haandværker, medens Pigerne beskæftiges med at væve, spinde og sye. De gamle Ægtefolk have deres særskilte Boliger omkring en med Træer beplantet Gaard, og et eller to af de mindre Børn ere betroede til deres Pleie; disse gamle Folk i den øverste Etage synes at føle sig overordenlig lykkelige ved den kjærlige Behandling, som her bliver dem tildeel. Deres Soveværelser ere meget rummelige, og i Nærheden er et Kjøkken, saa at de ikke behøve at gaae ned for at spise. Jeg veed aldrig at have seet Fattigdom og Alderdom saa ærede, saa muntre og saa vel forsørgede.

Foruden denne Anstalt er der i Cadix endnu en anden, men mindre glædelig i Capucinerklosteret; denne har 200 Beboere, meest forældreløse Børn og forkomne Subjecter, som opsamles i Gaderne; men ogsaa der hersker Reenlighed, Orden og kjærlig Behandling. Disse og andre lignende Anstalter baade i Cadix og andensteds blive bestyrede af en Commission af Borgere, som offre Omsorgen for de Fattige deres Tid og personlige Virk-

somhed. Der er ved Siden af disse endnu to andre store Hospitaler i denne By, eet for Mænd, hvilket tidligere blev betjent af den h. Johannes af Guds Brødre (hvilken Orden desværre nu er undertrykt), og eet for Kvinder, der medrette maa kaldes prægtigt og bliver fortræffeligt bestyret. Sygepleierinderne i dette Hospital ere ikke Nonner, men heller ikke leiede Personer; de ere, siger en samtidig spansk Forfatter, „den christelige Kjærligheds frivillige Tjenerinder, der vel indenfor Huset bære en særegen Dragt, men ikke aflægge noget Løfte og kunne fratræde deres Gjerning, naar de ville. Alle give disse Kvinder det Vidnesbyrd, at deres Kjærlighed til de Lidende ikke skyer noget Offer, og at de saa at sige døe i de Syges Tjeneste, eftersom de ikke for Pengeløn eller blot som en Pligt fyldestgjøre dens anstrengende Fordringer.“

Damerne i alle større Stæder vise stor Interesse for de skjønne Hospitaler, som bære Navn af „Cuna“ eller „Espositos“,*) hvor Forældre, som ikke selv kunne ernære deres Børn, sende disse hen med Forbehold af Ret til senere at tage dem tilbage. Disse Anstalter staae alle, saavidt mig bekjendt, under de barmhjertige Søstres Ledelse. Flere af Børnene blive vel overgivne til Forpleining udenfor Huset, men de Personer, som modtage dem, maae eengang hver Maaned bringe dem til Anstalten, for at man kan overbevise sig om, at der bliver sørget tilbørligt for dem. Ingen Moder kan bære en ømmere og kjærligere Omsorg for sit Barn, end disse udmærkede Ordenssøstre bevise deres stakkels Smaa; Alt er derhos saa reenligt og elegant, som man ellers kun seer det i ansete og velhavende Familier. I Cunaen i Cadix forsørges 600, i Sevilas 900 Børn.**)

*) d. e. hvad man ellers kalder Stiftelser for Hittebørn. Man seer iøvrigt af Ovenstaaende, at de i dette Land have en heel anden Charakter end f. Ex. i Frankrig, saavel som i andre Lande. U. A.

**) Omkostningerne alene ved den sidstnævnte Anstalt beløb sig

Jeg kunde endnu sige langt Mere om Spaniernes Sands for saadanne Kjærlighedsgjæringer, men indskrænker mig til den Bemærkning, at Udøvelsen af denne Dyd i de sidste urolige og ulykkelige Aar synes aldrig at have været afbrudt eller indskrænket; den maa snarere siges at være tiltaget, thi jeg fandt endog i mindre Stæder nylig grundlagte Anstalter, Vaisenhouse, Friskoler og Stiftelser for gamle Folk.

Religionen kan derfor ikke være gaet tilgrunde blandt et Folk, hvis Tro og Veldædighedsinstinct endnu er saa levende og virksom, som rundhaandet sørger for Gudstjenestens Vedligeholdelse, som rigeligt bespiser Christi Fattige og kjærligt antager sig hans Smaa. Der-
som Rummet tillod det, fremhævede jeg gjerne adskillige andre Egenskaber ved den spanske Nationalcharakter, der berettiger til ligesaa gode Forhaabninger i religiøs Henseende, som de nylig omtalte; saaledes den Tarvelighed, Godmodighed og Gjæstfrihed, som ere staaende Træk i den spanske Folkecharakter. Jeg kan imidlertid i denne Henseende henvise Læserne til ethvert Værk, som handler om Spanien; hvor haardt den Reisende end kan dømme om Landets Tilstand i mange Retninger, maa han fatte Kjærlighed til Folket og kun nødvendig ville forlade Landet. Jeg maatte i Sandhed være utaknemmelig, naar jeg ikke forenede mit Vidnesbyrd med Alt, hvad der er sagt til Roes for det spanske Folk. Særligt maa jeg fremhæve Eet: Alle Reisende pleie at skjælne skarpt mellem Folket og de høiere Stænder; men jeg maa tilstaae, at jeg, efter mine Iagttagelser og Erfaringer om de elskværdige Sider ved Nationens Charakter, finder en saadan Adskillelse uretfærdig. Jeg er overalt af Fornemme og Ringe, af Fattige og Rige altid bleven modtaget med Venlighed og Hjertelighed og med den eiendommelige Aabenhed, som gjør, at man i en

i Aaret 1844 efter den mig foreliggende Beretning til over 3000 P. St. (54,000 Kr.).

Spaniers Huus strax føler sig hjemme og berettiget til, efter nogle Øieblikkes Bekjendtskab at tiltale Enhver i Huset, Hidalgoen*) og den fornemme Dame ikke undtagne, med deres Fornavne — en Fortrolighed, som er ukjendt i vor kolde Himmelegn.

Dette erindrer mig om mange andre elskværdige Sider ved den spanske Charakter, navnlig om, hvor let det er at komme tilrette med de lavere Classer af Folket, naar man blot behandler dem med Godhed og Agtelse. Man byde f. Ex. en spansk Bonde Penge for en ydet Tjeneste, og han vil med Uvillie vende dig Ryggen; men behandl ham som Gentleman ved at byde ham en Cigar eller en Priis Tobak, og han vil ganske være til din Tjeneste. Civilgouvernøren i Malaga, Ordonnez fortalte mig et i denne Retning mærkværdigt Exempel. Han havde engang i de nylig gjennemlevede Revolutionsaar erfaret, at nogle og tyve fortvivlede Karle, bevæbnede med Pistoler og Knive vare forsamlede i et i en fjern Deel af Staden beliggende Vertshuus. Han gik da ganske alene og ubevæbnet derhen, indhyllet i sin Kappe. Han, en værgeløs ung Mand, stod her paa et afsides Sted og ved Midnat ligeoverfor en Bande „Desperados“. Han traadte hen til Bordet, hvor de sad og svirede. De studsede, da de kjendte ham; han sagde da i en fast, men dog mild Tone: „Lægger Eders Vaaben her paa Bordet“; og de adlød. „Du“, sagde han, idet han tiltalte en af dem med hans Fornavn, Du bringer mig disse Vaaben i mit Huus, og gaaer derefter tilligemed alle de Andre til Fængslet, hvor jeg vil møde eder. I veed, at jeg mener det vel med eder!“ De forstode ham: han havde kunnet lade Huset omringe og faae dem dømt til sex Aars Fæstningsarbeide. Dette gjorde han ikke, og de saae, at han vilde behandle dem med Mildhed. De indfandt sig alle ved Indgangen til Fængslet,

*) Saaledes kaldes til Forskjæl fra „Granderne“ den lavere Adel, især den privilegerede, som Kongerne tildeelte fortjente Mænd.
U. A.

hvor han holdt dem indespærrede i tre Dage. Han paalagde dem ingen anden Straf, end at levere et betydeligt Kvantum Brød til Nonneklostrene, og satte dem i Frihed, efterat de havde lovet, aldrig mere at besøge det omtalte Huus. Han forsikrede, at Ingen af dem havde brudt sit Ord. Civilgouvernøren i Malaga er paa Grund af sin faste, men altid hensynsfulde Optræden almindelig elsket af sine Medborgere. Hans Fader var ligesom han. Dengang da General Sebastiani holdt Malaga besat, gik han til ham og opfordrede ham til strengt at paasee, at hans Tropper ingen Excesser begik. „Vel har De“, sagde han, „20,000 Bayonnetter; men jeg behøver blot at sige et Ord, og har da 100,000 Mand til min Raadighed.“

Jeg troer, at den nærværende Regering*) bestræber sig for at udvikle alle gode og ædle Egenskaber hos det spanske Folk at Handel og Omsætning — dette sikre Barometer for den offentlige Sikkerhed — mere og mere hæve sig, og at der allevegne rører sig en stor industriel Virksomhed. Erfarne Kjøbmænd forsikrede mig, at der i mange Aar ikke havde hersket saa stor Tillid, saa at den længe tilbageholdte Capital atter blev sat i Omløb og alle Forretninger fik et nyt Opsving. Alt hvad der i Aarene 1840 og 41, saavel som i de foregaaende Aar blev skrevet om Spanien, indeholdt en Mængde Beretninger om Røvere, som gjorde Veiene usikre, og om alle de Farer enhver Reisende udsatte sig for i dette Land. Jeg har nylig bereist netop de Egne, som gjaldt for de farligste, ikke blot uden al Fare, men ogsaa uden mindste Frygt for samme. Paa enhver Station fandt jeg større eller mindre Afdelinger af det af Regeringen organiserede Veipoliti tilhest og tilfods, som fuldstændigt har rensat Veiene, og man hører nu ikke længere, at Reisende blive opfangede af Røvere og Postvogne plyndrede. I alle Dele af Landet er man nu beskæftiget med store Forbedrin-

*) I 1845 var Narvaez Premierminister.

ger, med Bygning af Broer, Anlæg af Veie, Canaler og andre offentlige Arbeider. Til Civilgouvernører i Provindserne synes man i det Hele at have valgt forstandige, forretningskyndige, velsindede og agtværdige Mænd.

Den nuværende Regering er fornemmelig optagen af et Foretagende af stor Vigtighed, nemlig Spaniens Udsoning med den hellige Stol, og Underhandlingerne med Rom have allerede taget deres Begyndelse. I Rom ere Religionens store Interesser i gode Hænder, og Navnene paa den nærværende Regerings Medlemmer borge for dens gode Villie. Mit Haab i denne Henseende er grundet paa Ham, der ikke lader Nogen blive tilskamme, som fortrøster sig til hans Forsyn. Der er i Spanien blevet saa meget Godt tilbage, og med Taalmodighed lidt saa meget Ondt, at man ikke kan slippe dette Haab. Folket har i hine trængselsfulde Aar lagt saa megen Tro og Kjærlighed for Dagen, Geistligheden baaret sine Lidelser med christelige Bekjenderes Taalmodighed, og Biskopperne viist en saa stor apostolisk Fasthed, at man ikke tør frygte for, at Guds Aand skulde være vejet fra Spanien.

Da den høiærværdige Forfatter i Aaret 1853 indlemmede den i det Foregaaende meddeelte, oprindelig for „Dublin Review“ skrevne Artikel i en i hint Aar under Titel af „Essays on various subjects“ udgivet Samling af mindre Skrifter, tilføiede han den Bemærkning, at denne Fremstilling af Tilstanden i Spanien i Aaret 1844 og før samme nu paa Grund af Afbrydelsen ved det sidstnævnte Aar vel var bleven en Anachronisme; men han fandt, at den indeholdt Ting, som ellers let kunde glemmes, men nok fortjente at erindres, ligesom det altid er gavnligt for Alle, som dele de Interesser, for hvilke der i Fortiden er lidt og stridt med saa store og heltmodige Opoffrel-

ser, at see tilbage paa den Standhaftighed, hvormed en heed og langvarig Kamp for Livets høieste og helligste Anliggender er bleven gennemført med saa kraftige Eftervirkninger, at vi, som have oplevet den langvarige Borgerkrig og de indre Forstyrrelser, hvoraf Spanien i den følgende Menneskealder er bleven hjemsøgt, kunne tilføie, at den i Aaret 1845 vundne Seir i det mindste hidtil har sikret den katholske Kirke i Spanien mod enhver Gjentagelse af lignende Forsøg paa at tilintetgjøre dens sociale Magt i dette Land.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Om den nye Ærkebiskop af Serajewo, Msgr. Dr. Joseph Stadler, skrives følgende til „Voce Cattolica“: Den nye Ærkebiskop har endnu ikke overskredet sit 40. Leveaar; i Omgang er han mild og venlig; de filosofiske og theologiske Studier absolverede han i Rom i Collegium Germanicum, hvilket han forlod i Aaret 1869. Efter sin Hjemkomst overdroges ham strax Lærestolen i Dogmatiken ved Agrams Universitet. Den h. Fader, der viser ham og hans Dioces en særlig Interesse, har allerede flere Gange modtaget ham i Privat-audiens, og ligesaa Cardinal-Statssecretæren. Msgr. Stadler har vidtgaende Planer. Saasnart han raader over de fornødne Midler, vil han gjenopbygge Kathedraalen i Serajewo og oprette et Klerikal- og et Drengeseminar, der skulle stilles under Jesuiternes Ledelse, af hvilke 16 med det første ville følge ham til Bosnien. Foruden Jesuiterne vil han ogsaa kalde Franciscanerne til at arbejde paa Troens Udbredelse i dette Land.

Tydskland. Msgr. Tarnassi, Uditore ved Nuntiatoren i München, er i de sidste Dage af December Maaned bleven sendt til Domcapitlerne i Paderborn og Osnabrück. Fredag Aften den 23. Decbr. ankom han til Paderborn, og Lørdag Eftermiddag afholdt Paderborns Domcapitel et overordentligt Møde, i hvilket Prælaten skal have givet Meddelelser fra den h. Fader angaaende Valget af en Biskop. Julemorgen reiste Msgr. Tarnassi

til Osnabrück. Om Mandagen ankom Æresdomherre og biskoppelig Commissær Dr. Zehrt fra Heiligenstadt til Paderborn, og om Aftenen havde Domcapitlet en Sammenkomst. Samme Dags Aften vendte Msgr. Tarnassi tilbage fra Osnabrück, og den følgende Morgen overværede han et talrigt Capitelmøde. Denne Prælat blev i sin Tid ogsaa sendt til Trier for at meddele det derværende Domcapitel, at den h. Fader havde udseet Dr. Felix Korum til Biskop af Trier. Ogsaa var det ham, der i Elsass indledede Udnævnelsen af en Coadjutor. Angaaende Indholdet af de i Paderborn og Osnabrück gjorte Meddelelser, der efter al Sandsynlighed have Gjenbesættelsen af de tvende vacante Bispesæder til Gjenstand, bevares foreløbigt den strengeste Taushed. „Westf. Volksbl.“ formoder, at den h. Stol kun har tilbagegivet Domcapitlet en begrændset Valgret, saa det vilde komme til at vælge blandt bestemte Personligheder, om hvilke man i Rom og Berlin var bleven enig.*) Herefter vilde altsaa Bekjendtgjørelsen af disse Personligheder have været den egenlige Hensigt med Msgr. Tarnassis Reise. Paderborn har endnu et Domcapitel bestaaende af 9 Medlemmer, medens i Osnabrück, foruden Capitularvicar, Dr. Høting kun een Domcapitular, Hr. Schade, er ilive. For Sædet i Osnabrück vil altsaa eventuelt en pavelig Udnævnelse finde Sted. Det vilde sikkerligt glæde alle Katholiker, om Dioceseerne Paderborn og Osnabrück samt Fyrstbispedømmet Breslau snart kunde feire den samme Fest, som Diocese Fulda nylig har feiret ved sin nye Overhyrdes Ankomst. Men jo større Tallet bliver paa de Biskopper, der med Statens Anerkjendelse røgte deres ophøiede Embede, desto skarpere træder samtidigt det Spørgsmaal frem: Hvornaar vil Staten endelig gjøre det muligt for Biskopperne, ved Uddannelse og Udnævnelse af Sjælesørgere at afhjælpe deres Menigheders aandelige Nød?

*) Kirkeretten bestemmer angaaende Besættelsen af et ledigt Bispeembede, at naar Domcapitlet, efter at Bispestolen er bleven vacant, ikke inden tre Maaneder skrider til nyt Valg, da har det for dette Tilfælde tabt sin Ret til Valget af en Biskop, og denne Ret gaaer da over til den h. Stol.

Den h. Adelheid, Abbedisse.

† 1015.

Adelheid var en Datter af Grev Megengor af Geldern og hans Hustru Gerberga. Da hendes Broder Gotfred faldt i Bøhmen i et Felttog under Otto III., grundlagde Forældrene med hans Formue et Stift for adelige Damer i Vilich ved Bonn. Adelheid, der indtil da havde levet i Klosteret St. Ursula i Cöln, blev den første Abbedisse i dette Samfund. Hun var sine Undergivne et Mønster paa Samvittighedsfuldhed, førte streng Opsigt, men var tillige opfyldt af moderlig Kjærlighed; især mod Syge viste hun sig deeltagende og pleiede dem, som om de havde været hendes egne Børn. Naar hun maatte straffe sine Undergivne, bad hun de Ældre i Samfundet at vise sig kjærlige mod de Straffede, for at Tugtelsen ikke skulde forhærde deres Sind, og den barnlige Kjærlighed til deres Forstanderinde ikke lide derved. Saaledes lykkedes det hende ved Alvor og Mildhed at lede Alt paa bedste Maade. Hendes Gavmildhed mod Fattige var overordentlig; hun oprettede en stor Stiftelse, uddeelte daglig Almisser og underholdt under en Hungersnød mange. Da hendes Søster, Bertrada, Abbedisse ved St. Maria i Cöln, døde, maatte hun efter den h. Heriberts og Kaiser Henrik II.s Ønske ogsaa overtage dette Stift. Her døde hun den 5te Februar 1015 af en Halssyge. Den h. Heribert selv, der stod hende nær ved personligt Venskab, ledsagede hendes Ligtog. Efter hendes Ønske blev hun jordet i Vilich, hvor Gud forherligede hendes Hellighed ved mange Vidundere.

Besindighed i Bodsøvelser.

Den, som vil gjøre sikre Fremskridt i det Gode, maa alvorligt prøve, om han ogsaa kan udføre sine gode Forsæt. Ubesindige Løfter og Bodsøvelser, der ikke passe for vore Kræfter, eller til vore Livsforhold, forarsage ofte stor Uro og kunne være farlige for vor Sjælsfrelse.

„Man maa paatage sig saadanne Bodsøvelser, som svare til vore legemlige Kræfter.“

(H. Basilius).

I Begyndelsen levede den h. Adelheid efter den h. Hieronymus' milde Regler. Forældrene ønskede, at der skulde indføres en strengere Regel i det nye Stift, men Adelheid kunde ikke beslutte sig dertil og hævdede i al Ærbødighed, at Gud ikke ønskede nogen tvungen Tjeneste. Efter sin Moders Død følte hun sig hendraget til et strengere Liv, men, ihukommende de Ord: „Dette Menneske begyndte at bygge og kunde ikke fuldende“, overholdt hun selv i Hemmelighed den strenge Benedictinerregel i Klædedragt og Føde et heelt Aar igjennem, før hun udvidede den til hele Samfundet.

„Thi hvo iblandt Eder, som vil bygge et Taarn, sidder ikke først og beregner Bekostningen, om han haver, hvad der hører til at fuldføre det med.“

(Luk. 14, 28).

Den h. Joseph af Leonissa.

† 1612.

Joseph blev født i Kirkestaten i Aaret 1556. Da Døden tidlig berøvede ham hans Forældre, kom han under sin Onkels Opsigt. Da han var bleven voxen, foreslog denne ham et rigt Giftermaal; men han havde besluttet sig til det jomfruelige Liv, og flygtede til Assisi og blev Capuciner. Hans Hoveddyd i Ordenslivet bestod i Lydighed, som han øvede paa den fuldkomneste Maade. Uagtet sit bodfærdige Levnet var han dog altid munter. Da Prioren mærkede hans store Kjærlighed til Sjælene, besluttede han at sende ham til Tyrkiet, for at prædike Evangeliet for de derværende Christenslaver. Med den Korsfæstedes Billede i Haanden lærte han de stakkels Fangne at forene deres Lidelser med Frelserens og vandt saaledes mangt et forhærdet Hjerte. Med dette Frelsens Tegn trøstede han de af Pesten hjemsøgte Tyrkere og omvendte mange af dem til Christendommen. Derfor blev han fængslet og dømt til at hænges, men benaadet, netop da han stod i Begreb med at opnaae Livets Krone. Sin øvrige Levetid tilbragte han i Nærheden af sin Hjemstavn, hvor han besøgte og trøstede de Fangne og Syge. Et langvarigt Martyrium blev ham tildeel ved en Kræftsygdom, der gjorde Ende paa hans daadrige Liv i Aaret 1612. Efter hans Død forsvandt Saarene paa hans Legeme, og en yndig Vellugt udbredte sig derfra.

Ærefrygt for Crucifixet.

Crucifixet er den Bog, som indeholder de Helliges Videnskab. Ogsaa vi skulle i det finde vor Visdom og Styrke, vor Rigdom og vor Trøst.

„See hen paa Hans Saar, som hænger paa Korset, paa Hans Blod, som dør, paa Hans Løsesum, som løskjøber. See Hovedet, der bøier sig for at kysse Dig, Hjertet, der aabner sig for at elske dig, Armene, der udbrede sig for at omfavne dig.“

(H. Augustinus.)

Den h. Joseph nærede en øm Kjærlighed til den korsfæstede Frelasers Billede. Aldrig prædikede han uden med Crucifixet i Haanden, hele Nætter tilbragte han i Betragtning foran det. Da han skulde opereres for sin Kræftsvulst, ønskede de Omkringstaaende, at han vilde lade sig binde under Operationen, men Joseph heftede sine Øine paa Korset og sagde: „Dette er det fasteste Baand; hellige Maria, bed for os arme Syndere.“ I denne Stemning bar han sine svære Lidelser uden Knurren.

„De skulle see op til mig, hvem de have gennemstunget!“

(Zachar. 12, 10).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 8de Januar. 1ste Søndag efter Epiphani. (1ste Kvartalscollect af Peterspengen for A. 1882.) — 9. M. Julian og Basilissa, Mart. — 10. Tl. Vilhelm, Biskop. — 11. O. Hyginus, Pave og Mart. — 12. To. Arcadius, Mart. — 13. F. Octav af Epiphani. — 14. L. Hilarius, Biskop og Kirkel.

Søndagen den 15. Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
- Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

 Med dette Numer følger Register til „Nordisk Kirketidende“ for Aaret 1881.

Mariacongregationen for Mænd
holder Fælledscommunion Søndag den 8. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Capel.

Paa Bestyrelsens Vegne:
C. B. Lohrer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Qvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 3. Fredagen den 13. Januar. 1882.

Indhold: Spanien. Skriftesedlen. Kirkelige Efterretninger: Frankrig. Den h. Osvald.

Spanien.

(Fortsat fra Nr. 2.)

Den spanske Kunst.*)

Den Uvidenhed om Alt, hvad der angaaer Spanien, som hersker i alle Europas Lande, er høist paafaldende; man kjender bedre til mange Egne af Asien. At Folkets religiøse Iversyge og visse i samme begrundede Betænkeligheder have afholdt mange engelske Tourister fra at gjøre nærmere Bekjendtskab med det, er utvivlsomt; men selv Frankrig har, med Undtagelse af dets fjendtlige Invasioner, sjældent overskredet den umaadelige Bjergvold, som skiller begge disse Nabolande fra hver-

*) Dette Afsnit var, ligesom de forrige, oprindelig skrevet for „Dublin Review“ af Decbr. 1848 og ligeledes aftrykt i „Essays on v. s.“

andre. Denne allerede flere Aarhundreder gamle Isolation fra det øvrige Europa strækker sig endog til et Gebet, som man skulde ansee for neutral Jordbund, nemlig til Kunstens store Omraade. Indtil den seneste Tid kjender man kun Lidt til den spanske Malerkunst, og det Lidet, man veed, er tilmed meget unøjagtigt og mangelfuldt. Med Undtagelse af enkelte Malerisamlere af Profession have de Fleste kun en nogenlunde bestemt Forestilling om tre fremragende Malere: *Murillo*, *Velazquez* og *Ribera*, eller (med hans italienske Tilnavn) *Spagnoletti*. En eneste italiensk Stad, Bologna, har frembragt flere Kunstnere, hvis Navne ere mere almindeligt bekjendte og have erhvervet dens Malerskole en saa stor Navnkundighed, som alle Castiliens, Andalusiens, Valencias og Estremaduras Malere tilsammen hidtil ikke have kunnet forskaffe den spanske Kunst. Foruden den ovenfor anførte Grund til dette Phænomen — Spaniens Fjernhed fra Touristernes og Samlernes sædvanlige Route — kan der endnu nævnes en anden Aarsag dertil. Den Gunst og Beskyttelse, som den italienske Kunst fandt, var af en langt verdsligere Natur end den, under hvilken den spanske Kunst opblomstrede, verdsligere i Henseende til Personer, Sted, Gjenstande og Motiver. De spanske Boligers og de spanske Sædvaners strenge Simpelhed danne en skarp Modsætning til de italienske Paladsers yppige Gemakker og Galerier, og det var for disse og deres Eiere, at de italienske Kunstnere malede. Med andre Ord: De Gjenstande, som de oftest behandlede, harmonerede med enhver Tids og ethvert Lands frivole Tanker; deres Malerier vare de samme Omskiftelser underkastede, som enhver anden Privateiendom; de kunde sælges, byttes, stjæles, pantsættes og paa utallige Maader komme i andre Hænder. Saaledes have de italienske Cabinetters og Galeriers Malerier reist Europa rundt og gjort enhver Kunstynder bekjendt med deres Ophavsmænd; og dette fandt allerede Sted førend nogen fjendtlig Invasion havde rømmet op i

Kirker og Paladser.*) I Spanien derimod var Intet af den Art muligt. Med Undtagelse af Hofmalerne, hvis Arbejder aldrig kom i Handelen, offrede de spanske Kunstnere sig næsten udelukkende til Kirkens Tjeneste. Bygmesteren viste sin Dygtighed ved Opførelsen af de prægtige Kathedrales, Cartujas (Karthäuserklostere) og andre Klosterbygninger, der ere det gamle Spaniens Stolthed. Billedhuggeren — eller, efter den moderne Betegnelse, Træskærereren; thi Træ var hans sædvanlige Materiale — profanerede ikke sin Meisel ved frivole Arbejder, men arbejdede hele sit Liv igjennem paa Helgenbilleder eller Chorpaneler, og skabte de talende og udtryksfulde Fremstillinger af hellige Personer, som man med andægtig Beundring betragter i de spanske Kirker. En anden Green af denne Kunst er især ganske eiendommelig for Spanien. Sølv- og Guldsmedene eller Metal-Billedhuggerne tilbragte hele deres Liv — ikke som Benvenuto Cellini med at forfærdige Saltkar og Bordopsatser, prydede med mythologiske Figurer, — men med Forarbejdelsen af de prægtige Custodias eller Monstranser, af hvilke endnu enkelte ere bevarede og forbause enhver Reisende, da man intet andet Sted seer Mage til dem.

Intet uden samvittighedsløse Menneskers profane Tænkemaade og kirkerøveriske Adfærd kunde bortfjerne disse Kunstskatte fra deres Sted. Til Ulykke for Spanien have begge de virksomste Redskaber for denne Forbrydelse der forenet sig med hverandre. Først kom den udvortes Fjende, ikke alene for at ødelægge, plyndre og forstyrre, men som en klogt beregnende Røver, som, førend han bryder ind i Huset, forskaffer sig nøiagtig Underretning om Værdien af de Kostbarheder, han vil

*) Her hentydes særligt til Bonapartes Udplyndring af Kirkestaten og de mindre italienske Stater i Aarene 1796 og 97. I enhver Vaabenstilstand og Fredslutning bøtingede han sig Udlevering af et Antal værdifulde Kunstværker.

bemægtige sig, og om de Steder, hvor de ere at finde, og saaledes plyndrer systematisk. Aldrig før var en Malerihandler i Spidsen for 20 til 30,000 Soldater draget igjennem en Provinds med en Liste i Haanden over de Malerier, som han vilde købe. *Soult* hentede paa denne Maade sine Murillo's og forglemte ikke under sine Bayonnetters Beskyttelse at lade Eierne af de kostbare Malerier underskrive en formelig Salgscontract, hvis Betingelser han naturligviis dicterede. Efter Revolutionens hjerteløse Soldat kom den moderne Skoles sjælløse Statsmand*). Ophævelsen af de religiøse Ordener, Salget af Kirkegodset, Ødelæggelsen af prægtige Kirkebygninger og kirkelige Instituter have foranlediget en Adsplittelse og videre Udbredelse af de spanske Kunstværker. Ved denne Vandalismens anden Act bleve imidlertid de røvede Malerier og Sculpturer dog i Landet. Jammerligt opstillede, slet belyste, fattigt indrammede, ofte utilbørligt forsømte og i de meest upassende Omgivelser seer man nu den spanske Kunsts Mesterværker indlemmede i Hovedstædernes Galerier — i Localer, der ikke bleve byggede for, og derfor ikke egne sig for, hvad der oprindeligt var bestemt til Prydelse for en Kirke, et Refectorium eller et Klosters Buegange.

Man har her, ligesom i Italien og andre Lande, begaaet den Feil, at borttage Kunstværkerne fra det Sted, for hvilket Kunstneren oprindeligt havde bestemt ethvert af dem, efter hvilket han havde afpasset det, og hvor det befandt sig i Omgivelser, der passede for det og forhøiede dets Virkning. Man har nu derimod ophængt dem i Sale, hvor et Maleri med kolossale Figurer har sin Plads ved Siden af et ganske lille, fordi Væggens Størrelse fordrede dette, uagtet Indtrykket af begge derved svækkes; medens man dog, adskillige Steder i det mindste, nogenlunde har sørget for at indrette Galeriet efter de Malerier, som skulde anbringes i det, og opført

*) *Espartero*.

særegne store Bygninger i Medfør af dette Hensyn. Under den i Spanien herskende Forvirring har man ikke engang holdt Landeveiene i tilbørlig Stand, og endnu mindre, især i Provindserne, brydt sig synderligt om Kunstværkerne. Men hvor slet end Malerierne kunne være opstillede i de omtalte Samlinger, kan man dog i det mindste der bekvemt tage dem i Betragtning, og Kirkerne forskaanes for den Profanation, hvorved reisende Kunstyndere ofte forsynde sig mod Guds Huus.

Den spanske Kunst er, for at komme tilbage til Hovedsagen, i en ganske udmærket Forstand *Religionens Datter*, fordi den aldrig, som den italienske og flamske Skole, har vendt sin Moder Ryggen, men stedse er forbleven hendes Barn og Tjenerinde, stedse har arbeidet for den og efter dens Grundsætninger. Spanien har aldrig havt en profan, eller, mildere talt, en classisk Kunstscole, med andre Ord en Mythologiens, Hedenskabets og Lastens Skole. Den spanske Malerkunst drog sin Næring af Religionen og hentede, ligesom den spanske Poesi, sit Stof ikke fra den classiske, men fra den romantiske Verdens Enemærker. Hos en Nation, som lige indtil den Tid, da dens Kunst naaede sit høieste Blomstringstrin, endnu bestandig var optagen af Kampen mod Muhamedanismen, og i hvilken Ridderlighedens Aand alt længe havde øst Kraft af begge sine Hovedkilder: Mod og Begeistring, kan det ikke være paafaldende, at Malernes Pensel forherligede dens Heltes store Bedrifter, og at man kunde glemme Mars og Brutus over en nærmere liggende Fortids ikke opdigtede, men virkelige Heltegjerninger. Dog, uagtet dette folkelige og herlige Stof er den spanske Malerkunst ikke bleven sin første Kjærlighed utro; den har forsmaaet Alt, hvad der var mindre ophøiet, end Guds og hans Helliges Ære.

Jeg kan her ikke afholde mig fra at anføre et noget langt Citat af et Skrivt, hvis Forfatter, i det Hele taget,

ikke ytrer nogen særlig Forkjærlighed for den katholske Religion*):

„Den spanske Kunst er, ligesom den spanske Natur, i den høieste Grad national og eiendommelig. De tre berømteste spanske Malerskoler adskille sig fra hverandre ved deres Stil, men stemme overens i de store karakteristiske Træk, som adskille dem fra Europas øvrige Malerskoler. De have alle den samme *dybre religiøse Charakter*: kun om den spanske Malerkunst kan man sige, at den har øst alle sine Inspirationer af christelige Kilder, og er, ligesom Middelalderens Bygningskunst, et sandt og ægte Udtryk for Folkets Tro. Vistnok erhvervede de første Malere sig deres Dulighed ved Studiet af italienske Mønstere og ved Omgang med italienske Skjønaander. Men den Kunstfærdighed, som i Florenz og Venedig fornemmelig blev anvendt til at smykke Paladsernes Pragtsale med Fremstillinger af den fromme Æneas' Eventyr, eller Damernes Toiletværelser med Fremstillinger, hentede fra Ovids letfærdige Digte, — den blev i Toledo, Sevilla og Valencia sædvanligt helliget Guds og Kirkens Tjeneste. Man finder meget sjældent de spanske Malere paa Historiens og den classiske Mythologies Gebet; de fandt større Behag i Sions Bjerg, end i Hellas' af Digterne besungne hellige Lunde og Høie; de foretrak Siloas Dam for den gule Tiber og den af Laurbærtræer overskyggede Orontes. De henlagde ikke deres Hyrdescener til Arcadiens Bjerge, men til Judæas Sletter, hvor Ruth sanker Ax paa Booz' Marker, og hvor Bethlehems Hyrder i Julenatten vaage ved deres Hjorder. Paa deres Landskaber seer man bedende Pilgrimme eller Processioner af Munke, der drage igjennem ensomme Skovegne eller udhvile sig ved Bredden af en Bæk. Deres Phantasi beskæftiger sig helst med Legender om den hellige Jomfru og med vor Frelsers

*) *Annals of the artists of Spain.* By William Stirling. London 1848.

Liv og Lidelser, med Apostlenes af Guds Herlighed omstraaede Chor, med Propheternes ærværdige Skikkelser, Martyrernes og alle Helliges lysende Hærskarer*), og de bevæge sig altid paa denne hellige Jordbund med sømmelig Alvor og Anstand; navnlig vare de Gjenstande, som *Murillo* med saa stor Udmærkelse behandlede, meget forskjællige fra de af de italienske Malere valgte Stoffer. Næstefter „den ubesmittede Undfangelses Mysterium“, behandlede han sandsynligviis oftere end noget andet Stof den h. Thomas af Villanovas Mildhed og Barmhertighed og pleiede fortrinsviis at kalde sin skjønneste Afbildning af denne gode Prælat — et Mesterstykke af storartet Simpelhed — for *sit* Maleri.

„Den spanske Kunsts ædruelige og kydske Maneer var væsenlig begrundet i *Folkets hele Charakter*. Spanierens til et Ordsprog blevne Gravitet, som kundgjør sig i hans hele Adfærd, ja endog i hans daglige Tale, er kun et Udtryk for hans alvorlige og tankefulde Natur. Korsets af Maurers og Christnes Blod vædede Tro har ingensteds slaaet dybere Rødder og udbredt dem videre end i Spanien. En from Begeistring gennemtrængte alle Classer, de Fornemme og Lærde ikke mindre end det egenlige Folk. Oldtidens Viisdom kunde ikke undergrave Alcalas og Salamancas Theologi, og Platos og Ciceros Stil frembragte ikke hos dem, som kjendte og beundrede den, nogen Forkjærlighed for Grækenlands og Roms religiøse Forestillinger og Meninger. Uagtet alle de revolutionære Krampetrækninger, som Spanien har været hjemsøgt af, haabe dog fromme Katholiker at see den katholske Tro atter opblomstre, forynges og blive mægtig og stærk i Spanien. Opvoxet og udviklet i et saa fromt Land maatte den spanske Kunst nødvendig faae et Præg af inderlig Fromhed. Religionen tog tidligt Maleren

*) „Gloriosus Apostolorum chorus, laudabilis prophetarum numerus, candidatus martyrum exercitus.“ (Te Deum).

Tjeneste. Sin Vækkelse og sine tidligste Tilskyndelser modtog han af Vægmalierne i sin Fødebyes Kirker og Klostere, hvor han som Barn havde knælet ved sin bedende Moders Side, og hvor han siden som Dreng ofte havde dvælet. Saaledes vare hans tidligste kunstneriske Bestræbelser rettede paa disses Forskjønnelse, og en eller anden venlig Carmelit eller Minorit — som havde lært ham at læse, givet ham Brød og Suppe, naar han hungrede, og i hans tidlige Ungdom bemærket hans Talent og vakt hans slumrende Phantasi — havde givet ham belærende Vink, naar han øvede sig i med et Stykke Kul at tegne paa Klostervæggene. Naar siden hans Kunstfærdighed tiltog, fik han Bestillinger fra Naboklostere, og en ham bevaagen Klosterbroder indførte ham da hos Biskoppen eller hos en adelig Kunstynder. Hans modnede Aands skjønneste Frembringelser kom da til at smykke en Kathedrale eller et Abbedi, eller til at indtage en Plads i et kongeligt Galeri ved Siden af den flamske og italienske Skoles Mesterværker. Under hele hans Løbebane var Kirken hans bedste og tilforladeligste Førerinde, og han hørte ikke til de ringeste af dens Tjenere. Hans Kunst ikke blot prydede og glædede hans Landsmænd og Fædreland, men han øvede den fornemmelig for, ved Scener af den bibelske Historie eller af de ophøiede og rørende Legender om de Helliges Liv her paa Jorden, at belære Børnene og de Udannede, altsaa den største Deel af de Andægtige. „For de Lærde og Dannede“, siger en Skribent fra Philip IV.'s Tid, kunne skrevne Belærelser være de meest passende og hensigtsmæssige; men for de Udannede er Maleren den bedste Lærer. Disse kunne læse deres Pligter paa et Maleri, naar Bøger intet kunne lære dem derom.“ Saaledes blev Maleren en Prædicant, og hans Malerier staaende Homilier, som vare mere tiltalende og forstaaeligere, end dem, som man hører fra Prædikestolen. Billedets rolige Pathos og udtryksfulde Taushed maatte fængsle Øiet,

som ofte kunde være nær ved at tillukke sig under Prædicantens ordrige Udviklinger, og blødgjøre Hjerter, som bleve urørte under Dominicanerens tordnende Veltalenhed.

(Fortsættes.)

Skriftesedlen.

Kaiserinde Maria Teresia holdt streng Orden ved sit Hof i Sager, vedkommende Religion og Sædelighed. Selv ansaae hun det for sin høieste Ære at være ulastelig i Tro og i sædelig Reenhed. Derfor maatte endog hendes bitreste Modstandere i Frankrig og Preussen give hende det Vidnesbyrd, at hun i enhver Henseende var en dydig Kvinde. Hver Dag bivaanede hun den h. Messe, endskjødt hun selv personlig med en beundringsværdig Energi og Kraft ledede Regeringsanliggenderne, Krigene, Lovgivningen, Ministerraadene o. s. v., og hertil vel kunde bruge ethvert Minut. Hun modtog ofte de hh. Sacramenter (hendes Skriftefader var Parhammer); hun opdrog sine 12 Børn (6 Prindsere og 6 Prindsesser, af hvilke 2 gik i Kloster) i al Gudsfrygt og skal endog have forfattet en Bønebog; hun forfærdigede med sine egne Hænder Ligklædet til sin afdøde Gemal Franz, aflagde aldrig Sørgeklæderne, og beskæftigede sig efter hans Død meget med den Tanke at slutte sit Liv i et Kloster. Paa hans Dødsdag (den 18.) lukkede hun sig hver Maaned inde og dvælede flere Timer i Bøn ved hans Kiste. Og som hun var streng mod sig selv i Religion og Tugt, saaledes forlangte hun det Samme af sine Omgivelser. Om de havde Lyst eller ikke, hendes Ministre, Hofdamer o. s. v. maatte gaae i Kirke og til Sacramenterne og holde Faste- og Abstinensbudene. Som en dygtig Huusmoder sørger for sit hele Huusvæsen, saaledes hvilede hun heller ikke, før hun vidste, at Alt indtil det Mindste i legemlig og aandelig Henseende var i Orden ved hendes Hof.

Saaledes var det hende særdeles magtpaaliggende, at hele Hoffet hvert Aar gik til den h. Paaskecommunion. Dette skete paa Skjærtorsdag, og selv gav hun et godt Exempel, idet hun med største Alvor og h. Andagt nærmede sig Communionbænken. Folket havde her et Exempel, ved hvilket det opbyggedes. Det saae, at det

ingenlunde var de høie Herskabers Mening, at Religionen kun var til for simple Folk, for at det ikke skulde gjøre Oprør, hvilket er mange høie Personers Mening i vore Dage, men at ogsaa Kaiserinden lydige efterkom Kirkens Bud. Selv hendes Ministre vidste, at hun i Religionssager ikke forstod Spøg, og de fœiede sig. Nu var hendes første og mægtigste Minister en hemmelig Tilhænger af den irreligiøse, karakterløse og sædeligt fordærvede Franskmand Voltaire, og selv en Vantro. Fyrst Kaunitz undsaae sig i sine egne Kredse ikke ved at tale om Kirken og Religionen i den meest foragtende og nedsættende Tone. Ja, da den h. Fader kom til Wien i Aaret 1782 og ogsaa bærede Ministeren med sit Besøg, modtog denne ham i sin Slobrok til Tegn paa hans Foragt for al kirkelig Øvrighed. Men denne Fyrste havde alligevel en saadan Frygt for sin Herskerinde, at han hvert Aar modtog Paaskecommunionen — hvorledes, det maa Gud vide. I Aaret 1774 kunde han paa Skjærtorsdag ikke gaae i Kirke. Dog ansaae han det for nødvendigt at undskylde sig og skrev derfor til Kaiserinden, at han i den Grad var plaget af Rheumatisme, at han umuligt kunde staae op. Samtidigt dermed sendte han sin Skrifteseddel; Kaiserinden skulde heraf see, at han havde opfyldt sin Pligt. Om Fyrsten virkelig var syg, eller om han havde tilsneget sig Skriftesedlen, det hører ikke herhen, men vilde, hvis dette var Tilfældet, kun levere et Beviis mere for, hvor karakterløse mange Mennesker kunne være, naar det gjælder om at bevare Gunst og Stilling, idet de kun lidet ændse, at de derved betynde deres Samvittighed med sacrilegisk Løgn og Hykleri. Kaiserinden maatte imidlertid give sig tilfreds hermed. Hun kunde sige: „Jeg har gjort Mit, saagodt jeg kunde. At skue ind i det Indre og controllere Hjertet, det formaaer jeg ikke. Vil Nogen være saa slet at drive Hykleri med det h. Sacrament, saa skader han sig selv og ikke mig.“ Hun svarede derpaa Ministeren koldt: „hun haabede, at han ikke tjente Gud daarliger end sin Fyrstinde, og hun maatte tilstaae, at det havde været hendes Ønske for hendes egen Trøsts og det gode Exempels Skyld, at Ingen ved Hoffet, altsaa heller ikke Ministeren, havde manglet paa Skjærtorsdagen. Forøvrigt haabede hun, dersom Gud forundte hende Livet, næste Aar at see Fyrsten modtage den h. Communion tilligemed de Øvrige.“

Fyrst Kaunitz havde en ganske overordenlig Frygt for Døden og derfor ogsaa for alle mulige Aarsager, der kunde hidføre samme. Han frygtede for den ubetydeligste Forkjølelse. Begav han sig til det kaiserlige Slot, saa maatte i alle Gemakker, han kom igjennem, Vinduerne omhyggeligt lukkes, ogsaa om Sommeren. Om Vinteren var han næsten ikke til at faae ud af sine Værelser. Kaiserinden maatte da enten selv besøge ham eller forhandle skriftligt med ham. Ingen af Fyrstens Bekjendte og Tjenere turde i hans Nærværelse udtale Ordet Død; selv naar en af de ved Ministeriet ansatte Embedsmænd døde, turde dennes Død ikke meldes ham. Naar Fyrsten da tilsidst selv spurgte, hvorfor Vedkommende ikke mere viste sig i Bureauet, blev Meddelelsen om hans Død bibragt ham paa denne Maade: „Excellence, han kommer ikke mere“. Denne Angst for Døden tiltog hos Kaunitz, jo mere han nærmede sig sit Endeligt. Da han laae paa Sygeleiet uden Haab om Bedring, lod han en af sine Sønner kalde til sig, som dengang netop opholdt sig i Wien, men førte et temmelig forargeligt Levnet, og spurgte ham i sin Fortvivlelse, om han slet ikke kjendte nogen Trøst for sin Fader. Men Sønnen, der kun lidet egnede sig og eiheller følte stor Tilbøielighed til at staae som Trøster ved en Sygeseng, svarede med et Skuldertræk: „Fader, jeg har ikke nogen“, hvorpaa den gamle Kaunitz jamrende og klagende vendte sit Ansigt mod Væggen. Han døde i skrækkelig Fortvivlelse ligesom hans Ven, den ryggesløse Gudsfornægter Voltaire.

Kirkelige Efterretninger.

Erankrig. I Frankrig synes man at forberede alvorlige og skjæbnsvangre Ting paa det kirkelig-religiøse Omraade. Næppe have Gambetta og Consorter faaet Magten ihænde, og allerede komme stedse flere og flere Forslag for Dagslyset, der ere indgivne af Hadet mod Kirken og Religionen, og man er ikke altid bleven staaende ved Forslagene, men er alt flere Gange skreden til Gjerning. Hvorledes den nuværende Regering er sindet mod Kirken, er jo tilstrækkelig godtgjort ved den fanatiske Gudsfornægter Paul Berts Valg til Cultusminister. Efter Gambettas egen Udtalelse „er Kirken Fjenden“. Magthaverne ved Seinen troe nu det Tidspunkt at være kommet, da de kunne føre det længe

forberedte dræbende Slag mod Kirken. Aanden fra 1789 synes atter at vende tilbage; hidtil ubekjendte, men af Had mod alt Religiøst opfyldte Personer pønse paa, hvorledes de bedst kunne lægge Haand paa det Helligste, og i Gjerning oversætte deres Mester Voltaires Ord: „Ecrasez l'Infame“. Og saaledes er der da den største Sandsynlighed for, at det ulykkelige Land ikke vil blive forskaanet for en Curturkamp af den allerværste Slags.

Et Lovforslag, som for ikke længe siden blev forelagt Kammeret af den radicale Jules Laroche i Forening med 16 andre Deputerede, siger os meget tydeligt, hvad Kirken i Frankrig kan vente sig. Lovforslaget gaaer ud paa at skille Kirken fra Staten. Det bestaaer af 3 Dele med 19 Artikler; i Spidsen figurerer den lidt mistænkeligt klingende Phrase: „Enhver Cultus er fri. Ingen, som adlyder Landets almindelige Love, kan forhindres i at slutte sig til den Cult, som tiltaler ham.“ Men at disse Ord ikke ere andet end cynisk Hyklery, fremgaaer tilfulde af Forslagets øvrige Paragrapher. Strax følger nemlig den Bestemmelse, at Kirkernes, Seminariernes, Confessionernes bevægelige og ubevægelige Formue er Statens Eiendom og skal tages i Besiddelse af denne. Naar Lovforslaget har faaet Lovs Gyldighed, bliver det til den kirkelige Cultus tjenende Mobilier solgt inden tre Maaneders, Immobiliaret inden tre Aars Forløb, og Indtægten tilflyder Statskassen. Ikke engang selve de kirkelige Bygninger blive forskaanede. Ogsaa disse skulle occuperes af Staten, og Departementerne og Communerne forbydes, ved Kjøb, Leie eller paa anden Maade at forskaaffe sig et Locale til Gudstjeneste, som ogsaa at paalægge og opkræve Afgifter til Gudstjenestens Vedligeholdelse. De christne Menigheder blive paa denne Maade tvungne til at benytte Privathuse til Afholdelse af Gudstjeneste. Ingen religiøs Forening, d. v. s. ingen christelig Menighed, tør enten middelbart eller umiddelbart erhverve sig anden ubevægelig Formue end Staten tillader. De enkelte Menigheders aarlige Indtægter maae ikke overstige en Sum af 25,000 Francs. Alle Statens og Communernes Embedsmænd er det forbudt at tage Deel i nogen gudstjenstlig Handling, og Menighederne maae ikke træffe udvortes Foranstaltning til kirkelige Festdages Høitideligholdelse. Søndagen bliver bestaaende som Hviledag, hvorimod Festdagene afskaffes. I alle Skoler, Hospitaller, Fængsler, overhovedet i alle offentlige Anstalter, er Religionsunderviisning saavel som Udøvelse af religiøse Pligter forbudt.

Forslaget beskæftiger sig ogsaa med de religiøse Ordener. De ikke af Staten anerkjendte Ordenssamfund miste øieblikkeligt deres hele Formue; Medlemmerne faae udbetalt en Provision for 6 Maaneder. Angaaende de af Staten anerkjendte Ordener, da bliver ogsaa deres Formue inddraget; hvad de enkelte Medlemmer have bragt med i Ordenen, erholde de tilbage; Gaver gaae tilbage til Giveren eller dennes Arvinger. De enkelte Medlemmer af de ophævede Congregationer erholde en aarlig Pension, der imidlertid aldrig maa overskride 1200 Francs. Ordenssamfundenes Formue bliver inddraget eller solgt af Staten. Alle Ordenssamfund og Congregationer ere forbudte; Cultusbudgettet afskaffes, og herved vil der aarlig indtræde en Skatteformindskelse af 50 Mill. Francs.

I dette Lovforslag gjengives klart det hele Program, som den radicale, gudsfornægtende franske Liberalisme ønsker at gennemføre paa det religiøse og kirkelige Omraade. Sagen staaer foreløbigt endnu kun paa Papiret, men den viser, hvilket Overmaal af Had mod al Religion en Deel af den franske Nation er opfyldt af, og man venter blot paa det passende Øieblik for at gaae over til Gjærning. Foreløbigt turde Forslaget vel endnu være altfor radicalt, til at det selv i det liberale Kammer skulde finde en Majoritet; det ligner dog alt for meget de revolutionære Voldshandlinger fra 1793, men i ethvert Tilfælde er Indbringelsen af et slikt Forslag i den lovgivende Forsamling et meget betænkeligt Tidens Tegn, og Gambetta med sin Cultusminister Bert giver sikkerligt ingen beroligende Garantier i dette Spørgsmaal, tvertimod er det omtalte Forslag vistnok ganske efter Cultusministerens Smag. Ethvert velsindet Menneske maa ønske, at Landet bliver forskaanet for en „Culturkamps“ store Ulykke.*)

*) Vi troe at burde tilføie, at Gambetta, efter de af de politiske Blade i forrige Uge meddeelte Beretninger, af Hensyn til den mere conservative Deel af Landet har foretaget flere Forandringer i Regeringens Personale, som i høi Grad have mishaget det Parti, som han skylder sin Ophøielse; fremdeles, at han ligeoverfor dette har undskyldt sig med, at han var nødt til at tage Hensyn til den fremragende Dygtighed, som de paagjældende Personer i tidligere Regeringers Tjeneste havde lagt for Dagen, og endelig, at han, af Frygt for de betænkelige Følgelser af Katholikernes Forargelse over Paul Berts Ud nævnelse til Cultusminister, har udsondret det egenlige Kirkeministerium fra hans Omraade. U. A.

Den h. Osvald, Biskop.

† 992.

Osvald nedstammede fra en adelig Familie, og var ifølge Samtidigens Meddelelser meget smuk. Han blev opdraget hos sin Onkel, den h. Oda, Ærkebiskop af Canterbury i England. Senere blev han udnævnt til Forstander for Domcapitlet i Winchester. Hans Bestræbelser for der at gjenoprette den slappede Tugt vare forgjæves. Med det ufeilbare Instinct, som ofte er de Hellige egent, indsaae han snart, at her kun var Frelse at vente ved det klosterlige Livs Gjenoprettelse. Han reiste da til Frankrig og blev Benedictinermunk, men vendte tilbage til England ved sin Onkels Død. En ny Medhjælper i sine Bestræbelser fandt han i den h. Dunstan, Ærkebiskop af Canterbury, ved hvis Indflydelse han blev udnævnt til Biskop i Worcester. Begge disse Mænd, tilligemed Ethelwold af Winchester skylder Englands Kirke i det tiende Aarhundrede Gjenoprettelsen af den klosterlige Tugt. Osvalds Stræben gik fornemmelig ud paa at fjerne uværdige Geistlige fra deres Embeder og erstatte dem med andre, der vare uddannede under hans Ledelse. Som Ærkebiskop af York fortsatte han med lige Held disse Bestræbelser. At Herren fandt Behag i disse, see vi deraf, at Han aabenbarede ham Stedet, hvor den h. Wilfreds Relikvier laae skjulte, hvilke Osvald lod føre til Worcester.

Aandelig Tugt.

En Sjæl uden aandelig Tugt er som et Skib uden Ror; det kastes mod Klippen og sønderlaas eller driver, uden at vide deraf, ind i Fjendens Havn.

„Overhold en bestemt Orden i Dit Liv, og Ordenen vil igjen bevare Dig.“

(H. Bernhard.)

Den h. Osvald fandt endnu nogle Glimt af Dyd i de Geistliges Hjerter i Winchester, skøndt de vare meget verdsligsindede; derfor afsatte han dem ikke, men søgte at forbedre dem ved Andres gode Exempel.

Nær ved Domkirken lod han bygge en Kirke til Ære for Guds Moder; her lod han Gudstjenesten forrette af Ordensgeistlige, og overværede den som oftest selv. Folket fulgte hans Exempel, men det nærrede Uvillie mod Kannikerne, og Domkirken stod snart tom; da besluttede disse sig endelig til at føre et Liv som Ordensmænd, istedetfor fremdeles at sætte deres Sjælefrelse paa Spil, og give Folket Forargelse ved den Modsætning, der herskede mellem deres verdslige Færd og Brødrenes velordnede Levnet.

„At bevare Tugt er Vei til Livet, men den, som lader Tilrettevisning fare, gaaer vild.“

(Ordsp. 10, 17).

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 15. Januar. 2den Søndag efter Epiphani. Jesu Navnefest. — 16. M. Marcellus, Pave og Mart. — 17. Tl. Antonius, Abbed. — 18. O. Petri Bispestol i Rom. — 19. To. Knud, Konge af Danmark, Mart. — 20. F. Fabian og Sebastian, Martyrer. — 21. L. Agnes, Jomfru og Mart.

Søndagen den 22de Januar. 3de Søndag efter Epiphani.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

St. Knuds Capel.

Torsdag d. 19. Januar, den hellige Knuds Fest, holder om Formiddagen Kl. 9 Høimesse, og om Aftenen Kl. 8 høitidelig Festandagt med Prædiken.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn

Nr. 4. Fredagen den 20. Januar. 1882.

Indhold: Den 8de December 1881 i Rom. Spanien. Kirkelige Efterretninger: Rom, Hohenzollern. Eisenach, Vest-africa. Den h. Suitbert.

Den 8de December 1881 i Rom.

Paa Gudsmoderens ubesmittede Undfangelsesfest har den h. Fader, som tidligere berettet (s. Nr. 51 f. A.), foretaget en af de ophøiede ham alene tilkommende Handlinger, som vel ikke forstaaes af Verden, men af hele Kirken bliver hilset med inderlig Glæde og Tak. Omgiven af Cardinalcollegiet og af mere end 300 Biskopper har han tillagt fire Dydens Helte Navn af *Helgener*. Rigtignok kunde denne Act paa Grund af den sørgelige politiske Stilling, i hvilken Rom og Paven nu befinde sig, ikke foregaae med den storartede Pragt og Høitidelighed som fordem, da hverken Victor Emmanuel eller Humbert endnu havde fornegtet Korset paa deres Kroner. I de Helliges Fortegnelse har den h. Fader hin Dag indført de tidligere for salig erklærede *Johan Baptist de Rossi*, *Laurentius di Brindisi*, *Benedict Josef Labre* og *Clara af det h. Kors fra Montefalco*.

Den Førstnævnte, *Joh. Baptist de Rossi*, blev født den 22. Februar 1698 i Voltaggio i Dioceset Genua. Hans Fætter, Kannik ved S. Maria i Cosmedin, Roms næstældste Mariakirke, lod den fromme trettenaarige Johannes komme til sig til Rom for der at lede hans Studier. I det Romerske og i Dominicanernes Collegium fuldendte han disse, og den 8. Marts 1721 modtog han Præstevielsen. Med en grændseløs offervillig Kjærlighed søgte han nu fremfor Alt at hjælpe de Fattige; især var det Kohyrderne paa Campo vaccino, det gamle romerske Forum, de Fattige i den h. Gallas Hospital og i det af ham selv oprettede endnu bestaaende S. Aloysius-Hospital, hvilke han tilvendte sin opoffrende Virksomhed. Efter megen Overtalelse fra Fætters Side tog han mod Stillingen som Coadjutor i Kannikernes Collegium ved S. Maria i Cosmedin, og to Aar senere blev han Kannik paa det nævnte Sted. I denne nye Stilling erhvervede han sig ved rastløs Virken i Skrivtestolen og paa Prædikestolen, ved sin Beskedenhed og uforstyrrelige Sagtomdighed Navn af en anden h. Philippus Neri. Rørt af flere Slagtilfælde hensov han den 23. Mai 1764 i en Alder af noget over 66 Aar. Fattig, som han havde levet, døde han; Alt havde han givet sine Fattige; kun 4½ Paoli (c. 2 Kroner) forefandtes hos ham; selve Dødsleiet var ikke engang hans Eiendom. Den storartede Ligbegængelse afgav et veltalende Beviis for den Kjærlighed og Ærefrygt, med hvilken hele Rom skuede op til hans Dyder. Den 13. Mai 1860 indlemmede Pius IX. ham i „de Saliges“ Tal.

Laurentius di Brindisi nedstammede fra en af de fornemste Familier af Slægten de Rossi; han fødtes den 22. Juli 1559. Allerede i sin tidligste Ungdom gav han Beviser paa stor Fromhed, hvorfor man ogsaa almindelig kaldte ham „den lille Engel“. Efter Faderens Død fortsatte han sine Studier i Venedig under sin Onkel Præsten Peter de Rossi's Ledelse. Der var det ogsaa, at han bragte sit længe nærrede Ønske, at indtræde i et Kloster,

til Udførelse. I sin Kjærlighed til en streng Orden bad han om Optagelse i Capucinerordenen. Hans Bøn blev opfyldt; 1575 begyndte han Noviciatet i Verona, og den 24de Marts i det følgende Aar aflagde han de høitidelige Løvter. I Padua, hvor han atter optog Studierne, vakte han stor Opsigt ved sine omfattende Kundskaber især i Sprogvidenskaben; foruden det latinske og græske Sprog lærte han fransk, spansk, tysk, czechisk, hebraisk og chaldaisk; og det saaledes, at han kunde prædike flydende i ethvert af disse Sprog; Bibelens hebraiske Text vidste han udenad fra Ende til anden. Efter i Aaret 1583 at være bleven viet til Præst, traadte han frem paa Verdens store Skueplads, for der at udfolde en usædvanlig omfattende Virksomhed. Et særdeles stort Krav paa det tyske Folks Taknemmelighed havde den Salige erhvervet sig ved sine Fortjenester af det kirkelige Livs Vækkelse i Tydskland. Thi for at bringe et overordentligt Lægemiddel mod de dødelige Saar, som Reformationen havde bibragt det kirkelige Liv i Tydskland, blev Laurentius sendt dertil, for at bane Veien for Capucinerordenens Indførelse. Planen mødte mange Vanskeligheder, men under Kaiser Rudolf II.'s Beskyttelse reistes omsider tre Kloostere i Wien, Prag og Graz, og disse dannede Begyndelsen til de tre Ordensprovincer, i Østerrig, Bøhmen og Steiermark. Da ikke længe herefter Tyrkerne faldt ind i Ungarn, sendte Kaiseren Laurentius til de enkelte Churfyrster for at begeistre dem for et Korstog mod Christenhedens fælleds Fjende. Han sluttede sig selv til den kaiserlige Hær; med Korset i Haanden red han frem for Soldaternes Rækker, opmuntrende dem ved sit Ord, sin Bøn og sit Exempel, og han har en betydelig Andeel i Østerrigernes herlige Seir over Tyrkerne. I Aaret 1602 valgtes han til Ordensgeneral og forblev tre Aar i denne Stilling til stor Velsignelse for hele Ordenen. I et vigtigt Anliggende maatte han i Aaret 1619 foretage den lange Reise til Kongen af Spanien, som dengang opkoldt sig i Lissabon. Han blev modtaget med de

største Æresbevisninger, men efter nogle Dages Forløb faldt han i en heftig Sygdom (Dysenterie); Kongen sendte de berømteste Læger til hans Sygeleie, men Gud vilde ikke længere forholde sin tro Tjener den fortjente Løn; han døde paa sin Fødselsdag den 22. Juli 1619. Pius VI. erklærede ham den 1. Juli 1783 for salig.

Den tredie i de Helliges Tal er *Benedict Joseph Labre*, den af Tusinder beundrede Tigger, dette Under af Forsagelse og Kjærlighed til Armod, en skjærende Modsætning til den ham omgivende nydelsessyge, lidenskabelige Verden. Han blev født den 26. Marts 1748 i Amettes, en Landsby i Dioceset Arras i Frankrig. Med stort Held dyrkede han Videnskaberne, men jo dybere han, især ved Oratorianeren Le Jeune's Læsning, trængte ind i Fuldkommenhedens Væsen, desto større blev hans Ligeegyldighed for de classiske hedenske Skribenter. Under sit Ophold i Karthæusernes og Trappisternes Kloster vandt han den Overbevisning, at Forsynet havde kaldet ham til en ganske særegen Stilling, nemlig til et sandt Tigger- og Pilgrimsliv. Og nu gjennemvandrede han Frankrig, Tydskland og Italien fra det ene Valfartssted til det andet; især vare Rom og Loretto de kjæreste Maal for hans Valfarter. Han anmodede ingen om Almisser, de sletteste Spiser tjente ham til Føde, han klædte sig i de usleste Pjalter; man haanede og spottede ham, udskjældte ham for en væmmelig Tigger; han kjendte kun til Bøn, Betragtning, Spægelse — et sjældent Exempel paa den dybeste Foragt for Verden, paa sonende Offerkjærlighed, paa den fuldkomneste Efterlignelse af den fattige og haanede Frelser. Men med Lynets Hurtighed blev den ham tilføiede Haan og Krænkelse forvandlet til den høieste Æresbevisning, da han døende lukkede sit Øie paa et usselt Leie i Rom. „Den Hellige er død“, saa lød det fra Mund til Mund, og alle ilede til for at see Labre og bede ved det afmagrede Lig; der maatte opbydes Soldater for at opretholde Ordenen ved hans Ligbegængelse. Han døde den 16de April

1783; den 3. Søndag efter Paaske 1860 blev han erklæret for salig.

Den fjerde Saliges Fædreland var „det skønne Umbrien“. I Montefalco, en lille lige over for Assisi liggende By, saae Clara af det h. Kors Verdens Lys i Aaret 1268. Alt som Barn sluttede hun sig til flere Jomfruers Samfund, som førte et klosterligt Liv efter Reglerne for den h. Franciscus' tredie Orden. Senere antog hendes Ordenshuus den h. Augustins Regel, og Clara blev valgt til Abbedisse. Hendes Biographer fremhæve især hendes store Kjærlighed til Spægelse, hendes inderlige Andagt til den h. Treenigheds Hemmelighed og til vor lidende og døende Frelser. Hun døde den 17. August 1308 i en Alder af 39 Aar. Kort efter hendes Død fandt Biskoppen af Spoletos Generalvicar paa hendes Hjerte Frelserens Lidelsesredskaber afbildede i tilsvarende Fordybninger, og i et Referat til sin Biskop og til Pave Johan XXII. gav han nøiagtige Meddelelser desangaaende; ogsaa den bekjendte Historieskriver Wadding saae dem, efter hvad han i sine Annaler bemærker, ved Aaret 1308, og endnu er dette Hjerte med de mærkelige Tegninger Gjenstand for alle deres Beundring, som besøge den Saliges Grav. Hendes h. Legeme hviler i Montefalco og har bestandig bevaret sin naturlige Farve.

Dette er i korte Træk de Saliges Levnetsbeskrivelse, der d. 8. Decbr. høitideligt erklæredes for Helgener og nu blive ærede og paakaldte af hele den katholske Christenhed. Maa det ikke betragtes som en Styrelse af det guddommelige Forsyn, at netop disse Salige, der, som kort antydet, have udmærket sig ved et tilbagetrukkent Liv i Klosteret, ved det katholske Præstedømmes offervillige Virksomhed eller, som Labre, ved den fuldstændigste Foragt for Verden og dens Glæder, — at netop disse Salige ere blevne hævede til den høieste Ære, og det netop i en Tid, hvor Klostere, Præster og præstelig Virken ere Gjenstand for det bitreste Had, i en Tid, hvor den crasseste Materialisme og en umættelig Nydel-

sessyge true Samfundet med Undergang? Maatte Lyset af hine fire Stjerner, som Pave Leo den 8de Decbr. har fremviist for den af Glæde og Beundring opfyldte Christenhed, udøve sin velgjørende, forædlende Indflydelse paa Folkenes og hvert enkelt Menneskes Hjerte, og maatte det være et trøstefuldt Pant paa, at Gud vil afkorte Forfølgelsens Dage og snart skjænke sin Kirke den saa længselsfuldt attraaede Fred!

Spanien.

(Fortæet fra Nr. 3.)

Den spanske Kunst.

Saavidt *Stirling*. Jeg er overbeviist om, at Læseren gjerne vil høre Mere om dette Punkt. Det er noksom bekjendt, at den ældre italienske Skole ikke blot var ægte christelig, men ogsaa frembragte Kunstnere, der befordrede Væxt i et helligt Liv. Det samme gjælder om den spanske Kunst og de spanske Kunstnere. Jeg vil i det Følgende meddele nogle udmærkede Exempler herpaa, men maa først forudskikke et Par Notitser om Kunstens Udvikling og Opblomstren i Valencia. Herom skriver den nysnævnte Forfatter:

„Staden *Valencia* — saa yndig og skjøen, at det der er blevet et Ordsprog, at en Jøde der kunde forglemme Jerusalem — var lige frugtbar paa Kunstnere, Hellige og Lærde. Den derværende Malerskole blev først ret bekjendt under den gode Ærkebiskop *Thomas af Villanovas* Beskyttelse. Udmærket ved Herkomst, Fromhed og Godhed og efter sin Død indskrevet i den romerske Helgenfortegnelse, blev denne fortræffelige Kirkefyrste, tidligere Kaiser Carl V.' Yndlingsprædicant, Sydens kjæreste Helgen ved Siden af den h. Vincents Ferreri, og

han blev ligesom andengang kanoniseret ved Valencias og Sevillas Malere. Der gaves faa Kirker og Klostere paa Sierra Morenas solbeskinnede Skrænter, der ikke havde et eller andet Maleri, som mindede om denne hellige Mand, der ligesom fra Vuggen af havde en lidenskabelig Kjærlighed til Almisseuddeling, der som Barn pleiede hemmeligt at bespise de Hungrige med sin Moders Meel og Fjerkræ, der som Ærkebiskop levede som en Tiggermunk og i sin Dødsstund uddeelte Alt, hvad han eiede til de Fattige. Den Hyldest, som Malerne bragte ham, havde han ikke blot vundet ved sin store Velgjørenhed, men ogsaa ved sin rundhaandede Befordring af Kunsten, hvilken sidste han ikke benyttede til at smykke sin ærkebiskoppelige Residents, men til at forskjønne sin Kathedrale og til at undervise og forbedre sin Menighed.“

Æren for at have været denne Stads Malerskoles Grundlægger og Beskytter tilkommer saaledes en Hellig, og det kan derfor ikke undre os, at vi ogsaa finde Hellige blandt dens Kunstnere. En af dens fornemste Prydelser, baade i Henseende til Kunstfærdighed og til Dyd var *Vincente de Juanes*, mere bekjendt under Navnet *Juan de Juanes*. Jeg vil atter lade Stirling tale og skildre denne store Kunstner :

„Han var en i Sind og Tænkemaade høist alvorlig og religiøs Mand, hvis Pensel aldrig førtes i verdslige Øiemed eller i Lægsmænds, men udelukkende i Religionens og Kirkens Tjeneste. Cumberland betvivlede i 1782, at nogetsomhelst af hans Malerier endog blot skulde være kommet i Lægsmænds Hænder. Hos denne fromme Mester var Begejstringen for Kunsten en Inspiration fraoven, det at male en alvorlig Syssel, Atelieret en Bedesal, hvori ethvert nyt Arbeide blev begyndt med Bøn og Faste. Hans hellige Iver blev belønnet med Kirkens Læreres og Overhyrders Gunstbeviisninger. For Ærkebiskoppen tegnede han en Række Tapetmalerier med Scener af den h. Jomfrues Liv, der bleve vævede i Flan-

dern for at anbringes i Kathedralen. Han modtog mange Bestillinger saavel fra Capitlet som fra Stadens Sognekirker, og en stor Deel af hans Værker pryde Carmeliternes, Dominicanernes, Franciscanernes, Jesuiternes og Hieronymiternes Klostere. . . . Han blev ogsaa beæret med høiere Bestillinger end fra Ærkebiskopper og Abbeder: med Bestillinger, som maae regnes for de høieste Tegn paa Himlens Gunst, som kunde blive en saa from Kunstner til Deel. Aftenen før Marias Himmelfartsfest viste sig nemlig i et Syn den hellige Jomfru for Fray Martin Alberto, en Jesuit i Valencia, og erklærede, at hun vilde males, saaledes som hun nu viste sig for ham: i hvid Klædning og blaa Kappe staaende paa en Halvmaane, med den mystiske Due svævende over sig, og den evige Fader skuende ned fra Himlen, og hendes guddommelige Søn sættende en Krone paa hendes Hoved. Til at udføre denne ærefulde, men vanskelige Opgave valgte Jesuiten Juanes, hvis Skriftefader han var, og beskrev ham nøiagtigt sin mærkværdige Vision. De første Skitser lykkedes imidlertid ikke, og Malerens Kunst formaaede ikke at give en tilsvarende Forestilling om Munkens ophøiede Drømmesyn. Begge begyndte nu at holde aandelige Øvelser, og andre hellige Mænd forenede sig med dem i fælleds vedholdende Bøn. Kunstneren skriftede og communicerede hver Dag, førend han begyndte sit Arbeide, og han stod ofte hele Timer med Paletten og Penselen i Haanden, uden at berøre den himmelske Figur, førend hans Aand var oplyst ved hans inderlige Bøn. Endelig overvandt hans Fromhed og Ihærdighed alle Vanskeligheder, og han fuldendte sit herlige Billede af vor kjære Frue ganske overensstemmende med Visionen. I lang Tid prydede det den ubesmittede Undfangelses Alter i Jesuiterkirken, og blev berømt blandt Kunstnerne paa Grund af dets Kunstværd og blandt Munkene for dets Underkrafts Skyld. I Valencia gav man det Navnet „la purissima“ (∴ den Reneste), og det blev vidt og bredt bekjendt ved et Kobberstik. Efter Jesuiternes

Fordrivelse blev det en Tid lang i deres Kirke indtil Uafhængighedskrigen; dets senere Skæbne er mig ubekjendt.“

Men Spanien har ogsaa i egenlig Forstand frembragt en *hellig Maler*, hvis Biographi indeholder saameget Skjønt, at jeg, tiltrods for dens Udførlighed ikke kan afholde mig fra at meddele i det mindste det Væsenlige af Stirlings Udtog af den.

„Hvorvel Spanien har frembragt mange fromme Kunstnere, Geistlige og Lægfolk, saa har dog ene *Pedro Nicolas Factor* opnaaet den Ære at blive erklæret for hellig. Hans Fader Vincente Factor var født i Sicilien og var af Profession Skrædder. Han kom for at forsøge sin Lykke til Valencia, bosatte sig der og ægtede Ursula Estana. Deres ældste Søn blev senere en anseet Retslærd i Xativa; den anden Søn var Pedro Nicolas, som fik disse Navne, fordi han blev født paa den h. Peters Dag i Aaret 1520, og fordi hans Fader holdt den h. Nicolaus i stor Ære. Han blev født i et Huus, der stødte op til Augustinerklosteret og siden blev forbundet med dette, og i et Kammer, der siden blev omdannet til Opbevaringssted for det h. Sacrament. Denne deres anden Søns kunstneriske Anlæg begyndte snart at udvikle sig. Hans kjæreste Tidsfordriv var Forfærdigelse af smaa Altere og Helgenbilleder. Sine Klæder og sin Føde deelte han ofte med de Fattige, og tilbragte en stor Deel af sin Tid i Hospitalerne med at pleie de Syge, især saadanne, som vare befængte med Udslet eller andre modbydelige Sygdomme. Ved Siden af dette drev han med stor Iver theologiske Studier og erhvervede sig under en ubekjendt Lærers Veiledning tillige Færdighed i at male. Hans Fader, som synes at være bleven en velhavende Mand, ønskede, at han skulde blive Klædehandler, og tilbød ham i dette Øiemed tusinde Ducater. Men, da han havde stor Forkjærlighed for Munkelivet, kunde han ikke opfylde sine Forældres Ønske og indtraadte i en Alder af 17 Aar i Franciscanerklosteret Santa

Maria de Jesus, som laae en Fjerdingsvei fra Valencia. Under sit Noviciat udmærkede han sig ved streng Opfyldelse af alle Ordenens Regler, og paa den første Adventssøndag 1538 aflagde han Løvterne. Hans Liv var fremdeles indviet til den ivrigste Opfyldelse af alle de Pligter og Bodsøvelser, som i hans Fædrelands og hans Kirkes Øine sømme sig for en Tiggermunk.

„Saasnart han havde opnaaet den kanoniske Alder, modtog han Præstevielsen og blev ansat som Prædicant ved Franciscanerklosteret i Chelva. Her var han saavel i Choret, som for Alteret og paa Prædikestolen lige utrættelig i Opfyldelsen af sine præstelige Pligter, og, da han var en god Musiker, ledede han ogsaa Kirkemusiken. Rygtet om hans Hellighed samlede mange Mennesker i den Kirke, ved hvilken han fungerede. Under Bønnen, baade den fælleds og den enlige, faldt han ofte i Ekstaser, som undertiden varede længe, og i hvilke han var saa ufølsom for ydre Indtryk, at Personer, som tvivlede herom, kunde stikke ham med Naale, uden at han mærkede det. Som Prædicant opnaaede han stor Berømthed ved sin Veltalenhed og sin Iver. Hans Ansigt straaledede paa Prædikestolen af et overnaturligt Lys. Hans Godgjørenhed var overordenlig stor; man saae ham sjældent i anden Dragt, end sin brune Kutte, da han bortskjænkede alle andre Klædningsstykker, hvormed hans Venner forsynede ham, og det hørte med blandt hans faa Adspredelser, at staae ved Klosterporten med Skeen i Haanden og uddele Spiser til de der forsamlede Fattige i Forening med trøstende og opmuntrende Ord.

„Den kjæreste Gjenstand for hans Malertalent var Herrens Lidelse, efter hvilken han ogsaa søgte at indrette sit Liv, og som undertiden bevægede hans Aand saa heftigt, at han trak sig tilbage til eensomme Steder, for med Taarer at anstille Betragtninger derover. Han malede mange Fremstillinger af denne h. Hemmelighed i Klosteret St. Maria de Jesus, hvor han synes at have tilbragt Størstedelen af sit Liv. Men han besøgte ogsaa

ofte andre Klostere, navnlig dem, hvis Guardian han var, navnlig Chelva, Val de Jesus og Gandia. For disse Klostere malede han Billeder, undertiden in Fresco, og ikke sjældent forklarede ved fromme af ham selv digtede Vers.

„Da Rygtet om hans Hellighed udbredte sig i vide Kredse, blev han 1559 ved Grundlæggelsen af det kongelige Carmeliterindekloster i Madrid af dets Stifterinde, Infantinde Juana, med Kongens Stadfæstelse valgt til Skriftefader for disse Nonner. I dette Kloster malede han Christus ved Søilen; men Hoflivets Cæremoniel og Adspredelser foruroligede snart hans strenge Aand og bevægede ham til at vende tilbage til hans rolige Kloster i Valencia. Med Staven i Haanden og opkiltede Lænder gik han over Prado og gennem Atochaporten; han slog derefter ind paa en Sidevei for at bede i den prægtige Kirke, som er helliget vor kjære Frue af Atocha, et af de ældste og helligste Mariabilleder i Castilien. Som han her knælede for det prægtige Alter, skal Billedet have sagt til ham: „Broder Nicolas, hvorfor gaaer Du bort og lader min Søns Brude alene?“ Bestyrtet og forfærdet blev den stakkels Skriftefader maalløs og skjælvende liggende paa sine Knæ, indtil den h. Jomfru, der, som det syntes, kun havde villet sætte ham paa Prøve, beroligede ham med de Ord: „Gaa bort med Fred!“ Han gjorde det og kom lykkeligt atter tilbage til den skyggefulde Palmelund i Klosterhaven i Valencia.

(Slottes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Propagandaens verdensberømte Institut skal nu berøves sine urørlige Eiendomme, som ville blive omsatte i en temmelig værdiløs italiensk Rente. Processens Historie er i høj Grad karakteristisk for den italienske

Justits. Appellationsdomstolen i Rom tilkjendte Regeringen Ret til at lade Eiendommene sælge, og, endskjønt Dommen ifølge indgiven Apellation endnu ikke var rets-gyldig, bortauctionerede Regeringen dog flere Propagandaen tilhørende Huse og Jordeiendomme. Den romerske Cassationsret frakjendte imidlertid Regeringen Retten til at lade Eiendommene sælge og afgav i sin Dom den Erklæring, at Loven af 9. Januar 1873 ikke kunde faae Anvendelse paa Propagandaen; i det høieste kunde dette blive fastslaaet ved en ny Lov. Processen henvistes derpaa til Apellationsretten i Ancona, og denne har nu tvertimod Cassationsrettens Erklæring afsagt den Dom, at den nævnte Lov kunde faae Anvendelse paa det foreliggende Tilfælde. Appellationsretten i Ancona har herved grebet ind i Cassationsdomstolens Rettigheder; denne alene tilkommer det efter italiensk Ret definitivt at fortolke Lovene.

Hohenzollern. En Gren af de herfra udviste Benedictinere er bleven forplantet til Dioceset Birmingham i England. Her have Munkene allerede oprettet et blomstrende Gymnasium. Ogsaa i Belgien er der fornylig gjort en meget lovende Begyndelse med et Cursus. Søstrene af den christelige Kjærlighed maae i Sigmaeringen gjenoprette deres Asyler for smaa Børn, men ikke Elementarskolerne.

Eisenach. Her bestaaer siden 1844 et katolsk Sogn under den h. Elisabeths Patronat. Da det maa hjælpe sig med en lille Bedesal, ere mange fremragende Katholiker komne paa den Tanke, at reise en stor og værdig Elisabethkirke her ved Foden af Wartburg, hvor den h. Elisabeth har levet, virket og lidt. I Spidsen for Comiteen, til hvilken Bidragene indsendes, staaer Regens Dr. Komp i Fulda. Alban Stolz, den h. Elisabeths Biograf, har i en særlig Skrivelse sluttet sig til dette roesværdige Foretagende. Da Martin Luther efter Rigsdagen i Worms blev ført til Wartburg af Kurfyrste Frederich af Sachsen, saae vore ængstelige Protestanter i det for Katholikerne saa nødvendige Gudshuus atter en Demonstration mod „Evangeliet“!

Vestafrika. I det apostoliske Vicariat Senegambien har den gule Feber, denne frygtelige Gjæst, atter krævet sine Offere ved Senegal. En Josephssøster skriver den

10. September fra Gorée: „Daglig kræver den gule Feber talrige Offere i vor Midte. Sygdommen har nu grasseret her i 6 Uger, især i St. Louis. I Sammenligning med den nuværende var Pesten fra 1878 kun en Bagatel. Dødeligheden er almindelig: Hvide, Mulatter, Sorte angribes — et hidtil uhørt Tilfælde. I Hospitalet alene have vi daglig 20—26 Dødstilfælde. For Øieblikket gaaer det en Smule bedre. Vi have mistet to Søstre; tre ere syge, af hvilke den ene synes at komme sig; hun er naaet til den ottende Dag, men de to andre svæve endnu i Dødsfare. Brødrene i Ploërmel have mistet tre Ordensmedlemmer, de to paa en og samme Dag. P. Espinasse af den Helligaands Orden døde for 14 Dage siden, da han ilede fra Dakar til St. Louis for at hjælpe sine Brødre. Den franske Gouvernør var et af de første Offere; han døde meget opbyggeligt efter at have skriftet og med fuld Bevidsthed modtaget den sidste Salvelse. Forvaltningen er ikke mere, alle dens Medlemmer: Adjudanterne, Ordonansofficererne, Portneren, Gartneren, Kokken, Huushovmesteren — alle ere døde. Vore Søstre havde den Trøst, at alle Syge, Officererne saavel som Soldaterne, døde efter at have modtaget de hellige Sacramenter.“

I Europa virke, efter hvad der fornylig paa en Indre-Missionsfest meddeelt, circa 4,500 evangeliske Diakonisser og 61,000 katholske Søstre. Disse Tal tale tilstrækkeligt. Dette er et glimrende Resultat ligeoverfor de Vanskeligheder og Forfølgelser, som Ordenssamfundene i saa mange Lande ere udsatte for!

Den h. Suitbert, Biskop.

† 713.

Den h. Suitbert bliver baade af Katholiker og Protestanter nævnet og æret som det bergiske Lands Apostel. Han var født i England, blev Abbed i Klosteret Dacon og kom med den h. Willibrord og ti Medhjælpere i Aaret 690 til Katwyk ved Utrecht for der at prædike Evangeliet for Friserne. Pipin af Heristal havde dengang gjort Friserne under Radbod skatskyldige, og saaledes tilbød der sig gunstig Leilighed til at vinde denne hidtil utilgængelige Folkestamme for Christendommen. Fremfor sine Reisefæller udmærket ved Videnskab og Fromhed blev Suitbert snart efter af Wilfrid af York indviet til Vandrebiskop, d. v. s. til Biskop uden bestemt Sæde, og dannede sin Hjord af Hedninger og Arianere blandt Bructererne i det bergiske Land. Da Sachserne hærgende faldt ind i Landet, maatte Suitbert søge Beskyttelse hos Frankerne. Pipin skjænkede ham en Rhinø ved Düsseldorf, der nutildags er forbunden med Fastlandet, og hvorpaa den lille By Kaiserswerth ligger. Her døde den Hellige i sin klosterlige Stiftelse i Aaret 713. Da Apostlens Relikvier i Aaret 1626 bleve udgravede, lagdes de i et smukt Skrin og staae høit i Ære. Hvert syvende Aar feires den Helliges Fest i den smukke Stiftskirke i Kaiserswerth under stærk Tilstrømning af Troende fra nær og fjern. Den h. Suitbert bliver særlig anraabt i Halssygdomme.

Taknemmelighed for aandelige Velgjerninger.

Taknemmelighed for legemlige Velgjerninger findes langt hyppigere end Taknemmelighed for aandelige Velgjerninger. Vi skulle især med Taknemmelighed mindes dem, have bragt os Christendommens Lys, især naar deres Landsmænd eller Efterkommere trænge til vore Bønner. En stor Deel af det nordlige og vestlige Tydskland indtil Schweits skylder England og Irland Udbredelsen og Befæstelsen af Christendommen. Det er derfor dets h. Pligt ivrigt at bede om, at Englands Omvendelse, dette saa glimrende begyndte Værk, altid maa gjøre større Fremskridt.

Ved Siden af Ordets Apostolat har Bønnens Apostolat fra Begyndelsen af været virksom i Kirken. Hvem tør vel paastaae, at den allerseligste Jomfrues Apostolat har virket mindre end Apostlenes?

Den h. Suitbert bliver fremstillet som Biskop med Bispehue og Stav, over ham eller i hans Haand en funklende Stjerne. En saadan skal have viist sig over ham ved hans Fødsel. For os er den et skjønt Sindbillede paa, at han har bragt os Troens Lys og spredt Heden-skabets Mørke.

„Iøvrigt Brødre beder for os, at Herrens Ord maa have Løb og prises ligesom hos Eder.“

(2 Thess. 3, 1.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 22de Januar. 3die Søndag efter Epiphani. — 23. M. Marias Trolovelse. — 24. Tl. Timotheus, Biskop og Mari. — 25. O. Pauli Omvendelse. — 26. To. Octav af Sct. Knuds Fest. — 27. F. Johannes Chrysostomus, Biskop og Kirkelærer. — 28. L. Paulus, Eneboer.

Søndagen den 29. Januar. 4de Søndag efter Epiphani. Den h. Ansgars festlige Mindedag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Elisabethforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 22. Januar. Aarsregnskabet fremlægges.

St. Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde afholdes i St. Ansgariusforeningen Onsdag den 25. Januar d. A., Aften Kl. 7, i Præsteboligen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

Nr. 5. Fredagen den 27. Januar. 1882.

Indhold: Spanien. Père Lacouture. Frasigelse af Præsteembede. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien, Soest, Malmø. Den h. Chad.

Spanien.

(Sluttet.)

De spanske Malere.

„Sine øvrige Levedage tilbragte Broder Nicolas (Pedro Factor) for Størstedelen i Klosteret Santa Maria de Jesus, hvor han i Korsgangen malede „Ærkeengelen Michaels Seir“, prydede Chorbøgerne med Illustrationer og blev stedse mere og mere berømt blandt sine Brødre ved sin Hellighed, da han ofte førte hemmelighedsfulde Samtaler med vor kjære Frues Billede og „lyste iblandt dem som Solen blandt Stjernerne.“

„I Aaret 1582 gjorde han en Reise til Catalonien, hvor han opholdt sig i atten Maaneder, besøgte de forskjellige Kloostere og prædikede i de vigtigste Stæder. Som han i November 1583 stod i Begreb med at vende

tilbage til Valencia, blev han angreben af en Feber, for hvilken hans af Anstrængelser og Spægelses svækkede og udtømte Legeme bukkede under d. 23. December i hans 63de Aar. Paa sin Dødsseng viste han den samme Ydmyghed og Fromhed, og nød den samme aandelige Naade, som altid havde udmærket ham i Livet. Den sidste Midnat før hans Død hørte man fra hans Celle Lyden af en himmelsk Musik, og hans Biograph Fray Christoval Moreno meddeler en stor Mængde Exempler paa hans undergjørende Magt og prophetiske Gave. Da i Aaret 1563 under Cortesforsamlingen i Monzon det Rygte udbredte sig, at Kongen var død, fik Factor i sin Celle den Aabenbarelse, at Rygtet var falskt, hvad det ogsaa virkeligt viste sig at være. Seiren ved Lepanto og Dronning Annas Død bleve ham aabenbarede i Valencia i det samme Øieblik, i hvilket disse Begivenheder fandt Sted, den ene i Spaniens Hovedstad, den anden i Bugten ved Korinth, og en stor Mængde Syge bleve helbredte ved hans Bøn; ja, flere Personer bevidnede med Eed, at de paa Munkens Hænder havde seet Stigmata (Christi Saarmærker) i Lighed med hvad der ogsaa saaes paa den h. Franciscus af Assisi. Disse og lignende Undere bevirkede endelig, at Factor d. 17. August 1786 af Pius VI. blev erklæret for en „Beato“ eller en Hellig af anden Rang.

Factors Billeder skulle vel være noget matte i Henseende til Coloriten, men Tegningen forraader en betydelig kunstnerisk Dygtighed, og de have i høi Grad det religiøse Udtryk, som kun kan frembringes af en Pensel, der taler ud af et fromt Hjertes Fylde. Blandt alle hans Arbejder roses især „Ærkeenglen Michaels Seir“ i Klosteret Santa Maria de Jesus' Korsgang som hans bedste Værk; det siges, „i Henseende til Tegningen at være Michael Angelos Skole værdigt“.

Foruden *Bargas* og *Borras* (16. Aarh.) omtaler den fornævnte engelske Forfatter i det følgende Aarhundredes Kunsthistorie først *Alonzo Cano*, en besynderlig Blanding

af kunstnerisk Begavelse, excentrisk Adfærd og Hjertensgodhed. Han blev, uden at være viet, Kanonicus i Granada, og hans heftige Temperament paadrog ham mange Ubehageligheder. Men, efterat han var bleven afsat og ved kongelig Gunst havde erholdt sin Præbende tilbage, helligede han sin øvrige Levetid fornemmelig til fromme Øvelser og Vældighedsgjerninger. Fattige og Nødlidende vendte sig aldrig forgjæves til ham, og Alt hvad han fortjente uddeelte han til Enker og Faderløse. Hans Pung var derfor ofte tom, og, naar han da mødte en Betler paa Gaden, hvis Bønner gik ham til Hjerte, pleiede han at gaae ind i den nærmeste Kjøbmandsbod og forlange Pen og Papir; han tegnede da et Hoved eller en Figur, som han gav Betleren i Almisse med Paalæg om at sælge det for den Priis, som han skrev derpaa. Da hans Lethed i at arbeide var ligesaa stor som hans Godmodighed, saa bleve disse Almissetegninger snart talrige, og udgjorde tilsidst en stor Samling, som blev en egen Afdeling i en spansk Kunstynders Museum.

Hans Død var meget opbyggelig; men selv da fornægtede han ikke ved Siden af sin Fromhed begge sine andre Charakteeregenskaber, sin Kunstsands og sin Særhed. Hans egen Sognepræst maatte ikke besøge ham, fordi han havde erfaret, at denne havde rakt omvendte Jøder Communionen; mod disse nærede han nemlig en Uvillie, der grændsede til Naragtighed og ofte gav sig Luft paa en latterlig Maade. Og da den Præst, som han paa sit Dødsleie havde ladet kalde, i hans sidste Øieblikke holdt et slet Crucifix hen for ham, skød han det med sin matte Haand tilside. Herover forfærdedes Præsten og sagde: „Søn, hvad gjør Du? Det er vor Herres og Frelsers Billede, ved hvem Du alene kan blive salig!“ Det troer jeg, min Fader, svarede den Døende; men plag mig ikke med dette! Giv mig blot et Kors, for at jeg kan tilbede Ham som han virkelig er, og som jeg i min Aand forestiller mig ham! Den som har seet Canos Fremstilling af Korsfæstelsen, vil ikke undre sig herover.

Jeg erindrer mig ikke nogensinde at have seet en mere gribende Afbildning af vor korsfæstede Forløser end Alonzo Canos i Sevilla.*)

Som udmærkede Malere nævnes endvidere *Pacheco*, *Carducho*, *Cespedes*, *Morales* og *Zurbaran*; men Læseren ønsker udentvivel hellere at høre Mere end hvad der i det Foregaaende er fortalt, om Kongen blandt alle spanske Malere, *Murillo* (f. i Sevilla 1618, d. 1682), og navnlig om hans sædelig-religiøse Charakter. Jeg troer, at hans af ham selv valgte Gravskrift, der var hans Livs Motto, beskriver hans Grundsætninger bedre, end mange Ord: „Vive moriturus — lev som den, der snart skal døe!“ Som en Beundrer af den h. Alnissegiver Thomas af Villanova øvede han den Velgjørenhed, som hans Pensel prædikede, og hans Ligbægængelse blev helliget ved de af ham understøttede Fattiges Bønner og Taarer. Hans hele Liv svarede til det alvorlige Motto, som blev indgravet paa hans Gravsteen; han levede som En, der altid var beredt paa at døe. — Alle hans Malerier ere ligesaamange Beviser paa hans dybe og religiøse Gemyt, og alle Kunstkjendere ere enige i at beundre baade hans Correcthed som Tegner og hans Fuldkommenhed som Colorist. I begge Henseender og fornemmelig i den sidste har ingen Anden i saa høi Grad fyldestgjort Skjønhedens ophøiede Fordringer, ligesom ogsaa Perspectivets Rigtighed og Compositionens Genialitet i alle hans store af flere Figurer bestaaende Malerier er almindelig anerkjendt. Han arbejdede med stor Lethed og Hurtighed; mange af hans talrige Arbejder ere, som i det Foregaaende omtalt, af Marschal Soult førte til Frankrig, en Deel gaaede til England, men hans Fædreland, især Sevilla, er dog i Besiddelse af ikke faa af hans fortrinligste Malerier. I Galeriet i Madrid sees saaledes 46 af de meest udmærkede, blandt hvilke „*Marias*

*) Dette Maleri omtaler Alban Stolz i „*Spanisches*“ ligeledes som noget ganske Enestaaende.

Himmelfart“ ansees for et af de fortrinligste. Hans herlige Madonna med Barnet er i Dresdener-Galeriets Besiddelse, enkelte ere komne til München, andre til Wien i Fyrst Esterhazys Samling.

Overhovedet see vi i Spanien Udviklingen af en stor national Kunstscole, der har sine eiendommelige storartede Grundsætninger og almindeligt anerkjendte Typer, og som behandler ophøiede og klart erkjendte Stoffer med bestemte Grændser for Phantasi og Opfindsomhed. Medens alle mere underordnede Forhold i Tidens Løb forandrede sig, bragte den det derved til en Eenhed i Tendents, Tanke og Virkning, som har gjort den til en sand national Kunstscole. Og man erkjender strax den ledende og bestemmende Kraft, som har bevirket dette, nemlig den sande Eenhed i Tanke og Følelse, som ene *Religionen* formaaer at skabe. Den skylder den spanske Kunst sin Oprindelse og Opblomstring, sin Begyndelse og sin Fuldendelse: dens Grundsætninger, Typer, Stoffer og Grændser havde alle deres Rod i Religionen.

Den katholske Kirke har, i Kraft af sin vidunderlige Forening af Ideer, som tidligere syntes ganske uforligelige, aabnet Kunsten en ny ideal Verden derved, at den har forenet *Skjønhed* med *Reenhed*, og *Smerten* med *Guddommen*. Disse Ideer have næret og fremmet Kunsten alle vegne, hvor den virkelig er bleven stor. Naar Forstand og Phantasi udskille *den fuldkomne Skjønhed* fra alt Vellystigt og Jordisk, og Kunsten da forsøger at fremstille dette ophøiede Billede, denne fra alt Jordisk frigjorte Idee, saa maa dette uimodsigeligt erkjendes for at være Høidepunktet af Alt, hvortil den menneskelige Aand kan hæve sig, naar den vil give den rene himmelske Skjønhed legemlig Skikkelse. Dette er den Mælk, som i Kunstens Barndom skulde være dens første Næring, som skulde være den unge Kunstners Drøm, ligesom det var Raphaels, da han malede den „Sixtinske Madonna“; her har denne skønne og ophøiede Abstraction faaet Virkelighed; Skjønheden er her frigjort fra alt Ureent. — Hvad den

anden Ideeforbindelse angaaer, da er *uskyldig Lidelse* Høidepunktet af det *Heroiske*. Men Kummer, Lidelse og legemlige Smerter med alle udvortes Tegn paa Forhaanelse ere *i og for sig* kun slette Gjenstande for kunstnerisk Behandling. De ere uforenelige med det naturlige Begreb om det Ophøiede; de synes uværdige og foragtelige i den uchristelige Kunsts Øine og Hænder, og intet Menneske kunde falde paa at adle dem. Blandt Oldtidens Kunstværker gives der intet, hvori Kunsten endog blot har forsøgt paa at idealisere — ikke den dybe tragiske Smerte, men — Fornedrelse, Armod og en Forbryders Lidelser. Den saakaldte døende Fægter (Gladiator), denne heroiske Skikkelse, der er fremstillet i den skønneste Stilling med et eneste Saar, kommer denne Idee nærmest, og dog egner dette Kunstværk sig ikke til at vække ømme og rørende Følelser. Vi beundre det og gaae videre! Den Idee overhovedet, at vække nogen Slags Følelse ved et Menneske, der hørte til Slavestanden, er den antike Kunst saa ganske fremmed, at mange Kunstkjendere hylde den Mening, at denne Statue fremstiller en døende Kriger, og ikke en Gladiator.*) — Betragte vi nu paa den anden Side den christelige Kunstners Opgave! Han maa fordybe sig i Beskuelsen af en Elendighed, saa stor som den kan komme over et Menneske: Armod, Foragt, fuldkommen Forladthed, Bagvaskelse, indre Smerte, Dødsangst, en nedbøiet Sjæl og et sønderrevet Hjerte. Buler, Saar, en Strikke om Halsen, Torne om Panden, Ryggen sønderreven af Svøber, og Korset paa Skulderen — Alt dette forenet i een Person, hvilken han skal fremstille ikke som værdig og i en ædel Stilling, som den, der stolt hæver sig over Smerterne, men midt i al sin Jammer og Vee seer paa Dig med et Blik saa høitideligt, saa mildt og kjærligt, at Du græder

*) Gladiatorerne vare Slaver (ofte dødsdømte Forbrydere), som til Forlystelse for det romerske Publicum i Amphitheatret kæmpede paa Liv og Død mod hverandre.

og elsker, og dit Hjerte brænder i Dig, naar Du betragter ham. Dette har *Morales* paa en ligesaa heldig, som værdig Maade fremstillet, og det er derfor, at man har kaldt ham „den Guddommelige“.

Madonnaen er i Kunsten Idealet af den ømmeste Kjærlighed; den lidende Forløser det Ophøiedes Ideal. Men, hvor disse Idealer ikke ere Gjenstand for Eftertanke og gjentagen Fremstilling, der kunne de heller ikke fremme Kunstens Udvikling. Ikke deres Studium under Beskuelsen af andre Kunstneres Arbejder, ikke den abstracte Tro paa de til Grund for disse liggende Kjendsgjæringer, saalidt som den blot kunstneriske eller romantiske Enthusiasme for hine Idealer ville være istand til at inspirere Kunstneren. Dette vil ene den faste og fromme Overbeviisning om Idealernes Virkelighed formaae; men denne opnaaes kun ved, at de blive Yndlingsgjensstande for daglig Eftertanke og Betragtning og derved et tro Afpræg af de over alt Jordisk ophøiede himmelske Forbilleder. Hvor *Andagten* til disse fattes, der er ingen christelig Kunst mulig.

Père Lacouture.

Det bliver nu et Aar siden, at *Pater Felix* forlod os efter et to Maaneders Ophold i Kjøbenhavn. Vi havde ønsket, og han havde givet os Haab om, at det ogsaa iaar vilde blive os forundt at høre hans dybsindige og opløftende Foredrag. Desværre ere Forholdene i Frankrig nuomstunder saa faretruende for Religionen og Religionens Tjenere, at han anseer sig forpligtet til for Øieblikket ikke at forlade sin Post. Men i hans Sted og paa hans Opfordring har en yngre Landsmand af ham, der har efterfulgt ham paa Prædikestolen i Notre-Dame, Abbé *Lacouture*, lovet, i den forestaaende Fastetid

at holde en Række Prædikener samt andre videnskabelig-religiøse Foredrag i Kjøbenhavn.

Lacouture gaaer samme Vei som Père Felix: han beviser, at, hvad den christne Tro lærer, er i Overensstemmelse med Fornuftens og Hjertets Fordringer, hvorimod Vantroen samt dens Paastande ere fornuftstridige. Hvad han især gaaer tillivs, er den saakaldte „*videnskabelige Positivisme*“, d. e. den i vore Dage meget udbredte Anskuelse, at vi kun kunne have Vished om, hvad vi *iagttage* i os selv eller ved Sandsning udenfor os; at altsaa ene *Erfaringen* er istand til at give os upaatvivlelig Sikkerhed, samt at vi kun erkjende *Phænomenerne*, de ydre Fremtoninger, uden ved Tænkning at kunne svare paa de videregaaende Spørgsmaal om, hvorfra Fremtoningerne komme, og hvortil de sigte, — hvorfor denne al Philosophie ødelæggende Retning ogsaa kaldes „*Erfarings-* eller *Phænomenal-Philosophi*“. En os foreliggende Indbydelse til de Foredrag, som Lacouture ifjor har holdt i Nizza, udelukkende for Mænd, udhæver eksempelvis blandt de Æmner, der agtedes omhandlede, Spørgsmaalene om Oprindelsen til Stof og Bevægelse, om spontan Generation og om „Menneske-Abekatten.“

Som nidkjær Forsvarer for Christendommens Sandhed og Guddommelighed forsmaaer Lacouture ikke at opsøge dens Modstandere paa deres eget Gebeet. Han støtter sig til exact Iagttagelse og sund Tænkning, for at gjøre sine Foredrag forstaaelige og tiltrækkende for Enhver, hvem det er om Sandheden at gjøre. Saaledes er det lykkedes ham for en Deel at modarbeide den anti-religiøse Strømning, som nufortiden gaaer igjennem alle Samfundslag i hans ulykkelige Fædreland, og i dets større Byer at samle et betydeligt og udvalgt Publicum omkring sit Katheder.

I afvigte December holdt han sine Conferencer i Toulon i et gammelt Theater. En der udkommende Avis, „*La sentinelle du midi*“, berettede under 9. Decbr., at han Dagen iforveien havde holdt sit andet Foredrag

der i Byen for en Tilhørerkreds af henved tretusinde Personer, og det, skjøndt man havde seet sig ude af Stand til at tilfredsstille Alle, som ønskede sig Adgangskort, samt at Publicum baade hilste Taleren ved hans Optræden og tidt afbrød hans ligesaa indholdsrige som interessante Foredrag med stormende Bifaldsklap. — Otte Dage senere ytrede en Meddeler til samme Blad, at „vel aldrig en nok saa begavet Kunstner under et Ophold i Toulon havde vakt saa megen Begeistring som Abbè Lacouture. Allerede Kl. 7 Aften bød den ellers saa stille Comediegade et uvant Skue, idet Hundreder af Tilhørere stimlede sammen foran den lukkede Dør, ihvorvel de godt vidste, at den aabnedes først Kl. 8. Thi de, som ikke kom en heel Time iforveien, kunde ikke gjøre Regning paa at faae en god Plads. Dog alle Offere, man kunde have bragt, gik i Glemme, saasnart Abbéen, der raader over et klart, behageligt Organ, begyndte sit aandrige Foredrag. Om ham selv — slutter Meddelelsen — skulle vi ikke sige Noget; han er hævet over vor Roes.“

r.

Frasigelse af Præsteembede.

Under denne Titel læses Følgende i Nr. 304 af „Skånska Aftonbladet“ for Løverdagen den 31te December 1881:

I en Skrivelse til Lunds Domcapitel har Vicepastoren i Christianopel, Axel Johan Hellqvist frasagt sig Præsteembedet, da det er hans „fulde Overbeviisning, at den oprindelige apostoliske Christendom alene findes i Katholicismen, og at den ingeniunde findes i den svenske Statskirke.“

I sin Frasigelsesskrivelse ytrer Hr. Hellqvist fremdeles: „For Alle, som have sat sig ind i de kirkelige Forhold i Sverig, er det bekjendt, at disse ere høist bedrøvelige. Statskirkens Præsteskab er deelt i fem forskjellige Re-

ligionspartier, som indbyrdes fordømme hverandre. De Gammelorthodoxe beskyldte Waldenströmerne for at forkaste selve Kjærnen af Christendommen; Waldenströmerne ansee de Gammelorthodoxe for Særlinge; Pietisterne anklage Schartauanerne for at mangle alt „aandeligt Liv“, og Schartauanerne holde egenlig Pietisterne for uomvendte, fordi deres Omvendelse savner de fornødne Grader og Stadier; Nylutheranerne have, af Uvillie mod hele denne Forvirring og for at raade Bod paa den, begyndt at modificere og bortforklare begge Protestantismens saakaldte Grundprinciper, men have dermed kun opnaaet at sætte sig selv i en meget skjæv og vaklende Stilling. Og indenfor selve det højærværdige Domcapitel føres der en bestandig Krig imellem Nylutheranismen, Gammelortodoxien og Pietismen. Hvorledes jeg nu for min Deel under saadanne Forhold og med mine Anskuelser skal kunne vedblive at være Præst i Statskirkeu, og paa samme Tid være en retskaffen Mand, det indseer jeg sandelig ikke. Lad da dem alene være Statskirkens Præster, hvis Evne til at gjennemskue Lærevirvaret er ringere end min, eller som ikke tage det saa nøie med Oprigtigheden!

Jeg anseer reentud hele den saakaldte Reformation for aldeles mislykket; thi den udgik fra Charakterer, der samtidigt udmærkede sig ved Usikkerhed og en fordærvet Villie. Særligt om Luther har jeg en meget ringe Mening. Ved Læsning af hans Privatskrivter har jeg lært at kjende hans ubændige Vrede og grændseløse Hovmod, som tilvisse gjorde ham til en meget stor Synder for Gud. Ligeftrem modbydelig forekommer han mig ogsaa ved den Cynisme, hvori han jevnlig sølede sig, samt ved de Hallucinationer, som vidne om, at denne brølede Løve undertiden var syg paa Sjælen. Jeg anseer den officielle Lutherdyrkelse hos os for et Beviis enten paa en stor Enfoldighed eller paa et demagogisk Humbugmageri; i det Værk, som Luther foretog sig, vilde han aldrig have faaet nogen Fremgang, dersom ikke politiske Interesser vare komne med i Spillet og snart fik Herredømme over de religiøse.

At jeg vender tilbage til Catholicismen, vil blive dadlet af Mange og heftigst af den ikke sagkyndige og med utrolige Fordomme beheftede Almeenhed; de Dannede lære vel at indskrænke sig til at foreholde mig Mangel paa Patriotisme. Men jeg er af den Mening, at man i religiøse Forhold alene bør lade sig bestemme af

religiøse Motiver. I Ungdommens Dage kan man maaskee antage en vis Religion, fordi den synes bekvemmest, er nyttigst for Staten eller er paa Moden i vore Omgivelser; ikke saa, naar man føler sig nedtrykt af Sorger og har faaet de alvorligste Paamindelser om dette Livs Forfængelighed. Jeg har selv som Præst ved Sottesengene været Vidne til den protestantiske Religions Afmagt til at veilede og styrke, hvor Veiledning og Styrkelse var meest fornøden. Skulde jeg da ikke drage Nytte af disse og andre Lærdomme og Erfaringer, forblive tro imod de Pligter, som Samvittigheden paalægger mig, og vandre frem for Gud med den Samvittighedsfuldhed, som baade kan og bør iagttages, selv om den ogsaa skulde medføre en Deel timelige Opoffrelser?«

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 13. Jan. Iovermorgen vil den første af de tre bebudede Saligerklæringer finde Sted i det samme Capel, hvor Kanonisationen af 8. Decbr. foretoges, og med samme Cæremoniel, som tidligere fulgtes i S. Peterskirken. Efter dette Cæremoniel bivaaner hverken Paven eller det h. Collegium Decretets Oplæsning og den høitidelige Gudstjeneste, men kun de Cardinaler, der ere Medlemmer af Riternes Congregation, som ogsaa de ved samme ansatte Prælater og Consultorer, endvidere Pavens geistlige Hofstat, de i Rom værende Ærkebiskopper og Biskopper, Postulatoren for vedkommende Proces og Forstanderne for den Orden, hvilken den Salige tilhørte, samt resp. for det Dioces. i hvilket han er født. Den Første i Rækken er en Spanier, Præsten Alfons Orozco af den h. Augustins Eremit-Orden; han blev født i Aaret 1500, har indlagt sig uødelige Fortjenester ved sine Bestræbelser og Arbejder for at opretholde og vække det religiøse Liv paa den pyrenæiske Halvø, var Keiser Carl V.'s og Kong Philip II.'s Hofprædicant og aandelige Fører, og døde 91 Aar gammel i Ry for Hellighed. For at

kunne bivaane denne Høitidelighed har Hertuginde af Madrid, der i nogle Maaneder har opholdt sig i Viareggio i Toscana, begivet sig hertil. I Eftermiddag Kl. 4 blev den høie Dame modtaget af Hs. Høilighed i en Privat-Audients.

— „Osservatore Romano“ offentliggjør i sit Aften-numer af 13. Jan. efter det spanske Blad „Siglo futuro“ et Brev fra Leo XIII. til de Herrer Candido og Raginuda Nocedal, Førerne for det katholsk-legitimistiske Parti i Spanien, i hvilket der ydes den af de nævnte Herrer tagne Beslutning, i den nærmeste Fremtid at foranstalte en storartet national Valfart til Rom, sin Anerkjendelse. Formodenlig ville de spanske Pilgrimme indtræffe her snart efter I'aaske.

— I den senere Tid har det Rygte ofte gaaet gjennem Bladene, at Ærkebiskopperne af Cöln og Gnesen-Posen skulde have givet Afkald paa deres Bispedømmer. Men det kan med fuld Vished forsikres, at der hverken fra den h. Stols Side er udgaaet en Opfordring til Demission, eller at de selv have indgivet en saadan. Men vel have de begge alt for længere Tid siden erklæret, at, dersom deres Personer skulde være en Hindring for Fredens Gjenoprettelse i Preussen, da vare de beredte til at stille deres Bispedømmer til den h. Faders Disposition.

Belgien. De katholske Blade have atter aabnet Indsamlinger af Peterspengen. Dette havde ikke fundet Sted i de to sidste Aar paa Grund af de store Offere, som Belgiens Katholiker maatte bringe for deres Skoler i dette Tidsrum. Alligevel kunne de enkelte Blade allerede opvise betydelige Summer. Saaledes har „Bien public“ fra Juul til nu samlet 10,992 Francs et Beviis paa de belgiske Katholikers Offervillighed, der er saa meget mere glimrende, som de betydelige Udgifter for Skolerne endnu stedse vedvare, og der ogsaa i de øvrige Dioceses indsamles Peterspenge.

Soest, 16. Jan. Igaar Aftes opførte den katholske Svendeforening det skønne Stykke: „Josef og hans

Brødre“. Den store Sal var opfyldt af Tilskuere. Stykket blev godt spillet, og fra mange Sider ytrede Ønsket om, at det endnu en Gang maatte komme til Opførelse.

Malmö. Af de saakaldte „graae Søstre“, som her have en Opdragelsesanstalt, samt hellige sig den ambulante Sygepleie, blev der fra 1. Januar til 31. December 1881 i Moderhuset i Neisse (Schlesien) samt i de 83 Filialer pleiet i det Hele 13,761 Syge, hvoraf de 6,876 vare Katholiker, de 6885 Ikke-Katholiker, nemlig 6,366 evangeliske Christne, 471 Jøder, 7 Grækere, 42 Dissidenter og 1 Anglicaner. — Her i Malmö pleiede de i 10 Dage og 68 Nætter 9 Syge, nemlig 1 Katholik og 8 Lutheranere, af hvilke de 4 kom sig igjen. I Kost og Pleie havde de 7 Børn og 1 Elev. Søstrenes Ønske og Bøn ved Aarsskiftet er: „Gud, der belønner det Gode, gjen-gjælde rigeligen baade i dette Liv og i det tilkommende Alt, hvad christelig Kjærlighed giver os til de Lidendes og Trængendes Hjælp og Vederkvægelse! Han styre vore Velgjørerers Hjerter saaledes, at vi ogsaa i det nye Aar maae sættes istand til at afhjælpe mange nødlidende Menneskers Trang og Savn!“

Den h. Chad, Biskop.

† 673.

Den h. Chad var Abbed for Klosteret Lavingham i England. Vel bevandret i den hellige Skrift efterlevede han de Lærdomme, som Guds Ord indeholder. Imod kirkelig Forordning blev han i den h. Wilfrieds Fraværelse kaldet til Ærkebispesædet af York, hvorfor den h. Theodor, Englands Primas, formaaede ham til at nedlægge dette Embede. Chad adlød med den udtrykkelige Erklæring, at han havde været aldeles uværdig til et saa høit Embede. Den h. Theodor udnævnte ham senere til Biskop i Kongeriget Mercia. Chad tog Sæde i Lichfield, hvor han førte et paa apostolisk Arbeide rigt Liv. Hans ansvarsfulde Embedes talrige Pligter opfyldte han med stor Troskab; Visitatsreiserne i sit Stift gjorde han tilfods. Den h. Biskop nærede en usvækket stor For kjærlighed for Klosterets Stilhed; derfor trak han sig ofte tilbage til Eensomheden og overveiede de evige Sandheder. Her var det ogsaa, at Herren forkyndte ham hans nær forestaaende Opløsning, og fra hans elskede Celle hævede hans Sjæl sig til Himlen i Aaret 673. Hans Lig blev bisat i Domkirken i Lichfield; mange Vidundere virkedes der, indtil det 16de Aarhundredes Vranglære ødelagde den ærværdige Helligdom. Nu ere hans Relikvier paany fundne og bisatte i Domkirken i Birmingham.

Længsel efter Himlen.

Længslen efter Himlens Herlighed er Sjælen en Trøst paa dens jordiske Pilgrimsreise heneden; den forsøder Dødens Offer, der ellers er saa tungt for Mennesket.

„Min Søn, naar Du føler, at Længslen efter den evige Herlighed forundes dig, og Du ønsker at forlade dit jordiske Legeme, for uforstyrret at beskue min Glands, da udvid dit Hjerte og omfat med hele din Sjæls Attraa denne h. Indskydelse.“

(Thomas af Kempis.)

Syv Dage før den h. Chads Død hørte en Broder i Klosteret festlig Sang. Ved at lytte nærmere til, bemærkede han, at et usynligt Chor svævede over Biskoppens Celle. Chad forsamlede derefter sine Brødre og forkyndte dem, at om syv Dage skulde han døe. De hemmelighedsfulde Stemmer, man havde hørt, vare Englene, der havde meddeelt ham det. Syvende Dagen efter blev Chad bortkaldt fra Jorden. Hans Broder, den h. Cedd, blev samtidigt med ham optagen i Himlen.

„Jeg glædede mig ved deres Ord, som sagde til mig: vi ville indgaae i Herrens Huus.“

(Psalm. 121, 1.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 29. Januar. 4de Søndag efter Epiphani. Den h. Ansgars Fest. (I Sct. Knuds Capel holdes paa denne Festedag kun en stille h. Messe Kl. 9.) — 30. M. Martine, Jomfru og Mart. — 31. Ti. Petrus Nolasco Bekj. — 1. Febr. O. Ignatius, Biskop og Mart. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen.) — 2. Tø. Mariæ Renselse eller Kyndelmisse (feires offentlig paa førstkommande Søndag). — 3. F. Ansgarius, Biskop, Danmarks Apostel og Patron. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt) Paa denne Dag meddeles Blasiusvevsignelsen efter enhver h. Messe. — 4. L. Andreas Corsini, Biskop.

Søndagen den 5te Februar. Septuagesima. Mariæ Renselse eller Kyndelmisse. Den høitidelige Lyævielse begynder i Sct. Ansgars Kirke Kl. 9 $\frac{3}{4}$.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- " 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 4.)

Mariacgregationen for Ynglinge

afholder Søndagen d. 29. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ (St. Ansgars Fest) Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Ansgariusforeningen

afholder sin ordenlige Generalforsamling Søndagen den 5te Februar efter Høimessen i St. Ansgars Kirke.

Generalforsamlingen afholdes i Præsteboligens Forsamlingsværelse.

Valg af Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer.

Talrigt Møde ønskes.

Bestyrelsen.

Mariacgregationen for Mænd

holder Fælledscommunion Søndag den 5. Februar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ i Jesu Hjertes Capel.

Paa Bestyrelsens Vegne:

C. B. Lohrer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn

Nr. 6. Fredagen den 3. Februar. 1882.

Indhold: Guds Forsyn. Kirkelige Efterretninger: Ungarn, Africa, China. Den h. Kunigunde.

Guds Forsyn.*)

Hvorledes kan Gud bære Omsorg for alle Mennesker, naar Nogle ere rige, men alle de Øvrige fattige, naar de Gode blive undertrykte, og det gaaer de Ugudelige godt?

Den christelige Religion har væsenlig det store Formaal for Øie, at bibringe Menneskene en fuldkomnere og over al Tvivl hævet Erkjendelse af Guddommen; og, da denne Erkjendelse er Grundlaget for det rette Sindelag, saa er den dermed ogsaa en Støtte for et retskaffent Levnet. Thi da Guds Søn har nedladt sig til, med sin egen Mund at tale til os, for at belære os herom, behøver man jo blot at høre ham for at vinde en ufeilbar Erkjendelse af Sandheden. Vantroen lægger derimod

*) Efter „Handbuch populärer Antworten auf die am meisten verbreiteten Einwendungen gegen die Religion, von P. S. Franco“.

fremfor Alt an paa at fordunkle Begrebet om Gud ved at vække Tvivl om hans Forsyn, bagvaske hans Retfærdighed og forfalske Begrebet om hans Godhed. Saaledes tilintetgjør den Alt, hvad der er Gjenstand for Tro og Religion; thi et Væsen, som ikke bekymrer sig om sine Skabninger, som ikke er retfærdig og uendelig god, kan ikke være Gud.

1. Den væsentlige Grund til, at man forarges over det guddommelige Forsyn, er, at man seer de jordiske Goder saa ulige fordeelte i denne Verden. Hvorledes kan Gud siges at bære Omsorg for Alt, spørge Mange, naar vi see Nogle svælge i Overflødighed, medens Andre plage sig jammerligt for at vinde det daglige Brød? Hvorledes kan Han bekymre sig om os, naar vi see saa mange slette Mennesker leve i Velstand og Velvære, medens Andre, der frygte Gud, altid blive tilsidesatte? Derover forarges man, derover knurrer man og kan ikke forlige sig dermed. Jeg svarer herpaa: Naar man beklager sig over, at *Nogle lide Nød, medens Andre leve i Overflødighed*, da burde man dog betænke, at Gud jo, om han saa havde villet, havde havt Ret til at indrette Verden saaledes, at *alle Mennesker* følte det samme Savn af timelige Goder, der nu er saa mange Nødlidendes daglige Plage.

Gud er Alles Herre, og, naar Han til vor Prøvelse, for at øve os i Tro og Taalmodighed, og som en nødvendig Betingelse for vor Indgang i Himlen havde villet fordre disse timelige Lidelser, saa maae vi erkjende, at han kunde have gjort det uden at gjøre os Uret. Men, naar vi indrømme dette, hvad Uret gjør han saa dem, af hvem han forlanger det, som nu alle Fattige maae finde sig i?

Gjør han maaskee disse af Kummer og Sorger Hjem-søgte Uret, fordi han forunder Nogle, uemlig de Rige, en lettere Tilværelse? Dette Spørgsmaal har dog allerede Jesus Christus besvaret. En rig Mand, siger han i Evangeliet, sendte til forskjællige Tider forskjællige

Arbeidere i sin Vingaard, nogle om Morgenens, andre henimod Middag, andre i den sidste Arbeidstime. Om Aftenen vilde han give de Sidste den samme Løn, som han havde lovet de Første. Da knurrede disse, fordi de, efter at have baaret hele Dagens Byrde og Hede, bleve stillede lige med Hine, der havde arbeidet langt mindre end dem. Men Herren bragte dem til Taushed ved at sige: Hvad Uret gjør jeg eder, naar jeg giver eder, hvad vi ere blevne enige om, men ogsaa giver Andre den samme Løn? Vredes I over, at jeg er god og gavmild? Dette kan man medrette sige til dem, som beklage sig over, at Andre have Mere end de. Gud havde Ret til at lade alle Mennesker leve i Fattigdom, for at prøve dem og øve dem i Ydmyghed og Tro. Hvad Uret gjør han eder da, I Fattige og Fortrykte, derved, at han har villet undtage Nogle fra eders Skæbne? Det er jo dog et væsenligt Middel til at fremme det almindelige Bedste, at Nogle ere fattige, Andre rige, thi uden denne Forskjæl kunde Verden ikke bestaae, og en stedse fremskridende Udvikling af Samfundslivet vilde da blive umulig. I det menneskelige Legeme er Øinenes og Hovedets Tjeneste ædlere end Hændernes og Føddernes; men dog er denne sidste ikke mindre nødvendig end hin, thi alle Lemmer ere lige nødvendige for Menneskets Fremskridt mod det Fuldkomne. Saaledes forholder det sig ogsaa med Samfundet; de Fattige ere ikke mindre nødvendige for dette end de Rige, om ogsaa begge have forskjellige Opgaver. Samfundet kræver nemlig Medlemmer, som byde over Andre, som tænke og forske, som beskæftige sig med at løse Livets vanskeligste Opgaver, med Alt hvad der tjener til at fremme det offentlige Vel. Alt Dette opnaaes ikke uden den nødvendige og undertiden meget lange Tid til Studium og Forberedelse, altsaa heller ikke uden de ydre Vilkaar, som gjøre det muligt at offre deres Tid og Kræfter paa disse Bestræbelser. Men Samfundet kræver paa den anden Side ogsaa Medlemmer, som besørge alleslags legemlige Arbeider, som dyrke

Jorden, forsvare Landet med væbnet Haand, som udøve alle de Haandteringer, som tjene den daglige Nødtørf. Hvem vilde nu befatte sig med alle disse Ting, hvilke, om de end ere af mindre Værdi, dog ere nødvendigere end de førstnævnte? Det vilde vistnok Ingen, med mindre Nøden drev ham dertil. Det er derfor en øiensynlig Styrelse af det guddommelige Forsyn, at saa mange Mennesker ved Livets strenge Fordringer, ved deres Fødsel og Stilling, med eet Ord i Medfør af Omstændighedernes bydende Tvang føres til Valget af saadanne Livsstillinger. Det er derfor langt fra at være en Mangel paa Forsyn, at Nogle leve i Overflødighed, og Andre lide Nød, men vilde netop være en Mangel paa Forsyn, dersom det ikke var saaledes. En Orgelbygger gjør alle Piberne af forskjællig Længde og Tykkelse; forestiller eder nu, at et uvidende Menneske vilde dadle Kunstneren, fordi han ikke havde gjort alle Piberne eens og derved havde forstyrret Symmetrien: hvad maatte man da svare ham Andet, end at han ingen Forstand havde paa den Sag, hvorm han talte?

Naar alle Orgelpiber havde samme Dimension, vilde ingen Harmoni være mulig, men dette gjælder ikke mindre om en Verdensorden, hvori al Ulighed i de menneskelige Vilkaar var ophævet; thi dermed vilde hele den harmoniske Samfundsudvikling være forstyrret.

For ikke at tale om, at en meget stor Mængde af dem, som klage høiest over denne Ulighed, selv saa at sige have opsøgt dens Aarsager, fordi de ikke i rette Tid og paa den rette Maade have forebygget og afværget de Omstændigheder, der have forvoldt dem de Gjenvordigheder, som de beklage sig over; for ikke at tale om alle de fordærlige Følger af Letsindighed i Valget af Livsstilling eller om Aarsagerne til saamange ulykkelige Ægteskaber, indskrænke vi os herom blot til den Bemærkning, at intet Menneske har Ret til at beklage sig over Forsynets Anordning, samt at Gud ikke kan være forpligtet til, hvert Øieblik at gribe ind i de enkelte

Menneskers Skæbne og gjøre Mirakler, for at befrie dem for deres selvfor skylde Lidelser og Trængsler.

Men, viser en opmærksom Betragtning af Samfundets hele Tilstand, at det er uretfærdigt at gjøre det guddommelige Forsyn ansvarligt for vore Daarskaber, saa aabner der sig her for Enhver, som er istand til for et Øieblik at hæve sit Hjerte over de jordiske Ting, en langt videre og høiere Synskreds for Betragtningen. Thi hvad er vel det sidste Øiemed med, at Gud har sat os her paa Jorden? Mon for at nyde og glæde sig? Tilvisse nei; men for at dette Liv skal være en Prøvelsens Tid for os Alle, i hvilken Enhver skal bevise sin Troskab imod ham, og efter hvilken de, som ere blevne bestandige i Troskab og Lydighed, skulle blive deelagtige i det evige Liv og nyde en evig Salighed, hvorimod de, som blive befundne at have været utroe og ulydige, ville hjemfalde til den Straf, som de have fortjent. Denne Guds Hensigt er, naar man forstaaer den ret, Nøglen til alle det guddommelige Forsyns Hemmeligheder her paa Jorden; thi man seer her klart, hvorfor der gives Store og Smaa, Rige og Fattige, og alle de øvrige Uligheder i det menneskelige Samfund, som synes ubegribelige for alle af Lidenskaber forblindede Mennesker.

Denne Forskjællighed er altsaa nødvendig, fordi Gud vil, at vi, naar vi engang komme i Himlen, ikke blot skulle have Aarsag til at takke og forherlige ham som Ophav til en saa stor Naade, men at vi ogsaa skulle have den Glæde at modtage den af Ham fastsatte Løn for vore Møisommeligheder og taalmodigt baarne Lidelser. Den er endvidere nødvendig, fordi Befrielsen fra de evige Lidelser ikke blot skal være en Gave af Guds gavmilde Kjærlighed, men ogsaa en Frugt af vore Gjerninger. Endelig er denne Forskjællighed i de ydre Kaar nødvendig, fordi Udøvelsen af de christelige Dyder er nødvendig, og denne finder ingen skønnere Virkekreds end i de forskjællige Samfundsclassers Indgriben i hverandre. I denne Ulighed prøver Gud de Rige, idet

han paalægger dem Forsagelse af de jordiske Goder, byder dem Medlidenhed, Gavnildhed og Offervillighed for alle Trængende og forbyder dem ene at leve for sig selv og udelukkende offre Alt i deres egne Lidenskabers og Lysters Tjeneste.

Han prøver ligeledes og samtidigt de Fattige ved af dem at kræve Ydmyghed, Nøisomhed, Taalmodighed og Underkastelse under sin Villie — Dyder, som ere denne Stands skjønneste Prydelser.

Under denne Ulighed prøver Gud de Store og Mægtige paa Jorden, idet han byder dem, midt i deres Pragt og Overdaadighed at være beskedne og ydmyge, at bære Omsorg for de Fattige og for Alt, hvad der beforder det offentlige Vel, og han prøver deres Undergivne ved af dem at kræve Underkastelse og Føielighed. Saaledes udfolde sig alle sociale, borgerlige, moralske og religiøse Dyder, og Alle bevise saaledes Gud, hver paa sin Maade, ved trofast Opfyldelse af deres Standspligter og ved Standhaftighed i Livets Kamp, at de elske Ham over Alt, at de ville underkaste sig hans Villie, og stræbe at vinde den evige Salighed. Det er derfor saa langt fra, at denne Forskjæl mellem Stænderne strider mod Troen paa et Forsyn, at den meget mere er et Middel for den høieste Aabenbarelse af Guds underfulde Forsyn.

Kun de kunne beklage sig over denne Tingenes Orden, som ikke begribe, hvorfor vi ere her paa Jorden. Vor Tro siger os dog, at vi ikke have vort Borgerskab, vort blivende Sted her, men søge et tilkommende*), og at ene dette har evig Varighed.

Ingen troe fremdeles, at under denne Prøvelse eller Dydsøvelse, som Gud paalægger baade Rige og Fattige, de Rige ere de meest begunstigede. Saafremt vi nemlig troe den evige Sandhed paa Ordet, da ere de, som lide Mangel paa dette Livs Goder, de som lide og sukke, langt bedre stillede. Thi om ogsaa

*) Hebr. 13, 14.

Rige og Fattige blive prøvede paa forskjellige Maader, saa er dog de Riges Prøvelser langt vanskeligere at udholde end de Fattiges; thi det er vanskeligere at bevare Troskab mod Pligtens Fordringer i Overflødighed, end i Armod. Rigdom opblæser Hjertet, adspredet Sindet, opbidser Lidenskaberne, gjør det let at tilfredsstille dem og vanskeligt at modstaae dem; hvorimod Armod øver Mennesket i at beherske sine sandselige Drifter og forsage denne Verdens Goder, banlyser Lediggang, gjør Hjertet ydmygt og modtageligt for alle den guddommelige Naades Indskydelser.

Alle disse Sandheder har Jesus Christus med stort Eftertryk fremhævet i sit Evangelium. Han har ved alle Leiligheder priist de Fattige salige; han har ladet Propheterne forkynde, at han vilde prædike Evangeliet for de Fattige; han har bestandigt med særlig Forkjærlighed søgt de Fattiges Selskab. har for sin egen Deel valgt Armodens Stand. og givet dem. som stræbe efter Fuldkommenhed. det Raad, frivilligt at vælge Armod; han har forsikret, at Himlen tilhører de Fattige, og aabenbaret, at han i Forening med disse Himmerigets Arvinger vil holde Dom over alle Jordens Folk; med eet Ord — at de Fattige have et ganske særdeles Krav paa hans Naade. Ligeoverfor de Rige fører han derimod et ganske andet Sprog. Han truer dem med et forfærdeligt Vee, dersom de ikke dele deres Overflødighed med de Fattige; han forsikrer, at de som her glæde sig, engang skulle komme til at græde; ja han gaaer endog saa vidt, at han siger, at det vil være saa vanskeligt for dem at indgaae i Guds Rige, at kun Guds Almagt kan gjøre dem det muligt.*) Hvorledes kunne Christne da beklage sig over, at de Rige begunstiges fremfor dem? Skulde Nogen i denne Henseende have Grund til Bekymring, da maatte det snarere være de Rige; thi, ere disse end bedre stillede i dette Liv og have fuldt op af forgængelige

*) Math. 19. 24. 26.

Goder, saa forholder det sig anderledes med deres Andeel i de vedvarende og evige. Men under alt dette have heller ikke de Grund til at beklage sig over Noget, da det jo i ethvert Øieblik staaer til dem at frigjøre sig fra den Byrde, der trykker dem saa haardt, for med større Lethed at kunne vandre frem paa den Vei, som fører til Himlen, hvilket jo saa mange Hellige have gjort.

2. Den anden Hindring for Troen paa et guddommeligt Forsyn see Mange deri, at *de Ugudelige og Onde ofte synes lykkelige, medens de Gode og Gudfrygtige befinde sig i Trængsler og Fortrykthed*. Men heller ikke disse have Grund til Forargelse; thi, bortset fra de ovenfor anførte Grunde, der ogsaa løse denne Gaade, spørger jeg her strax: Mon det ogsaa virkelig skulde være sandt, at det især er de Gode, som lide ilde, og at de Onde altid befinde sig vel? De Ulykker, som ere fælleds for alle Mennesker, som Sygdom, Dyrtid, Krig, Hungersnød, ramme uden Forskjæl den Ene som den Anden. Men der gives ogsaa individuelle og personlige Ulykkestilfælde, og disse hjemsøge oftere de Onde end de Gode; thi om ogsaa et retskaffent og hæderligt Menneske undertiden uden egen Skyld rammes af en timelig Ulykke, og f. Ex. taber sin Formue, saa er dog en saadan oekonomisk Ruin langt almindeligere blandt de Uredelige, de Havesyge, blandt Bedragere, Drukkenbolte, Spillere og Utugtige, som tilsætte deres Formue ved et ryggesløst Levnæt, medens de Godes Rettskaffenhed bevarer dem for alle saadanne Udskeielser.

Dernæst: Ramme Sygdomme og en tidlig Død ikke hyppigst lastefulde Mennesker, og er ikke dette en streng Tugtelse allerede i dette Liv? Og paa hvem falde især de mange vanærende Straffe, som de menneskelige Love bringe over deres Overtrædere? Om end stundom en Uskyldig bliver et Offer for uretfærdig Miskjendelse, saa ere dog saadanne Tilskikkelser sædvanligt kun eiendommelige for de Onde, medens de Gode, i det Hele taget, ikke ere udsatte for at rammes af dem. Det er saaledes

ingenlunde Tilfældet, at det gaaer de Ugudelige bedre i denne Verden, end de Gode.

Hertil kommer endnu det Spørgsmaal: Ere ogsaa Alle, der ansees for gode og maaskee mene sig selv at være det, ogsaa virkelig gode? Hvorledes! Er der ikke mange kalkede Grave i denne Verden, hvis indre Ureenhed er vederstyggelig i Guds Øine, som seer ind i Hjerterne. O! hvor ofte anseer ikke en Lidende sig, og ansees af Andre for at være en Retfærdig, uagtet han er en stor Synder? Medens vi da fristes til at knurre mod den guddommelige Retfærdighed, som straffer ham, burde vi tvertimod prise den guddommelige Barmhertighed, som paa denne Maade kalder ham til Bod. Men, er end den Lidende nu en Retfærdig, er det derfor sagt, at han altid har været det, at han ikke i tidligere Aar har begaaet mange Synder og Uretfærdigheder, givet store Forargelser og besmittet sig med sandselige Udskeielser? Har dette været Tilfældet, men han siden er bleven et bedre Menneske: er det da en Uretfærdighed, og ikke meget mere en stor Barmhertighed, at han her i Livet maa gjøre Bod for hine Synder, istedetfor i det tilkommende Liv at nødes dertil? Her kan hans Bod endog regnes ham til Fortjeneste, saafremt han erkjender Guds Hensigt og taalmodig hengiver sig i hans Villie. I det hinsidige Liv vilde hans Bod ene være en Fyldestgjørelse uden Forøgelse af hans Fortjeneste og Løn.

Disse faa Bemærkninger maae være Nok til at overbevise ethvert fornuftigt Menneske; men vor Tro opdager her en anden stor Hemmelighed, som fortjener nærmere Overveielse. Vi vide, at Ingen kommer i Himlen, uden han opnaaer Lighed med Jesus. „*Dem, som han forud har kjendt, dem har han ogsaa forud bestemt til at vorde ligedannede med sin Søns Billede.**) Dette forstaaer Verden vistnok ikke, men det er ligefuldt Sandhed, at Ingen vil komme i Himlen uden denne Lighedannedhed med

*) Rom. 8, 29.

Jesus Christus. Men nu var Jesus fattig; Han blev ydmyget og forfulgt, var fortrolig med al dette Livs Trængsel og Møie, led Hunger, Kulde, Nød indtil sin Død, indtil Korsets Død. Alle, som tragte efter at blive salige, maae vise disse Træk afbildede i deres Liv, og derfor fører Jesus Christus alle dem, hvem han særligt elsker, ad denne Vei, for at de hurtigere og fuldkomnere skulle blive ham lige. Under Livets Gjenvordigheder holder han dem — bortseet fra, at han lader dem afbøde deres tidligere Synder og rensar dem mere og mere — i større Afhængighed af sig og bevarer dem for mange Daarligheder. En Plante eller et Træ, der skal omplantes i en Stormands Have, maa vandes, beskæres, tilstudses og renses, for i sin Tid at kunne udfolde sin Skjønhed. Et Træ derimod, som blot tjener til Brændsel, lader man blive hvor det er, og gjør sig ingen Uleilighed med det. Dette lærer Jesus os, naar han siger, at hans himmelske Fader vil rense det ædle Træ, for at det kan bringe mere Frugt. De Ugudelige gaaer det netop omvendt; de ere ikke Planter, der egne sig for Guds Have, derfor lutres de ikke i Prøvelsernes Ild.

Naar Gud aabenbarer sin Vrede, naar han ikke mere vil straffe som Fader, men som Dommer: hvad gjør han da? Han giver Synderen Tøilen, lader ham rase hen og opgiver heelt at styre ham. Vi see jo, hvad en jordisk Fader gjør med en ryggesløs Søn, der ikke agter paa hans Formaninger, er døv ligeoverfor hans Dadel og Trudslar. Tilsidst taler han ikke længere, men i sit Testament anerkjender han ham ikke mere som sin Søn og gjør ham arveløs. Saaledes gjør ogsaa Gud i sin høieste Vrede. Han taler ikke mere gennem sine Straffe; han lader Synderen hovare over sin Frihed, men, naar Timen kommer, gjør han ham arveløs for evig.

Dermed opnaaer Gud to vise Øiemed. Med denne Smule timelig Lykke gjengjælder han Synderen den Smule Godt, som han kan have indblandet i det Meget Onde, han har gjort; thi her i Verden er det umuligt,

slet ikke at gjøre Andet end Ondt. Dernæst forherliger han sin Retfærdighed ved, i Evigheden at straffe den, som har fortørnet ham ved sine Synder. Den, som har det rette Indblik i disse Ting, skulde ved Synet af en Ugudelig, hvem det gaaer vel, langt fra at føle Misundelse, snarere skjælve af Angst. En Magthaver, hvem alle hans Anslag lykkes, en hoffærdig og overdaadig Kvinde, en Ryggeløs, der søler sig i smudsige Lyster, en Dommer, hvis Retfærdighed er tilfals, kort sagt enhver Synder, som med Velbehag tumler sig i sine Lyster, vilde da forekomme os at være en Ulykkelig, der allerede her bærer Fortabelsens Mærke paa sin Pande.

Gaaer det dem vel? Ja, Gud har forbeholdt sig at straffe dem i Evigheden! Gaaer det dem vel? Ja, Gud har unddraget dem det mægtigste Middel, der kunde kalde dem til Omvendelse! Gaaer det dem vel? Ja, de befæste sig bestandigt mere paa Lastens slibrige Vei. Gaaer det dem virkelig vel? Ja, de ville ikke gjøre Holdt, førend de befinde sig midt i Helvede! Lad hvem der vil, misunde dem, og hvem der kan det, tage Forargelse af dem, og hvem der har Mod dertil, kalde Guds Handlemaade Uretfærdighed: — i dens Øine, som ikke ganske har lidt Skibbrud paa Troen, vil et saadant Velbefindende stedse vise sig at være den forfærdeligste Aabenbarelse af den Retfærdighed, som Gud udøver mod Synderen. Jeg for min Deel nedbeder over Enhver, som læser disse Blade, en ganske anden Lykke — at Gud i sin Barmhjertighed maa bevare ham for enhver Synd; men, naar han ulykkeligviis skulde falde i en saadan, at Han da i det mindste ikke vil lade det gaae ham vel i den, men her i Tiden hjem søge ham med Strengthed og barmhjertig skaane ham i Evigheden!

Kirkelige Efterretninger.

Ungarn. I Temesvar i Ungarn aabnedes fornylig en storartet Underviisnings- og Opdragelsesanstalt for Piger, hvilken Biskoppen af Csanad, Alexander v. Bonnaz har stiftet med en Capital af 250,000 fl. Næsten enhver Skole i hans Dioces, der omfatter hele Syd-Ungarn, nyder Understøttelse fra hans Side. Til Minde om Kaisers sidste Ophold i Ungarn skjænkede samme Biskop 200,000 fl. til Stiftelsen af et Vaisenhuus og Opdragelsesinstitut for Drengene.

Africa. Ærkebiskoppen af Algier, Msgr. Lavigerie, hvem den h. Stol ogsaa har overdraget Omsorgen for de katholske Interesser i Tunis, sendte i afvigte Decbr. sex Missionærer af Ordenen „Pères Blancs“ til Tripolis. Da de tidligere udsendte Missionærer, som havde forsøgt at trænge frem til det Indre af Sahara, vare bleven myrdede, vilde P. Richard nu søge at naae did ved at lægge Veien over Ghadames og Rhat. Efter lykkeligt at have naaet Ghadames, fik han af flere Emissærer Meddelelse om, at en stor Mængde Tonaregs holdt hele Omegnen besat og indtog en meget fjendtlig Holdning i Nærheden af denne By. Pateren var nu tvivlraadig, om han heelt skulde opgive Reisen, eller dog idetmindste opsætte den, da der kom tre Tonaregs til ham og lovede ham sikkert Leide til Sahara. Pater Richard tiltraadte da Reisen den 19. Decbr. tilligemed P. Morat og P. Ponfredat. uagtet man almindeligt fraraadede dem saaledes at udsætte sig for Fare. De tre andre Patres skulde senere følge dem med Bagagen. De tre Tonaregs viste sig imidlertid at være Spioner, som underrettede deres Kammerater herom; to Dage efter Afreisen bleve P. Richard og hans to Ledsagere myrdede. Heldigviis ere de tre tilbageblevne Missionærer undgaaede samme Skjæbne; de kunde nemlig ikke tiltræde Reisen, eftersom de fjendtlige Tonaregs vare rykkede Byen ganske nær.

China. I Baltimore i Nordamerika talte den apostoliske Vicar for Hong-Kong, Raimondi i en der nylig holdt Prædiken om hvad han havde oplevet som katholsk Missionær. I Aaret 1852 gav hans Biskop ham det Hverv at forkynde Troens Lys for de ulykkeligste og meest forladte blandt alle Mennesker. Han tog Afsked fra sin Moder, som laae paa Sygesengen, og talte saaledes til ham: „Dersom Du, min Søn, drog bort til

fjerne Egne for at samle Guld og Sølv eller drive Handel, da vilde jeg aldrig give mit Samtykke dertil, men, eftersom Herren har kaldet dig til at frelse de ulykkelige forladte Sjæle, har jeg ingen Indvending at gjøre.“ Saaledes besteg den unge Missionær et Seilskib og reiste først til Australien, paa hvilken Reise han i over hundrede Dage kun saae Himmel og Vand, og var udsat for de heftigste Storme. Paa Philippinerne og Sandwicksøerne kom han blandt Vilde og Menneskeædere. Disse myrdede en Missionær og flere Matroser og plyndrede Skibet, men Raimondi naaede uskadt i Land og virkede længere Tid blandt disse Kannibaler. Dette er den elendigste og laveste Menneskerace, som eksisterer, hvor Mord og Ran og Menneskeæderi høre til Dagens Orden. Nu findes der blomstrende katholske Menigheder af Indfødte; de ere nu civiliserede, medens endnu for nogle Aar tilbage mange Børn bleve myrdede strax efter Fødslen. Derpaa skildrede Biskoppen de sørgelige Tilstande blandt Hedningerne i China: Drab og Udsættelse af Børn, de Døendes Forladthed, Missionærernes Strabadser, Farer og Savn og de katholske Missioners herlige Blomstren. Befrugtede af næsten utallige Missionærers Blod ere indtil nu 42 Dioceses med ligesaamange Biskopper fremstaaede i China, og den Reisende kan nu ikke mere gjøre en Dags Reise uden at træffe paa en katholsk Menighed. Men mangan Missionær udaander ogsaa sin Sjæl i den største Forladthed, uden nogen anden Led-sager end Crucifixet, fjernt fra sin Moder og sine Sødskende. Lad blot ingen sige: Hvad bekymre I Missionærer Jer om Eders Moder. Jeg forsikrer Eder, at jo længere man er borte fra sin Moder, desto mere elsker man hende, og kun Hans Ord, som har sagt: „Hvo som elsker Fader eller Moder mere end Mig“, er mig ikke værd“ — holder dem tilbage i fremmede Lande til Sjælenes Frelse.

Den h. Kunigunde, Kaiserinde.

† 1040.

Kunigunde, Grev Siegfried af Luxemburgs fromme Datter, blev gift med Hertug Henrik af Baiern i Aaret 1002. Snart derefter bleve begge smykkede med Kongekronen af den h. Willigis, og Aar 1014 med Kaiserkronen i Rom. Med inderlig Kjærlighed var Kunigunde sin Huusbond hengiven; under sit Purpur bar hun en Bods-klædning og var for alle tyske Lande Mønster paa sand Fromhed og Omsorg for Folket. Det h. Ægtepar skulde ikke skaanes for tunge Prøvelser. Kunigunde blev beskyldt for en stor Synd og skulde efter Datidens Skik retfærdiggjøre sig ved Jernbyrd. Barfodet maatte hun gaae over gloende Plovskær, men ved Guds Bistand bestod hun Prøven. Da Henrik døde 1024, sagde han til hendes Slægtninge: „Som Jomfru have I ført hende til mig, som Jomfru sender jeg hende tilbage til Eder!“ Begge havde nemlig i alvorlig Stræben efter christelig Fuldkommenhed fattet den sjeldne Beslutning at bevare den jomfruelige Reenhed i Ægtestanden. Et Aar senere aflagde Kunigunde det kaiserlige Smykke ved Indvielsen af hendes Kloster i Kauffungen og levede fra den Tid af der som Nonne. Kun ved sin fyrstelige Gavmildhed skjelnedes hun fra de andre Søstre. Da hun døde 1040, blev hendes Lig ført til Bamberg, hvor hun ifølge sit Ønske nu hviler ved Siden af sin hellige Ven og Huusbond.

Lykke i Forsagelse.

Langt færre Taarer vilde flyde, og mangen en svær Synd vilde ikke beskæmme vor Tidsalder, naar man igjen vilde indsee, at sand Lykke og Fred ikke bestaae i Rigdom og Nydelse udenfor os, men maa søges og findes i vort Hjerte.

„Den Stolte og Havesyge har aldrig Ro ; kun den Ydmyge og Fattige i Aanden lever i Fredens Fylde.“

(Thomas af Kempis.)

Hvor lykkelig den h. Kunigunde var, antyder Forfatteren af hendes Levnetsbeskrivelse, idet han siger : „Hendes Alvor var yndig, hendes Ynde alvorlig.“ Selv Døden nær vilde hun endnu øve sig i Forsagelse. Da man bragte hende Klæder af Guldstof, sagde hun : „Det er ikke min Dragt ; indhyller mig i disse fattige Klæder ; i hine blev jeg trolovet med den jordiske, i disse med den himmelske Brudgom.“ I Middelalderen stod Fattigdom og Rigdom ligesaa godt i Modsætning til hinanden, som i vor Tid ; dengang, ligesom nu, var der langt flere Fattige, der maatte undvære det daglige Brød, end Rige, der levede i Overflod. Hvor mægtigt maatte da den h. Kunigundes og saa mange andre fornemme Mænds og Kvinders Exempel virke, der af Kjærlighed til Christus frivilligt bleve fattige.

„Salige ere de Fattige i Aanden, thi Himmeriges Rige er deres.“

(Matth. 5, 3.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 5te Februar. Septuagesima. Marlae Renselse (Kyndelmisse). Den høitidelige Lysevielse i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9³/₄. — 6. M. Titus, Aposteldiscipel og Biskop. — 7. **TI.** Ihukommelse af Herrens Bøn i Gethsemani Have. — 8. **O.** Johannes af Matha, Bekj. — 9. **To.** Blasius, Biskop og Mart. — 10. **F.** Octav af Sct. Ansgars Fest. — 11. **L.** Johannes af Britto, Mart.

Søndagen den 12. Februar. Sexagesima.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 4.)

Ansgariusforeningen

afholder sin ordenlige Generalforsamling Søndagen den 5te Februar efter Høimessen i St. Ansgars Kirke.

Generalforsamlingen afholdes i Præsteboligens Forsamlingsværelse

Valg af Bestyrelsesmedlemmer og Revisorer.

Talrigt Møde ønskes.

Bestyrelsen.

Mariacongregationen for Mænd

holder Fælledscommunion Søndag den 5. Februar Kl. 8¹/₂, i Jesu Hjertes Capel.

Paa Bestyrelsens Vegne:

C. B. Lohrer.

Mødreforeningen.

Tirsdagen den 7. Februar Kl. 8¹/₄ holdes i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Mødreforeningen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10. 1. Sal. Kjøbenhavn.

Nr. 7. Fredagen den 10. Februar. 1882.

Indhold: Guds Retfærdighed. Et Børnehjem. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Kjøbenhavn, Fredericia, Aarhus.

Guds Retfærdighed.*)

Strider det mod Guds Retfærdighed, hvad Christendommen lærer om de udøbte Børns, samt om Hedningers og alle fra Kirken skilte Christnes Forhold til Evigheden?

Næst efter Guds Forsyns Styrelse af de jordiske Forhold forarges Mange over den guddommelige Retfærdighed, som om Gud undertiden straffede Saadanne, der, som man mener, ikke have fortjent det. Denne Forargelse giver sig især Luft med Hensyn til Spørgsmaalet om Hedningers, Schismatikeres, Protestanters og alle fra den katholske Kirke skilte Religionsbekjenderes evige Frelse; og det er ikke blot de Ugudelige, der spotte over, hvad de ikke forstaae, men ogsaa undertiden vel-

*) Efter P. Franco (s. S. 81.)

sindede Mennesker, der søge Oplysning, Trøst og Befæstelse i deres Tro, søm tænke og tale saaledes.

Hvad Skyld — saaledes spørger man strax — have alle de Hedninger, for hvem Ingen endnu har forkyndt Evangeliet, eller hvis Forfædre have forkastet det, — hvad Skyld have de i, at det er forblevet dem ubekjendt? og hvad Skyld have smaa Børn, som døe uden Daab, i, at de ikke ere blevne døbte — dersom de derfor blive udelukkede fra Himlen?

1. For at begynde med denne sidste Vanskelighed, da har den ene sin Grund i en Misforstaaelse af Kirkens Lære om *de uden Daab bortdøde Børn*.

Thi, hvori bestaaer vel deres Udelukkelse fra Himlen? Blive de et Bytte for de evige Straffe? Kirken har aldrig forlangt, at vi skulde troe dette. Den lærer os vel, at de ikke faae Adgang til den evige Salighed, som bestaaer i Guds saliggjørende Beskuelse, men den er langt fra at lære, at de blive fordømte. Ikke faa Theologer hævde endog den Mening, at de, skjøndt berøvede Guds saliggjørende Beskuelse, dog føre et saa saligt og lykkeligt Liv, at en saadan Tilværelse er langt bedre for dem end slet ingen.

Mange see en Vanskelighed deri, at de omtalte Børn skulle savne Nydelsen af den fuldkomne Salighed. Det synes dem haardt, at disse Børn, som ikke ere istand til at begaae nogen virkelig Synd, ene skulle være udelukkede fra den evige Salighed, fordi Arvesynden ikke er tilintetgjort i dem. Men, for at hæve disse og mange andre Vanskeligheder af denne Art, vil det være godt at bringe visse Sandheder i Erindring, her navnlig den: *Hvæl er den evige Salighed?* Efter den katholske Tro er den Guds Beskuelse, Guds saliggjørende Besiddelse.

Skulde dette være en for Mennesket *naturlig* Tilstand? Ingenlunde! Det er en aldeles *overnaturlig* Tilstand, som Ingen kan opnaae uden overnaturlig Bistand. Men, vilde Gud nogensinde gjøre en Skabning Uret, ved ikke at hæve den til denne Tilstand? I

Evighed aldrig. Tilføier Gud f. Ex. Stenen en Uret ved, at han ikke giver den Plantens Liv eller Dyrets Følelse? Tilvisse ikke! Naar Gud giver et Væsen Alt, hvad der hører til det Trin i Skabningen, hvorpaa han har stillet den, da har han gjort Nok. Men hvad vilde i Medføør af denne Slutning den for Mennesket bestemte Salighed være, naar det ikke blev hævet til en overnaturlig Tilstand? Den vilde være en reent naturlig, til hans Fornuft og hele indre Tilstand svarende Salighed, og denne vilde være en rigelig Godtgjørelse for Alt, hvad Mennesker kunde have gjort for Gud. Heri vilde ikke ligge nogen Haardhed eller Uretfærdighed; thi Gud vilde saaledes give dem en til deres Fortjenester svarende Løn. Naar f. Ex. en Fyrste vil belønne to troe Tjenere, hvad gjør han da? Han belønner maaskee den Ene paa en ganske særdeles Maade, ja giver ham endog Andeel i Regeringen, medens han blot udmærker den Anden med en Ærespost, der svarer til hans Fortjenester. Gjør han sig nu maaskee ligeoverfor den Sidste skyldig i en Uretfærdighed, fordi han beviser den Første større Naade? Ingen vil vel vove at paastaae dette. Men nu er det netop dette, som i en vis Forstand skeer i det her omtalte Tilfælde. Gud belønner kun dem, som ved Daaben ere hævede til en overnaturlig Tilstand, paa en ganske overordenlig Maade, nemlig med sin saliggjørende Beskuelse. De uden Daab døde Børn forunder han Andeel i naturlige Goder og en naturlig Kundskab og Kjærlighed til Gud. „De ere forenede med Gud ved Deelagtighed i de naturlige Goder“, siger den h. Thomas, „og kunne saaledes glæde sig over ham ved naturlig Kundskab og Kjærlighed“.

Men, ville maaskee Mange sige, de ville dog lide under Erkjendelsen af, at de ere berøvede et stort Gode. „Ikke engang dette“, svarer den h. Thomas, „finder her Sted; thi, skjøndt de i Almindelighed vide, hvad Salighed er, saa have de dog ingen Forestilling om, hvad den

saliggjørende Beskuelse er, og føle derfor intet Savn ved at undvære den“.

Men hvilket Omfang og hvilke Grændser deres Salighed har, det kan hverken jeg eller nogen Anden sige, fordi det ikke har behaget Gud at aabenbare os det. Den h. Thomas indskrænker sig til den ovenfor anførte Udtalelse herom; andre Theologer drøfte med større eller mindre Sandsynlighed det Spørgsmaal, hvori denne Salighed bestaaer, men stemme dog Alle overens i, at hine Børn ere befriede for enhver Smerte og ethvert Savn, ligesom ogsaa Kirken aldrig har udtalt sig i Mod-sætning til denne Mening.

Forholder dette sig saaledes, hvad Uret gjør Gud dem da ved, ikke at forunde dem større Goder? Den saliggjørende Guds Beskuelse er i den Grad fra Guds Side en fri Ytring af hans Naade, at Menneskene, hvis Gud ikke havde aabenbaret dem det, aldrig vilde have vidst Noget derom, endsige, at de skulde have kunnet gjøre sig noget Haab derom. Hvad Krav have de da derpaa? Og — have de ingen Ret til at vente sig den, hvad Uret tilføier Gud dem da, ved ikke at forunde dem den? Forestiller Eder, at en Fyrste havde tilladt en fattig Mand af Folket at spise til Middag i sit Slot: vilde det da være anstændigt, om denne vilde beklage sig over, at han ikke kom til at spise ved Fyrstens eget Bord? Saasandt da Gavmildhed aldrig bliver til Pligt, og saasandt Velgjørenhed indenfor visse Grændser aldrig kan blive Uretfærdighed, vil man heller aldrig i dette Punkt finde Anledning til at dadle Guds Handlemaade.

2. Men nu *Hedningerne*? Heller ikke mod dem begaaer Gud nogen Uretfærdighed, men ogsaa her maa man vel overveie et Par vigtige Sandheder.

Fremfor Alt maa man ikke troe, at alle disse Folk, som man kalder Hedninger, alle vare Afgudsdyrkere. Thi, ihvorvel der desværre gaves en stor Mængde af disse, saa bevarede dog saare Mange den sande Guds

Erkjendelse. Før Syndfloden gaves der efter den h. Thomas ingen Afgudsdyrkelse, og, da denne siden tog Overhaand, saa bevarede dog Mange sig for den. Et Beviis herpaa have vi i den h. Job og hans Venner og Høvedsmanden i Evangeliet; og det er høist sandsynligt, at ligesom disse troede paa den sande Gud, saaledes troede ogsaa mange Andre paa ham. Disse maae da enten have bevaret de oprindelige Overleveringer, eller af de over saa mange Dele af Jorden spredte Jøder have lært Sandheden at kjende, eller ved den rette Brug af deres Fornuft under Betragtningen af de synlige Ting, som Skrivten siger, have hævet sig til Troen paa de usynlige.*)

Man maa dernæst spørge, om maaskee de, som bleve fødte i Afgudsdyrkelse, vare saa forladte af Gud, at de savnede de til Salighed nødvendige Midler? Ingenlunde! Vistnok havde de dem ikke i saa rigeligt Maal, som mange Andre, men derfor manglede de dog ikke hvad der i denne Henseende var absolut nødvendigt. Selv blandt disse har der aldrig været Nogen, som uden egen Skyld er bleven fordømt.

Hedningerne havde altsaa fra først af den for den sande Gudserkjendelse nødvendige Naade, og, naar de med Troskab bevare den Naade, som Gud forunder dem, da er det en Følge af Guds Trofasthed, at han ikke berøver dem de øvrige Midler til Salighedens Opnaaelse. Han vedbliver at oplyse og styrke dem med sin Naade til vedvarende Væxt i Erkjendelse, i Kjærlighed til Gud og Næsten og Anger over deres Synder.

Men vi vide jo dog, indvender man os maaskee, at *Daaben og Troen paa vor guddommelige Midler Jesus Christus ere nødvendige til Salighed*, og hvorfra have de dem?

Denne Indvending burde dog Ingen forvirre; thi den lukker ikke Frelsens Vei for Nogen, som er fast besluttet paa at frelse sin Sjæl.

*) Rom. 1, 20.

De hellige Lærere bemærke nemlig i denne Hen-seende, at Gud har aabenbaret mange Hedninger den fornødne Erkjendelse af Forløsningens Mysterium, saaledes som han gjorde mod den h. Job, der sagde: *Jeg veed, at min Forløser lever.* Naar Gud ikke aabenbarede Ham for dem, saa havde de dog (efter den h. Thomas), om end ikke en klar og bestemt Tro paa den guddommelige Midler, saa dog i det mindste Troen paa *det guddommelige Forsyn*, hvilken jo indesluttede hin, fordi de troede, at *Gud er Menneskenes Forløser* paa den Maade, som maatte behage ham. Hvad dernæst *Daaben* angaaer, da er det, hvor nødvendig den end er, dog ikke nødvendigt, at man virkelig modtager den; det er nemlig tilstrækkeligt, at man længes efter den, og, hvor Uvidenheden i dette Punkt er uovervindelig, saaledes som dette er Tilfældet med Hedningerne, er denne Længsel indesluttet i *den Act, at elske Gud over Alt.* Derfor er det uimodsigeligt sandt, at ogsaa Hedningerne, ihvorvel de savne de rigere Midler til Frelse, som vi ere i Besiddelse af, derfor dog ikke undvære dem i den Grad, at de, naar de med Troskab benytte dem, som de have, ikke derved skulde kunne faae Deel i den evige Salighed. Med eet Ord: Gud bærer til alle Tider Om-sorg for Menneskene paa en saadan Maade, at de kunne erkjende og forherlige ham; og naar de fra deres Side gjøre hvad de kunne, da giver Gud, som oprigtigt vil Alles Frelse, dem ogsaa det, som de ikke kunne.

3. Med Hensyn til *Protestanter* og *Schismatikere* bliver Svaret endnu lettere. Skulde det maaskee virkelig være sandt, at Kirken lærer, at de Alle blive fordømte? Paa ingen Maade! Vel lærer Kirken, at der udenfor den ikke er Frelse, men den tager denne Sætning i en ganske anden Betydning, end de, som tillægge den hin Lære.

Et Menneske kan nemlig paa en dobbelt Maade befinde sig udenfor Kirken: han kan være udenfor den, fordi han er født i Hæresi eller Schisma, og han kan

være udenfor den, fordi han frivilligt hylder Hæresiet og Schismaet.

Den som er født i Vildfarelsens Skjød, er uden Skyld, saalænge han lever i god Tro, d. e. saalænge han ikke føler sig anfægtet af nogen alvorlig Tvivl af Betydning om den Lære, som han bekjender sig til. Saalænge han lever i god Tro, betragter Kirken ham kun som materielt skilt fra sig, og den lærer ikke, at han derfor befinder sig udenfor Veien til Frelse. Protestanter og Schismatikere kunne og skulle naturligtviis i dette Tilfælde i det mindste gjøre Saameget, som de i god Tro føle, at de bør gjøre. De ere jo gennem Daabens retmæssige Port indtraadte i Kirken, og da de i det mindste have Kundskab om den christelige Troes Hovedlærdomme, og ene i en uovervindelig Uvidenhed nægte eller bestride de øvrige aabenbarede Sandheder, kunne de med de Midler, som ere dem givne, saafremt de alvorligt benytte dem, ligeledes opnaae den evige Salighed.

Vistnok have de ikke disse Midler i saa stor Mængde til deres Raadighed som katholske Christne. Protestanten maa saaledes savne Bodens Sacrament og den guddommelige Eucharistie, ved hvilke man med saa stor Sikkerhed opnaaer Retfærdiggjørelse og Naade; men han kan i ethvert Tilfælde, naar hans Mangel paa Erkjendelse af deres Nødvendighed er uforskyldt, finde Erstatning for dem paa samme Maade som Katholiker i det yderste Nødstilfælde, hvor det ikke er muligt at komme til at skrifte, — idet han opvækker en indre Act af Anger over sine Synder i Forening med fuldkommen Kjærlighed, og saaledes finder Tilgivelse og Frelse. I Medfør af disse Lærdomme fortrøste vi Katholiker os til, engang at see mange af vore ulykkeligviis her paa Jorden fra os skilte Brødre forenede med os i det himmelske Fædreland, da deres Adskillelse fra os kun er en *materiel*. Men — ville de ogsaa have den hertil fornødne Naade? Dette er aldeles utvivlsomt! Ligesom nemlig Enhver har den Forpligtelse at haabe paa Herren og elske ham,

saalænge han lever, og ligesom han fremfor Alt maa ønske at døe i dette Haab og denne Kjærlighed, hvilket uden Guds Naade vil være ham umuligt: saaledes maae de ogsaa have den til disse indre Acter nødvendige Naade, eftersom det Modsatte vilde have til Følge, at de kunde begaae en Synd, uden at være istand til at undgaae den.

Naar derimod Schismatikeren og Protestanten med klar Erkjendelse af Sagen have hengivet sig til Hæresiet og Schismaet, eller naar de med slet Tro, d. e. med alvorlig Tvivl og Bekymring over mulig at befinde sig i Vildfarelse, alligevel forblive i denne: hvad Uret gjør Gud dem da ved at fordømme dem, eftersom de jo forkaste den erkjendte Sandhed eller ikke søge den, uagtet de have en Følelse af, at de ikke besidde den? De tillukke Øinene for det Lys, med hvilket Gud oplyser dem; de forhærde sig mod deres Samvittigheds Paamindeiser, bekymre sig ikke om Sandheder af den høieste Vigtighed, om Sandheder, som Gud selv har aabenbaaret; de gjøre sig saaledes skyldige i en stor Forsyndelse, og det er da intet Under, om Gud fordømmer dem som Vantroer og store Syndere. Efter alt dette vil man forstaae, hvad Meningen er med den Sætning, at der *ikke er Frelse udenfor Kirken*. Man vil dermed sige, at der ikke er Frelse for dem, som befinde sig udenfor Kirken og vide, at de ere udenfor den, eller i det mindste *nære Tvivl om*, hvorvidt de tilhøre den, medens man ikke betragter dem som værende udenfor den, der kun *materielt* leve skilte fra den. Dersom disse saa simple Sandheder vare almindeligt bekjendte, vilde nogle af de største Gudsbespottelser og aldeles grundløse Bagvaskelser mod Kirken for stedse forstumme.

Men heraf følger ikke, at vi mindre skulde paaskjønne den uskatteerlige Velgjerning, at tilhøre den katholske Kirke; thi, ihvorvel det er sandt, at de iblandt de Anderledestroende, som i Henhold til det herom Sagte befinde sig i god Tro, ere istand til at frelse deres

Sjæle, saa kan det dog ikke nægtes, at de befinde sig i en farlig Stilling. Paa den ene Side vække nemlig de mange Bøger, der skrives om Religionsanliggender, Samlivet med Katholiker, det Lys over dette Spørgsmaal, som den romerske Kirke udbreder, samt Protestanternes bestandigt voxende Vildfarelser let svære Tvivl og Betænkeligheder i Hjerterne, som efterhaanden udøve den Virkning, at den gode Tro mere og mere forsvinder. Paa den anden Side udfordres der en afgjort Seir over al Menneskefrygt, den Fornægtelse af al Egenkjærlighed, som et saa vigtigt Anliggende kræver, Tilsidesættelse af alle verdslige Hensyn, og endelig en ikke almindelig Troskab mod Herren, for at kunne hengive sig til dette Lys, fordybe sig i de her paagjældende Forskninger og vedkjende sig den erkjendte Sandhed; thi de menneskelige Lidenskaber hindre os altfor ofte i, i Gjærningen at bekjende hvad vi have erkjendt for Sandhed. Vi derimod have ingen saadanne Hindringer at overvinde; vi befinde os ved Guds usigelige Forbarmelse i Sandhedens Besiddelse, og kunne uden Vanskelighed naae til den evige Lyksaligheds Havn. Hvo af os kan da noksom takke Guds kjærlige Forsyn, som uden vor Fortjeneste har beviist os en saa stor Naade!

Men, hvor sandt det end er, at de iblandt de Anderledestroende, som leve i god Tro, kunne blive salige, forsaavidt det afhænger af Troeslærdommene, saa kræves der ikke mindre ogsaa et christeligt Levnet, d. e. Afsky for alle store Forsyndelser, for at opnaae den evige Salighed. Men dette bliver endog for os Katholiker ikke saa let, uagtet vi have langt større Hjælpemidler dertil end de, navnlig Kundskab om, hvad der hører til en oprigtig Bod og Forpligtelsen til Indøvelse af Tro, Haab og Kjærlighed, fremdeles Alterets store Offer, der forhverver os saa herlige Naadevirkninger, endvidere Letheden ved, i Bodens Sacrament at gjenvinde den tabte Naade, og endelig den saligste Jomfrues og de Helliges mægtige Hjælp. Og fremfor Alt have vi selve Kilden til

alle Goder i den guddommelige Eucharistie, som styrker os i Kampen mod vore Lidenskaber og befæster os i Naadens overnaturlige Liv. Men, naar nu selv vi med saadanne Hjælpemidler maae erfare, hvor tungt det falder vor Svaghed, at føre et gudfrygtigt Levnet, saa kan man let forestille sig, hvor langt vanskeligere dette maa være for Protestanterne, som mangle disse Midler. Hvor let kan altsaa den, som ikke gaaer tilgrunde af Mangel paa Tro, dog forspilde sin Frelse paa Grund af et uchristeligt Levnet? Og dog tale vi her ikke engang om de ulykkelige Protestanter — af hvilke der desværre gives altfor mange — som ere sunkne saa dybt ned i Vantroens Afgrund, at de nægte vor Herres Jesu Christi Guddom og dermed forkaste alle aabenbarede Sandheder. Disse ere vel efter Navnet Protestanter, men i Virkeligheden fuldstændige Hedninger, som ikke kunne vente anden Skæbne hisset, end den som forestaaer de Troløse, der have fornægtet Livets Ophav og Herre. Hvor megen Grund have vi da ikke til at paaskjønne Guds Godhed og Barmhertighed, som i den sande Kirkes Skjød forunder os saa rige og virksomme Midler til Frelse?

Men — ville maaskee Mange sige — Enden paa alt Dette er dog den, at *Gud anseer Personer*, efterdi han jo viser sig mindre gavmild med sine Naadegaver mod Nogle, end mod Andre. Hvad har jeg da at svare paa denne Indvending? Naar I sige, at Gud anseer Personer, fordi han giver den Ene sine Gaver i rigere Maal end den Anden, saa indrømmer jeg Eder, at dette virkelig forholder sig saaledes, at Gud virkelig er mere rundhaandet med sine Gaver mod den Ene end mod den Anden. Og hvorledes? Vil Du berøve Gud, din Skaber og alle Tings Herre, den Frihed, som Du, der dog kun er en ringe Skabning, for din Deel gjør Fordring paa? Mener Du ikke at have Ret til at bevise den ene Fattige flere Velgjerninger end den anden, at give den ene Person Fortrin for den anden? Anseer Du maaskee ikke Personen, naar Du giver den Fortrin, hvem Du kjender og

særlig ynder, og hvis Velfærd ligger dig paa Hjerte? Naar Du ikke ligefrem gjør Andre positiv Uret, mener Du jo ikke at forurette dem, blot fordi Du foretrækker dem, som Du føler meest for; og Gud, som i en ganske anden Betydning, end Du, er Herre, er den høieste, absolute, uafhængige Alles Herre, og, hvad der endnu har langt mere at sige, er en Herre af uendelig Hellighed og Viisdom, — Han skulde ikke have Ret til at meddele den Ene større Gaver, end den Anden, Han skulde ikke turde elske den ene mere end den Anden? Hvilken Taabelighed ligger der ikke i disse Fordringer?

Naar blandt os Mennesker Alt, hvad man kalder Personanseelse, altid er forbundet med Ufuldkommenhed og Forkeerthed, saa er dette ikke Tilfældet med Gud. Naar vi foretrække Nogle af vore Medmennesker for Andre, saa gjøre vi det i de fleste Tilfælde af reent menneskelige Bevæggrunde eller af uordenlig Kjærlighed eller syndig Uvillie. Vi gjøre det ofte til Skade for den, som havde større Krav, eller af andre, mere af Lidenskab, end af Fornuft indgivne Bevæggrunde. Men hos den uendelig hellige og retfærdige Gud kan der ikke tænkes saadanne Ufuldkommenheder. Naar Han foretrækker den Ene for den Anden, gjør han det med uendelig Viisdom og uendelig Retfærdighed. Han har i sin Almagt Ret til at gjøre det, i sin Viisdom et Øiemed, i hvilket han gjør det, og i sin Godhed en Maade at gjøre det paa, som svarer til hans vise Hensigter. Der vilde endnu kun mangle, at Mennesket skulde binde Gud til Endelighedens Skranker og maale Ham med sit Maal!

Et Børnehjem.

Kjære Læsere! Kirkeaaet fører uvilkaarligt vor Tanke til Nazareth. Og hvad see vi der? Et Barn, som „tiltog i Viisdom, Alder og Naade baade hos Gud og Mennesker“.

Vilde Gud, at man kunde sige det Samme om alle Børn i vor Menighed! Men Sandheden er, at mange Børn ikke engang have et christeligt Hjem, der dog er den bedste, for ikke at sige den eneste Skole for Livet. Selv om Forældrene leve, er det dog ofte saa, at Fattigdom eller en langt større Elendighed umuliggjør Børnenes rette Opdragelse.

Jesus, den guddommelige Børneven, har sagt: „Lader de smaa Børn komme til mig“. Men det er til vor Omsorg, at han overgiver dem med de Ord: „Hvo som annammer et saadant Barn i mit Navn, annammer mig“.

Hvilken Ære for os! Vi blive paa en vis Maade Jesu Christi Pleieførældre. Thi hvo som annammer et saadant Barn, annammer Jesus selv.

Saa tør vi da ogsaa haabe, at det, som vi med hellig Begeistring synge om Jesu Pleiefader, den hellige Joseph, ogsaa vil gjælde om os:

Naar vor Vandring er tilende,
Kommer Livets Aften seen,
Kjærlig staae om os de tvende:
Jesus og Maria reen.

Disse Overveielser have bevæget christelige Mænd i vor Midte til at virke for Oprettelsen af et christeligt Børnehjem, hvor forladte Børn kunne veiledes til alt Godt.

Indsamlingen til en saadan Anstalt blev paabegyndt for henimod sex Aar siden. Men endnu synes Sagens Vigtighed ikke at være noksom gaaet op for Mange.

Vi trygle ikke; dertil er Sagen alt for god. Vi tigge ikke om Penge, som aldrig kunde anvendes bedre. Thi hvo som laaner til Gud Herren, skal nok faae det tilbage med Renter baade her og hisset. Men vi indbyde atter og atter alle Christne, der vide, hvad en god Opdragelse har at betyde, vi bede dem dog ikke at give Afkald paa den store Ære at hjælpe med til Guds Riges Udbredelse, hvorom vi i Fadervor daglig bede.

Femogtyve Øre hver Maaned kan vel enhver undvære. Man give disse i dette Øiemed til Vincentsforeningen, til en af dens Medlemmer eller til Hr. Particulier

C. F. Grüder, Bredgade 64, 3. Og idet vi takke dem, som hidtil have interesseret sig for Sagen, navnlig nogle Damer, hvis Beskedenhed, der ikke staaer tilbage for deres Stand, forbyder os at nævne deres Navne, bede vi dem og alle andre ædle Velgjørere om ikke at slaae Haanden af Jesu smaa Sødskende. Maatte der nu indkomme ret mange og store Bidrag til vort kjære lille Nazareth! Men ogsaa de, som kun raade over mindre Summer, maae ikke glemme, at:

Mange Bække smaa
danne stor Aa.

A. W.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin, den 3. Februar. „Germania“ skriver: „Den igaar begyndte Udstilling i Fyrst Anton Radziwills Bopæl Wilhelmstr. 64 til Bedste for St. Hedvigs-Hospitalet har strax den første Dag kunnet glæde sig ved et talrigt Besøg. Fra de høieste Herskabers Side vare talrige Indkjøb blevne gjorte, og allerede i Løbet af Formiddagen bærede Hds. Majest. Kaiserinden og Prinds Georg Udstillingen med deres høie Besøg. Comitèens Damer havde den Glæde, at de tildeels meget værdifulde Salgsgjenstandes Righoldighed og Skjønhed saavel som det fortræffelige Arrangement fandt almindelig og udeelt Anerkjendelse. Udstillingen vedvarer til Lørdag incl., saa at der endnu tilbydes god Leilighed til at yde Bidrag til Vedligeholdelse og Udvidelse af en Anstalt, hvis Roes er i alles Munde, en Anstalt, som uden Religions- og Standsforskjel yder utallige Nødlidende et Tilflugtssted, og derfor med Rette kan gjøre Krav paa varm Deeltagelse og kraftig Understøttelse.“

Kjøbenhavn. Sct. Josephs Hospital. I det hennrundne Aar have 126 Syge været indlagte paa Hospitalet; 15 fra 1880; ialt: 141.

Blandt de Syge vare 24 Katholiker; af disse have 12 erholdt gratis Forpleining i 1068 Dage, 6 for nedsat Betaling i 660 Dage.

Af anderledes Troende have 4 erholdt gratis Forpleining i 96 Dage og 9 for nedsat Betaling i 441 Dage.

Der er foretaget 10 livsfarlige Operationer, efter hvilke 6 ere ilive og 4 døde; samt 30 forskjellige mindre Operationer.

Af Øienoperationer have 16 fundet Sted, blandt hvilke flere af graa Stær; af Øreoperationer foretoges 4.

I Aarets Løb ere ialt døde: 22.

Hele Aaret rundt har idetmindste een Søster, ofte to eller tre, havt Nattevagt.

Fredericia. Sct. Josephs Hospital. I det hendirundne Aar ere 35 Syge indlagte paa Hospitalet, af hvilke 9 have faaet gratis Forpleining i 173 Dage.

Een er død.

2 Operationer ere foretagne.

Af de Syge vare sex Katholiker.

Aarhuus. *) Den katholske Skolebygning. Ogsaa den nye Deel af denne Bygning er nu fuldendt. Dog er den paa Grund af Fugtigheden endnu ikke tagen i Brug, med Undtagelse af to Værelser i anden Etage, som allerede i November bleve indrettede til Josephsøstrenes Capel. Tillige blev Stueetagens rummelige Skoleværelse i Juledagene benyttet til Opførelsen af et Juleskuespil. Dette Skoleværelse, som strækker sig gennem hele den nye Deel af Bygningens Stueetage med Undtagelse af Trappegangen, er nemlig 12 Alen i Bredden og 18½ i Længden og deelt i to Dele, et større og et mindre Rum, hvilket sidste fortræffeligt egner sig til Scene. I dette Øiemed blev Skillerummet forsynet med en stor Aabning, som til andre Tider let kan lukkes.

Selve Forestillingen fandt stor Interesse ikke blot blandt den katholske Menigheds Medlemmer, men ogsaa blandt Protestanter, og, skjøndt den for deres Skyld blev gjentaget paa Nytaarsdag, saa maatte dog Adgangen nægtes Mange af Mangel paa Plads. — Det var forøvrigt vore kjære Skolebørn, for hvilke dette Skuespil fornemmelig blev opført. Naturligviis var Actørerne blot Skolebørn. Selvførstaaeligt kan ikke alle deres Præstationer kaldes fuldkomne, men deres Alvor, deres naturlige og beskedne, ja fromme Optræden og deres tydelige Foredrag fortjene alligevel Roes og Anerkjendelse, især naar

*) En samtidigt modtagen Beretning om den nye „Frue-Kirkes“ Udsmykning maa af Mangel paa Plads forbeholdes næste Nr.

man tager Hensyn til den korte Tid, i hvilken alle Roller maatte indøves. Skuespillet bestod dels af levende Billeder, dels af dramatiske Scener. I de første saaes blot de til en Hemmelighed hørende Ting og Personer, medens en passende Psalme blev sunget under Harmoniets Ledsagelse. I de dramatiske Scener derimod fandt ogsaa Handling og Samtale Sted, hvorved Forestillingen fik større Liv og Afvexling. Saaledes kunde man paa anden Juledag og Nytaarsdag see følgende levende Billeder: Mariæ Bebudelse, Englen, der viser sig for den sovende Joseph, Flugten til Ægypten, det hellige Huus i Nazareth med den hellige Familie. Dramatisk bleve opførte følgende Stykker: Marias og Josephs Ankomst til Bethlehem, hvor ingen vil give dem Herberge; Hyrderne paa Bethlehems Mark, hvem Englen forkynder Frelserens Fødsel; og Hyrderne tilbedende den nyfødte Frelser i Krybben. — Paa Helligtrekongersfest fremstilledes, foruden flere levende Billeder, som f. Ex. de hellige tre Kongers Tilbedelse i Stalden følgende dramatiske Scener: de hellige tre Konger paa Reisen — de hilse Stjernen med den smukke Sang „O Stjerne hav Tak“ og de hellige tre Konger for Kong Herodes.

Scenens smagfulde og praktiske Indretning og Decoration, som vi have vore Billedhuggere at takke for, svarede udmærket til Forestillingens høie Alvor og barnlige Jevnhed. Et Æsel og en Kameel, begge malede paa Træ og indrettede saaledes, at et Barn kunde sidde paa dem, og en syngende Nattergal vare især vigtige Gjenstande for Børnenes Opmærksomhed og Glæde. Men at dette fromme Skuespil ogsaa var istand til at opbygge Voxne og føre dem ind i Forstaaelsen af vor Frelses store Hemmeligheder, bevistes ikke blot ved Tilskuernes rolige og opmærksomme Holdning, men ogsaa ved fleres udtrykkelige og umisforstaaelige Ytringer.

Vi haabe, at det guddommelige Jesusbarn, til hvis Ære dette Juleskuespil opførtes, rigeligt vil velsigne de gode Børn, som efter Evne har bidraget dertil, samt deres Forældre og Velyndere, der med Andagt og Opbyggelse have bivaanet disse fromme Forestillinger.

S.

Kundgjørelse.

Fastemandatet for Præfecturet forbliver ogsaa Iaar uforandret det samme som forrige Aar; dets Ordlyd kan derfor paany bekjendtgjøres paa Søndagen Qvinqvagesima efter Nr. 6 af „Nordisk Kirketidende“ 1880.

Kjøbenhavn, den 8. Februar 1882.

Den Apostoliske Præfect for Danmark:
H. Grüder.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 12. Februar. Sexagesima. — 13. M. De 26 japanesiske Martyrer. — 14. Tl. Ihukommelse af Herrens Lidelse. — 15. O. Raimund af Pennafort, Bekj. — 16. To. Agatha, Jomfru og Martyrinde. — 17. F. Romuald, Ordensstifter og Bekj. — 18. L. Scholastica, Jomfru.

Søndagen den 19de Februar. Quinquagesima.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 4.)

Den offentlige Examen

med Kirkeskolens Elever affholdes i Skolelocalerne i Fredericiagade Nr. 15, Bagbygn. Mandagen d. 13. Februar i begge Drengeclasserne, Tirsdagen d. 14. Februar i begge Pigeclasserne fra Kl. 8 til Kl. 2½, og Onsdagen d. 15. Februar i Forberedelsesclassen fra Kl. 9 af.

Børnenes Forældre eller Værger samt alle Skolens Venner indbydes herved til at overvære denne Examen.

H. Bøhmer.

Mariaforeningen

vil ogsaa Iaar komme trængende Neocommunicanter og Confirmander til Hjælp, forsaavidt som de have gjort sig værdige dertil. Schemaer, som de Ansøgendes Forældre eller Værger maae udfylde, faaes hos Bestyrerinden Fru Günther og hos Undertegnede H. Bøhmer.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri, Nybrogade 6, Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn.

Nr. 8. Fredagen den 17. Februar. 1882.

Indhold: Morgen- og Aftenpsalme. Det christelige Autoritetsprincip og Folkesouverænitæts Princip. Den Hellige Barndoms-Forening til Hedningebøns Frelse. Kirkelige Efterretninger: Rom, Tunis, Kjøbenhavn. Kolding.

Morgen- og Aftenpsalme af Farebogen.

Jam lucis orto sidere.

1. Alt Morgensolen bryder frem
Med Straaleglæds fra Lysets Hjem,
Vor Gud vi bede ydmyg: Tag
Os i Din Varetægt idag!
2. Styr Du vor Tunge, milde Gud:
At Strid og Kiv ei bryde ud;
Lad det Forfængelige ei
Til vore Øine finde Vei.
3. Bevar vort Hjertes Tanke reen,
At Sjælen ei skal lide Meen;
Lad os ved Maadeholdenhed
Betæmme al Blødagtighed!

4. Naar da den mørke, tause Nat
Afbryder Dagens Travlhed brat,
Vi rene ved Forsagelsen
Med Lovsang prise Dig igjen.

5. Gud Fader være Ære hist
I sin Eenbaarne : Jesus Christ
Med Trøsteren, den Helligaand,
Som knytter Evighedens Baand !

Te lucis aute terminum.

1. Alverdens Skaber naaderig !
Ved Dagens Slutning bede vi :
Vær Du i Naade nu vort Skjold
I denne Nat mod Fjendens Vold !

 2. Langt vige onde Drømme bort,
Gjør Fristelsen i Søvn kort,
At ei vort Legeme til Fald
Den onde Fjende bringe skal.

 3. Ja, hør vor Bøn, o Fader god !
For Jesu dyrebare Blod,
Som med den Helligaand og Dig
Er ene Gud evindelig !
-

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesouverænetetens Princip.*)

I.

1. Autoritet er Grundlaget for ethvert menneskeligt Samfund, og Autoritetsbegrebet er derfor uadskilleligt fra Samfundsbegrebet. Samfundet er en moralsk Eenhed, men denne Eenhed forudsætter et Princip, og dette er *Autoriteten*. Ethvert Samfund har dernæst et Øiemed, som skal opnaaes ved alle dets Medlemmers eendragtige Samvirken; men denne i Frihed begrundede Virksomhed forudsætter en ledende Autoritet, som bestemmer dens Retning. Men, er Autoriteten en Hovedfactor i Samfundslivet, saa omfatter dens Begreb atter to Momenter: for det første *Retten*, eller den berettigede Magt, til at lede og regere Samfundets Medlemmer i Retning af det høieste Samfundsøiemeds Opnaaelse, og for det andet concrete *Personligheder*, der ere beklædte med den retmæssige Magt, og dermed fremstille sig som Autoritetens Bærere og Indehavere.

2. Gjælder dette om ethvert menneskeligt Samfund, saa har det fortrinsviis og i første Linie Anvendelse paa de tre fornemste Samfund, i hvilke Menneskenes hele Liv her paa Jorden bevæger sig som omkring dets Alt sammenholdende Midtpunkt: *Familien*, *Staten* og *Kirken*. Ingen af disse kan tænkes uden Autoritet. Tag denne bort, og alle Baand, der sammenholde ethvert af dem, ville løsnes, og al Orden forstyrres. Herom ere udentviivl Alle enige, og kun Anarchiets Talsmænd kunne gaae saavidt, at de i deres Forrykthed fornægte denne Sandhed.

Men anderledes forholder Sagen sig, naar Talen

*) „Das Christenthum und die grossen Fragen der Gegenwart auf dem Gebiete des geistigen, sittlichen und socialen Lebens. Apologetisch-philosophische und socialpolitische Studien von Dr. Albert Stöckl. Mainz 1879.“

er om Autoritetens *Natur* og *Oprindelse* i Familie, Stat og Kirke; og dette Spørgsmaal er øiensynligt af den allerstørste Vigtighed. Thi, da Autoriteten er den Grundsteen, paa hvilken Familiens, Statens og Kirkens Bygning hviler, saa vil den Maade, hvorpaa Autoritetens Natur og Oprindelse opfattes, ikke blot være bestemmende for Fastheden eller Skrøbeligheden af den paa samme opførte Bygning, men ogsaa for den rigtige eller urigtige Opfattelse af Livet i enhver af disse Samfundsformer. Derfor har ogsaa dette Spørgsmaal til enhver Tid været Gjenstand for den tænkende Menneskeaaends særdeles Opmærksomhed, og i vor Tid er Kampen for Løsningen af de paa Besvarelsen af hiint Spørgsmaal beroende Opgaver mere levende end nogensinde før og slaaer bestandigt videre Kredse.

4. I denne Kamp stride to Principer om Herredømmet: Det *christelige Autoritetsprincip* og *Folkesouverænitets Princip*. Denne Kamp er ikke af ny Datum; dens første Begyndelse ligger flere Aarhundreder tilbage; den har i Tidens Løb antaget en stedse heftigere Charakter og er nu bleven en Kamp paa Liv og Død. Vi befinde os midt i denne Kamp, og Ingen kan forblive neutral. Det gjælder nemlig om Samfundets Livsbetingelser; det gjælder om enten Christus eller Belial skal beherske Verden, om *Christendommen* som konservativ og heldbringende Livsmagt skal gennemtrænge Samfundsorganismen, eller om denne skal sønderrives af *Atheismen*. Det er derfor vistnok af den største Vigtighed at komme til Klarhed over de to Principers Væsen og Omfang,*) som ere i Strid med hverandre, samt over den Maade, hvorpaa Kampen mellem begge har udviklet sig, indtil den er indtraadt i den acute Krisis, hvori den nu befinder sig, saavel som over de Virkninger, som disse Principer efter deres Natur maae frembringe og have frem-

*) „Tragweite“, d: Rækkevidde eller Omfang og Begrændsning.

bragt i Samfundet, for derefter at afgjøre, paa hvilken Side Sandheden er, og paa hvilken Løgnen.

5. Christendommen henviser os ved Spørgsmaalet om Autoritetens Oprindelse i Familie, Stat og Kirke — til *Gud*. „Der er ingen [retmæssig] Magt uden af Gud.“¹⁾ Med disse faa Ord har Apostlen udtalt det store christelige Autoritetsprincip; disse faa Ord indeholde en af de største Sandheder, en Sandhed, der for hele det menneskelige Samfund har en ganske uberegnelig Udstrækning.²⁾ Al Magt i Verden stammer fra Gud, har sin Kilde i Gud. Gud er Himlens og Jordens Herre; han leder og styrer Alt, hvad han har skabt. Men i sin evige Viisdom har han grundet en Orden, som i den materielle, saa og i den moralske Verden; og det er hans Villie, at der allevegne skal finde en Over- og Underordning Sted, og at saavel i den materielle som i den moralske Verden det Lavere og Underordnede skal ledes af det Høiere og Overordnede og føres sin Bestemmelse imøde. I den moralske Verden bestaaer denne Ordning i en af Gud beskikket *Autoritet*, som er beklædt med *Myndighed* til at lede og regere alle Undersaatter i den Retning og til det Endemaal, som Gud i sin evige Viisdom har anordnet. Gud er altsaa Kilden til den *Magt*, hvormed *Autoritetens Bærer* er beklædt, ligesom det ogsaa er Gud, som kalder denne Sidste til den overordnede Stilling, som han i Kraft af sin høiere Fuldmagt indtager ligeoverfor sine Undergivne, og disse ere derfor i Medfør af Guds Anordning forpligtede til at adlyde Autoriteten. Men denne Lydighedspligt er paa intet af de tre ovenfor nævnte Omraader en blot udvortes Tvangspligt, men meget mere en *ethisk*, en *Samvittighedspligt*, fordi *Gud* er Autoritetens Ophav og den, som fordrer, at den skal adlydes. „Værer underdanige“, siger Apostlen, „ikke alene for Straffens, men for Samvittighedens Skyld!“³⁾

¹⁾ Rom 13, 1.

²⁾ „Tragweite“. ³⁾ Rom. 13, 5.

Begge Parter — Autoritetens Bærer og de, hvilke Guds Forsyn har undergivet hans Myndighed — ere knyttede til hverandre ikke ved et blot udvortes, men ved et indvortes, ved et ethisk Baand. Oprør mod den retmæssige Autoritet maa derfor fra det sædelige Standpunkt ikke betragtes som noget Ligeegyldigt; det er en *Forbrydelse*, der straffes af de *menneskelige Love*, og en *Forsyndelse*, som paadrager os Ansvar for *Guds Domstol*. „Den, som modsætter sig den retmæssige Magt“, siger Apostlen videre, „han modsætter sig Guds Anordning, og de som modsætte sig, skulle faae deres Dom.“*) Ene Guds Anordning, og ikke menneskelige Beregninger og Bestræbelser, skal være det Bestemmende og Afgjørende for vort Forhold til Autoriteten.

6. Efter den christelige Lære fremstiller sig saaledes den menneskelige Autoritet i Familie, Stat og Kirke som en *Deelagtiggjørelse i den guddommelige Autoritet*, og den Magt, hvormed Autoritetens Bærer er beklædt, som en Deelagtighed i Guds Magt; den Majestæt, hvormed han er beklædt, som Deelagtighed i Guds Majestæt. Alt, hvad der er til, er kun hvad det er, ved Deelagtighed i den guddommelige Væren; alle Fuldkommenheder, hvormed skabte Væsener ere udstyrede, ere kun en Deelagtighed i den guddommelige Fuldkommenhed. Ligesom der udenfor Gud ikke er nogen Væren, saaledes er der uden Gud ingen Autoritet; og ligesom hele Skabningen er en Afspeiling af Guds Herlighed, saaledes er ogsaa den Glands, som omgiver Autoritetens Bærer under Udøvelsen af hans Magt, kun et Gjenskin af den guddommelige Herligheds Glands. Ligesom alt Godt kommer fra Gud, saaledes udbreder Han ogsaa Autoritetens Velsignelser over Samfundet, for at alle Mennesker under dens Ledelse skulle naae det af Ham bestemte Maal.

7. Dette er *Kjernen* i det christelige Autoritetsprincip, dettes væsentlige Indhold, som gjør Fordring paa

*) Rom. 13. 2.

almindelig Gyldighed og ikke tillader nogen Afvigelse eller Forandring; men det undergaaer dog forskjællige *Modificationer*, alt eftersom det finder Anvendelse paa *Kirken*, paa *Staten* eller paa *Familien*.

II.

1. *Kirken* er det over hele Jorden udbredte Samfund af Troende, i hvilket og ved hvilket alle Mennesker skulle faae Deel i den af Gudmennesket forhvervede Frelse. Dens høieste Øiemed er altsaa alle Menneskers evige Frelse. Den er *personligt* og *umiddelbart* stiftet af Gudmennesket Jesus Christus, som i sin ypperstepræstelige Bøn tydeligt og klart har tilkjendegivet sin Villie, at hans Troende her paa Jorden skulde danne et synligt for al Verden kjendeligt Samfund.*) Og ligesom selve Kirken, saaledes er ogsaa dens forenende, bevægende og ledende Princip, *Autoriteten*, umiddelbart og personligt indstiftet af Gudmennesket; og dette er, hvad der her fremfor Alt maa betones. Den kirkelige Autoritet stammer altsaa *umiddelbart fra Gud* og er et Udtryk for hans Villie, og dette gjælder i en dobbelt Henseende i Henhold til det dobbelte Moment, som Autoritetsbegrebet indeholder.

2. Christus har for det første umiddelbart betegnet de *Personligheder*, som skulde være den kirkelige Autoritets Bærere, og umiddelbart overdraget dem deres Fuldmagter. Han valgte *Petrus* og hans Efterfølgere paa den romerske Bispestol til sin Kirkes Overhoveder, til den kirkelige Autoritets øverste Bærere, og i Underordning under ham *Apostlene* og deres Efterfølgere til sin Kirkes Biskopper. Saaledes er Paven, og under ham *Biskopperne*, som Apostlenes Efterfølgere, de af Gud *umiddelbart* indsatte og med Fuldmagt udrustede Bærere af Kirkens Autoritet. De forvalte deres Embede i Kraft af gud-

*) Joh. 17.

dommelig Ret (jure divino), og de anvende paa sig medrette Apostlens Ord: „Eder har den Helligaand sat til Biskopper for at regere Guds Kirke, som Han har erhvervet ved sit Blod.“¹⁾ De have ikke deres Embede fra Kirken, men umiddelbart fra Christus.

3. For det andet har Christus umiddelbart ogsaa bestemt og indsat de *Magter*, som efter Christi Villie skulle være indbefattede i den kirkelige Autoritet: Læremyndigheden, den præstelige Fuldmagt og Regeringsmagten. Disse tre Magter ere umiddelbart indsatte af Christus og overdragne til Petrus og de øvrige Apostle. „Gaaer ud og lærer alle Folk“²⁾ med disse Ord grundede Christus *Læremyndigheden*; han lagde det hele Indhold af sin Aabenbaring i Apostlenes Hænder tilligemed den Ret og det Paalæg, at bevare det med Troskab som en hellig Arv, at forklare det med Myndighed og forkynde det for alle Folk. Og, for at de skulde kunne forvalte dette Embede efter guddommelig Anordning, forjættede han dem den Helligaand, som skulde veilede dem til al Sandhed,³⁾ og den dem dermed tilsikrede Ufeilbarhed. Den *præstelige Fuldmagt* grundede Christus og meddeelte Apostlene derved, at han indstiftede den nye Pagts Offer og Sacramenter, og knyttede disse Indstiftelser til Apostlenes og deres Efterfølgeres Tjeneste⁴⁾. Med de Ord: „Gjører dette til min Ihukommelse!“⁵⁾ som han udtalte ved det sidste Paaskemaaltid, efterat han havde forvandlet Brød og Vin til sit Kjød og Blod, grundede han den præstelige Offerhandling, medens han indstiftede og meddeelte Apostlene Fuldmagt til Sacramenternes Forvaltning derved, at han ved forskjellige Leiligheder overdrog dem Magt til at forlade og beholde Synderne,⁶⁾ og endelig udsendte dem i alle Lande for at meddele Daaben i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn

¹⁾ Ap. Gj. 20, 28. ²⁾ Matth. 28, 19. ³⁾ Joh. 16, 13. ⁴⁾ „Ministerium“. ⁵⁾ Luc. 22, 19. 1 Cor. 11, 24. ⁶⁾ Joh. 20, 22.

til alle dem, som maatte begjære den.*) Endelig har han grundet *Regeringsmyndigheden*, og lagt den i deres Haand, da han sagde til dem: „Sandelig siger jeg Eder: Alt, hvad I binde paa Jorden, skal være bundet i Himlen, og Alt, hvad I løse paa Jorden skal være løst i Himlen.“**) Thi „binde“ betyder her det Samme som at forhindre Nogen i at handle vilkaarligt, og i denne Forstand har enhver Lov en bindende Magt. „Løse“ derimod betyder det Samme som igjen at ophæve Loven. Hermed er altsaa den lovgivende Magt i Kirken lagt i Apostlenes Hænder, og, da denne er det første og vigtigste Moment i Regeringsmyndigheden, saa indeholder dette vor Forlørsers Udsagn tillige Begrundelsen af den hele Regeringsmagt og dennes Overdragelse til Apostlene.

Saaledes har altsaa Indsættelsen af den kirkelige Autoritet fra Guds Side i enhver Retning Charakteren af *Umiddelbarhed*, saavel hvad Indstiftelsen af de i den kirkelige Autoritet indeholdte Fuldmagter, som ogsaa hvad Designationen af disse Fuldmagters Bærere, og disse sidstes Overdragelse til de omtalte Personligheder angaaer.

(Forts.)

Den Hellige Barndoms-Forening til Hedningebørns Frelse.

Denne storartede Børne-Forening har til Formaal at frelse de Hedningebørn, som i China og andre hedenske Lande overgives til Døden uden at være gjenfødte i Jesus Christus ved den h. Daab. (S. „Nordisk Kirket.“ 1881, S. 98). Hvert christent Barn kan blive Medlem af Foreningen. Medlemmerne give en maanedlig Almisse af 4 eller 5 Øre og bede hver Dag eengang: „Hil Dig, Maria o. s. v.“ med Tilføielse af denne Anraabelse: „Hellige Jomfru Maria, bed for os og for de arme Hedningebørn“. Kan Barnet endnu ikke selv bede, saa beder Moderen i dets Sted.

Denne store Forening, som er udbredt i alle katholske Lande, har en beundringsværdig Organisation, som bør

*) Matth. 28, 19. Marc. 16, 15. **) Matth. 18, 18.

muligst nøie overholdes: 12 Medlemmer udgjøre en Afdeling, hvoraf et Barn samler den maanedlige Almisse og afgiver dem til Direktøren; i hver Menighed er Præsten eller en af ham udnævnt Medhjælper Foreningens Director, som hver Maaned modtager Bidragene og indskriver dem i en Protokol. Ved Aarets Slutning sender han for Danmarks Vedkommende alle Bidrag til Direktøren for hele Danmark, Hr. Pastor Lichtle i Odense, som sender den hele samlede Almisse til Generaldirectøren i Paris, Rue du Bac 97. Denne modtager Medlemmernes og alle andre Almisser og Offere fra alle christne Lande og uddeler dem hvert Aar til de forskjællige hedenske Missioner, navnlig i China, hvor Barnemordet udøves i en forfærdelig Grad.

Det aarlige Regnskab findes i Foreningens „Annales de l'Oeuvre de la Sainte Enfance“, som udkommer i 6 Hefter om Aaret; paa tydsk udgives de hver tredie Maaned. Hver Afdeling faaer et Exemplar af disse „Aarbøger“, som af dens unge Forstander meddeles ethvert Medlem til Læsning.

For Danmarks Vedkommende har Directøren, Hr. Pastor Lichtle modtaget:

1. Jubilæums-Almisse fra de forskjællige Missioner	65 Kr. 55 Øre,
2. Medlemsbidrag:	
a) fra Kjøbenhavn.....	69 — 95 —
b) fra Odense.....	42 — 74 —
	<u>Tilsammen: 178 Kr. 24 Øre.</u>

Udgivt:

Sendt til General-Directøren i Paris...	175 Kr. „ Øre,
Udgivter i Porto.....	2 — 50 —
	<u>Tilsammen: 177 Kr. 50 Øre,</u>
I Kassen	„ — 74 —
	<u>178 Kr. 24 Øre.</u>

Paa de h. uskyldige Børns Fest havde Hr. Pastor Freund samlet alle de unge Medlemmer fra Kjøbenhavn i St. Ansgars Kirke til en høitidelig Messe og holdt en Prædiken for dem. Gudstjenesten gjorde et opbyggeligt Indtryk; hele Kirken var opfyldt af Børn, som deeltog i den fromme Gjerning.

I Odense er Deeltagelsen for denne skjønne Forening meget levende baade blandt Børn og Voxne. Der blev i Juledagene holdt en høitidelig Aftenguds-

tjeneste for Foreningen med Prædikøn ; et ungt Medlem af Foreningen modtog Forsamlingens Offer for Hedningebørnene. Saadanne festlige Gudstjenester ere foreskrevne og nødvendige, for at Foreningens ophøiede Maal kan trænge ind i Børnenes og Forældrenes Bevidsthed, og for at Medlemmerne maae blive besjælede af den Fromhedens, Kjærlighedens og Offervillighedens Aand, uden hvilken dette gode Værk ikke bærer de tilsigtede Frugter. Det er at ønske, at denne velsignede Børneforening, som af vor h. Fader Leo XIII. og vor højærv. Præfekt (s. „Nord. Kirket. 1881, Nr. 69 og 108) blev saa høit anbefalet til de Troendes Deeltagelse, maatte indføres og blive ret blomstrende i enhver af de katholske Menigheder i Danmark.

Den Hellige Barndoms Forening har i Aaret 1880 havt en Indtægt af 2,300,000 fr. eller 1.633,000 Kr. Der blev i samme Aar ved Foreningens Virksomhed døbt 440,000, altsaa næsten en halv Million Hedningebørn. Det større Antal af de Døbte dør sædvanligt snart efter Daaben, da de døbes i svær Sygdom hos selve de hedenske Forældre, eller optages i en forkommen Tilstand paa Gader, eller i Moser og Grøfter, hvor de blive henkastede af deres egne Forældre. De, som kunne holdes ilive, opdrages af de barmhjertige Søste i forskjellige Anstalter, som Missionærene ved Foreningens Gaver underholde. Disse Anstalter ere i China deels Vaisenhuse for de smaa Børn, deels Skoler for de større, deels Værksteder og Meierier for dem, som have fuldendt deres Skolegang. Disse oplæres i forskjellige Haandværker og Haandteringer og dimitteres først, naar de gifte sig, og saa danne christelige Familier og Landsbyer. Foreningen underholder og opdrager for Øieblikket 100,000 Børn af forskjellig Alder i disse Anstalter.

Ved blot at kaste et Blik paa disse Tal, vil den opmærksomme Læser skjønne, hvilken storartet og velsignelsesrig Virksomhed benne Forening af christelige Børn med saa ringe Midler udøver. Hvormange Hedningebørn blive ikke ved Daabens Naade deelagtige i Saligheden ! Hvor mange blive ikke frelste fra en sikker og ynkelig Død ! Hvilken gavnlig Indflydelse maa dette ikke udøve paa selve de haardhjertede Hedninger, der forbauses over den Kjærlighed, som af Fremmede vises imod deres Børn, hvilke de selv saa grusomt kaste fra sig ! Og endelig, hvilken gavnlig Indflydelse udøver Alt Dette ikke

paa selve de christne unge Medlemmer af den Hellige Barndoms-Forening, som i deres tidligste Alder lære at elske de Ulykkelige, at forsage sig selv og bringe Offere for andres Vel!

i.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Man skriver fra Rom til „Annales catholiques“, at den h. Congregation for Riterne for Øieblikket meget livligt beskæftiger sig med Drøftelsen af den Bøn, som af Biskoppen af Brügge i Belgien blev rettet til den, og som beder om, at den h. apostoliske Stol høitideligt vilde stadfæste og bekræfte den Dyrkelse, som den salige Carl den Gode, Greve af Flandern og en Søn af Knud den hellige, fra umindelige Tider nyder i Belgien. Ved Mødet, som den nævnte Congregation afholdt Lørdagen d. 4de Februar blev dette Spørgsmaal særligt undersøgt. For at nedkalde Himlens Velsignelse over dette Anliggende har den høiærv. Biskop af Brügge anordnet, at der skulde afholdes offentlige Bønner i Domkirken i Brügge, hvor den Saliges Reliquier ere bisatte.

— „Osservatore Romano“ beretter efter Madrids Aviser af 20. Januar om en Begivenhed, som ogsaa her fortjener at meddeles: „Igaarftes, da Deres Majestæter samt Deres kongelige Høiheder, Donna Isabella og Donna Eulalia, vendte tilbage fra en Kjøretur, mødte de i Gaden Vicalvaro en Præst, der bragte en Syg det h. Vandringsbrød. Strax steg den kongelige Familie ud af Vognen, Kudskene sprang af Hestene, og Præsten med det høihellige Sacrament maatte tage Plads i Eqvipagen. Majestæterne og de kongelige Høiheder ledsagede det Allershelligste til Gaden „General Pardinás“ bagved de elysæiske Marker. Den Syge var en gift Mand paa henved 40 Aar, ved Navn Petro Torcaly Colon, en Speditør, som havde de sorte Børnekopper. Sygeværrelset var saa snevert, at de kongelige Herskaber ikke kunde træde ind, fordi Sengen, Alteret og Præsten fyldte hele Rummet. Staaende foran Kammerets Dør, overværede Majestæterne den hellige Handling. Derefter ledsagede de

det allerhelligste Sacrament (igjen tilfods) til Kirken, som ligger i Kvarteret Salamanca. Marchese San Felices og hendes Datter sluttede sig ligeledes til Toget.

Paa Tilbageveien mødte de en anden Præst med det hellige Vandringsbrød, som netop kom ud af Kirken di San Genes, og ham ledsagede de ligeledes til Arenalgaden, Nr. 27, hvor en ældre Dame, der led af Congestioner og Værkbrudenhed, annammede det h. Vandringsbrød. Derfra blev det allerhelligste Sacrament baaret videre til Gaden Carmen Nr. 16, til Husets Portner, Francesco Juarez, som leed af en Lungesygdom. De kongelige Majestæter ledsagede nu det Allerhelligste igjen tilbage til Kirken di San Genes. I de sidste to Syges Værelser kunde Majestæterne samt deres Følge træde ind. Folket havde under hele denne Gang fulgt den kongelige Familie i Skarer, og da den begav sig til Paladset, lode fra alle Sider begeistrede Leveraab.

Tunis, 23. Jan. Den nye apostoliske Administrator af Tunesien, Ærkebiskop Lavigerie af Algier. opbyder Alt for at hæve sit Dioces. Fornylig har han oprettet en Forsørgelsesanstalt for europæiske Oldinge i Forstaden Kallalin. Anstalten ledes af Barmhjertige Søstre. En Muhamedaner leiede dem Huset og sørgede for Søstrene paa den meest forekommende Maade. Ved Indvielsen holdt Ærkebiskoppen en fransk og en italiensk Tale. Italienerne i Tunis ere for største Delen Frimurere, og de see kun ugjerne, at Velgjørenhedsanstalter oprettes af Franskmænd.

Kjøbenhavn, 2. Febr. Aarets første Maaned har været ualmindelig rig paa Omskiftelser for den hervær. katholske Menigheds Geistlighed, og, som vi høre, have disse ogsaa havt endeel Forandringer til Følge for andre Menigheder i Provindserne. Den første Sjælesørger ved Sct. Ansgarii Kirke, Hr. Pastor Freund, er nemlig af den nuværende Forvalter for Dioceset Osnabrück bleven kaldet tilbage til dette, for at overtage et Embede ved den derværende Domkirke. Som Følge af denne Bortkaldelse er det danske Præfectur berøvet en af sine virksomste og nidkjæreste Præster, saa at man ikke kan andet end dybt beklage dette store Tab. Pastor Friends utrættelige og opoffrende Virksomhed, som den herværende Menigheds første Præst i de sidste 8 Aar, er udentviveligt dette Blads fleste Læsere saa bekjendt, at en omstændelig Beskrivelse

af den vilde være overflødig. Der er ikke nogen Green af den omfattende Gjærning, som paahviler en tro Sjælesørger, i hvilken Pastoren ikke havde udmærket sig ved en overordentlig Omhu og Samvittighedsfuldhed. Det er derfor ikke til at undres over, at Menigheden saavel som hans geistlige Colleger skiltes fra ham med inderlig Sorg og Veemod. Som Udtryk for den oprigtige Hengivenhed, Alle nærede for Pastoren, var der i de tre sidste Dage før hans pludselige Afreise blandt Katholikerne indsamlet Bidrag til en passende Mindegave, som d'Hrr. Kirkeforstandere overrakte Pastoren umiddelbart før hans Bortreise; som vi have hørt, skal den indsamlede Sum have naaet et saa betydeligt Beløb, at der for den vil kunne anskaffes en kostbar Messekalk og andre Messerequisiter, som saaledes ville være Pastoren en opbyggelig og daglig Erindring ved Herrens Alter om hans taknemlige Menighed her i Hovedstaden. I det Hele har Pastor Freund tilbragt 16 Aar her i Danmark; de første 4 Aar som Capellan ved den hervær. Sct. Ansgarii Kirke, dernæst 4 Aar som Sjælesørger for Menigheden i Randers, og de sidste 8 Aar atter her i Kjøbenhavn. Idet vi endnu engang tilraabe den Bortdragne vor oprigtige „Tak!“ for Alt hvad han har gjort for os, ønske vi ham tillige af ganske Hjerter til Gjengjæld Herrens rige Velsignelse i hans nye Stilling.

Pastor Friends Afreise fandt Sted Torsdag Aften d. 26. f. M. fra Banegaarden, hvor et betydeligt Antal af de herv. Katholiker havde indfundet sig for at byde Pastoren et hjerteligt Farvel; og allerede Søndagen derefter, d. 29. — Sct. Ansgars offentlige Mindedag — meddeelte den Apostoliske Præfect den til Levitmessens forsamlede Menighed i Sct. Ansgarii Kirke, at Pastor Bøhmer var udnævnt til første Sjælesørger, og Pastor Johansen (hidindtil i Randers) til Capellan ved bemeldte Kirke, hvorefter Førstnævntes officielle Kaldsbrev blev høit oplæst af Subdiakonen fra Alteret, og Pastor Bøhmer som Diakon holdt Prædikenen.

Kolding. Da der i de senere Aar har bosat sig her endeel Katholiker fra andre Menigheder her i Landet, var det nærmest d'Hrr. Præster i Frederits, som søgte at yde dem den fornødne geistlige Bistand, ved fra Tid til anden at holde Gudstjeneste og meddele de hh. Sacramenter i en herværende Katholiks private Bolig; men dette kunde dog langt fra fyldestgjøre de Troendes reli-

giøse Tarv; derfor blev den Apostoliske Præfect gjen- tagende og meget indtrængende herfra anmodet om at foranstalte Oprettelsen af en selvstændig Menighed i Kolding, og til vor store Glæde erfare vi, at Opfyldelsen af dette vort inderlige Ønske nu er nærforestaaende. Præfecten, som var her i Slutningen af f. M., skal have sikret sig Erhvervelsen af en passende Eiendom i Byen, hvor der foreløbig skal indrettes et lille Huuscapel samt Skole og Bolig for Præsten. Efter Forlydende skal Vicar Storp i Odense af Præfecten være udseet til Sjælesørger for den herværende nye Menighed — et Valg, som vi alle vilde hilse med udeelt Glæde og inderligst takke den Apostoliske Præfect for. Da Eiendommen skal være rømmet til 1. Marts, tør vi vel ogsaa allerede til den Tid haabe at see vore fromme Ønsker opfyldte og at kunne byde vor egen Sjælehyrde Velkommen her i vor Midte.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 10de Februar. Quinquagesima. — 20. M. Polycarp, Biskop og Martyr. — 21. Ti. Vincentius og Anastasius, Martyrer. — 22. Ø. Askeonsdag. (I Sct. Ansgars Kirke holdes Kl. 8 stille Messe, Kl. 10 høitidelig Askevielse og Høimesse.) — 23. To. Petrus Damiani, Biskop og Kirkelærer. — 24. F. Matthias, Apostel. — 25. L. Margarita af Cortona
- NB. Alle de 40 Ugedage fra Askeonsdag til Paaske ere befalede Fastedage, paa hvilke de, som ere forpligtede til at faste, kun maae holde eet mættende Maaltid foruden en saakaldet Collation.
- Hver Onsdag Aften Kl. 7½ i Fastetiden holdes Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Capel; første Gang Askeonsdag Aften.
- Søndagen den 26. Februar. 1ste Fastesøndag.

Søn- og Føsteds-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Fasteandagt: Onsdag Aften Kl. 7½ i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skrifтетimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Prédications en Français.

A partir du 26 Février le révérend Père Lacouture commencera une série de sermons en français dans l'église de St. Ansgar, lesquels auront lieu chaque dimanche à 1 heure de l'après-midi. L'entrée en est libre à tous ceux, qui désirent en profiter.

P. Lacouture's Prædikener.

Fra 1. Fastesøndag af agter P. Lacouture — P. Felix' Efterfølger — hver Søndag Middag Kl. 1 at holde fransk Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke. Under disse Prædikener ville alle Kirkestolene være oplukkede og tilgjængelige for de Førstkommande. — Foruden disse Prædikener vil P. Lacouture paa en Søgnedags Aften i hver Uge holde et religiøst-videnskabeligt Foredrag deels om „Fritænkeriet“, deels om den saakaldte „videnskabelige Positivism“. Jfr. „Nordisk Kirketidende“ d. A. Nr. 5 S. 71—73.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 9. Fredagen den 24. Februar. 1882.

Indhold: Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip. Ansgariusforeningen. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, England, China, Aarhus.

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip.

III.

1. Anderledes forholder det sig derimod, naar Talen er om det andet store Samfund, hvori det menneskelige Liv bevæger sig — om *Staten*. Vel har ogsaa det borgerlige Samfund sin Grund i guddommelig Anordning, og er altsaa ligeledes en guddommelig Institution, men Staten er ikke umiddelbart grundet af Gud saaledes som Kirken. Dens Tilblivelse og Bestaaen kan kun *middelbart* føres tilbage til guddommelig Indstiftelse. Det reent menneskelige Samfund er nemlig en simpel Fordring af den menneskelige *Natur*, og, eftersom Gud er Naturens Ophav, derfor ogsaa noget af *Gud* Villet og Anordnet. Menneskene ere af Naturen bestemte til at leve i sel-

skabelig Forbindelse med hverandre, fordi de kun under denne Betingelse kunne fyldestgøre Livets Øiemed og Opgaver. Dette har Gud derfor ogsaa villet; thi Naturens Røst er Guds, dens Skabers Røst. Men Samfundet kan ikke bestaae uden en fast *Retsorden*, som ordner Menneskenes gjensidige Forhold og saaledes muliggjør et fredeligt Samliv. Uden en saadan social Retsorden maatte Samfundet opløse sig i et Chaos, i en almindelig indbyrdes Krig. Saaledes er ogsaa denne sociale Retsorden en Naturens Fordring og Guds Villie. Men nu kan denne Retsorden kun opretholdes og faae Varighed under Forudsætning af, at dens *Fordringer* fyldestgøres, d. e., at Alles Rettigheder beskyttes, Retfærdigheden haandhæves, og den frie Udøvelse af enhver Rettighed fremmes. Men dette kan kun skee i *Staten*. Følgelig gjælder om Staten det Samme som om Samfundet og den sociale Retsorden. Den er Naturens og den naturlige Ordens Fordring, og, da Naturen er Guds Værk, tillige en af Gud villet Institution. I denne Betydning maa vistnok Statens Existents føres tilbage til Gud som dens Ophav; men den er kun et *middelbart* Værk af Gud. Umiddelbart har Gud blot grundet Naturen, den naturlige Orden og de naturlige Forhold; og kun forsaavidt den selskabelige Forbindelse, som vi kalde Staten, er en Fordring af disse, og kaldes tillive af dem, er ogsaa Staten en guddommelig Anordning.

2. Dette gjælder ogsaa om *Statens Autoritet*. Heller ikke den er umiddelbart grundet af Gud, men kan kun middelbart føres tilbage til Gud som dens Kilde.

3. Som ved enhver Autoritet, saaledes maa ogsaa her skjælnes imellem Statsmagten, opfattet som en *Ret* eller retmæssig Beføielse, og mellem dens Bærers retmæssige *Besiddelse* og *Udøvelse* af denne Magt.

Hvad nu først angaaer *Magten* betragtet, som en *Ret*, saa har denne vel sin Kilde i den guddommelige Magt, men er kun *middelbart* indsat og anordnet af Gud. Autoriteten er nemlig begrundet i Samfundets Væsen og

følger nødvendigt af samme, fordi intet Samfund kan bestaae uden Autoritet, og denne saaledes er et nødvendigt Moment i Samfundsbegrebet. Dette gjælder følgelig ogsaa om *Statsautoriteten*, eftersom Staten som et naturligt Product er fremvoxet af Samfundet, der har sin Grund i Tingenes naturlige Orden; den kan derfor kun *middelbart* udledes af guddommelig Anordning, forsaavidt nemlig Gud er Naturens og den naturlige Ordens Ophav. Statsmagten, uden hvilken ingen Stat kan bestaae, beroer altsaa nærmest og i første Linie paa en naturlig Anordning, og kan kun *middelbart* føres tilbage til Gud.

4. Ganske paa samme Maade forholder det sig, naar man betragter den anden Side af dette Spørgsmaal, nemlig *Statsmagtens Besiddelse og Udøvelse* af den Person, som er beklædt med Statsautoriteten. Saa fremt nemlig i en Stat en bestemt Personlighed, det være sig en fysisk eller en moralsk, er i retmæssig Besiddelse af Statsmagten, da har heller ikke denne faaet denne Magt umiddelbart af Gud, saaledes som Apostlene havde deres Magt umiddelbart fra Christus; men der ligger en *anden Retstitel* imellem, paa hvilken den paagjældende Persons Magtstilling i første Linie grunder sig. Ligesom nemlig enhver anden Ret, for retmæssigt at komme i en bestemt Personligheds Besiddelse, forudsætter en Retstitel, som giver Vedkommende lovlig Adkomst til samme, saaledes forholder det sig ogsaa her. Denne Retstitel kan være af forskjellig Art: den kan være grundet i Folkets frie Valg, som i Valgriger, eller i Fadermyndigheden, som i Patriarchalstater, eller i en bestemt Persons fremragende Dulighed til at lede og regere et Samfund, det være sig paa Grund af materiel Magt, eller ualmindelig aandelig Begavelse; eller den kan beroe paa en Forening af de meest ansete Familiers Overhoveder til Ordning og Ledelse af de ofenfelige Anliggender, saaledes som dette finder Sted i demokratiske og aristokratiske Stater, eller endelig paa Sønnens Successionsret i Arvemonarchier o. s. v. Men,

af hvilken Beskaffenhed Retstitelen end kan være, saa er det i ethvert Tilfælde *den*, som nærmest og i *første* Linie hjemler Statsmagtens Indehaver den retmæssige Besiddelse af samme.

5. Først i *anden* Linie og *middelbart* kan Besiddelsen af Statsmagten henføres til Gud, og det paa en dobbelt Maade. For det første er den naturlige Retsorden, i Kraft af hvilken en gyldig Retstitel begrunder den retmæssige Besiddelse af en tilsvarende Ret, indstiftet af Gud, forsaavidt Han er Naturens Ophav. Saaledes berører altsaa allerede den Omstændighed, at Retstitelen forlehner Statsmagtens factiske Indehaver den retmæssige Besiddelse af samme, paa guddommelig Anordning, og følgelig maa af denne Grund den berettigede Besiddelse af Magten føres tilbage til Gud. Men der kommer her endnu et andet Moment i Betragtning. Alle de Kjendsgjerninger nemlig, som tilsammen udgjøre Retstitelen, staae under det *guddommelige Forsyns* Ledelse, som styrer og ordner Alt saaledes, at hin factiske Retstitel taler til Gunst for den paagjældende Person og ikke for nogen Anden. Det er saaledes vistnok nærmest Retstitelen, som hjemler Statsmagtens factiske Ihænderhaver dens retmæssige Besiddelse; men *middelbart* og i *sidste Instants* har han det *guddommelige Forsyn* at takke derfor, fordi det har ordnet og ledet Alt saaledes, at den factiske Retstitel har afgjort Spørgsmaalet til Gunst for ham. Det maa saaledes medrette siges, at Statsmyndighedens Bærer har modtaget sin Magt fra *Gud*, men dog kun *middelbart*, nemlig derved, at Guds Styrelse har ladet den paagjældende Retstitel begunstige netop ham.

6. Det er herefter indlysende, at Statsautoriteten ikke mindre end den kirkelige Autoritet er berettiget til at tillægge sig Prædicatet „af Guds Naade“. Dog er der atter ogsaa i denne Henseende en Forskjæl mellem begge. Den *kirkelige* Autoritet er i en *eminent* Betydning af Guds Naade, fordi paa den ene Side Kirkemagten, som udgaaende fra Christus, har en umiddelbar guddommelig

Oprindelse, og fordi paa den anden Side ogsaa den kirkelige Autoritets Bærere umiddelbart ere indsatte og beklædte med Fuldmagt af Christus. Hvad derimod *Statsautoriteten* angaaer, da betyder med Anvendelse paa denne Udtrykket „af Guds Naade“ intet Andet, end at „denne Autoritets Bærer besidder sin Magt i Kraft af den af Gud fastsatte naturlige Retsorden og ved en naadig Tilskikkelse af Guds Forsyn“; og det af den Grund, at ved Statsautoriteten saavel Magten som og Besiddelsen af Magten kun middelbart kan henføres til Gud. Ligesom vi altsaa have enhver erhvervet Ret „af Guds Naade“, fordi vi paa den ene Side besidde den i Kraft af den af Gud fastsatte naturlige Retsorden, og fordi vi paa den anden Side have en naadig Guds Styrelse at takke for Muligheden af at erhverve den i Kraft af en bestemt Retstitel: saaledes besidder og udøver ogsaa Statsautoritetens Bærer sin Magt „af Guds Naade“. Kun er her den Forskjæl, at dette Prædicat i en ganske *udmærket Forstand* tilkommer den retmæssige Indehaver af den offentlige Magt; thi da Statsmagten ikke blot, som enhver anden Ret, stammer fra Gud, men ogsaa efter sit Væsen deeltager i den guddommelige Autoritet og repræsenterer den her paa Jorden, saa maa i Henhold hertil Forlehnningen med denne Magt ubestrideligt i en ganske *særegen Forstand* erkjendes for en *Guds Naade*.

7. Paa samme Maade som med Statens Autoritet forholder det sig med *Familieautoriteten*. Den har vel ligeledes sin Kilde i Gud; men den kan kun *middelbart* udledes fra Gud, forsaavidt den nemlig er en Følge af det af Gud indstiftede Ægteskab. Dette er en af Gud allerede i Kraft af den naturlige Ordning begrundet og paa Religionens Jordbund fremvoxet Indstiftelse; fra det har Familien sit Udspring; men denne kan ikke være uden Autoritet; følgelig er ogsaa Familieautoriteten indsat af Gud og har, ligesom selve Ægteskabet og Familien, en middelbar guddommelig Oprindelse. Men i den *christelige* Familie har den endnu en ganske særegen

Indvielse, fordi her det ægteskabelige Samliv begrundes ved et Sacrament, og Sacramentets Hellighed ogsaa omfatter Familieautoriteten.

8. Saaledes fører altsaa Christendommen Autoritetens Oprindelse overalt tilbage til Gud, overensstemmende med Apostlens Ord: „Der er ingen Magt uden af Gud.“ Men herved bringer Christendommen endnu et andet Moment ind i Autoritetsbegrebet, som er af den allerstørste Betydning. Autoriteten fremtræder nemlig, seet i Christendommens Lys, ikke blot som Ret, men ogsaa som *Pligt*. I første Linie er Autoriteten, som ovenfor sagt, en Ret, fordi den er en af Gud umiddelbart eller middelbart forlehnet Beføielse til Udøvelsen af autoritativ Virksomhed. Men netop fordi den er en af Gud forundt Ret, medfører den tillige ogsaa den Pligt, samvittighedsfuldt — fordi *Gud* vil det — at bringe den autoritative Virksomhed i Udøvelse. Denne Pligt er uadskillelig fra hin Ret; den samme guddommelige Act, som tildeler Autoritetens Bærer Retten, paalægger ham ogsaa denne Pligt; den kan ikke tildele ham det Ene uden at paalægge ham det Andet. Gud, som har ordnet alle de forskjellige Samfunds indbyrdes Forhold og de særlige Øiemed, i hvilke Menneskelivet bevæger sig, vil derfor, at Menneskene ved de af ham indsatte Autoriteter skulle føres deres særlige Formaal imøde, og denne Villie er for Autoritetens Bærere en forpligtende Lov. Deres uafviselige Pligt er derfor en samvittighedsfuld Bestræbelse for at efterleve denne Lov, og de ere Gud ansvarlige for Undladelsen af denne Pligt; thi, ligesom vi skulle adlyde Autoriteten „ikke blot for Vredens Skyld (d. e. af Frygt), men ogsaa for Samvittighedens Skyld“, saaledes skulle ogsaa Autoritetens Bærere betragte deres Magt ikke alene som en Ret, men ogsaa som en hellig Samvittighedspligt, og i dens Udøvelse forholde sig overensstemmende hermed. Dette er et Punkt i den christelige Lære om Autoriteten, som ikke noksom kan fremhæves.

9. Men heraf følger atter, at det christelige Autori-

tetsbegreb ingenlunde opstiller den i retmæssig Autoritet begrundede Magt som en uindskrænket Magtfyldte, men meget mere sætter de fasteste og uoverstigeligste *Grændser* for den. Er nemlig Autoriteten tillige en Pligt, og en af Gud paalagt Pligt, saa er dermed ogsaa sagt, at Autoritetens Bærer bør opfylde denne Pligt *paa den Maade, hvorpaa Gud vil have den opfyldt*, og at altsaa Guds Villie er den uafviselige Rettesnor for Magtens Udøvelse. Denne er nemlig ligesaa lidt undtagen fra den evige guddommelige Lov, som Menneskenes private Liv og Handlinger; ogsaa for *den* er *Guds Lov* den Norm, hvorefter den skal rette sig, og Politiken staaer ikke over Moralen. Naar Autoritetens Bærer maa udøve Magten, *fordi* Gud vil det, da maa han ogsaa udøve den *saaledes som* Gud vil det. Det Ene indeholder og forudsætter det Andet. Han er ikke kommen i Besiddelse af Magten for at bruge den efter Godtbefindende, eller endog som Middel til sine Lidenskabers og sin Herskesyges Tilfredsstillelse; den er ham tvertimod overdraget til Bedste for andre Mennesker; men saaledes benytter han den kun under den Betingelse, at han udøver den saaledes som Gud vil, og dertil forpligter hans Samvittighed ham. Denne Skranke er mere værd end alle de uadvortes Skranke, der kunne drages om Autoritetens Bærer; thi den berører Samvittigheden, der ikke lader sig binde af nogen anden Magt. Den lovløse og samvittighedsløse Absolutisme eller Despotisme kan ikke fordømmes skarpere, end dette skeer ved det christelige Autoritetsprincip. Vel behøver Autoritetens Bærer ogsaa materiel Magt, for i givne Tilfælde at skaffe den lovlige Myndigheds Anordninger Agtelse ligeoverfor modstræbende Kræfter; men Myndigheden beroer ikke paa disse.

(Fortsættes.)

Angariusforeningen

afholdt Søndagen den 5. Februar sin aarlige Generalforsamling, til hvilken kun 24 Medlemmer havde indfundet sig. Den aabnedes af Formanden, Grev Holstein-Ledreborg, med en kort Bøn, hvorefter Kassereren, Hr. Erlewein gav en Oversigt over Foreningens finansielle Status og fremlagde det af Revisorerne, D'hr. Lohrer og Birch, reviderede Regnskab for 1881, der godkjendtes. Der viste sig et Overskud af 23 Kr. 38 Øre mod 77 Kr. ifjor. Medlemsantallet var ved Udgangen af 1881 steget til 107. Derpaa gav Formanden en Oversigt over Foreningens Virksomhed i det forløbne Aar: Denne havde indskrænket sig til Udgivelsen af Kirketidenden og et Særtryk af en deri indeholdt Fortælling „Under Polititilsyn.“ Dette var naturligviis ikke nok. Her var Trang til flere Skrifter og da navnlig til gode katholske Skolebøger, for endelig engang at slippe for at skulle see Bøger i vor Skoleungdoms Hænder, i hvilke der gives sande Vrængebilleder af vor Religion og den vedrørende Forhold. Foreningens Midler vare imidlertid endnu for smaa til Opnaaelsen af dette Øiemed, og han vilde derfor opfordre Medlemmerne til at forøge Foreningens Indtægter, blandt andet ved at skaffe den flere Medlemmer og Kirketidenden flere Abonnenter. Næstformanden, Hr. Pastor Bøhmer, aflagde paa Kirketidendens Hovedkommissionær Grosserer Millech's Vegne Beretning om dette Blads Anliggender. Medens Abonnentantallet i Kjøbenhavn var steget, var det i Provindserne sunket, saa at Antallet af Abonnenter i Provindserne samt Norge og Sverig ikke engang naaede Antallet i Hovedstaden alene. Han vilde derfor foreslaae at rette den indtrængende Opfordring specielt til alle Katholiker i de danske Provindser om at virke for et talrigt Abonnement paa Kirketidenden. Grosserer Lohrer fremhævede, hvor høiligen der trænges til en Danmarks-historie til katholsk Skolebrug, og henstillede til Bestyrelsen, om det ikke var bedre at spare sammen til dette Formaal end at give Penge ud til saadanne Særtryk som ovennævnte „Under Polititilsyn“. Formanden bemærkede, at det ved saadanne Særtryk kun handlede sig om mindre Summer, der tilmed antoges at komme ind igjen ved Salget af dem. I Principet var han forøvrigt fuldstændig enig med Hr. Lohrer. Pastor Heiden klagede paa Fleres Vegne over at Kirketidenden ofte blev bragt for seent udenbys; den burde være i alle Abonnenters

Hænder senest Lørdag Aften. Bestyrelsen lovede at sørge for, at dette skete. Efter en kort Discussion angaaende Redactionsanliggender skredes til de i Lovene foreskrevne Valg, ved hvilke den tidligere Næstformand, Secretær og Kasserer gjenvalgtes, medens Pastor Whitte valgtes til Assistent i Stedet for Pastor Pohl, der er forflyttet fra Kjøbenhavn. Bestyrelsen bestaaer saaledes nu af Formanden, Grev J. L. Holstein-Ledreborg, Næstformanden, Pastor Bøhmer, Secretæren, cand. mag. C. F. Pechüle, Kassereren, Vinhandler T. Erlewein og Assistenten Pastor Whitte. Til Revisorer valgtes Grosserer Lohrer og Sacristan Jensen. Derpaa sluttede Formanden Generalforsamlingen med Bøn.

Kirkelige Efterretninger.

Frankrig. Efterat der Frankrig over er organiseret en Forening til fælleds Bøn, hvorved i mangfoldige Sogne daglig en Korsvei bedes og en h. Messe opofres for Frankrigs Vel, har Pave Leo XIII. og de franske Biskopper givet deres Velsignelse til en stor og ophøiet Plan. Under den nys kanoniserede Benedict-Joseph Labres Patronat forbereder man et fredeligt Bods-Korstog til det h. Land, for paa de Steder, hvor Herren levede, og som Han vædede med sit kostelige Blod, at nedbede Hans Skaansel over Frankrig.

Torsdag d. 27de April gaaer Afreisen for sig fra Marseilles Havn med det 2500 Tons drægtige Dampskib La Guadeloupe, som foruden sin 70 Mands Besætning kan rumme 500 Passagerer. Prisen frem og tilbage er 395, 305 og 180 Kroner, alt efter de tre Classer, Alting indbefattet med Undtagelse af Opholdet i Jerusalem og Nazaret. Efter at have samlet sig ombord Onsdag Eftermiddag, høres næste Morgen den h. Messe i N.-D. de la Garde, hvor Pilgrimskorsene uddeles, og Valfarten bliver stillet under Vor Frues Varetægt. Samme Eftermiddag afseiler man og naaer Kaifa paa 8 Dage. Her bestiges det fra Elias' Ofring velkendte Karmels Bjerg, og næste Dag gaaer Touren til Nazaret, hvor man i tre Dage kan tage ogsaa de omliggende h. Steder i Øiesyn: Naim, Kana, Tabor. Den femte Dag vender man

tilbage til Karmel, tilbringer Natten der og kommer saa efter sex Timers Seilads til Jaffa. Fra Jaffa eller Joppe, hvor Havuhyret udspyede Jonas, og Petrus havde sit mærkelige Syn, bringer en Dagsreise Pilgrimene over Ramla (Arimathia) til Jerusalem. Her drager man ind om Aftenen, og forbliver der Pindsedag, d. 28. Mai over. I denne Tid besøges alle de h. Steder, og Korsveien gaaes hyppigt. Man kan besøge Stedet, hvor Johannes prædikede i Ørkenen, Jordan, det døde Hav, Betlehem o. s. v. Christi Himmelfartsdag feires paa Oliebjerget, Pindse tæt ved Salen, hvor Jesus nød Paaskelammet, og hvor den h. Aand neddalede over Apostlene. Tirsdag d. 30te tages endelig Afsked fra Jerusalem, og over Jaffa vendes tilbage til Marseille, hvor Valfarten sluttet med et Te Deum i N.-D. de la Garde d. 6. eller 7. Juni. Kun ganske faa Billetter ere endnu tilovers, eftersom Mange, som ikke kunne foretage Reisen selv, sende Penge istedetderfor, for at en Fattig kan reise i deres Sted.

Trappisterne fra N.-D. des Neiges have sendt en Coloni til Ægypten for under den africanske Sol, ved Middelhavets Bredder, at finde Jord at dyrke udenfor deres ugjæstmilde Fødeland. Et andet Kloster er man ifærd med at oprette i Syrien.

London, 30. Jan. Den „katholske selskabelige Forening for Birmingham“ feirede i afvigte Uge sin Stiftelsesfest med en stor, talrig besøgt Festforsamling. Hovedtaleren var Cardinal Manning, der gjorde Pavens Stilling til Gjenstand for sit Foredrag. Med vidt- og klartskuende Blik dvælede han ved de forskjællige europæiske Stater og deres Forhold til Paven, og hævdede med stor Veltalenhed den h. Faders ubestridelige Eiendomsret til Staden Rom. Ikke ved Vold eller List, men ved det guddommelige Forsyns aabenbare Styrelse og ved Forholdenes Magt var Rom kommen i Pavernes Besiddelse. Ingen Fyrste i Verden kunde fremvise en retmæssigere Adkomst til sine Besiddelser end Paven til Byen Rom. Den h. Fader, bemærkede han, brugte Ordet „Fængsling“ med Hensigt og ledet af de vigtigste Grunde; saavel Pius IX. som Leo XIII. maatte medrette kaldes Fanger. Pavespørgsmaalet var især paa det nøieste knyttet til Spørgsmaalet om Italiens Eenhed. I det samme Øieblik, da det italienske Folk meente at have grundlagt sin politiske Eenhed, nedsænkede man Tvedragtens og Opløsningens Spire i samme, og det ulykkelige adsplittede Land vilde først faae Ro og Fred den Dag, da det feirer

Forsoningen med den h. Fader. Pavespørgsmaalet var af største Vigtighed for hele Europa. De Regèringer og Folkeslag, som med korslagte Arme havde seet paa Roms skjændige Ran, vilde ikke faae Fred, før det uretmæssigt erhvervede Gods var tilbagegivet dets Eier og Herre. Cardinalen omtalte ogsaa det nye tydske Riges Forhold til Paven og betegnede det som et skæbnsvangert Misgreb af dets store Statsmand, at han, udrustet med vældig Magt, havde slaaet ind paa en Politik, som udsætter Tydsklands Eenhed for Fare og opægger de religiøse Modsætninger. Til Slutning belyste Kirkefyrsten Pavens Forhold til de verdslige Magter med den Bemærkning, at Paverne, baarne af deres store Ansvar og deres Pligtfølelse, til alle Tider havde stræbt efter at staae i et venskabeligt Forhold til Herskerne; Brud paa Concordater, eensidig Ophævelse af høitideligt overtagne Forpligtelser var aldrig udgaaet fra Paverne. Cardinalens ypperlige Tale høstede almindeligt Bifald.

China. Apostolisk Vicariat Vest-Tonkin. „Kath. Missionen“ offentliggjør et Brev fra Hr. Lasserre, Direktøren for de udenlandske Missioners Seminar i Paris, i hvilket der meddeles de første Enkeltheder om de Ødelæggelser, den voldsomme Orkan, der hjemsøgte Tonkin, har anrettet. Endskjønt Beretningerne paa Grund af de mangelfulde Postforbindelser ere meget ufuldstændige saa give de dog et Indblik i det forfærdelige Ødelæggelsesværk. Fra Ha-Noi, Tonkins gamle Hovedstad, skriver P. Landais: „Det var Natten fra 5. til 6. Oktober, at vi hjemsøgtes af den frygtelige Cyklone. Samtlige Bygninger, der laae omkring vor Bolig, blandt hvilke ogsaa den h. Barndoms Vaisenhuus, bleve omstyrtede. Tagstenene vare i et Nu blæste ned, og jeg maatte saa hurtigt som muligt flygte ud af mit Værelse, der fyldtes med Regnvand og Steenbrokker. Træbygningerne, hvis Antal dog var forholdsvis ringe, ere tilhobe ødelagte; Baadene og de mindre Fartøier paa Floden gik under. Alligevel have vi dog kun at beklage Tabet af c. 20 Menneskeliv. I Name-dinge, Name-sang o. s. v. rasede Uveiret endnu stærkere. Tabet af Menneskeliv tælles der i Hundredevis. Collegiet i Hoanguiene er for Størstedelen ødelagt. Det er umuligt at beskrive Enkelthederne ved denne frygtelige Stormvinds Ødelæggelser, som langt overgaae dem fra Aaret 1867. P. Cossierat, Missionens Provicar og det nævnte Collegiums Forstander, skriver: „Hvilken sørgelig Meddelelse har jeg at

gjøre Dem! Vort kjære Collegium er forvandlet til en Ruin. Over to Trediedele af Bygningerne ere faldne som Offer for Uveiret, hvis Voldsomhed var frygtelig. Capellet med dets sex Rækker Søiler af meget fast Træ, havde en stor Modstandskraft, hvilken endydermere forøgedes saavel ved Søilernes Vægt som ved den Omstændighed, at disse, en Fod over Jorden, vare forbundne med hverandre ved Tværbjælker, men Stormvinden angreb med saa stor Magt Capellet, at det flyttedes 40 Cm. fra Stedet, og de samtlige 90 Søiler heldede til Siden. Den til Veltalenhedsskolen bestemte Bygning blev løftet 2 Meter i Veiret, før den styrtede sammen. Under al denne Ulykke maae vi dog takke Himlen for, at Husets 200 Beboere alle have kunnet frelse deres Liv under den almindelige Ødelæggelse.

Paa andre Steder have Ødelæggelserne ikke været mindre skrækkelige. Mindst de to Trediedele af Kirkerne og Præsteboligerne ere sammenstyrtede. Haardst ere de i Dalene og i lave Egne liggende Landsbyer blevne medtagne, nogle af dem ere fuldstændigt feiede bort. — De ødelagte Huse staae ikke til at tælle; her er af tre, der af fire, ofte endog af ti Bygninger kun en eneste bleven staaende. Enhver Landsby beklager Tabet af Menneskeliv. Af Skipperne, hvis Fartøier gik under, have mange fundet deres Død i Dybet. Paa flere Steder ere Indvaanere blevne begravede under Ruinerne af Pagoderne, hvorhen de vare flygtede i stor Mængde. Den ødelæggende Cyclone i 1867 var Intet mod denne.

Af det, jeg her har meddeelt, vil De kunne danne Dem et Begreb af vor Skræk og vor Nød; jeg seer virkelig ingen Udvei! Kun lidt efter lidt og med de største Anstrængelser og Offere havde vi bragt Collegiet saa vidt, og nu see vi os pludseligt igjen ved Begyndelsen. Alt maa begyndes forfra, og om muligt gjøres endnu bedre; thi hvad borger os for, at der i en nær Fremtid ikke indtræffer en lignende Ulykke? Vi sætte alt vor Haab til det guddommelige Forsyn; i Tillid til det vende vi vort Blik til det katholske Europa, hvilket sikkerligt (det er vor faste Overbeviisning) vil føle Deltagelse for os.

Ogsaa i det tilgrænsende apostoliske Vikariat Central Tonking har denne Cyclone anrettet skrækkelig Ødelæggelse: „Ord formaae ei at skildre vore Tab“ skriver den apostol. Vicar, Msgr. Emmanuel Riano af Dominicanerordenen. „Halvdelen af vore Huse og Kirker er ødelagt; de Dødes Tal beløber sig til 20,000.“

Aarhuus, den 26. Jan. Den Række af Helgenstatuer i Legemsstørrelse, som skulle pryde Vor Frue Kirkes Midtskib, er nu fuldendt. De to sidste, St. Jørgen og den h. Skyttsengel, bleve opstillede i Ugen før Søndagen den 22. Jan. og staae paa Taarnets indre Muur, som danner en prægtig gothisk Bue over Indgangen.

Betragte vi dem med Ryggen vendt til Alteret — thi saaledes seer man dem bedst — saa have vi St. Jørgen tilvenstre, Skyttsenglen tilhøire. Ved første Blik bemærke vi den store Modsætning, som speiler sig i disse Helgeners Stilling: St. Jørgen, klædt i Ridderdragt, med Sværdet ved Bæltet, dræber Dragen og anstrenger derfor alle sine Kræfter, saa Musklerne ere spændte paa det højeste; Skyttsenglen derimod staaer i himmelsk Ro, og det lille Barn, han bærer paa sin venstre Arm, synes at sove ganske sorgløst. Vel see vi Slangen under Englens Fod, men øiensynligt koster det ham ingen Møie at kue den. Hvad Gud i den 90de Psalme har lovet sine elskede Børn, som troligt vandre hans Buds Vej, er saaledes symboliseret i Skyttsenglens vellykkede Statue: „Han har befaleet sine Engle om dig, at bevare dig paa alle dine Veie; de skulle bære dig paa Hænderne, at Du ikke skal støde din Fod paa nogen Steen; Du skal træde paa Slangen og Basilisken, Du skal nedtræde Løven og Dragen“ (v. 1:—13). Og Barnet i Englens Favn er ligeledes et Sindbillede paa Psalmistens Ord: „I Fred vil jeg lægge mig og sove, thi Du, Herre, har særligt befæstet min Tillid“ (Ps. 4, 9).

St. Jørgen, som med begge Hænder og af al sin Magt støder Spydet ind i Dragens gabende Svælg, minder os om den seirrige Kamp, som Kirken stedse fører mod Helvedes Porte; men tillige om den Anstrengelse, enhver Christen maa paatage sig for at overvinde alle Djævelens Anfægtelser. Kampen er haard og varer længe; men Enhver, som paatager sig den for Guds Skyld, i Tillid til hans Bistand og med ydmyg Bøn om den nødvendige Naade, kan bestaae den og vinde en glimrende Seir over alle sine Fjender, lig den, den h. Jørgen har vundet over Dragen. Ved Kamp og Strid maa han arbeide sig igjennem til den himmelske Ro og Hvile, som straalere fra den h. Skyttsengels og hans Myndlings milde Skikkelser.

Ikke uden Betydning synes det derfor at være, at netop disse Statuer pryde Portalens indre Side. Hvem der vil finde Indgang til den katholske Kirke, maa nemlig være fattet paa en alvorlig Kamp og ikke fortryde

derpaa; da vinker ham hin „Guds Fred, som overgaaer al Forstand, og som skal bevare hans Hjerte og hans Tanker i Christo Jesu“ (Phil. 4, 7).

St. Jørgens og Skytsenglens Statuer giver Mesterens Studium og Meisel det bedste Vidnesbyrd, og synes endog at overtræffe flere af de allerede tidligere opstillede Statuer. Hele denne Række fremstiller Helgener, der fra Arilds Tid har nydt den største Ære enten i hele Christenheden eller særligt hos Nordens katolske Folk: Apostlene Petrus og Paulus, den h. Agnes og den h. Birgitta, den h. Clemens og St. Knud, endelig Skytsenglen og den h. Jørgen. „Den h. Petrus Minde, siger den romerske Martyrfortegnelse (29. Juni) feires af hele Jordkredsen, og den h. Paulus holdes i samme Ære“. — Om den h. Agnes skriver Kirkelæreren Hieronymus: „I alle Folkestammers Skrivt og Tunge-
maal, især i Kirkerne, er den h. Agnes' Liv blevet rost, da hun trods sin unge Alder har beseiret den grusomme Tyran, og helliget Kydskhedens Æresnavn ved Martyrdøden.“ — og hvilken Nordbo har ikke hørt om den nordiske Helgeninde Birgitta, som ikke blot var udmærket ved Jegen Hellighed og særlige Naadegaver, men ogsaa har stiftet sin fordom i hele Norden bekjendte geistlige Orden? — Den h. Clemens, Pave og Martyr, er fra gammel Tid Byen Aarhuus' Skytspatron, og til hans Ære er dette Stifts Domkirke indviet. Han blev med et Anker om Halsen nedsænket i Havet, men Havet veg paa en vidunderlig Maade tilbage, saa hans Lig kom tilsyne med Ankeret og kunde jordes i et Capel, hvor der skete mange Jertegn. Derfor bliver han afbildet med Ankeret i Haanden og anraabes især af de Søfarende. — Danmarks store og hellige Konge Knuds Tapperhed, Nidkjærhed for Alt hvad Troen og Kirken angik og hans blodige Martyrdød behøve vi ikke at omtale: han er selvfølgelig bleven hele Danmarks Skytshelgen. — „See, jeg sender min Engel, at han skal gaae foran dig og bevare dig paa Veien. Giv Agt paa ham og lyd hans Røst, og tro ikke at Du tør ringeagte ham“. Saaledes taler den h. Skrivt om Skytsenglen (2. Mos. 23, 20. 21). Og alle Katholiker blive fra deres tidligste Ungdom af underviste om, at de hver Dag skulle anraabe og ære ham: næsten i enhver katolsk Bønne- eller Psalmebog finder man derfor en Bøn eller en Psalme til Skytsenglen. — Hvad tilsidst St. Jørgen angaaer, saa veed Enhver, som har seet de nordiske Oldsager i Kjøbenhavn, at han i den katolske

Tid stod i høi Ære over hele Danmark; det samme beviser ogsaa forskjællige gamle Stiftelser, som bare hans Navn, f. Ex. St. Jørgens Hospital i Kjøbenhavn. Man kan endnu tilføie, at den h. Jørgen i mange andre Lande var og er en meget bekjendt og høit æret Skytspatron.

Saa vel disse Statuer — med Undtagelse af St. Clemens — som de store Reliefs, hvorpaa de syv Sacramenter ere fremstillede, bleve her i Aarhus huggede i Steen af en beskeden og flittig Mester, som kun arbejder i kirkelige Øiemed. En yngre, meget dygtig Billedhugger, som mesterligt forstaaer at udføre hans Modeller, har understøttet ham.

Den som nøie betragter de omtalte Figurer, maa udentvivel tilstaae, at de forhøie og fremhæve den smukke gothiske Kirkes Skjønhed og bidrage til de Troendes Samling og Andagt. Med Velvillie og Kjærlighed synes de at skue ned paa de bedende Christne, som ære og anraabe de i dem fremstillede Helgener. Vi kunne derfor være forvissede om, at de for Guds Throne ville tage os og det kjære danske Fædreland under deres mægtige Beskyttelse.

Fastemandatets

Bestemmelser i anden Halvdeel af dets Nr. VII. ere ophævede indtil videre.

Kjøbenhavn, d. 21. Februar 1882.

Den Apostoliske Præfect f. D.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 26. Februar. 1ste Fastesøndag. 27. M. Ihukommelse af Herrens Tornekrone. — 28. Ti. Petri Bispestol i Antiochia. 1. Marts. 0. Tamperdag. Svibertus, Biskop. Kl. 8¹/₄: Messe for Ansgariusforeningen Kl. 7¹/₂ Aften: Fasteandagt med Prædiken i Sct. Knuds Capel. — 2. To. Simplicius, Pave. — 3. F. Tamperdag. Ihukommelse af Herrens Spyd og Nagler. Kl. 8³/₄: Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7¹/₂ Aften: Broderskabsandagt. — 4. L. Tamperdag. Casimir, Bekjender.

Søndagen den 5. Marts. 2den Fastesøndag.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
„ 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
„ 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

Form. Kl. 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet
Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct.
Andreas Kirke i Ordrup.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ans-
gars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 8).

Prédications en Français.

A partir du 26 Février le révérend Père Lacouture commencera une série de sermons en français dans l'église de St. Ansgar, lesquels auront lieu chaque dimanche à 1 heure de l'après-midi. L'entrée en est libre à tous ceux, qui désirent en profiter.

P. Lacouture's Prædikener.

Fra 1. Fastesøndag af agter P. Lacouture — P. Felix' Efterfølger — hver Søndag Middag Kl. 1 at holde fransk Prædiken i Sct. Ansgarii Kirke. Under disse Prædikener ville alle Kirkestolene være oplukkede og tilgjængelige for de Førstkommende. — Foruden disse Prædikener vil P. Lacouture paa en Søgnedags Aften i hver Uge holde et religiøst-videnskabeligt Foredrag deels om „Fritænkeriet“, deels om den saakaldte „videnskabelige Positivism“. Jfr. „Nordisk Kirketidende“ d. A. Nr. 5 S. 71—73.

Elisabethforeningen,

d. e. Foreningen til trængende og forsømte Børns Bedste, tillader sig herved at anbefale sin vanlige Paaske-Bazar til Damernes velvillige Erindring i denne hellige Fastetid. Selv de ubetydeligste Gjenstande og Bidrag til Bazaren modtages til enhver Tid med inderlig Taknemmelighed af Bestyrelsens Medlemmer (Fru Erlewein, St. Kongensgade 66, Stuen; Fru Larsen, Viingaardstræde 10, Stuen; Fru Tronier, Lille Strandstræde 20, 4. Sal).

Mariacongregationen for Ynglinge

afholder Søndagen d. 6. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegaden.

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 26. Februar efter Høimessen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 10. Fredagen den 3. Marts. 1882.

Indhold: Christeligt Liv. Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænitets Princip. Kirkelige Efterretninger: Rom, Kjøbenhavn.

Christeligt Liv.

Naar du staaer op af Morgenblund
Slaa Kors for Hjerte og for Mund:
I Jesu og Marias Navn
Hver Gjerning er din Sjæl til Gavn.

Men falder Nattens Mørke paa,
Vil Sønnen dine Øine slaae:
Befal da freidig kun din Aand
Til Herrens stærke Faderhaand.

Er slig din Vaagen, slig din Blund,
Dit Huus er bygt paa Klippegrund:
Naar Verden op i Luer gaaer,
Du frelst paa Sions Bjerger staaer.

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesouverænetetens Princip.

IV.

1. Den bestemte Modsætning til det christelige Autoritetsprincip, en Modsætning, som billedligt kan betegnes ved Forholdet mellem positive og negative Poler, see vi i *Folkesouverænetetens Princip*. Her løsrives Autoriteten principielt fra Gud og betragtes som en i sig selv absolut Magt; og dette gjælder ligemeget om ethvert af de to Momenter, som Autoritetsbegrebet indeholder, nemlig om selve *Magten* og *dens Bærer*. Denne Theories Indhold er nemlig følgende:

2. Autoriteten, betragtet som Magt, har ingen høiere overjordisk Oprindelse, men er udelukkende et *naturligt Product af selve Samfundet*. Idet Menneskene forene sig til en selskabelig Eenhed, danner der sig under denne Udviklingsproces og ved den en *enig Fælledsvillie*, som repræsenteres eller bæres af det Samfund selv, som er fremgaaet af hin Dannelsesproces og har frembragt denne Fælledsvillie. Samfundet er nemlig i Modsætning til de Individuer, det omfatter, en moralsk Person, og denne har som saadan sin egen Villie, som er forskjellig fra de enkelte Individuers. Denne eendrægtige Fælledsvillie, som ogsaa, fordi det til et ordnet Samfund forenede Folk er dens Ophav og Repræsentant, ogsaa betegnes som den almindelige *Folkevillie*, — denne Almeenvillie indtager saaledes efter Naturens Orden en *overlegen* Stilling overfor alle Enkeltvillier som saadanne, og disse ere derfor forpligtede til at underordne sig den. Thi det Hele staaer over det Enkelte, og dette maa derfor bøie sig for hint. Paa Grund af denne overordnede Stilling er altsaa *den almindelige Folkevillie* den autoritative Magt i Samfundet, og denne er, saaledes forstaaet, ene et Product af Samfundet, forsaavidt den

efter Naturens Orden er Resultatet af Samfundsudviklingen. „Folkevillien“ udleder sin Ret til at byde over alle Enkeltvillier ikke af en høiere Retskilde, ikke fra Gud, men beroer udelukkende paa den Naturlov, at Heeligheden staaer over alle Enkeltvæsener, Fælledsvillien over alle Enkeltvillier.

3. Men den almindelige Folkevillie vilde dog, som saadan, ikke være istand til at bringe Enkeltvillierne til Lydighed, dersom den ikke havde en *materiel Magt* i Baghaanden, ved hvilken den blev istand til at gennemføre sine Dictater trods Enkeltvilliernes Modsigelse. Denne materielle Magt har samme Oprindelse, som den fælleds Folkevillie, nemlig selve Samfundsdannelsens Proces. Idet nemlig Menneskene forene sig til et Samfund, samle sig ogsaa alle sociale Enkeltkræfter til en *Fælledsmagt*, der da reiser sin Throne i Samfundet som saadant. Denne Fælledsmagt er, i og for sig taget, vistnok ikke andet end Summen af *alle* Samfundets Enkeltkræfter, men netop herved er den stærkere og mægtigere end alle disse hver for sig, og derfor istand til at lamme dem alle og nedslaae enhver Modstand. Denne forenede Magt er det, hvori den almindelige Folkevillie finder og føler sin Styrke, og i Kraft af hvilken den er istand til at skaffe sine Dictater Anerkjendelse og Agtelse ligeoverfor Enkeltvillierne. Kun forsaavidt altsaa er den fælleds Folkevillie den bydende Magt i Samfundet, som den har et Rygstød i denne sociale Totalmagt og bliver støttet og baaren af den. Uden den vilde den være afmægtig og af denne Grund ikke kunne optræde som en bydende Magt.

4. Ville vi altsaa give en fyldestgørende Definition af Begrebet om den autoritative Magt fra Folkesouverænetetstheoriens Standpunkt, da maa vi sige: Den bydende Magt i Samfundet er intet Andet, end den almindelige Folkevillie, forsaavidt denne efter Naturens Gang indtager en overordnet Stilling ligeoverfor Enkeltvillierne, og i Medfør af Samfundets forenede Magt, der

støtter og bærer den, er istand til at skaffe sig Lydighed fra Enkeltvilliernes Side. Saaledes er her *Magten* det ene Afgjørende baade for selve Autoriteten og for den Lydighed, den gjør Fordring paa. Den herskende Magt giver ikke Befalinger, fordi den har en af Gud overdraget Ret dertil, men fordi den har Midler til at bringe dem til Udførelse; og Enkeltvillierne adlyde den ikke, fordi de ved en guddommelig Anordning føle sig forpligtede dertil, men kun fordi de *maa* bøie sig for den, da de ere for svage til at gjøre Modstand. Retten er bortveget og Magten traadt i dens Sted. Folkevillien hersker og befaler ene i Kraft af den Magt, der staaer til dens Raadighed, og ikke i Kraft af en af Gud overdraget Ret.

5. Forholder dette sig saaledes, da sees det let, hvorledes det efter Grundsætningerne for Theorien om Folkesouveræneteten maa forholde sig med den offentlige Myndigheds Bærer og Udøver. Da den Førstnævnte ikke er andet end Folkevillien, forsaavidt denne støttes og hævdes af den til en Eenhed sammensmeltede Folke-magt: saa kan der ikke gives nogen anden Bærer af Autoriteten end „Folket“. Som Folkevilliens Subject er *Folket* Samfundets Souveræn, Souverænetetens absolute Indehaver. Saaledes lyder i Korthed Theorien om Folkesouveræneteten. Enhver Magthavers Forsøg paa at til-egne sig Souveræneteten er et Attentat paa Folke-majestæten, og ingen Magt, som krænker eller forkleiner Folkets Souverænetet, kan anerkjendes for retslig begrundet. — Men den Act, ved hvilken Folkesouverænen udøver sin autoritative Magt, er *Lovgivningen*; thi Loven er som saadan væsenlig Udtrykket for en bydende Villie. I Loven kundgjør altsaa den almindelige Folkevillie, som den i Samfundet bydende Magt, sin Superioritet over alle Enkeltvillier, idet den foreskriver dem en almindelig Norm for deres Handlinger; og Lovgivningen er saaledes Souverænetetens væsenlige Function. Heraf følger, at Folket, som den souveræne Bærer af den enevældige

Folkevillie, maa betragte Lovgivningen som sit udelukkende Prærogativ, og aldrig tør opgive Lovgivningsretten; opgiver det denne Ret, giver det dermed Afkald paa sin Souverænetet. Ene Folket kan give Love; men det *maa* ogsaa give Love, fordi det kun derved kan gjøre Folkevillien gjældende ligeoverfor de enkelte Villier.

6. Et andet Spørgsmaal er det derimod, *hvorledes* og i *hvilken Form* Folket bringer sin lovgivende Magt i Udøvelse. Her foreligger to Muligheder: Enten forsamler sig hele Folket, for efter afholdt Samraad at votere Lovene, eller det vælger af sin Midte Repræsentanter, som da træde sammen, for i Folkets Navn og paa dets Vegne at forhandle om Lovene og votere dem. Den første Modus er næppe praktisk anvendelig, især naar Talen er om store Samfund; følgelig bliver kun den sidste praktisk brugelig. Lovgivningen er efter denne væsenlig *Parlamenternes* Værk, og Parlamentarismen er Folkesuverænetetens selvfølgeliges Conseqvents. Folket vælger sine Repræsentanter, disse forene sig til Parlamenter, og bestemme efter forudgaaet Overveielse i Folkets Navn, hvad der skal gjælde for Lov. Det er altsaa egentlig Parlamenterne, som give den almindelige Folkevillie dens Udtryk i Lovgivningen. Og, spørger man, hvad der atter er det Afgjørende i Parlamenternes lovgivende Virksomhed, da henviser man i denne Henseende til *Majoriteten*; denne afgjør, hvad der skal være Lov. Naaer i et Parlament Majoriteten af Stemmer enes om et Lovforslag, da bliver det Lov; opnaaer det ikke at vinde Fleertallet for sig, saa falder det igjennem og erholder ikke Lovskraft. Saaledes reducerer hele Lovgivningsmagten sig til *Tallet* og bliver til et *Regnestykke*. Alt beroer her ene og alene paa Antallet af Stemmer; Fleertallet afgjør ethvert Spørgsmaal, og der kommer her ingen anden Factor i Betragtning.

7. Folkesuverænetens eller det souveræne Folks lovgivende Magt, saaledes som denne udøves og repræsenteres i et Parlament, er følgelig aldeles *uindskrænket*.

Folkevillien hersker ikke i Kraft af en fra Gud udgaaende *Ret*, men ene i Medfør af den *Magt*, der bærer den. Af denne Grund behøver den under sin lovgivende Virksomhed ikke at tage Hensyn til nogen højere Villie. Da den ikke udleder sin Ret af Guds Villie, saa kan denne sidste ikke heller faae nogen bestemmende Indflydelse paa den Maade, hvorpaa den udøver sin Souverænetet. For Folkevillien er der ingen af Gud sat Skranke; den er fuldstændig uindskrænket — absolut. I Kraft af den forenede og enige Folkemagt, som staar bag ved Palamentet, kan dette altsaa ved Majoritetsbeslutninger gjøre Alt hvad det behager til Lov; der gives ingen af dets i Majoritetsvotumet udtalte Villie uafhængig og over samme staaende Norm for dets lovgivende Virksomhed, som det er forpligtet til at respectere. Hvorledes end den med Majoritet vedtagne Lov maatte være beskaffen — Alt har at underkaste sig den; den som opponerer imod den, han bliver, i Kraft af den *Magt*, som Parlamentet har i Ryggen, politisk tilintetgjort. Men hermed forsvinder ogsaa *Pligtens* Moment fuldstændigt af Autoritetsbegrebet; thi da Autoriteten ikke udleder sin Berettigelse af en højere Ret, d. e. af Guds Villie, men ene og alene støtter sig til menneskelige Magtmidler, saa kan dens Myndighed ikke agtes for begrundet i Pligt, eftersom Pligten væsenlig forudsætter en højere Villie, som paalægger den. Ligesom altsaa i Kraft af Folkesuverænetetens Grundsætninger Retten ganske forsvinder af Autoritetsbegrebet, saaledes forsvinder ogsaa Pligten, og der bliver Intet tilbage uden *Magten*, til hvilken da Alt reduceres. Magten bliver det eneste Afgjørende.

V.

1. Dog, med den i Parlamentet repræsenterede lovgivende Magt er Alt endnu ikke færdigt. Parlamentet kan blot give Love; men der maa ogsaa sørges for, at Lovene bringes i *Udøvelse*, at alle Enkeltvillier efterleve

dem, og de modstræbende Kræfter trænges tilbage. I dette Øiemed staaer vel Folkets samlede Magt bag ved Parlamentet, men der maa ogsaa i det Enkelte gjøres Brug af den; den maa *anvendes* til Lovenes Gjennemførelse. Men dette kan ikke skee ved selve Parlamentet, da dette kun til visse Tider træder sammen og ikke er en stadigt fungerede Corporation, hvilket jo maatte være Tilfældet, dersom det selv skulde bevirke Lovenes Efterlevelse. Der maa altsaa være en *Regering* med et Overhoved i Spidsen, hvis Opgave det er, at bringe de af Parlamentet voterede Love i Udøvelse. Saaledes kommer vi til den *executive* Magt. Denne er ligesaa nødvendig for Samfundet som den lovgivende Magt, og den executive Magts Bærer er da Samfundets *Overhoved*, der saa atter omgiver sig med de til Regeringens Førelse fornødne Organer. Det er altsaa dette Overhoved og hans Organers Sag at bringe Lovene i Udøvelse, og i dette Øiemed er Samfundets hele Magt lagt i hans Haand, for at han skal bruge den til at skaffe Lovene Agtelse og Lydighed. Han er *Regenten*, medens Parlamentet er den lovgivende Factor, som forelægger ham de Love, hvis Fuldbgyrdelse det er hans Sag at besørge.

2. Men, spørger man her videre: *af hvilken Kilde* udleder denne Regent med sin Regering sin Magt? Aabenbart kan han kun have den fra Souverænen, og denne er jo *Folket*; følgelig er Regenten indsat af Folket og kan kun føre den executive Magt i Folkets Navn og paa dets Vegne. Saaledes udleder altsaa heller ikke Regenten sin Berettigelse af en høiere Retskilde, men er i Grundeu ikke Andet end *Folkets øverste Embedsmand*, eftersom han jo af det har modtaget sin Ansættelse og executive Myndighed: han er Intet „af Guds“, men Alt „*af Folkets Naade*“. I det Øieblik, han vil hævde sig en Stilling, som gaaer ud over dette underordnede Forhold til Folkemagten, misbruger han den af Folkesuverænen ham overdragne Myndighed i sin egen Interesse, og paadrager sig Ansvar. — Hvad nu den *Act* an-

gaaer, ved hvilken Folkesouverænen indsætter Regenten som sin øverste Embedsmand og beklæder ham med Executivmagten, da tilfalder denne Act naturligtvis ikke Parlamentet, fordi jo dette selv, ligesom Regeringen, blot repræsenterer Folket; denne Act maa derfor fuldbyrdes af selve Folket, hvilket skeer ved *almindelig Folkeafstemning* („Suffrage universel“). Ligesom altsaa Folket ved almindelig Afstemning vælger dem, som, forenede til et Parlament, i dets Navn og paa dets Vegne udøve den lovgivende Magt: saaledes vælger det ved almindelig Afstemning ogsaa *Regenten*, der, som dets øverste Embedsmand, i dets Navn og paa dets Vegne skal udføre Lovene. Ogsaa her er selvfølgelig *Majoriteten* det Afgjørende. Den almindelige Afstemning er altsaa et væsenlig Moment i Folkesouverænetetens System, og den har en dobbelt Virkning. For det første designerer den den Person, som skal repræsentere Folket i Udøvelsen af den executive Magt, og for det andet overdrager den den saaledes designerede Person Fuldmagt til i Folkets Navn at fuldbyrde de til Executivmagten hørende Functioner. Men, ihvorvel Regenten ikke bliver indsat af Parlamentet, men umiddelbart af Folket, saa er han dog i Udøvelsen af sin Magt bunden til Parlamentet, ikke blot forsaavidt, som han kun kan sætte de Love i Kraft, som Parlamentet har voteret, men ogsaa forsaavidt, som han ene tør tage sin Regerings øverste Organer af Parlamentets Majoritet. I Parlamentet udtaler sig jo Folkevillien, og da ogsaa Regenten kun i Kraft af Folkevillien er hvad han er, saa maa han stedse forblive i Overensstemmelse med denne Folkevillie, og dette er kun muligt ved, at han tager sit Regeringspersonale af Parlamentets Majoritet. Herved sikres Harmonien mellem den lovgivende og den udøvende Magt, og gives Garanti for, at Lovene bringes i Udførelse i den Aand, hvori de ere givne.

3. Kommer man endelig til det Spørgsmaal, *hvem* der har Ret til at forelægge Parlamentet Lovforslag, saa

tilkommer dette Initiativ ikke blot — hvad der jo forstaaer sig selv — Parlamentets Medlemmer, men ogsaa Regeringen. Thi, da denne, som beklædt med Executivmagten, befinder sig i en Stilling, der gjør den muligt at blive nøie bekendt med Folkets Fornødenheder, saavel som med de forskjellige Samfundsforhold, der have Krav paa en lovbegrundet Ordning, saa vil den derved ogsaa være istand til at indbringe hensigtsmæssige Lovforslag. Den maa da lade sig repræsentere i Parlamentet og begrunde sit Forslags Fornødenhed og Gavnlighed for Samfundet. Men det tilkommer Parlamentet at afgjøre, om denne Fornødenhed eller disse Samfundsinteresser virkelig ere forhaanden, eller ikke, altsaa, om Lovforslaget skal blive til Lov, eller ikke. Paa den anden Side er ogsaa Regeringen berettiget til at prøve de Lovforslag, som komme fra Parlamentet, i givet Tilfælde at bekæmpe dem og fremlægge modsatte Betænkninger. Blive de saa alligevel voterede af Parlamentet, da maa Regeringen, d. e. hele Regeringspersonalet, naar dette mener ikke at kunne overtage Ansvaret for Gjennemførelsen af disse Love, træde tilbage og gjøre Plads for en anden Regering, der da maa tages af den Majoritet, som har udtalt sig for de paagjældende Lovforslag. Det Samme skeer ligeledes, naar Regeringen ikke formaaer at bevirke Vedtagelsen af et af den forelagt Lovforslag.

4. Dette er altsaa i det Store og Hele de Grundsatninger, til hvilke Læren om Folkesuveræneteten bekjender sig. En ganske simpel Prøvelse af dem godtgjør klart, at denne Theori danner den radicale Modsatning til den christelige Autoritetstheori. Den udleder eensidigt Samfundsautoriteten udelukkende af *Samfundet* og seer bort fra enhver guddommelig Befuldmægtigelse, ja afviser den ganske. Den vil en *Autoritet uden Gud*, uden guddommelig Ordning, en Autoritet, som alene støtter sig til Magten, uden at noget Glimt af en høiere Idee gjennemlyser den og giver den sædelig Værdighed. *Folkesuverænetetsdoctrinen* er i dens inderste Væsen *atheistisk*.

Men det er dog ikke det, at den lægger Magten i Folkets Haand, som gjør den i dens dybeste Grund forkastelig; dette finder jo nemlig ogsaa, om end paa en anden Maade, Sted i demokratiske Forfatninger; men det, at den løsriver Magten fra Gud — at den er atheistisk, er det, som gjør den absolut fordømmelig.

(Fortsættes.)

Guds Veie ere underfulde.

I sit nyeste Værk: „Kirkens Socialpolitik“ fortæller J. Albertus Følgende: „I en By ved Rhinen, hvor jeg i nogen Tid opholdt mig, lærte jeg en Maler at kjende, hvem jeg oftere besøgte, da han af mig havde faaet Bestilling paa flere Arbeider. Jeg var i Kirken bleven opmærksom paa denne Mand formedelst hans dybe Andagt for Alterets allerh. Sacrament og undrede mig derfor, da jeg af ham selv erfarede, at han havde været Protestant. Jeg bad ham om sin Conversions Historie, og han fortalte mig da følgende: „Min Fader var Embedsmand i Dresden og levede i beskedne Forhold. Desværre mistede jeg tidlig mine Forældre og arvede kun en meget lille Capital, som forvaltedes af min Broder, der var meget ældre end mig og var gift med en rig Kone. Han anbragte mig som Lærling hos en Litograph, indrømmede mig et lille Kvistværelse, gav mig, naar jeg trængte til Penge, hvad jeg behøvede, men brød sig iøvrigt ikke om mig. I denne Forladthed havde jeg mange sørgelige Timer. Naar det da blev mig tungt om Hjertet, gik jeg i den katholske Kirke og knælede ned foran Alteret; thi, endskjøndt jeg aldrig havde talt med Nogen derom, vidste jeg alligevel, at Gud var her tilstede paa en ganske anden Maade end i vore protestantiske Kirker, hvilke jeg regelmæssigt besøgte om

Søndagen, men hvor Intet holdt mig tilbage, saasnart Prædikenen og Sangen var tilende. En Dag erklærede min Broder mig, idet han gav mig nogle Dalere, at min Capital hermed var sluppen op, at hans Formynderskab var tilende, og at han ikke saae nogen Mulighed til for Fremtiden at kunne tage sig af mig, Jeg var som bedøvet, men undertrykkede mine Taarer og gik sørgmodig og taus op paa mit Kvistværelse. Jeg spiste kun tørt Brød og drak Vand dertil, men ikke desto mindre svandt de faa Penge, som udgjorde hele min Formue, hurtigt hen, og saaledes havde jeg en Morgen kun Saameget tilbage, at jeg kunde købe mig et Par Stykker Brød. Det vilde have været mig umuligt, at bede min mod mig saa ligegyldige og hjerteløse Broder om Hjælp, og det stod klart for mig, at jeg maatte omkomme af Sult. Med tungt Hjerte ilede jeg til den katholske Kirke; jeg saae Ingen, jeg knælede ned for Alteret og klagede den kjære Gud, hvem jeg der følte nærværende, al min Nød. Da blev det med eet roligt i mit Indre, og jeg gik paa Værkstedet til mit Arbeide; næppe havde jeg begyndt, før Mesteren lod mig kalde og erklærede, at hans Tilfredshed med mit Arbeide havde bestemt ham til, fra nu af at give mig en Ugeløn. Besynderligt nok tænkte jeg aldrig paa at blive Katholik, skjøndt jeg endnu ivrigere end før blev ved at bede foran Alteret i den katholske Kirke. Da jeg var 18 Aar gammel, havde jeg sammensparet mig Saameget, at jeg kunde besøge Academiet i München. Der sad jeg en Gang en kold Novembraften i en Restauration ved Vinduet og drak mig et Glas Øl. Pludselig hører jeg Lyden af en Bjælde og seer en Præst, som bærer det h. Sacrament til en Syg. Ellers kunde man ved slig en Leilighed altid see et Antal Mennesker, som under Bøn ledsagede det h. Sacrament, men dennegang bemærkede jeg Ingen; den kolde med Snee blandede Regn syntes at have afskrækket Alle. Da tænkte jeg: Følger ingen Katholik med, saa viis du din Herre denne Ære! Jeg lod mit Øl staae og

fulgte med blottet Hoved Præsten til en snæver Gade, hvor han, inden han betraadte den Syges Huus, vendte sig om for at give Velsignelsen, som Skik og Brug er. Overrasket, maaskee ved at see mig alene staae foran sig, holdt han det h. Sacrament nogle Øieblikke hen imod mig. Det greb mig dybt i Sjælen, at jeg saaledes i den dunkle Nat stod ligeoverfor min Gud Ansigt til Ansigt; under en Strøm af Taarer faldt jeg paa Knæ; og da jeg atter reiste mig og var alene, var ogsaa den Beslutning hos mig fast og klar, at blive Katholik; allerede den næste Dags Morgen opsøgte jeg en katholsk Geistlig for at lade mig undervise.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. „Journal de Rome“ bringer en for danske Katholiker glædelig Efterretning. Det vel underrettede Blad skriver nemlig, at „Ritus-Congregationen i et Møde af 4. Februar*) har besluttet at godkjende og stadfæste den religiøse Dyrkelse, der fra umindelig Tid er bleven viist den fromme Greve af Flandern Carl med Tilnavn „den Gode“ (Søn af vor Hellig-Knud), som døde i 1127 og sidenefter blev dyrket som en „salig“ Guds Tjener i hele Flandern og isærdeleshed i Diocetet Brugge. Efterat først Biskoppen af denne By havde afsagt en gunstig Kjendelse i denne Sag, rettedes en Forespørgsel desangaaende til den ovennævnte Congregation i Rom, og den svarede bejaende, at nemlig Dyrkelsen af Carl den Gode kunde godkjendes, forudsat at Hs. Hellighed Paven bifaldt den.**)

„Cardinal Monaco La Valetta fremlagde alle de Actstykker, som godtgjøre, at Carl den Gode er bleven hædret som „salig“ fra umindelig Tid i Flandern. Af dem fremgaaer ogsaa, at den „Saliges“ Dyder vare saa fremtrædende og allerede medens han endnu var ilive,

*) S. S. 124.

**) Sententiam esse confirmandam, si S. S. placuerit.

saa almindeligt kjendte, at der blev ham tilbudt saavel det tydske Riges Krone som Kongeriget Jerusalems. Men han afslog begge Dele ikke blot af Foragt for al jordisk Storhed, men ogsaa af Hensyn til sit Grevskab Flandern, hvis Interesse syntes at fordrø det. Det gjaldt nemlig om at faae Bugt med en Bande urolige Hoveder, der allevegne afstedkom Oprør og Ødelæggelse. Men Intet kunde rokke Grevens Mod, hverken Fjendernes Trudsler eller deres Voldsgjæringer, selv naar de gik saa vidt at brænde hans Eiendele, dræbe hans hengivne Tjenere og sammenrotte sig for at bringe ham selv af Dage af Had til den Religion, som han støttede med hele sin Indflydelse og Magt. Endelig døde Carl som Martyr for Retfærdighedens Skyld. Den 2. Marts 1127, da han efter Sædvane tidligt havde søgt til Kirken for der at bede Bodspalmerne, faldt han for Snigmordernes Vaaben. Folket sankede med andægtig Ærefrygt hans Blod som en ærværdig Relikvie, der blev Gjenstand for en religiøs Dyrkelse, der fra den Tid aldrig er ophørt.“

Kjøbenhavn. I Søndags aabnede Abbé Lacouture Rækken af sine religiøse Foredrag i Ansgariuskirken. Under gjentagen Henviisning til Herrens Ord i Dagens Evangelium: „Mennesket lever ikke af Brød alene, men af ethvert Ord, som udgaaer af Guds Mund“ fremhævede Taleren Menneskets Trang til Religion som et det medskabt og i dets Natur saa dybt begrundet Anlæg, at Fornægtelsen deraf under enhver af de Skikkelser, hvori den er fremtraadt — betragtet endog blot fra Fornuftens reent naturlige Standpunkt — fører til lutter selvmodsigende Urimeligheder. Denne allerede i Kirkens tidligste Tid under Kampen mod Oldtidens Hedenskab af en af Christendommens første Apologeter udtalte Sandhed belyste og hævdede den berømte Prædicant ligeoverfor den moderne Fornægtelse med en Veltalenhed, som maatte gjøre et dybt Indtryk paa enhver Tilhører og spænde Opmærksomheden paa de følgende Foredrag.

Den h. Casimir, Konge.

† 1483.

Den h. Casimir blev født i Aaret 1458. Efter at have tilbragt sin Barndom under sin fromme Moder Elisabeth af Østerigs Opsyn, blev hans Uddannelse betroet til den gudfrygtige og lærde Johannes Duglos. Gode Lærdomme og et herligt Exempel befæstede Uskyldighedens Dyd hos ham og gjorde ham skikket til en høj Grad af Fuldkommenhed. Da han i en Alder af tre og tyve Aar blev angreben af en langvarig Sygdom, forudsagde han sin Dødstime, og vilde hellere døe i den jomfruelige Stand og i en ung Alder, end indgaae Ægteskab. Midt under Hoffets Pragt og Overdaadighed pleiede Casimir at faste, bære en Haarskjorte, gennemvaage Nætterne i Bøn og saa ved Daggry besøge Kirkerne. Han nærrede en saa inderlig Andagt til Jesu bitre Lidelser, at han faldt i Henrykkelse under den h. Messe. Mod Fattige var han overordentlig gavmild. Sin Kjærlighed til den h. Gudsmoder udtrykte han i en skøn aandelig Sang. Herren virkede mange Vidundere ved den h. Casimirs Lig; Blinde saae, Lamme gik, Syge bleve helbredte, et dødt Barn blev kaldet tilbage til Livet. Da hans Landsmænd engang droge i Krig mod Russerne, viste den Hellige sig for dem i himmelsk Glands og førte dem til en glimrende Seir. 120 Aar efter hans Død fandt man hans Lig uforraadnet.

Andagt til Maria, den ubesmített Undfangne.

Maatte Betragtningen af den h. Casimirs Liv forøge Andagten til den h. Gudsmoder i os og derved blive et Middel til Bevarelsen af vor Hjertets Reenhed!

Sangens Kilde

Aarle silde

Strømme til Marias Priis.

(Hymne af den h. Casimir.)

Hundrede og tyve Aar efter den h. Casimirs Død blev hans Grav i Domkirken i Wilna aabnet i den Hensigt at flytte hans h. Legeme over i et nyt rigt Capel af Marmor. Medens Graven selv viste sig at være ganske fugtig, og Murene smuldrede ved at røre ved dem, fandt man den Helliges i Silkeklæder indhyllede Legeme aldeles ubeskadiget; en yndig Vellugt strømmede ud fra det, fyldte Kirken og vederkvægede Alle. Ved den Helliges Hoved fandt man en Afskrift af Lovsangen over den h. Gudsmoder. Natten efter saae tre Ynglinge som et skinnende Lys stige op af den aabne Grav og strømme ud gjennem Capellets Vinduer.

„Jeg er Moder til den skjønnne Kærlighed og til Guds frygt og Kundskab og til det hellige Haab.“

(Sirach. 24, 24.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 5. Marts. 2den Fastesøndag. — 6. M. Ferialdag. — 7. Tl. Thomas af Aquin, Kirkelærer og alle katholske Skolers Skytshelgen. — 8. O. Johannes af Gud, Bekjender. (I Sct. Knuds Capel Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Fasteandagt med Prædiken.) — 9. To. Francisca Romana, Enke. — 10. F. Ihukommelse af Herrens hellige Ligklæde. — 11. L. De 40 Martyrer (saak. „Riddere“) af Sebaste.

Søndagen den 12. Marts. 3dle Fastesøndag.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 8).

Vincentiusforeningen

afholder Søndagen den 5. Marts efter Høimessen sit første Generalmøde for iaar, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes.

Mandagen den 6. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Foreningens Medlemmer.

Mødreforeningen.

Tirsdagen den 7. Marts Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningen.

Videnskabelige Foredrag

i Seekamps Selskabslocale, Holmenscanal 17.

Paa Onsdagene i Marts Maaned, fra d. 8. af, Efterm. Kl. 2, agter P. Lacouture at holde videnskabelige Foredrag paa Fransk over de af den saakaldte „frie Tanke“ og den positivistiske Philosophi fremsatte Vanskeligheder, samt løse disse ene ved Hjælp af den fornuftige Tænkning og de experimentale Videnskabers Resultater. Taleren tilbyder sig at besvare de Indvendinger, som blive ham forelagte skrevne paa Fransk.

Adgang for Alle, som ere det franske Sprog mægtige.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. II. Fredagen den 10. Marts. 1882.

Indhold: Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip. Vor h. Fader Leo XIII. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paderborn, Kjøbenhavn. Den h. Fridolin.

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip.

(Fortsat fra Nr. 10.)

VI.

1. Det er mærkværdigt, at vi see de første Spirer til Folkesuverænetetens Princip udviklede i kirkelig Jordbund. Indtil det sextende Aarhundrede var paa det kirkelig-religiøse Gebet det christelige Autoritetsprincip forblevet uantastet. De Secter, som før den Tid vare optraadte, havde vel skilt sig fra Kirken, men ikke opstillet noget nyt Princip for Kirkeforfatningen. Det sextende Aarhundredes kirkelige Revolution derimod karakteriserede sig derved, at den ikke blot i enkelte Dogmer afveg fra Kirkelæren, men ogsaa directe vendte sig mod den kirkelige Autoritet som saadan, idet den erklærede den af denne hævdede Stilling i Kirken for uberettiget,

og fordømte den som en Usurpation. Medens den saaledes vendte sine Vaaben umiddelbart mod det kirkelige Autoritetsprincip, saaledes som dette hidtil theoretisk og praktisk havde havt Gyldighed i Kirken, var den nødt til, istedetfor dette af den forkastede Princip at opstille et andet, for paa dette nye Princip som Grundlag at opføre en ny kirkelig Samfundsbygning. Dette nye Princip var *Folkesouverænetetens* Princip, naturligviis i en til de nye kirkelig-religiøse Forhold svarende og efter dem tillempet Form. I Henhold hertil, paastode den nye Læres Talsmænd, at den kirkelige Autoritet ikke var umiddelbart indsat af Christus, og at den ikke havde modtaget sin Magt umiddelbart af ham, at den altsaa ikke havde en umiddelbar guddommelig Oprindelse, og at den kirkelige Autoritets Bærere derfor hidtil med Uret havde lært, at deres Stilling i Kirken var begrundet i et umiddelbart guddommeligt Retskrav, og at de altsaa styrede Kirken i Kraft af guddommelig Ret („jure divino“). Al kirkelig Myndighed havde meget mere oprindeligt sin Kilde i *Menigheden*, og ene i denne. Efter denne Opfattelse er altsaa *Menigheden* Kirkemagtens Bærer, og denne Magt er saa uadskillelig fra dens Begreb, at den i ingen Retning tør eller kan give Afkald paa den. I alt Fald er *Menighedens* Villie her det ene Afgjørende.

2. Dette Princip forudsat, følger det Øvrige af sig selv. „Ordets Tjenere“ ere i Medfør af det intet Andet end *Menighedens Befuldmægtigede*, som i dens Navn og beskikkede af den forkynde den „rene evangeliske Lære“ og udføre de øvrige gudstjenstlige Functioner. *Menigheden* vælger sig en Repræsentant, hvem den overdrager Fuldmagt til paa sine Vegne at udføre Alt hvad den anser for at høre til Kirkemagtens Væsen. Han tør derfor ikke lære eller prædike Andet, end hvad den anser for Christi rene og uforfalskede Lære; afviger han fra den, da overskrider han Grænsen for den ham overdragne Fuldmagt, og *Menigheden* har Ret til at afsætte ham fra hans Embede. Han tør ligeledes under Forvaltningen af *Menighedens* Anliggender kun anordne

og udføre det, hvortil Menigheden har givet ham Fuldmagt; afviger han heri fra Menighedens Villie, da har han overtraadt sin Pligt og har dermed forbrudt sit Embede. Han er altsaa i egenlig Forstand Menighedens Tjener, *dens* Embedsmand og intet Andet. Her er Folkesouverænetetens Princip paa kirkeligt Gebet saa fuldstændigt anerkjendt og gennemført, som det paa dette Omraade er muligt.

3. Dette Princip maatte imidlertid paa det Samfunds Enemærker, som dannede sig paa dets Grundlag, snart undergaae en Modification, forsaavidt nemlig, som de *verdslige Fyrster* erklærede sig for Menighedernes Repræsentanter, og som saadanne tilegnede sig Kirkemagten, for at udøve den gennem *deres* Organer. Selve Principet undergik derved ingen væsenlig Forandring, eftersom Fyrsterne idetmindste efter det ydre Skin, i Henhold til hin Erklæring, *kun som Repræsentanter for Menighederne* anmassede sig Kirkemagten; men *factisk* slog derved Folkesouveræneteten paa det kirkelige Gebet om til *Cæsaropapisme*.*) Dette kunde ikke være anderledes; thi, hvor det christelige Autoritetsprincips faste Holdpunkter eengang ere opgivne, der er ikke længere nogen Standsning mulig; de vilde Kræfter komme ikke til Ro, førend Alt er opslugt af *Magten*, den pure, brutale Magt.

4. Dog har der ogsaa senere ikke manglet Forsøg paa at forplante Folkesouverænetetens Princip til den katholske Kirkes Enemærker og fortrænge det christelige Autoritetsprincip. Det var *Jansenismen* og dens Tvil-
lingbroder *Febronianismen***), som i Tiden efter Refor-

*) d. e. De protestantiske Fyrster gjorde sig til Paver i deres respective Landskirker. Dette var en uundgaaelig Følge af det demokratiske Kirkeregimentes Udskeielser og de derved foranledigede oprørske Bevægelser.

U. A.

**) „Jansenisme“ — efter Cornelius Jansen, Professor i Theologien i Löwen, og siden Biskop af Ypern. Et efter hans Død (1640) udgivet Skrift, der handlede om Forholdet imellem Naaden og Menneskets naturlige Kræfter, gav An-

mationen (17. og 18. Aarh.) arbejdede i denne Retning. Vel vilde den første ikke, som dens Forløbere i det sextende Aarhundrede, fuldstændigt afskaffe det kirkelige Hierarchi; dette skulde vel fremdeles vedblive, men dets Stilling i Kirken skulde bringes i Overensstemmelse med Folkesouverænetetens Fordringer. Bevægelsen var især rettet mod *Pavedømmet*. Paven, sagde man, er ikke „jure divino“, d. e. med umiddelbar guddommelig Berettigelse hele Kirkens Overhoved. Den Magt, som tilkommer ham, er ikke af umiddelbar guddommelig Oprindelse, ikke umiddelbart overdraget ham af Christus, men han har den blot *middelbart* af Gud, nemlig *gjennem Kirken*. Oprindeligt tilhører Kirkemagten Kirken, og først fra Kirken gaaer den over paa Paven som dens Overhoved. Saaledes bliver Paven kun Kirkens øverste Embedsmand, eftersom han har sin hele Magt fra den, for i dens Navn og i Kraft af den Fuldmagt, den har overdraget ham, at bringe denne Magt i Udøvelse. Han kan derfor vel udstede Troesdecreter, men disse have i og for sig kun

ledning til en Række af heftige Stridsskrifter om dette Punkt i den franske Kirke. Den Omstændighed, at den h. Stol fordømte 5 deri udtalte Sætninger, førte Striden over paa det ovenfor omtalte Spørgsmaal om Pavens Forhold til Kirken. Denne Strid trak sig langt ind i det følgende Aarhundrede og blev i Holland Aarsag til et formeligt Schisma, der endnu vedvarer. — „Febronianisme“ — efter „Justinus Febronius“. Under dette Navn udgav i Aaret 1763 Viebiskoppen af Trier, Nicolaus von Hontheim et Skrivt, som ikke blot fornyede de bekjendte gallicanske Paastande af 1682, men anfægtede den h. Stols væsenligste Rettigheder. De deri udtalte Grundsætninger fremkaldte en stor Bevægelse over hele Tydskland og Østerrig, som tilsidst gik saa vidt, at de tre geistlige Churfyrster forsøgte ved Kaiser Joseph II.' Bistand at etablere en tydsk-østerrigsk, af Rom uafhængig Nationalkirke. Denne schismatiske Bevægelse bilagdes dog i Aaret 1789 i Mindelighed, idet Churfyrsterne og deres Meningsfæller blandt Biskopperne traadte tilbage og anerkjendte den apostoliske Stols væsenlige Rettigheder.

U.' A.

provisorisk Gyldighed, og blive først almindelig forpligtende ved Kirkens Stadfæstelse. Ligesaa lidt er Paven i Besiddelse af den apostoliske Myndigheds hele Fylde; han er nemlig indskrænket ved Episkopatet, og Kirken har kun tildeelt ham saamegen Magt, som er nødvendig for at bevare dens Eenhed. Ligeoverfor Episkopatet er han kun „Primus inter pares“ (den Første blandt Lige-mænd). Hvad han ud over dette Maal udøver som Rettighed, er en Usurpation, og Kirken er berettiget til at tilbagefordre disse usurperede Rettigheder; og, dersom dette ikke kan skee i Mindelighed, da endog til at paakalde den verdslige Magts Bistand.

5. Det er aldeles umiskjendeligt, at Folkesouverænetetens Princip danner Grundlaget for denne Jansenistiske og Febronianske Theori. Kirkemagten, heder det efter den, tilkommer og tilhører oprindeligt Kirken; men dette kan ikke have anden Mening, end at det til et religiøst Samfund forenede christelige *Folk* er Kirkemagtens oprindelige Bærer, fra hvem den da gaaer over paa Episkopatet. Begrebet om et af Kirken indsat styrende Overhoved er, i dets Anvendelse paa Kirkens Overhoved, fremvoxet af Folkesouverænetetsprincipets Jordbund; og, naar Paverne med deres hele Kraft og Energi modsatte sig de her omtalte schismatiske Tendentser, da gjorde de det ikke i deres egen Magts Interesse, men kun for at hævde det christelige Autoritetsprincip, som ved disse Bestræbelser, saafremt de havde vundet almindelig Anerkjendelse, vilde blevet fuldstændig magtesløst. At denne Agitations Ledere og Ordførere tilsidst, ligesom „Reformatorerne“, paakaldte den verdslige Magts Bistand, for ved dens Hjælp ad Magtens Vei at skaffe deres Grundsætninger Indgang og Herredømme, ligger ganske i det Principis Aand, som de havde taget til Udgangspunkt; og, naar Paverne derfor bekæmpede dette Princip, da have de med det christelige Autoritetsprincip tillige reddet Kirkens og Samvittighedens Frihed.

VII.

1. Efterat Folkesouverænetetets Princip i det sextende Aarhundrede havde fæstet Rod paa det religiøskirkelige Gebet, saa varede det, som det ligger i Sagens Natur, ikke længe, før det forplantedes til *Statens*, for at modtage sin videre Udvikling paa det politiske Livs Omraade. Men, medens det paa det religiøskirkelige Gebet nærmest kun blev bragt til Anvendelse for at fortrænge Læren om Kirkemagtens umiddelbare Oprindelse fra Gud: stillede det derimod overalt, hvor det blev anvendt paa Statslivet, sin *atheistiske* Charakteer til Skue og naaede ad denne Vei sin fuldstændige Udvikling. Det blev her et væsenligt Moment i Systemet, at løsrive Samfundet fra al Sammenhæng med en personlig, over denne Verden ophøiet Gud, og en guddommelig Verdensplan og grunde „Staten uden Gud“.

2. Den første, som bragte *Folkesouverænetetstheorien* i dens Anvendelse paa Statslivet i en fast og ligesom haandgribelig Form, var Englænderen Thomas *Hobbes* († 1679). Som bekjendt var efter denne Philosoph en almindelig Krigstilstand („Alle mod Alle“) den Forudsætning, paa hvilken Menneskenes Forening til ordnede Samfund hvilede. Udenfor og før en saadan Forening gjælder nemlig kun den Stærkeres Ret. Statens Tilblivelse motiveres da med den Nødvendighed, at gjøre en Ende paa denne Krig af Alle mod Alle og tilveiebringe Fred; Statens factiske Existents hviler da paa Alles gjensidige *Overenskomst* om, hver for sig at opgive „den Stærkeres Ret“ og overlade den til Samfundet som saadant. Ved denne *Overenskomst* bliver altsaa Samfundet som saadant Bærer af hin den Stærkeres ubetingede Ret; og, da enhver Enkelts Styrke Intet formaaer mod Samfundsmagten, saa har fra nu af denne ubetinget Magt over hin. Det er saaledes Samfundets eendrægtige Villie, som fra nu af, i Kraft af den forenede Magt, som staaer bag ved det, hersker over alle Enkelte og dicterer dem sine Love.

Alle Enkelte maae adlyde Folkevillien *ene* af den Grund' at de ikke formaae at modsætte sig den. Til Repræsentant for denne Fælledsvillie vælger man da en Regent; og Folket afslutter en Contract med ham, der forpligter ham til at varetage Folkets Interesser og udføre dets Villie, ligesom Folket paa den anden Side forpligter sig til Underkastelse under hans Anordninger. I Medfør af denne Contract, som, naar den engang er sluttet, er uigjenkaldelig, tilkommer Regenten baade den lovgivende og den udøvende Magt, og hans Magt er i begge Retninger fuldkommen uindskrænket, saaledes at han har Ret til at befale Alt, hvad han vil, og Ingen er berettiget til at modsætte sig ham. Om Regenten er en fysisk eller moralsk Person, gjør ingen Forskjæl, og i alle Tilfælde er og bliver hans Magt en af Folket overdraget Ret; han repræsenterer Folkevillien; det er Folket, som igjennem ham kundgjør sin Villie og udsteder sine Befalinger, og ene i Kraft af denne Folkevillie og den bag samme staaende Folkemagt udøver han sin Herskermagt.*)

3. Her er, som man seer, *Folkesouverænetetens atheistriske Charakter* fuldstændigt formuleret, kun med den Afvigelse fra Systemets sædvanlige Form, at den

*) Enhver seer let, at denne Begrundelse af Folkets souveræne Ret ligesaagodt kan benyttes til Forsvar for det meest uindskrænkede Monarchies ubetingede Ret ligeoverfor ethvert Forsøg fra Folkets Side paa at indskrænke dets Magt, og dette var netop ogsaa den oprindelige Hensigt med det Skrivt, hvortil ovenstaaende Fremstilling hentyder. Hobbes var nemlig nøie knyttet til en af de første aristokratiske og kongeligsindede Familier i England og gjennem den til det Stuartske Dynasties Interesse under Carl I's langvarige Kamp med Parlamentet. Hans første politiske Skrivt „de cive“ blev nemlig skrevet i Aaret 1646 til Forsvar for den kongelige Absolutisme; men 3 Aar senere efter den Cromwelske Republiks Oprettelse gav han sin tvetydige Theori en anden Anvendelse, eftersom nu Folket factisk var blevet „den Stærkere“, og det ene er den Stærkeres Magt, der gjør Ende paa „Alles Krig mod Alle“.

lovgivende og udøvende Magt blive lagte i een og samme Haand. Disse to Magter maatte nemlig adskilles, naar *Majoritetsprincippet* skulde komme til sin Ret; og dette skete ved J. J. *Rousseau* († 1778) i hans „*Contrat social*“. Han gaaer i sin Betragtning af det menneskelige Samfundsliv og Staten, ligesom *Hobbes*, ud fra en Naturstand som Forudsætning for al følgende Udvikling. I denne skulle Menneskene ligesom Skovens Dyr have levet i uindskrænket Frihed, indtil Selvopholdelsens Krav og deres voxende Fornødenheder nødte dem til at forene sig til lovordnede Samfund, og dette skete ved en indbyrdes Overenskomst mellem alle Samfundets Medlemmer. Dette var *Statens Oprindelse*. Den er et moralsk Legeme, et eget Jeg med en egen Villie, hvilken i Modsætning til Alles Villie (*volonté de tous*) maa betegnes som Almeenvillie (*volonté générale*). Denne Almeenvillie maa Alle adlyde, da dette er en absolut Betingelse for Statens Bestaaen; den er Statens souveræne Villie. Og, da Folket som Heelhed er dens Bærer, saa tilkommer Souveræneteten væsenlig og som et uafhængeligt Prærogativ, Folket, der kundgjør denne Souverænetet ved Lovgivningen, som derfor ligeledes er Folkesuverænenens ufortabelige Ret. Folket maa i dette Øiemed fra Tid til anden forsamle sig, for i Kraft af Majoritetsprincippet at votere Love, som da ere et Udtryk for den almindelige Folkevillie. Disse Love ere, hvad de saa end byde og forbyde, altid retfærdige, fordi Folket som saadant aldrig kan gjøre sig selv Uret; thi paa Individerne som saadanne kommer det her ikke an. Til Gjennemførelsen af Lovene bliver da en *Regent* og en Regering indsat. Folket vælger Regenten og overdrager ham Magten; men den Act, hvorved dette skeer, er ingen Overenskomst om Underkastelse, men maa simpelthen opfattes som en *Embedsansættelse*. Regenten er saaledes intet Andet end Folkesuverænenens høieste Embedsmand, og har som saadan i Folkets Navn blot det Hverv at varetage Alt hvad der hører til den udøvende Magt, men har intet med Lov-

givningen at gjøre. Og, da han kun er Folkets første Embedsmand, saa kan dette til enhver Tid igjen fratage ham hans Embede, ligesom enhver anden Functionær af en høiere Foresat kan fjernes fra sin Stilling. Han har ipso facto (ved selve Gjerningen) forbrudt sit Embede i det Øieblik, han ved Siden af den udøvende Magt ogsaa anmasser sig den lovgivende. At gjøre Modstand mod en factisk og retslig bestaaende, fra Folkets forskjellig Magt, som stillede sig i et overordnet Forhold til Folkemagten, kan i intet Tilfælde kaldes Revolution.*)

4. Rousseau's Folkesouverænetetsdoctrin blev ikke staaende ved den blotte Theori; det attende Aarhundredes fordærvede Samfund greb den med Begjærlighed, saa at den i kort Tid gik over i den offentlige Mening, og, baaren frem af denne, forberedte det monarkiske Princip's Undergang. Overført paa det virkelige Liv bar denne Theori sine Frugter i alle den franske Revolutions Afskyeligheder.

(Fortsættes.)

Vor hellige Fader,

Pave Leo XIII. har nu begyndt sit femte Regeringsaar. Den 20. Februar og 3. Marts vare de fjerde Aarsdage efter hans Valg og Kroning. I al denne Tid har han været sig de hellige Pligter klart bevidst, der paahvile ham som Sandhedens Vogter og Vidne. Han har viist sig grant at have gennemskuet, hvad Nutiden trænger til; ei heller manglede han Frimodighed til, med Myndighed at forelægge Sandhedens evige Grundsætninger og Fordringer for Alverden, for Lærde og Ulærde, og paaminde Alle, Konger saavel som Undersaatter, om deres Pligter. I ethvert af disse 4 Aar har han udstedt idetmindste een større

*) Du contrat social, I. 1. 2. 3.

Rundskrivelse til sine Medbrødre i det biskoppelige Lære- og Hyrdeembede, for at lægge Dem og alle Troende en eller anden Sandhed, et eller andet Foretagende af særdeles Vigtighed paa Hjerte.

De Emner, han har omhandlet, ere Tidens brændende Spørgsmaal: *Socialismen, Ægteskabet, den christelige Philosophie, Missionsgjerningen, den christelige Øvrighed* og dens Rettigheder og Pligter. Saaledes har han indlagt sig Fortjenester ikke blot af Troens Udbredelse og Kirkens Frihed, men ogsaa af Videnskaben og Livet, af Familie, Stat og Samfund.

Til sidst, i afvigte Februar Maaned, rettede han en Skrivelse til Ærkebiskopperne og Biskopperne i *Italien*. Han paapeger deri, hvad der kan og bør gøres, for at Paven kan faae den Frihed tilbage, som han under Styrelsen af den almindelige Kirke ikke kan undvære. Til lige indeholder Hyrdebrevet ogsaa adskillige Ting, der ei blot vedkomme Italien og dets særlige Forhold, men vel fortjene, at vi alle lægge os dem paa Sinde.

Han omtaler f. Ex. og anbefaler de christelige *Foreninger*. De Sløve, heder det, skulle opmande sig og de Ivrigte skulle vedblive med, i al deres Gjøren og Laden at lægge et ægte christeligt Sindelag for Dagen. Men et ypperligt Middel til denne Vækkelse er, at de Troende slutte sig sammen og danne *Foreninger*, hvis Hovedopgave det er at bevare, vække og oplive christelig Tro og Dyd, at komme de Trængende til Hjælp, at tage sig af fattige, forældreløse og forsømte Børn, at helligholde Søn- og Festedagene o. dsl. — Er dette ikke ogsaa opmuntrende for os, for Medlemmerne af Maria-Congregationerne, Mødre-Foreningen, den levende Rosenkrands, Vincents- og Elisabeth-Foreningen? Maa det ikke vække Interesse for det ægte christelige Foretagende, som nylig anbefales her*), at aabne et christeligt Hjem for hjemløse Børn?

*) S. S. 108.

Angaaende *Pressen* gjør Paven opmærksom paa dens Indflydelse og afgjørende Betydning. Af vore Modstandere kunne vi lære. Kirkens Forfølgere benytte sig af Pressen, som det virksomste Middel og skarpeste Vaaben til at bekæmpe Kirken og dens Rettigheder med. De oversvømme Verden med en sand Syndflod af slette Bøger, Brochurer og Aviser. I disse forsvare de Løgn og Uret, som om det var Sandhed og Ret, og overdænge Kirken og dens Overhoved Dag for Dag med Forhaanelser og falske Beskyldninger; ingen Paastand er saa absurd eller ondskabsfuld, at den jo stedse paany fremsættes.

Dette daglig voxende Onde bør der sættes en Dæmning for. Det læsende Publicum bør overbevises om, hvilken Fare der truer fra denne Kant, og at det er Alles hellige Pligt at afholde sig fra slet Læsning.

Det er derhos nødvendigt, ved gode Skrivter at arbejde imod slette Skrivter. Derfor vil det være ønskeligt, at der ofte, ja om muligt daglig udgaae gode Blade, og at *Enhver bidrager Sit til, at den katholske Presse kommer til Anseelse*. Den, som har Evne til at skrive, han skrive; han befytte sig paa en klar, aaben og let forståelig Fremstilling, samt paa Maadehold og Alvor i Udtryksmaaden; han gjendrive Løgn og Uret med Fynd, men uden Bitterhed, og skaane Modstandernes Personer. *Alle Andre bør kraftigt understøtte Skribenternes Aandsarbejde; jo mere formuende Nogen er, med des rigere Pengemidler bør han komme dem til Hjælp*. Thi Skribenterne see sig henviste til almindelig Understøttelse; uden den ere deres Anstrengelser enten forgjæves eller idethøieste af usikker og ubetydelig Virkekraft.

Den opmærksomme Læser vil med os her tænke paa *Ansgariusforeningen* og den — desværre ringe Deeltagelse og Understøttelse, dens Foretagender endnu stedse maae beklage.

r.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader har under 9de Februar stadfæstet Ritus-Congregationens i forrige Nr. omtalte Kjendelse, som godkjender den Dyrkelse, som Carl den Gode eller Carl Danske, Hellig-Knuds Søn, fra umindelig Tid har nydt i sit andet Fædreland Flandern. Vi tør nu give ham Hæderstitlen „salig“, og det kan næppe være tvivlsomt, at Mindet om Salig Carl ogsaa her i hans Fødeland fremtidigt vil blive feiret, i Messen og de præstelige Breviarbønner paa den 2. Marts, den Aarsdag, da han for Retfærdighedens Skyld faldt for sine Avindsmænds Mordvaaben. „Kirket.“ agter at bringe nærmere Oplysninger om Betydningen af og Fremgangsmaaden ved denne Saligerklæring, samt om den salige Carl Danskes Levnet, Dyder og Død. Foreløbigt henvise vi til hvad dette Blad har berettet om hans Person og Dyrkelse i dets 26. Aarg. 1878, SS. 307 ff.

Paderborn. Bonifacius-Foreningen, som havde meddeelt den h. Fader Leo XIII. Beretning om sin trediveaarige Virksomhed — i protestantiske og blandede Egne har Foreningen forskaffet over 200,000 Katholiker en ordnet Sjælesorg og over 25,000 Børn Skoleunderviisning — har modtaget en særdeles naadig Skrivelse fra den h. Fader. Det havde glædet Hs. Hellighed meget at see, saaledes lyder det i Skrivelsen, hvorledes Bonifaciusforeningen i sin Oprindelse og Udvikling saa fuldkomment svarede til Lignelsen om Sennepskornet, at denne syntes nøiagtigt at fortælle Foreningens Historie. For at frelse de Troende i Tydsklands blandede Egne var dette Sennepskorn for 30 Aar siden blevet nedlagt i Jorden, og allerede nu havde det udviklet sig til et Træ, som med dets Grene omskyggede den største Deel af Tydskland og Østerrig. „Takket være Gud, som saaledes har velsignet den til hans Ære begyndte Gjerning. Takket være den h. Bonifacius, Tydsklands Apostel, som saa aabenlyst med sin Hjælp har staaet Foreningens Medlemmer bi i deres Arbeide for at bevare Frugterne af hans Virksomhed. Maatte Gud belønne alle dem, som have bidraget deres Skærv til Frelse for de ved Christi Blod løskjøbte Sjæle; maatte han udgyde sin Velsignelses Fylde over Foreningens Forstandere, der ikke nøies med at skue tilbage paa hvad der allerede er udrettet, men

modige og freidige vende deres Blik mod Fremtiden og hellige deres Kræfter til den vanskelige Opgave, som endnu staaer tilbage at udføre. . . . Maatte Gud gjøre Eders Beslutninger virksomme, opfylde Eders Ønsker, skjænke Eders Forening altid videre Udbredelse og forunde Eder Styrke og Naade, for at I med ufortrøden Iver og forøget Velsignelse maae kunne arbeide for Eders Brødres Frelse og erhverve Eder en herlig Seierspriis i Himlen. Dette ønske vi Eder“, saaledes slutter den lange, skønne Skrivelse, „af Vort Hjertes Grund, idet Vi som Tegn paa Himlens Bistand og som et Underpant paa Vor faderlige Velvillie meddele Eder alle, elskede Sønner, og dem, som understøtte Eders Gjerning, den apostoliske Velsignelse.“

Maatte Alle, som hidtil have arbeidet i Bonifaciusforeningens Missionsgjerning, glæde sig og føle sig oplivede ved disse faderlige Ord, og af dem øse Kraft til nye Arbejder!

Kjøbenhavn, den 7. Marts. Fra Aarhus modtage vi den sørgelige Efterretning, at Højærv. P. Tenten efter længere Tids Sygelighed igaar Middags Kl. 2 dersteds er afgaaet ved Døden i en Alder af kun 48 Aar, hvoraf han har tilbragt de sidste 10 her i Danmark. Den Hedengangne har fornemlig indlagt sig store Fortjenester af vort kirkelige Liv ved Grundlæggelse af Maria-Congregationen her i Hovedstaden. Idet vi forbeholde os, senere at meddele vore Læsere en udførligere Beretning, indskrænke vi os idag til at anbefale den høitfortjente Hedenganges Sjæl til alle Troendes kjærlige Forbøn. — Begravelsen er berammet til Fredag den 10. ds. paa Aarhus' katholske Kirkegaard, hvor den Afdøde vil komme til at hvile ved Siden af sin ifjor forudgangne Medbroder P. Zurstrassen.

Den h. Fridolin, Munk.

† 538.

Den h. Fridolin saae Verdens Lys i Irland i det femte Aarhundrede. Dengang blomstrede det kirkelige Liv frodigt i England og Irland, og den h. Fridolin blev fra Barn af opdraget i hellig Begeistring for Tro og Kirke. Da han blev Præst, uddeelte han sit Gods og Eiendom blandt de Fattige. Han var en mægtig Prædicant, der ved Ord og Exempel vandt mange Sjæle for Christus. Af Frygt for, at hans Landsmænds alt for store Høiagtelse skulde blive ham en Snare, reiste han til Irlændernes store Sorg over Havet til Frankrig. Kjærlighed til den h. Hilarius drev ham først til Poitiers, hvor den store Kirkelærers Helligdom laae i Ruiner og Forglemmelse. Fridolin søgte, og med Guds Hjælp fandt han den Helliges Legeme, hvorefter han gjenopbyggede Gudshuset til stor Velsignelse for Omegnen. Ogsaa her frygtede den h. Fridolin Folkets alt for store Hengivenhed og reiste til Burgund. Efter at have bygget Hilarius-Kirker ved Mosel og i Elsas og der prædiket Guds Ord, kom han endelig til det Sted, som Gud i et Syn havde anviist ham til Hvilested, til en Rhinø i Alemannien, det nuværende Säckingen. Paa Øen, som Kong Clodevig havde skjænket ham, byggede han Kirker og Klostre, og virkede der som Alemannernes første Apostel indtil sin Død den 6. Marts 538. Endnu i vor Tid bliver hans Gravhøi æret i Baden og tilgrændsende schweitsiske Lande.

Utrættelig Virken.

Den sande Iver for Guds Ære, saavel i vor egen Stræben efter Fuldkommenhed som i Omsorg for Næstens, viser sig derved, at den er udholdende og ikke lader sig afskrække af nogen Hindring. Mange have begyndt godt; dog kølnedes snart deres Iver, fordi deres Egenkjærlighed ikke formaaede at bringe de Offere, som Gud forlanger af os alle.

„At begynde det Gode er intet Stort; men at fuldende det, er fuldkomment.“

(H. Augustinus.)

Den h. Fridolin lod sig ikke afskrække af noget. De forskjellige Sprog, hvori han skulde prædike, forvoldte ham stor Vanskelighed. Da han kom til Säckingén, blev han jaget bort med Prygl, fordi man frygtede for, at den fremmede Mand vilde stjæle Kvæg. Under Kong Clodevigs Beskyttelse kom han tilbage; men allerede i det første Herberge modtog Værtinden ham med en Strøm af Skjældsord. Den Hellige hørte rolig paa hende, og ved sin Venlighed vandt han hele Familien for sig, saa at denne Kones Datter blev den første Nonne i hans Kloster.

„Ingen, som lægger sin Haand paa Ploven og seer tilbage, er vel skikket til Guds Rige.“

(Luc. 9, 62.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 12. Marts 3die Fastesøndag. — 13. M. Gregor den Store, Pave og Kirkelærer. — 14. Tl. Ferialdag. (Mathilde, Kaiserinde.) — 15. O. Ferialdag. (Longinus, Biskop og Martyr.) (I Sct. Knuds Capel Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Fasteandagt med Prædiken.) — 16. To. Ferialdag. (Heribert, Biskop.) — 17. F. Ihukommelse af Herrens fem Vunder. — 18. U. Erkeengel Gabriel.

Søndagen den 19. Marts. Joseph, Herrens Pleiefader og Kirkens Skytshelgen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Fasteandagt: Onsdag Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$ i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen den 19. Marts Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

Nr 12. Fredagen den 17. Marts. 1882.

Indhold: Det christelige Autoritetsprincip og Folkesouverænitets Princip. Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Glasgow, Wien, Africa, Hammerfest.

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesouverænitets Princip.

(Fortsat fra Nr. 11.)

VIII.

1. Men heller ikke den *tydske* Philosophi vidste noget Bedre, end uden videre at gjøre den franske Forestilling om Folkesouveræniteten frugtbringende for sine Systemer. „Philosophen fra Königsberg“ foredrager saaledes i sin Statslære tydeligt Rousseau's Theori, om han end ikke tænker sig en lovløs Naturstand som en i Tiden, men kun efter Naturens Udviklingsgang gaaende forud for Samfundsdannelsen. Statens Souverænetet, siger han, tilhører væsenlig Folket; thi Staten er efter sit Væsen ikke andet end en Forening af en Mængde Mennesker under en fælleds Øvrighed og forpligtende

Love, og den Act, som begrunder Statens Retmæssighed, er en almindelig Overeenskomst, som forpligter alle enkelte Individuer i et Folk til at opgive deres individuelle Frihed, for, som *Folk*, som Medlemmer af et Samfund, at gjenvinde den i *Staten*. Lovgivningen er saaledes, som Souverænetetens umiddelbare Udtryk, et Produkt af den forenede Folkevillie. Her er ingen Repræsentation tilstedelig, og Alt, hvad Folket i Henhold til Loven byder, er ret, fordi Alle beslutte det Samme om Enhver, og Enhver om Alle. Regenten er blot den udøvende Magts Bærer og fungerer som saadan kun i Folkets Navn og paa dets Vegne.*)

2. Efterat *Kant* havde forplantet det til Tydskland, hævdede Folkesuverænetetens Princip sin Stilling i hele den nyere tyske Philosophies Udviklingsgang; og, da denne tilsidst endte med at forgude Staten, eller at gjøre den til det Absolutes høieste Udviklingstrin, da maatte Folkesuveræneteten danne Rammen, hvori den absolute Stats Forfatningsværk blev indfattet. Saaledes *Hegel*. Kun satte han istedetfor Begrebet „Folk“ det endnu abstractere Begreb „Stat“. Istedetfor Folkesuverænetet hed det nu: „Statssuverænetet“. I Sagen selv var hermed Intet forandret; thi Staten er jo netop Folket, forsaavidt det er blevet organiseret til en politisk Eenhed; man satte blot det Abstracte istedetfor det Concrete. I denne Forstand altsaa, mener *Hegel*, er og bliver altid Staten som saadan den egenlige Souveræn; thi den er jo i hans System „den virkelige, nærværende Gud, fordi den, som den nærværende til en i den virkelige Verden organiseret Skikkelse sig udfoldende Aand, er et Udtryk for den guddommelige Villie.**) Herefter ere Statssoverænenens Love egenlig guddommelige Love, og som saadanne absolut forpligtende for Alle. Statens Villie er Guds Villie, dens Magt, som staaer bag ved dens

*) *Kant*, Rechtslehre. Th. 2, 1.

***) *Hegel*, Rechtsphilosophie § 278, 279.

Villie og giver den Eftertryk, guddommelig Magt — en skrækkelig Forvrængning af det christelige Autoritetsprincip til dets Modsætning.

3. I denne abstracte Skikkelse har siden Folkesouverænetetsdoctrinen næsten overalt tilkæmpet sig Herredømmet i vort moderne Samfund. *Folket* gjælder nu — som et i det moderne Statsbegreb indbefattet Moment — for den høieste Magt paa Jorden, som ikke mere erkjender nogen højere Magt eller nogen højere Villie over sig, og derfor i Ordets videste Betydning gjør Fordring paa Alles ubetingede Underkastelse. Man taler nu uden Sky om „Statens evige Souverænetet“. Statsvillien er Samfundets Enehersker, Statsmagten den Alt beherskende („omnipotente“) Magt. Men den souveræne Statsvillie kundgjør sig i Parlamentsmajoriteterne. Den, som tænker anderledes om Statsautoriteten, den, som endnu vover at underordne den den christelige Idee, han gjælder for en Sinke, som ikke har fulgt med Tidens Fremskridt, og den som endog vover at give denne sin Mening et praktisk Udtryk i Livet, ved ikke at anerkjende Statslove, som ikke harmonere med den af Gud fastsatte Orden, han vil faae den omnipotente Statsmagts tunge Haand at føle under alle moderne Fremskridtsmenneskers hørøstede Bifald. Dette maa ikke undre Nogen. Vor Tid er Materialismens Tid, Materialismens baade i Videnskaben og i Livet; men med Materialismen harmonerer intet andet Statsprincip end det efter sit Væsen *atheistiske* Folke- eller Statssouverænetetsprincip. Dette imødekommer ganske den moderne Verdensaands Tendentser, og finder derfor almindelig Anerkjendelse og Hyldest. Men det gaaer her som overalt, hvor man virkeliggjør en falsk Tanke: den praktiske Gjennemførelse af denne Theori løber ikke af uden store Inconseqventser. Den velhavende og dannede Verdens overveiende Indflydelse paa de offentlige Anliggendes Ledelse vækker de lavere Classers Skinsyge, og *Socialismen* anstrænger alle Kræfter for at bringe de store Arbeidermasser i Be-

vægelse, for at skaffe ogsaa dem Adgang til Folkerepræsentationen og Indflydelse paa Lovgivningen. I Modsætning til, at i de efter den anden franske Revolutions Forbillede dannede liberale Forfatninger den rige og formaaende Deel af Borgerstanden ved en høi Valgcensus satte sig i udelukkende Besiddelse af alle statsborgerlige Rettigheder, gjør Socialismen i vore Dage den Sætning gjældende, at ikke de Dannede og Velhavende, men snarere netop Arbejderne repræsenterer det egenlige Folk, ikke blot fordi Arbejderne udgjøre den langt overveiende Fleerhed af Folket, men ogsaa fordi de, og de alene, bære Samfundsarbeidets hele Byrde; og det kan være meget tvivlsomt, om denne Bevægelse ikke om kortere eller længere Tid vil afstedkomme en stor Omvæltning i alle Samfundsforhold.

4. En eiendommelig Schattering af Folkesuveræneteten er den moderne *Constitutionalisme*. I Frankrig har nemlig Folkemagten i den første Revolution fuldstændigt tilintetgjort Kongedømmet. I andre Lande har Principet derimod forsaavidt gjort Holdt foran Kongernes Throner, som det lod det arvelige Monarki, denne ærværdige af Fortiden overleverede Institution forblive uantastet, og blot søgte paa bedste Maade at arrangere sig med det. Frugten af dette Arrangement blev det constitutionelle Monarki. I dette træde alle Folkesuverænetetstheoriens Grundsætninger i Kraft: den lovgivende Magt er i Parlamenternes Hænder; Kongen med hans Regering er kun Folkets første Embedsmand, der som saadan har den executive Magt; men — hvad der her er det Afgjørende — hans Person er hellig og ukrænkelig, hans Navn tør ikke drages ind i den parlamentariske Strid; kun hans Regering, ikke han selv er ansvarlig for Parlamentet. Han har tillige Ret til at sanctionere de af Parlamentet voterede Love, saa at ingen Lov kan træde i Kraft uden hans Sanction. Vel er i Praxis denne Ret af ringe Betydning, da Kongen ikke godt kan vægre sig ved at stadfæste en Lov, hvormed hans Regering er bleven enig

med Parlamentet, og der desuden gives constitutionelle Stater, i hvilke Kongen slet ikke tør vægre sig ved denne Sanction. Saaledes er Monarken, som *Hegel* udtrykker sig, egentlig kun „Statens simple Jeg, den som siger „Ja“ eller „Jeg vil“ til hvad Staten vil have udført.“ Ved saadanne Indrømmelser har Folkesouveræneteten affundet sig med det arvelige Monarki, hvor den har fundet sig i at taale det. Den har alligevel Intet opoffret af sine egne Grundsætninger men blot søgt at lempe disse efter de bestaaende Forhold. Det constitutionelle Monarchi er igrunnen ikke Andet, end den med monarkiske Former opsminkede Folkesouverænetet.*)

(Fortsættes.)

Skitserede Uddrag af P. Lacouture's to første Prædikener.

I. Fastesøndag.

Mennesket lever ikke af Brød alene.

Naar man betragter Naturen, kan man, ved at undersøge dens enkelte Dele, slutte sig til, hvad disse have for Egenskaber.

Tager man en Fisk, saa seer man af Finnerne at den nødvendig maa leve i Vandet, og strax kan man slutte sig til dens øvrige Egenskaber og Fornødenheder; og tager man et andet Dyr, f. Ex. en Fugl, da vise dens Vinger dens Evne til at bevæge sig i Luften, ogsaa den har sine særegne Egenskaber og Fornødenheder. Kun den døde Natur, Stenene, have ikke denne Trang, de tage

*; Dette Thema skulle vi siden nærmere omhandle i en følgende Studie. Fort.' A.

ingen Næring til sig, skulle ikke voxe eller bevæge sig. Men stige vi nu et Trin høiere op i Skabningens Række, da see vi, at Planten vel har sine Fornødenheder, men at en Dugdraabe og en Solstraale er den nok. For Lammet er lidt Græs tilstrækkeligt, for Tigeren er Blod en Nydelse, og det tilfredsstillende den. — Men nu Mennesket? Kan det nøies med at faae de jordiske Fornødenheder tilfredsstillende? Nei og atter Nei! Hvortil er Mennesket skabt? maaskee kun for dette Liv? for disse faa for-gængelige Goder? Sjælen har sine mægtige Evner, den har ogsaa sine Fornødenheder — den længes og finder aldrig Hvile eller fuldkommen Tilfredshed, førend den naaer noget langt Høiere. — Hvad kan da ene fylde Menneskehjertet?

Vi saae før, at man ved at begynde paa Skabningens laveste Trin, efterhaanden som man steg opad, maatte lægge Mærke til, at Skabningernes Fornødenheder stige i Forhold til deres Udvikling, at Mennesket danner et fjerde Rige. høiere end de andre, herskende over disse, og at der er nedlagt i Menneskesjælen en Trang, en Higen, som kun finder sin rette Hvile i sit evige Maal — Gud! Kjender Du det menneskelige Hjerte? Kjender Du dets Udstrækning? Oceanets Størrelse og Dybder kjendes tildeels; Landenes Størrelser ere blevne maalte, ligesaa Luftens Høide — men det menneskelige Hjerte er større end alt Dette; thi det er skabt til at rumme mere end alt Jordisk!

Naturforskeren A. v Humboldt har i sit berømte Værk „Kosmos“ omtalt den menneskelige Aand og sagt, at man ikke veed, hvorfra den kommer, eller hvorhen den gaaer. Skal man ikke naae videre med al Viden, end til et saa uvist Begreb, skal man kun have den sorte Nat bag ved sig, der hvorfra man kom — og den sorte Nat foran sig: det kan ikke fylde den menneskelige Aand! Nei — al Verdens Viden er kun Stykværk, den omfatter kun en Deel af Skaberens uendelige Almagt;

selv den bedste Viden, som laaner sit Lys fra Gud, aabenbarer dog kun en liden Deel af det store Hele!

Betragte vi vore Byer, see vi snart, at Kirketaarnene naae høit op over de andre Bygninger, langt over Børsen, Theatrene og Paladserne. Ligesaa er det med vore Hjerter: *Trangen til Religion* er nedlagt i ethvert Menneskes Bryst; denne Trang naaer op over alle andre Længsler; ligesom Kirken behersker Byen og naaer høiere end den, saaledes er Trangen til Religion større end Rigdommens, Ærens og Nydelsens Paladser, den naaer op over dem alle.

Selv de raaeste Folk have en Idce om, at der er noget Andet og Mere end deres Jagt og Fiskeri. Denne Trang gjenfindes fra Nordpolen og indtil Africas Midte, kun ganske undtagelsesviis findes Folk paa saa lavt et Trin, at de ikke have nogensomhelst Tro. Gaae vi til Videnskabens høieste og dygtigste Forkæmpere, saa er Videnskaben saa rig, saa mangfoldig, at et enkelt Menneske langtfra kan rumme den, ja knap en ganske ringe Deel deraf. Dog, sæt, at det var tænkeligt, at et Menneske kunde samle dem alle i sig, og havde Evne dertil — Menneskehjertet vil ikke blive tilfredsstillet dermed. Eders berømte Landsmand *Ørsted* greb en af Videnskabens Lysstraaler — en ringe Deel af det evige Vælds uudtømmelige Kilde; dog, det er ikke nok, thi Mennesket lever ikke af Brød alene — ikke af det daglige jordiske Brød; Menneskehjertet famler om, tager ofte Feil af det, som det vilde, det kan sløves; men frivilligt kan det menneskelige Hjerter ikke forkaste Tanken om Gud, denne Tanke kan blive dunkel, og Videnskaben kan gjøre Begreberne uklare, men Dette vil jeg ønske Eder Alle — at Eders Hjerter maae finde Hvile i Gud, Eders sidste Endemaal!

2. Fastesøndag.

Hvilken Plads tilkommer Gud, og
hvilken Mennesket?

Sidste Gang hørte vi om den Trang, der findes i Menneskenes Hjerter — *Trangen til Religion*. Vi saae, at det ikke er nok for Mennesket at eie dette jordiske Livs Goder, og at det, som tilfredsstiller Dyret, ikke udfylder Pladsen i Hjertet. Der maa noget Mere til, end disse forgængelige Blomster, noget Mere end dette jordiske Brød. Mennesket behøver andre Blomster, andre Sange at nynne ved Barnets Vugge, andre Minder at lægge paa Fædrenes Grave! Hvorfra er Mennesket da kommet? Mon det kan have skabt sig selv? Er det blevet til ved egen Kraft; eller er det maaskee kun Forældrene, Mennesket kan takke for Livet? I saa Fald vilde man see lutter Genier, da Slægterne vel sagtens vilde overgaae hverandre i at frembringe fuldkomne Væsner.

Naar man tager en Kjæde, og vedbliver at følge dens Lænker Led for Led, vil man tilsidst naae op til dens første Led, dens Begyndelse — jeg mener ikke Cirklen, som er rund og endeløs, men jeg forstaaer en Lænke, hvor jeg kan holde den ene Ende i min Haand; den anden og modsatte Ende maa da nødvendigvis engang ophøre. Nuvel! gaae vi paa samme Maade tilbage op ad Menneskeslægtens mange Led, saa komme vi tilsidst til det allerførste Menneske, til Adam. — Men har han skabt sig selv? Umuligt, nei, han er bleven skabt af Skaberen, skabt ved hans Ord. — Hvad er da det at skabe? Naar en Billedhugger, f. Ex. Eders berømte Landsmand Thorvaldsen, vilde danne en Statue, saa tog han en Marmorblok, og, begejstret af sit Geni, formede han efter sit Ideal det store Mesterværk, det skønne Udtryk for hans skabende Tanke: en herlig Statue. Men Marmorblokken havde han ikke skabt; den havde været til længe før ham. Han er nu borte, han hører

nu til de Afdøde, men hans Værker leve uafhængigt af ham.

Gjælder dette ogsaa om vort Forhold til Skaberen? ere vi uafhængige af ham? kunne vi føre en selvstændig Tilværelse uden hans Hjælp?

Naar Pottemageren danner Leret, mon han da ikke har Ret til, om han finder forgodt, at slaae det Værk itu, som han har dannet? Det ene Kar vinder hans Bifald, det andet maaskee ikke — hint lader han forblive, dette sønderbryder han. Med hvad Ret? med Eiendomsretten. Jeg kjender ikke Eders Love, men jeg veed, at at der ganske sikkert maa staae, at den, som eier Noget, har Ret til at gjøre dermed hvad han vil — ubetinget Ret. — Men, ere vi skabte af Intet, og have Gud at takke for Alt, mon vi da ikke tilhøre Ham aldeles — ubetinget? Dette er jo dog ubestrideligt!

Lad os nu gaae et Skridt videre. Kunne vi fortsætte vort Liv uafhængigt af Skaberen, ligesom Floden, der vedbliver at løbe, eller som Statuen, der engang er bleven meislet? Nei, Gud Herren fortsætter sit Værk; han skaber os saa at sige hver Dag paany; med andre Ord: han opholder os. Hvis Gud drager sin almægtige Haand fra os, da maae vi synke ned i et Intet, da op-høre vi at være til. See i 60 Aarhundreder har Jorden været til. Lad os engang tænke os hundrede Aar tilbage. Hvor vare vi da? Jorden var den samme; Græs og Blomster smykkede den ligesom nu. Byer og Landsbyer saaes afvexlende, og Mennesker boede i disse. Var det os? Nei, vi vare ikke til. Selv om vore Familiers Navn allerede dengang var kjendt, saa var det ikke os, som bare det, vi havde Intet dermed at gjøre. Den ringeste Flue, det allermindste Insect, var dengang mere end vi, thi det var til!

See, saaledes følger Slægt efter Slægt, Led efter Led i den store Kjæde. Mennesket staaer øverst i Rækken, hævet over Dyrene, bestemt til at kjende og elske Gud. Dog, dette maa være os aldeles klart, dette maa staae i

vore Hjerter frit for alle Taager og Uklarheder — at Gud har skabt os, at vi ere Hans Hænders Værk, at vi derfor tilhøre Ham, og at Han er vor eneste Herre. Vilde Han lade Solens Lys slukkes, da vilde det være en forfærdelig Ulykke for vor Jord, og alle de Goder, den havde tilført os, vilde ophøre. Hvem lader da Solen vedblive at skinne, hvem tilbageholder den indre Ild, saa at den ikke bryder igjennem og opsluger os? Denne Ild, som vi see saa forfærdelige Udbrud af omkring Middelhavet — hvem lod Jorden ryste ved den og begrave saa meget Skjönt og Kostbart under Ruinerne af de ødelagte Byer?

Men Menneskene ville ikke anerkjende Guds Herredømme over dem; de sige i deres Blindhed: Vi ere frie, vi kunne gjøre hvad vi ville. Man seer ofte, at Menneskene indhegne et Stykke Jord og benytte det til Jagtdistrikt, saaledes at de Dyr, som findes deri, ere fangne, uden at de strax mærke det; de troe, at de ere frie, og have ikke Anelse om, at en stærk Indhegning skiller dem fra den øvrige skabte Verden. De mene i deres Uvidenhed, at de have Lov til at gaae hvorhen de ville, at de ere frie, og saa storme de frem i deres blinde Indbildning, indtil de naae Indhegningen; da blive de forbausede, de vende om og styrte i vild Flugt i den modsatte Retning, og atter møder der dem Grændser, udover hvilke de ikke kunne trænge.

Saaledes gaaer det Dig, du hovmodige Menneske, som troer, at Du er fri! Du er en Fange i dette Liv. Denne Verdens Grændser vil Du allevegne finde; „hertil men ikke videre“, vil det overalt lyde dig imøde. Dog er der Nogle, som glemme disse Grændser, som i deres Blindhed mene sig frie, istand til at kunne handle, som de selv ville.

Men, ligesom Jagtdistrictets Eier har Ret til at gjøre med Vildtet som han vil, og tage det, naar han finder det passende: saaledes ogsaa Gud, som til en Tid lader Menneskene gaae, som de ville og tilsyneladende trodse

Hans, den Almægtiges hellige Villie. Men kun til en Tid; da vil Han kræve os til Regnskab for alle vore Gjerninger, ja mere end det, for enhver frivillig Tanke, som er gaaet igjennem vore Hjerter.

Det er ethvert Menneske beskikket, engang at døe, og derefter kommer Dommen. Da skal Du dømmes, Du gjenstridige Menneskesjæl; efter Døden vil Gud, den retfærdige Dommer, dømme Enhver efter sine Gjerninger. Allerede nu maae vi udbryde: „Herre! hvorledes har jeg brugt din kostelige Gave, den frie Villie, som Du i din Viisdom skjænkede os? hvor dybt har jeg krænket Dig — Du, som saa naadig har opholdt mig, — Dig, hvem jeg maa takke, for ethvert Aandedrag!“

Men hvorfor gav Gud os da den frie Villie, dette frie Valg? O, mine Venner, det stemmer med Guds uendelige Viisdom, thi Gud Herren vil have frie Tjenere af eget frit Valg.

Et menneskeligt Ordsprog siger: Adel stiller Fordringer (La noblesse oblige); Mennesket bærer denne Adel, dette Mærke; det er skabt for dette høie Maal, det er Guds Billedet, som skal straaale fra den opreiste Pande, skinne adlende, visende, hvorfra Mennesket er kommet, og hvor det skal ende. Det bærer Mærket paa, at være skabt for at tjene Ham, som har skabt det af Intet — for at tilhøre dets rette Eiermand; og, førend Mennesket naaer dette Maal, før det hviler i sin Skaber, finder det ingen Fred. — Herren skjænke os alle denne Fred!

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 2. Marts. Paven ytrede idag i sin Tale til Cardinalerne, der bragte ham deres Lykønskninger til hans Kronings fjerde Aarsdag imorgen, at det romerske Spørgsmaal hverken kunde løses ved Taushed eller lægge sig med Tiden, saalænge som den souveræne Paves Værdighed og Frihed var underlagt en fjendtlig Magts Forgodtbefindende. Han tilføiede, at det borgerlige Selskab, trængt af Demagogiets Trudslar engang vil blive nødt til at tage sin Tilflugt til Pavedømmets Understøttelse, for at sikre Ordenens og Retfærdighedens Grundlag.

Frænkrig. Cardinal, Ærkebiskop Guibert's Fastehyrdebrev for iaar er helliget Besøget og den aandelige Pleie af de Syge, henholdsvis deres gode Forberedelse til en christelig Død. Det er visselig et overordenligt passende og høist tidssvarende Emne, som denne Prælat i sin Omsorg for Sjælens evige Frelse har valgt; thi hvo trænger vel mere til denne Omsorg end netop de Syge, især i en Stad, der som Paris Aar ud og Aar ind maa aflevere mindst 50,000 Offere til den ubønhørlige Død. Denne Hyrdeskrivelse viser atter klart, fra hvilken Side den lidende Menneskehed snarest og bedst har at vente sikker Hjælp saavel for sit legemlige som isærdeleshed for sit aandelige Vel.

Hvor jammerlig smaa og usle ligeoverfor de virkelig ædle og i Sandhed høimodige Grundsætninger i denne Overhyrdes Kundgjørelse tage sig dog ikke de bekjendte saakaldte „Reformer“ ud, hvormed „verdslige Folkeledere“, mindre til Almeenbedste end i særlige Partiøiemed, mene at „berige“ Samfundet! Hvor vi her kun træffe Had og Partiskhed, møde vi paa den anden Side den guddommelige Lære om Kjærlighed til Næsten, Velgjørenhedsøvelse og Fredens Velsignelser. Hvor indtrængende forstaaer Ærkebiskoppen at formane de hans Omsorg undergivne Troende til Barmhertighedens Gjæringer, hvoriblandt den aandelige og legemlige Sygepleie staae i første Række! Efter Evne og Formue bliver Enhver opfordret til at bidrage Sit til at lindre Næstens Lidelser ved alskens virksom Kjærlighedsgjærning, men især ved Besøg hos fattige Syge saavel i private som offentlige Sygehuse. Den meest egnede Forberedelse til

en god Død skjænkes derfor her en ganske særlig Paaagtelse. Med smertelig Beklagelse ihukkommer Hyrdebrevet de ugudelige Forholdsregler, der sigte til at fordrive Sjælesørgeren fra Hospitalet, for saaledes at berøve de stakkels Syge Religionens sidste Trøst. Hvor overbevisende paaviser ikke Hyrdeskrivelsen, at Sygehusene ene og alene skyldte Udstrømningen af den christelige Mildhed og Barmhjertighed deres Opkomst, hvorfor de i Folkemunde fik Navnet Hôtel-Dieu — Guds Herberge — og derfor ifølge deres Stiftelse ogsaa for Fremtiden burde blive bevarede for deres christelige Bestemmelse! For at bevirke dette bør Ingen lade det mangle paa sin Understøttelse og Bistand. Hyrdebrevet slutter som følger: „Ved saadanne Kjærlighedsgjærninger, elskede Brødre, ville vi søge at trøste os over de truende Trængsler. Det sømmer sig ikke for Guds Børn at lade Modet synke; thi hvor sørgelige end Tiderne ere, forhindre de os dog ikke i at virke det Gode. Netop de tungeste Dage byde os meest Leilighed til at virke det Gode, og de sande Troendes Fortjenester tiltage i samme Gråd, som de støde paa Modstand. Saa betræder da modigt og fast Bodens Vei i Kjærlighed til Næsten, og I skulle ved Taalmodighed triumfere over det Onde, men ved Velgjærninger mod de Onde.“

— Vincentiusforeningerne, egentlig: Conférences de Sct. Vincent de Paul, have i forrige Aar alene i Frankrig uddeelt 2,768,701 Francs til deres Fattige. Over hele Verden beløber sig Summen til 8,932,419 Fr. Saaledes viser sig denne mageløse katholske Institution med hver Dag sin ophøiede Opgave værdigere. Man tør antage, at den ikke har aftørret færre Taarer end den har uddeelt Francsstykker. Saameget skjønnere ville disse Almisser skinne for Gud. Vincentiusforeningernes Medlemmer give ei blot, hvad de have, men de hengive sig selv. De have ikke ladet sig afskræmme af den franske Regerings mangehaande Plagerier!

Glasgow, 20. Febr. En interessant Dom er i disse Dage bleven fældet af en herværende Domstol, som Culturkæmperne i Preussen skulde tage sig til Hjerte. En Geistlig havde anklaget Ærkebiskoppen, fordi han uretmæssigt havde sat ham fra Embedet. Den første Dommer afviste Klagen. Den anden Dommer stadfæstede denne Kjendelse og bemærkede i Motiverne: „Foruden de Grunde, ifølge hvilke den første Dommer har afgjort

Sagen, synes det mig endnu fornødent at bemærke, at den af Klageren indtagne Stilling drager Følgeslutninger efter sig, som ganske og aldeles ere uforenelige med Forestillingen om en kirkelig Autoritet, og som ingen Domstol kan godkjende. Det er ganske sikkert i Disciplinens og i Præsteembedets Interesse, at en kirkelig Foresat besidder Myndighed til, vel ikke at afklæde Præsten hans Værdighed, men paa gyldige Grunde at tage hans Fuldmagter tilbage. Naar en kirkelig Foresat udøver denne Myndighed til at fratage ham Fuldmagten, da er det vel muligt, at hans Dom beroer paa en Vildfarelse, eller endog at den er indgivet af urene Bevæggrunde. Men herover ere de kirkelige Domstole opad indtil Curien i Rom de eneste competente Dommere. En Præst, som i saa Henseende føler sig forurettet, maa derfor have fri Adgang til denne Øvrighed. Saa meget staaer imidlertid fast, at intet borgerligt eller verdsligt Tribunal kan blande sig i et Spørgsmaal af denne Art. Thi det vilde forpligte en saadan Domstol til at undersøge et Anliggende, som det er ganske og aldeles ude af Stand til at bedømme. Naar Klageren har indgivet sin Betænkning paa competent Sted, og den Anklagede sluttelig var bleven befunden skyldig i en uretmæssig Handling, og Klageren havde lidt Skade, da kunde muligviis et Krav paa Skadeserstatning indgives af ham ved en Civilretsdomstol. Men et saadant Tilfælde foreligger ikke her.“

Wien, 1. Marts. Det ungarske Episkopat tilstræber ligeoverfor de confessionsløse Statsskolers fordærlige Retning Oprettelsen af et Mellemskolelærerseminar i Buda-Pest til Uddannelse af Lærere ved katolske Mellemskoler. Cardinal Haynald har allerede anviist 100,000 Gylden, og Biskop Dr. Schlauch af Szatmar 20,000 Gylden til dette ædle Øiemed, og Ungarns øvrige Biskopper ere i lige Maade besluttede paa at dække Institutets Omkostninger, hvis Virksomhed man saaledes allerede i en nær Fremtid turde imødesee, saafremt Regeringen og Frimurerlogen ikke træde hindrende iveien.

Africa. Den 29. Januar fandt Grundsteenlægningen af en ny katolsk Kirke i Alexandrien (Ægypten) Sted, der skal bygges i Marinekvarteret. Den højærværdigste Biskop udførte denne Cæremoni, omgivet af hele sin Clerus. Iblandt Gæsterne befandt sig ogsaa en Repræsentant for det franske Consulat; thi som bekjendt staae alle Ægyptens katolske Kirker og Velgjørhedsanstalter

under Frankrigs Beskyttelse. Samme Dags Aften forsamlede sig i de christelige Skolebrødres Sal en talrig Forsamling for at høitideligholde en i vort Land sjælden Fest. Man mindedes nemlig paa denne Dag den katholske tyske Menigheds Sognepræsts P. Ladislaus Schneiders 25aarige Præstejubilæum. Forsamlingen, som omtrent talte 60 Personer modtog Jubilaren med alle de Tegn paa Høiagtelse, som han saa rigeligt har fortjent i sit til Velgjørenheden viede Liv. Der blev holdt flere Taler til Jubilaren, som svarede i en Tale, som rørte alle de Tilstedeværende.

Hammerfest, 7. Febr. Ogsaa i det nordligste Norge begynder den christelige Kjærlighed at udbrede sin Solvarme. En nidkjær Missionspræst, Hr. Pastor Hagemann, meddeler os Følgende om de „graa Søstres“ og „St. Vincents - Foreningens“ Virksomhed i Hammerfest:

„Vort Sygehuus er nu færdigt. Otte Senge ere indrettede for helbredelige Krøblinge, og vi have Plads for 24—30. Søstre pleie for Øieblikket 3 Krøblinge i Huset og 7 Syge i Byen; tre af disse Syge faae ogsaa deres Pleie fra Sygehuset. Begge vore Læger, saare vakkre Mænd, ere Søstrene meget bevaagne og betjene sig af deres Hjælp med oprigtig Anerkjendelse. Vore Embedsmænd, som overhovedet Beboerne af Hammerfest og Omegn, vise Velvillie og Agtelse for Søstrene. Kun Skade, at disse ikke kunne yde Mere; Kræfter og Midler mangle os. Søstrene ere sunde og overmaade tilfredse og finde sig med Gudhengivenhed i vore virkelig haarde klimatiske Forhold, sigende: „Vi takke Gud, at vi tør være her.“

Vor Vincentsforening har fire active og otte Æresmedlemmer. Forrige Aar havde vi syv active og fire Æresmedlemmer. Men et Par af disse ere nu reiste sydpaa med deres Familie. De milde Gaver, som indkomme fra Brødrene og herværende Velgjørere, anvendes til Medicin og Andet Sygepleien vedrørende, til Føde for mange Fattige og forladte Børn, som Vincentsbrødrene og de „graa Søstre“ ofte bespise. Vincentsbibliotheket har en Deel større og mindre Bøger, som gratis blive uddeelte og meget læste. 3—4 Familier blive ugenlig besøgte. Foreningen er os til største Nytte og vilde jeg ønske, at den maatte udbrede sig til alle Missionstationer i Skandinavien.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 19. Marts. 4de Fastesøndag. Joseph, Herrens Plelefader og Kirkens Skytshelgen. (I Klosterets Huuscapel, Toldbodveien 14, er det Allerhelligste udstillet til offentlig Tilbedelse fra Kl. 6 Morgen til Kl. 5½ Aften.) — 20. **M. Johannes Sarkander, Martyr.** — 21. **Tl. Benedict, Abbed og Ordensstifter.** — 22. **O. Patritius, Biskop, Apostel for Irland.** (I Sct. Knuds Capel Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken.) — 23. **To. Catharina af Vadstena, Jomfru (den h. Birgittas Datter.)** — 24. **F. Ihukommelse af Jesu kostbare Blod.** — 25. **L. Mariæ Bebudelse** (feires offentlig den 4de Fredag efter Paaske.)

Søndagen den 26. Marts. Passionssøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Fasteandagt: Onsdag Aften Kl. 7½ i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen den 19. Marts Kl. 8½, Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Elisabethforeningen

holder sit ordentlige Møde Søndagen den 26. Marts efter Høimessen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grossever Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn

Nr. 13. Fredagen den 24. Marts. 1882.

Indhold: Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip. Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Pastor Wilhelm Tenten. Kirkelige Efterretninger: Baden. Nordamerica.

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip.

(Fortsat fra Nr. 12.)

IX.

1. I denne Retning har saaledes Folkesuverænetetens Idee indtil vor Tid historisk udviklet sig paa Statslivets Omraade; og, da denne Udvikling viser, at der her ikke er Tale om en guddommelig Ordning, der ogsaa omfatter Statens Autoritet og dennes Anordninger, ja, at en saadan Opfattelse ligefrem bliver afviist, saa er dermed Theoriens *atheistiske Charakter* væsenlig godtgjort. Derfor mangler den sædelige Factor ganske i det paa dette Princip byggede Statsvæsen. Naar den almindelige Folke- eller Statsvillie ene hersker i Kraft af den bag samme staaende *materielle Magt*, og ikke i Kraft af en i en

sædelig Verdensorden begrundet Ret, saa kan heller ikke Lydighedspligten fra Statsborgernes Side være en sædelig Pligt. Den som ikke befaler i Kraft af en af Gud grundlagt sædelig Orden, har ikke Ret til at kræve Lydighed i den sædelige Ordens Navn. Det Ene forudsætter det Andet. Saaledes mangler hele Statsvæsenet et sædeligt Grundlag; det er paa den ene Side Magten, og paa den anden Side Frygten for denne Magt, som skal holde Statsmaskineriet sammenkittet. Men netop af denne Grund kan et saadant Statsvæsen kun saalænge holdes sammen, som Statsmagten er istand til at fremtvinge hin Frygt og holde de modstræbende Kræfter i Tømme. Er dens Magt utilstrækkelig hertil, er det ude med dens Autoritet; den falder, og falder medrette, fordi den viser sig at være afmægtig. Revolutionen er i dette Tilfælde ikke Oprør imod en i Medfør af en sædelig Ordning retmæssigt bestaaende Magt, men her er blot Tale om en Conflict mellem Magt og Magt. Lykkes det den revolutionære Magt at overvælde og styrte den bestaaende Magt, saa træder den dermed i dennes Sted og er da ligesaa „legitim“, som den var. Saaledes er i en saadan Stat ingen bestaaende Autoritet længere sikker, undtagen forsaavidt den veed bestandig at forøge og forstærke sine Magtmidler, hvilket selvfølgelig kun kan skee paa Folkets Bekostning. En saadan Statsmagt maa stedse ruste sig, for ikke at blive Offer for en revolutionær Bevægelse. Og dog lærer Erfaringen, at den desuagtet ikke formaaer at værges sig mod de revolutionære Partiers Snubhed, og at dens Magt ligeoverfor Revolutionen ofte kommer tilkort. Men, naar eengang saadanne Tilstande have faaet Indpas og ere blevne saa tilvante i en Stat, at der blot behøves et af Lykken begunstiget revolutionært Stød for at styrte enhver bestaaende Autoritet og sætte sig i dens Sted, da maa denne Stat uundgaeligt hjemfalde til en ret grundig Forstyrrelse. Emancipation fra den af Gud grundlagte Samfundsorden, Ude-

lukkelsen af alle sædelige Factorer kan kun have de fordæryeligste Følger for ethvert Statsvæsen.

2. Paa den anden Side derimod vil den Jordbund, hvori Folkesouverænetetens Princip har fæstet Rod, frembringe den meest despotiske *Absolutisme*. En Myndighed, som ikke hviler paa guddommelig Anordning, men aleue støtter sig til Magten, kan kun regere absolutistisk, fordi Alt for den kun kommer an paa, ved Udfoldelse af sin Magt at vedligeholde sit Herredømme. Hertil kommer, at Folkesouverænetetsprincippet gjør alle Samfundets Medlemmer retløse ligeoverfor Magten. Dette tilstaae selv Theoriens Forsvarere ganske uforbeholdent. Folke- eller Statsvillien, heder det, har en absolut Magt over alle Enkelte, og Enhver maa ubetinget bøie sig for den. Hvorledes de Love, den giver, end ere, de ere altid retfærdige, fordi Folkesouverænen ikke kan gjøre sig selv Uret; paa de Enkelte, som saadanne, kommer det ikke an; om de lide Skaar i deres Rettigheder, er ligegyldigt, da der ikke kan tilkomme dem en høiere Grad af Rettigheder og Friheder, end Folke- eller Statsvillien til enhver Tid vil tilstaae dem. Dermed er for alle Borgere, for Individuer saavel som for Corporationer, al Retssikkerhed ophævet; de ere alle med Legeme, Gods og Liv hjemfaldne til Stats-Afguden, til den absolute Statsvillie, og der fattes dem enhver Mulighed til at værgе sig imod den, da alle Magtmidler ere paa Statens Side, og ingen paa deres. Det er saaledes sandt, at Folkesouveræneteten afføder Statsabsolutismen i dens raaeste og voldsomste Form; ligeoverfor det christelige Autoritetsprincip fremstiller den sig under Frihedens Maske, men den medfører Trældom og Ketsløshed for Alle. Men, eftersom Ingen i Længden finder sig i denne Skæbne, udæsker den Revolutionen og styrter Samfundet i Fordærvelse.

3. Den „almindelige Folkevillie“ — unægteligt en skjøn og tillokkende Formel! men Alt, hvad den har at byde sine Yndere, er hverken Mere eller Mindre end et *Skin*. Denne almindelige Folkevillie, som i Folkesouve-

rænetetsdoctrinen skal forestille Statsmagten, viser sig nemlig ved nærmere Betragtning at være en reen *Fiction*. Thi hvo indestaaer for, at det, som en tilfældig Parlamentsmajoritet under tilfældige Omstændigheders Indflydelse beslutter, virkelig er den almindelige og ægte Folkevillie? Der er jo dog ogsaa en Minoritet; skal dens Villie slet ikke komme i Betragtning, naar Talen er om en „almindelig“ Folkevillie? Just derved, at Minoriteten befinder sig i Opposition mod Majoriteten, ophører denne at være almindelig Folkevillie; og, bliver den alligevel gjort gjældende som saadan, saa har man forladt Principet for den almindelige Folkevillie, og stillet sig paa den nøgne retløse Magts, paa Usurpationens Standpunkt. Og dette saameget mere, som den ulige større Deel af Folket eller saagodtsom hele den arbejdende Classe er udelukket fra Deeltagelse i Souveræneteten og bliver paatvunget en lille af udvortes tilfældige Omstændigheder begunstiget Minoritets Villie. Intet er modbydeligere, end at see den moderne Liberalisme bryste sig med Folkesuverænetet, medens der dog næsten ikke er Mere af denne tilbage, og den er bleven afløst af Pengemagts forhadte oligarkiske Regimente. Kan man da undre sig over, at Socialismen reiser sig mod dette hykkelske System og søger at styrte det? Den har i alle Tilfælde Consequentsen for sig, naar dens Tilhængere tilraabe deres liberale Modstandere: Vi høre dog ogsaa til Folket, og det med større Ret end I; thi vi ere det virkelige, langt overveiende Fleertal, og vi bære Arbeidets hele Byrde, medens I leve i Vellevnet. Ogsaa vi hylde Folkesuverænetetens Grundsætninger; men, skal den blive til Sandhed, da maae ogsaa vi, det arbejdende Folk, have Deel i Souveræneteten, og det saameget mere, som vi ere Folkets Kjerne. I maae stille Eder lige med os; først da er Ordet „Folkesuverænetet“ ikke mere nogen Løgn i Eders Mund, som det hidtil har været! Socialismen har fra sit Standpunkt Ret til at tale saaledes, og det liberale Aristokrati har, da det

hylder det samme Princip, ikke mindste Ret til *principielt* at fordømme dens Bestræbelser.

4. Saaledes er, som vi have seet, den paa Folkesouverænetetens Princip grundlagte Stat i Medfør af selve sit Princip allevegne givet til Priis for Partikampe og Partiterrorisme. Da Alt her ene gaaer ud paa, under den almindelige Folkevillies Maske at faae Majoritet for Gjennemførelsen af sine egne Formaal, saa vil altid det mægtigste og voldsomste Parti i Staten faae Regimentet i sine Hænder. Forstaaer et Parti enten at smigre den store Mængde, eller at imponere den, saa vil det altid skaffe sig Majoritet og ved denne kunne sætte Alt hvad det vil igjennem, om end til Skade for den øvrige Deel af Folket. Bliver saa Partiet igjen fortrængt af et andet, saa begynder dette nye Parti det samme Spil, indtil under disse endeløse Partikampe hele den sociale og politiske Samfundsbygning styrter sammen og Folket som saadant gaaer tilgrunde. Vistnok kan der indtræde Partikampe ogsaa der, hvor man endnu holder det christelige Autoritetsprincip i Ære; men der ere de da noget Abnormt eller Sygeligt; men her ere de *Regelen*, her høre de til Statens normale Tilstand, fordi de ere en naturlig Følge af Folkesouveræneteten.

5. Eller — er dette maaskee kun theoretiske Følgeslutninger? Tilvisse ikke! De europæiske Staters Historie har siden 1789, da Folkesouverænetetens „store Principer“ fik Magt over den offentlige Mening og gjorde sig gjældende i Livet, tilstrækkeligt beviist, at dette atheistske Princip efter Naturens Gang maatte drage Staterne ned i Forstyrrelsens og Opløsningens Afgrund. Revolutionen er jo nemlig siden den Tid bleven permanent, og Autoriteten i en Grad, som ingensinde før, undergravet og nedværdiget. Hvor mange Throner ere ikke i denne Tid styrtede sammen som Korthuse! Og, langt fra, at man i denne Omstyrting af Throner saae Noget, der antastede den retmæssige Samfundsorden, har Liberalismen allevegne, hvor den bestaaende og berettigede

Statsorden sank sammen under en kronet eller ikke kronet Revolutions Kølleslag, strax været ved Haanden for at retfærdiggjøre det Skete, for at lovprise det som en Fordring af Tidens Fremskridt og smykke Revolutionens Ledere med Ærens Laurbærkrands. Kun hvor Principet vender sin Spidse mod dens *eget Partis* Herredømme, vil Liberalismen ikke lade det gjælde; da raaber den paa „Rebellion“ — et Begreb, som ellers efter dens Grund-sætninger er den ubekjendt — og bringer Politi og Sol-dater paa Benene imod de forhadte Rebeller. Selv de sædelige Factorer, som man ellers ikke tager Notits af, komme i dette Tilfælde til Ære og blive førte i Marken mod Rebellerne. Paa en Uærlighed mere eller mindre kommer det her ikke an. Saaledes er Statslivet i det moderne europæiske Samfund ved det af Liberalismen hævdede Folkesouverænetetsprincip og dettes Anvendelse paa de factiske Forhold blevet i høi Grad fordærvet og rystet. Ingen Throne er mere sikker, med mindre den ubetinget underordner sig de liberale Ønsker og Projecter, eller i modsat Fald har en Skov af Bajonetter eller en talrig Artilleripark til sin Raadighed; men hele det of-fenlige Liv er i saa Fald udartet til en sig selv tilintet-gjørende Partikamp. Og, hvad der er det Værste: man erkjender ikke Ondet, og, om man ogsaa erkjender det, vover man ikke at nævne det ved dets rette Navn og optræde imod det; Autoriteterne hylde det, fordi de efter deres Mening ikke kunne eller tør Andet, maaskee ogsaa i det Haab, at kunne uddrive Djævelen ved Beelzebub. Men dette Haab er forgjæves! Mørkets Magter ere ikke at spøge med; den, hvem Slangen eengang har omslyn-get, er hjemfalden til dens Magt; den kan i længere eller kortere Tid holde sit Bytte i Døds-kamp, men Døden indtræder tidligere eller sildigere.

(Sluttes.)

Skitseret Uddrag af P. Lacouture's tredie Prædiken.

3. Fastesøndag.

Sidste Søndag saae vi, at mange Mennesker ikke ville tjene Gud, ikke erkjende Ham som deres rette Herre. Vi saae ogsaa, at Gud ubestrideligt er den rette Eiermand — at Han alene har Ret over os. Kan da Gud være en slet Herre, og have Menneskene Ret, naar de ikke ville tjene Ham? eller er Han en god Herre og Menneskene Daarer? Vi skulle nu faae at see, at Gud er en god Herre. — I 6 Aartusinder har Jorden nu staaet, og allerede i Tidernes Begyndelse lød det fra de gamle Patriarker: Gud er en god Herre! og de levede dog meget længe og havde, da de bleve saa gamle, Tid til at gjøre deres Erfaringer! Menneskene nedsank efterhaanden i store Synder, og Gud havde Medlidenhed med de arme vildfarende Sjæle. Herren aabenbarede sin hellige Lov og det lød til Menneskene: „Du skal ikke have andre Guder; kun Mig skulle I elske og tjene.“ Det var en god Herre der taledede, gode Ord der lode om at elske Ham. Men hvorledes? Er det da ikke svært at elske Gud? — Skulde det maaskee være svært at elske sin jordiske Fader? — „Du skal ikke tage Herrens din Guds Navn forfængeligt“. Ville Menneskebørn maaskee tale bespotteligt om deres kjødelige Fader? Visselig ikke! — Herre, Du er en god Herre, siig mig Dine Bud, at jeg kan efterleve dem! „Hold Hviledagen hellig“ — Hvorledes? Gud giver os hele Livet, alle Ugens Dage kunne vi gjøre hvad vi ville, og kun en eneste Dag forlanger Han for Sig! Hvad skal jeg da gjøre paa denne Dag? — Hvil Dig, lyder det til os; hvil dit Legeme, for at det kan samle Kræfter — forlad din daglige Beskæftigelse, dit Kjøbmandsskab og Forretning — lad Alt dette hvile, for at din Sjæl kan blive styrket til at elske mig, Herren, din kjærlige Fader! Dette er den ene af

Lovens Tavler, hvorpaa de Bud, der angaae Guds Dyrkelse, staae skrevne; derfra lyder det til os om at elske Gud af vor hele Sjæl, af vor ganske Styrke og al vor Kraft. Alt dette vidner om, at vi have en god Herre, hvem det er let at tjene, og vi udbryde: Vor Fader, Du som er i Himlen, helliget worde dit Navn — Eller er det da saa svært at erkjende sin jordiske Fader og at elske ham?

Den anden af Lovens to Tavler handler om Næsten, om at elske vor Næste som os selv! — Er det saa vanskeligt at see, at man har Brødre og Sødskende? og at elske dem?

Gud er en god Herre. Herom sang Kong David: „Een Dag er bedre i Herrens Forgaarde end mange i Verdens Pauluner!“ „Gud er god og hans Miskundhed varer evindeligt“. Saa god er Gud, at denne Godhed strækker sig til alle hans Gjæringer. Ja, da han saae Slægten nedsunken i Synd, fik hans kjærlige Faderhjerter saa dyb Medlidenhed med den forblindede Menneskeslægt, at Han spurgte Maria, om hun vilde laane Ham en jordisk Dragt, et Hylster, hvori han kunde svøbe sin Guddom, og, klædt som en af os, frelse Syndere. Men Han, som bar al Verdens Synd af Kjærlighed til os — mon han nu forlanger en uendelig vanskelig Tjeneste? Han, som kom til os i den ringe Skikkelse, kom som til frygtssomme Børn; thi det ere vi, vi, som frygte Fattigdom og Ringhed — mon han nu forlanger af os, at vi skulle give Afkald paa al Rigdom, paa alle Livets Goder ligesom han? Nei — han siger: behold din Rigdom, men vil Du af Kjærlighed til Gud give Noget bort, ja selv om det kun var en Drik Vand, Du gav i Mit Navn, saa vil jeg tage din Gjærning som gjort for Min Skyld, og den skal bære Frugt for Evigheden.

Han gjorde Alt for os og forlanger Intet. Kjærlighed drev Ham til at bringe det store, det dyrebare Offer og tømme Smerternes Kalk, indtil han, møisommeligt bærende sit Kors, naaede op paa Calvariebjerget. Han

beskikkede sine Apostle, og gav St. Petrus Nøglemagten. „Hvad Du løser paa Jorden skal være løst i Himlen, og hvad Du binder, skal være bundet i Himlen“. Han vidste, hvor svage vi ere, og af Kjærlighed til os ordnede han det saaledes, at vi, hvis vi trods hans Naade falde i Synden, at vi da atter kunne opnaae Hans Venskab og blive fuldt gjenindsatte i hans Naade, med alle de Fortjenester, som vi havde førend vi faldt. Men Petrus undrede sig og spurgte, hvormange Gange man da skulde tilgive Synderen — mon 7 Gange? Nei, svarer Jesus Christus: indtil 70 Gange 7 Gange; vedbliv at tilgive saalænge din Næste angrrer, for at jeg tilsidst kan give ham min Velsignelse; Er det ikke en god Herre?

Fattes I Noget? spurgte Herren engang sine Disciple. Nei, Herre, vi fattes Intet. Prøv blot en eneste Dag at tjene Ham, og I ville ikke ophøre dermed, thi han er en god Herre.

Hvad forlanger han da af os?

Der er i Indien en Flod, som kaldes Ganges; i denne var det engang Skik at kaste sig for at opoffre sit Liv til Gud, eller lægge sig foran den Vogn, hvorpaa de Folkeslags Afgudsbillede stod, og saa blive knust til Ære for en Afgud. Det er meget forstaaeligt; thi, erkjende vi, at vi skyldte Gud Alt, da ligger det nær at ønske at kunne bringe ham et stort Offer og skjænke ham Alt igjen, ved ligesom i en Sum at offere sig selv, knuses af ham. Men nu forbyder Herren os selv at raade over vort Liv: I skulle leve og i Eders Liv elske mig og tjene mig! See, de jordiske Herrer give meget sjældent deres Tjenere en Dag om Ugen fri; Herren giver os 6 Dage, men den syvende hører Mig til, siger han; men hvad skulle vi da gjøre, Herre, paa denne Dag? — hvile vort Legeme og lade vor Sjæl voxer i Kundskab om denne vor gode Herre! Dog — hvorfor tale om fjerne Tildragelser? Lader os kaste et Blik paa de svundne Tider! Ikke alene Apostlene, men Millioner, ja 10 Millioner af Martyrer have vidnet, at Gud er en god Herre. Betragter

Polykarp. Vil Du fornægte din Gud og ofre til vore Guder? lød det til denne ærværdige Olding, men han svarede frimodigt: „Nu har jeg tjent den levende Gud i 80 Aar; Han er en god Herre, Ham vil jeg ikke fornægte. Betragter den hellige Augustinus, som kom tilbage fra sine Vildfarelser for at tjene Gud, og ikke op-hørte dermed; thi ogsaa han erkjendte, at Gud var en god Herre. I det franske Sprog er der en Eien-dommelighed, som vel er værd at lægge Mærke til, den nemlig, at man der i Folkets Tale altid hører de Ord: „den gode Gud“; det er den fælleds Benævnelser, det er hele Folkets Udtryk for Begrebet om Alt, hvad Gud kunde kaldes. Han er den gode Gud —, og dette Ud-tryk indeholder Alt det øvrige ligesom samlet under Eet. — Den gode Gud er en god Herre, fra hvem Alt Godt kommer.

Dog, ogsaa her har der jo været Mænd, som hellere offrede Alt, ja selve Livet, end at opgive at tjene denne gode Herre. Eders hellig Knud er et talende Beviis herpaa. Hvad gjorde han da? Da han mærkede, at Folkets onde Hensigter vilde komme til Udførelse, tyede han til Herrens hellige Huus — den Herre, hvem han havde tjent saa trofast, og som nu vilde forunde ham Martyrkronen; denne gode Herre vilde han forblive tro indtil det Sidste. Rolig og gudhengiven knælede han i Bøn, indtil Steenregnen trængte igjennem Kirkens Vinduer, og endelig, da Spydet traf hans Bryst, udaandede han freidig sin fromme Sjæl for sin Herres Skyld — i sin gode Herres Tjeneste. Hans Reliquier hvile i St. Albani Kirke i Odense og han staaer som et lysende Exempel paa hellig Fromhed i det høie Nord.

Naar en General vil vække sine Soldaters synkende Mod. og begeistre dem til fornyet Angreb, saa kaster han sig frem mod Fjendens truende Landser og offerer sig selv; saa følge Soldaterne modigt efter, opflammede af Begeistring.

Saaledes gjorde ogsaa den uendelige Kjærlighed selv

— Jesus Christus tog selv den forreste Plads, kastede sig mod Fjenden og ved sin opoffrende offervillige Kjærlighed begejstrede Han alle sine Efterfølgere, opflammende dem til at følge sig ind i Kampens Hede.

Utallige ere de, som have tjent denne gode Herre, hvis Liv fra Krybben til Korset var Kjærlighed til os. Lad os elske Ham, thi Han elskede os først, og voxte i Hans Kjærlighed! Han nøiedes ikke med at give sit Liv hen for os paa Korset, men efterlod os sig selv — ja dette er det største Beviis paa hans Kjærlighed, paa den guddommelige Kjærligheds Overmaal — den gode Gud giver os sig selv i Eucharistiens Hemmelighed!

e.

Pastor Wilhelm Tenten.

Det er neppe 6 Uger siden, at den nidkjære Pastor Freund blev kaldt tilbage til sit Dioces, og allerede have vi at beklage Tabet af en anden Præst: Pastor Wilhelm Tenten, bekjendt af sin flæeraarige Virksomhed i Kjøbenhavn, er nemlig afgaaet ved Døden i Aarhus den 6te d. M.

Født den 13de November 1833 i Lank ved Crefeld i Rhinlandene, søgte han Latinskolen i Düsseldorf, studerede Philosophi og Theologi i Münster og Bonn, blev præsteviet i Cöln A. 1857 og saa ansat som Capellan i Ippendorf ved Bonn. Allerede her, i sin første snevrere Virkekreds, gjorde han sig almindelig agtet og afholdt ved de Egenskaber, der ogsaa paatrykte hans senere, mere udvidede Virksomhed dens særlige Præg, d. e. ved Lige-fremhed, Bestemthed og utrættelig Nidkjerhed. Dog skulde han ikke forblive længe i denne Stilling. En indre Stemme sagde ham: Du er ikke endnu paa den Plads, som Forsynet vil sætte dig paa. Efter altsaa at have søgt og erholdt Entledigelse fra sit Embede, anvendte han endnu 6 Aar (1861—1867) til grundigere at uddanne sig i asketisk, videnskabelig og praktisk Retning.

Saaledes udrustet, tog han paany fat paa Sjælesorgen i Sommeren 1867. Han virkede som Prædicant, Katechet og Skriftefader adskillige Steder i Rhinlandene, især i Aachen og Coblenz. I begge disse Stæder ledede han blomstrende Mariacongregationer for Mænd og Ynglinge, der talte flere Hundreder af Medlemmer. Congreganisterne holdt meget af deres ligesaa energiske som nedladende Præses; derpaa have de givet ham utvetydige Beviser ligetil hans Endeligt. Vi tillade os her endnu engang at henlede Opmærksomheden paa den allerede tidligere*) her omtalte kunstrige Kirkefane, der paa Høitidsdage sees i Jesu-Hjerte-Capellet. Det var nemlig paa den Afdødes Anmodning og af Erkjendtlighed mod ham, at en Herre i Aachen, der som Congreganist i sin Tid havde lært ham at kjende, som Tegn paa sin Høiagtelse, forærede dette Kunstværk til den marianske Congregation i Kjøbenhavn.

Tre Aar havde Sjælesørgeren tilbragt i travl, uforstyrret Virksomhed, da i Juli 1870 den tysk-franske Krig udbrød og aabnede den christne Barmhjertighed en uoverskuelig Arbejdsmark. Pastor Tenten havde allerede før viist, at hans Kjærlighed til sine nødlidende Medmennesker var stærk nok til ikke at ændse nogen- somhelst Fare, men, om det saa maatte være, at sætte selve Livet paa Spil for at yde de Døende aandelig Hjælp og legemlig Pleie. Det var 1866. Dengang opholdt han sig i det berømte fordums Benedictiner-Abbedi Maria Laach nærved Coblenz, for der i Eensomhed uforstyrret at kunne hellige sig til boglige Sysler. Men da udbrød den asiatiske Cholera-Epidemi i Omegnen af det gamle Kloster. Strax og freidig forlod han sine Bøger og aandelige Beskæftigelser for at røgte den barmhjertige Samaritans Gjerning i de Syges og Døendes Tjeneste. Dette havde saa at sige været et For spil for, hvad han skulde virke som Feltpræst og Lazareth-Sjælesørger.

Ved Krigens Udbrud vilde han ikke lade sig beskæmme af de mange Præster og barmhjertige Søstre og Brødre, der ilede til de blodige Slagmarker, for under utrolige Savn at pleie de Saarede og Syge og hjælpe de Hjælpeløse til en salig Dødsstund. Han var endog en af de Første, der skyndte sig til Skuepladserne for al Slags menneskelig Elendighed. Først fulgte han Krigens blodige Spor indtil lige under Metz' Fæstningsmure;

*) forrige Aarg. S. 430.

senere, da det var blevet muligt, nogenlunde at fordele og ordne Pleiekræfterne, tog han i Spidsen for en Skare Ligesindede fast Ophold i Pont-à-Mousson ved Moselen ikke langt fra det beleirede Metz. Her arbejdede han med utrættelig Nidkjærhed, indtil han selv blev syg og saae sig nødsaget til som Reconvalescent at søge tilbage til Coblenz.

Ganske vist blev hans Selvopoffrelse paaskjønnet ikke blot af Private men ogsaa af det Offenlige; ganske vist blev han, ligesaavel som mange andre katholske, Præster og Ordensfolk, tilkjendt Medaillen for trofast Pligtopyldelse i Krigen. Men det gik ham ikke bedre end de andre Decorerede: tiltrods for Alt blev han dreven ud af sit Hjem og Fødeland. Paa Krigen fulgte „Culturkampen“. Preussen var ligesom blevet beruset af sine uhørte Seiervindinger. Det vendte tilbage til de gamle „preussiske Traditioner“, som syntes i de sidste 30 Aar at være glemte: det optog paany Kampen mod Rom og det bidsigere end nogensinde før. En vantro Liberalisme vilde prøve paa, om den ikke kunde faae Bugt med Christendommen, ligesom den havde kuert den nationale Arvefjende. Angrebet gjaldt nærmest den katholske Kirke, som Christendommens fasteste Bolværk, og i første Linie de religiøse Ordener samt hele Geistligheden. Culturkampens første Bølgeslag ramte ogsaa P. Tenten. I Hjemmet kunde han ikke længere arbejde paa sine Landsmænds evige Frelse og timelige Velvære. Men at være uvirksom — det kunde han endnu langt mindre. Derfor søgte han en anden Arbeidsmark og fandt den her i Danmark.

Kjærligheden vorder Alt for Alle. Havde T. i Lazaretherne omkring Metz taget sig med samme Kjærlighed af Alle, det være sig Ven eller Fjende, det være sig Landsmand eller Franskmand, saa gjaldt hele hans Iver fra nu af hans Troesfæller i Danmark. Men for at kunne gjøre sig dem nyttig, maatte han først sætte sig ind i Sproget og de religiøse Forhold. Med hele sin Energi lagde han sig derfor efter det danske Tungemaal. Inden kort Tid begyndte han at prædike. Vel var han ikke, hvad man kalder en Taler i Ordets snevrere Bemærkelse, — selve Stemmen manglede Kraft og Metal —, men han forstod den Kunst at fremsætte en Fylde sunde og opbyggende Tanker fatteligt, klart, i veloverveiet Orden, med Fynd og Klem og ikke uden beaandeude Varme. Han prædikede hver Søn- og Helligdag i samfulde 7 Aar,

først (1874 og 75) paa Ledreborg, saa (1875—80) i Kjøbenhavn, hvor han var ansat som Præst ved Sct. Josephs-Hospital.

Det var en lang og i Længden besværlig Vei fra Kronprindsessegade til Griffenfeldtsgade; i de sidste Uger vedgik han ogsaa aabent, at det tidt faldt ham saare besværlig; men han gik den daglig tre Aar igjennem, i Vintermaanederne længe før Daggry, for at begynde Messen præcise paa Klokkeslet halvsv. Ingen fik nogen-sinde at høre af ham, hvilken Byrde det var for ham. Han var for meget Mand til at klynke; og han holdt meget af at være Hospitalspræst. Som saadan fandt han jo Leilighed til at øve alle Slags Kjærlighedsgjæringer: hver Søn- og Helligdag aabnede han alle Katholiker paa Nørrebro Leilighed til at efterkomme Kirkens Bud og høre Messe samt Homili; hver Løverdagaften, naar Skriftetimerne førte ham til Hospitalet, benyttede han den Fritid, der levnedes ham, til at gaae fra Værelse til Værelse og fra Seng til Seng, for at hilse paa de syge Troesfæller og sige dem et trøstende Ord. Denne Virksomhed yndede han saameget, at han gjerne fandt sig i, paa Søndagene at gaae den lange Vei blot for at læse den h. Messe i Sct. Josephs-Capellet.

Kom han saa efter Messen hjem, saa satte han sig til Skrivepulten. Thi den mundtlige Forkyndelse af Ordet lod han sig ikke nøie med; han vilde gjøre sig nyttig i alle Maader; han greb til Pennen. I en Række Aar var det Pastor Tenten, der skrev de kirkelige Efterretninger her i „Kirketid.“ Tilmed oversatte han endee! Fortællinger og Afhandlinger, hvoraf to større ogsaa ere udkomne i Særtryk, den større Novelle „Troens Triumph“ og Cardinal Mannings værdifulde Arbeide „Vaticaner-Conciliets sande Historie“. Ogsaa den rørende Fortælling „En Juleaften“ i sidste Aargang sidste Numer var bearbejdet af T.*) Blandt hans efterladte Skrifter, der alle ere vel ordnede og smukt skrevne findes en Deel Smaafortællinger, som vi haabe, at Læseren endnu skal faae Leilighed til at opbygge sig ved.

Men alt Dette var kun Biting i Forhold til hans Hovedgjærning. Det, hvorved han har indlagt sig størst Fortjeneste, var Congregationerne. At disse religiøse Foreninger af ligesindede Mænd, Ynglinge eller Kvinder

*) Ved en Feiltagelse blev den mærket med et urigtigt Bogstav.

til fælleds Andagtsøvelser og gjensidig Støtte kunne være en kraftig Løftestang for et ægte christeligt Menigheds-liv, er paa Forhaand indlysende og stadfæstes af en 300 Aars Erfaring. P. Tenten kjendte deres Indflydelse navnlig fra sin tidligere Virksomhed som Bestyrer for de blomstrende Congregationer i Aachen og Coblenz. Og, hvad der var af meget større Betydning, han havde der gennemgaaet en Skole, som gjorde ham særdeles skikket til det vanskelige Foretagende, her i Hovedstaden at grundlægge en Congregation trods de mangehaande Hindringer, som vore Forhold maatte lægge den iveien.

(Sluttes.)

Kirkelig Efterretning.

Baden. Fra Constanz meddeles, at en tidligere ivrig Forsvarer og Udbreder af Gammelkatholicismen, den forhenværende Stationsforvalter Leonhard Geiger, er vendt tilbage til den romersk-katholske Kirke.

Nordamerica. De fra Frankrig fordrevne Ordensgeistlige arbeide i den nye Verden til Menneskehedens Frelse. Regeringen i Canada har endog kaldet Trappisterne dertil og givet dem Forskud for lang Tid til Oprettelsen af Agerbrugs Mønsteranstalter. De christelige Skolebrødre have i forskjellige Stæder af de forenede Stater oprettet Skoler og Collegier, hvis Discipelantal voxer med hver Dag. Maristerne have i San Francisco oprettet et stort Seminar og udføre tillige Sjælesorgen for den talrige chinesiske Coloni. Jesuiterne endelig have sendt talrige Missionærer til Cuba, for at prædike de derværende Chinesere Evangeliet. — For kort Tid siden holdt P. Aloysius O. S. B. (Benedictinermunk) en Mission ved Wild Rice River og døbte 23 Fuldblods-Indianere; 19 af dem vare Hedninger og Protestanter. Efter Daaben velsignede Missionæren alle deres Ægtepagt, som vare viede efter indiansk Lov; derpaa fortsatte han sin Underviisning, for at forberede dem til den første hellige Communion. I Løbet af Aaret 1881 har P. Aloysius døbt 170 Indianere; hundrede af dem vare Voxne, der fra Hedninger bleve Katholiker, og som trofast holde ved den hellige Tro. I Omegnens forskjellige Nybygder hersker en stor Bevægelse iblandt Indianerne, som slutte sig til den katholske Kirke.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 26. Marts. Passionssøndag. — 27. **M. Ferialdag.** (Rupertus, Biskop.) — 28. **Tl. Ferialdag.** (Sixtus Pave.) — 29. **O. Ferialdag.** (Augusta, Jomfru og Martyr.) I Sct. Knuds Capel Kl. 7½ Aften: Fasteandagt med Prædiken. — 30. **To. Ferialdag.** (Johannes Climacus, Abbed.) — 31. **F. Marias syv Smertes.** — 1. April. **L. Ferialdag.** (Hugo, Biskop.)

Søndagen den 2. April. Palmesøndag. Den høitidelige Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9½. Palmesøndag og Paaskedag afholdes den 2. Kvartalscollect af Peterspengen.

Søn- og Føsteds-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Fasteandagt: Onsdag Aften Kl. 7½ i Sct. Knuds Capel.
Amindehige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Elisabethforeningen

holder sit ordenlige Møde Passionssøndag den 26. Marts, efter Høimessen i Sct. Ansgar.

Foreningens Basar agtes afholdt i Paaskehelligdagene og anbefales herved paany til alle Troendes velvillige Bistand og Understøttelse.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Søndag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 14. Fredagen den 31. Marts. 1882.

Indhold: Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip. En Fyrstbiskops Testament. Pastor Wilhelm Tenten.

Det christelige Autoritetsprincip og Folkesuverænetetens Princip.

(Sluttet.)

X.

1. Alene den katholske Kirke har aldrig kunnet forsone sig med dette Folke- eller Statssoverænetetens Princip; den har meget mere afgjort tilbageviist det og erklæret det for et falskt Princip; og i den nyeste Tid har *Pius IX.* udtrykkeligt og offentligt for al Verden forkastet det. „Syllabus“ betegner nemlig følgende Sætning som vildfarende og antichristelig: *Autoritas nihil aliud est, nisi numeri et virium materialium summa* (Autoriteten er intet Andet end Tallene og Summen af de materielle Kræfter. pr. 60). Men denne Sætning er, som man ved første Øiekast seer, kun det korte og præcise Udtryk for

Folkesouverænetetens Princip, forsaavidt dette opstiller de parlamentariske Majoriteter (Tallene) og den bag disse staaende samlede Statsmagt (Summen af de materielle Kræfter) som Autoritetsbegrebets eneste Factorer. Dermed ramte Paven denne falske Grundsætning i Hjertet, og det er intet Under, at den liberale Verden overalt larmede over den Dristighed, at forkaste et Dogme som falskt, hvorpaa enhver ægte Liberal blindt troer, som paa en utvivlsom Sandhed. Men Paven lader sig ikke forbløffe af den moderne Verdens Phraser. Om ellers Ingen anerkjender det christelige Autoritetsprincip, saa maa dog i det mindste Kirken holde det i Hævd ligeoverfor alle Storme, som reise sig imod det, for at bevare det uantastet for en bedre Tid, naar Folkene, efter at have smagt alle Frugter af Folkesouveræneteten, ville blive *nødte til* atter at kaste sig i Armene paa det christelige Autoritetsprincip. Kirken kan aldrig slutte Forbund med Atheismen; og, da Folkesouverænetetsprincippet i sit dybeste Væsen er atheistisk, saa kan den ikke andet, end fordømme det som falskt og antichristeligt. Og, naar den gjør dette, saa gjør den det ene til Folkenes og Staternes Bedste, over hvilke *Atheismen* nødvendig maa bringe Fordærvelse og Undergang.

2. Hvor betimeligt det var, at Paven udtrykkeligt erklærede sig mod Folkesouverænetetens Berettigelse, seer man deraf, at der, ligesom i forrige Aarhundrede, saaledes ogsaa i den nyeste Tid atter er blevet gjort Forsøg paa at indsmugle hint Princip ogsaa i *Kirken*. Disse Bestræbelser gave sig navnlig tilkjende før og under Vaticanerconciliets Forhandlinger om Pavens Ufeilbarhed. Paven — sagde Ufeilbarhedens Modstandere — er ikke ufeilbar i Troes- og Sædelæren, naar han taler *ex cathedra* (d. e. i hele Kirkens Navn); han kan vel provisorisk udstede Troesdecreter, men de have ingen forpligtende Kraft for de Troende, saalænge Kirken ikke vedkjender sig dem. Først ved Kirkens Billigelse blive de forpligtende. I Begyndelsen indskrænkede man vel

Begrebet af „Kirken“, hvis Samtykke skulde være nødvendigt til hine Decreters Gyldighed og Alle forpligtende Kraft, til *Biskopperne*. Efter denne Betragtning skulde den ufeilbare Læremyndighed ikke tilhøre Kirkens Overhoved, men det samlede Episkopat; Paven skulde i sit Forhold til Biskopperne blot være Primus inter pares (den Første blandt Ligemænd); han skulde som saadan vel have Ret til at være den Første, som havde Ordet, men hans Udtalelse skulde ingen Gyldighed have, naar den ikke stadfæstedes af Biskopperne. Hermed havde man altsaa allerede betraadt Skraaplanen, og det kan derfor ikke undre, om man snart gik videre. Man lod tilsidst ogsaa Biskopperne falde og bestemte Begrebet om „Kirken“, hvis Billigelse skulde være nødvendig til de af Kirkens Overhoved udstedte Troesdecreters Gyldighed og Alle forpligtende Magt, saaledes, at derved skulde forstaaes *Totaliteten af alle Menigheder*. Hermed var Tærningen kastet. Nu bleve Concilierne, hvis Afgjørelser man tidligere havde respecteret som gyldige og forpligtende for Alle, ligeledes stillede under Kirkens, d. e. de samlede Menigheders, Control, og deres Decreters Gyldighed gjort afhængig af disses Billigelse. Biskopperne, saaledes hed det, vare paa Concilierne kun *Vidner* om deres *Menigheders* Tro, og disse sidste tilkom det altsaa at afgjøre, om det Vidnesbyrd, som Biskopperne havde aflagt om deres Tro, var rigtigt eller ikke.

3. Men hvad betyder Dette andet, end at Lærautoriteten ikke tilhører Paven, ja ikke engang Episkopatet, men „Kirken“, som et Indbegreb af alle Menigheder? Hvad betyder det andet, end at Paven blot er Kirkens styrende Overhoved (*caput ministeriale*), Kirkens øverste Embedsmand, og at som saadan kan han, ligesaa lidt som nogen anden Embedsmand, uden Souverænets (d. e. alle Menigheders) Samtykke træffe en endegyldig og Alle forpligtende Afgjørelse? hvad betyder det endelig andet, end at ogsaa Biskopperne med Hensyn til deres særegne Kirker blot have Charakteren af et „styrende Overhoved“, som paa

Concilierne repræsentere deres Souveræns, nemlig deres særlige Menigheds Anskuelse og Villie? Men hvad er alt Dette Andet, end Folkesuverænetetens Princip overført paa det kirkelige Gebet? Dette kan umuligt miskjendes. Var det lykkedes Ufeilbarhedsdogmets Modstandere at gennemføre deres Villie, da vilde hele Kirkeforfatningen være omstyrtet eller stillet paa Hovedet; det christelige Autoritetsprincip vilde da, som paa Statens, saaledes ogsaa paa Kirkens Gebet være gaaet tabt, og dermed Kirkens Grundvold undergravet. Dette saameget mere, som man tillige søgte ogsaa at overføre den moderne liberale Opfattelse af den offentlige Menings Betydning paa Kirken. Den „offentlige Mening“, sagde man, saaledes som den bæres frem af de Lærde, og fra dem gaaer over paa Folket, er det Afgjørende ogsaa i theologiske Spørgsmaal, og for den maae ogsaa den kirkelige Autoritets Bærere bøie sig. Saaledes vilde Læremyndigheden ganske være unddraget den kirkelige Autoritet og overført paa „Kirken“, betragtet som Indbegrebet af alle Troende og paa den disses Omdømme ledende offentlige Mening. Hermed vilde al kirkelig Orden været fuldkommen forstyrret, og det vilde blevet let at sønderrive Kirkens Eenhed, at opløse den i smaa Nationalkirker og bringe den under den absolut monarkiske Stats Herdømme. Dette var sikkert nok Liberalismens Hensigt, naar den med sin hele Magt traadte i Skranken for Ufeilbarhedens Modstandere. Den vidste hvad den vilde; den vilde indsmugle Folkesuverænetetsprincippet i Kirken, og dermed tilintetgjøre denne.

4. Denne Plan lykkedes ikke, fordi den ikke kunde lykkes. Vaticanerconciliet har afgjort tilbageviist disse Bestræbelser og ikke blot hævdet Pavens Fuldmagt over hele Kirken, men ogsaa defineret Dogmet om hans Ufeilbarhed som hele Kirkens øverste Lærer. Dermed er Adgangen til Kirken for stedse spærret for Folkesuveræneteten, og det christelige Autoritetsprincip i dets Anvendelse paa Kirken fremstillet i en klar og for Alle

forstaaelig Form. Agitationens Bølger, som dengang truede med ogsaa at rive velsindede Mænd med sig, have efterhaanden lagt sig, og Alt er igjen, saa at sige, blevet Eet i den ubetingede Anerkjendelse af det kirkelige Autoritetsprincip, saaledes som Vaticanerconciliet har defineret det. Vel har Liberalismen, da intet Andet vilde hjælpe, kaldet Staten til Hjælp imod det; men heller ikke Dette har hjulpet den det mindste. Kirken er bygget paa en Klippe, som endog Helvedes Magter ikke kunne overvælde, end sige da nogen jordisk Magt.

5. Det christelige Autoritetsprincip har i vor Tid lidt store Nederlag paa Statens Omraade — det skal ikke nægtes! Det er saa godt som allevegne blevet fortrængt af det atheistiske Folkesouverænetetsprincip. Derimod har det paa det kirkelige Omraade vundet uendeligt i Kraft og Styrke, ikke ved ydre Magtmidler, men derved, at det har slaet dybe Rødder i det christelige Folks Hjerter og Samvittigheder. Jo mere den antichristelige Verdensaand søger at nedværdige den kirkelige Autoritet og dens Bærere, især dens høieste Bærer, Paven, jo mere den berøver ham al udvortes Glands: desto mere bliver han agtet, æret og elsket af alle Troende, og det netop for det Princip's Skyld, som han bærer, og som legemliggjør sig i ham. Medens derfor allevegne, hvor det er lykkedes Liberalismen at trænge Statens Autoritet bort fra dens faste Fundament og over paa Folkesouverænetetens Skraaplan — medens der Tusinder af Bajonetter og Kanoner kun til Nød formaae at hindre Omstyrningen af det Bestaaende, og medens Folkene trykkes haardt af Militarismens Byrder, som dette forkerte Princip har bebyrdet dem med: maa Verden derimod see, at det kirkelige Autoritetsprincip, saaledes som det repræsenteres af den ophøiede Ypperstepræst i Rom, uden nogensomhelst udvortes Magt og blottet for alle Hjælpemidler, ved hvilke det kunde skaffe sig udvortes Agtelse, bestandigt befæster sig mere i de Troendes Hjerter, stedse slaer dybere Rødder i dem

ene ved *Samvittighedens sædelige Magt*. Det støtter sig ikke til Bajonetter og Kanoner, men ene til Folkenes Samvittighed, og, baaret af denne er det stærkt og kraftigt, og omgiver sin Bærer med Folkenes Kjærlighed og Høiagtelse. Dette er en Seir, større og herligere end de Seire, som vindes ved materielle Magtmidler; det er en Seir, som indjager Modstanderne Skræk, og som de ikke kunne forhindre; den vil tvertimod blive desto mere afgjørende, jo mere de opbyde Alt for at naae deres Øiemed. Lader os derfor haabe, at det christelige Autoritetsprincip tilsidst ogsaa vil fæste Rod i Statens Jordbund, for at læge de Saar, som Folkesouverænitets Misbrug af Statsmagten have tilføiet Folkene, og at alle Jordens Folk saavel paa Statens, som paa Kirkens Ene-mærker maae finde sig forenede under den christelige Autoritets beskyttende Vinger ved Foden af det Kors, paa hvilket Guds Søn har forløst Verden, og under det christelige Autoritetsprincips Banner hævet Menneskeheden fra Trældom under et fra Gud løsrevet og Gud fjendtligt Statsliv til Guds Børns Frihed! Fremtidens Statsformer hvilke de end ville — derpaa kommer det ikke an, naar kun deres Indhold er christeligt, og naar de blot ere byggede paa det christelige Autoritetsprincip —: da vil dette sikkert bringe Folkene rig Velsignelse; og det er hvad vi haabe og ønske.

En Fyrstbiskops Testament.

Det høihjertede Sind, som den i October f. A. afdøde Fyrstbiskop Förster af Breslau stedse har lagt for Dagen ved sin hele Vandel (jfr. dette Blads forrige Aarg. Nr. 47 S. 749 fig.), har ogsaa fundet et tilsvarende ædelt Udtryk i de herlige Ord, med hvilke denne store Kirkefyrste har nedskrevet sin sidste Villie; og vi troe derfor at byde en ualmindelig opløftende Læsning ved

her at aftrykke en tro Oversættelse af de væsenligste Dele af dette eminent christelige, en Biskop og en Fyrste fuldkomment værdige Actstykke, som er dateret Alle-sjælesdag 1869 umiddelbart før den Afdødes Afreise til det Vatikanske Concil i Rom:

„I den treenige Guds, Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn. Efterat jeg for længe siden har overskredet Jordlivets Høide, og min Vei øiensynligt gaaer nedad, — efterat de møisommelige og stridfulde Aar, jeg siden 1837 har gennemlevet, føleligt have svækket mine aandelige og legemlige Kræfter, og medens det biskoppelige Embeds tunge Byrde, som Gud har lagt paa mine svage Skuldre, næsten trykker mig til Jorden: gjenslyder den h. Skrivts Formaning til mig lydeligere og kraftigere end nogensinde før: „Biskik dit Huus, thi Du skal dø!“ — Allerede for 13 Aar siden hørte jeg denne varslende Røst, og jeg fulgte den; — og, da Forholdene derefter vare blevne betydeligt forandrede, gjorde jeg det anden Gang i A. 1864; men siden den Tid er der atter indtraadt mange Forandringer, og mange Planer, som dengang endnu ikke vare udførte, og til hvis Udførelse jeg havde bestemt mine Midler, ere nu fuldbyrdede; derfor skrider jeg idag paany til dette ansvarsfulde Hverv, tilmed da jeg i denne Maaned fylder mit 70de Leveaar, og gammel og sygelig som jeg er, med et bekymret Hjerte midt i den kolde Vintertid, staaer i Begreb med at tiltræde min Reise til Rom, til det almindelige Concil. — Idet jeg nu paany udtaler min sidste Villie, henvender jeg mit første Blik paa Gud, min Skaber, Forløser og Dommer, og jeg er ude af Stand til at udtrykke de Følelser af den barnligste Tak, men ogsaa af den dybeste Beskæmmelse, af hvilke mit Hjerte indtil Overmaal er opfyldt — naar jeg seer tilbage paa mit Liv indtil dets Begyndelse, og finder hver Dag mærket med den guddommelige Kjærligheds og Barmhertigheds Vidundere, men ogsaa med mine Skrøbeligheders og Synders Lyder. Ak, min Gud! hvor er Du langmodig

og naadig! Ak, min Gud! hvor er jeg skrøbelig og elendig! Ene min Frelzers Kors er min Tilflugt, ene Lammets Blod er mit Haab, ene Kirken, min dyrebare, hellige, udsigelig elskede Kirke er min Frelse. Som dens tro, om end uværdige Tjener haaber jeg paa Jesu Christi Forsoningsoffer, paa den allersaligste Jomfru Marias saare mægtige Forbøn, paa mine hellige Skyts-helgener, Heinrichs, Hedvigs og Elisabeths Forbønner —, paa alle Helliges Forbønner og paa saa mange fromme Præsters og Troendes Bønner, med hvem jeg har levet og, som jeg haaber, vil leve i helligt Samfund i Evighed. Amen. Jeg har været fattig hjemmefra, og jeg har — Gud være lovet! — aldrig stræbt efter at blive rig. Siden jeg blev Biskop, har jeg troet at maatte leve simpelt som det sømmer en Præst, men dog standsmæssigt, som den Værdighed kræver det, hvilken jeg ufortjent har overtaget. Mit timelige Gode har jeg forvaltet som Jesu Christi forarmede og haardt betrængte Bruds Eiendom. Derfor har jeg allerede i levende Live kun tilvendt mine kjødelige Slægtninge den lille Formue, som jeg har erhvervet mig ved mit Forfatterhonorar; og jeg vilde ansee det for et Rov fra Kirken, dersom jeg vilde tilvende mine Venner og Slægtninge Mere, end de smaa Legater og Mindegaver, som findes optegnede i Nedenstaaende.“ (Her følger en lang Række af milde Stiftelser; deriblandt: en Stiftelse, hvis Renter skulle anvendes til Katechismer og andre Skolebøger for fattige Skolebørn; flere Stiftelser af hellige Messer, som „til min arme Sjæls Frelse“ skulle feires af de fattigste Capellaner i Diocesen; Gaver af Malerier, Kalke o. L. til Domkirken, andre til Sognekirken i Grosz-Glogau, i hvilken Biskoppen var døbt og stedet til den første h. Communion; til Sandkirken, hvor han havde feiret den første h. Messe; „min kjære Breviarbønnebog, som jeg har medtaget fra Rom, skal tilfalde den Præst, som kommer til at meddele mig de hh. Dødssacramenter.“)

„Efter saaledes at have ordnet det Timelige, som Gud har skjænket mig, skilles jeg herfra med inderlig, oprigtig Kjærlighed til alle Mennesker, og beder ydmygeligt alle dem om Tilgivelse, hvem jeg nogensinde i mit Liv har fornærmet eller endog gjort Uret, ligesom jeg

af Hjertet tilgiver alle dem, som have forvoldt mig Smerte eller Kummer eller Krænkelser. Jeg skilles fremdeles herfra med den varmeste Tak til mine Venner og Medhjælpere, til Medlemmerne af det høiærværdige Domcapitel, samt til mine Medarbejdere i Herrens Vingaard, Præsterne, som saa ofte ved deres Kjærlighed, ved deres kirkelige Troskab, ved deres Opoffrelse i det h. Embede have glædet og i tunge trængselsfulde Tider trøstet og opmuntret mig, og jeg beder og besværges dem alle, at de altid og overalt ville bevise sig som troe Huusholdere over Guds frelsende Hemmeligheder, og at de med from Selvfornægtelse og med heel og fuld Hengivelse til deres høihellige Kalds Pligter ville arbeide, stride og lide, saalænge det er Dag, indtil Natten kommer, hvor Ingen mere kan arbeide. Jeg skilles endelig herfra med den varmeste Kjærlighed og den inderligste Tak til alle mine Børn, de Troende i mit store Dioces, som ved de talrige Beviser paa deres kirkelige Sindelag, paa deres Ærefrygt for den Værdighed, som jeg ufortjent har beklædt, og paa deres Hengivenhed for min Person have rørt og opløftet mit Hjerte, hvergang jeg optraadte i deres Midte eller besøgte dem paa mine biskoppelige Reiser. Jeg formaner og beder dem af et faderligt Hjerte, at de ville staae fast i deres hellige Tro og holde fast ved deres hellige Moder Kirken, som alene fører dem paa Veien til deres sande Frelse og til det himmelske Maal, som Jesus Christus, Guds Søn, har fortjent os ved sin bitre Lidelse og Død, hvortil Han hjælper os ved sin Lære, sit Exempel og sine Naademidler, og hvorhen Han er gaaet forud for os, for at berede den evige Bolig for enhver af Hans Trofaste. Saa befaler jeg da min Sjæl til den guddommelige Barmhjertighed, uden hvilken den vilde gaae evigt fortabt, og overgiver mit Legeme til Jorden, hvoraf det er taget. Min sidste Bøn, mit sidste Ønske og mit Hjertes sidste klart bevidste Bevægelse skal være en Bøn, et Ønske og en Bevægelse for mit dyrebare Dioces

Frelse, som jeg vil elske indtil Døden, ja selv ud over Døden i al Evighed. Amen. Amen. Amen.“

Saaledes skriver denne ærværdige Olding, en af de Hædersmænd, som den preussiske Regering ifølge den saakaldte „Culturkamp (!)“ har piint og forfulgt med Rettergang og Pengebøder, ja truet med Fængsel, behandlet som en „Oprører“ og „Fædrelandsfjende“ og tilsidst tvunget til at leve de sidste 8 Aar og døe i Landflygtighed! Og alt Dette kun fordi han ikke vilde tilbede Statsmagten som et Slags Guddom, men adlyde den sande og levende Gud mere end Menneskene. Og en saadan Regering troer alligevel endnu at kunne kalde sig en retfærdig, ja selv en meget christelig Regering!

Pastor Wilhelm Tenten.

(Sluttet.)

Nu, da Tanken er gennemført med Held, turde det vel ikke være uden Interesse at erindre dens første Opkomst og Udvikling. Det var i Januar Maaned 1877, at P. Tenten med den apostoliske Præfects Samtykke forelagde Planen for Offenligheden og med hans Velsignelse strax gav sig til at iværksætte den. Vore Læsere og navnlig Congreganisterne kunne vel nok huske, hvilke Anskuelser og Forventninger dengang bleve udtalte her i „Kirketid.“*)

En æret Indsender gjorde med Eftertryk gjældende, at Medlemmerne af en Maria-Congregation skulle danne ligesom et Elitecorps af Mænd i Ordets bedste Betydning, — Mænd af christelige Grundsætninger og fast Charakter, der ufravigelig gaae Pligtens den lige Vei, uden at skotte tilhøre eller tilvenstre. Men — spurgte han saa —, mon det vil være muligt at danne sligt et Elitecorps i vor lille Menighed og i vor forkjælede Tid, hvor Hver og En helst vil byde, men kun saare Faa

*) 25. Aarg. SS. 109 ff.

findes rede til at adlyde? Dette Grundspørgsmaal kan man ikke endnu have nogen fast Mening om; det skal først besvares af Fremtiden. Men Saameget lader sig sige allerede nu, at, hvis Svaret lyder bejaende, da vil det være et glædeligt Tidens Tegn. Saaledes Indsenderen. Og hvem vilde ikke underskrevet hans Ord?

Men Tvivlen viste sig at være ugrundet; den nærmeste Tid gav et bejaende Svar; uagtet alle Vanskeligheder kom Congregationen istand. Det var d. 1. Febr., at den anførte Yttring blev fremsat i „Kirketid.“ Men allerede paa Sct. Josephs-Sytsfest, den 22de April samme Aar, kunde Congregationen canonisk oprettes. Og paa den tredie Aarsdag efter sin Indstiftelse kunde den i Festprædikenen kaldes et Træ, der, skjøndt ungt endnu, var i frodig Væxt. „Det kan ei være andet, — saa omtrent vedblev Prædicanten — Træet maa vel have Livskraft i sig. Ja, isandhed, det har en sund Rod, nemlig den ægte, solide christelige og katholske Aand; det har gode Beskyttere i Himlen, Guds Moder og Herrens Pleiefader; det er plantet i en frodig Jordbund, hvor erfarne og virksomme Vingaardsmænd med Omhu tage sig af det, vande, pleie og opelske det.“ Nufortiden tæller Congregationen 58 Medlemmer, deriblandt ansete Katholiker i Hovedstaden og flere Studenter.

Hvem har Congregationen nu i første Linie at takke for sin Opkomst og Blomstring? Alle ere enige med os i at tilskrive den Hedengangne denne Fortjeneste. Han skyede intet Arbeide, intet Offer til dens Fremme. Det var især for Congregationens Skyld, for at lette muligst mange Medlemmer Besøget af de ugenlige Møder, at han flyttede fra Nørrebro, hvor den var paabegyndt, til Kronprindsessegade. Der, i Hovedstadens Midte, aabnedes Jesu-Hjerte-Capellet, hvilket, efter hvad Herr Prælaten ved dets høitidelige Indvielse sagde, fremforalt skulde være et Congregations-Capel. Hver Torsdag, seent om Aftenen, samlede den nidkjære Præses Congreganisterne der om Jesu-Hjerte-Alteret til fælleds Bøn og et opbyggeligt Foredrag. Hvert Aar holdtes aandelige Øvelser for dem enten af ham selv eller dog paa hans Foranstaltning. Saagodtsom hver Dag helligede han alle Eftermiddagstimerne til at besøge den Ene eller den Anden af sine Congreganister i hans Hjem, for ved personlig Omgang med Hver især at knytte Venskabets Baand desto fastere. Med faderlig Strengthed fordrede han, at Alle og Enhver nøiagtigt skulde overholde alle Congrega-

tionens Regler; han selv foregik dem med sit Exempel, idet han omhyggeligt opfyldte alle de Pligter, der paa-hvilede ham som Præses og Bestyrer. Ærbare Fornøielser misbilligede han ikke; tværtimod saae han gjerne, at Congreganisterne samledes til fælleds Underholdning; og eengang om Aaret gjorde han selv med dem en Skovtur, efter først at have samlet dem i Sct. Andreas Kirke til en kort Andagt.

For at sætte Kronen paa sin Gjerning og sikre den Varighed, ansaae han det for aldeles nødvendigt, ved Siden af Congregationen for Mænd og som et Grundlag til og Forskole for den, at indstifte en anden Congregation for Ynglinge. Vel kunde han forudsee, at han ved dette Forehaveude vilde støde paa endnu større Vanskeligheder. Men han var altfor meget Mand til at lade sig skræmme fra eller hindre i, hvad han efter moden Overveielse holdt for gavnligt og gjørligt til Sjælenes Frølse. Ogsaa denne kom istand. Af Ynglinge, der have Modenhed, Selvstændighed og Mod nok til at modstaae deres Alders Letsindighed, Vægelsindethed og Luner, samt ikke at lade sig paavirke af daarlige Kammerater, fandtes der Saamange, at der kunde gjøres en Begyndelse. Har Stanislauscongregationen ikke fundet samme Tilslutning som Mariacongregationen, saa kunde der jo heller ikke ventes Andet. Ungdommen ialmindelighed finder sig jo kun nødigt i, selv at lægge nogetsomhelst, omend nok saa gavnligt Baand paa sin Frihed, eller bedre sagt, paa sin Ubundenhed; og de kjøbenhavniske Forhold isærdeles-hed kunne ikkun afholde et ungt Menneske fra, men paa ingen Maade tilskynde ham til at indtræde i hvilkensom-helst Forening, der har et religiøst eller sædeligt Øiemed. Dog maa der paa den anden Side vel spørges, hvilken ung Mand trænger ikke til en geistlig Ven og Raadgiver, for af ham at lade sig veilede, advare, raade, opmuntre og styrke, — og hvem kan mere trænge hertil, end de katholske Ynglinge i Hovedstaden, hvis Tro og Dyd overalt og stedse er udsat for saa mange og saa store Fristelser og Farer! Med Tiden vil det forhaabenlig ogsaa gaae op for videre Kredse af dem, at de ikke kunne gjøre bedre, end i Congregationen at søge Ly mod de Uveirsstorme, der uafadeligt true deres aandelige Liv, og i from Forening med andre skikkelige, hæderlige og rægte christelige Ynglinge at finde Kraft og Mod til at stride den gode Strid.

Under al denne travle Virksomhed kunde P. T e n t e n

af en Fjernerestaaende ganske vist ansees for at være sund og stærk; men i Virkelighed bar han Spiren til Sygdom og Død alt for længe siden i sig. Dog den villiestærke Mand vidste saa godt at beherske sig, at næppe hans nærmeste Omgivelser fik Noget at vide om hans legemlige Skrøbeligheder.

Det var i September 1880, at hans Kræfter begyndte at svigte ham. Hans Hoved var saa svækket, at han saae sig nødsaget til at unde det nogen Tids Hvile. Dette faldt ham vistnok saare besværligt. Hans Yndlingsbeskæftigelse var netop begyndt paany; Mariacongregationen havde netop endt sin aarlige Ferie og atter optaget sine ugenlige Møder. Han maatte da udsætte dem igjen og tog til Badestedet Königstein ved Frankfurt a. M. i Haab om der at kunne styrke sine stærkt afficerede Nerver. Men Kuren havde ikke den forønskede Virkning. Han og hans Venner trøstede sig med at skyde Skylden paa, at Aarstiden allerede var for langt fremskreden og mindre gunstig for en Badekur.

I afvigte Sommer gjordes et nyt Forsøg. Patienten søgte atter til samme Badested og opholdt sig der i henvend to Maaneder. Men han selv havde fra først af bragt lidet Haab med, og hans Mistvivl viste sig desværre ikke at være uden Grund. Ved sin Tilbagekomst i August 1881 var han ude af Stand til atter at paatage sig sine tidligere Arbejder. Villien beholdt sin gamle Jernenergi, men hans legemlige Kræfter svandt øiensynligt mere og mere. Lægen tilraadede ham en Sted- og Luftforandring, og han selv syntes godt derom. For at komme ud af sin vante Virkekreds med dens mangehaande Glæder og Sorger, reiste han den 28. Decbr. til Aarhus — efter hvad han selv haabede, kun foreløbigt; saasnaart hans Tilstand maatte tillade det, agtede han sig til Holland; der vilde han komme til at indaande saa at sige sit Hjemlands Luft, og den har jo ofte havt den heldigste Indvirkning paa et nedbrudt Helbred.

Men — „homo proponit; Deus disponit: Guds Styrelse krydser tidt Menneskenes Forehavender“. Efter hans Ankomst til Jylland forværedes hans Helbredstilstand i den Grad, at man paa ingen Maade kunde tænke paa at lade ham reise videre. Vel havde kan i de første Uger endnu Kraft nok til at spadserere i Haven og søge til Kirken; men det varede ikke ret længe, inden han saae sig indskrænket til Sygeværrelset. Det gik snart op for ham, at hans Dage vare talte. Itide forberedte

han sig til Døden. Med inderlig Andagt annammede han den h. Communion som Vandringsbrød samt den sidste Salvelse. Det var meget opbyggeligt at høre ham selv istemme de Bønner, som Præsten forelæste ham. Siden annammede han den h. Communion 3 eller 4 Gange ugenlig, saalænge hans Tilstand tillod det. Han trængte jo til særlig Styrkelse under sine mangfoldige og haarde Lidelser.

Det var ikke en enkelt Sygdom, han leed af; det var baade Nerverne og Hjertet og Nyrrerne, der vare angrebne; dertil kom, at Benene og Hænder ualmindelig tidligt begyndte at hovne, og en Blodbyld i Ansigtet var ligesaa smertelig som svækkende. Tilsidst naaede hans Svaghed og Hjælpeløshed en skrækkelig høi Grad; den før saa selvstændige og villiefaste Mand var bleven ligesom til et umyndigt Barn og henviist til Andres Pleie og Hjælp i alle Ting. Men han bar denne ynkelige Tilstand og de Smerter, Sygdommen forvoldte ham, med et uforstyrreligt Taalmod. Den Sygepleier, som i de 4 sidste Uger saagodtsom Dag og Nat havde at gjøre med ham, sagde, at i al den Tid havde den Syge ikkun een Dag viist en vis Ophidselse. Patienten kjendte praktisk til Frelserens Exempel og det Ord: Hvo som vil følge efter mig, han tage sit Kors op dagligen.

Saaledes sad han hen Dag og Nat, Døgn for Døgn, Uge for Uge. Han sad — med Hovedet bøiet fortil og hvilende paa en Pude; thi allerede længe havde han lidt af Stakaandethed, og denne var nu tiltagen saa meget, at han ikke mere kunde holde ud at ligge i Sengen. Det lod til, at hans Lidelsestid endnu vilde vare længe. Da pludselig — det var Mandag den 6te Marts henved Kl. 8 Formiddag — fik han Blodstyrtning. Hans Omgivelser ventede, at Døden strax skulde indtræde; de flokkedes om ham og begyndte i hede Bønner at befale den Døendes Sjæl i Guds Haand og Naade. Men hans sidste Time slog ikke endnu. Havde han i lang Tid som oftest været uden Bevidsthed, saa fornam han derimod nu godt, hvad der foregik om ham. Man begyndte at bede Rosenkrandsen; ogsaa han gjorde Korstegnet over sig. Man forsøgte paa at tage Crucifixet ud af hans Hænder; han holdt det fast, som om han ikke vilde slippe det eller lade sig skille ved det. Man paakaldte de hh. Navne „Jesus, Maria, Joseph“; han gjentog „Jesus, Maria, Joseph“.

Saaledes hengik en Time efter anden, indtil hans Tilstand Kl. 2 Eftermiddag forværredes saameget, at alle

hans Huusfæller flokkedes om ham igjen, for ved deres Forbøn at staae ham bi i den sidste Strid. Dennegang kom de ikke for tidligt. Efter endnu engang at have faaet den præstelige Absolution, hensov han roligt, blidt, uden nogetsomhelst Spor af Dødskamp. Hans Medbrødre knælede endnu omkring ham og anbefalede den elskede Sjæl til Frelserens Naade, da denne allerede stod for Herrens Domstol og, efter hvad vi vel maae haabe, havde faaet at høre: Kom, Du gode og nidkjære Tjener! Først da den sidste Taare faldt fra hans brystne Øie, fik de Vished om, at han var hedengangen.

Den marianske Congregation i Coblenz, der til det Sidste havde anseet og æret P. Tenten som sin Præses, besvarede Sørgebudskabet om hans Hedengang med et udførligt Condolencetelegram. For os ligger en Coblenzer Avis, hvori den annoncerer Dødsfaldet og indbyder til en høitidelig Sjælemesse, Mandag d. 13. Marts, i den Kirke, som den Afdøde har været ansat ved. Samme Avis bragte i et senere Numer en udførlig Nekrolog, hvori det heder, at den Hedenfarne vistnok efterlader sig et velsignet Minde i Kredsen af dens Læsere.

Men det var især Mariacongregationen for Mænd i Kjøbenhavn, der gav smukke Beviser paa sin Taknemmelighed og Hengivenhed. Aftenen før Jordfæstelsen samledes Medlemmerne i Congregations-Capellet for i Fællesskab at bede de kirkelige Bønner for de Afdøde. Paa selve Begravelsesdagen lode de sammesteds holde en høitidelig Sjælemesse, der blev overværet af en Deel Andægtige og ikke blot af Congreganister. Den sendte to af sine Medlemmer til Aarhuus, for paa Alles Vegne at vise dens Stifter og Præses den sidste Ære og lægge paa hans Kiste en sindrig Krands, tvende Palmegrene med Baand, der bære hver sin Paaskrivt, det ene „Fra Mariacongregationen i Kjøbenhavn“, det andet
R(equiescat) J(n) P(ace.)

P.

Rev. DD. Missionarii,

qui ss. olea nova hinc Hafniâ accipere optant, horum vasa vacua et nitida huc mittant oportet ante Dominicam in Albis.

Hafniæ, 30. Martii 1882.

Præfectus Apostolicus.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 2. April. Palmesøndag.** Den høitidelige Palmevielse i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 9¹/₂.
Paa Palmesøndag og i Paaskehelligdagene afholdes den 2den Kvartalscollect af Peterspengen. — 3. M. Ferialdag. — 4. Ti. Ferialdag; Lidelseshistorien oplæses efter Marcus. — 5. Ø. Ferialdag; Lidelseshistorien oplæses efter Lucas.
- 6. April. Skærtorsdag.** Kl. 10 Levitmesse med Procession i Sct. Ansgars Kirke. Kl. 6 Aften Andagt til det allerh. Sacramente.
- 7. April. Langfredag.** I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 10; den slttes med Prædiken. — Aftenandagten til Jesu syv Ord paa Korset begynder Kl. 6.
- 8. April. Paaskeløverdag.** I Sct. Ansgars Kirke begynder Formiddagsgudstjenesten Kl. 8, og den afsluttes med Høimesse, som begynder henved Kl. 9³/₄.
- Søndagen den 9. April. Herrens Opstandelse. 1ste Paaskedag.** Korsets høitidelige Optagelse i Sct. Ansgars Kirke Kl. 6 Morgen; derefter første Levitmesse. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 anden Levitmesse. — Kl. 3 Efterm. Festandagt.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste: (S. Nr. 13.)

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 13.)

Elisabethforeningen

tillader sig at bringe den Basar i velvillig Erindring, som den agter at afholde i Paaskehelligdagene, og hvorved den haaber at sættes istand til at fortsætte sin Virksomhed til forsømte eller forladte Børns Frelse. Basaren finder Sted i Kirkebygningens Baghuus i Stuen.

Mødreforeningen.

Tirsdagen den 4. April bortfalder den h. Messe for Foreningen; istedetfor ville Mødrene modtage den h. Communion i Paaskedagene.

Mariacongregationen for Ynglinge

arholder d. 9. April, første Paaskedag, Kl. 8¹/₂ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri, Nybrogade 6, Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn

Nr. 15.

Fredagen den 7. April.

1882.

Indhold: *Dominica Resurrectionis* (1874). Om den første h. Communion. En Lovtale over det Romerske Breviar. Kirkelige Efterretninger: Rom, Belgien, München, Norge.

Dominica Resurrectionis (1874).

Surrexit. Marc. 16. 6.

Han er opstanden.

Surrexit! Han er opstanden! saaledes hilsede Englen paa den første Paaskemorgen de fromme Kvinder ved Graven, der vare komne for at salve Herrens Legeme. Surrexit! Han er opstanden! saaledes forkyndte ogsaa Vogterne, forfærdede over den vidunderlige Begivenhed, ved Herrens Grav, for det høie Raad. Surrexit! Han er opstanden! Jesus af Nazareth, den Korsfæstede, er opstanden — af dette Budskab gjenlød Jerusalem paa den første Paaskemorgen.

Men, hvor forskjælligt var ikke det Indtryk, som dette Budskab gjorde paa denne Byes Indvaanere! Medens det opfyldte de vantroe Pharisæere og Skrivtlærde med

Angst og Skræk, med Had og Forbitrelse — var det et Glædesbudskab for de fromme Kvinder og Herrens Disciple. Hine vilde ikke troe paa Herren, fordi deres Hjerter var ondt og fordærvet; derfor bleve de forbitrede over Alt, hvad der kunde forstyrre og forurolige dem i deres Vantro; disse derimod, som troede paa Herren, hørte med Glæde Alt, hvad der kunde bestyrke deres Tro og fjerne enhver Tvivl. I Sandhed, for alle dem, som troe paa Herren, er Budskabet om hans Opstandelse Kilden til en ubeskrivelig Glæde. Thi Herrens Opstandelse er det sikreste og unægteligste Vidnesbyrd for vor Troes Sandhed. „Er Christus ikke opstanden“ — saaledes skriver Apostlen til Corinthierne — „da er Eders Tro forfængelig“ (1 Cor. 15, 17). Lader os engang paa denne Høitidsdag dvæle en liden Stund ved denne Sandhed; nemlig at *Herrens Opstandelse* er *Grundlaget for vor Tro*. Den seirrig opstandne Frelser ville naadigen velsigne mine Ord!

Jeg besværges Dig ved den levende Gud, at Du siger os, om Du er Christus, Guds Søn! saaledes spurgte Ypperstepræsten Herren, da han stod for det høie Raad. Jesus bekræfter det: „*Du har sagt det; thi jeg er det*“. Og paa Grund af denne Bekjendelse bliver han dømt til Døden, til den forsmædeligste Død paa Korset. Men hvilken Modsigelse! Guds Søn — død paa Korset! Hans Fjender triumphere over den vundne Seir: „Er han Christus, Israels Konge, saa stige han ned af Korset, og vi ville troe paa ham!“ Hans Disciple forarges paa ham og blive vankelmødige i deres Tro, uagtet de havde været Vidner til Hans Undergjæringer. „*Vi haabede, at han skulde forløse Israel, og nu er det allerede den tredje Dag!*“ (Luc. 24.)

Men see! for at besegle sin Guddom, for at vinde en fuldkommen Seir over sine Fjender, og for at styrke sine Disciple i Troen, for at borttage og for alle kommende Tider at forebygge enhversomhelst, selv den mindste Tvivl om sin guddommelige Sendelse — derfor

gaaer han i en forklaret Skikkelse frem af Graven. Ja, *Herrens Opstandelse er vor Troes Besegling.*

Er nemlig Christus opstanden, saa er han et Sendebud fra Himlen, saa er han i Sandhed Guds Søn. Mange vidunderlige Tegn havde ogsaa Propheterne virket i den Allerhøiestes Kraft; ja, de havde endog kaldet Døde til Livet. Men hvilken Dødelig har nogensinde sagt og kunde nogensinde sige: „Jeg har Magt til at hengive mit Liv og tage det igjen“ (Joh. 10). Dette er et guddommeligt Ord, et Ord, som ene Gud Selv kunde udtale. Herren har sagt det, og hvad Han har sagt, har han opfyldt. Ja, at udfrie sig selv af Dødens Baand, af egen Kraft at gjenforene sin Sjæl med sit Legeme, — dette formaaer kun Den, som har sagt: „Jeg er Opstandelsen og Livet (Joh. 11, 35); Jeg er den Første og den Sidste; Jeg var død og see, jeg lever i Evighed; Jeg har Dødens og Helvedes Nøgler (Apoc. 1, 18)“.

Derfor henviste ogsaa Herren Selv bestandigt til dette Vidunder som det største og sidste blandt alle: „*Med hvilket Tegn beviser Du, at Du har Ret til at gjøre dette?*“ spurgte Jøderne ham, da han opfyldt af Harme uddrev af Templets Haller dem, som vanhelligede Herrens Helligdom. Og hvad svarer han: „Nedbryder dette Tempel, og jeg vil gjenopreise det i tre Dage!“ Men han taledede om sit Legemes Tempel, tilføier den h. Johannes. Derfor kom Disciplene efter hans Opstandelse ihu, at han havde sagt dette, og de troede hans Ord (Joh. 2, 22). — „Mester, vi ville see et Tegn af dig“, sagde Pharisæerne ved en anden Leilighed. Mange Vidundere havde Jesus virket for deres Øine, uden at de troede; derfor sagde han: „Denne onde og vanartede Slægt begjærer et Tegn, men der skal intet Tegn gives den, uden Jonas Prophetens Tegn. Thi, ligesom Jonas var tre Dage og tre Nætter i Hvalfiskens Bug, saaledes skal ogsaa Menneskets Søn være 3 Dage og 3 Nætter i Jordens Skjød.“ — Herrens seirrige Opstandelse var altsaa hans sidste og største Vidunder. Ved dette Vidunder kunde Israel endnu frelses, men, blev

dette Vidunder tilbageviist, saa gaves der ingen Frelse mere for dem. Derfor tilføier Herren paa Grund af Jødernes Vantro: „Mænd af Ninive skulle opstaae paa Dommens Dag mod denne Slægt og fordømme den; thi de omvendte sig ved Jonas Prædiken, men her er mere end Jonas“ (Matth. 12, 38 —41).

Netop fordi Herrens Opstandelse er det mægtigste Beviis for vor Troes Sandhed, ja Grundlaget, hvorpaa Christendommen hviler, derfor har Herren omgivet dette Vidunder med saa mange Vidnesbyrd, at Enhver maa blive overbeviist om dets Sandhed, at, efter den h. Augustins Udsagn, selv en Hedning eller en Vantro nødvendigviis maa blive overbeviist derom, saafremt han uden Fordomme undersøger dette Under. Vidner om Herrens Opstandelse ere de *Kvinder*, som ilede til Graven forat salve hans Legeme, men af Englens Mund hørte det glade Budskab: „*Frygter ikke, I søge Jesus af Nazareth, den Korsfæstede. Han er opstanden; han er ikke her!*“ Vidner derom ere Herrens *Apostle* og *Disciple*, som gjentagne Gange havde seet den Opstandne, som vandrede med ham, talede med ham, spiste med ham og rørte ved ham; og det ikke blot enkeltviis, men ogsaa Alle paa eengang. Paa Bjerget i Gallilæa aabenbarede Herren sig for 500 Disciple paa eengang. Og Apostlene vare ingenlunde lettroende Mennesker. Da Kvinderne efter Englens Befaling meddeelte dem Budskabet om Herrens Opstandelse, troede de det ikke, skjøndt Herren saa tydeligt havde forudsagt dette. „*Deres Ord syntes dem en løs Tale* (Luc. 24). Og da Herren derefter kom til dem i Salen gennem den tillukkede Dør og viste sig for dem, da troede de at see en Aand; og først, efter at han havde viist dem sine Hænder og Fødder og spiist for deres Øine, først da troede de, at han virkelig var opstanden. Ja, Apostlen Thomas, som ikke var tilstede denne Aften, vilde ikke troe, skjøndt alle Apostle forvissede ham derom. „Dersom jeg ikke lægger mine Fingre i Naglegabene og min Haand i hans Side, troer jeg ikke

dette“, siger han. Saaledes maatte endog Thomas' Vantro tjene til at bestyrke vor Tro. „*Du troer*, fordi Du har seet, Thomas“, sagde Jesus siden til ham; „*salige ere de, som ikke have seet, og dog troet!*“

Ja, selv Herrens Fjender maae aflægge Vidnesbyrd om hans Opstandelse. De havde jo gjort Alt, for at forebygge et muligt Bedrag. De satte en Vagt for Graven, væltede en stor Steen for den og forseglede Stenen. Da de vilde fængsle Herren sendte de en stor Skare efter ham med Sværd og Knipler. Og nu da han ligger i Graven, bevogte de ham med Soldater. Hvortil da denne store Omhu? „Denne Forbryder har sagt, medens han endnu levede: Om 3 Dage vil jeg opstaae!“ Saaledes taledede Pharisæerne til Pilatus; „befal derfor, at man sætter en Vagt for Graven indtil den tredie Dag, forat ikke Disciplene skulle komme og tage hans Legeme bort, og derefter sige til Folket: „Han er opstanden“. Da vil det sidste Bedrag blive værre end det første.

Men, da paa den tredie Dags Morgen Herren opstod under et vældigt Jordskjælv, da en Engel foer ned, bortvæltede Stenen fra Graven og satte sig paa den, og Vagten, som var Vidne dertil, bestyrtet ilede til Pharisæerne og meddeelte dem det Skete: da holdt Pharisæerne et Raad tilligemed de Ældste, og de gave Soldaterne rigeligt Penge og sagde til dem: „*Siger, at hans Disciple kom om Natten og stjal ham, da vi sov.*“ „*Infelix astutia!*“ udraaber den h. Augustin: „o Daarskab, at fremføre sovende Vidner. Naar I vaagede — saaledes henvender han sig til Vagten — naar I vaagede, hvorfor have I da ikke forhindret dette; men naar I sov, hvoraf veed I det da?“ Ja, hvorledes var det da tænkeligt, at bortvælte den store Steen fra Indgangen til Graven, at borttage Legemet, uden at Soldaterne havde mærket det Allerringeste? — Og dette skulde de frygt-somme Disciple have vovet! De, som flygtede ved Herrens Fængsling, som fornægtede ham paa en Kvindes

Ord? Stulta insania! maatte endog Herrens Fjender imod deres Villie stadfæste Sandheden!

Paa Grund af alle disse Vidnesbyrd kunde Apostlene overalt forkynde Herrens Opstandelse som en sikker og unægtelig Kjendsgjerning, uden at Nogen vovede at mod-sige dem. „Med stor Kraft gave de Vidnesbyrd om Jesu Christi, vor Herres Opstandelse“, skriver Evan-gelisten Lucas (Act. 4, 33). — *Den Livets Fyrste, hvem I have bragt af Dage, har Gud herligt opreist. Vi ere Vid-ner derom.* Dette forkynder Petrus for en stor Folke-mængde i selve Jerusalem. Ja, selv for det høie Raad aflægger Petrus og Johannes Vidnesbyrd om Jesu Christi Opstandelse. Synagogen kan ikke nægte dette Vidunder; de byde dem at tie, forbyde dem at prædike i Jesu Navn. Men Apostlene tie ikke; de tør ikke tie, thi den Op-standne har sagt: „Gaaer ud i al Verden og prædiker Evangeliet for al Skabningen!“ Overalt forkynde de den Korsfæstedes Lære, de udsætte sig for de bitreste For-følgelser og Bespottelser; men Intet er istand til at rokke deres Overbeviisning om Jesu Opstandelse, ja de besegle den endog med deres Blod. — Og see, deres Ord finder Indgang i Menneskenes Hjerter; Hedenskabet og Vantroen forsvinde fra Jorden; Millioner bøie sig for Sandhedens overvældende Magt. Christendommen, den Korsfæstedes Lære, udbreder sig med vidunderligt Held i alle Verdens Dele, og utallige h. Martyrer besegle den med deres Blod, saa at man i Sandhed kan sige, at hele Christendommen er bygget paa Herrens Opstandelse. Thi dens Grundlæggelse, dens vidunderlige Udbredelse og vedvarende Bestaaen finder sin tilsvarende Grund ene og alene i Herrens Opstandelse. Verdens Tro paa den Kors-fæstede uden Virkeligheden af Hans Opstandelse vilde være en Ubegribelighed. Derfor siger den h. Augustin: „Kun Opstandelsen er mægtig nok til at bevæge Apost-lene til Tro paa Kirkens og Christendommens Fremtid, men os er det vist, at Jesus er opstanden, fordi vi see Kirken og Christendommen!“

Saaledes tjener Alt til at stadfæste Christi Opstandelse. Surrexit! Han er opstanden! Derfor denne store Glæde, denne Jubel paa denne Høitidsdag i den hele Christenhed. Derfor det stedse gjenlydende Aleluja; derfor de festlige Ord, som Kirken jublende tilraaber os: „*Denne er Dagen, som Herren har gjort, lader os glædes og juble paa den!*“

I Sandhed: Herrens Opstandelse er vor Troes Besegling. Surrexit! Han er opstanden. Vi vide, at Han ikke blot er en Prophet, et Sendebud fra Himlen, men at han i Sandhed er *Guds Søn*, den, om hvem Psalmisten siger: „Du er min Søn, idag har jeg avlet Dig“.

Surrexit! Nu vide vi, at Hans Lære er Guds; og Hans Ord er Sandhed, og med urokkelig Vished troe vi paa Ham, som har sagt: „Himmel og Jord skulle forgaae, men mine Ord skulle ikke forgaae!“

Surrexit! Nu vide vi, at han har overvundet Menneskeslægtens Arvefjende og udfriet os fra den Ondes Trældom, at Han har udslettet vor Brøde og gjenerhvervet os Guds Naades uforlignelige Skat!

Nu vide vi, at den Kirke, Han har stiftet, er en guddommelig Anstalt, ufeilbar i sin Lære og uforstyrrelig i sin Bestaaen, at den aldrig kan overvældes af Helvedes Magter! Om end alle Verdens Magter i Forening med Løgn og Vantro storme imod den: „Han, som er i Himlen, leer ad dem“ (Ps. 2, 4).

Surrexit! Han er opstanden! Nu vide vi, at ogsaa vi engang skulle opstaae i en forklaret Skikkelse: „Jeg er Opstandelsen og Livet, hvo som troer paa mig, han skal leve i Evighed“. Og med Apostlen udraabe vi: „O Død, hvor er din Seir! o Død, hvor er din Braad?“

Nu vide vi, at han er indgaaet i sin Faders Rige og throner ved Guds Krafts Høire, og engang skal han komme i Himmelens Skyer, for at holde Dom over den hele Verden.

Ja, Jesu Opstandelse er vor Troes Besegling. Velan da, Elskede i Herren! Lader os idag styrke vor Tro ved

vor opstandne Frelzers Grav, idet vi med Thomas falde ned for hans Fødder og sige: Min Herre og Gud; eller med den h. Petrus: Herre, vi troe og bekjende, at Du er Christus, Guds Søn. — Men lader os ogsaa opstaae af Syndens Grav: Thi, er det efter den h. Augustin ubegribeligt, ikke at troe tiltrods for saa mange Vidnesbyrd, saa er det ligesaa ubegribeligt, ja endnu ubegribeligere, at troe paa Jesus og leve, som om man ikke troede paa ham!

„Det er en troværdig Tale, skriver Apostlen: dersom vi lide med ham, skulle vi ogsaa forherliges med ham; dersom vi døe med ham, skulle vi ogsaa leve ved ham; dersom vi udholde med ham, skulle vi ogsaa regere med ham; dersom vi ere forenede med ham i Lighed med hans Død, skulle vi ogsaa være det i Lighed med hans Opstandelse. O, maatte vi alle kunne sige med den h. Paulus: „Jeg lever, dog ikke jeg, men Christus lever i mig!“ Amen. b.

Om den første h. Communion.

Den høiærv. Biskop af Hildesheim omtaler i sit Faste-hyrdebrev for iaar *Forældrenes Pligter ved Børnenes Forberedelse til den første h. Communion*, hvoraf vi tillade os at fremhæve Følgende. Det er, siger den høiærv. Herre, en stor og fordærlig Vildfarelse, naar man mener, at Børnenes Forberedelse til den første h. Communion alene er Sjælesørgerens Sag, at den alene bestaaer i Underviisningen, og bør indskrænkes til den kortvarige saakaldte Communiionsunderviisning. Til den værdige Communion kræves der ikke saa meget Kundskab som Dyd. „Ikke Kundskab og Lærdom, men Fromhed, Hjertets Reenhed, Ydmyghed, Villiens Retning paa Gud og hans h. Rige er det, som væve den Bryllupsklædning, hvormed Sjælen

skal være snykket, naar den skal møde som værdig Brud ved Lammets Maaltid.“ Især paahviler Forældrene den *fjernere* Forberedelse. „Hele Opdragelsen fra den første Dag af, hvor Barnets Forstand og Villie begynder at vaagne, skal være en Forberedelse til hin Dag, hvor Hovedformaalet for al christelig Opdragelse opnaaes, Foreningen med Christus.“ Derfor skulle Forældrene bære Omsorg for, at der i deres Hjem og i Barnets hele Omgivelse hersker en christelig Aand, som bevidst eller ubevidst fører hen til Christus. „Gud har nedlagt i Barnets Hjerter et saa høit Begreb om Faderens og Moderens Værdighed, Gud har indgivet det en saadan Høiagtelse for og Kjærlighed til Forældrene, en saadan Freidighed til at efterligne det, som det seer hos Fader og Moder, at Barnet ved Intet saa let og saa sikkert føres hen og vænnes til det Gode, som ved Forældrenes Exempel.“ Fremforalt skulle Børnene vænnes til Forsagelse, Sandfærdighed og Lydighed.

Ogsaa ved den *nærmere* Forberedelse, hvor rigtignok Sjælesørgerens Virksomhed træder i Forgrunden, have Forældrene vigtige Pligter at opfylde. Hverken i deres Tale og Handlemaade, eller i Barnets Omgivelse bør der findes Noget, som kunde være til Hinder for den guddommelige Naades Virksomhed hos Neocommunicanterne. Fremforalt skal Barnet i denne Tid holdes borte fra alle Adspredelser og Fornøielser; dets Hjerter maa ikke hænge formeget ved Biting. Ved Leilighed kunne Forældrene sige til Børnene: „Paa Eders *første* h. Communionsdag bære I festlige Klæder til Hans Ære, som da kommer til Eder, og I faae Foræringer af Slægtninge og Bekjendte til Minde om de rige Naadegaver, som I modtage i det helligste Sacrament; men paa hin *alvorsfulde* Dag, hvor I nyde den h. Communion for *sidste Gang* som det h. Vandringsbrød, ere I iførte Eders Dødsskjorte, og der bliver Eder intet andet tilbage end Eders Dyd og Udyd. De Blomster, som I maaskee paa Eders første Communionsdag bære i Eders Hænder, og de Krandsse, som I bære paa

Hovedet, skulle minde Eder om de Dydens Blomster, og den Uskyldighedens Lilliekrands, som skulle gjøre Eder værdige til at træde hen til Communionbænken; vel Eder, dersom I engang, naar Dødsenglen nærmer sig Eder, have forhvervet Eder en Dydskrands, som gjør Eder værdige til at gaae ind til det evige Liv!“

Heller ikke bør Forældrene i Forberedelsens Tid glemme Bønnen, og smukt var det, naar de sammen med Barnet annammede den h. Communion.

En Lovtale over det romerske Breviar.

Georg Gotthiff Evers, forhenværende luthersk Pastor i Urbach i Hannover, som for to Aar siden vendte tilbage til Moderkirken, skriver i sit i denne Anledning udgivne Skrivt „Katholisch oder protestantisch?“*) S. 433, saaledes:

„Til Slutning vil jeg ogsaa sige, hvor jeg først har seet den Stjerne, som omsider har ledet mig til Kirkens Hjem; det var i det romerske Breviar. Da jeg ikke havde nogen Veiledning, saa kostede det mig først meget Arbeide, og der gik vel et heelt Aar og Mere hen, inden jeg havde studeret og bedet mig ind i det. Undertiden var den lutherske Antipathi mod „Bogstavens Slaveri“ (eller hvorledes ellers de Slagord lyde, med hvilke Luther afviste den hellige Lydigheds Tjeneste) nær ved at berøve mig Lysten til at arbeide mig igjennem alle disse „Rubriker“ o. s. v., og tilhviskede mig: Hvorfor vil Du paabyrde dig denne Trældom! Men den uforlignelige Skjønhed, den overraskende Sindrigheid, det guddommelige Ords Fylde, den Helligaands Viften, som gaaer igjennem hele denne Bog, jo mere man beder sig ind i den — Alt dette tiltrak mig saa uimodstaaeligt, at jeg maatte give efter. Den nærmeste Løn var, at jeg ved egen Erfaring efter en hellig Kirkefaders (hvad enten det var

*) „Katholisch oder protestantisch? oder: wie wars möglich, dass ein orthodox-lutherischer Pastor nach Rom gehen konnte?“ von G. G. Evers. 3. Auflage. Hildesheim. 1881.

Basilius eller Gregor af Nazianz, i Øieblikket kan jeg ikke huske det) Exempel begyndte at finde den natlige Psalmebøns Timer at være de allerkosteligste. I Breviaret slaar den katholske Kirkes Hjerter. Og hvilken Følelse er det, at vide: i saa mange hundrede Aar og paa hele Jordkredsen stige fra utallige Hjerter og Læber de samme Bønner, Psalmer og Hymner op til Guds Trone; hvilken Trøst at kunne sige sig: „ogsaa Du staaer i dette hellige Bønnens Samfund.“ Hvor mange Gange har jeg ynkedes over mine tidligere Embedsbrødre, naar jeg betænkte, hvilket uforligneligt Gode der fattes dem ved Manglen paa Forpligtelse til Breviarbønnen!

Löhe's Huus-, Skole- og Kirkebog veiledede mig til Psalme- og Timebønnen, og førte mig snart hen til Breviaret selv. Jeg anskaffede mig det, for at lære dets Aand at kjende. Hvilken Forbauselse greb mig, da jeg med dets Studium begyndte at finde en saa stor Rigdom af guddommelige Ord i en saa fortrinlig Sammenstilling! Det var altsaa den katholske Kirkes officielle Bønnebog, den, som alle Geistlige fra Paven til den sidste Capellan ere forpligtede til at bede, det var den Bog, hvilken Luther paa en usømmelig Maade gjør latterlig, og kaster fra sig som en tung Byrde! Den velvillige Læser kan forestille sig, at der faldt fra mine Øine ligesom Skjæl; en Kirke, som giver sin Klerus denne Bog i Haanden og forpligter den til denne Bøn, som altsaa heri aabenbarer sit Hjerter, en saadan Kirke skal være den babyloniske Skøge, der skal fattes Guds Ord, den skal være dette „Rom, som ikke har nogen Forjættelse!“ Nu greb den Tanke mig i Hjertet: som Protestant er Du ved dit eget Navn Protestant forpligtet til at vide, hvorimod Du egenlig protesterer, at vide det, ikke af andre Protestanternes Udsagn, men Du er forpligtet til at komme til Klarhed herover ved det, som den katholske Kirke selv giver sine egne Lemmer i Hænderne; da vil Du sikkert see det saaledes, som det i Virkeligheden er.

Jeg tør altsaa betegne Breviaret som det Sted, hvor jeg først saae den Stjerne, hvis Lys fik mig til at gjenemskue de indsugede Fordomme og de Vrængebilleder, med hvilke Katholicismen sædvanlig fremstilles af Protestanter, og til at erkjende, hvorledes det hører til Protestantismens Væsen, at see alt Katholsk forkeert!

Derfor priser jeg den guddommelige Naade, som kjærlig har ført mig tilbage til Moderkirkens Huus. S.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hellige Fader har givet Befaling til, at Salen over St. Peters Porticus, i hvilken de sidste Canonisationer fandt Sted, skal omdannes til et Capel. Deri skulle for Fremtiden det pavelige Capels Cæremonier finde Sted. Det Sixtinske Capel skal for Fremtiden kun betragtes som et historisk Monument for den religiøse Kunst.

— Angaaende Hs. Eminence Cardinal Hergenröthers Befindende har „Cøln Volksztig.“ fra bedste Kilde erholdt følgende Meddelelse: Om Formiddagen den 24. Febr. kort førend Cardinalen vilde begive sig til Fasteprediken i Vaticanet — Equipagen ventede allerede — blev han i sit Arbeidsværelse truffen af et Slag. Man fandt ham liggende paa Gulvet. Den hurtigt tililende Læge anordnede Aareladning, Blodigler, Isomslag og Sennepsplaster. Hele den venstre Side var lammet. Hans Eminence syntes dog ikke at have tabt Bevidstheden. Han talte næppe forstaaeligt med Lægen om Slagtilfældet. Den 28. Febr. erklærede Lægerne Faren for fjernet, efter at der endnu begge de foregaaende Nætter havde viist sig betænkelige Symptomer. Den 3. Marts blev følgende Lægebulletin sendt til Vaticanet: „Af Slagtilfældets Virkninger, hvoraf Hs. Eminence har lidt, er endnu kun Lammelsen af venstre Side bleven tilbage. Da Besindelsen efterhaanden vender tilbage, er en fuldstændig Helbredelse at vente; hvor lang Tid den kan medtage, lader sig endnu ikke bestemme.“ Først idag kunde Isomslaget fjernes fra Hovedet. Deeltagelsen er meget stor; i S. Nicola in carcere blev et Triduum holdt for Cardinalen. Tre Læger besøgte ham. Haabet om fuldstændig Helbredelse tiltager.

Belgien. Et Blad foreholder den belgiske Liberalisme den Kjendsgjerning, at der i den belgiske Hovedstad, Hovedpladsen for den af sin høie Dannelse stolte Liberalisme, blandt 170.000 Indbyggere findes 56,130, som hverken kan læse eller skrive. I det „dybtkatholske“ Namur og Luxembourg derimod kan næsten Enhver læse og skrive. Denne Kjendsgjerning staaer iøvrigt ikke alene. Ogsaa i Tydskland have selv efter liberale Vidnesbyrd de katolske Provindser „de meest dannede og opvakte“ Beboere. Alligevel bliver man ved at paastaae, at Katholicismen „fordummer“ Menneskene.

München. I München døde den 6. Marts i sit 85. Livsaar den i vide Kredse bekendte Friedrich Pust et, som har grundlagt Regensburger-Huset af samme Navn.

— Det protestantiske Blad „Evangel. Kirchenzeit.“ skriver, at i Tyskland i det mindste 100,000 Par leve uden kirkelig Vielse, og en Kvartmillion Børn af protestantiske Forældre voxe op uden Daab. Hvor dybt iøvrigt den christelige Forstaaelse maa være sunket fremgaaer deraf, at for kort Tid siden en protestantisk Geistlig gjorde det Forslag ogsaa at confirmere de Udøbte! Protestantismen mister bestandig Mere af den Smule Christendom, som den har taget med sig fra den katholske Kirke og opløser sig tilsidst i Hedenskab.

— Kong Ludvig befuldmægtigede i en Haandskrivelse Minister von Lutz til at udtale for General-Forstanderinden for de barmhjertige Søstres Moderhus i Bayern i Andledning af hendes 50-aarige Virksomhed sin fuldeste Anerkjendelse af hendes velsignelsesrige Virksomhed og Forsikringen om sine vedvarende velvillie Følelser. Ministeren udførte dette Hverv personligt. Ifølge Beslutning af Ministeriet for de indre Anliggender udtalte Magistraten ligeledes sin Anerkjendelse og overgav tvende Søstre Udmærkelsestegn.

Norge. Stor Opsigt vækker en ung protestantisk Philosophs Hr. Dons' Omvendelse til Katholicismen. Han holdt ved Universitetet i Christiania en Række af aandrige Foredrag imod Bibelen som eneste Troeskilde. Hvormeget end Professorerne ved det theologiske Facultet misbilligede disse Foredrag, fandt de dem dog saa gediegne, at der blev tilstaaet den unge Lærde et Reisestipendium. Resultatet af hans Reise er nu hans Omvendelse til den katholske Kirke.

Den h. Johannes Joseph af Korset.

† 1734.

Endnu i Drengalderen opfordrede den h. Johannes Joseph ofte sine Kammerater til at hade Synden, og han deelte gjerne sin Spise med de Fattige. Efter at have naaet sit sextende Aar forlod han sin Hjemstavn, Øen Ischia ved Neapel, og indtraadte i Franciscanerordenen. Efter tre Aars Forløb sendte hans Foresatte ham til Piemont, for der at oprette et nyt Huus. Besjælet af det Ønske, for Fremtiden at føre et Eneboerliv, trak Johannes Joseph sig tilbage til en Hytte ved Foden af Apenninerne. Hans Foresatte kaldte ham imidlertid snart tilbage herfra og overdrog ham Novicemesterens vigtige Post. Tre Aar senere blev han udnævnt til Klosterets Forstander, en Stilling, som han beklædte i samfulde fire og tyve Aar. Her viste han sig som Mand med en Jerncharakter, men som dog tillige omfattede sine Ordensbrødre med en høihjertet Sjæls hele Kjærlighed. Hans klippefaste Tro, hans Bodsøvelser og Bønner bevægede den Almægtige til at forunde ham den Gave at kunne virke Undere. I en Hungersnød mættede han Brødrene med Brød, som han formerede ved sin Bøn, og med Urter, som Jorden frembragte paa hans Bud. Han var sine Brødre en frelsende Engel i Aaret 1702, da en heftig Strid i Ordenen truede med at forstyrre Freden for længere Tid. Den h. Johannes Joseph virkede utrætteligt til sit sidste Aandedræt, og døde i den af ham forudsagte Time i Aaret 1734.

Christelig Medlidenhed.

Ægte Medlidenhed bestaaer deri, at vi betragte og føle Næstens Lidelser som vore egne. For at naae denne Fuldkommenhed, lærer den h. Johannes Joseph os, at vi først maa tilintetgjøre vor Egenkjærlighed af Kjærlighed til Christus.

Da engang en Præst, der led af en farlig Svulst og skulde opereres, bad den h. Johannes Joseph om hans Forbøn, bønfuldt denne Gud om at sende ham selv Sygdommen. Strax blev han bønørt, og Præsten befriet fra sit Onde. En anden Gang aflagde en i Synden graanet Mand et Generalskriftemaal for den h. Johannes. Den Hellige blev rørt ved Mandens store Bodsiver, paalagde ham kun en ringe Bod og tilbød den guddommelige Retfærdighed at yde tilsvarende Fyldestgjørelse i hans Sted.

„I kjende jo vor Herres Jesu Christi Naade, at Han for Eders Skyld blev fattig, der Han var rig, for at I ved Hans Fattigdom skulde blive rige.“

(2. Korinth. 8, 9.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 9. April. Herrens Opstandelse. 1ste Paaskedag. I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 6 Korsets høitidelige Optagelse med Procession; derefter første Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 stille Messe. Kl. 10 anden Levitmesse med Prædiken. Kl. 3 Efterm. Festandagt. — I Sct. Knuds Capel: Kl. 9 stille h. Messe uden Prædiken.

Mandagen den 10. April. 2den Paaskedag. Gudstjenesten holdes som om Søndagen. — 11. Ti. 3die Dag i Paaske-Octaven. — 12. O. 4de Dag i Octaven. — 13. To. 5te Dag i Octaven. — 14. F. 6te Dag i Octaven. — 15. L. Hvide Løverdag.

Søndagen den 16. April. Hvide Søndag. Den høitidelige h. Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og annamme deres første h. Communion, begynder allerede Kl. 9; Kl. 7 og Kl. 11 læses stille hellige Messer i Sct. Ansgars Kirke. Eftermiddagsandagten begynder Kl. 5.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 13.)

Examen.

Den offentlige Religionsprøve med dette Aars Neocommunicanter afholdes Onsdagen d. 12. April, Form. Kl. 9 $\frac{1}{4}$, i Skolelocalet i Fredericiagade Nr. 15, og Børnenes Forældre og Venner indbydes herved til at overvære den.

Elisabethforeningen

tillader sig at bringe den Basar i velvillig Erindring, som den agter at afholde i Paaskehelligdagene, og hvorved den haaber at sættes istand til at fortsætte sin Virksomhed til forsømte eller forladte Børns Frelse. Basaren finder Sted i Kirkebygningens Baghuus i Stuen.

Mariacongregationen for Ynglinge

afholder d. 9. April, første Paaskedag, Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn.

Nr. 16. Fredagen den 14. April. 1882.

Indhold: Ere Mirakler umulige, og skee der ikke mere Mirakler? Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Musica sacra. Kirkelige Efterretninger: Aachen, Leipzig, Frankrig.

Ere Mirakler umulige, og skee der ikke mere Mirakler?*)

Miraklerne ere det meest slaaende Beviis af Alt, hvad Religionen anfører til Begrundelse af sin Sandhed, og tilmed et Beviis, som taler lige høit til Vidende og Uvidende — et Beviis, som forstaaes selv af dem, der ellers Intet synes at forstaae. Det er derfor intet Under, at det saa hyppigt bekæmpes og saa ofte bespottes af de Vantro. Men Enhver, som noget nærmere betragter de Grunde, med hvilke det bliver bekæmpet, vil see, med hvor uheldigt et Resultat dette skeer.

1. Man benægter Underets *Mulighed*. Men, saasandt

*) Handbuch populärer Antworten auf die am meisten verbreiteten Einwendungen gegen die Religion von P. S. Franco. I. 137.

der er skeet aldeles unægtelige Undere, og deres Virkelighed uimodsigeligt beviist, da ere de ogsaa mulige; dette Svar lader sig ikke afvise. Og dog kan man forstærke denne første Bemærkning ved en anden, som veier endnu langt mere. Ere nemlig Mirakler umulige, da ere de det ene, fordi de indeholde en indre Modsigelse. Men, hvad bliver der da af hele Evangeliet, som beretter os saa mange af Christus og Apostlene gjorde Undergjerninger, saafremt det skulde være umulige og i indre Modsigelse med Sandheden staaende Begivenheder, det berettede som virkelige Kjendsgjerninger? Da bliver hele Evangeliet, og følgelig hele Christendommen med alle dens Undere og øvrige Gjerninger til en Fabel. Ja, saaledes er det. Indeholder Miraklet en indre Modsigelse, saa har Ingen nogensinde været istand til at bevirke et eneste Mirakel. Er derimod endog kun et eneste virkelig fuldbyrdet, saa er det ikke længere umuligt, at der kunne skee Tusinder af Undergjerninger.

Vi skulle nu høre Grunden for denne foregivne Umulighed. *Naar der skeer et Under*, siger man, *da vilde det være en Krænkelse af de af Gud fra Evighed fastsatte Love; følgelig vilde Gud derved forandre sine Beslutninger og blive foranderlig ligesom vi.* Jeg har mere end eengang hørt denne Vanskelighed fremhævet med en saa triumferende Mine, som skulde hele Kirken styrte sammen ligeoverfor denne Opdagelse. Vi ville derfor nærmere betragte denne Sætnings Beviiskraft. Gud har fastsat Naturens Love? Ja, derom tvivler Ingen. Har Gud ogsaa fastsat dem som uforanderlige Love? Ogsaa det lade vi gjælde! Har han fastsat dem fra Evighed af? Ogsaa dette indrømme vi! Han kan altsaa ikke ved Undere gjøre nogen Undtagelse fra dem? Vi bede Vedkommende at agte paa, at Conseqventsen her glider dem af Hænderne. Vi tillade os nemlig at spørge: Skulde Gud ikke ogsaa fra Evighed kunne have forudseet Anledningen til, i et vigtigt Øiemed at gjøre en Undtagelse fra disse Love? Dette følger jo af sig selv, med mindre

I ville frakjende ham Kundskab om Fremtiden. Naar han da ved at bestemme Naturens Love ogsaa havde fastsat, at disse Love i visse Tilfælde skulde suspenderes, vare da ikke ogsaa Suspensionerne fra Evighed af besluttede? En Uhrmager ordner sine Hjuls vedvarende Bevægelse; men maa han derfor, for at Slagværket til rette Tid skal angive Timerne, hvergang Uhret skal slaae, forandre dets Mechanisme? Ingenlunde; han forudseer det Ene med det Andet, og, medens han ordner Hjulenes successive Bevægelse, indretter han ogsaa Slagværkets Gang. Saaledes har Gud, da han ordnede og fastsatte Naturens almindelige og sædvanlige Love, ogsaa fastsat de Undtagelser, som han til visse Tider vilde gjøre fra dem. Hvad bliver der saa af Guds Foranderlighed, af det formentlige Brud paa Naturens Orden og hele den foregivne *Umulighed*?

2. Om det ogsaa forholdt sig rigtigt med den Paa-stand, at der *ikke længere skee Mirakler*: vilde da dermed ogsaa de være ophævede, som ere skete i Fortiden? Hermed vilde altsaa de mange Vidnesbyrd for offenlige Begivenheder, som have fundet Sted for store Menneskemassers Øine, ikke længere være sande? Man turde altsaa ikke mere troe de største Hellige og de lærdeste Mænd, naar de vidnede om, hvad de havde seet med egne Øine? Om der ogsaa i vor Tid ikke mere skete Mirakler, saa kunde dog Ingen deri finde nogen fornuftig Grund til at nægte den Kjendsgjerning, at der i Fortiden er skeet Mirakler, som bevise Christendommens Sandhed.

Men — det er ganske falskt, at der i vor Tid ikke mere skee Mirakler; i den katholske Kirke i det mindste har man i intet Aarhundrede savnet dem, og de ere vedblevne at skee lige til den Dag idag. Dersom jeg vilde anføre et, som er skeet for mine Øine, da kunde jeg gjøre det; men jeg har ingen Ret til at forlange, at man skulde troe mig paa Ordet. Jeg vil derfor holde mig til dem, som stadigt i Rom blive prøvede ved Helgenprocesserne. Er ikke der Talen om Undere, som mange

Mennesker i enhver Livsstilling ere istand til at underkaste en nøiagtig Prøvelse? Denne Prøvelse bliver foretaget af Personer af de forskjelligste Nationer og under Afhørelse af saamange Øienvidner, at enhver Mulighed af Vildfarelse er udelukket. Man raadfører sig med de meest erfarne Videnskabsmænd, for at erholde Vished om, hvorvidt de Kjendsgjerninger, hvorom der forhandles, kunne forklares paa en naturlig Maade, og man undersøger Alt med saa stor Strengthed, at man, saalænge der blot er en Skygge af Tvivl tilbage, opsætter deres Stadfæstelse. Der bliver for ingen Criminaldomstol forlangt saa mange Beviser, for at bringe en Anklaget paa Skaffottet, som Kirken forlanger, inden den stadfæster Virkeligheden af et Under. Man eftersee de af Benedict XIV. opregnede Forsigtighedsregler, man læse de i det her omtalte Øiemed affattede Documenter og Erklæringer, og bekæmpe da deres Paalidelighed! Saadanne Undersøgelser have imidlertid uafbrudt fundet Sted fra den ene Tid til den anden lige indtil vore Dage.

Jeg indskrænker mig her alene til disse, og taler ikke om saa mange andre, der ere aldeles utvivlsomme og vedvarende tildrage sig ogsaa i vore Tider, og vil ikke tale om de ofte forbausende Undere, som den saligste Jomfru virker i sine forskjellige Helligdomme, eller om Alt, hvad der i de forskjellige katholske Lande skyldes deres særlige Skytshelgeners Forbøn. Jeg veed iøvrigt godt, at Mange i vor Tid affærdige alle Vidnesbyrd om disse Undere med et medlidende Smil; men ogsaa vi kunne gjengjælde deres Spot paa samme Maade og paastaae, at det er ganske falskt at sige, at det Underfuldes Tid forlængst er ophørt.

Det Eneste, man kan indrømme, er, at de ikke skee saa hyppigt som i Christendommens første Tider; men ogsaa dette har sin gode Grund, som godtgjør, at det ikke kan være anderledes. Den h. Gregor bemærker rigtigt, at man jevnlig maa vande unge Træer, fordi de ellers ikke længe kunne modstaae Stormveir og Hede;

men, naar de have slaaet dybe Rødder og ere opvoxede til en skjøn Stamme, overlader man dem til de Regnbyger, som Himlen fra Tid til anden nedsender. Saaledes vare ogsaa i de første Tider og ligeoverfor de Vantroer, som skulde omvende sig, Mirakler nødvendige end nu; de vare overordenlige Midler, som skulde godtgjøre Troværdigheden af Aabenbaringsens Kjendsgjæringer og Sandheden af den christelige Lære. I vor Tid derimod, hvor Troen er almindelig udbredt og befæstet, og Størstedelen af Folkene blive opdragne i Christendommen, ere disse overordenlige Midler ikke længere saa nødvendige.

Dengang kunde Troen ikke bekræftes ved noget andet Beviis end ved Underet, medens dette i vore Dage kan erstattes ved mange andre Beviser. I vore Dage kan Troen henvise til en lang Række af Prophetier, som fra det ene Aarhundrede til det andet have stadfæstet dens Sandhed. Den romerske Kirke kan beraabe sig paa sin lange Tilværelse, paa sin Udbredelse, paa sine Kampe, paa sine Seire, paa sine Martyrers Standhaftighed, paa sine Overhyrders uafbrudte Rækkefølge m. m. Alle disse Beviser faae i Aarhundredernes Løb stedse større Kraft, og det er derfor intet Under, at Troen ikke mere behøver i saa høi Grad at lægge Vægt paa Beviser, som i hine Tider vare de eneste. Man seer heri den skønne Økonomi, hvormed Gud styrer hele Kirken, idet han til de forskjellige Tider rækker den de for disse fornødne Beviismidler.

(Fortsættes.)

Skitseret Uddrag af P. Lacouture's fjerde Prædiken.

4. Fastesøndag.

For en Snees Aar siden levede en Soldat, som havde kæmpet tappert og gjort mange Felttog med under Napoleon I. Han vendte nu hjem til sit Fødeland, og, træt af Kampens vilde Tummel, bankede han paa et Klosters venlige Port; der bad han om gjæstfri Optagelse; der ønskede han at henleve sine sidste Dage og afslutte sit Liv med at tjene Gud som Ordensmand.

Han tilbragte der mange Aar, og tjente Gud tro og nidkjer, indtil han mærkede, at nu var Timen kommen, da han skulde forlade denne Verden. En Præst meddeelte ham Religionens sidste Trøst, de hellige Sacramenter, og han laae nu, som var han allerede borte, som havde Sjælen alt forladt hans Legeme. Kun Læberne bevægede sig svagt og tydede paa, at han forsøgte at følge de Omstaaendes Bønner. Da bøiede Præsten sig endnu engang, før han gik bort, ned over ham og sagde: „Fortryder Du ikke, at Du har tjent Gud; fortryder Du ikke, at Du har ofret Ham dit Liv?“ Da reiste den Døende sig op fra sit Leie og gjenvandt med en vidunderlig Kraft sit Mæle og svarede høit og tydeligt: „Havde jeg tusinde Liv, og kunde jeg leve dem alle, saa vilde jeg gjøre det om igjen; jeg vilde atter tjene Herren min Gud!“ Hvorfor talede han dog saaledes? fordi det er en god Herre, vi tjene; ja, mine Brødre, det er en god Herre, det hørte vi sidste Gang. Idag vilde jeg saa gjerne gjøre dette endnu mere indlysende for Eder, vise Eder, hvor sødt det er at tjene Gud, for at vække Eders Længsel efter at kunne sige med Kong David i den 8. Psalme: „Herre, hvad er et Menneske, at Du kommer ham ihu, og et Menneskes Barn at Du besøger ham. Herrens Navn være lovet i al Evighed!“

See, derfor vil jeg idag forelægge Eders Betragtning

til Overveielse, at *Overholdelsen eller Optyldelsen af Guds Bud er nødvendig, selv for at opnaae jordisk Lykke.*

Guds Bud! Hvorledes? ere de nødvendige, kan man ikke undvære dem?

Lad os undersøge dette lidt nærmere og see, om vor egen jordiske Tilværelse og Velvære vilde være sikret, hvis ikke Budene vare der.

See, mit Liv det tilhører mig og jeg vil gjøre Alt for at bevare det, mit Rygte tilhører mig, og jeg har Ret til at sørge for, at det forbliver uantastet. Vilde jeg være i Stand hertil, hvis der ikke var Love og Øvrighed, og hvis ikke netop mit jordiske Velvære beroede herpaa. Dog lad os gennemgaae de enkelte Bud og see, om der maaskee er et af dem som vi kunde undvære. Lad os begynde med det 5te, 7de, 8de og 9de. Hvad er det, som paalægges os i disse 4 Bud? Ikke at dræbe sig selv eller Andre, ikke at berøve vor Næste hans Eiendom. See, jeg ønsker at bevare mit eget Liv, jeg ønsker at eie det i Fred, uden at det trues af nogen ydre Fare. Tag dette Bud bort, og Du vil ikke være sikker; Du vil være udsat for at miste dit Liv, som jo er din Eiendom; og nu det 7de. Mon Du ikke ogsaa ønsker at beholde dit Gods? Ved at udslette dette Bud giver Du Lovløsheden frit Raaderum; og nu det 8de — din Ære, den ønsker Du jo ogsaa at bevare tilligemed dit Liv og dit Gods.

Kunne disse Bud undværes? I ville alle svare nei. Deres Overholdelse er nødvendig for vor jordiske Tilværelse, for vort Velvære. Det 6. og 10. ere os endnu helligere og dyrebare, da de angaae vore ømmeste og nærmeste Baand, især det Baand, som forener Mand og Hustru og værner om Hjemmets Fred. Kunne I undvære disse Bud? Nei, raabe I — nei, endnu mindre disse! de udgjøre jo netop vor Lykke. Dog nu kommer jeg maaskee til det, man mener at kunne leve foruden — det Bud, som byder at ære sin Fader og Moder, sine Foresatte, sin Øvrighed.

Jeg har reist igjennem mange Lande og overalt har jeg hørt Klager over Børn, som ikke vare deres Forældre underdanige, Klager over daarlige Tjenestefolk — over gjenstridige Undersaatter, som satte sig op mod den lovlige Regering. Kunne vi undvære dette Bud? mon saa Børnene vilde blive lydigere, Undersaatterne mere pligt-opfyldende? Nei, heller ikke dette kunne vi undvære, det sikrer en nødvendig Deel af vor Lykke. De tre første Bnd derimod angaae Religionen, og her vil jeg sandsynligviis møde Modsigelse, her kommer vist det, som Folk mene at kunne undvære. Nuvel, lad os undersøge dette.

Kan man ikke meget godt leve og komme frem uden Bøn, uden Morgen og Aften at knæle for den levende Gud? Kan man ikke leve uden at helligholde Hviledagen, men ligefuldt pløie sin Fure og saae Sæden deri, og glæde sig over Naturen enhver anden Dag, uden netop at skulle hvile paa denne bestemte Dag, naar det maaskee ikke passer for os? See her mødes de mange Indvendinger, som høres i vore Dage om at Moral er *Eet*, og Religion et Andet. Man skal handle efter sin Samvittighed, heder det; den skal sige os, hvad der er Ret og hvad der er Uret. — Godt! Men taler Samvittigheden altid klart og uforvansket, naar jeg faaer Lyst til min Næstes Gods, og tænker i mit Hjerte: det kunde Du tage og din Lykke vilde være større — der er Ingen, som seer det! Er det nu Samvittigheden alene, som taler, eller er der ikke ogsaa endnu en anden Stemme, som mægtigt hæver sin Røst? Jeg mener Lidenskabens Stemme. Hvis kun den uhildede Samvittighed talte, saa vilde det endda kunne gaae, saa havde jeg en paalidelig Raadgiver; men denne anden Stemme bringer stor Forvirring; hvorledes skal da Moralen kunne staae fast uden Religion? Jeg sætter, Du har en Have, og Du glæder dig over Træerne deri; naar da Nogen vilde sige til dig: Deres Rødder give dig hverken Skygge eller Blomst eller Frugt, hug dem derfor af, da vilde Du sikkert modsætte dig det, vel

vidende, at Du paa samme Tid vilde berøve dig alle øvrige Goder, som afhængige af Rødderne. Eller borttag Fundamentet fra dit Huus, og Murene og alt det Øvrige ville styrte om; thi det kan ikke svæve i Luften, det maa have et fast Grundlag. Nuvel, saaledes gaaer det med Moralen; vi kunne ikke bygge Huse svævende i Luften, ei heller kan Moralen undvære det Grundlag, hvorpaa den maa hvile for at være Moral. Religionen er den Grund, hvorpaa Alt maa bygges, som skal staae.

Vi see mange Steder Folkene vakle fra det Ene til det Andet; men hvorfor? De have opgivet Religionen; Underlaget, hvorpaa de skulde bygge, er borte! De raabe paa Lighed — der maa ikke være Rig eller Fattig; men lad dem dele alt deres Gods lige imellem sig; om kortere eller længere Tid vil der dog atter være Forskjæl, den Ene vil dog være rigere end den Anden, den Ene vil have givet mindre ud end de Andre. Hvad kaldes disse Samfundet opløsende Tanker om ingen Love, ingen Regering, om Frihed og Lighed — det har et betegnende Navn, det hedder Revolution, et betegnende Navn paa Alt hvad der gjør Oprør mod Guds Bud. Men, siger Videnskaben: man maa selv danne sig et System, en Moral; kan de Ulykkelige det? kan de Fattige det? saalænge man er rask, kan man maaskee lave Systemer og Moral, men holde de sig i Modgang, i Ulykken?

Jeg sagde, at vor jordiske Tilværelses Lykke bestod i Opfyldelsen af Budene; kan der da findes en fuldkommen Lykke her? nei ingen fuldkommen, kun Trøst i Ulykken, Trøst i al vor Modgang; Lykken venter os først i Evigheden. Men om Du er nok saa fattig, nok saa ulykkelig — holder Du Guds Bud, da har Du Fundamentet for den sande Tilfredshed, og Du vil være lykkeligere end de Ugudelige i deres Velvære og Paladser.

Til den Fattige skjænkes Guds frygt, Trøst og Haab i Modgang og ydmyg Hengivelse i Guds hellige Villie; den Rige bliver paamindet om al jordisk Rigdoms Ringhed,

og om ikke at hovmode sig, men kun betragte som et Laan, hvad Gud har betroet ham for en kort Tid.

Jeg vil vise Eder et Billed af en gudfrygtig Familie. See, det er Aften, og den trætte Arbeider vender hjem fra sin Gjærning. Ved Hjemmet møder han sine Børn, de springe ham muntert imøde; han smiler til dem og tager det yngste paa Armen og naaer sit Hjem. Ilden brænder muntert paa Arnen, de have ventet med at tænde den til Fader kom hjem. Bordet er dækket — det er rigtignok altsammen tarveligt, men reent og net; han mætter sig, for atter at samle Kræfter til den kommende Dags nye anstrængende Arbeide, og, imedens han spiser, fortælle Børnene om deres smaa Fremskridt i de forskjellige Færdigheder, de ere i Besiddelse af, om de Belønninger, de have faaet, eller om dem, som de vente, eller om deres Charakterer. Saa skulle de til Hvile, og Faderen hører, at Moderen samler de Smaa foran et helligt Billede; her knæle de Smaa, og opsende deres Bøn for Guds Throne. Faderen hører dem bede for sig, og han føler, at denne Bøn nedkalder Guds Velsignelse over ham og hans Huus. Senere taler han med sin Hustru, sin Hjælp og Støtte, og tilsidst samles ogsaa de i en fælles Bøn til den Almægtige, og Guds Beskjærmelse hviler over dem under Modgangs tunge, svære Dage. Denne simple Arbeider er langt lykkeligere end utallige klogere Mennesker, fordi han har bygget paa Budene. Moralen maa hvile paa Gudsfrygt, den er ellers ligesaa umulig som det er at tænke sig en firkantet Cirkel.

Hvem var det, som helligede Fattigdommen, som fra Krybben til Korset levede i Selvfornægtelse og den dybeste Armod? Jesus Christus lærte os at vælge den frivillige Fornægtelse, Grundlaget for al sand Christendom. Ja, I kunne ikke leve christeligt uden Religionens Fundament, ikke finde det sødt at tjene denne gode Herre; spørg Hans Tjenere, og de ville ikke slippe Budene og ophøre at følge dem, thi derpaa beroer al Lykke, selv den jordiske. Saa udbryde vi, staaende paa Grund-

laget af Herrens Bud: Fader vor! Du som er i Himlen, Helliget worde Dit Navn, Til os komme Dit Rige!

Opfyldelsen af Budene er en nødvendig Betingelse for vort jordiske Velvære. Byg paa Herrens Bud og vi kunne da sige med Psalmisten (Ps. 18): Herrens Befalinger ere rette, de glæde Hjertet; Herrens Bud er reent, det oplyser Øinene; Herrens Frygt er reen, den bestaaer evindeligt; Herrens Domme ere Sandhed, de ere alle retfærdige, de ere kosteligere end Guld, ja end meget fint Guld, og sødere end Honning.

Herren give os at smage, hvor godt det er at tjene ham — gid vi Alle kunne tjene ham af ganske Hjerte! Amen.

„Musica sacra“,

et Maanedsskrift til Fremme af katholsk Kirkemusik der udkommer i Regensburg og læses i vide Kredse, indeholder i Nr. 3 for d. A. Bemærkninger fra en unævnt men sagkyndig Pen om Kirkesangen i Aarhus. Vi hidsatte Artiklen, da vi med Føie kunne antage, at den ikke blot vil interessere dem af vore Læsere, der tage virksom Deel i Kirkesangen.

Den liturgiske Kirkesang har gjort glædelige Fremskridt ogsaa i det skandinaviske Nord. Det kan vel forudsættes at være bekjendt, at i Aarhus, den betydeligste By paa den jyske Halvø, har der i flere Aar virket nogle katholske Præster. Deres Arbejder bleve ledsagede af Guds rigeligste Velsignelse. For otte Aar tilbage fandtes i Aarhus kun to Katholiker uden Præst; nuomstunder er der en katholsk Menighed paa henved 300 Sjæle, ja der har allerede kunnet dannes en mariansk Congregation. Forstanderen for Missionsstationen havde alt i længere Tid arbejdet paa, nøie at efterkomme de kirkelige Forskrifter angaaende Kirkesangen. Da den nye gothiske Kirke i Mai afvigte Aar blev consecreret af Biskop Mermillod, og en Deel Geistlige havde indfundet sig, vovede han første Gang med deres Hjælp at opføre de foreskrevne Choralsange. Det viste sig da at være mindre vanskeligt end han selv havde forventet. Da nu nogle Maaneder senere en ny Kraft var indtraadt i Sangerchoret, blev der alvorlig taget fat paa Choralsangen. De første Vanskeligheder kom

man i kort Tid udover: ganske vist kunde de 6 Chordrenge ikkun synge efter Gehør, ganske vist maatte derfor Alt noiagtigt indprentes dem; alligevel kom de snart til temmelig godt at synge den første Messe »in Festis Duplicibus«. Siden sidst i September bliver der hver Søndag sunget en Choralmesse, kun at foreløbigt Introitus, Graduale, Offertorium og Communio som oftest reciteres (d. e. fremsiges uden Sang).

»Ved idelig at gjentage samme Messe, naaede dette lille Chor, i hvilket, foruden de 6 Dreng og 2 Præster, endnu 3 andre Mænd medvirke, til en saa stor Færdighed, at ved et Præstemøde, 8.—10. Novbr. f. A. — det allerførste geistlige Møde, som er blevet holdt i Danmark siden Reformationen — vare saavel den høiærv. apostoliske Præfect som de øvrige Hrr. Geistlige forbausede over, hvad det præsterede under Høimessen (8. Novbr.). Ja, En af dem ytrede endogsaa, at ved den smukke Choralsang havde han ikke blot troet sig hensat midt i katholske Lande, men paa en Maade selv midt i en middelalderlig Klosterkirke. Endnu mere opløftende var det høitidelige Choral-Te-Deum, hvormed Conferentsen sluttedes. Sangerchoret oppe paa Pulpituret vexlede med de Geistlige, som, iførte Præstedragt, stode i Høichoret paa begge Siderne af Alteret; og med den begeistrede Sang blandede sig de 4 Kirkeklokkers klangfulde Toner (D, E, Fis, G), saa denne Høitidelighed ikke kunde Andet end gjøre et dybt Indtryk paa alle de Tilstedeværende, Katholiker og Protestanter.

»Det er en Selvfølge, at siden den Tid bliver Choralsangen stedse mere øvet og fuldkommet. I Adventstiden blev »Missa in Dominicis Adventus et Qvadragesimæ« sunget. Endvidere ere Messen »in Festis Solennibus« og Requiem-Messen indøvede og opførte. Forresten synges der paa større Høitidsdage som oftest en fleerstemmig Messe. Saaledes blev alt flere Gange opført Hallers Missa tertia ad duas voces og Könens »tostemmige Messe i A«. Desuden indskydes vel ogsaa andre fleerstemmige Stykker som Offertorium eller Communio.

»Under Aftenandagterne, til hvilke jevnlig endeel Protestanter pleie at indfinde sig, har Folkesangen og den fleerstemmige Sang Overhaand. Det er kun lettere Compositioner, som vi kunne vove at prøve vore Kræfter paa. Navnlig fortjener at omtales »Canticum pium in honorem S. Birgittæ«, som er blevet komponeret af Witt netop for de nordiske Missioner og trykt i Kjøbenhavn.

»Ganske vist ere vort ganske unge og nye Chors Præstationer saare ringe; men ialfald ere de en praktisk Gjendrivelse af, hvad man tidt kan høre sige, at Choralsangen skat være altfor svær og møde Modsigelse hos Sangerne. Tvertimod; efter hvad man har erfaret i Aarhus, koster Indøvelsen af en Choralmesse ikke Halvdelen af den Tid og Umage, som kræves til at faae indøvet

en fleerstemmig Messe ; dertil kommer, at Drengene, hvis Smag endnu ikke er bleven fordærvet, snart synes godt om Choralsangen, ja, de faae en vis Forstaaelse af eller Følelse for den, saa de foretrække den endog for andre Sangarter : rigtignok forudsættes det, at Dirigenten tager sig af Sagen med Lyst og Kjærlighed og lader den ældgamle, ærværdige Kirkesang foredrage med Andagt, efter Mening og Accent, ikke udtryks- og meningsløst. Dog skal det villigt indrømmes, at ældre Folk ikke ere lette at frigjøre for deres indgroede Fordomme, ihvorvel et godt Foredrag af Choralen nok kan være istand til efterhaanden ogsaa at faae dem omstemte.

„Sluttelig kunde det maaskee ikke være uden Nytte at gjøre endnu en Bemærkning : Efter hvad man har erfaret i Aarhus, er det mere hensigtssvarende at fremlægge Folio-Udgaven af Pustet's Kyriale paa en høj Pult. Eenheden i Foredraget bliver saa lettere og større end naar hver Sanger holder sin Bog i Haanden. Alles og Enhvers Blik gaae saa i samme Retning, og de Unoder forebygges, som Drengene ellers nok helde til, at handle uopmærksomt med Bøgerne, tilsøle og ødelægge dem. Tilmed kan det ikke nægtes, at den smukke Folio-Udgave er overordenligt prisbillig.“

P.

Kirkelige Efterretninger.

Aachen. I afvigte Marts døde i Nabobyen Burtscheid Sognepræsten Keller, en ærværdig og elskværdig Olding, hvem der i Halvtredsserne var tiltænkt en Bispestol. Paa Spørgsmaalet, om han alt havde gjort sit Testament, svarede han : „Ja, jeg har ; forresten er det saare kort. Penge har jeg ingen af. Min Bogsamling tilfalder efter min Død et Kloster ; Hospitalet faaer mit Linned ; mit Bohave skal sælges for at bestride Omkostningerne ved min Begravelse. Saa er mit Testament fuldbyrdet.“

Leipzig. Münstersches Sonntagsblatt for den 26. Marts skriver : Man beretter fra Leipzig, at Superintendent Meister og hans Søn Bibliothekar Meister ere gaaede over til den katholske Kirke.

Frankrig. „Le Nouvelliste de Lyon“ beretter den 22. Marts : Imorges Kl. 5 efter endt Morgenbreviarbøn bleve Benedictinermunkene i Solesmes med Militærmagt udviste af deres Abbedi. I dette Øiemed

vare et Compagni af det 117de Linieregiment og fem Gendarmeriafdelinger udrykkede fra Mans.

Saasnart de vare komne til Solesmes, omringede de Klosteret, og Militærposter blev opstillede ved alle Indgange og paa enhver Vei, der fører til Abbediet. Kort efter ankom Præfecten fra Mans, ledsaget af Underpræfecten i Laflèche og Politicommissæren i Sablé. Forgjæves blev der banket paa Indgangsdøren; Fædrene svarede ikke. En Smed blev hentet; denne bankede stærkere og opbrød derefter Laasen. Da Døren ikke var barricaderet, traadte Republikens tapre Mænd ind i Klosteret. Efter en kort Forhandling med Abbeden begave Præfecten, Underpræfecten og Politicommissæren med en Escorte af Gensdarmer sig til Choret, hvor halvtredstindstyve Patres havde samlet sig. Alle nægtede at forlade Stedet og erklærede, at de kun vilde vige for Magten. Denne Erklæring foranledigede da Præfecten til at befale Gensdarmerne at uddrive Fædrene med Magt, hvorpaa der fulgte en virkelig rystende Scene: Enhver af Fædrene blev af Gensdarmerne tagen paa Skuldrene og bragt ud af Kirkedøren. Endeel af dem, og det var netop ærværdige Oldinge, tog man ved Benene og slæbte dem udenfor. Selve Abbeden, der blev sidst bragt udenfor, knælede for sidstegang ned foran Kirkedøren, som han kyssede under Taarer. Medens alt dette foregik, sad Munkene i deres Kirkestole og sang Psalmer. Da Dørene blev bevogtede paa det Strængeste, saa kunde ingen- somhelst Lægfolk komme ind i Klosteret; man havde dog tilladt, at bringe Alterets helligste Sacrament til et Sidecapel. Uddrivelsen var fuldstændig og ikke en Eneste af Fædrene har kunnet opnaae Tilladelse til at forblive i Klosteret. Tre Gensdarmer bevogtede derpaa Abbediet. Under hele denne sørgelige Hændelse viste Præfecten den meest usømmelige Adfærd. Da der gik nogen Tid med Uddrivelsen, raabte han ærgerlig: „Skynd Jer dog; jeg har tom Mave og maa dog engang spise Frokost.“ Venner i Nabolaget modtog Munkene i deres Huse.

-- For endydermere at karakterisere Regeringens Fremgangsmaade i denne Sag meddeler samme Numer endnu følgende Træk: Det er henimod tyve Aar siden, at vor nuværende Ministerpræsident Freycinet, tilskyndet af nogle Venner, agtede fra Protestantismen at gaae over til Catholicismen. Han begav sig derfor til Solesmes og blev underviist af den berømte Abbed Dom. Guéranger. Abbeden af Solesmes anviste ham nogle

Værelser og underviste ham i flere Maaneder. Nu er der vel ikke blevet noget af Freycinets Conversion, dog hindrede dette ikke, at Freycinet i flere Aar corresponderede med Dom Guéranger. I Abbediets Bibliothek opbevares endnu et Exemplar af en Afhandling: „Om Vandets Filtrering i Paris“ ved Charles de Freycinet (som tidligere har været Ingeniør). Paa den første Side har Forfatteren med egen Haand skrevet og undertegnet en lang Tilegnelse „til de Højærværdigste Benedictinerpatres af Solesmes, som et Vidnesbyrd om min store Taknemlighed og varme Sympathi.“ Mon Hr. Ministerpræsidenten er af den Mening, at man skal tugte den, som man elsker?

Ovennævnte Blad beretter om dette Abbedi, at det er det ældste Benedictinerabbedi i Frankrig næstefter det i Ligugé; det blev nemlig grundlagt i Aaret 1010 ved Grev Geoffroy af Sable's Gavmildhed. I hele Middelalderen og lige til Revolutionen vare Munkene i uforstyrret Besiddelse af Abbediet, og de vare baade i aandelig og timelig Henseende Bestyrere af de omkring Klosteret liggende Landsbyer. I Aaret 1789 fordrev Revolutionen dem, og først i 1833 kunde Abbed Guéranger fra Dioceset Mans købe Abbediets Bygninger, som Nationalgodsernes Eier havde ladet staae. Abbeden blev saaledes denne gamle og berømte Ordens Fornyelse eller Gjenopretter i Frankrig; thi han samlede snart et stort Antal Præster, hvis Fælledsliv han ledede efter den h. Benedicts Regel.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

- Søndagen den 16. April. Hvide Søndag.** I Sct. Ansgars Kirke stille Messe Kl. 7 og Kl. 11. — Kl. 9 høitidelig Prælat-Messe, under hvilken Neocommunicanterne fornye Daabspagten og modtage deres første h. Communion. Kl. 5 Efterm.: Fest- og Takkeandagt med Prædiken og „Te Deum.“ — I Sct. Knuds Capel stille Messe Kl. 8. — 17. M. Frants af Paula, Ordensstifter. — 18. Th. Isidor, Biskop og Kirkelærer. — 19. O. Vincents Ferreri, Bekjender. — 20. To. Leo, Pave og Kirkelærer. — 21. F. Anselm, Biskop og Kirkelærer. — 22. L. Soter og Cajus, Mart.
- Søndagen den 23. April. 2den Søndag efter Paaske.** I Sct. Ansgar: Levitmesse, efter hvilken Confirmationens h. Sacrament meddeles, begynder Kl. 9; stille h. Messe Kl. 7 og Kl. 11. I Sct. Knud: stille h. Messe Kl. 8.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Kl. 1 fransk Prædiken i Sct. Ansgar.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

" 6]offenlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Fasteandagt: Onsdag Aften Kl. 7½ i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Elisabethforeningens Bazar.

Gevinsten er falden paa Nr. 58.

Vincentiusforeningens

Møde bortfalder Søndagen d. 16. April; istedetderfor afholdes et Møde Mandagen d. 17., Kl. 8 Aften.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 17. Fredagen den 21. April. 1882.

Indhold: Ere Mirakler umulige, og skee der ikke mere Mirakler? Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Kirkelige Efterretninger: Rom, Trier, Kassel, Nordamerika. Den h. Thomas af Aquin.

Ere Mirakler umulige, og skee der ikke mere Mirakler?

(Fortsat fra Nr. 16.)

3. Men vort Aarhundrede fremhæver en ny Vanskelighed mod Troen paa det Underfulde; med hvilken man mener for stedse at kunne blive færdig med alle Mirakler. *Mesmerismen**) eller den *dyriske Magnetisme*, som man kalder den, skal ved sine forbausende Kjendsgjerninger være istand til at forklare alle Mirakler. Man skal blot behøve at anstille Iagttagelser over den *magnetiske Klar-*

*) Efter en berømt tydsk Læge, Franz Anton Mesmer, som i den sidste Deel af forrige Aarhundrede vandt stor Berømt-hed ved sine Opdagelser om de magnetiske Strømningers Indvirkning paa det menneskelige Legeme.

U. A.

synetheds Phænomener, for at komme til Overbeviisning herom; og, naar man til denne Række af Kjendsgjærninger føier de *talende og sig omdreieude Borde* samt de saakaldte „Bankeaauder“, der ere saa venlige at komme herover fra den anden Verden for at give os Underretning om deres Befindende: saa vil endog det sidste Spor af det Underfulde være forsvundet. Saaledes tale ikke Faa, og Mange endog i trykte Skrifter. Isandhed, naar man ikke med egne Øren havde hørt, eller selv havde læst saadanne Taabeligheder, saa vilde man ikke troe det; og dog er det saaledes!

Men, førend jeg giver et directe Svar paa denne Vanskelighed, beder jeg om mine Læseres Tilladelse til at gjøre en almindelig Bemærkning. Fritænkerne sig altid: „*Vi kunne ikke troe det; det strider mod vor Fornuft*“ og, at vi Katholiker ere altfor lettroende. Men, naar det da kommer til Stykket, saa er der ikke noget Menneske i den hele Verden, som mere end de blindt troer paa enhver Dumhed, der kan tjene dem til Paaskud for at kunne vægre sig ved at troe paa Jesus Christus.

I forrige Aarhundrede naaede, som almindelig bekendt, ved Philosophernes og Encyclopædisternes*) Bestræbelser Vantroen sit Høidepunkt. Nu, hvad troede man da? De, som af kritiske Grunde ikke kunde troe paa de bibelske Bøgers Indhold, kom paa eengang til at troe paa alle de indiske og chinesiske Aarbøgers taabelige Eventyr om en fabelagtig Oldtid, i det Haab, at man ved Hjælp af disse skulde kunne godtgjøre Falskheden

*) Saaledes kaldes Forfatterne til den store alle Videnskaber omfattende Ordbog (Encyclopædie), hvis Udgivelse begyndte i Aaret 1751 og fortsattes indtil A. 1780 i 35 B. Fol. Den første Udgave er trykt i Paris; senere forøgede Oplag ogsaa andensteds. Dette store Værk er heelt igjennem behandlet i den da herskende franske Modephilosophies, alt Overnaturligt fornægtende Aand, og havde følgelig stor Indflydelse paa Udviklingen af den franske Revolutions antireligiøse politiske Grundsætninger.

af 1. Mosebogs Tidsregning. De meente, i en i den nyere Tid i Indien opdaget Codex eller Haandskrift, hvilken de ansaae for at hidrøre fra den fjerneste Oldtid, men som kan bevises at være forfattet i en langt senere Tid, at have fundet Beviser for, at Fornuften kan opdage og erkjende Sandheden, uden at veiledes af Aabenbaringens Lys. Fremdeles, at to i Ægypten fundne Halvkugler fremstillede en Configuration af Himlen, som ikke vilde være mulig, dersom den ikke havde været bestemt mange Aarhundreder før Moses' Skabelsesperiode. De troede ifølge humoristiske Reisebeskriveres Fortællinger, at der gaves Folkeslag uden alle Spor af Cultur, at der i visse Dele af America gaves Mennesker med Haler o. s. v. — Alt i det Haab, dermed at kunne bekæmpe den hellige Skrift, eller gjøre de af den berettede Kjendsgjæringer tvivlsomme. Hvoraf kommer det nu, at de kunde troe saamange utrolige Ting, og dog havde saa ondt ved at troe Undere, der offentligt og høitideligt ere bevidnede og stadfæstede af hellige og lærde Mænd, som hellere vilde døe, end i et saa vigtigt Anliggende som dette sige Usandhed? Vilde nogen hertil svare, at den eneste tænkelige Grund hertil er Vedkommendes Had til den katholske Religion og Kirke, da vilde han næppe være langt fra Sandheden!

Efter disse Forbemærkninger komme vi til vor Gjen-drivelse af disse Taabeligheder. Kan Mesmerismen og Spiritismen ophæve de hellige Skrivters Troværdighed? Ingenlunde! Den kan ikke rokke noget tænkende Menne-skes Overbeviisning. Jeg vil i et følgende Capitel tale nærmere om disse Forsøgs Forkeerthed og Ondskab; her indskrænker jeg mig til at løse de Vanskeligheder, som man paa Grund af dem reiser mod Miraklernes Virkelighed. Jeg antager foreløbigt, at alle de Phæno-mener, af hvilke denne nye Videnskabs Beundrere gjøre saa stor Ophævelse, — at de ere sande, at Alt forholder sig, som der siges. Jeg indrømmer, at de Magnetiserede kunne læse med lukkede Øine, endog hvad der er skrevet

i ubekjendte Sprog, at de kunne opdage Sygdommene i Syges Indvolde og kjende de i Naturens Hemmeligheder skjulte Midler mod samme, at deres Klarsyn gennemtrænger baade den nærværende og den tilkommende Tid. Jeg indrømmer ligeledes, at Borde kunne bevæge sig af sig selv, at de kunne tale, at de kunne besvare de Spørgsmaal, som man gjør dem, at Aander fra den anden Verden kunne komme over til denne Verden, give sig tilkjende og aabenbare Hemmeligheder m. m. Jeg indrømmer for et Øieblik alt Dette — Alt, hvad Bekæmperne af Mirakler forlange; men tillader mig derefter at gjøre dem nogle Spørgsmaal.

Hvorledes kunne I for det første sige, at disse Videnskaber ere opdagede i vort Aarhundrede, eftersom I jo dog paastaae, at de allerede i Oldtiden have været kjendte, og at man dengang ogsaa betjente sig af dem til at øve Trolddomskunster, som af den store Mængde ansaaes for Undergjæringer? Heri er dog en Modsigelse. I maatte snarere have sagt, at vort Aarhundrede har stillet alle disse Opfindelser tilskue, fordi den først har seet dem hos *vore* Undergjørere.

Hvoraf kommer det for det andet — forudsat, at man i Oldtiden kjendte saadanne Hemmeligheder — at kun Mennesker af anerkjendt fuldkommen Dyd og Uskyldighed havde Kundskab om dem, medens alle deres Samtidige, hvor megen Aand og Erfaring de end ellers maatte have, ikke havde det mindste Gran deraf? Det er dog virkelig sælsomt, om Spiritualismen i de gamle Tider altid skulde have været parret med Hellighed, medens denne Videnskab i vor Tid er mindre snerpet og holder Broderskab med Alle; ja, onde Tunger ville endog paastaae, at den især staaer paa en fortrolig Fod med udsvævende Personer af begge Kjøn.

For det tredie læse vi om Fortidens Undergjæringer, at de altid skete til Bekræftelse af en vigtig Sandhed, til Guds Ære og til Sjælenes sande Vel, men aldrig af Letsindighed eller af intetsigende, og endnu mindre af

syndige Bevæggrunde. Men hvoraf kommer det saa, at man i vor Tid benytter Spiritismens og Magnetismens Phænomener for at tilfredsstille en forfængelig og ofte høist syndig Nysgjærighed? Hvad er Aarsag til denne Forandring?

Magnetismen og Spiritismen kunne endvidere vel bevirke disse Verdens nyeste Undere, men kun, naar de udføres paa den Maade, som Udøverne af disse Kunster foreskrive. For at erholde et Raad i Henseende til Sundheden, maa der først være to Personer tilstede, en Magnetisør og En, som bliver magnetiseret, hvilke begge maae stemme overens i Villie og Hensigt. Den Første maa kun ved sit Blik og sit Ord eller ved en Act af sin Villie indvirke paa den Anden, for at denne kan falde i den forønskede Søvn. Fra denne Tilstand maa den Magnetiserede gaae over til den saakaldte Klarsynethed (Clairvoyance). Endelig maa den Magnetiserede bringes i magnetisk Rapport med den Person, som søger Raad, enten nu dette skeer ved dennes Nærværelse, eller ved dens Haar, eller ved noget andet, som tilhører den. For at citere en Aand fra den anden Verden behøver man endelig endnu en Persons Mellekomst (Medium); man maa enes om Tegn, som træde istedetfor Tale; man maa gjøre Spørgsmaal for at faae Svar o. s. v. Sluttelig indskrænker Alt sig til, at man faaer gode Raad — altsaa vel faaer Ord, men aldrig seer Kjendsgjæringer.

Naar Talen derimod er om de Undere, som *vore Hellige* have bevirket, da hører man Intet om alt dette; thi her har man Kjendsgjæringer for sig under Omstændigheder, som endog udelukke Muligheden af at anvende hine Midler, der efter Eders Paastand skulde gjøre *alle Mirakler* til Virkninger af *naturlige Aarsager*, og som, saa at sige, indtil det sidste Spor udelukke alle magnetiske og spiritualistiske Operationer.

Vore Undere skee snart i Luften, snart i Ilden, snart i Vandet eller i en anden ufornuftig Skabning. Ved Korsets Tegn har man seet Ildebrande slukte, Storme stilles,

Bølgerne lægge sig, Gift tabe sin Virkning m. m. Jeg spørger da: Kan man magnetisere Luften, Vindene, Oceanet og i det Hele den livløse Natur? Vore Undere ere ofte bevirkede af et eneste Menneske, som pludseligt har reist sig fra Dødsleiet, eller har vandret paa Vandet, eller ikke blev brændt midt i Ilden. Hvor er her den Magnetiserede, eller det Medium, som var Aarsag til disse Virkninger? Vore Undere foregaae hyppigt ved de Helliges Grave, hvor En gjenerholder sine tabte Kræfter eller Lemmer, en Anden sin Forstand, en tredie sin indre Fred. Hvorfra kommer alt Dette? Magnetisere maaskee de Døde de Levende, eller gjøre de maaskee Tjeneste som Medium, eller Gud veed hvad? Vore Undere ere en Virkning af de Helliges Paakaldelse, af Anraabelsen af *deres* Forbøn, som herske i Himlen, eller af at have berørt en Reliquie, eller af den Ære, som bevises hellige Billeder. Enhver som vil, kan altsaa magnetisere sig selv, og selv byde over Aanderne for at opnaae en Virkning af dem!

Men Hovedsagen er, at vore Undere ikke bestaae i Ord, men i Gjerninger. Alt de Magnetiseredes Ordgyderi, alle Aabenbareelser af Aander indskrænke sig til at give et Raad om, hvad man har at sige eller at gjøre for at opnaae et eller andet Øiemed; men selve dettes Opnaaelse kunne de ikke udvirke. Ved vore Undere skeer lige det Modsatte. De foreskrive ikke Lægemedler, som man maa betjene sig af for at gjenvinde sin Helbred, men de skjænke Dig din Sundhed! De raade Dig ikke, hvad Du skal gjøre for at faae din Forstand igjen, men de give Dig den tilbage. De underrette Dig ikke om, hvad man maa gjøre for at dæmpe en Ildebrand eller rense Luften, eller kalde en Død tillive, men de skjænke Dig umiddelbart hvad Du beder om!

(Sluttes.)

Skitseret Uddrag af P. Lacouture's femte Prædiken.

5. Fastesøndag.

En stor Sandhed og en stor Nødvendighed.

Fordum troede man, at, naar Vandet fordampede ved Varmen da skete det, fordi Solen behøvede det — man troede, at det var en ubetinget Fornødenhed for den. Nu har Videnskaben erkjendt det Modsatte. Men, som det gaaer med Naturen, saaledes er det ogsaa med Menneskenes Begreber om Gud, og deres Forhold til Ham.

De troe, at det er Gud, som trænger til os, at Han behøver os og vor Tjeneste; men de fare vild, de bedrage sig selv. Nei, Forholdet er netop omvendt — vi trænge til Gud, trænge til at opfylde Hans hellige Bud, for derved at vinde timelig og evig Lyksalighed.

Forrige Gang betragtede vi jo netop Dette, og at Opfyldelsen af Budene udgjør Menneskenes eneste Lykke. I vare vistnok enige med mig, da vi skiltes; I maatte tilstaae, at dette var det Rette; I maatte sige, at det var aldeles overensstemmende med alle Begreber om Retfærdighed. I erkjendte, at Gud er en god Herre, let at tjene! Idag ville vi overveie to Ting: den store Trang og den absolute Nødvendighed i at øve Vold mod os selv.

See, mine Venner, vi Mennesker ønske at leve som Folk af Ære, vi betale vor Gjæld! Ja det gjøre vi og det er ganske naturligt. Vi behøve kun at give vort Ord, det er nok. Men ere vi ligesaa nøieregnende med vor Gjæld til Gud? Betale vi ham alt hvad vi skyldte ham?

Ja, hvad skyldte vi Ham? Alt! Naar Du ved Dagens Frembrud løsriver dig fra Søvnens Arme og hilser den frembrydende Dag, saa føler Du, at Du skylder din Gud Alt — ogsaa Evnen til at fatte dette, ogsaa ethvert Aandedræt. Betaler Du punktligt denne din store Gjæld?

Jeg sagde, at Du skylder Gud Alt! Af Kjærlighed fornødrede han sig, hengav sig for dig; er Du ivrig i at gjengjælde dette store Offer? Du vil jo ikke tage mod Velgjerninger uden at kunne gjøre Noget til Gjengjæld; Du er strax rede til at gjøre dine Medmennesker Gjentjenester. Men den store uendelige Velgjerning, at Gud i sin forbarmende Kjærlighed hengav sin Søn, paaskjønner Du det? Er Du ret taknemmelig herfor? Man seer ofte, hvorledes mange Mennesker gjøre sig uendelig megen Uleilighed for at vinde en ussel jordisk Fordeel. Saasnart det rygtes, at man har opdaget store Guldminer et eller andet Sted i Verden, enten det er i Australien eller America: strax strømme der Tusinder og atter Tusinder dertil, og hvorfor? kun for en ringe Vindings Skyld, kun for Guld! Det er en almindelig Regel for Menneskene, at man tænker paa Fremtiden — det er i sin Orden, det er rigtigt. Men tænke Menneskene da ogsaa paa Evigheden? Livet er kort, det er snart forbi; saa kommer Evigheden, den uendelige, den endeløse Evighed, hvad gjøre Menneskene for den?

Men vi talte om Taknemmelighed, om Pligtopfyldelse; nu vil jeg minde Eder om en Begivenhed, I Alle kjende. Jeg mener den Dag — det er at tale i menneskeligt Sprog, naar jeg siger „Dag“ — nuvel! I ere oplyste nok til at forstaae hvad jeg mener. Jeg siger: En Dag bød Gud Stjernerne at blive til; og ved Hans almægtige Ord bleve de til, og indtog de deres Sted, hvorfra de endnu den Dag idag lyse ned til os, og vandre deres Baner efter den engang fattede Plan. Gud sagde ogsaa engang til Jorden: Du skal engang blive pløiet, og Menneskene skulle nedlægge Sædekorn i dig; du skal bringe det til at spire og voxe, og dette skal gjentages Aar for Aar. Jorden adlød, og den meddeler Alt sin Kraft altid utrættelig, og Stjernerne lyse, indtil det engang lyder til dem fra deres Skaber, at nu skulle de atter synke hen i det Intet, hvoraf de bleve skabte, og Jorden adlyder, indtil ogsaa den faaer sit Bud. Alt har sit Maal, hvortil det

skal stræbe; men Mennesket — har det intet Maal? Jo, Maalet er at opfylde Guds Bud og derved naae den salige Evighed.

I have her i Kjøbenhavn flere smukke offentlige Haveanlæg eller Parker med deilige skyggefulde Alleer; de ere belagte med Grus, og det maatte jo være en Fornøjelse at besøge dem. Men for den, som ikke er sund og stærk, for den, som bærer en svær Byrde vil det være en vanskelig og pinefuld Vandring. Saaledes er det med os Mennesker: vi ere ikke stærke, ikke sunde, og derfor er det svært at gaae fremad mod Maalet; thi vi tynges nedad af vore Tilbøieligheder, af vor Lyst til det Onde. Guds Love ere lette for det sunde Menneske, men vi ere svage elendige Skabninger. Hvad skulle vi da gjøre? Ja vi komme nu til den anden Ting: vi maa bruge Vold mod os selv; thi kun de, som bruge Vold, kunne rive Himmerige til sig (Matth. 11, 12).

Man maa bruge Vold mod sig selv; man maa overvinde sin onde Natur, kæmpe paa Livet, føre Krig mod sig selv; ja det gjælder om at kæmpe til det Yderste; thi dersom dit Øie forarger dig, siger Evangeliet, at Du skal rive det ud! Men hvorledes? skal jeg da gaae uden Øie? Ja, endog uden Fod, uden Haand, om det er nødvendigt; Paulus, denne Mand med Jernvillien, brugte Vold, og Herren selv brugte Vold mod ham paa Veien, da han kaldte ham. Naar et Barn fødes med en Legemsfeil, da bliver der gjort Alt for at helbrede det for dets Svaghed, og det er Ret; men Sjælens Feil ere langt vigtigere. Lykkelige Børn, hvis Forældre eller Lærere itide see Feilene og omhyggeligt vogte paa deres Børns Evner. De ere lette at bøie i den unge Alder; de ere som Grenen; medens den er ung, er den let at bøie — den modtager gjerne den Retning man vil give den. Tag derimod den gamle Green, og prøv paa at ville rette den; det vil ikke lykkes med Lempe, og det vil endnu vanskeligere lade sig gjøre med Vold; thi den vil knække, den er ubøielig.

Jeg kjender ikke Eder eller Eders Familier, men jeg kjender den store menneskelige Familie, og jeg kjender Evangeliet. Jeg veed, at vi ere haarde, utaknømmelige, ligegyldige Skabninger, og at Evangeliet siger os, at vi maae bruge Vold mod al vor Daarlighed. Paa visse smaa Skibe reises Masten ved en særegen Mechanisme, og den hæver sig lige og sikkert og indtager sin Plads. Ikke saaledes er det med os Mennesker, vi behøve lang Tid til at voxe lige og ranke — mange Barndomsaar maae hengaae med at blive rettet og dannet efter det Maal, hvortil vi stræbe. Den hellige Matthæus siger: „Himmerige lider Vold og de, som bruge Vold, rive det til sig.“ Vor svage Natur, som vil det Onde, maa bøies, rettes og omdannes. Hvormeget gjøre vi ikke, naar vi ere syge; vi henvende os da til en Læge og sige: „Skjær nu i mit Kjød og helbred mig, at jeg maa leve.“ Men meget mere behøver Sjælen en saadan streng Vold for at helbredes for alle dens Sygdomme, for at gjenvinde sin tabte, forvanskede oprindelige Skjønhed! Lad os da bruge Vold, om vi dog maatte kunne rive Himmerige til os ved at udrive Synden — Synden med dens sørgelige Følger. Amen!

Strøtanke af den h. Vincents af Paul.

Under de Storme, som Bagvaskelsen vækker imod os, under de Forhaanelser, hvormed den overøser os, skulle vi, saafremt vi oprigtigt stræbe efter Fuldkommenhed, ikke søge at retfærdiggjøre os; vi bør meget mere finde os i Forhaanelsen, bære Alt med Taalmod og overlade det til den kjære Gud i Forventning om, at hans Time kommer.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 13. Marts. Igaar fandt i den herværende Andreaskirke et høitideligt Tedeum Sted i Anledning af Dronning Victorias Redning fra Mordattentatet. Syv Biskopper, flere engelske Prælater, de ved den h. Stol accrediterede Gesandter og et stort Antal af Troende overværede Høitideligheden, der blev ledet af Msgr. Kirby, Rector ved det irske Collegium.

— Cardinal-Ærkebiskoppen af Bologna, Parocchi, hvem den italienske Regering alt længe har nægtet Exequatur, vil drage til Rom som Præsident for Studiecongregationen. — Msgr. Agnozzi, Secretær for Biskoppernes Congregation, hvem flere af de danske Præster endnu ville mindes som en kjærlig og human Foresat, begiver sig til San Domingo for at afslutte et Concordat.

— I det Paderbornske Bispespørgsmaal er der nu truffet en Afgjørelse. Efter at Domcapitlet havde opgivet sin Ret til at vælge en Biskop, valgte den hellige Fader Dr. Drobe, der hidtil har forvaltet Bispedømmet, til nu i egen Person at indtage det Paderbornske Bispesæde.

— I dette Aar falder den h. Theresias' tredie Centenarium. Den h. Fader har paa Ærkebiskoppen af Toledos Anmodning bevilliget dem, som i Løbet af dette Aar besøge den store Helgenindes Grav og opfylde de ellers sædvanlige Betingelser, en fuldkommen Afпад. Den h. Theresias Føst falder som bekjendt paa den 15. October.

— Den Billedstøtte, der skal reises i Neapel til Minde om den h. Franciscus Seraphicus paa hans syvhundrede Fødselsdag, befinder sig allerede til Forarbeidelse under den berømte Billedhugger Ridder Stanislaus Lista's Mesterhænder og skal i September 1882 naae sin Fuldendelse. Den 18. Mai 1881 blev den store Marmorblok, der veier 140 Centner, hidbragt fra Carrara. Tolv Muldyr trak den fra Jernbanestationen til Kunstnerens Værksted under Folkets store Deeltagelse, hvilket, opfyldt af Glæde raabte: „Det er den hellige Franciscus' Marmor!“ Den 30. Mai gik Hr. Lista til Monumentets egenlige Skaber, Franciscaneren P. Ludvig. Denne sagde uden videre Omstændigheder til Kunstneren: „Førend De begynder paa Deres Arbeide, vil jeg til Belønning optage Dem i den tredie Orden!“ Efter at P.

Ludvig havde læst den h. Messe i et Privatoratorium, optog han Ridder Lista iblandt Tertiärerne, iførte ham Skapularet og bandt Snoren om hans Liv under følgende Tiltale: „At være Tertiær af den hellige Franciscus vil sige: at være en god, en fuldkommen Christen. Regelen paalægger ikke nogen større Byrde . . . Vi bør tragte efter den christelige Fuldkommenhed for at indgaae i Himlen; i modsat Fald maae vi afbøde vore Feil i Skærskilden. Hengiv Dem nu til dette Arbeide med levende Tro! Det skal jo fremstille en Guds Gjerning, den hellige Francisci Triumph, Christendommens Herlighed. Der bliver jo reist saa mange Monumenter i Verden; saa opreise ogsaa vi et christeligt Mindesmærke: den hellige Franciscus, og ved hans Side de tre store verdslige Tertiærer: Dante, Giotto og Columbus. Dette er vort store christelige Monument. Italiens, vort Fædrelands sande Berømmelse for kunstnerisk Begeistring og Salvelse maa, som enhver god Gave, komme fra Gud! Før end De gaaer til Arbeidet, maa De derfor hver Morgen samle Dem nogle Minuter, og den h. Franciscus vil oplyse Dem. O hvor skjønt og herligt vil ikke dette Monument blive! De maa skabe et Værk, som frembringer hellige Følelser! De store Kunstnere bade altid, før end de arbeidede.“ Efter denne Høitidelighed gik man ind i Værkstedet, for at velsigne Marmoret. Det hele Foretagende, hvis Omkostninger blive dækkede ved frivillige Gaver, har ogsaa vor hellige Fader, Pave Leo XIII. huldrikt anbefalet og velsignet. Saaledes maa det da reise sig til Guds Ære og til den h. Franciscus' Forherligelse!

Trier. Meddelelsen af det hellige Confirmationens Sacrament og den kanoniske Visitats vil ifølge „Kirchlicher Amtsanzeiger“ finde Sted i tyve Provstier (Decanater). Meddelelsen af den hellige Confirmation og den stedfortrædende Pastoration (Sjælesorg) i de ledige Kirkesogne er saa temmeligt det Eneste, som den ved Mailovene paa Hænder og Fødder bundne nye Biskop kan udføre.

Kassel. Herfra skrives: „Fra katholsk Side hengiver man sig ofte til det Haab, at Protestanternes grove Fordomme imod os efterhaanden maae forsvinde. Men, naar man kaster et Blik i en Katechismus, der for tyve Aar siden er bleven indført i en herværende Skole, der for Tiden besøges af 2000 Børn, da vil man, idetmindste for Kassels Vedkommende ikke hengive sig til altfor store Illusioner. I denne Katechismus blive nemlig Katholikerne stillede paa eet Trin med de Guldkalven tilbedende Jøder.

Side 27 heder det ordret: „Grov Billedtjeneste bedrøve Israeliterne, da de dandsede omkring Guldkalven; fremdeles Jeroboam og hans Undersaatter, da han opreiste to smaa Tyrebilleder . . . Men grov Billeddyrkelse ved og af Billeder bedrive ogsaa Katholikerne, naar de tilskrive Herrens Kors, Mariebillederne, Helgenbillederne Undere . . . og naar de kaste sig ned for disse Billeder og tilbede dem.“ Til Bebreidelsen for Helgentilbedelse ere vi længst vante; men ubekjendt var det mig dog indtil nu, at Modtagelsen af den hellige Nadvere ikke er i Brug hos os. Vi læse nemlig Side 138: „Tager og æder. Herren har altsaa befalet, at det indviede Brød skal tages og ædes, og ikke blot, opbevaret i Monstrantsen, forevises til Tilbedelse og bæres omkring i Procession, som Katholikerne gjøre det paa Christi Legemsfest. Og nu erindre man sig engang, hvorledes det er gaaet forskjællige katholske Skolebøger, som ikke udtalte sig respectfuldt nok med Hensyn til Reformationen og Protestanterne“.

Nordamerica. I Baltimore døde for kort Tid siden i en Alder af 95 Aar den ærværdige Maria Elisabeth som Forstanderinde for „Søstrene af Forsynet“, den første katholske Neger-Orden, i hvilken kun Piger af Negerstammerne optages. Forstanderinden var født som Slavinde i Santjago de Cuba, hvorfra hun flygtede som ung Pige tilligemed sin Moder og kom til Charlestown i Syd-Carolina. Senere reiste hun til Norfolk og derefter til Baltimore, hvor hun for omtrent 50 Aar siden tilligemed fire Ledsagerinder aflagde Ordensløftet. P. James Garbort, født i Frankrig, grundlagde dengang den nævnte Negerorden, og Søster Maria Elisabeth blev udnævnt til Priorinde. Klosteret tæller nu 58 Søstre. Klosterfruen tager den taknemmelige Anerkjendelse af mange Forældreløse og Forladte, som hun antog sig som en Moder, med sig i Graven.

Den h. Thomas af Aquin.

† 1274.

Den h. Thomas nedstammede fra en adelig Slægt og blev i Aaret 1226 født i Aquino i Italien. I en Alder af nitten Aar reiste han til Neapel, hvor han studerede og indtraadte i den h. Dominicus' Orden. Paa en Reise til Paris, hvorhen hans Ordensforesatte sendte ham, blev han greben af sine Brødre, og to Aar igjennem holdt fangen paa 'Slottet Rocca-Secca. Hverken Moderens Bønner eller Brødrenes Trudsler formaaede at rokke ham i hans Beslutning. Endelig lykkedes det den Hellige at undflye. Han begav sig først til Cöln, hvor han fortsatte sine Studier under Albertus den Store, derfra til Paris, hvor han i mange Aar virkede og gjorde sig berømt som Lærer i Philosophi og Theologi. Den katholske Kirke ærer denne dybsindige Aands Skrivter som et rigt Skatkammer af hellig Videnskab, og betegner den Hellige selv med Tilnavnet „den englelige Lærer“, for derved at antyde, at hans Videnskab mere var af guddommeligt end af menneskeligt Udspring. De sjældneste Aandsevner forenede sig hos den h. Thomas med inderlig Fromhed; Bønnen, saaledes bemærkede han selv, skyldte han mere end Studiet. Paa en særlig Maade ærede han det højhellige Alterets Sacrament. Da han engang bad foran et Crucifix, sagde Herren til ham: „Du har skrevet smukt om mig, Thomas: hvilken Løn ønsker Du?“ Han svarede; „Ingen anden, Herre, end Dig selv!“

Kydskhedens Dyd.

Erkjendelsen af Gud er vel bestemt for Alle, men skjulte Skatte aabenbares kun for dem, som altid følge Lammet i jomfruelig Reenhed.

„Jeg fatter ikke, hvorledes Nogen, der befinder sig i Dødssyndens Stand, vover at lee.“

(Thomas af Aquin.)

Da den h. Thomas af sine Brødre blev holdt fangen i Slottet Rocca-Secca, lagde disse Snarer for hans Kydskhed; men den Hellige beseirede dem, idet han med et Stykke brændende Træ drev den Person bort, der vilde friste ham. Med samme Stykke Træ tegnede han derpaa et Kors paa Væggen; og, da han derefter knælede ned for det og bad, havde han et Syn, hvori han saae en Engel omgjorde ham med en Strikke, til Tegn paa, at Herren forundte ham den bestandige Kydskheds Naadegave. Smerten, det foraarsagede, var saa heftig, at den Hellige udstødte et høit Skrig, saa Vagten hørte det og traadte ind i hans Værelse. Den h. Thomas meddeelte Ingen dette; først lige før sin Død aabenbarede han sin Skriftefader Raynaldus, denne Hemmelighed. Dette er Oprindelsen til „det englelige Broderskab“ til Bevarelse af Kydskhedens Dyd.

„Men den Viisdom herovenfra er først og fremmest reen.“

(Jac. 3, 17.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 23. April. 2den Søndag efter Paaske. (I Sct. Ansgars Kirke: stille h. Messe Kl. 7 og Kl. 11; Levitmesse med Prædiken og Confirmation Kl. 9; Kl. 5 Efterm. Andagt med Prædiken. I Sct. Knuds Capel: stille h. Messe Kl. 8.) — 24. M. Fidelis af Sigmaringen, Martyr. — 25. Tl. Marcus, Evangelist. — 26. O. Cletus og Marcellinus, Paver og Martyrer. — 27. To. Petrus Canisius, Bekj. — 28. F. Paul af Korset, Bekj. og Ordensstifter. — 29. L. Petrus Mart. Skyltsfest.

Søndagen den 30. April. 3de Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skyltsfest.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$, stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$, stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$, stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$, stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$, stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$, stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$, Eftm.

Elisabethforeningen

lader Onsdagen d. 26. April Kl. 8 $\frac{1}{4}$ feire en hellig Sjølemesse i Sct. Ansgars Kirke for Foreningens afgangne Medlem Generalinde v. Oxholm.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen den 30. April (Sct. Josephs Skyltsfest) Fælleds-
communien i Sct. Ansgarskirken Kl. 8. Aftenandagt samme-
steds Kl. 6.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

Nr 18. Fredagen den 28. April. 1882.

Indhold: Ere Mirakler umulige, og skee der ikke mere Mirakler? Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Kirkelige Efterretninger: Rom, Nordamerica. Den h. Johannes af Gud.

Ere Mirakler umulige, og skee der ikke mere Mirakler?

(Sluttet.)

Tager derfor et hvilket som helst af de utvivlsomste Undere, og forsøger at give en Forklaring deraf! Tag f. Ex. det overordenlige Under med det allerhelligste Sacrament, som har tildraget sig i Turin, og hvilket den skønne til Ære for Herrens forklarede Legeme byggede Kirke skylder sin Tilblivelse. Begivenheden var følgende: En Kirketyv stjal ud af en Kirke et Ciborium med en indviet Hostie, puttede det i en Sæk, lagde denne paa et Muldyr og gik med det over et Torv. Paa et vist Sted bliver Dyret staaende og vil ikke gaae et Skridt videre; Sækken aabnes da af sig selv, og Hostien svæver ud af den, hæver sig straalende i Veiret, og lader sig

see saalænge, indtil hele Byen, Geistligheden og alle Øvrighedspersoner have faaet Tid til at ile derhen. Med den talløse Mængde af Borgere, som vare Vidner til, at Hostien atter dalede ned i et nyt Ciborium, som Ærkebisdommen holdt i sine Hænder opløftet mod Himlen, spørger jeg: Hvor finde I her de Betingelser, som Magnetismen og Spiritismen fordrer? Og, naar den h. Franz Xaver ved sin med Korstegnet forbundne Velsignelse forvandlede nogle Tønder Havvand til Ferskvand, for at forsyne mere end 500 Personer dermed, som vansmægtede af Tørst og vare Øienvidner til denne Begivenhed: hvor finde I da der de Betingelser, som den her omtalte Videnskab kræver? Men, naar de af Eder selv stillede Betingelser for Virkningens Opnaaelse ikke ere tilstede, hvorfor ville I da ikke erkjende, at det Skete ikke lader sig forklare af disse Aarsager?

Saa ofte I derfor affærdige vore Undere med den Paastand, at saadanne Gjæringer kunne være en Frugt af Eders Opfindelser og altsaa udføres ved Hjælp af naturlige Midler, ville vi altid medrette kunne svare Eder: Lad saa være, at I med Anvendelse af hine Midler kunne udrette de overordenligste Ting; men, naar vore Hellige opnaae det Samme uden alle Midler, see I da ikke, at deres Undergjæringer ikke kunne være fuldbyrdede ved naturlige Midler? Kunde I endog ved Hjælp af Eders Kunst helbrede Syge, gaae paa Vandet, flyve i Luften, ja endog kalde Døde tilbage til Livet: vi indrømme Eder foreløbigt gjerne Alt; men — mærker Eder da vel, at vore Hellige have virket Alt uden nogetsomhelst af de Midler, som I ikke kunne undvære, og at derfor ene de kunne gjøre *virkelige Undergjæringer*.

Endelig — naar alle disse Kjædsgjæringer, som vi kalde Undere, ikke ere andet end naturlige Virkninger: hvorfor benytte I dem da ikke, saa ofte Omstændighederne opfordre Eder dertil? Naturen er jo dog altid den samme i sine Virkninger, og I have jo Raadighed over Naturens Kræfter; hvorfor lade I den da ikke virke overensstem-

mende med Eders Fornødenheder og Ønsker? Hvorfor aabenbare I os ikke tilkommende Begivenheder? Hvorfor helbrede I ikke Syge? Hvorfor hindre I ikke Ildens og Vandets Ødelæggelser? Hvorfor opvække I ikke af og til en Død? Andre naturlige Virkninger gjentage sig jo, saa ofte de blive nødvendige; hvorfor da ikke ogsaa disse, der vilde være saa nye, saa nyttige og vidunderlige? At kunne slaae sig til Ro med de omtalte Forklaringer af det Underfulde, røber dog isandhed en høi Grad af Dumhed, om ikke noget endnu Værre!

Dog — dette Svar gjælder, som Enhver seer, kun under den Forudsætning, at alle de Phænomener, som man tilskriver Spiritismen, ere sande. Men, naar man betænker, at mange af dem ikke ere andet end Bedragerier eller Gøglerkunster, hvad ikke Faa af deres Yndere selv aabenhjertigt tilstaae, og naar man tilføier, at mange af disse hemmelige Kunster (f. Ex. Paakaldelsen af Djævelens Bistand) ikke ere Andet end overtroiske Formastelser af den skrækkeligste Art, som Kirken allerede i de ældste Tider har fordømt: saa vil Enhver let begribe, hvor hellige de Mænd have været, hvilke Historien tilskriver Magt til at gjøre Undergjerninger. — Fra hvilken Side man imidlertid end betragter den her omtalte Sag, aabenbarer den tilfulde sin Forkastelighed.

4. Naturalismen giver alligevel, som bekjendt, aldrig tabt. Dens Adepter vedblive at paastaae, at Naturen skjuler saadanne Kræfter i sit Indre, at man med Sandhed kan sige, at Alt, hvad vi kalde underfuldt, ikke er Andet end Virkninger af Naturens hemmelige os ubekjendte Kræfter. „*Man maa*“, heder det, „*for at kunne sige, at en Begivenhed er et Under, først kjende Omfanget af Naturens Kræfter.* Men hvem tør mene og sige dette om sig selv? Derfor vil Tilværelsen af et Under stedse blive Gjenstand for Tvivl.“ Det er mærkværdigt, hvorledes de, som i vore Dage rose sig af at vide Alt og at have udspiedet selv Naturens skjulteste Hemmeligheder, dog saa villigt tilstaae deres Uvidenhed, naar det gjælder om at

udskyde en Piil mod Religionen. Vi indrømme dem naturligviis gjerne, at de ikke kjende Omfanget af Naturens Kræfter; vi tilføie endog, at det ikke er ene af Beskedenhed at de i dette Stykke tilstaae deres Uvidenhed, men at de maaskee endog virkelig kunne være overbeviste om, at de Intet vide herom. Men hvilken Slutning burde de saa uddrage heraf? Dog vel den, at, om de ogsaa ikke kjendte Grændsen for disse Kræfter, saa burde de dog i det mindste vide, at disse *ikke kunne modsige eller ophæve sig selv*, samt at de *blive ledede efter Love, som stedse forblive de samme*? Naar man nemlig veed dette, da veed man Nok for at kunne skjønne, hvad der virkelig er et sandt Under. Saa ofte jeg nemlig hos et Væsen iagttager en dets Natur modstridende eller en hine Love krænkende Livsytring, hvilken Erfaringen har lært mig at kjende som altid den samme, — saa ofte jeg med andre Ord seer en vedvarende og almindelig Naturlov uden nogen naturlig Aarsag forandret, vil jeg altid, uden at frygte for at befinde mig i Vildfarelse, være forvisset om, at her har en overnaturlig Aarsag aabenbaret sine Virkninger — med andre Ord, at her har et Under fundet Sted.

Denne Naturlovenes Bestandighed eller Stadighed frembyder endnu en anden ikke mindre uigjendrivelig Grund. Hvad der end kan være Bestemmelsen med de enkelte Naturkræfter, saa er det i alle Tilfælde vist, at enhver af dem i samme Anledning og under samme Omstændigheder altid virker det Samme. Dette beviser alle Aarhundreders Erfaring saa klart, at Ingen vil falde paa at nægte det. Vandet har altid gjort vaadt, hvad der kom i Berøring med det, Ilden har altid brændt, Solen altid givet Lys, Jorden altid frembragt Planter, Kniven altid skaaret eller stukket etc. Naturen virker altsaa under de samme Omstændigheder altid det Samme. Naar jeg da i et særegent Tilfælde — som Følge af en Velsignelse, en Helgens Paakaldelse eller Berøringen af en Reliquie — seer disse Love forandre sig: skulde det da

ikke være vist, at dette ikke er Naturens Værk, men en Virkning af en overnaturlig Kraft? Dersom disse Kjendsgjæringer vare naturlige, maatte de gjentage sig, hvergang de samme Aarsager virkede. Man maatte altsaa med en Reliquie altid kunne bevirke de samme Undere. Men er dette aabenbart falskt, saa er det en afgjort Sag, at Intet er mindre umuligt, end med Sikkerhed at erkjende et Unders Virkelighed.

Endelig sige visse Folk: „*Jeg kan ikke bekvemme mig til at troe de Fortællinger, som man læser i mange Bøger . . . ; de forekomme mig at være altfor paafaldende og i høi Grad at mangle overbevisende Kraft.*“ — Nu, I kunne ikke troe dem? Svaret herpaa er let. I behøve heller ikke at troe dem; thi, naar vi forsvare Undernes Virkelighed og Sandhed, ville vi dermed ikke sige, at Alt, hvad der udgiver sig for et Under, virkelig er et saadant.

Blandt de Undere, som vi ere forpligtede til at troe, befinde sig først de, hvorum det gamle og det nye Testamentes hellige Skriver tale; thi de have den Helligaands Vidnesbyrd, af hvem den h. Skrivt er indgiven. Efter dem fortjene *de* vor fulde Tiltro, som Kirken prøver, og som den ved de Helliges Kanonisation stadfæster, paa Grund af den guddommelige Bistand, som leder alle dens Forskninger, og fordi det vilde være formasteligt at bestride dem. Andre Undere derimod, som fortælles i de Helliges Levnetsbeskrivelser, have intet andet Krav paa vor Tro end det, som ligger i Forfatterens Anseelse og de af ham paaberaabte Vidnesbyrds Beskaffenhed, samt i den Kritik, hvormed de fortælles og bekræftes. Naar Kjendsgjæringer berettes uden den fornødne Kritik, da har man ikke blot ingen Forpligtelse til at troe dem, men det vil da være klogt og rigtigt, ikke at troe dem. Den, som i menneskelige Anliggender ikke vil troe en Kjendsgjærning, hvis Virkelighed kan bevises, han gjør sig vistnok latterlig og er, om man saa vil, egensindig og indtil Urimelighed mistroisk, men han synder derfor

ikke mod Troen. Saaledes vil ogsaa den, som ikke vil troe et Under, som fuldstændigt er beviist ad alle Veie, ad hvilke man paa menneskelig Viis søger at godtgjøre en Begivenheds Virkelighed, gjøre sig latterlig og blive anseet for egensindig; men, naar Kirken ikke gjør det til Gjenstand for Tro, saa er han derfor ikke nogen Vantro. Dette er saa sandt, at selve Kirken ikke vil, at de, som berette saadanne af den ikke stadfæstede Undere, skulle tillægge disse større Betydning og Anseelse, end den, som en blot menneskelig Autoritet fortjener, og den forlanger, at dette udtrykkeligt skal bemærkes i de Bøger, i hvilke de fortælles. Forsigtigere kan der i denne Henseende vistnok ikke handles, for at hæve alle Vanskeligheder i denne Sag. Naar alle Troende havde denne Forstaaelse af dette Punkt, hvor snart vilde da alle Fordomme forsvinde med Hensyn til Troværdigheden af det Underfulde! Men hvorpaa løbe imidlertid de Vantros vigtigste Indvendinger ud? De blotte kun deres forbausende Tankeløshed og aandelige Forkeerthed.

Skitseret Uddrag af P. Lacouture's sjette Prædiken.*)

Palmesøndag.

Engang traf jeg paa en stakkels syg Dreng i et Herberge, han var meget svag og kunde ikke løfte sit Hoved, kunde ikke see op mod Himlen, ikke gaee, fordi han var halt; denne Svaghed havde han faaet ved et Fald, da

*) Vi finde os foranledigede til at bemærke, at disse Uddrag selvfølgelig ikke ere meddeelte af den berømte Prædikant, men ere korte Optegnelser efter Hukommelsen af en af hans Tilhørere. U.

han endnu laae i sin Vugge, og han kunde aldrig blive helbredet! Denne sygelige Skabning er et Billede paa hele Menneskeslægten; den er halt fra Vuggen, uhelbredelig syg, og hvorledes er den bleven det? Den er bleven saaledes i sin Vugge; Synden har lammet den, Synden har gjort den halt. Hvorledes kan dette blive rettet? Kun ved at bruge Vold mod os selv; dette hørte vi forrige Gang, var aldeles nødvendigt for at vinde Himmerige.

Synden er noget meget Stort, men jeg vil idag kun tale om de Synder, man mindst ændser, de smaa saakaldte *Svaghedssynder*. Dog førend jeg nærmere udvikler dette for Eder, lad mig blot endnu tale i et Billede: Lad os tænke os, at vi reise paa Jernbanen, at vi sidde i en Vaggon og at en eller anden er falden i Søvn; hans Ansigtstræk udvise, at han har behagelige Drømme; det kan tænkes, at han maaskee allerede troer sig i Hjemmet omgiven af sin Familie, siddende ved den hyggelige Ild, nydende Hjemmets Fred. See, alt dette udtrykker hans Ansigt, og nu ere vi ankomne til den Station, hvor jeg veed, at han skal staae af. Hvad skal jeg gjøre? skal jeg vække ham og saaledes tilintetgjøre hans behagelige Drømme, eller skal jeg fremdeles lade ham sove, og ikke underrette ham om, at det er her, at han skal staae ud; skal jeg lade ham forfeile sin Reises Maal? Nei, jeg vil vække ham; han bliver maaskee i det første Øieblik lidt fortrydelig over, at jeg har revet ham ud af hans søde Slummer, men han vil senere takke mig. See, saaledes sidde vi alle i Virkeligheden paa vor Reise — til Evigheden! og Nogle af Eder ere maaskee ogsaa faldne i saadanne søde behagelige Drømme! Skal jeg vække Eder og sige Eder, at I ere paa Vei til at fare vild, at I maae rives ud af alle disse indbildte Drømmerier for at see Tingene som de ere? Ja, jeg vil vække Dig, min Tilhører, og, om Du ogsaa bliver lidt vred paa mig nu — Du vil maaskee dog senere takke mig — i Evigheden! Svagheds- eller Skrøbelighedssynder! — Mange Men-

nesker sige: „Jeg vil ikke fornærme Gud ved at synde; nei, jeg *vil* ikke paa nogen Maade synde, men jeg kommer dog dertil — jeg er saa svag.“ Herom vil jeg tale: om disse Synder, ikke om hine Ondskabens overlagte Synder — nei, om disse smaa og tilsyneladende ringe Feil — som Du jo ogsaa mener, at Gud naturligviis vil tilgive dig. Det er jo kun ringe Feil; Du tilgiver jo ogsaa altid dine Tjenestefolk, naar de forsee sig imod dine Befalinger — og Gud, som er saa uendelig god! skulde han ikke ogsaa nok ville oversee saadanne Smaating? See, dette er det første Trin nedad den farlige Vei, der fører til Fortabelsen! Jeg *kan* ikke, jeg er saa svag; det vil igrunden kun sige: jeg er, aandelig talt, altfor lad til, at jeg skulde have Lyst til at bruge Vold mod mig selv, overvinde min lade Natur og benytte mig af de Midler, som Gud stiller til *dens* Raadighed, som virkelig *vil* bruge Vold imod sig selv! Men, gaaer man nu videre, og vedbliver at synde uden at prøve paa at overvinde disse Svaghedssynder, da naaer man let til den endnu farligere Tilstand, den nemlig, at man taber Agtelsen for Guds hellige Villie, ja foragter den! Hvorledes? — foragte den? nei, det er umuligt, siger Du vel i dit stille Sind. Dog, vent lidt, kjære Tilhører, og jeg vil vise dig Maaden, hvorpaa Du synder, og Du vil da indrømme, at Du ringeagter Guds hellige Villie!

See, Gud har baade givet *Bud* og *Raad*, og hvorfor? Fordi ikke Alle vare stærke nok til at følge Raadene, hvis de vare blevne befalede som Bud f. Ex.: Gud raader til at forblive ugift, men deraf følger ikke, at han byder Alle at leve i den ugifte Stand; men han byder Alle at leve kydsk, og truer alle dem med sin Vrede og Straf, som ikke adlyde dette Bud. *Raadet* lyder efter Evangeliet saaledes: hvo som bortgifter sin Datter, gjør vel, hvo som lader hende forblive ugift, gjør bedre; og nu Budet? det kjende I alle. Men det gjør i og for sig ikke noget, om Gud giver store eller smaa Bud, svære eller lette. Hovedsagen, Hovedpunktet, hvorom Alt dreier

sig, er det at *adlyde* Budet, *fordi* Gud har givet os det. Den Almægtige forbød engang Adam og Eva at spise en lille Frugt, et Æble, og hvor ringe Sagen end tilsyneladende var, dens rædselsfulde Følger, Syndens haarde Straffe, dem kjender Du; det kostede Paradiset at overtræde dette lille ubetydelige Bud, *fordi* Guds hellige Villie var bleven krænket. Gud giver Budet, og det tilkommer ikke os at veie det eller undersøge, om det er stort nok, til at vi skulde gjøre os den Uleilighed at adlyde det.

Dog, Menneskene ville aldrig indrømme, at de gjøre noget Syndigt og Slet, de retfærdiggjøre sig altid for sig selv; de ville idetmindste ikke fornærme Gud, og saa veie de, hvad der tynger meest. Paa den ene Side Gud og hans Bud — paa den anden Side den personlige Lyst, som man søger at besmykke ved, saa meget som muligt at udvidske Begrebet om Gud; — man veier og prøver, og, medens man mere og mere faaer Lyst til at følge sit eget Hoved, tager man sin Beslutning. Der er jo rigtignok et Bud, som forbyder mig dette, men jeg vil ikke bryde mig derom, jeg lukker Øinene derfor. Dog, det kan maaskee koste mig min evige Salighed? Aa nei — saa streng er Gud ikke for denne ene Gangs Skyld!

Man vælger altsaa at følge sin egen Tilbøielighed, thi man har dannet sig et falskt Begreb om Gud. Eders Gud er en godmodig, velvillig Gud, der ikke regner det saa nøie med Eders Feil, og som, efterat I have benyttet Eder saaledes af denne Godhed, endelig aabner Himmeriges Porte for Eder, naar Døden lukker Eders Øine paa denne Jord.

Men I tage feil; det er et aldeles forkeert Begreb, I have om Gud, thi saaledes er han ikke. Han fører et nøiagtigt Regnskab over Eders Handlinger, han gjengjælder med Retfærdighed, og kræver igjen hvad han hernede gav af Naade; han spørger ikke, om Du følte dig svag, thi han var rede til at sende dig Hjælp, hvis Du havde bedet derom.

Nei, Grunden, hvorfor Du ikke vilde adlyde ham, var

den, at Du i dit Hjerte foragtede ham! Er et Menneske først naaet saa vidt, saa er det meget nær ved det sidste Trin, hvortil Mennesket kan naae: at *hade Gud*; thi, vil man først skyde Gud tilside, saa opstiller man jo en selvlavet Gud paa Hjertets Alter — altsaa en anden Gud; og da maa endog Begrebet om den sande Guds Tilværelse udryddes og tilintetgjøres. Den Ærgjerrige opstiller Æren og bringer den sine Offere; den unge Kvinde vælger Forfængeligheden, og underkaster sig villigt Alt, hvad denne ubønhørlige Tyran fordrer. Alt — Alt offre de ham og trænge Bevidstheden om den sande Gud tilbage, saa langt tilbage, som de vel kunne, saafremt det ikke heelt lykkes dem at indbilde sig selv og Andre, at der slet ingen Gud er til!

See, saaledes fornægte Menneskene Gud, istedetfor, at de skulde have fornægtet sig selv! Dette gjorde Martyrerne. Men der gives mange forskjellige Slags Martyrer: ikke blot de som have offret deres Liv for Troen og hellere vilde døe, end fornægte den levende Gud. Der gives nemlig ogsaa andre Martyrer: de som have givet Afkald paa jordisk Ære og forfængelig Lyst, som have traadt Alt under Fødder for at bevare den jomfruelige Kydskhed og blive den himmelske Brudgom troe.

Visselig er Gud god, men han er ogsaa retfærdig og hans Retfærdighed kræver, at man opfylder hans Bud, adlyder hans hellige Villie! Alle Afguder maae omstyrtes, alle selvskabte Guder maae fjernes, og Menneskene maae lære at indordne sig under de af Gud engang givne Love; først da lever man som en Christen!

Lad mig endnu til Slutning udvikle et Exempel for Eder! Man seer undertiden et Menneske være istand til at bære en meget tung Byrde; det hændes navnlig ofte, at man seer saadanne Kraftprøver ved et Skuespil i en Circus; man forbauses over, at et Menneske kan være saa stærk, og man bliver enig om, at det er aldeles ufatteligt, utroligt. Men dette Utrolige seer jeg, idet jeg seer saa mange Mennesker bære paa deres Synder, slæbe

dem rundt i hele Verden, og, som det synes, med den største Lethed — tilsyneladende uden at Byrden nedtynger dem! O, jeg vilde ikke kunne udholde dette, jeg vilde snarest muligt see at blive af med min Byrde; jeg havde ikke Mod til at gaae mit sidste Skridt: ind i Evigheden med den!

Lad mig ønske Eder alle, at I maae lære at bøje Eder ind under Lydigheden, opfylde Guds hellige Villie og gjennem Bønnen vinde Midler til at overvinde Eders naturlige Utilbøielighed til at gjøre Vold paa Eder selv og vinde Himmerige. Amen!

Maimaaneden

staaer for Døren, den skjønnne Maaned, som vi gjerne paa en særlig Maade hellige Mariadyrkelsen. Det er ikke ret længe siden, at man begyndte med at holde „Maiandagt“ til Ære for Jomfru Maria; men i saare kort Tid udbredte den sig til alle Verdens Dele, hvorsomhelst der findes katholske Christne, som for Sønnens Skyld ære og elske Guds Moder, -- et Tegn paa, at den anslaaer en Stræng, som lettelig finder Gjenklang i alle katholske Hjerter.

I de sydlige Lande, hvor Maiandagten først opkom, har den jomfruelige Foraarsnatur allerede iført sig alle sine rige Smykker, naar Maimaaned holder sit Indtog. Fromme Sjæle meente i Naturens udvortes Rigdom og Pragt at see et passende Sindbillede paa Jomfru Marias indvortes Skjønhed og Naadefylde, og fandt det derfor passende at hellige den skjønneste af alle Maaneder til hende, som af Frelseren blev valgt til Moder, og derfor prydet med rigere Naadegaver end nogensomhelst anden Skabning, — til hende, hvem vi med barnligt Sind hilse som den hemmelighedsfulde Rose og den vel tillukkede Blomsterhave, i hvilken Fjenden aldrig har faaet Indpas.

Vi ere stedse og allevegne truede af Fjender og udsatte for mange Farer; vi befinde os ligesom paa en Skraaplan; til Høire og til Venstre see vi Sydens Afgrund gabe. Der skal Guds mægtige Naadehjælp og en udholdende Villie til; ellers styrte vi i Dybet eller komme

idetmindste til uformærket at glide ned ad Skraaplauen istedenfor at gaae fremad og opad. For at forebygge denne Fare, gjøre vi vel i, fra Tid til anden at see os om efter en ordenlig Støtte og Spore samt en overordentlig Kilde til rige Naadegaver. Men alt dette, en overordentlig Støtte, Spore og Naadekilde, bydes os i Maiandagten.

Foraaet har sine særegne Tilløkkelser for det sandselige, kjødelige Menneske, og sine særegne Farer for det høiere, aandelige Menneske i os. Det kan derfor være betimeligt, med særdeles Agtpaagivenhed at vaage over, at Kjødets ei faaer Overhaand over og slukker Aanden i os, og ved desto indstændigere Bønner at nedbede den nægtige og hulde Jomfrues Beskyttelse over os.

Der ligger noget særdeles styrkende og opløftende selv i den blotte Tanke: Mange Tusinder af vore Troesfæller i alle Lande og under alle Himmelstrøg kappes nu om at ære og paakalde Guds Moder med større Iver og Tillid end til andre Tider. Hvem iblandt dem, som elske Jesus, vilde udelukke sig fra denne hellige Kappestrid! Hvem vilde ikke gjerne tage Deel deri med disse Forsætter:

Jeg vil i Maimaaned til Ære for Jesus og Maria med største Omhu flye al svær Synd; den afskyes af Sønnen, den mishager ogsaa Moderen.

Jeg vil i Maimaaned til Ære for Jesus og Maria med særdeles Iver arbeide paa at faae den Feil udryddet, som jeg er meest tilbøielig til, og som bringer mig i største Fare for at fornærme min dyrebare Frelser og saare Marias Moderhjerte.

Jeg vil i Maimaaned til Ære for Jesus og Maria daglig bivaane den fælleds Andagt, som holdes offentlig i Kirken — her i Kjøbenhavn i Jesu Hjerte-Capellet i Krouprindsessegade Kl. 8 Aften — samt daglig høre den h. Messe, dersom det er mig muligt; Kjærlighed og Bestemthed kan muliggjøre og lette mange Ting, som Lunkenhed og Halvhed gjerne undskylder sig med at være umulige eller altfor besværlige. Men skulde det virkelig være mig umuligt, vil jeg erstatte det ved hjemme at bede Rosenkrandsen eller i det mindste 2 til 3 Led af samme.

Frelseren give os paa Marias Forbøn Naade til saaledes at holde Maiandagt til hans og hans Moders Ære!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den hellige Fader har i Anledning af Paaskefesten ladet uddele 20 Fr. til enhver af Roms fattige Familier (i Alt 600), og til dette Øiemed i det Hele anvist 12,000 Fr.

Nordamerica. I hvilket Forhold Mormonvæsenet recruterer sig fra fremmede Lande, viser følgende, af Folketællingslisterne fra 1870 og 1880 tagne Tabel, som angiver de indvandrede Mormoners Fødeland.

	1870.	1880.
England	16,073,	19,658,
Skotland	2,391,	3,201,
Wales	1,783,	2,390,
Irland	592,	1,329,
Danmark	4,967.	7,791,
Norge	613.	1,214,
Sverrig	1,790,	3,750,
Schweiz	509,	1,040,
Tydskland	358,	885.

Man seer, at England afgiver det største Bidrag til Mormonvæsenet, og næstefter England komme de skandinaviske Lande. Det er meget paafaldende, at saa faa Irlændere og Tydske ere at finde iblandt Mormonerne. Europas latinske Folkeslag have aldrig optaget Mormonvæsenets Missionærer godt. Overgangen af Americanere til Mormonvæsenet har i de sidste tyve Aar været meget ringe.

Bognyt.

Kirketidendens Læsere gjøres opmærksomme paa, at Prisen for „Den hellige Elisabeth af Thyringen“ er bleven betydeligt nedsat, for at skaffe denne fortrinlige Bog Indgang i alle Familier. Den faaes nu meget billigt i Boghandelen og endnu billigere hos de Herrer Præster.

Den h. Johannes af Gud.

† 1550.

Som Dreng og Yngling tegnede Johannes ikke til at skulle blive nogen Helgen. I en ung Alder forlod han paa egen Haand sit Fædreland Portugal og vogtede Faar i det tilgrændsende Spanien. Senere traadte han i Krigstjeneste. I sit fyrretyvende Aar plagedes han af Samvittighedsnag paa Grund af sit tidligere bevægede og letsindige Liv. Han besluttede derfor fra nu af ganske at hellige sig til Guds Tjeneste. Begyndelsen gjorde han i Africa, hvorhen han reiste med en landsforviist Adelsmands Familie for at løskjøre christne Slaver. Ved sin Hjemkomst fra Africa solgte han Bønnebøger og fromme Billeder. En Prædiken, han hørte i Granada af den berømte Prædicant Johannes af Avila, greb ham mægtigt. De Ord, han brugte for at udtrykke sin Afsky for sig selv, vakte den Tro, at han var afsindig. Man satte ham derfor i et Sygehuus; men netop her følte han sig i sit Element. Næppe havde han forladt Anstalten, saa oprettede han et Sygehuus og helligede de Syge alle sine Kræfter. Foretagendet lykkedes; Byens Biskop blev hans Velynder og gav ham Navnet „Johannes af Gud“. Da det af den Hellige stiftede Hospital engang stod i lys Lue, styrtede Johannes ind i Ilden og bragte de Syge i Sikkerhed uden at tage nogen Skade. Ti Aar, som han tilbragte i de Fattiges og Syges Tjeneste, forhvervede ham Livets Krone.

Barmhertighedens Løn.

Gud Herren belønner ofte Menneskene for deres gode Gjerninger dermed, at han byder dem Leilighed til at virke endnu større og høiere Ting til hans Ære. Den h. Johannes af Gud pleiede at tilskrive sin Barmhertighed mod Slaverne i Afrirca sin egen Omvendelse saavel som de Naadegaver, der gjorde ham skikket til store Arbeider.

„Aldrig saae jeg nogen, der var medlidende og gavmild mod Næsten, døe en ulyksalig Død.“

(H. Augustinus.)

Engang fandt den h. Johannes ved Nattetid en Fattig paa aaben Gade; han bragte ham til sit Sygehuus og hentede Vand for at vadske hans Fødder. Da det var gjort, kyssede han hans Fødder og vilde bortfjerne sig. Men see, pludselig vare disse gjennemborede, og ud af Saarenes Naglegab lyste der en himmelsk Glands. Johannes saae op og hørte de Ord: „Johannes, mod Mig gjør Du, hvad Dø i mit Navn gjør mod de Fattige; Jeg modtager de Almisser, Du uddeler; det er mig, Du klæder; mine Fødder har Du vadsket.“ Dette himmelske Syn var den h. Johannes en stor Trøst i hans øvrige Liv.

„Naar Du rækker den Hungrige din Lyst og mætter den nedtrykte Sjæl, saa opgaaer i Mørket dit Lys, og din Dunkelhed bliver som Middag.“

(Isaias, 58, 10.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 30. April. 3de Søndag efter Paaske. Den h. Josephs Skytsfest. (I Sct. Ansgar undtagelsesviis: Aftenandagt Kl. 6.) — 1. Mai. M. Philippus og Jacobus, Apostle. — 2. Tl. Athanasius, Biskop og Kirkelærer. — 3. O. Korsets Finding. Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Messe for Ansgariusforeningen. — 4. To. Monika, Enke.

Fredagen den 5. Mai. Mariæ Bebudelse. (Gudstjenesten holdes som paa almindelige Søndage, men istedetfor den vanlige Eftermiddagsandagt holdes i Sct. Ansgar Broderskabsandagt til Jesu guddommelige Hjerter Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften.) — 6. L. Apostlen Johannes' Martyrium.

Søndagen den 7. Mai. 4de Søndag efter Paaske.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 8 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 17.)

Mariaforeningen

holder sit sædvanlige Møde Søndagen den 30. April efter Høimessen.

Maiandagterne

begynde i Jesu Hjertes Capel Søndag d. 30. April Kl. 8 Aften og holdes hver Aften til samme Tid hele Mai Maaned igjennem

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen den 30. April (Sct. Josephs Skytsfest) Fælledscommunion i Sct. Ansgarskirken Kl. 8. Aftenandagt sammesteds Kl. 6.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 2. Mai Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Foreningen.

Stanislauscongregationen

afholder sin aarlige Titularfest paa Mariæ-Bebudelsesdag Fredagen d. 5. Mai i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade. Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Form. Fælledscommunion; Kl. 8 Aften Festandagt samt Optagelse af nye Medlemmer.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 19.

Fredagen den 5. Mai.

1882.

Indhold: Magnetisme og talende Borde. Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Osnabrück, Mainz, Kaiserswerth, Christiania. Den h. Francisca af Rom.

Magnetisme og talende Borde.*)

(Fortsættelse af den forrige Artikel.)

Hvad vi i det Foregaaende have sagt, er vel tilstrækkeligt til at bevise, at Miraklerne ikke kunne forklares ved Magnetismens og de talende Bordes nye Phænomener; men det er ikke Nok til at holde Mange selv af dem, som ansee sig for gode Christne, tilbage fra saa syndige og farlige Forsøg. De undskyldte sig med at sige, at de ikke see noget Ondt deri; de deeltage blot i saadanne Sammenkomster af Nysgjerrighed og Videlyst, forsage i deres Hjerter enhver stiltiende Pagt med onde Aander, og de kunne umuligt troe, at der skulde være noget Ondt i Øvelser, ved hvilke Personer,

*) „Handbuch populärer Antworten etc.“ 1. S. 150.

som tidligere ikke bekymrede sig om deres Sjæls Tilstand, endog bleve tilskyndede til at føre et religiøst Liv. Disse ere foreløbigt de Grunde, med hvilke de mene, baade i deres egne Øine og ligeoverfor Andre at kunne undskylde sig. De maae nu tillade os nærmere at prøve dem.

De see altsaa overhovedet *intet Ondt i at tage Deel i spiritistiske Forsamlinger*; de gjøre det *ene af Videbegjærlighed*. Men her er strax noget Anstødeligt ved de Ord: „jeg seer intet Ondt deri“. Naar nemlig Andre, som see skarpere end Du, see noget Ondt deri, er Du da den øverste Dommer, fra hvem der ikke mere er nogen Appel, angaaende hvad der skal gjælde for Godt og Ondt? Der er intet Ondt i at tilfredsstille sin Videbegjærlighed, naar denne kun ikke er syndig; at ville belæres er i sig selv godt, naar det blot skeer ved ærbare Midler. Men — blive alle disse Betingelser iagttagne, naar man bivaaner hine Forsamlinger? De her følgende Bemærkninger ville sætte Enhver istand til at dømme herom.

Det maa for det første forudsættes, at der efter de mange Forsøg, som kyndige Videnskabsmænd i denne Retning have anstillet, ikke kan være nogen Tvivl om, at virkelig Aander fra en anden Verden, Aander, som Intet have tilfældes med os, ere virksomme ved disse Phænomener; og, hvorvel jeg ikke nægter, at Publicum ofte blot bliver bedraget ved Taskenspillerkunster, kan dog sikkert — saafremt man ikke vil frakjende den Autoritet, som er given med menneskelige Vidnesbyrd, al Troværdighed — Ingen nægte, at undertiden saadanne Aander her drive deres Spil. De Operationer, som de udføre, de Svar, som de give Personer af enhver Art, som uden nogen forudgaaet Forberedelse, der kunde vække Mistanke om Aftale — gjøre dem Spørgsmaal, de ubekjendte Sprog, som de tale med dem, som fremmane dem, de Meddelelser om fjerne Begivenheder, de gjøre i samme Øieblik som disse indtræde, og andre lignende Kjendsgjerninger bevise klarligt, at den tilsvarende Aar-

sag til disse Phænomener maa være en Aand, med mindre man vil være saa taabelig at paastaae, at man ved naturlige Midler kan tilveiebringe Noget, der ligner en Aand, og som formaaer at give de attraaede forskjællige Svar paa alle mulige Spørgsmaal. De Paagjældende tilstaae iøvrigt selv, at Aander her ere virksomme og de kalde sig desaarsag *Spiritualister* eller Spiritister.

For det andet maa det forudsættes, at der i den anden Verden gives baade gode og onde Aander. Der er hisset gode Engle, som have bevaret deres Troskab mod Gud og nu glæde sig ved hans utilhyllede Beskuelse. Disse ere rene Aander, opfyldte af Hellighed, hvilke Gud sender til Frelse for dem, som blive deelagtige i den evige Salighed. Men der er ogsaa forkastede Aander, hvilke, som den h. Skrift siger, ikke have bevaret deres oprindelige Herlighed, men have tabt den guddommelige Naade, ere fordømte til evig Pine og søge ved allehaande Efterstræbelser at bringe Menneskene i Fordærvelse. Der gives hisset ogsaa fra deres Legemer skilte Aander, nemlig de Menneskers Sjæle, som ere gaaede forud for os, og som dels herske med Christus i Himlen, dels renses i Skjærsilden og altsaa ere hellige og retfærdige Sjæle; de øvrige ere forkastede Sjæle, der ere hjemfaldne til de evige Straffe. Alt dette er klart og indlysende for katholske Christne.

Nu opstaaer det Spørgsmaal: Ere de Aander, som kundgjøre sig for en spiritualistisk Forsamling, — ere de gode eller onde? Dets Besvarelse er ikke vanskelig. Gud kan ikke tillade, at gode Aander tage Deel i en Handling, som han paa det strengeste har forbudt, og som hans Kirke ikke blot ikke anerkjender, men bestemt fordømmer, — i en Handling, som vilde nedbryde mange Troessandheder, og som aabenbart er fordærvelig. Dette er nu netop Tilfældet med *Aandebesværgelser*. Hvorledes kunne da de gode Aander befatte sig dermed?

At de af Gud ere strengt forbudne, kan ikke betvivles. De ere indirecte forbudne i Kirkens Forbud mod

enhver Art af Spaadom og Tegnsudlæggelse (f. Ex. ved at lægge Kort op) og alle andre overtroiske Midler, ved hvilke man søger at komme til Kundskab om Fremtiden. De ere directe forbudte der, hvor Sauls Fremmanen af Samuels Aand saa strengt bliver fordømt. (1 Kong. 28.) Kirken anerkjender ingen saadan Forbindelse med Aandeverdenen: thi ene den er Indehaver og Vogterinde af enhver Forbindelse, hvori Christne kunne befinde sig med den hinsidige Verden, saa at der ikke gives nogen retmæssig Forbindelse med denne, uden den, som bevirkes ved den. Religionen, siger en nyere Philosoph, forbyder at troe Mere, end hvad Kirken troer, og man kunde tilføie, at den ogsaa forbyder at gjøre Mere, end den gjør. Men den her omtalte Forbindelse med den hinsidige Verden har Kirken aldrig givet sine Troende Anviisning paa. Man maa derfor sige, at den enten aldrig har kjendt den, eller at den altid har forbudt den. Hvem tør saa tillade sig at befatte sig dermed?

Men Aandebesværgelsen er desuden aldeles ufornelig med Kirkens Lære og Grundsætninger. Det burde dog være alle Christne bekjendt, at Kirken anseer det for umuligt, at Virkninger, som overstige Naturens Kræfter, kunne opnaaes ved naturlige Aarsager. Men — gaaer det ikke ud over Naturens Kræfter, at sætte sig i Forbindelse med Aander, som ere skilte fra os: med Engle, med Helgener, med Christus? Det strider altsaa ganske mod den katholske Kirkes Grundsætninger, at der skulde gives et Middel til, ad *naturlig* Vei at opnaae disse Virkninger. Den siger saaledes udtrykkeligt i sine til Christenhedens Biskopper rettede Rundskrivelser: „Naar man anvender naturlige Midler i ikke naturlige Øiemed, saa finder der et aldeles utilladeligt og ugudeligt Bedrageri Sted, som tillige er en Forargelse mod sædelig Ærbarhed.“ Og, for at Ingen skal troe, at det er andre Ting, som her blive fordømte, end de Forsøg, som anstilles ved Hjælp af talende Borde o. L., saa blive disse strax derefter udtrykkeligt omtalte med de Ord: „At

anstille Samtaler om Religionen, at fremmane de Afdødes Aander, at erholde Svar fra dem, at aabenbare ubekjendte og fjerne Ting og øve andre lignende Arter af Overtro“ — altsaa netop det, som man tilsigter ved Magnetismen og de talende Borde.

Men disse Fordømmelser ere intet Nyt. Historien vidner, at ogsaa andre Tider have, skjøndt i andre Former, hengivet sig til samme Slags overtroiske Forehavender, og at disse ogsaa allerede dengang bleve strengt fordømte. Den eneste Forskjæl mellem de tidligere Tidens og den moderne Overtro bestaaer i, at man dengang øvede dem i det Skjulte og ligesom i Mørket paa Grund af den store Ærefrygt, man havde for Kirken, hvis Forbud ikke blot de enkelte Troende, men ogsaa Regeringerne agtede, idet den katholske Aand tilskyndte dem til at holde den i Ære ved de borgerlige Love, medens i vor Tid Protestantismens Privatcultus i Forening med den herskende Vantro ogsaa har smittet Regeringerne, og Overtroen nu ustraffet og uforskammet øves ved høilys Dag. Til stor Skam for den christne Verden gives der nemlig af omreisende Gøglere Forestillinger i disse Kunster i Europas og Americas Hovedstæder. De factiske Omstændigheder ere de samme: man hører de samme Besværgelser, de samme Citationer, og i de samme Øiemed, ligesom ogsaa Virkningerne ere de samme. Herved bliver det altsaa klart for enhver Katholik, som jo er forvisset om, at Kirken ikke kan fordømme Noget, som ikke er ondt og forkasteligt, — at, naar man maa anerkjende, at Aander fra den anden Verden her ere virksomme, kunne disse kun være forkastede Aander og Djævla.

Var nu endog alt Dette ikke tilstrækkeligt til at overbevise de Mange, som føle sig saa stærkt fristede til at gjøre Erfaringer om disse Overtroens Mysterier, saa vilde jeg sige dem: Betragt dog engang deres Virkninger! Lægger Mærke til de Svar, som disse Aander give, til de Raad, som de meddele, og I ville efter Jesu Christi Lære kjende Træet paa dets Frugter.

Og hvilke ere disse Frugter? De Blade og Tidsskrivter, som hyppigt give Beretning om disse Phænomener, og ansete Skribenter, som have undersøgt denne Sag, omtale som Virkninger af disse ugudelige Forsøg en Mængde legemlige Sygdomme, fuldstændigt Tab af Forstanden, en indtil Epilepsi gaaende nervøs Ophidselse, Forstyrrelser af Familiefreden, og endog mange pludselige Dødstilfælde. Men saadanne Ting ere ikke Ytringer af Guds hellige Engles og de retfærdige Sjæles Indvirkning.

Endnu mere fremtrædende røbe dog disse Aander deres syndige Charakter ved de Raad og Svar, som de meddele. Hvor meget de nemlig end undertiden forstille sig, vise de sig dog snart at være hvad de virkelig ere. Spørger man dem angaaende den katholske Religion, saa laste og forhaane de den, og sige de største Taabeligheder om det tilkommende Liv, om den yderste Dag og om andre utvivlsomme Troessandheder. De forherlige derimod alle Kjætterier saavel som deres Ophavsmænd, og forhaane de Hellige. Ja en af disse Bedragerer har endog i Genf udgivet sig for Stifter af en ny Religion og ladet Christi høihellige Person tale igjennem et Bord. Hvilken katholsk Christen kan under disse Omstændigheder være saa enfoldig, at han ikke klart seer, fra hvem alt dette stammer?

Det kan altsaa aldrig være tilladt at bivaane disse Forsamlinger, fordi det aldrig kan være tilladt at staae i Forbindelse med Guds Fjender og ved sin Nærværelse befordre ugudelige Forehavender, som baade den h. Skrivt og Kirken udtrykkeligt fordømme, da det ikke kan være nogen Tvivl underkastet, at onde Aander her ere virksomme. Siger man nemlig end: Jeg forsager enhver Pagt med den onde Fjende, da have disse Ord i og for sig ikke Meget at sige. Det maa nemlig vel mærkes, at der gives to Maader, hvorpaa der kan gjøres Pagt med Djævelen; en klar, udtrykkelig og aabent erklæret, og en anden, mere skjult, som ligger i selve Handlingen. I det første Tilfælde paakalder man ham udtrykkeligt,

hvorimod det andet finder Sted, naar man anvender Midler, om hvilke man veed, at de ikke staae i noget naturligt Forhold til det Øiemed, som man søger at opnaae, og de derfor i sig selv ifølge det ovenfor herom Sagte maae være absolut utiladelige.

(Sluttes.)

Skitseret Uddrag af P. Lacouture's syvende Prædiken.

Paaskesøndag.

„I som formedelst Ham troe paa Gud, som opreiste Ham fra de Døde, og gav Ham Herlighed, for at Eders Tro og Haab maa være til Gud.“ (1 Pet. 1, 21.)

Ja, idag lyder det til os om Guds Søns seirrige Opstandelse; idag jubler Hans hellige Kirke over hans Seir over Døden! Nu er den uendelig dybe Fornedrelse tilende: hans ydmyge ringe Fødsel i Krybben i Bethlehem, hans stille Barndom, ofte tilbragt med Tømmerhaandværket hos hans Pleiefader, hans Lærervirksomhed, og endelig hans bitre tunge Lidelse, det er tilende, og Ham, hvem vi i disse Dage have fulgt paa hans Smertergang til Calvariebjerget, ham see vi idag som Herre over Døden! Lad os overveie dette, mine Venner, og lægge os to vigtige og store Sandheder paa Hjerte: Vi ville erkjende Ham for at være *Guds Søn*, og formedelst hans herlighedsfulde Opstandelse være forvissede om *vores egen Opstandelse*.

Seer nu altsaa alle Bitterheder endte! Ham, hvem de Skrivtkloge og Pharisæerne lagde alle Slags Snarer, og søgte at omkomme, han blev myrdet, ophængt paa Korset. Dog, han havde engang givet sine Fjender et Svar, som de nu erindre med en piinlig Tydelighed. De

stode engang omkring Frelseren og spurgte ham: „siig os, er Du virkelig Guds Søn? Siig os det, og vi ville troe det“. Men han svarede dem ved at minde dem om, at han havde gjort mange Tegn iblandt dem, helbredet deres Sygdomme og opvakt deres Døde. „Giv os et Tegn“, bad de, „saa ville vi troe, at Du er den levende Guds Søn“, og hvad svarer Frelseren? „Denne vanartede og ugudelige Slægt begjærer Tegn, og I skulle faae det! See, ligesom Jonas var tre Dage i Fiskens Bug, saaledes skal jeg ligge 3 Dage i Jordens Skjød, men paa den tredie vil jeg opstaae! „See, disse Ord huskede de Ypperstepraester nu; og, da de saae, at han var død gik de til Pilatus og sagde: „Dette Menneske sagde, medens han levede, at han vilde opstaae; nu ville maaskee hans Disciple komme for at stjæle hans Legeme, og da sige, at han er opstanden, og de ville da tilbede ham som Guds Søn!“

Og Pilatus svarede deres Udsendinge, at de jo godt vidste, at de havde en Afdeling Soldater at byde over, som han havde tilstaaet dem til Tempeltjenesten; den kunde de jo lade holde Vagt ved Graven. Dette gjorde de og satte et Segl paa den store Steen, som de væltede hen for Indgangen. Dermed maatte Alt være i Orden, tænkte de, og disse Daarer, som ikke indsaae, at, jo større Lukke der sattes for den, et desto kraftigere Beviis var det for Hans Magt, hvem de ikke vilde erkjende.

Og Natten gik til Ende; men knapt gryer den frembrydende Dag, saa sprænger Livets og Dødens Herre med Lethed disse svage Baand. Guds Engel vælter Stenen bort, og Guds Søn gaar herliggjort frem til sin Seir. — Hvor var da Vagten? Hvor var Seglet? Alt er henveiret — og derfor jubler Kirken medrette over den Hoveds mægtige Seir. Ja, her er det uomstødeligste Beviis for, at Jesus Christus er Guds Søn! Der lagdes i Graven et afsjælet Legeme, nu har han iført sig sit herlige og uforkrænelige, sit evige og forklarede Legeme.

Men *Apostlene*? de, som flygtede paa Langfredag,

de, som stode langt borte, ogsaa de ere blandt de sidste, som troe dette Under. Dog Herren viser sig mange Gange; de tale om ham og see, der er han, der staaer han for dem: Fred være med Eder! Tvivle I endnu? Giver mig noget at spise, og han nyder noget Brød og noget Fisk. Dog, Thomas var ikke tilstede og han vil ikke troe, uagtet de andre Apostles Beretning. „Kom, siger Frelseren, og læg din Finger i mine Saarmærker og rør ved mine Naglegab, og læg Din Haand i min Side, og troe!“ Da knæler han ned for Herren med de Ord: „Min Herre og min Gud!“ Herren tilføier: „Du troer, Thomas, fordi Du har seet, men salige ere de, som ikke see, og dog troe!“

Dette Ord tør vi anvende paa os; vi have ikke seet med vore jordiske Øine, og dog troe vi, troe paa Guds elskelige Søns seirrige Opstandelse; og det vil ogsaa engang lyde til os: Salige ere I, som ikke have seet! Da skulle vi see Herren Ansigt til Ansigt uden Slør og Dække.

Herren viste sig siden ofte, ja engang endog for mere end 500 Mænd paa eengang. Ja, Herren er sandelig opstanden!

Dog, heraf følger atter en vigtig Sandhed; thi saa ere vi ikke mere alene. „See, jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende“, dette har den opstandne Frelser lovet sine trofaste Tilhængere. Hvorledes? — Han er jo opfaren til Himlen! Ja, det er han, men netop derfor ogsaa istand til her at være med os. Efter sin Opstandelse indstiftede han sin hellige Kirke, og meddeelte den sin Magt, gav den sine Befalinger og indstiftede sine Naademidler. I *Daaben* optager han os i sin Kirke, og gjør os mere sikkert til Guds sande Børn, end vi ere vore egne Forældres Børn. I *Daaben* faae vi Arveret — Arveret til Himlen. I *Bodens* Sacrament befrier han os fra Syndens tunge Byrde, bringer os atter i Samfund med Gud og skjænker os hans Naade. Dog — det dyrebareste Minde om sin Nærværelse gav han os, idet han

efterlod os sig selv. See! saa dybt fornedrede den uendelige Kjærlighed sig, at Guds Søn selv skjuler sig i Hostien under Brødets Skikkelse.

I denne tilsyneladende saa ringe ydre Form boer han midt iblandt os, og saaledes have vi ham altid iblandt os. Her er han baade Dag og Nat med Legeme og Sjæl som Gud og Menneske, og her kunne vi naarsomhelst hentye og aabenbare ham alle vore Bekymringer, klage ham vor Nød, men ogsaa tilbede ham og bringe ham vor Hyldest. Herren er med os; vi ere ikke ene i dette kummerfulde Liv. Herren er hos os og taler til os om sin Opstandelse, og lader os glemme alle Kors, alt Besværligt. Det varer kun kort, saa ere vi hjemme, saa skulle disse vore Øine see ham; thi dette samme Legeme skal Herren opvække, og jeg skal see ham med mine egne Øine, ikke gjennem en Andens.

Men, troe vi, at vort Legeme skal opstaae forherliget som Herrens, saa maae vi ogsaa ligne ham indvortes; vi maae blive ligedannede med ham, det er: vi maae bære vort Kors, som han bar sit. Det gjorde Martyrerne! Et Blik paa Frelseren — og de kastede sig ind i Kampen. Hvormange vare de? nogle faa? Nei, utallige!

O, kjære Christne! Lad Opstandelsens Evangelium belære os om det store tillidsfulde Haab om Evigheden! Kun en kort Tid siger Apostlen, og vi have en overvættets stor og evig Herlighed. Hav fast Forvisning om Herrens Ord! See paa Job — saamange Aar før Frelseren —; han sad i Sygdom og Elendighed, og selv hans Hustru talede imod ham. Han sagde, som Frelseren hos Propheten Isaias: jeg er saaret fra Hoved til Fodsaal, og han sad og skrabede sine Saar med et Leerskaar, og dog opreiste Herren ham og gjorde hans sidste Tid langt herligere end forhen.

„Frygter ikke“, lyder det til os i disse Dage. Herren kommer med sin Fred og staaer midt iblandt os; han forklarer sit hellige Evangelium for os, og det mørke Dække falder fra vore Øine, som fra Disciplenes i

Emaus; de forstode Herren, da han havde holdt Maaltid med dem og de saae ham bryde Brødet. „Vore Hjerter brændte i os“, sagde de til hverandre. Saaledes skulle ogsaa vore Hjerter brænde i os og gennemgløde vort hele Væsen.

Herren er opstanden! Gid han ogsaa maatte opstaae triumpherende i vore Hjerter! Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Paaskeløverdag d. 8. April har Cardinal-Vicaren i det af Keiser Constantin byggede Baptisterium ved St. Johannes' Basilika i Lateranet med stor Høitidelighed meddeelt Daaben til fem Jøder. En af disse Daabs-candidater skal være en 44aarig ugift Mand fra Modena, de øvrige tilhøre en Familie, som bestaaer af et Ægtepar i en Alder henholdsvis af 30 og 28 Aar og to Børn.

— Apostaten Campello, som ogsaa har interesseret nogle danske Blade saa levende, er allerede for længe siden falden i Unaade hos Methodisterne, i hvis Samfund han havde ladet sig optage. Man havde der i Begyndelsen bestemt ham til Prædikengjerning, men maatte snart overbevise sig om, at han var for uvidende og magelig dertil. Derpaa overdrog man ham Ledelsen af en Skole; men allerede efter faa Ugers Forløb havde han ogsaa der gjort sig umulig, og Superintendenten meddeelte ham skriftligt, at han afbrød ethvert officielt Samkvem med ham. Nu fattede Cambello den Plan at grundlægge en Tidende, som han da ogsaa har udgivet siden Midten af f. M. Men ogsaa med dette Blad, kaldet „Labaro“, har han liden Lykke; thi i politisk Henseende er det for ubetydeligt, og i Campellos Udfald imod Paven, Cardinalerne og Geistlige finder den største Deel af Publicum liden Smag, fordi han ikke engang forstaaer at gjøre Sagen „pikant“. Vi ville endnu omtale, at den gammelkatholske „Pfarres“ Ricks fra Heidelberg først i denne Maaned i den gammelkatholske Forsamling i Freiburg hilste Greven som Stridsmand mod det „vanartede Pavedømme“.

Frankrig. Høitidelighederne i den stille Uge og paa Paaskefesten blive i Paris altid godt besøgte. Paa alle Dagene, men isærdeleshed paa den hellige Langfredag og paa den høie Paaskesøndag vare samtlige Kirker og Capeller, uden Undtagelse, fra den tidlige Morgen indtil seent om Aftenen, tæt fyldte med andægtige Skarer. I enkelte Kirker, saasom i Nôtre Dame, St. Rochus, St. Eustache, St. Sulpice, La Madeleine og Nôtre Dame des Victoires var de Troendes Trængsel saa stærk, at en formelig Sikkerhedstjeneste maatte organiseres. En tilforladelig Beregning angiver f. Ex. Besøgerne af Nôtre Dame des Victoires — forholdsviis en af de mindste af de derværende Sognekirker — alene paa Langfredag Eftermiddag til 12,000. I Domkirken Notre Dame (Vor Frue) var P. Monsabré's Passionsprædiken med efterfølgende Korsprocession besøgt af næsten 10,000 Personer, medens Paaske-Fælledscommunionen sammesteds i Fro-messen paa første Paaskedag godt og vel talte 5000 Nadvergjæster saavel af de høieste som af de laveste Stænder. Alt dette er visselig en glædelig Fremtoning og viser tilfulde, at alt katholsk Liv langtfra er udslukket i Paris.

Osnabrück. Et af næsten 200 fremragende Diocesaner undertegnet Opraab til Katholikerne i Dioceset Osnabrück indbyder til talrig Deeltagelse i den d. 3die Mai stedfindende Consecration og Inthronisation af den Høiærværdigste Biskop Dr. Bernhard Höting. Efter den kirkelige Hovedfest skulle fremdeles flere borgerlige Festligheder afholdes, for derved, som det heder i Indbydelsen, „ogsaa udadtil at aflægge Vidnesbyrd om den inderlige Kjærlighed og ubegrænsede Ærefrygt, som allevegne forbinder det katholske Folk med dets Biskopper. — Ogsaa vor høiærværdigste Præfect, Hr. Prælat Grüder er igaar (30. April) i den Anledning afreist herfra for at overvære Høitidelighederne. I samme Anledning skal ogsaa Hr. Pastor Dr. H. Niehans, Sognepræst i Randers, have udbedet sig og erholdt Orlov.

„Vi have endnu — heder det i et Brev fra Osnabrück — i levende Erindring, hvorledes Glæden over Gjenoprettelsen af vort Stift i Aaret 1858 fandt et levende Udtryk, da den til første Biskop efter Sæcularisationen udnævnte Hr. Dr. Paulus Melchers den 18. April holdt sit festlige Indtog, og to Dage senere blev consecreret og inthroniseret i Høikirken ved Biskoppen af Münster, Dr. Johann Georg Müller. Ikke ringere er nu

Tilfredsstillelsen og Glæden i denne skrækkelige Prøvetid for Kirken over, at Hjorden efter sin Forladthed atter faaer en Hyrde.“ Consecrationen vil Biskop Vilhelm af Hildesheim foretage; som Assistenten ville Viebiskop Baudri af Cøln og Biskop Kopp af Fulda fungere.

Mainz. Under 11. April skrives herfra: I herværende katholske Kredse tales der meget om, at den ligesaa fromme som lærde Hr. Domdecant Dr. Heinrich herfra vil blive Biskop for Mainzer-Dioceset. I ethvert Tilfælde vilde Dr. Heinrich, der tillige er en ganske betydelig Jurist, være en saare værdig Efterfølger af vor høisalige Biskop v. Ketteler. Hans Valg vilde vække den største Glæde i hele Bispedømmet. Dr. Heinrich hører til de meest fremragende og yndede Mænd ikke alene i Mainz, men i hele det katholske Tydskland. At denne feirede Mand gjentagne Gange har staaet paa Biskoplisten ogsaa i Baden, er noksom bekjendt.

Kaiserswerth. Efter Forlydende danner sig her en Comitee til Oprettelse af et storartet Mindesmærke for P. Friederich v. Spee, Digteren og Bekæmperen af Hexeforfølgelsen, som henimod Enden af det 16de Aarhundrede saae Verdens Lys.

Christiania. Herfra kunne vi meddele den glædelige Efterretning, at paa St. Josephs Fest den 19de Marts d. A. flere katholske Haandværkere sluttede sig sammen for at grundlægge en Svendeforening. Da Hr. Pastor Hartmann ved St. Olavs Kirke, til hvem Svendene henvendte sig i dette Anliggende, med største Beredvillighed lovede dem sin Bistand, er der al Udsigt til, at Foreningen vil komme i Gang, og at Kolpings store Værk ogsaa vil fæste Rod i Norge. Vi ønske af ganske Hjerte den vordende Svendeforening i Christiania lykkelig Fremgang, og benytte denne Leilighed til at meddele, at hele Svendeforbundet ved Begyndelsen af indeværende Aar talte 580 Foreninger med henved 60,000 Medlemmer; i Sandhed en stor Armee, som unægtelig maa kunne udøve en mægtig Indflydelse paa den christelige Haandværkerstand, saafremt de efterleve Foreningens Grundsatninger.

Den h. Francisca af Rom.

† 1440.

Francisca blev født i Rom i Aaret 1384. Hendes Forældre, som vare af fornem Byrd, modsatte sig paa det bestemteste Datterens Ønske om at gaae i Kloster, og bortgiftede hende i en Alder af tolv Aar med den romerske Adelsmand Lorenzo Ponziano. Livet i dette Ægteskab var saa lykkeligt, at der aldrig opstod mindste Uenighed mellem Ægtefolkene i de 40 Aar, de levede sammen. Francisca elskede Bøn og Eensomhed, men besørgede med samme Punktighed sine huuslige Pligter. „Thi“, pleiede hun at sige, „en gift Kvinde maa forlade Gud ved Alteret for at finde ham igjen ved sine huuslige Gjerninger.“ Ja, eengang hændte det, at, da hun fire Gange var bleven afbrudt i Læsningen af en Psalme, fandt hun Bogstaverne forgyldte til Løn for hendes Taalmodighed. Hun selv levede ved tørt Brød og Vand; de Fattige derimod gav hun nærende Spiser. Efter Roms Indtagelse 1413 blev Ponziano landsforviist, hans Godser confiskerede, hans Huus ødelagt, og hans ældste Søn holdt tilbage som Gidsel. Francisca saae i alt dette kun Guds Styrelse og priste hans hellige Navn. Efter Fredslutningen vendte Ponziano tilbage, og af Taknemmelighed stiftede Francisca et Kloster, hvori hun selv indtraadte efter sin Gemals Død og snart blev dets Forstanderinde. Hun havde den vidunderlige Naade at have sin h. Skytsengel synlig ved sin Side.

Høiagtelse for sin h. Skytsengel.

Gud har givet Enhver af os en Skytsengel, hvis Vink vi paa det omhyggeligste skulle følge. Høre vi paa hans Stemme hernede, ville vi engang see ham, naar han efter Døden fører os til Guds Throne.

„Ær din h. Skytsengel, og vov ikke at gjøre for hans Aasyn, hvad Du ikke vovede at gjøre foran mig.“

(H. Bernhard.)

Den h. Skytsengel viste sig for den h. Francisca i Skikkelse af en yndig Dreng paa omtrent otte Aar. Som han stod der med Øinene rettede mod Himlen, Armene beskedent foldede over Brystet, strømmede en saadan Glands fra ham, at Francisca kunde see at læse sit Breviar midt om Natten. Han beskyttede hende i Fristelser, ansporede hende til gode Gjerninger, udgød Skamrødme over hendes Aasyn, naar upassende Ord bleve udtalte i hendes Nærværelse, men forsvandt, saa ofte Francisca gjorde sig skyldig i en Ufuldkommenhed.

„Saasandt som Herren lever, har hans Engel bevogtet mig paa Udveien, og medens jeg var der, og paa Hjemveien, og Herren tilstedte ikke, at jeg, hans Tjenerinde blev besmittet med Synd.

(Judith 13, 20.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 7. Mai. 4de Søndag efter Paaske. Stanislaus, Biskop og Martyr. — 8. M. Erkeengelen Michael's Aabenbarelse. — 9. Tl. Gregor af Nazianz, Biskop og Kirkelærer. — 10. O. Antonius, Biskop og Bekj. — 11. To. Frants af Hieronymus, Bekj. — 12. F. Nereus, Achilleus og deres Lidelsesfæller. — 13. L. Benedict Joseph Labre, Bekj.

Søndagen den 14. Mai. 5te Søndag efter Paaske.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homille i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

St. Ansgariusforeningen.

Bestyrelsesmøde afholdes Mandag den 8de Mai, Aften Kl. 7 paa sædvanligt Sted.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 20. Fredagen den 12. Mai. 1882.

Indhold: Magnetisme og talende Borde. Skitserede Uddrag af P. Lacouture's Prædikener. Kirkelige Efterretninger: Rom, Italien. De fyrretyve Martyrer af Sebaste.

Magnetisme og talende Borde.

(Sluttet.)

Hvad der i det Foregaaende er sagt herom, kunde være tilstrækkeligt; men som Anhang vil jeg endnu tilføie et kort Svar paa et Spørgsmaal, som man ofte har hørt: Er det dog ikke i det mindste til en vis Grad tilladt at tage Deel i disse Ting, eller er det absolut utilladeligt og derfor forbudt?

Efter Alt, hvad der hidtil er skrevet om *Magnetismen*, kan dens Udøvelse inddeles i følgende tre Stadier eller Trin. Det *første* bestaaer blot i, at man, for at gjengive en Person de ved en Sygdom svækkede Kræfter bringer den i en magnetisk Søvn, og dette kan skee paa en Maade, som ingenlunde kan dadles, under den Forudsætning, at det ikke er Andet end en reent fysisk Proces,

hvorved det magnetiske Fluidum overføres fra et Legeme til et andet. Det *andet* Stadium bestaaer i, at den magnetiserede Person gaaer over fra den blotte Søvn til den saakaldte *Sonambulisme* eller den magnetiske Klarsynethed. Herunder høre: Evne til at see fjerne Gjenstande, Opdagelse af indvortes Sygdomme, Læsen med lukkede Øine, Forstaaelse af Sprog, som man aldrig har lært, Indsigt i Gjenstande, hvormed man aldrig har befattet sig, Meddelelse af Raad og mange andre vidunderlige Ting. Der gives endelig et *tredie* Stadium: naar nemlig den magnetiserede Persons Klarsynethed gaaer saavidt, at den ikke blot seer alle de her omtalte Ting, men ogsaa træder i Forbindelse med en anden Art Væsener, nemlig med *Aander* i den hinsidige Verden, fra hvilke den erholder Meddelelser, og med hvem den fører Samtaler. Dette tredie Stadium er formodenlig den Ring, som forbinder disse Phænomener med de talende Borde; thi, ligesom her Aanderne tilkjendegive deres Nærværelse gjennem den magnetiserede Person, saaledes anmelde de den i en anden Skikkelse ved de talende Borde og med Tiden maaskee ogsaa uden dem ved andre Midler, som ligge nærmere ved Haanden.

Hvad det første Stadium angaaer, da har hverken Kirken forbudt en saadan Anvendelse af Magnetismen, som ikke overskrider Naturens Kræfter og anvendes i et priseligt Øiemed, eller med Naturvidenskaben fortrolige christelige Mænd anseet den for betænkelig. Det er imidlertid vist, at Mange føle en Uvillie imod den, og jeg tilføier, at disse ville gjøre vel i, ikke at bekæmpe denne, da Sagen heller ikke paa dette Trin er uden Fare. Det er nemlig ikke forbudt at fraraade noget i og for sig Tilladeligt, som baade i fysisk og moralsk Henseende under visse Omstændigheder kan have for-dærlige Følger.

En ganske anden Mening maa man derimod have om det andet Stadium, om alle de til Sonambulismen hørende Phænomener. Herom har Kirken bestemt udtalt

sig. I Aaret 1841 henvendte Biskoppen af Lausanne under 19. Mai i Anledning af et givet Tilfælde følgende Meddelelse og Forespørgsel til den vedkommende Congregation i Rom: „En magnetiseret Person af Kvindekjønned (til hvilket disse sædvanligt høre) bliver under den saakaldte *magnetiske Søvn* i den Grad utilgængelig for alle Indtryk fra Omverdenen, at hverken den største Larm eller andre sandselige Indvirkninger kunne vække hende. Ene Magnetisøren bringer hende med hendes Indvilgelse i denne Ekstase, enten ved Berøring eller ved Overstrygning af forskjællige Dele af Legemet, saafremt han er hos hende, eller blot ved en indvortes Befaling, om han ogsaa er flere Mile bortfjernet fra hende. Spørger man denne ellers uvidende Person om Noget, der angaaer hendes Sygdom, eller om de tilstedeværende hende ganske ubekjendte Personer, da føler hun sig pludselig i Besiddelse af en Viden, som langt overgaaer Lægernes; hun giver fuldkommen anatomisk rigtige Beskrivelser af sin egen og Andres Sygdomme, angiver disses Aarsager og Beskaffenhed, hvor vanskeligt det end kan være at erkjende og beskrive dem. Naar den Person, for hvem man ønsker hendes Raad, er nærværende, saa sætter Magnetisøren hende ved en Berøring i Rapport (Forbindelse) med den. Er den fraværende, saa er f. Ex. en Haarlok tilstrækkelig til at erstatte den. Saasart man da berører den Magnetiseredes Haand med Haarlokken, siger hun, hvem den tilhører, og hvad den vedkommende Person paa den Tid foretager sig, og giver en saa nøiagtig Beskrivelse af dens Sygdom, som om hun selv havde seet og undersøgt Vedkommendes Legeme. — Endelig seer den Magnetiserede ikke med Øinene; man kan tilbinde disse, og hun vil, om hun end aldrig har lært at læse, være istand til at læse enhver Haandskrift eller Bog, som man aaben eller lukket lægger paa hendes Bug. Fra denne sidste Legemsdeel syntes ogsaa Ordene at komme. Saasart hun paa en, om end reent indre, Befaling af Magnetisøren er bragt ud af denne Tilstand,

eller hun, ligesom frivillig, til en af hende selv forudsagt Tid har forladt den, synes hun slet Intet mere at vide om Alt, hvad der har tildraget sig med hende; der er hverken i hendes Forstand eller i hendes Hukommelse noget Spor deraf tilbage.“

Paa det Spørgsmaal, om det var tilladt at udøve denne Kunst til medicinsk Brug, at lade sig bringe i denne Tilstand, eller selv eller ved Andre søge Raad hos de magnetiserede Personer, naar man blot forsagede enhver Pagt med Djævelen, fik Biskoppen det Svar, at ingen af Delene var tilladt. Ikke mindre klart taler den Encyclica, som den samme Congregation ved en senere Leilighed tilstillede alle Christenhedens Biskopper. Den stempler disse Forsøg paa, ved Hjælp af Magnetismen at opdage skjulte, fjerne og tilkommende Ting som en ny Skikkelse af Overtroen, der gaaer ud paa at bedrage og forføre Menneskene.

Og, ikke mindre end denne Overtro, er den forbudt, som vi ovenfor tilligemed de talende Borde have henregnet til den tredie Classe. Den nysnævnte Encyclica betegner særligt *Aandebesværgelsen*, den høieste Ytring af den magnetiske Klarsynethed, som et aldeles utilladeligt Bedrag og et forargeligt Gøgleri, som alle kirkelige Autoriteter bør arbeide paa at undertrykke. Heraf burde alle Katholiker kunne see, hvor oprørende det er, at Journalerne, trods alle Advarsler og Forbud fra de retmæssige Autoriteters Side, kunne vedblive at give Beretninger om saadanne Forestillinger og Sammenkomster, samt hvor stor allerede den Ugudelighed er, at begunstige en djævelsk Overtro, som om den var et Tilbehør til Naturvidenskaben. Thi, forsaavidt visse Folk, som ere klarsynede i alleslags verdslige Anliggender, have ladet sig indbilde, at vantroe Mennesker, som tidligere fornægtede alt Aandeligt, ere blevne omvendte ved de her omtalte Aabenbarelser af Aander fra den hinsidige Verden: da kan man ikke noksom undre sig over, at saadanne, ellers fornuftige, Mennesker kunne være saa

uvidende, hvor det gjælder om at bedømme aandelige Ting. Om nemlig ogsaa en og anden Materialist ligeoverfor disse Phænomener ikke længere tør nægte Aanders Tilværelse, burde man da ikke vide, at Djævelen uden Vanskelighed finder sig i at tabe Noget, for derved at vinde desto Mere? Denne af Gud forkastede Aand — skulde han ikke for et saa ringe Tab finde Erstatning nok i, at Overtroens Rige udbredes og bringes i Anseelse paa Jorden, og at de her omtalte Koglerier netop tjene til at befæste Vantroens Magt over Verden?

Det er vistnok intet Nyt, at Menneskene hengive sig til saadanne store Synder; men vor guddommelige Mester har forudsagt os, at dette skulde saaledes komme. Naar de tusinde Aar ere fuldendte, siger han hos Johannes (Aab. 20, 7.), skal Satan løslades af sit Fængsel, og han skal gaae ud og forføre Folkene i alle Jordens fire Dele; og Forførelsens Magt skal vorde saa stor, siger Herren, at endog de Udvalgte, om det var muligt, skulle falde i Vildfarelse, og, altsom Uretfærdigheden bliver stor, skal Kjærligheden blive kold hos mange (Matth. 24, 12), og der vil næsten ikke mere være Tro paa Jorden (Luc. 18, 8). Menneskene skulle være opfyldte af Egenkjærlighed, have syge, stortalende, hoffærdige, Forældre ulydige, begjærlige, utaknemmelige, ukjærlige (2. Tim. 3, 2). Man vil da see en ny Ugudelighed, som ikke bestaaer i, at man antager en falsk Religion, men i, at man foragter enhver Cultus, og sætter sig ud over Alt, hvad der tilbødes, æres og agtes paa Jorden. Menneskenes Vildfarelser skulle ikke mere være menneskelige, men djævelske (1 Tim. 4, 1), og de skulle saaledes bane Veien for ham, hvis Komme skeer ved Satans Kraft med al Løgnens Magt og Tegu og underlige Gjerninger (2 Thess. 2, 9).

Hvo kan undre sig over, at det, som den evige Sandhed har forudsagt, begynder at skee? Ingen Tøddel af det guddommelige Ord vil blive uopfyldt!

Skitseret Uddrag af P. Lacouture's ottende Prædiken.

Hvide Søndag.

Surrexit! *Han* er opstanden! det hørte vi forrige Søndag. Men ikke nok med at *han* er opstanden, ogsaa *vi* skulle opstaae! Ja, om en 50 Aar ville I omtrent Alle faae at vide, at der er et andet Liv og engang senere hen skulle vi alle erfare, at der gives en Opstandelse — en evig, salig, glædelig Opstandelse! Men — vil den blive glædelig for Alle? See, dette er det Piinlige, det Smertelige ved denne Tanke. Dog — Alle skulle opstaae — Alle, siger jeg, med Apostlen Paulus (Cor. 15, 51). Vi skulle Alle opstaae, men ikke Alle forvandles! Og ligeledes siger han strax derefter: i et Øieblink ved den sidste Basuns Lyd; thi Basunen skal lyde, og vi skulle opstaae forherligede, og vi skulle forvandles“. Jeg veed ikke hvad der er meent med denne Basun! Jeg troer, at det maa antages at være en Kaldelse, der ligesom et Trompetstød vil vække alle Døde, og Jorden vil ryste og vaande sig, og hver lille Deel, selv den mindste og dybest skjulte, vil komme frem og finde sin Plads. Alt vil komme i Bevægelse, og ligefra den døde kolde Aske til de organiske Stoffer, vil Alt tjene til at danne vore Legemer, indtil det hele er samlet. Jeg sagde før, at ikke Alle skulle opstaae i en forherliget Skikkelse, hvorledes? Kunne vi bidrage noget hertil? — Ja, vi maae leve med Christus og i Christus og af Christus, og vi maae bære Kjendetegnene herpaa. Hvilke ere da disse? Det siger Apostlen Paulus i sit Brev til Epheserne (4, 4): Een *Herre*, een *Tro*, een *Daab*.

Lad os betragte dette nærmere og idag overveie denne vor Troes

Udstrækning og Varighed.

Een Daab! Ja, deri kunne vi alle mødes — Alle, som kalde sig Christne, de ere døbte, de skulle tilhøre

deres Frelser — her er ingen Forskjæl for Nogen. Men, lad os gaae lidt videre og tale nærmere om *Troen*. „Credo“, jeg troer, det er ogsaa eens paa et eneste lille Ord nær: den „katholske Kirke“, er bleven forandret til Ordet: den „almindelige“; det betyder vel det Samme. Katholsk betyder: udbredt overalt, altsaa almindelig. Men denne apostoliske Troesbekjendelse er den den eneste man vil holde sig til? her kommer man til Vanskeligheder. . . . Hvem har givet os den? Apostlene, oplyste af den Hellig Aand! — Nu naae vi til det tredie Led: een Herre. See, mine Brødre, Jesus Christus er ikke mere synlig midt iblandt os; han efterlod os sin Kirke med det øverste styrende Overhoved, og Jesu Christi Kirke skal danne eet Legeme; alle dens Medlemmer skulle ligne hverandre: naar eet Lem er sygt, naar Foden er syg, saa bøie de andre Lemmer sig ned og bringe den Lægemidler, og Hovedet bøier sig ned mod det syge Lem — naar Hovedet lider, ere alle Lemmerne vidende derom og dele Lidelsen — saaledes er det i Almindelighed med et Legeme og saaledes er det med det store Legeme, som man kalder Kirken. Dens Lemmer have den samme Tro, de samme Skikke, ja næsten de samme Vaner fra Nordpolen til Sydafrica, men de have kun eet Hoved; ellers vilde det ikke være noget Legeme, men et Uhyre, hvis der var flere Hoveder. — Nuvel, sig I maaskee, lad saa være! men hvorfor bruge I i Kirken Latin og Græsk, disse gamle døde Sprog? Netop derfor — thi disse saa gamle og ærværdige Sprog kunne, just fordi de ere døde, fordi de ikke mere benyttes i Tale, med desto større Udbytte anvendes til Kirkesprog, da de saaledes ikke ere udsatte for den Forandring, som de levende Sprog undergaae i Tidens Løb. Disse gamle Sprog ere uforanderlige, og jeg siger Eder, at, dersom Kirken havde tilladt, at det nye Testamente var blevet skrevet paa et andet Sprog, vilde der nu ikke existere nogen nøiagtig Udgave deraf; derfor kan Kirkens Lære rose sig af at være uforanderlig — i Troessager. Nei, sig I, det er netop det, den ikke

er ; der bliver jo ved Conciliebeslutninger og nye Dogmer føiet Noget til, som ikke var saaledes fra Begyndelsen!

Kjære Venner, lad mig oplyse dette ved et Billede, som maaskee langt lettere end theologiske Sætninger, vil bevise Eder min Paastands Rigtighed. Jeg antager, at Du eier eller har arvet et Landgods, eller at Du har faaet det i Gave af en Konge. Du har et klart og tydeligt Beviis med Segl og Underskrift, som forsikrer dig, at Du er i lovlig Ret dertil, men der nævnes ikke hver enkelt Deel, ikke hvert Stykke Møbel, ikke hver Mark og Eng. Nu kommer der Nogen, som vil gjøre dig den eller den Deel stridig og spørger, om Du kan bevise, at Du eier den Skov, den Eng, det Maleri eller det Møbel med Rette. Eftersom Du ikke har noget skrevet Gavebrev paa hver enkelt Deel, hvad gjør Du da? Du sammenkalder alle nødvendige Vidner, som kunne bevidne, at den omtvistede Gjenstand altid har hørt til Godset, og de udfærdige en officiel Erklæring derom, som udtalør, at Du er den retmæssige Eier, og Du forbliver i Besiddelse af disse Gjenstande. Mon derved dit Gods bliver større eller rigere? See, saaledes gjør Kirken det ogsaa: Nogle reise sig og paastaae, at dette eller hint ikke altid har været Troeslære; og see, Kirken kalder sine trofaste Børn til sig. Biskopper fra alle Verdensdele samles for at aflægge Vidnesbyrd om Troen; de have maaskee aldrig før seet hverandre men i Troes-sager ere de enige, og alle Nationaliteter forsvinde!

Saaledes skete det, dengang Vranglæreren *Arius* fremtraadte i Alexandria og lærte: at Christus kun lignede Gud, ikke var Gud lig, og at han vel kunde kaldes guddommelig, men ikke var Gud, ligesom man, naar man kaldte Plato guddommelig, var langt fra at mene, at han var Gud. Denne fordærvelige Lære fik dog mange Tilhængere, og Kirken sammenkaldte da sine Biskopper og det store Kirkemøde i Nicæa fandt Sted Aar 325, hvor over 300 Biskopper forsvarede Kirkens Lære, deriblandt

Athanasius, og det enstemmige Svar lød: Arius er *udelukket*; hans Lære er forkastet!

I Aaret 427 fremsatte *Nestorius* i Constantinopel sin Vranglære om, at man ikke turde kalde den hellige Jomfru Maria „Gudsmoder“, men kun i det høieste Christi Moder eller „Menneskebærer“. Atter kaldte Kirken sine Biskopper sammen, og i Aaret 431 samledes de i Ephesus, og udtalte der enstemmigt Fordømmelse over *Nestorius'* Lære; dette skete altsammen inden det syvende Aarhundrede; saa fremtraadte *Ikonoklasterne* (Billedstormerne), som forargedes over den fromme Ærefrygt og religiøse Dyrkelse, Kirkens Børn udviste for Herrens og hans Helliges udskaarne Billeder; de fordristede sig til at erklære denne Dyrkelse for Afguderi og Overtro. I denne Anledning sammenkaldtes det andet Nicænske Concilium, og, skjøndt Vranglæren støttedes og beskyttedes af de daværende græske Kaisere, blev den alligevel høitideligt stemplet som en ugudelig Vildfarelse, og den ældgamle fromme Skik at ære Frelserens og de Helliges Personer ogsaa i deres Billeder, blev af Kirken paany godkjendt og anbefalet.

Dog ogsaa senere er der opstaaet stor Meningsforskjæl, megen Strid, som har prøvet paa at rokke Kirkens Lære; dog den staaer, thi den hviler paa Jesus Christus selv. Først opkom Spørgsmaalet om Præsternes ugifte Stand, *Coelibatet*. Hvorledes var det muligt at strides herom? Herrens Moder, Johannes den Døber, alle Apostlene, det vide vi, hørte til den jomfruelige Stand. Vel var Petrus gift før han blev kaldet af Herren, men fra dette Øieblik forlod han Alt, ogsaa sit Hjem, sin Familie. Men Spørgsmaalet behagede Mængden, og man blev støttet af Herskerne ved Politikens Hjælp, og man giftede sig. Kirken spurgte sine Tjenere, om de nogensinde havde hørt eller lært dette; man aabnede Herrens Evangelium og enstemmigt udtaltes det, at Præster burde fremdeles leve ugifte, nu som før. — Det var ogsaa en meget gammel Troessætning, at *Bodens Sacrament* var en Domstol, for

hvilken Synderen skulde bekjende de Synder, han ønskede tilgivne, og hvor Præsten var en Dommer, der havde Ret til at løse og binde efter den Magt, som Herren har givet sine Præster: „Hvadsomhelst I binde paa Jorden, skal være bundet i Himlen, og hvad I løse paa Jorden skal være løst i Himlen“. Præsten maa dog kjende det, som han skal tilgive, han maa dog vide hvad han dømmer. — Og nu den *sidste Olie*, eller den sidste Salvelse! Læs selv hvad Apostlen Jacobus siger (5. 14, 15): „Er Nogen iblandt Eder syg, saa kalde han Kirkens Præster til sig, og de skulle bede over ham og salve ham med Olie i Herrens Navn; og Troens Bøn skal være den Syge til Frelse, og Herren vil opreise ham, og, dersom han har Synder paa sig, skulle de forlades ham.“

Ligeledes blev *Fasten* angrebet; har da vor Frelser ikke fastet? og har han ikke ogsaa budt sine Disciple det, naar han var borte? I hele det gamle Testamente, i Forbilledernes Bog, blev der meget fastet, baade som Bod og som Forberedelse til vigtige Foretagender. Men det var vistnok behageligere at frigjøre sig for disse Bud. — Heller ingen *Skjærsild* maatte der være, og dog læse vi allerede i 2. Machab. 12. c, at Judas Machabæus sendte en Sum Penge til Jerusalem, for at der skulde bringes et Offer for dem, som vare faldne i Slaget, og den Hellegaand vidner senere: „det er en heldbringende Tanke at bede for de Afdøde“; ihukommende dette samlede Kirken atter sine Børn, og det bekræftedes, at Læren om Bodens og den sidste Salvelses Sacrament vare Troes-sætninger; den opmuntrede til Faste, udtalte sig klart og bestemt om Læren om Skjærsilden, idet den vel erindrede, at naar et Lem lider, lider hele Legemet, og anbefalede derfor ogsaa *Sjælēmessen*!

Men *Messen* er jo dog Overtro, siger man, den var ikke fra Begyndelsen. Netop, mine Venner, Messen var fra Begyndelsen. Indstiftet af Herren selv, er den hellige Messe den fuldkomne Aabenbaring af det Offer, som Propheten Malachias forudsagde: „Paa alle Steder skal der

offres for mit Navn og frembæres et reent Spiseoffer (Mal. 1, 10—11). Da vor Frelser den sidste Aften før sin Lidelse indstiftede Alterets hellige Sacrament, tog han Brødet i den ene Haand og Kalken i den anden og sagde om det første: dette er mit Legeme, og om den sidste: dette er mit Blod. Men dermed meentes ikke, at der ingen Blod var i hans Legeme, eller at hans Blod ikke var af hans Legeme, men der hentydedes til det blodige Offer, som den næste Dag skulde bringes paa Golgatha, hvis Afbillede er den hellige Messe, som fra nu af skulde feires overalt, hvor Christi Kirke naaede hen. Messen er altsaa et ublodigt Offer, i hvilket Jesus Christus opofrer sig til Gud, saaledes som han blodigt ofrede sig paa Korset. Og Kirken fastslog dette, og erklærede denne Opfattelse for rigtig og fordømte al anden Lære herom.

Men nu *Reliquier*? Er det ogsaa Overtro? I British Museum findes mange saadanne værdifulde Minder fra fordums Dage. Men hvorfor gaae saa langt, her i Eders Hovedstad have I en omfangsrig Samling af Beviser for, at ogsaa her troede man det Samme dengang Kirken var her, som nu, da den er her igjen.

I et af Værelserne findes et Billede med en smuk og betegnende Underskrift, der høit og klart vidner om Eders Forfædres rigtige Begreb om Helgener — der staaer: „Du, som gaaer forbi, ær dette Billede, og tilbed Gud!“ Der er ogsaa flere Altene, og de ere udelukkende forfærdigede til Brug for den hellige Offerhandling; kostbare Kalke, fint udarbejdede Patener, Ciborier og andre hellige Kar. I have en rig Samling netop af de samme Ting, som man bruger den Dag idag i den katolske Kirke.

Besøg Katakomberne; disse mørke Gange gjemme skjønne Billeder, som Gud paa en vidunderlig Maade har bevaret for de kommende Slægter, forat de skulde see, at allerede de første Christne troede det Samme, som vi nu troe. Her seer man den jomfruelige Gudsmoder malet af den hellige Lucas, hist et Billede af Skjærsilden,

hvor man see Flammerne slaae op omkring de ulykkelige Sjæle, og øverst paa Billedet Frembærelsen af den hellige Messe som Sonoffer og Lindring for de lidende Sjæle. For tre Aar siden blev der stor Glæde i Stockholm over, at man der eier en Bibel, som skriver sig fra det 5te Aarhundrede, og man lod den indbinde i Pragtbind; det var saa stor en Glæde, at eie noget saa Gammelt; den blev meget omhyggeligt omtrykt med pyntelige Begyndelsesbogstaver og anden ydre Pragt. Men vi Katholiker have altid havt denne Glæde, at eie den oprindelige Udgave; den er meget ældre, thi det er den ældste, den første efter Herrens Tid.

I England samledes ogsaa for nogle Aar siden Videnskabsmænd, deriblandt ogsaa Newmann, for at gjen-nemsee og paany udgive en Bibel. Da man vidste, hvor omhyggeligt Katholiker omgaaes med Oversættelser, stoledes man meget paa deres Dom.

Ja, Katholiker kunne stole paa, at Bibelens Oversættelse er nøiagtig, de ere saa fuldstændigt sikre paa Kirkens Vidnesbyrd og støtte sig derfor i fuld Tillid til denne trofaste Moder; de see hen til deres Præster, vidende, at disse igjen nøie agte paa deres Biskopper, og at disse igjen have deres Blikke opmærksomt fæstede paa den ene store Hyrde over dem alle, paa ham, som er sat til at regere Herrens Hjord i Hans Sted, til han selv kommer igjen.

Dog, Tiderne skride frem i Ugudelighed, og de tunge mørke Skygger af de kommende vantroe Tider, vise sig allerede! Ja, for 50 Aar siden var der langt mere Gudsfrygt end nu. Dengang holdt man den stille Uge hellig, og om Søndagen var der ingen Boutiker aabne, og man kjendte Betydningen af Fasten; det er nu de Fleste uvidende om i vore Dage! Kjære Brødre, elsker Lyset og holder Eder til det, søger Lysets Gjæringer, saa kunne I trøstigt henvende Eder til Frelseren og sige som Disciplene i Emaus: See, det er mod Aften og Dagen helder, bliv hos os, Mester! og han vil blive hos

Eder, trods alle Skygger og al denne Tids Vantro, og I skulle blive Lysets Børn. Jeg skilles nu fra Eder, og jeg vil sige Eder, at Hensigten med mit Komme og Maalet for min Tale var at sprede de mørke Skygger og bringe Oplysning om mange Ting, saa at I maatte erkjende Sandheden og frigjøre Eder fra alle Fordommene.

For Mange har jeg maaskee sagt Formeget, men for Andre maaskee sagt Nok — Nok til at forstaae mig. Dog dette vil jeg til Slutning tilføie: Jeg vil aldrig glemme Eder, og vil bede for Eder! beder da ogsaa for mig, at vi om nogle Aar maae mødes for Herren; da skulle vi see uden Slør og Dække i det evige Lys! Amen.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 6. Mai. Vor hellige Fader modtog igaar en talrig Deputation af Irlændere, som takkede for Erkebiskop Mac-cabes Udnævnelse til Cardinal. Han roste Irland for dets Standhaftighed i de Prøvelser, det udholdt, henpegede til de mange og tunge Farer paa den Vei, ad hvilken man søgte at trænge det, og udtalte Haabet om, at Irlænderne ikke vilde forlade Maadeholdet, men kun anvende lovlige Midler til at forbedre Fædrelandets Skæbne. Han lykønskede tilsidst de irske Biskopper til deres Holdning, og anbefalede den irske Geistlighed og det irske Folk at vise den Lydighed.

Italien. Man læser i „Nat. Zeit.“ følgende: „Det paastaaes, at en italiensk Geistlig, Ravaglia i Ravenna, har opfundet et Apparat, hvorved alle et Theaters Døre aabne sig, naar man blot trykker paa en Knap. Der er anstillet et Forsøg i Alighiere-Theatret i Ravenna, og samtlige ni Døre sprang op i samme Nu, som man satte Apparatet i Bevægelse. Ravaglia, der allerede har faaet den italienske Kroneordens Ridderkors for sin Opfindelse, arbejder videre paa den, og haaber at kunne forbedre sit Aparat saaledes, at det, naar Temperaturen pludselig stiger — f. Ex. ved en Brand paa Scenen — virker af sig selv.“

Ved en Trykfeil stod i forrige Numer i Efterr. fra Rom S. 299, 4. L. f. n. „Pfærres“ istedetfor: „Pffarrer“.

De fyrretyve Martyrer af Sebaste.

† 320.

Disse Helgener vare Soldater, som laae i Garnison i Sebaste i Armenien Aar 320. Da deres Legion fik Befaling til at offere til Guderne, skilte de sig fra deres Kammerater og nægtede afgjort at efterkomme en saadan Opfordring. De bleve hudstrøgne, bundne sammen med Lænker og overgivet til en langsom, smertelig Død. Da Vinteren i dette Aar var usædvanlig streng, bleve de dømt til at tilbringe Natten paa en frossen Dam under aaben Himmel. Uforfærdede gik de modige Krigere den visse Død imøde. Glade aflagde de deres Klæder og bade til Herren: „Fyrretyve ere vi komne herhen, forund naadigen, at ogsaa fyrretyve blive kronede.“ Med djævelsk Ondskab holdt man varme Bade i Beredskab, og en Soldat var rede til strax at vederkvæge dem med Varme og Spise, der svigtede og vilde fornægte Christus. Medens nu en Soldat holdt Vagt, saae han en Guds Engel stige ned fra Himlen med ni og tredive Kroner, men saae tillige en af de fyrretyve, der gav tabt og søgte hen til Ilden, hvor han dog strax opgav Aanden. Da bekjendte den hedenske Soldat Christus som Guds Søn og indtog den tomme Plads. Alle fyrretyve holdt ud og opnaaede det evige Livs Krone. En Deel af deres Relikvier kom ifølge gamle Beretninger til Constantinopel, hvor de bleve ærede af Folket.

Kraft i Enighed.

Alle, som leve et Naadens Liv, ere Eet i Christus. Men foruden dette gives der endnu særlige Midler for at bevare de Troendes Enighed: Ordener, fælleds Liv i et religiøst Samfund og fælleds Deeltagelse i Bønner og gode Gjæringer. Tak Gud Herren, naar Han har knyttet Dig til Andre ved saadanne aandelige Baand, og bed ham, at han vil lade denne Forbindelse vare ud over Tiden.

„Det er intet sandt Venskab, som Døden kan opløse.“
(H. Ambrosius.)

Blandt de fyrretyve Soldater var der en ung Kriger, hvis Legemskraft længst modstod Kulden, og hvem de Soldater, der skulde besørge Ligene bort, endnu fandt ilive. Rørte af Medlidenhed vilde de lade ham beholde Livet, hvis han vilde forandre Sindelag. Men hans Moder, som havde indfundet sig, opmuntrede sin Søn til Standhaftighed. Han var allerede saa svag, at han næppe kunde give hende et Tegn paa Bifald. Strax blev han tilligemed sine Kampfællers Lig overleveret til Flammerne.

„En Broder, der hjælpes af sin Broder, er som en fast Stad.“

(Ordsp. 18, 19.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 14. Mal. 5te Søndag efter Paaske. — 15. M. (Bededag.) Katharina af Siëna, Jomfru. — 16. Tl. (Bededag.) Johannes af Nepomuk, Martyr. — 17. Ø. (Bededag.) Pascal Bailon, Bekj.

Paa de fornævnte tre Bededage holdes Kl. 8 $\frac{1}{4}$ i Sct. Ansgars Kirke en høitidelig h. Messe, og efter den bedes Litaniet til alle Helgener for at nedkalde Guds Velsegnelse over Markfrugterne.

Torsdagen den 18 Mal. Christl Himmelfart. (Gudstjenesten holdes som paa Søndagene; under Eftermiddagsandagten Kl. 3 synges Te Deum i Anledning af den h. Paasketids Slutning.) — 19. F. Petrus Cølestinus, Pave. — 20. L. Bernardin af Siëna, Bekj.

Søndagen den 21. Mal. 6te Søndag efter Paaske.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- ” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
- ” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- ” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
- ” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
- ” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
- ” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

- ” 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
- ” 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
- ” 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- ” 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
- ” 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
- ” 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
- ” 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Elisabethforeningen

holder sit ordenlige Møde Søndagen d. 21. Mai, Kl. 11 $\frac{1}{2}$.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 21. Fredagen den 19. Mai. 1882.

Indhold: De katholske Missioner og Foreningen til Troens Udbredelse. Den belønnede Korsbærerinde. Kirkelige Efterretninger: Cöln, Rom, Frankrig. De japanesiske Martyrer. Den h. Mathilde.

Om de katholske Missioner og Foreningen til Troens Udbredelse.*)

„Da sagde Kongen til sine Tjenere: Gaaer ud paa Veien og indbyder til Brylluppet hvem I finde.“ Matth. 22, 9. Disse Tjenere ere Apostlene og deres retmæssige Efterfølgere, som vor Herre og Frelser udsendte for at byde alle Folk til Bryllup, d. e. til Indgang i sin Kirke. „Ligesom Faderen har sendt mig“, sagde han, „saaledes sender Jeg Eder. Gaaer ud og lærer alle Folk, og døber dem i Faderens og Sønnens og den Helligaands Navn, og lærer dem at holde Alt, hvad Jeg har befaleet Eder.“ Joh. 20, 21. Matth. 28, 19. 20. Denne Befaling have

*) Af „Darups Handpostille“. Münster 1862. Anhang til 19de Søndag efter Pindse.

Apostlene og deres Efterfølgere lige til den Dag idag, trods alle Hindringer og Besværligheder, efterkommet. Men endnu leve c. 500 Millioner Mennesker paa Jorden, fjernede fra den sande Troes Lys, udenfor den katholske Kirke: ogsaa disse skulle indbydes til Herrens Bryllups-høitid; ogsaa for dem skal Evangeliet prædikkes. Derfor udsender Kirken fromme og værdige Præster til alle Dele af Verden, for at bringe den sande Troes Lys til Hedningefolkene. Disse apostoliske Troessendebud kaldes *Missionærer*, og deres Embede: at forkynde Evangeliet i hedenske Lande, kalder man *Mission*, ligesom ogsaa selve de Egne, hvor Herrens Tjenere arbeide blandt de Vantro, kaldes *Missioner*.

Disse Missioners heldige Fremgang forudsætter imidlertid, at ret mange værdige Præster kunne udsendes, og at disse under de største Besværligheder kunne vedblive med Forkyndelsen af det guddommelige Ord, samt at Folkene med Glæde og Beredvillighed modtage disse Guds Sendebud og aabne deres Hjerter for den Helligaands Naade. Men det følger af sig selv, at der udfordres betydelige Pengemidler, for at et tilstrækkeligt Antal Præster kunne udsendes, og at deres Virksomhed ikke kan bære blivende Frugter uden en stedse fortsat Understøttelse ved milde Gaver. Herrens Tjenere skulle udsendes til alle Jordens, selv de fjerneste Lande. Hvad koste ikke saadanne Reiser — ofte Tusinder af Mile? Og disse unge Mænd maae forinden flere Aar igjennem forberedes til deres vigtige Kald og undervises i de fremmede Sprog, Ankomme de saa endelig til deres Bestemmelsessted, maae de aarligt gjøre mange og lange Reiser tilvands og tillands igjennem ubekjendte Egne for at opsøge enkelte Folk og besøge de hist og her adspredt levende Christne, for at forkynde hine Frelsens Budskab og meddele disse de h. Sacramenter. Der gives Biskopper, apostoliske Vicarer og Præster, som hver have flere fjerntliggende Sogne, i Afstande af 40 til 60 Mile at besøge, og derfor maae tilbringe Dag og Nat paa Reiser,

der ofte ere forbundne med stor Livsfare, og under alt dette leve i stadig Bekymring for, at mange Christne skulle døe uden at kunne modtage Sacramenterne, fordi de mangle Sjælesørgere.

Missionærene maae selv forskaffe sig deres fattige Næringsmidler og tilmed ofte dele dem med de Fattige. Beboerne af de Lande, til hvilke de sendes, ere nemlig som oftest fattige, og de Nyomvendte leve næsten overalt under et stort Tryk, da de hedenske Fyrster og Høvdinger foragte og forfølge dem. Mange af disse Folkestammer leve i en saadan Vildhed og Raahed, at de streife omkring uden al Beklædning, og Missionærene maae da først forsyne disse Ulykkelige med de nødvendige Klæder og vænne dem til et nogenlunde civiliseret Liv, inden de kunne gjøre dem til Christne. Hvilke Midler udfordres ikke hertil! Dertil komme endnu de store Udgivter til Gudstjenesten, til Kirkedragter, Kirkekar, Bygning af Capeller, Skoler og Seminarier, hvilke sidste ere nødvendige, da Religionens hurtige Udbredelse og varige Befæstelse forudsætter Ungdommens christelige Opdragelse og unge Mænds Uddannelse til Lærere og Præster.

Saa mangfoldige ere Missionærenes Fornødenheder, naar de med Held skulle arbejde i Herrens Vinbjerg. Men hvorledes skulle de kunne bestride alle disse Udgivter, som kræve Millioner? Selv ere de ofte fra Hjemmet af fattige, eller have forbrugt det Lidet, som de engang eiede, i deres Studereaar og paa de lange kostbare Reiser til fjerne Lande; og nu maae de i disse føre et fattigt Liv. Man vil der finde Biskopper, som maae leve af Almisser og savne alle Bekvemmeligheder, hvis Bolig er en Hytte af Straa, og som hverken have Bispedragt eller Hyrdestav; ja, de savne ofte de ubetydeligste Pengesummer, hvormed de vilde være istand til at stifte meget Godt blandt Hedningerne. Uden de europæiske Christnes Understøttelse maatte altsaa de katholske Missioner snart opgives. I tidligere Tider bleve de rigeligt understøttede af Klostrene og de geistlige Ordener;

i mindre end 300 Aar har f. Ex. alene Jesuiterordenen udsendt 12,000 Missionærer, af hvilke mere end 700 have udøst deres Blod for Christi Skyld. Men siden Klostrene saagodtsom overalt bleve ophævede eller berøvede deres Eiendomme, befandt Missionerne sig i den sørgeligste Stilling; Missionærerne levede uden Understøttelse i den meest trykkende Armod, og saae sig ikke mere istand til at anvende Noget paa Religionens Udbredelse. Der kunde ikke længere udsendes et tilstrækkeligt Antal af Evangeliets Forkyndere, saa at de Christne i Hedningelandene i mange Aar maatte undvære al geistlig Bistand, og mange Steder faldt tilbage til deres gamle Overtro.

Dog, da Nøden saaledes var paa det høieste, forbar mede Gud sig over sin Kirke og vakte de Christnes Hjerter til virksom Deeltagelse for Missionerne. I Aaret 1822 d. 3. Mai grundlagde nemlig nogle ivrige Katholiker i *Lyon* i det sydlige Frankrig Foreningen eller *Broderskabet til Troens Udbredelse*, idet de lovede, med forenede Kræfter at understøtte de katholske Missioner med Bøn og Almisser. Denne Forening, hvilken alle dette Aarhundredes Paver og en stor Deel Biskopper indtrængende have anbefalet alle Troende, er i den Grad bleven velsignet af Gud, at den allerede nu er udbredt i de fleste Lande og bærer de rigeste Frugter. Den begyndte sin Virksomhed med 22,000 Fr.; men i Aaret 1843 beløb Indtægten sig allerede til 3,562,000 Fr. Hele Indtægten anvendes til Understøttelse af de katholske Missioner i alle Verdensdele. Nu kunde de sunkne Missioner atter blomstre, og nye kaldes tillive. Ved at læse Foreningens aarlige Beretninger, der hveranden Maaned tilsendes dens Medlemmer, vil man kunne overbevise sig om, hvor uendelig meget Godt den i alle Missioner har udrettet.

Men der er endnu Meget at gjøre: Guds Rige skal bestandigt udvides; Bryllupssalen er endnu ikke fyldt med Gjæster; Millioner Mennesker ere endnu udelukkede fra den sande Religions Velgjerninger. Kun ved *almindelig* Deeltagelse i Missionsværket kan det Gode, som

endnu maa skee, med Tiden komme istand. Derfor er der givet alle Christne Leilighed til at blive Medlemmer af dette store Broderskab, da Betingelserne for Deeltagelse i samme ere saa lette at opfylde. Der udfordres ikke Andet dertil end en kort Bøn og hver Uge et saa ubetydeligt Bidrag (c. 4 Ø.), at ogsaa Tjenestetyende, Børn og Fattigfolk kunne deeltage i denne storartede Virksomhed. I alle Menigheder ere Sjælesørgerne stedse rede til at udbrede dette Broderskab blandt Sognebeboerne, meddele nærmere Belærelse om samme, modtage samtlige Bidrag og besørge deres Afsendelse.

Hvilken katholsk Christen skulde vel ville udelukke sig fra dette Broderskab og nægte Kirken den Hjælp, hvortil den i saa høi Grad trænger? Skulde ikke allerede Taknemmelighed mod Gud for den ufortjente Naade, at han har udvalgt os fremfor saa mange andre Folk til sin Bryllupshøitid, til Jesu Religion, — skulde Taknemmeligheden for denne store Naade ikke tilskynde os til, efter Evne ved Bøn og Almisser at bidrage til, at der altid samles flere Hedninger til Herrens Bryllupshøitid? Have vi ikke Hans eget *udtrykkelige Bud* om at *bede* for Troens Udbredelse. Hvad sagde vel Jesus engang til sine Disciple, da han saae Folket som Faar, der ingen Hyrde have? „Høsten er stor“, sagde han, „men Arbeiderne ere faa. Beder derfor Høstens Herre, at han sender Arbeidere til sin Høst!“ Matth. 9, 37. 38. Han har endvidere lært os daglig at bede: Helliget worde dit Navn, til os komme dit Rige! Og, før han forlod Verden, bad han for sine Apostle. Joh. 17. Og disse opfordrede gjentagne Gange de Troende til at erindre dem i deres Bønner, for at det maatte forundes dem at forkynde Guds Ord med Sandhedens kraftige Virkning. Saaledes bede ogsaa i vore Dage Missionærerne i deres Breve alle Troende om deres stadige Forbøn for dem og for de Folk, blandt hvilke de arbeide. Hvo vilde vel nægte vore Dages Apostle denne aandelige Almisse? Men ogsaa ved *Gavmildhed* skulde Christne efter Evne søge at

forøge Antallet af Herrens Bryllupsgjæster og befordre Troens Udbredelse efter de første Christnes Exempel og Apostlenes Anordning. Rom. 15, 26. 1 Cor. 16, 1. 2. 2 Cor. 9, 1—6.

Dette fordrer derfor ogsaa det høieste Bud: Budet om *Kjærlighed til Gud og Næsten*. Gud skulle vi elske over Alt, og blandt Andet bevise denne Kjærlighed derved, at vi søge at vorde Ham lige, ved at fremme hans Villie og Raadslutninger, idet vi, ligesom han, ville og ønske, at alle Mennesker maatte tage Deel i hans Bryllupshøitid og vinde Indgang i hans Naades og Herligheds Rige. Men *Guds Villie er ogsaa Gjerning*. Han har forlængst beredet Alt, og det for alle kommende Tider, for at det kunde blive Menneskene muligt at komme til Sandhedens Erkjendelse og blive salige; han har i dette Øiemed endog opfret det Kostbareste og Dyrebareste for os — sin eenbaarne og elskede Søn. Saaledes skulle ogsaa vi ikke blot *ville*, men ogsaa *gjøre* vort Muligste til, at alle Mennesker kunne blive samlede i Jesu Christi Kirke. Men hvo kunde vel ligne Gud, sin himmelske Fader, kun i Noget af dette, naar han ikke med Glæde vilde ofre en lille Almisse til dette Øiemed?

Endelig kræver Guds Kjærlighed Iver for Hans hellige Navn og for hans Religion — at vi søge af alle vore Kræfter at befordre Guds Sag, hans Rige, Hans og den Korsfæstedes Ære! Tør vi da vel være ligegyldige og efterladne i Henseende til Missionsværket, som i Ordets høieste Betydning søger at befordre Guds Ære, at forstyrre Djævelens Rige, at plante Christi Kors i alle Jordens Lande og vinde sande Tilbedere af den treenige Gud? Bør vi da ikke, saasandt Guds Kjærlighed ellers besjæler os, tage Deel i Bestræbelserne for Troens Udbredelse ved Bøn og Almisse? Og ikke mindre byder den christelige *Kjærlighed til vore Medmennesker*, ivrigt og stadigt at medvirke til Missionens Fremgang. Vi skulle nemlig ikke blot oprigtigt ønske, men ogsaa i Gjærning bidrage til, at alle Mennesker i Sandhed kunne

blive lykkelige. Men det Eneste, som i Sandhed gjør Menneskene lykkelige, lykkelige for Tid og Evighed, paa Legeme og Sjæl — er den christelige Religion. Derfor skulle vi fremfor Alt, saavidt det staaer til os, medvirke til, at Hedningefolkene blive deelagtiggjorte i det høieste Gode, i den kosteligste Gave, som Gud har skjænket os i Troen paa hans eenbaarne Søn; men dette gjøre vi ved at understøtte Missionærernes Virksomhed. Vi redde derved mange Sjæle fra Fordærvelse og bidrage til hele Folkefærds Omvendelse og Helliggjørelse.

Overveie vi dog tilsidst, hvor *heldbringende og velsignelsesrigt* det er *for os selv*, at vi af Taknemmelighed mod Gud og af Kjærlighed til Gud og Næsten slutte os til den her omtalte Missionsforening! Allerede Missionsberetningerne, som tilsendes Broderskabets Medlemmer og skildre Missionærernes rastløse Arbejder og mangehaande Lidelser, ere høist lærerige og opbyggelige for enhver Christen. Disse vor Tids højhjertede Apostles og de Nyomvendtes rørende Exempler maae styrke enhver opmærksom Læser i Troen og blive ham en kraftig Opmuntring til Udøvelsen af alle christelige Dyder. Men især ville de Bønner være heldbringende for os, som i alle Missioner paa Jorden uophørligt opsendes til Gud for alle Medlemmer af denne gudvelbehagelige Forening. Ikke blot de nyomvendte Hedninger bede af Taknemmelighed for deres Velgjørere, ved hvis Medvirkning de ere blevne omvendte til Christendommen, men ogsaa deres Biskopper og Præster; og Mange af disse, der ere døde som Martyrer for Troen, nedbede for Guds Throne Frelse og Velsignelse over alle Missionernes Venner og Velgjørere. Gud vil vistnok høre disse de Nyomvendtes og sine udkaarne Tjeneres Ønsker og Bønner, og forunde Alle Dem rige Naadegaver og Velsignelser, som ved Bøn og Almisse understøtte Missionsgjerningen; thi „den som fører en Synder tilbage fra Vildfarelse, han vil frelse hans Sjæl fra Døden og skjule hans Synders Mangfoldighed“. Jac. 5, 20. 1 Petr. 4, 8. „Salige ere de Barm-

hjertige“, siger Frelseren, „thi dem skal vederfares Barmhjertighed.“ Matth. 5.

Foreningens Medlemmer forpligtes blot til 1) daglig at bede et Fadervor og et Ave Maria med Paakaldelse af den h. Frants Xaverius' Forbøn. Det er tilstrækkeligt at forrette disse Bønner for Missionens Fremgang eengang om Dagen i Forening med Morgen- eller Aftenbønnen, og at 2) yde en ugenlig Almisse af mindst 4 Ø., eller 2 Kr. aarligt.

Paverne Pius VII., Leo XII., Pius VIII. og Gregor XVI. have forundt Missionsforeningens Medlemmer følgende *Aflad*, som ogsaa ved Forbøn kunne tilvendes de i Skjærsilden lidende Sjæle :

1. En *fuldkommen Aflad* paa Korsfindelsensfest (3. Mai) som Foreningens Stiftelsesdag, paa Foreningens Skytspatrons, den h. *Frants Xavers*, Fest (3. December), og eengang i hver Maaned paa en hvilkensomhelst Dag. For at vinde disse fuldkomne Aflad maa man værdigt modtage Bodens og Alterets Sacramenter og i sin Sognekirke bede den sædvanlige Afladsbøn. Afladen paa begge de nævnte Fester kunne ogsaa vindes paa enhver af disse Festers Octavdage. Syge og svage Medlemmer ere fritagne for at besøge en Kirke, men maae efter Raadførelse med deres Skriftefader efter Evne samvittighedsfuldt opfylde de øvrige Betingelser.

2. En *ufuldkommen Aflad* af 100 Dage, saa ofte man med angerfuldt Hjerte beder de foreskrevne Bønner og yder en Almisse til Bedste for Missionen, eller øver en anden from Barmhjertighedsgjerning.

Den belønnede Korsbærerinde.

I den franske Revolutions rædselsfulde Tid hændtes der i Coblenz følgende Begivenhed, som fortjener at reddes fra Forglemmelse. Saa stort var dengang de franske Statsmænds Had til al christelig Religion, at de saa meget som muligt søgte at banlyse ethvert Tegn paa den. Saaledes forbød den republicanske Øvrighed bl. A. at bære Korset foran Ligtogene. Dette syntes dog en brav Coblenzerinde at være formeget; med Armene støttede mod Siden raabte hun: „Alligevel skal ved det næste Jordefærd Korset bæres foran Processionen; og, skulde det koste mig en Karolin. . .“ Virkelig saae man ved den følgende Jordefærd en gammel Kone med det sædvanlige Kirkekors træde hen foran Toget og bære det et godt Stykke Vei til ikke ringe Glæde for alle Tilskuere af den gode gamle Slags. Men længe varede det ikke, inden Skytsaanderne for det offentlige Vel, franske Gensdarmere, førte den uforfærdede Korsbærerinde i Fængsel. Derfra gik det til Forhøret, og det var høist besynderligt.

Politibetjenten: „Borgerinde, hvad er hendes Navn?“

Hun: „Ak, Herre, jeg heder Anna Maria Böckers.“

Han: „Borgerinde Anna Maria Böckers, hvor er hun boende?“

Hun: „Ak, Herre, jeg boer i den lille Treduersgade.“

Han: „Borgerinde Anna Maria Böckers fra den lille Treduersgade, hvad for en Stand tilhører hun?“

Hun: „Ak Herre, jeg er blot en fattig Tiggerkone.“

Han: „Borgerinde A. M. B. fra den lille Treduersgade, veed hun, hvorfor hun staaer her?“

Hun: „Ak Herre, fordi jeg har baaret det h. Kors foran Liget.“

Han: „Borgerinde A. M. B. fra den lille Treduersgade, paa hvis Befaling har hun baaret Korset?“

Hun: „Ak Herre, det har jeg baaret paa min egen Befaling“ o. s. v.

Og nu Dommen? Nuvel, hun blev indespærret i Arresthuset. Men i de faa Uger hun sad der, blev hun overordenlig godt pleiet af Republikens Fjender; af en aristokratisk Slagter fik hun flere end een Gang den fortrinligste Suppe, af Andre daglig Gulerødder, Hvidkaal, Kartofler, o. s. v., Alt vel tillavet. Kort sagt: Borgerinden A. M. Böckers havde aldrig i sit Liv havt det saa godt. Hun blev omsider løsgivet som uforbederlig, men

stillet under Polititilsyn. Nu var hun Dagens Heltinde, og alle Coblenzere, som hørte til „Fanatikerne“ (nutildags vilde man kalde dem „Ultramontane“), gave hende rigeligt, da hun igjen begyndte sin gamle Forretning. Anna Maria var ovenpaa det. „Aldrig har jeg baaret et lettere Kors“, pleiede hun at sige, naar man bragte hende paa dette Æmne, „jeg har tjent min Religion, har faaet min Karolin, har en ny Jakke, har spist og drukket godt, har et Par nye Sko og har endnu 24 Kreuzer tilovers.“

Saavidt vor Historie. Af begge, Coblenzerne saavel som Anna Maria, kunne vi lære noget som nutildags er af stor Vigtighed, *at bære Korset høit, d. v. s. fast og mandigt, uden Frygt og Sly at bekiende vor h. katholske Tro og vor Hengivenhed for vor hellige Kirke for alle dens Fjender.* Guds Løn vil ikke fattes.

(Efter „Leo“ af 19. Febr. 1882.)

S.

Kirkelige Efterretninger.

Cöln, 25. April. Fra troværdig Kilde skrives der til „Cöln. Volksztg.“, at den preussiske Gesandt i Rom har opstillet den højærv. Hr. Ærkebiskop Paulus Melchers's Tilbagekomst til vort Dioces og ligeledes Cardinal Ledochowski's Tilbagevenden til den ærkebiskoppelige Stol af Gnesen og Posen som absolute Hindringer for den kirkelige Fred, og at Besættelsen af begge disse Bispesæder var for den preussiske Regering en „conditio, sine qua non“. Det heder sig, at dette har været Aarsagen til den sidste Standsning i Forhandlingerne imellem Curien og den preussiske Regering, og at den hellige Fader har længe ikke kunnet beslutte sig til at give Ærkebiskop Paulus Meddelelse derom. Da dette dog endelig skete, har Kirkefyrsten i sin bekjendte Fredskjærlighed strax stillet den hellige Fader sit Bispesæde til Raadighed, og saaledes turde da Udnævnelsen af vor Ærkebiskop til romersk Cardinal forestaae, og, saasnart de biskoppelige Forslag ere blevne til Lov, vilde da Domcapitlet i Cöln have at beskæftige sig med Nyvalget af Diocesets Overhoved.

Rom, 1. Mai. Den første Dag i vor Frues Maaned kunde vor Landsmand i Rom, Historiemaleren Albert Küchler feire sin 79aarige Fødselsdag. Han blev nemlig født i Kjøbenhavn den første Mai 1803. Han vandt fra 1820—29 Kunstacademiets 4 Medailler. Først malede han som Eckersbergs Lærling ypperlige Genrebilleder („Amagerpigens i Kunstnerens Værksted“, „Borgerne paa Fælleden“). Som Medlem af Kunstacademiet reiste han, smykket med den store Guldmedaille til Italien, hvor han tog blivende Ophold i Rom. Her gjorde hans Talent sig særligt gjældende, ved med Smag og Lune at fremstille daglige Optrin af den romerske Almues Liv. I Aaret 1844 gik han over til Katholicismen og blev 1851 Franciscanermunk. Som saadan har han nu siden 1855 levet under Navnet Fra Pietro i et romersk Kloster, hvor han fortsatte sin Kunstnervirksomhed, især med omhyggelige Copier efter kirkelige Billeder af Perugino og Rafael. Vi sige „fortsatte“; thi, efter at de moderne Klosterstormere, der udgive sig for at være Culturens Bærere, havde confiskeret Klosteret San Bonaventura, er det tildeels blevet den danske Klosterbroder umuligt at fortsætte sin kunstneriske Virksomhed. Man har nemlig for henved fem Aar siden lukket hans smukke Atelier, der vendte ud til Collosseo, og i dets Sted anviist ham et lille mørkt Tagkammer. Da vi for noget over fire Aar siden toge Afsked med ham i Rom, var hans Syn betydeligt svækket, medens hans Helbred tillige var noget nedbrudt af Sorg og Græmmelse over Kirkens sørgelige Forhold i det skønne Italien. Alligevel beundrede vi hans milde, ægte christelige Maade at bedømme Forfølgerne paa: „De vide ikke, hvad de gjøre!“ Maatte den fromme og elskelige Mands Livs-Aftens Stjerne blegne for en lykkeligere Tids Morgenrøde!

Frankrig. I Marseille ere den 26de April over 700 Pilgrimme ankomne, der ville begive sig paa Reisen til Jerusalem. Deriblandt ere 400 Præster. De ere forsynede med Telte for at kunne leire sig paa Syriens Sletter. Fra Midnat af bleve Messer læste i Kirken „Notredame de la Garde“, hvor Biskoppen velsignede Pilgrimenes Kors og Bannere. Om Middagen den 27. April skulde deres Afgang finde Sted paa Dampskibene „Picardia“ og „Guadeloupe.“

De japanesiske Martyrer.

16.—17. Aarhundrede.

Omtrent fyrretyve Aar efter den h. Franciscus Xavierius' Død udbrød en heftig Christenforfølgelse i Japan. Strax dannede der sig et Broderskab af Blodvidner, hvis Formaal var at hengive deres Liv for Frelseren. Selv smaa Børn indtraadte i det, og deres Standhaftighed blev snart sat paa Prøve. De bleve brændemærkede med Korset, begravede halv levende, eller deres Hoved og Arme langsomt afskaarne. Fem fornemme Mænd ledsagedes af 40,000 Christne med Blomster og Lys til Baalet under Afsyngelsen af Guds Moders Litani. Saa stor var Martyrernes Standhaftighed, at man endnu hørte dem synge, da de vare ompændte af Luerne. En endnu skrækkeligere Straf anvendtes siden. De stakkels Slagtofre bleve kastede i en Svovlgrube, der kaldtes Helvedgab, og hvoraf der opsteg saa giftige Dunster, at intet levende Væsen kunde udholde det. Poul Wiborg, hvis hele Familie allerede var død for Troen, var den første, man kastede deri. Tre Gange maatte han lide denne grusomme Straf, og tre Gange raabte han med høi Stemme: „Evig lovpriset være Alterets allerhelligste Sacrament.“ Først tredie Gang vandt han Livets Krone. De japanesiske Martyrer bleve høitideligt optagne i de Helliges Tal af Pave Pius IX. paa Pintsefesten i Aaret 1862.

Glæde ved Offere.

Naar smaa Børn taale Pinsler og Død af Kjærlighed til Christus, tør vi da knurre over den ringe Bod, Gud forlanger af os?

„Hvor lykkelig vilde jeg være, hvis jeg hørte med til Jesu Christi berømmelige Fanger, hvis Lykke bestaaer i at turde lide Martyrdøden.“

(Brev fra en landsforviist Japaneser.)

Peter, et christeligt Barn paa 6 Aar, blev en Morgen vækket med de Ord, at han skulde halshugges tilligemed sin Fader. Stærk ved Guds Naade stod den lille Japaneser op, klædte sig paa og fulgte med Soldaten, der førte ham til Døden. Ankommen til Retterstedet, saae han først sin Faders Hoved falde, derpaa tog han sit Halstørklæde af og bød Bødlen sit Hoved. Rørt ved den Lilles Mod, kastede Skarpretteren Øxen bort og flygtede. En ubarmhjertig Slave greb da Barnet og halshuggede det.

„Som I ere deelagtige i Christi Lidelser, saa glæder Eder, at I og ved hans Herligheds Aabenbarelse skulle glæde og fryde Eder.“

(1. Petr. 4, 14.)

Den h. Mathilde, Dronning.

† 966.

Fra den vilde Sachser-Hertug Wittekind's Slægt nedstammede den h. Mathilde, Kong Henrik I.s Dronning, Moder til Kaiser Otto I. og til den h. Erkebiskop Bruno, en af de ædleste Kvinder, som nogensinde have baaret en Krone. Hun var ikke alene Dronning, men ogsaa Moder for sine Undersaatter. Ofte listede hun sig om Natten bort fra sin Gemals Side for at bede, ofte og gjerne gik hun i Forbøn hos Kongen for Ulykkelige og Fangne. Sine Børn: Otto, Henrik, Gerberga og Bruno gav hun en fortræffelig Opdragelse. Den særlige For-kjærlighed, hun nærrede for sin næstældste Søn Henrik blev en Kilde til dyb Kummer, da der udbrød en haardnakket Broderstrid mellem ham og Otto. Men Henrik takkede hende ved sin Død, fordi hun havde været hans gode Aand. Da hendes inderlig elskede Gemal døde, forhørte hun sig først, om ingen Præst endnu var fastende, som strax kunde læse den h. Messe. Først efter at have fulgt sit troende Hjertes hellige Trang, ilede hun fra Alteret til Henriks Lig og begræd ham under mange Taarer. Hendes Liv som Enke gik hen med Bøn, gode Gjerninger og Haandarbeide. I Aaret 965 tilbragte hun nogle lykkelige Dage i sine Børns Kreds, der vare samlede i hendes Søns, den h. Erkebiskop Bruno af Cölns Huus. Hun døde i sit elskede Kloster i Quedlinburg.

Den christelige Moderkjærlighed.

Christendommen adler de naturlige Dyder og gjør dem derved virksomme og mere vedvarende. Hvad kun faa Mødre i Hedenskabet kunde rose sig af, er blandt de Christne Pligter, der falde af sig selv, og derfor ikke engang Omtale værd. Familielivets Helligelse er det bedste Beviis for Christendommens Sandhed.

„Havde Du vel kunnet modstaae hendes Taarer, der ikke bad hverken om Penge eller om Nogetsomhelst jordisk, men ene og alene bønfuldt Dig om hendes Søns Sjælefrelse?“

(H. Augustinus.)

Fra Cöln reiste den h. Mathilde til Klosteret Nordhausen. Da hun efter deres fælleds Bøn havde taget Afsked med Kaiser Otto foran Kirken, blev hun saa overvældet af sin moderlige Kjærlighed, at hun knælede ned og kyssede den Jord, som hendes Søn sidst havde staaet paa. Strax da Kaiseren fik det at vide, vendte han om igjen, bad endnu engang knælende med sin Moder, hvem han havde krænket dybt, blandt andet ogsaa derved, at han havde villet sætte Skranke for hendes Velgjørenhed, og lovede hende for Fremtiden at efterkomme hendes Formaninger.

„Kjærligheden er langmodig og velvillig; den søger ikke sit eget, forbitres ikke, bærer ikke Nag“.

(1 Cor. 13, 4. 5.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 21. Mal. 6te Søndag efter Paaske. — 22. M. Venantius, Martyr. — 23. Tl. Andreas Bobola, Martyr. — 24. O. Maria, de Christnes Hjælp. — 25. To. Octav af Herrens Himmelfart. — 26. F. Philip Neri, Bekj. og Ordensstifter.
27. Løverdagen. Vigilie til Pintsefesten. Fastedag. I Sct. Ansgar: Kl. 8 Prophetiernes Læsning, Døbevandets Indvielse, Litani til alle Helgener, Høimesse henved Kl. 9 $\frac{1}{2}$.

Søndagen den 28. Mal. Pintsefest

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 højtidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Egteviiede

i Sct. Ansgars Kirke.

Maskinbygger Gerhard Hubert August Vaternal og Hansine Christine Hansen (5. Febr.). — Bud Carl Julius Johansen og Johanne Amalie Francisca Thielemann (12. Febr.). — Kleinsmed Conrad Wiglor Gravesen og Ottilie Marie Hartinger (2. April).

Dødsfald.

Lakerer Adolf Skrivan (10. Febr.). — Matros Antonio Uff (13. Marts). — Generalinde Adelaide Oxholm (9. April). — Gibser Sarpetti's Hustru Josephine Francisca, f. Barsugli (23. April).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 22. Fredagen den 26. Mai. 1882.

Indhold: Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki. En vidtbereist Missionær fra gammel Tid. Det hellige Kors. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankrig, Elsass-Lothringen, Hannover, Horsens. Den h. Frederik.

Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki.*)

I.

1. Den antike hedenske Cæsarisme blev i sin Tid afløst af det *christelige Kongedømme*. De nye Folkefærd, som under den store Folkevandring optraadte paa Historiens Skueplads, bragte allerede Spirerne til den monarkiske Forfatning med sig ind i Historien; og, idet den christelige Aand befrugtende nedlod sig paa disse Spirer, uddannede sig det christelige Kongedømme blandt disse Folk med Tiden næsten overalt. Det monarkiske Princip er saaledes en Eiendommelighed ved de tidligere

*) „Das Christenthum und die grossen Fragen der Gegenwart“, von Dr. A. Stöckl. Mainz 1879. II, 215.

christelige Tidens Forfatningsliv, og det christelige Kongedømme er derfor ikke fremgaaet af den hedenske Cæsarisisme, men var meget mere en ganske ny Skabning. Den antike Cæsarisisme maatte gaae tilgrunde, før denne nye Skabning kunde opvoxe paa dens Ruiner. Ikke, som om den monarkiske Forfatning efter christelige Grundsatninger var den eneste mulige, og andre uforenelige med disse. Naar den republicanske Forfatning opfattes og udøves i en christelig Aand, da forliges Christendommen ligesaa godt med den, som med den monarkiske; men historiskt har Kongedømmet altid været det overveiende blandt Vesterlandets christelige Folkeslag. Indenfor denne Forfatnings Ramme have disse Nationer begyndt og gennemlevet deres hele politiske Udvikling saaledes, at denne Forfatning paa det inderligste er sammenvoxet med deres historiske og politiske Liv.

2. Vesterlandets christelige Folkefærd opfattede imidlertid ingenlunde Kongedømmet paa den Maade, at de tillagde det en ubegrændset, absolut Magt. Intet var mindre Tilfældet end dette. Man tænkte sig meget mere, ganske i Christendommens Aand Kongen som Bærer af en ham af Gud overdragen Magt, og derfor ubetinget den evige guddommelige Lov underordnet. Kongen var i Folkets Øine en med en høiere autoritativ Magt beklædt Person, idet han nemlig betragtedes som deelagtig i den guddommelige Autoritet, som han i Medfør af Sagens Natur skulde udøve efter den guddommelige Lovs Forskrift. Denne Lov, hvilken Kongen, i Lighed med enhver af hans Undersaatter var undergivet, var saaledes i Folkets Bevidsthed en Skranke for hans Magt, som han ikke turde overskride; thi, dersom han gjorde det, vilde han hjemfalde til Folkets Fordømmelsesdom, og det vilde være ham vanskeligt i Længden, ligeoverfor denne at hævde sin Stilling. Saaledes dannede i første Linie den christelige Aand — som kun kunde opfatte Kongemagten som begrundet i og udledet af den guddommelige Magt, og derfor væsenlig indskrænket ved den guddommelige

Lov — en Garanti mod Kongemagtens Misbrug; og dette i høieste Forstand *sædelige* Princip sikrede Folket mod Misbrug af Magten og Undertrykkelse. Vistnok gik det ogsaa her, som i alt Andet, hvori den menneskelige Villie gjør sig gjældende, ikke af uden Forstyrrelser af de normale Forhold; vistnok søgte Kongerne i Bevidstheden om deres Magt paa mange Maader at overskride den omtalte Grændse og sætte deres Vilkaarlighed i den guddommelige Lovs Sted. Men, da den christelige Aand dog stedse bevarede sin Indflydelse, og Christendommens Grundsætninger vedbleve at beherske Folkenes politiske Liv, fandt der saaledes altid en Modvirkning Sted mod Magtens Misbrug, som tilsidst tvang Despoterne til, om end imod deres Villie, at holde inde med deres Overgreb og vende tilbage til den rettē Vei. Og i de Tilfælde, at de ogsaa modstode denne sædelige Magt, saa var endnu den øverste kirkelige Autoritet tilbage, til hvilken Folkene kunde henvende sig med deres Klager.

3. Men, om ogsaa Kongedømmet blandt Vesterlandets christelige Folkeslag var Regelen, saa optraadte det dog ingensteds som absolut, eller saaledes, at det under Kongens Autoritet staaende Folk ganske skulde være udelukket fra Regeringen og indtage en aldeles passiv Stilling ligeoverfor Kongedømmet. Der var tvertimod ogsaa overalt forsaavidt taget Hensyn til Folkenes Krav paa Deelagtighed i Regeringen, som det Samfund, der omgav Kongedømmet, stedse forholdt sig medvirkende ved Udøvelsen af den Magt, der concentrerede sig i Kongedømmet; og denne Medvirkning var ingenlunde en blot mekanisk, men snarere en virkelig *organisk*. Samfundet tog Deel i Regeringen paa samme Maade som hele den materielle Organisme i Forening med Hovedet tager Deel i Vedligeholdelsen af det organiske Liv. Ved Siden af Kongen stode *Repræsentanter for Folket*; dog vare disse ikke en Repræsentation efter det mekaniske Princip, som lader Tallet af Hoveder gjøre Udslaget, men en Repræsentation efter *Stænder*. Samfundets naturlige

Dannelsesproces bevæger sig nemlig vel frit, men altid kun indenfor de forskjællige Stænders Omraade, og Folket deltog altsaa i Regeringen gjennem en stændersk Repræsentation. Det var Landets *Stænder*, som sendte deres Repræsentanter til Landdage og Rigsdage, og det var disse, som i Forening med Kongen gave de Love og traf de Foranstaltninger, som efter moden Overveielse bleve erkjendte for nødvendige. Denne Stænderrepræsentation blev saaledes i tidligere Tider betragtet som et naturligt Tilbehør til Kongedømmet. Landets Regering varetoges under gjensidig organisk Samvirken af Kongen og Landets Stænder i Forening. Maaden, hvorpaa dette System i de enkelte Lande gennemførtes, kan have været forskjællig, men Principet var overalt det samme, idet alle Stænder repræsenterede deres Rettigheder og Interesser, og Kongen som det forenede Midtpunkt var stillet over de modstridende Interesser. Saaledes ansaae man det for muligt, og meente at have en betryggende Garanti for, at de Love, der fremgik af denne Samvirken, saavidt det menneskelig talt var muligt, maatte imødekomme Omstændighedernes Krav og sikre Samfundet en normal organisk Udvikling. Det var navnlig Pengebevillingsretten, igjennem hvilken Landets Stænder udøvede en afgjørende Indflydelse paa Regeringen.

4. Var saaledes det christelige Kongedømme allerede i og for sig, i Kraft af den Stilling, som det efter christelig Opfattelse indtog, indskrænket ved den *guddommelige Lov*, saa forenede sig med denne sædelige tillige en *udvortes retlig Skranke* i Stændernes Indflydelse paa Regeringens Førelse. Det christelige Monarki var følgelig saa langt fra at være absolutistisk anlagt, at det tvertimod gav alle Garantier mod Magtens Misbrug. Det religiøs-sædelige Princip paa den ene Side og den stænderske Medvirkning paa den anden dannede — bortset fra de Rettigheder, som efter de Tidens Retsbegreber tilkom Kirkens Overhoved — to mægtige Skranke, som bevarede Kongemagten for despotisk Vilkaarlighed og

beskyttede Samfundet mod Magtens Overgreb; og de christelige Folk vidste at paaskjønne Værdien af disse Værn mod Magtens Udskeielser. Den h. Thomas siger derfor medrette herom: „En god Samfundsorden fordrer, at Alle til en vis Grad skulle have Deel i Regeringen“.

II.

1. Denne Form af det christelige Kongedømme kunde dog kun holde sig saa længe, som den *christelige Aand* bevarede sig levende hos Fyrster og Folk; thi den var det, som laae til Grund for denne Opfattelse af den christelige Kongemagt. Da siden i *Renaissancetiden**) den antik-hedenske Aand atter arbeidede sig frem og søgte at fortrænge den christelige, reiste sig ogsaa paany den antike Cæsarismes Idee af Graven og nærmede sig smigrende og fristende til det christelige Kongedømme, og tilhviskede det, at Kongedømmet kun da kunde gjøre sin Magtfulde gjældende, naar det befriede sig fra den besværlige Indskrænkning, hvormed den christelige Aand havde omgivet det, og indtog en fuldkommen selvstændig Stilling: „Hvad hjalp Kongen den ideale Stilling, som Christendommen anviser ham, for hans jordiske Magts og Storheds Øiemed? Hvad kan han udrette med en Magt, som kun er Deelagtighed i en høiere guddommelig

*) D. e. Gjenfødelses- el. Fornylestiden. Saaledes kaldes i særlig Forstand den sidste Halvdeel af det 15. og Størstedelen af det 16. Aarhundrede, fordi dette Tidsrum udmærkede sig ved, at de store Samlinger af hedenske Oldtidsskrivter, som de ved Constantinopels Erobring af Tyrkerne (1453) til Italien flygtede græske Videnskabsmænd bragte med sig, vakte en saa stor Interesse for den classiske Oldtids Literatur, at det almindelige Bekjendtskab med denne, som den kort iforveien opfundne Bogtrykkerkunst udbredte, gav Videnskab og Kunst over hele Europa et nyt Opsving. Men Begejstringen for den antike Videnskab og Kunst medførte desværre i flere Retninger en hedensk Livsbetragtning, som navnlig ogsaa i politisk Henseende havde de fordærveligste Følger.

Magt, og som derfor kun tør udøves efter en uforanderlig guddommelig Lovs Anordninger? Denne er jo en Hindring for hans Magtstilling. Og hvorledes skulde han lade sig indskrænke ved en Ständerforsamling? Kongen har jo at befale, Folket at adlyde; bort derfor med disse Skranker! Kongens Villie er det Afgjørende; han har Magten, og dens Interesser bør være ham Hovedsagen! At varetage disse med klog Beregning og hensynsløs Energi, er Regeringskunstens høieste Opgave“.

2. Man seer let, at, naar Fyrsterne skjænkede denne Betragtning af Kongedømmet deres Bifald og imødekom Tidens lokkende Fristelser, maatte det christelige Kongedømme give Plads for den hedenske Cæsarisme og Absolutisme. Hedenskabet maatte da, ligesom i Videnskab og Kunst, ogsaa i Politiken opstaae til nyt Liv. Under Renaissancens Indflydelse gik snart det christelige Kongedømme tilgrunde, og den udvortes Form, som, efterat Aanden var forsvunden, endnu blev tilbage, forvandlede sig til en haard og samvittighedsløs Absolutisme. Monarken stod ikke længere under det christelige Kongedømmes Idee; han blev nu en uindskrænket absolut Hersker, der satte sig ud over alle Skranker og søgte enten ganske at skyde Stændernes Medvirkning tilside, eller i det mindste mere og mere at indskrænke og svække deres Betydning. Fyrsteabsolutismen blev et tungt og trykkende Aag for Folkene; og, hvad der var det Værste: denne Absolutismes atheistiske Charakteer blev omhyggeligt tilsløret; Fyrsterne søgte bestandigt at gennemføre deres absolutistiske og egoistiske Bestræbelser under de christelige Ideers Maske; de vilde fremdeles vedblive at gjælde for „Konger af Guds Naade“, for med dette christelige Anstrøg at imponere Folkene og holde dem i Lydighed. Det christelige Kongedømmes Begreb forfalskedes, og den hedenske Cæsarisme debuterede, indhyllet i dets Gevandt, for ikke at finde Modstand hos de endnu christelige Befolkninger.

3. I denne christelige Udpyntning fandt den fyrste-

lige Absolutisme en mægtig Støtte i de nye Læresætninger, som det sextende Aarhundredes „Reformation“ bragte for Lyset. Denne Tids Agitatorer stillede deres nye Lære og deres nye Bestræbelser under de verdslige Fyrsters Beskyttelse og søgte den fornødne Støtte hos dem, og disse toge atter til Gjengjæld for den Beskyttelse, som de ydede dem, med det verdslige ogsaa Kirkeregimentet i deres Haand. Hermed besegledes Absolutismen fuldstændigt. Det blev nu de nye reformatoriske Theologers Sag, at gjøre Folket denne dybtindgribende Omvæltning begribelig og vinde dets religiøse Bevidsthed for den; og man opbød i denne Henseende hele det nye theologiske Apparat. Den christelige Lære, at al Magt stammer fra Gud, anvendtes til at omgive Fyrsterne med en mystisk Glands, som om de *umiddelbart* vare indsatte af Gud, og at Folket derfor skyldte dem en næsten religiøs Ærefrygt. Saaledes blev Folket holdt i dyb Underdanighed under Magthaverne; men disse kunde, indhyllede i denne mystiske Taage, give deres absolute Bestræbelser frit Raaderum, og det var ikke sjældent, at de lønnede deres nye Theologer, som saa villigt gik i Tøiet for dem, med den hensynsløseste Behandling og gjorde dem den Slavelænke, de selv havde smedet, saa følelig, som de havde fortjent det.

4. Saaledes havde altsaa den antik-hedenske Cæsarisme i Kongedømmets Form igjen reist sig af Graven, og den uddannede sig stedse videre i de følgende Aarhundreder. Jo mere den christelige Aand forsvandt af Videnskaben og Livet; jo mere den rationalistiske og materialistiske Aand fandt Indgang hos Fyrsterne og Folkene: des dybere Rødder slog ogsaa den antichristelige Opfattelse af Fyrstemagten, og desto tungere og mere trykkende lagde sig et fra Christendom og Moralitet affaldet Kongedømmes Aag paa Folkets Skuldre. Exempler ere her overflødige; de ere noksom bekjendte. De stænderske Repræsentationer forsvandt i mange Lande ganske. Det var, som om Alt skulde gaae op i Fyrste-

magten, som om Folkene blot skulde være til, for at tjene som Fodskammel eller Redskab for Fyrsternes vilkaarlige Luner og Magtinteresser, som ikke mere anerkjendte nogen sædelig Orden eller høiere Lov over sig, og i deres offentlige og private Liv ikke agtede Andet end deres Villie og deres Lyster. „Staten — det er mig“, sagde Ludvig XIV.“ Hele den nyere Historie beretter om Cabinetskrige, og disse give Tiden dens eendommelige Præg. Frederik II. kjendte ingen anden Lov end sin egoistiske Villie; han var en erklæret Atheist. Men Folket maatte bære Følgerne af disse deres Fyrsters Udskeielser og Overgreb.

(Fortsættes.)

En vidtbereist Missionær fra gammel Tid.

Paa den tredie internationale geographiske Congres, som afholdtes i Venedig, mindede Hr. Lesseps i Aabningstalen om de berømte italienske Opdagelsesreisende fra Midalderen indtil den nyeste Tid, og glemte blandt dem ingeniunde Missionærene. Iblandt disse blev isærdeleshed Franciscaneren Ordovico de Pordenone (1285—1331) fremhævet, der har gennemreist Asiens fjerneste Egne, og har efterlædt en fortjenstfuld Beretning om, hvad han har oplevet. 1314 drog han ud fra Venedig og begav sig derfra til Constantinopel; prædikede saa Evangeliet i Bosnien, i Herzegovina, i Ungarn og Polen; derpaa dvælede han i Armenien og Persien, og trængte frem til Tartariet. Derefter gik han til Rasan og Jezdo, hvorfra han drog ned til Bagdad, idet han overalt forkyndte Guds Ord. 1322 finde vi ham i Indien, nær ved Bombay, hvor han havde meget at lide af Afgudsdyrkerne. Derfra naaede han tilsøes de malabariske Kyster, Madras, Ceylon Sumatra og Java. Efter en besværlig Reise traadte han derpaa op i Zapa, Marco-Polos Ciamba, en Provinds i

Syd-Cochinchina. Den utrættelige Apostel vendte sig nu directe mod Norden, besøgte China og opholdt sig tre Aar i Peking, hvor han endnu traf den graahærdede 80aarige Biskop Juan de Montecorvino. Han vendte tilbage til Europa for at hverve apostoliske Arbeidere og gennemreiste saa hele Asien, idet han tog sin Vei igjennem Thibet. Han kom endelig lykkelig og vel tilbage til Italien, men døde snart efter sin Ankomst i et Kloster i Undine. Fromt sov han hen i Herren i en Alder af kun 46 Aar.

Det hellige Kors.

I katholske Egne finder man næsten enhver Families Dagligstue og Sovekammer prydet med et Crucifix. Dette indtager altid den meest fremragende Plads i Værelset; naar Familien beder, vende sig Alle hen imod det, naar man gaaer ud eller kommer hjem, viser man sin Ærbødighed for det; thi derved vil man ære Christus selv, og lægge sin Ærbødighed og Kjærlighed til ham for Dagen. Korset ligesom behersker og helliger hele Værelset. De Fornemme pryde deses Vægge med deres Families Vaaben og med Billeder af Familiens fremragende Aner. Christenhedens store Familie har valgt Korsets Tegn til sit Familievaaben — det Tegn, i hvilket vi bleve adlede og ophøiede til Guds Børn; thi Stamfaderen til den store christne Familie er Christus; han er vor Ære, vor Stolthed, vor Kraft og vor Kjærlighed. Derfor pryde vi medrette vore Værelser med dette vort Vaaben: Korset og den Korsfæstede.

Korset behersker og helliger hele Værelset og dets Beboere; det minder os altid om Christus og hans Kjærlighed, det antyder, at Christus boer i Familien, at Familien troer paa Christus, haaber paa ham, elsker ham,

at Christus maa tage Deel i og velsigne alle Familiens Handlinger. Hele Værelset bliver ved Korset til en Helligdom, hvor man ikke vover at fornærme Gud med nogen Synd; thi Korset forkynder, hvad Synden er i Guds Øine, og hvorledes Gud har elsket os og hengivet sig for os.

Maatte dog denne skønne og velsignelsesrige Skik mere og mere finde Indpas i vore katholske Familieliv!

(Smagfulde Kors af passende Størrelse til at pryde Væggen med faaes billigt (for 4 Kr.) hos Antoni Stephani, Gibser, Borgergade 96, 3. S.)

-- yr.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ligeoverfor den hidtil ubekræftede Efterretning om Udstedelsen af en pavelig Encyclica (Rundskrivelse) til Gunst for de i Rusland forfulgte Jøder er en ledende Artikel af det romerske Blad „Osservatore Romano“ angaaende dette Spørgsmaal ikke uden Interesse. (Religiøse og humane Hensyn, siger Bladet, bestemme os til at tiltræde den Dadel, som liberale Blade udtale imod Jødeforfølgerne. „Men“ — vedbliver „Oss.“ — „hvorfor imødekomme disse Blade ikke Billighedens Fordringer, hvorfor tage de i den retfærdige Fordømmelse af Voldsgjernerne ei tillige Hensyn til de Omstændigheder, som have fremkaldt dem, og hvorfor finde de — medens de saa heftigt fordømme den voldsomme Reaction — ikke et eneste misbilligende Ord om den lange og enorme Kjæde af Skurkestreger, Bedragerier og have-syge Handlinger, hvorved Jøderne i lange Tider have samlet det Uveir, der nu tordner løs over deres Hoveder? At dadle Uorden og Udskeielser er roesværdigt; men Retfærdighed og Logik kræve tillige Fordømmelsen af de Aarsager, ved hvilke hine ere blevne fremkaldte. Men deraf finde vi i de liberale Organer intet Spor; dem synes ikke Andet at ligge paa Hjertet, end at en Classe af snue og bedragerske Mennesker skulle have frit Spillerum til, i Medfør af deres eiendommelige Talent at udnytte

og udsuge hele Resten af det menneskelige Samfund. Men lader os engang antage, at de liberale Blade ikke blot lade sig lede af deres Sympathi for den katholske Kirkes Fjender, men at de udelukkende tale saaledes af Humanitet. Nu — hvor vare da disse fintfølede Sjæle, de ædle Philantroper, da i Italien de religiøse Samfund bleve udjagede af deres Huse og berøvede deres Besiddelser, da de fattige italienske Ordenssøstre bleve berøvede deres Medgift og fordømte til Elendighed? Hvor vare de, da i Tydskland tydske Jesuiter og Præster bleve sendte i Landflygtighed? Hvor vare de, da man i Frankrig holdt den lystige Jagt paa Ordensmedlemmer, der sikkert vare mere franske, end dem, der havde decreteret den uretfærdige Voldsbehandling? Dengang hyllede sig alle disse brave Folk i Taushed, eller de gnede sig af Glæde leende i Hænderne ved Forviisningen af de stakkels Ordensmedlemmer. Hvorfor skribe de da nu saa høit, og hvorfor forbitres de saameget over, at man i et eller andet Land jager Fremmede ud af Huset? De maae altsaa overlade til os Katholiker, som stedse og overalt have fordømt Uretfærdighed og Udskeielser, hvor de end viste sig, Retten til at dadle det, som i den nuværende Forfølgelse er forkasteligt; en Kjendelse om, hvad der er Ret og Uret, billigt eller fordømmelsesværdigt, tilkommer ikke de Liberale!“

Frankrig. I Paris blev der fra den 9de til den 13de ds. afholdt en Katholik-Forsamling. Det vigtige Underviisningsspørgsmaal indtog den første Plads ved Forhandlingen den 12te Mai. Desangaaende meddeles Følgende:

„Referent Croucas-Cretel gav os et høist interessant og belærende Indblik i den Felttogsplan, hvormed Frankrigs Katholiker tænke paa at møde den atheisticke Skolekrig. I fuldeste Overensstemmelse med det franske Episkopats Hyrdebrev erkjender ogsaa Katholik-Forsamlingen Grundlæggelsen af frie, d. v. s. christelige Skoler for det virksomste Middel til, med Held at bekæmpe de atheisticke Statsskoler. Imod enhver uchristelig Skole skal der om muligt stilles en christelig. Oprettelsen af frie Skoler paa Landet, hvor Forholdene for Katholikerne ere langt ugunstigere end i Stæderne, skal der herved tilvendes en ganske særegen Opmærksomhed. Under Biskoppens Forsæde og Ledelse skal der i ethvert Dioces kaldes en særegen Skoleforening

tillive, som har at overveie det Nærmere angaaende Grundlæggelsen af frie Skoler og Beskaffenheden af de hertil fornødne Midler. For at opflamme Localinteressen paa alle Steder, og for at holde den vedlige, bliver der foreløbigt taget Forholdsregler til Dannelsen af en Centralcomitee i Paris. Til Anskaffelse af de nødvendige rede Penge foreslaaer man efter det lille Belgiens store Exempel Anbringelse af Offerblokke for den christelige Skolepenning paa alle hertil egnede Steder. Fremdeles anbefales offentlige Subscriptioner, Privatsamlinger af ugenlige, maanedlige, ja aarlige Bidrag. En Gave til de christelige Skoler er den bedste Protest imod de atheitiske Undervisningsanstalter. Paa dette Gebet aabner sig for Frankrigs Katholiker en vid Mark for deres ufotrødne Offervillighed. Thi saare store ere de til dem stillede Fordringer for Bevarelsen af deres Børns religiøse Opdragelse. At der i denne Henseende allerede er skeet Meget og Stort af Private som af Foreninger, bevise de overmaade berømmelige af Paris, Lille, Marseille og de fleste andre større Stæder givne Exempler. Her i Paris blev der istedetfor de 191 af Lægmænd ledede Skoler oprettet 134 christelige og herfor ved frivillige Bidrag tilveiebragt en Sum af 5 Millioner Francs. I Lille ere de religiøse Skoler talrigere og stærkere besøgte end de statslige. I Marseille befinde sig de frie Skoler i en blomstrende Tilstand. Det staaer til at haabe, at de franske Katholikers Iver for deres religiøse Skoler med hver Dag vil tiltage. Men at der ogsaa allerede er truffet Foranstaltninger til den religiøse Opdragelse af de Børn, som besøge de atheitiske Statsskoler, erfare vi af Hr. Blondels Beretning, der viser, at der i Paris allerede bestaae talrige Katechet-Foreninger, der blandt sine Medlemmer tælle Herrer og Damer af de høiere Stænder, som ikke skye noget Offer eller nogen Møie for selv at opsøge i deres Boliger de Børn, som ikke tage Deel i den sædvanlige Religionsundervisning, og at undervise dem i de katholske Religions sandheder, samt forberede dem til den første hellige Communion. Dette fortjenstfulde Apostolat af Hovedstadens katholske Lægfolk anbefales Provindserne indtrængende til Efterligning, og denne vil sikkerligt ikke udeblive.

Elsass-Lothringen. Tydsklands ældste Kirkefyrste, Biskoppen af Strassburg, Dr. Andreas Räss, feirede

den 6te April sin 89aarige Fødselsdag. Trods sin høie Alder glæder Kirkefyrsten sig endnu ved den bedste Sundhed og Aandsfriskhed.

— Hvilket katholsk Offersind der hersker i Rigslandene, viser følgende Statistik over Bidragene til Jesu-Barndomsforening i Elsass. Collecten for 1881 beløber sig til 69,841 Frchs.; det er den meest storartede, som Foreningen nogensinde har opnaaet i Elsass. Det er 18,000 Frchs. mere end det forrige Aar. Strassburgs Børn, næsten udelukkende Piger, have sammenbragt 4,835 Frchs.

Hannover. I Aarene 1875 til 1880 ere i Landet Hannover ialt 28 nye Kirker og 6 Capeller blevne byggede, og 31 Kirker og 6 Capeller ere blevne ombyggede eller grundigt restaurerede.

Horsens, For 9 Aar siden blev af den Høiærv. apostoliske Præfæct den første katholske Præst ansat i Horsens som Sjelesørger for de herværende Katholiker. Skolen blev en Tid lang ledet først af en Lærer, senere af en Præst, men stadigt savnedes et passende Locale for Pigeskolen, og man har derfor indtil Dato maattet lade sig nøie med en fælleds Skole for Dreng og Piger.

Ved milde Bidrag fra forskjellige Velgjørere lykkedes det omsider at indsamle Saameget, at man i September f. A. kunde lægge Grundstenen til en ny Skolebygning, der tillige skulde tjene til Beboelse for Lærerinder, og nu staaer Bygningen færdig og er paa Grund af dens Rummelighed og sunde Beliggenhed aldeles svarende til det ønskede Formaal.

Hvornaar St. Josephssøstrene ville kunne overtage Ledelsen af Pigeskolen, er endnu ikke afgjort, da de fornødne Midler til Inventariet endnu mangle. Vi ville imidlertid haabe, at den h. Joseph, til hvem denne Mission er indviet, ved sin Forbøn i Himlen vil opnaae, at Herren aabner os endnu engang en gavmild Haand, saa at St. Josephssøstre snart maae kunne være i vor Midte til Glæde og Gavn for Forældre og Børn.

Den salige Frederik.

† 1175.

I det Land, hvor den h. Bonifacius har udgydt sit Blod, nemlig i Hallum ved Leuwarden, blev den salige Frederik født i det tolvte Aarhundrede. Han studerede i Münster og virkede derefter som Sognepræst i sin Fødeby saavel ved sit Exempel i Faste, Bøn og Almisseuddeling som ved utrættelig Iver i sit Embede. To Gange aarligt uddeelte han blandt de Nødlidende Alt, hvad han nogenlunde kunde undvære af Klæder og Penge. Efter sin Moders Død indtraadte han med Biskoppen af Utrechts Tilladelse i Præmonstratenserklosteret Marienwerth. Mange fulgte den ivrige Bodsprædikants Exempel og frasagde sig Verden. En anseet Mand ved Navn Gottschalk, der havde begaaet et Mord, blev saa greben, at han frivilligt gjorde Bod, skjøndt den verdslige Retfærdigheds Arm ikke havde naaet ham; han gav Afkald paa Familie og Formue og gik i Kloster. Denne og lignende Omvendelser havde tilfølge, at den salige Frederik maatte bygge et nyt Kloster i sit tidligere Sognekald. Flere andre Klostre udgik fra dette Huus. Selv var han femten Aar Abbed i Hallum. Da han i Følelsen om sin nærforestaaende Død læste den h. Messe i sin Sognekirke, takkede han Himmeldronningen med de Ord: „Tusinde Gange Tak for alle Dine Velgjerninger men især for, at jeg til Din Ære har læst min første h. Messe her i denne Kirke og nu ogsaa min sidste. Dig være min Hjord anbefalet.“

Sand Kjærlighed til Næsten.

Den christelige Kjærlighed til Næsten udstrækker sig først og fremmest til Næstens Sjæl. Ved vore Velgjørelser skulle vi derfor altid søge ved Formaning og Exempel at holde de Fattige til Dyd og Fromhed. Saaledes yde vi dem den største Velgjerning; de voxer i Naaden, og bevares for det største Onde: Synd og Skyld.

„Naar Barmhertighedsgjærningerne mod Næstens Legeme ere Sølv, saa ere de, som vises mod hans Sjæl, Guld“.

(Alban Stolz.)

Den salige Frederik havde allerede som Sognepræst især antaget sig de Fattige. Senere, da han som Munk reiste omkring i Landet for at holde Missioner, lagde han Mærke til, at det især var Sønner og Døttre af adelige og rige Familier, der gik i Kloster. Dette kom ikke alene deraf, at mange af de af Adelige stiftede Klostre kun optog Adelige, men ogsaa, fordi den religiøse og verdslige Dannelse blev forsømt blandt de lavere Classer. Den salige Frederik tog sig derfor især af de Fattige og Udannede og optog dem med særlig Forkjærlighed i de af ham stiftede Klostré.

„Hvad gavner det Mennesket, om han end vinder den ganske Verden, men tager Skadé paa sin Sjæl.“

(Matth. 16, 26.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 28. Mai. Den Helligaands Sendelse. 1ste Plintsedag.

Mandagen den 29. Mai. 2den Plintsedag. (Gudstjenesten holdes som om Søndagen.) — 30. Ti., 31. O., 1. Juni To., 2. F. og 3. L.: Octavdage.

Onsdagen d. 31. Mai, Fredagen d. 2. og Løverdagen d. 3. Juni ere befalede Tamperfastedage.

Fredagen d. 2 Juni holdes i Sct. Ansgar, Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt.

Søndagen den 4. Juni. Den allerhelligste Treenheds Fest.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.

” 9-Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

” 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.

” 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.

” 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skrifтетimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

St. Ansgariusforeningen.

For de i Anledning af „16de Mai“ mig tilsendte 28 Kr. bringes den ærede Giver forbindtlig Tak paa Foreningens Vegne. Kjøbenhavn, d. 18de Mai 1882.

J. Th. Erlewein,
Kasserer.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 4. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 23. Fredagen den 2. Juni. 1882.

Indhold: Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki. „Helgen- og Billedtilbedelse“. Kirkelige Efterretninger: Rom, Osnabrück, Paderborn. „Sange og Lege“. Den h. Pave Gregor den Store.

Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki.

(Fortsat fra Nr. 22.)

III.

1. Den Aand, som besjælede Fyrsterne, begyndte snart ogsaa at virke paa *Folkene*. Naturalismens og Atheismens Aand, der bredte sig i Samfundets høiere, af Hofferne paavirkede Kredse, fandt ogsaa i dets lavere Kredse lærvillige Disciple, og vendte sig her *mod* dem, som troede sig eneberettigede til at svælge i den fulde Nydelse af denne Aands Indskydelser. De saakaldte „*Philosopher*“ foredroge i deres Skrivter den naturalistiske Atheisme med glimrende Veltalenhed, og den fordærvede Deel af de høiere Stænder glædede sig derover, fordi de

i Philosophernes mod Christendommen fjendtlige Skrifter gjenfandt deres egne Anskuelser i en videnskabelig Indklædning. De betænkte ikke, at disse Philosopher ikke vilde blive staaende ved Kampen mod Religion og Sædelighed, men ogsaa vilde give deres atheistiske Grundsætninger Anvendelse paa Samfundstheorien og Politiken, for at give disse en ny til hine Grundsætninger svarende Skikkelse. Og, da de ikke mere kunde tillukke deres Øine for Virkeligheden, satte de sig enten letsindigt ud derover og fortsatte deres tilvante Leveviis, eller de gik selv ind paa de nye Theorier og bleve Modstandere af den bestaaende Tingenes Orden, uden at betænke, at den forestaaende Omvæltning maatte hidføre deres uafvendelige Undergang.

2. Den nye naturalistisk-atheistiske Stats- og Samfundstheori uddannede sig i en dobbelt Retning. Den ene af disse gik ud paa en fuldkommen *Afskaffelse af Kongedømmet*, og dette søgte den at opnaae ved Proclamation af *Folkesouverænetetens* Princip. Denne Retnings Hovedrepræsentant var *Rousseau*, der i sin „Contract social“ nedskrev Folkesouverænetetens Evangelium. Vi have allerede tidligere talt om dette Princip*) og kunne derfor her indskrænke os til en kort Recapitulation af det der allerede Sagte. Efter Rousseau's Theori tilhører Souveræneteten ikke en Monark, men er en Folket tilhørende uafhængelig Rettighed, hvilket som Souveræn giver sin Villie Udtryk i Lovgivningen. For at bringe Lovene i Udførelse maa Folket selvfølgelig give sig en Regering; men denne fungerer dog kun i Egenskab af en af Folket beskikket Embedsmand, og Folkesouverænen kan derfor til enhver Tid atter afskedige ham. Ved Voteringen af Lovene er *Majoriteten* af Stemmer det Afgjørende, og der gives ingen høiere sædelig Norm for Folkets lovgivende Virksomhed — i en uforanderlig guddommelig Lov. Enhver Lov er allerede retfærdig

*) S. d. Bl. Nr. 8—14.

derved, at Folket giver den; thi Folket kan ikke gjøre sig selv Uret. Alle Individer ere som saadanne forpligtede til ubetinget Underkastelse under den lovgivende Folkevillie, og maae under alle Omstændigheder føie sig efter den. Hvis ikke, ville de blive betragtede som Folkets og Samfundets Fjender og dømte til at miste alle borgerlige Rettigheder.

3. Vi have altsaa her, kun i en anden Form, den samme Magtens Absolutisme, som Fyrsterne anmassede sig. Forskjællen er blot den, at det her er *Folket*, d. e. dets Majoritet, som tilegner sig den absolute Magt over de Enkelte. Og, ligesom det udartede Kongedømmes Absolutisme havde emanciperet sig fra Gud og al guddommelig Anordning, saaledes anseer ogsaa det souveræne Folk sig løst fra alle en høiere sædelig Verdensordens Love; den almindelige Folkevillie, d. e. Majoritetens brutale Villie, gjælder for den eneste uindskrænkede Magt paa Jorden. Det Aag, som derved bliver lagt paa de Enkelte, er for disse langt mere trykkende end det udartede Kongedømmes absolute Magt; thi *her* var sig dog Enhver den Uret, der skete ham, bevidst og kunde derfor modvirke den, men *der* er den Enkeltes Villie stedse indbefattet i den almindelige Folkevillie; og, skeer der ham Uret, maa han lade sig sige, at han, som en Enkelt af de Mange, selv har saaledes villet det! Og, stemmer han som Medlem af den lovgivende Forsamling mod et Lovforslag, saa nytter det ham ikke, fordi Minoriteten maa føie sig efter Majoriteten. Minoriteten er ligeoverfor Majoriteten fuldstændigt retløs, og har derfor, fordi og forsaavidt den ikke har Magt til at sætte sin Villie igjennem, uden Modstand at underkaste sig. Om en Garanti mod Magtens Misbrug kan her ikke være Tale; en saadan er aldeles uforenelig med den Sætning, at Folket ikke kan gjøre sig selv Uret, og at enhver Lov er retfærdiggjort med, at Folket selv har givet den.

4. Dette var den ene Retning. Men ved Siden af den løb endnu *en anden*, der vel fremgik af de samme

Principer som den første, men optraadte i en mere moderat Form. Denne anden Retning var det *constitutionelle System*. Dette vilde ikke, i det mindste hvad den ydre Form angaaer, afskaffe det arvelige Kongedømme; det vilde lade det fremdeles bestaae og affinde sig med det. Men vi gjentage, at det kun var efter den *ydre Form*, at man vilde lade det bestaae; men Kongedømmets Idee i christelig Betydning var opgivet; heller ikke den constitutionelle Retning vilde vide af en Magt, der er overdraget Kongen af Gud, og hvis Udøvelse derfor er Guds Lov underordnet. Ogsaa her var det atheistisk-naturalistiske Princip det Afgjørende. Men, idet man lod Kongedømmets ydre Former bestaae, vilde man dog tillige omgive det med Institutioner, som egnede sig til at byde en virksom Garanti mod Magtens Misbrug, og en saadan meente man at have fundet i *Parlamentarismen*. Kongen skulde dele Magten med et Parlament; Kongedømmet og Parlamentet skulde tilsammen danne en politisk Eenhed, begge søge indbyrdes Overenskomst og gjensidigt understøtte hverandre i Alt, hvad der kunde tjene til at fremme Folkets Vel. Parlamentet fik naturligviis Løvens Part, og Kongedømmet maatte nøies med den ydre Glands, som omgav det, om end dets væsenlige Indhold var forsvundet.

IV.

1. Ophavsmanden og den fornemste Ordfører for dette System var *Montesquieu*.*) I hans Værk „Løvenes Aand“ har han tegnet dets Grundlinier. Hans Ideal var *den engelske Forfatning*, hvilken han dog ikke ligefrem copierede, men egenlig kun benyttede som et Grundrids, hvorefter han tilpassede sin eiendommelige Theori. I England havde nemlig Landets Medvirkning ved Lovgivningen uddannet sig saaledes, at den souveræne Magts

*) f. i Guienne 1689, d. i Paris 1755.

Tyngdepunkt *vel* *factisk* var hos Folket, altsaa hos Parlamentet, uden at dog det arvelige Kongedømmes virkelige Souverænetet derved antastedes som en *retslig* bestaaende Magt. Men, idet Montesquieu overførte det engelske Forbillede paa Fastlandet, blev netop denne væsenlige Omstændighed forfalsket til Gunst for det parlamentariske Princip; det blot *Factiske* blev betonet som det *Retslige*, og det saaledes tildannede engelske Naturproduct udbudt blandt Folk med den forskjelligste Fortid som en almeengyldig Model, som de opfordredes til at indøve og indleve sig i.

2. Ved Systemets Virkeliggjørelse danner „*Magternes Adskillelse*“ (den lovgivendes, den fuldbyrdenes eller udøvendes og den dømmende Magts) det væsenligste Moment. Paa Grundlag af en skriftligt affattet Overenskomst mellem Folket og Kongen (*Charte*, *Constitution*) bliver den udøvende Magt overdraget den sidste, den lovgivende tildeelt Folkerepræsentationen, der sædvanligt bestaaer af to Dele, Pairskammeret og Deputeretkammeret, dog under Forbehold af Kongens Sanction, medens den dømmende Magt, som en Udstrømning af den totale Souverænetet, under Lovenes normerende Bestemmelser er begge sideordnet. Det andet Kammer er valgt af Folket efter Tallet af Hoveder og danner den egenlige Folkerepræsentation; Pairskammeret eller det første Kammer er mere aristokratisk sammensat, for i visse Tilfælde at danne en Modvægt mod det andet eller folkelige Kammers Overgreb. Lovforslagene blive først fremlagte og behandlede i det ene og derpaa i det andet Kammer, og først, naar de begge ere blevne enige om en bestemt Affattelse af en Lov, kan denne forelægges Kongen til Stadfæstelse. Men Majoriteten har Afgjørelsen i sin Magt, og Minoriteten maa finde sig deri. Det er altsaa det stærkeste og talrigste Parti, som altid *factisk* har Herredømmet.

3. Kongen har sine *Ministre*, hvilke samlede danne Statsministeriet; men han tør altid kun tage disse af Parlamentets Majoritet. Ministrene have nærmest den

Opgave, at forberede Lovforslagene og med Kongens Tilladelse at forelægge dem Kamrene til Forhandling og Beslutning, ihvorvel ogsaa Kamrene kunne tage Initiativet med Lovforslags Forelæggelse. Regeringens Forslag skulle de paagjældende Ministre nærmere begrunde og være nærværende ved Kamrenes Forhandlinger om dem. Lykkes det dem ikke at vinde Majoritet for dem, eller billige Kamrene ikke deres øvrige Politik, da maae de tage deres Afsked, og Kongen vælger af den øieblikkelige Majoritet et andet Ministerium. Ministrene ere overhovedet stedse Kamrene ansvarlige for deres Politik; og, give disse dem et Mistillidsvotum, maae de ligeledes tage deres Afsked, og maae derhos tillige riskere, at der reises en Anklage imod dem. Men, har et Lovforslag med eller uden Forandring passeret begge Kamre, da forelægge Ministrene det til Kongens Stadfæstelse, hvortil dog ikke blot udfordres, at Kongen underskriver det, men ogsaa, at den vedkommende Minister contrasignerer det. Kongen selv staaer udenfor og er hævet over Partiernes Strid; han er uden Ansvar; hans Navn og hans Autoritet tør ikke drages ind i de parlamentariske Debatter. Kongens Person er, som man pleier at udtrykke sig, „hellig og ukrænkelig“; Ministrene have at dække hans Regeringshandling med deres Ansvar.

4. I anden Linie ere Ministrene tillige beklædte med den *udøvende Magt*, og enhver af dem har i denne Henseende sit eget Omraade: Ministeriet for det Indre, for de udenrigske Anliggender, for Finantser, Krigsvæsen etc. Kongen kan heller ikke her foretage Noget uden Ministrenes Underskrift; denne er nødvendig for enhver Regeringshandling, der hører under Executivmagten. Landets Regering ligger altsaa egenlig ikke i Kongens, men snarere i Ministrenes Hænder, uden hvilke han Intet kan foretage sig. *Thiers* har givet dette Forhold et Udtryk i den bekjendte constitutionelle Maxime: „Kongen hersker, men han regerer ikke“ (le roi regne, mais il ne gouverne pas).

5. Endelig er der den *dømmende Magt*. Denne har sin Bærer i en egen Dommerstand, der vel i denne sin Function er bunden til Landets Love, men iøvrigt er ganske uafhængig af den lovgivende og udøvende Magt og efter Retspleiens Fornødenheder organiseret paa en til disse svarende Maade.

6. Dette er det constitutionelle Systems ledende Grundsætninger i dets fulde Uddannelse; hvorved dog maa bemærkes, at dette System, hvad dets historiske Virkelighed angaaer, er undergaaet adskillige Modificationer. Folkecharacteren og Begivenhedernes Gang have ved dets praktiske Anvendelse i de forskjellige Lande øvet en forskjellig Indflydelse. I nogle Lande antog det en mere demokratisk Farve, medens i andre det monarkiske Element nogenlunde beholdt Overvægten, og det arvelige Kongedømmes Rettigheder endnu ikke fuldstændigt bleve offrede. Nogle Steder blev Systemet endog sammensmeltet med Formerne for en Repræsentation efter *Stænder*. Vel kunde saadanne Indskrænkninger ikke hjælpe stort, eller faae lang Varighed, eftersom de ikke lode sig forlige med de til Grund liggende Principer.

7. Betragter man nu den hele Theori nærmere, saa vil det ved første Øiekast være klart, at *Folkesouveræneteten* er Systemets inderste Kjerne, eftersom jo ogsaa dette tilkjender Folket den lovgivende Magt, som det væsenligste Udtryk for Souveræneteten. Kongen har vel den Ret at stadfæste Lovene, men han tør ligesaa lidt indblande sig i Forhandlingerne om Lovgivningen, som han har det i sin Magt, at bestemme Lovgivningens hele Retning; dette er Folkerepræsentationens og Ministrenes Sag. Lovgivningens Tyngdepunkt befinder sig altsaa næsten udelukkende i den nysnævnte Forsamlings Hænder, eftersom Ministrene jo ere fremgaaede af dens Majoritet. Det Eneste, der bliver tilbage for Kongen, er den udøvende Magt i den Betydning, som Folkesouverænetetens Grundsætninger tillade det. Men selv her er han atter afhængig af sine Ministre, der, som ovenfor sagt, repræ-

sentere Kamrenes Majoritet. Er efter Folkesuverænetetens Theori Regenten, som Folkets øverste Embedsmand, ansvarlig for Folket, d. e. for dets Repræsentanter, i Henseende til sine executive Forholdsregler, saa ere ligeledes i det constitutionelle System i det mindste Ministrene ansvarlige ligeoverfor Folkerepræsentanterne for den Brug, de gjøre af deres Regeringsmyndighed. Og, giver Folkesuverænetetsdoctrinen Folket Ret til at fjerne Regenten fra hans Stilling, naar hans Embedsførelse ikke svarer til dets Forventninger og Fordringer: da lader vel den constitutionelle Forfatning Kongen blive paa hans Throne, men nøder ham til at afskedige Ministrene — der maaskee dele hans Anskuelse, men ikke befinde sig i Harmoni med Kammermajoritetens Betragtning —, og vælge et andet Ministerium, som harmonerer med Majoriteten i dens Anskuelse, om end disse gaae tvertimod Kongens. Og saaledes er det constitutionelle Monarki igunden ikke Andet end en eiendommelig Sammenblanding af arveligt Kongedømme og Folkesuverænetet. De parlamentariske Former, som omgive Kongedømmet, ere begrundede i Folkesuverænetetens Princip og repræsentere væsenlig dette Princip, medens det arvelige Kongedømmes ukrænkelige Majestæt svæver som et lysende Meteor over den parlamentariske Folkeregering. Kongen er ligesom trængt ud af Regeringsmaskineriet: Folket, d. e. Folkerepræsentationen har den regerende Autoritets *Rettigheder*, Kongedømmet Intet uden dens *Glands*.

(Fortsættes.)

„Helgen- og Billedtilbedelse“.

Vi Katholiker faae undertiden hos ikke-katholske Skribenter at læse, at vi *tilbede Helgener*, ja selv deres *Billeder*. Vi reise Indsigelse herimod, og henvise til vor Katechismus, som indeholder det første Bud ligesaavel som de ni andre og lærer os at tilbede den treenige Gud og Ham alene, men at ære og paakalde Guds udvalgte Venner, Helgenerne, samt at holde deres Billeder i Ære, for ved disse des lettere at mindes hine og opmuntre os til Beundring for og Efterligning af deres Dydsexempler. *Dette* — sige vi til dem, som angribe vor Lære og Praxis — er det, som vi ere oplærte og vænnede til; og I kunne være forvissede om, at vi ikke gjøre mere end vor Katechismus tilraader og tilstaaer os. At *tilbede* Helgenerne d. e. at yde dem *guddommelig* Ære; det vilde vi ligesaa fuldt som I ansee for hvad det virkelig er — et afskyeligt Afguderi.

Men alle vore Protester og Forklaringer nytte Intet; den gamle Bagvaskelse gjentages stedse paany. Det maa isandhed vække Forundring, at vore Modstandere lade til ikke at kunne fatte en Forskjæl, som dog synes at være saare let at fatte. Thi Eet er at tilbede Gud som det høieste Væsen, der har al Fuldkommenheden af sig selv; et Andet er at ære en Helgen som en Guds Ven, der Intet har af sig selv, men har faaet Alt, hvad han har, af Gud. Eet er at bede Gud om, selv at komme os til Hjælp i sin uendelig store Barmhertighed og Magt; et Andet er at bede en Guds Ven om at gjøre Forbøn for os og forene sine Bønner med vore, for ved fælleds Bøn desto lettere at røre den himmelske Faders Hjerte. Eet er at tilbede Gud eller Alterets helligste Sacrament, hvilket indeholder Gudmenneskets sande Legeme og Blod; et Andet er med Ærbødighed og Andagt at betragte eller kysse et Kors eller et Helgenbillede, for derved at vække Kjærlighed og Tillid til den Korsfæstede eller hans Helgener.

Men endnu forunderligere er, at der nu allerede i mere end 300 Aar er blevet arbeidet paa at faae vore Modstandere oplyste om denne Forskjæl. Thi allerede dengang disse begyndte at nedbryde den gamle Kirke og bygge sig en ny, kom de frem med de selvsamme Ankeposter mod vor h. Tro som nutildags. Allerede dengang fik de det selvsamme Svar, som vi nutildags give. Mon et 350 Aars Arbeide har været forgjæves?

For nærmere at oplyse det Sagte, tillade vi os at hidsætte et Sted af en nylig udkommen meget grundig og lærerig Bog af Historieforskeren J. Janssen*). I Augsburg havde Byøvrigheden antaget den nye Lære og med Magt sat sig i Besiddelse af Domkirken samt Stifts- og Klosterkirkerne, lukket dem og givet Ordre til at ødelægge Alterne og Billederne. Den havde frygtet for, at det menige Borgerskab skulde sætte Magt mod Magt for at forhindre Helligbrøden, og derfor holdt en Troppestyrke paa 200 Mand under Vaaben, medens den midt om Vinteren 1537 jog Præster, Munke og Nonner ud af Byen og bortfjernede alle Alterne samt Træ- og Steenbillederne. Øvrighedens Frygt viste sig at være uden Grund; Borgerne afholdt sig vel fra at bruge Vold, men Biskoppen og Domcapitlet stilede et Klageskrivt til Kaiseren og alle Rigets Stænder, for i en værdig og rolig Tone at anke over hvad der var skeet mod guddommelig, kirkelig og kaiserlig Lov og Ret.

De fremhævede, „at Byraadet i Augsburg paa Rigsdagen sammesteds udtrykkeligt havde forpligtet sig til, Ingen med Magt at tvinge til at forlade den katholske Tro, samt Ingen at forhindre i at udøve samme. Tiltrods for dette Løfte og Nürnberger-Religionsfreden, hvori enhver Forandring i Troessager var bleven formeent, havde Raadet afskaffet den katholske Gudstjeneste og bemægtiget sig Kirkerne og plyndret dem. Billederne, hvilke man dog burde have vedligeholdt allerede formedelst

*) Geschichte des deutschen Volkes. 3. Band. 1881.

deres store Ælde og Kunstværd, vare tildeels ødelagte og sønderslaaede. Endeel Monumenter, Epitaphier og Mindesmærker om Afdøde, Adelige saavel som Uadelige, hvilke aldrig havde været forhadte, saalænge vi vare enige i Troen, vare blevne ødelagte, tilintetgjorte og bortskaffede.“ Ganske vist undskyldte Raadet sig med, at de Geistlige havde tilbedt Helgenerne og Billederne. Men denne Anke var absurd.

„Vi — vedblive de — hverken have tilbedt de kjære Helgener eller deres Billeder, ei heller have vi lært Folk at tilbede dem; thi hvem i Alverden er saa afsindig, at han nogensinde har tilbedt de kjære Guds Helgener, som om det var dem, der egenlig meddeelte Naade? Eller hvem — uden et Menneske, der var gaaet fra Forstanden —, skulde vel have haabet af Billederne at faae timelig Hjælp*), endsige [overnaturlig] Naade eller Gaver? Men med den christne Kirke ansee vi det ikke for vrangt eller forargeligt at fremstille de kjære Helgeners Billeder til Erindring om de christelige Exempler, de have givet os. Derimod kunne vi ikke ansee det for rigtigt eller roesværdigt, at Augsburgerne ligesom afsindige Folk have kastet Vrag paa og bortfjernet Sct. Ulrichs, deres h. Biskops, Billede, der i lang Tid har været opstillet, og istedetfor have sat Afguden Neptuns Billede over Brønden.“ — —

Saaledes blev der troet og lært af Biskoppen og Domcapitlet i Augsburg paa en Tid, da Melanchthon i sit Forsvar for den augsburgske Bekjendelse (IX, 8) skrev: „Fra Helgenerne blev der et videre Skridt gjort til Billederne; ogsaa de bleve dyrkede, og man meente, at en vis Kraft boede i dem, ligesom Troldkarle opdigte, at en Kraft er i de Billeder af Himmeltegnene, der til en bestemt Tid ere blevne udskaarne.“

Men samme Tro og Lære om Billeder og den Ærefrygt, der skyldtes dem, fandtes her i Danmark. Enhver, som ved Øiesyn vil overbevise sig herom, søge til det

*) einige Sinnlichkeit.

oldnordiske Museum og læse hvad der staaer under et Alterbillede fra Middelalderen :

Effigiem Christi, qui transis, semper honora;

Non tamen effigiem, sed quem designat, adora.

(*Ære Christi Billed Du maa, naar Du gaaer det forbi; Dog tilbed ei Billedet selv, men kun Den, det dig viser.*)

P.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Ifølge den nyeste Udgave af „*Gerarchia Cattolica*“ (den kirkelige Calender) har den katholske Kirke for Øieblikket 65 Cardinaler, 149 Ærkebispedømmer af latinsk og 27 af orientalsk Ritus, 658 Bispedømmer af latinsk og 47 af orientalsk Ritus, altsaa ialt 881 Ærke- og Bispedømmer. Endvidere findes der 18 fra enhver biskoppelig Jurisdiction exemte (frie) Prælaturer og Abbedier, 6 apostoliske Delegationer, 117 apostoliske Vicariater og 33 apostoliske Præfecturer. Delegaterne, de apostoliske Vicarer og Præfecter ere næsten alle Titular-Biskopper, saa at Antallet af den katholske Kirkes Biskopper beløber sig til ca. 1,030.

Osnabrück. Den 3. Mai fandt den festlige Consecration og Inthronisation af den Højærv. Biskop af Osnabrück, Dr. Bernard Höting Sted.*) Husene vare smykkede med Faner og Løvværk, skjønnest dog i Nærheden af Domkirken. Armeebiskop Namszanosky indtraf allerede iforgaars. Da den ærværdige Viebiskop af Cöln, der trods sin høie Alder havde lovet at komme tilstede, pludselig blev forhindret, vendte vor Biskop sig til Armeebiskoppen med Bøn om at træde i hans Sted, og denne undslog sig ikke for den lange Reise fra Oliva i Preussen til Osnabrück, for at staae sin Ven bi ved den h. Handling. Consecrationen fuldbyrdede Biskoppen af Hildesheim. Tilstede vare Over-Præsident v. Leipziger, Landdrosterne af Osnabrück og Aurich, Oberst og Regimentscommandeur Lengerke og talrige Medlemmer af Clerus og Adel. Folkets Tilstrømning var umaadelig stor.

*) S. Nr. 19, S. 300.

De gribende Cæremonier, som Kirken har foreskrevet ved Bispevielse, gjorde et dybt Indtryk. Strax efter Consecrationen modtog Hs. Højærværdighed Geistlighedens, Magistratens og mange Menigheders Lykønskninger. I Festmaaltidet deeltog over 250 Personer. Om Aftenen var der Fakkeltog og Illumination af Domgaarden og den saakaldte „Domfreiheit“.

Paderborn. Den hellige Faders Breve, ved hvilket Dioceset Paderborn bliver overgivet til den præconiserede Højærv. Hr. Biskop Dr. Caspar Drobe, og hvori Høistamme befuldmægtiges til at lade sig meddele den biskoppelige Consecration, er for nogle Dage siden indtruffet. Consecrationen og Inthronisationen af den nye Overhyrde finder Sted paa den hellige Trefoldigheds Fest.

Sange og Lege for Skolen og Hjemmet, samlede og udgivne af en Børneven. Kjøbenhavn. I Commission hos Andr. Fr. Høst & Søn, 1882.

Om denne lille Sangbog, som vi hermed ville anbefale til vore Skoler, udtaler sig en Anmelder i en i Minnesota i Nordamerica udkommende norsk Avis (2. Mai 1882) paa følgende Maade:

Dette er en af de heldigste Samlinger af Børnesange, som vi endnu have stødt paa, idetmindste i lang Tid. Fra Indholdets Side er Bogen baade moralsk reen og dog poetisk smuk, og med skjøn som Haand har Samleren plukket en deilig Urtekost af den skandinaviske Poesies fineste Blomster. Næsten alle vore bedste Digtere ere repræsenterede, og det er ikke mere end Ret, at den barnlige Ingemann og H. C. Andersen er det stærkest i en Bog for Børn. Hvad angaaer „Barnelegene“, saa ere disse velkjendte baade i Norge og Danmark, dog er den danske Text sommetider lidt forskjellig fra den i Norge brugelige. De opgivne Melodisamlinger, hvortil sigtes, ere ukjendte for nærværende Anmelder, men det er ingen Tvivl underkastet, at de staae i Samklang med den smagfulde Samling af Poesier, som i denne Bog er helliget Barneverdenen.

Den h. Pave Gregor den Store.

† 604.

Gregor nedstammede fra en adelig romersk Familie. Allerede som Yngling blev han Præfect i sin Fødeby. Men denne Stilling skaffede ikke hans Hjerte den attraaede Fred. Ved sin Faders Død solgte han derfor sit store Gods, gav de Fattige Pengene og forvandlede sit Huus til et Kloster, hvor han selv levede flere Aar som Munk. Men Paven kaldte ham fra hans Eensomhed, gjorde ham til en af den romerske Kirkes syv Diakoner og sendte ham som Gesandt til det kaiserlige Hof i Constantinopel. Efter Pave Pelagius II.s Død besteg Gregor den h. Petri Stol og styrede i fjorten Aar Kirken med sjelden Viisdom og Kraft. Han hævede mange Kirkespaltninger og opretholdt Kirketugten. Han reddede Italien ved Longobardernes Omvendelse ; ligeledes skyldes ham Omvendelsen af de arianske Vestgothier i Spanien og Frankrig ; i Britannien tændte han igjen Troens Lys, som Angelsachserne næsten havde udslukt, ved disses Omvendelse til Christendommen. Udødelige ere hans Fortjenester med Hensyn til Fastsættelsen af kirkelige Bønner og Ordning af Kirkesangen. Ved sine til alle Dele af Kirken sendte Breve trøstede han Hyrder og Hjorde ; utrættelig forkyndte han Guds Ord, dog meest virkede han ved sit hellige selvfornægtende Levnet. Gregorius regnes blandt Verdens fire store Kirkelærere.

Iver for Englands Omvendelse.

Den h. Gregorius har endnu ikke glemt det Land, han tidligere elskede saa høit; endnu vaager han over det og beder for det. Lader os forene vore Bønner med hans, for at England snart igjen maa komme til Erkjendelse af den sande Tro.

„Intet Offer er Gud saa velbehageligt som Iver for Sjælenes Frelse.“
(H. Gregorius.)

Da den Hellige endnu var Munk i Rom, bemærkede han en Dag nogle Dreng, der bleve falbudte som Slaver. „Fra hvilket Folk stamme de?“ spurgte han. „Fra Anglerne“, lød Svaret. „Sandelig, de ere værdige til at blive Guds Engle“, sagde Gregor. „Hvilken Provinds tilhøre de?“ „Provindsen Deira“, svaredes der. „Sandelig, vi maa frelse dem fra Guds Vrede (Dei ira)“. „Og hvad hedder deres Konge?“ „Ella er hans Navn.“ „Det er herligt“, sagde Gregor, „Alleluja maa lyde for Gud Herren i hint Land.“ Strax bad den Hellige Paven om Tilladelse til at arbeide paa dette Folks Omvendelse; dog denne fandt det endnu ikke betimeligt. Men saasnart han selv var bleven Pave, sendte han Munken Augustinus med flere andre Ordensbrødre til England for at omvende Folket.

„Herre! før os tilbage til Dig, da blive vi omvendte.“
(Begr. 5, 21.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 4. Juni. Den Allerhelligste Treenigheds Fest. — 5. M. Bonifacius, Tydsklands Apostel, Martyr. — 6. Tl. Norbert, Biskop og Ordensstifter. — 7. O. Erik, Konge af Sverrige og Martyr.

Torsdagen den 8. Juni. Christl Legemsfest. Formiddagsgudstjenesten holdes i Sct. Ansgar som paa Søndagene, med Procession før Høimessen. Om Aftenen Kl. 8 holdes Festandagt med Prædiken, og hele Octaven igjennem holdes om Aftenen Kl. 8 festlig Andagt til det Allerhell. Sacrament. — 9. F. og 10. L.: Octavdage.

Søndagen den 10. Juni. 2den Søndag efter Pintse.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 4. Juni Kl. 8 $\frac{1}{2}$, Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 6. Juni Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Mødreforeningen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N. 24. Fredagen den 9. Juni. 1882.

Indhold: Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki. Kirkelige Efterretninger: München, Crefeld, Schweiz, London, Nordamerica. Den salige Clemens Hofbauer. Den h. Heribert.

Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki.

(Fortsat fra Nr. 23.)

V.

1. Saavidt havde Theorien udviklet sig i forrige Aarhundrede. Men, medens den absolute Kongemagt endnu feirede sine Triumfer, vare paa dens Jordbund to Modstandere opvoxede, af hvilke den ene fuldstændigt vilde opofre Kongedømmet for Folkesuveræneteten, den anden derimod bestræbte sig for at tilveiebringe et Forlig mellem begge, ved at indfatte Kongedømmet i Folkesuverænetetens Ramme og bringe det i Afhængighed af samme. Det er herved imidlertid høist mærkværdigt, at det blev den *første* Modsætning, som,

uagtet den var ulige radicalere end den sidste, omsatte Theorien til Praxis, og i Frankrig beredte Kongedømmet Undergang. Folket tilegnede sig Folkesouverænetets Evangelium i dets af Rousseau proclamerede demokratisk-republicanske Form, og Virkningen heraf blev Kongedømmets Afskaffelse og Revolutionens Rædsler. Den demokratiske Republik endte med en Terrorisme, som overstrømmede Frankrig med Blod. Men dens Grueligheder hidførte snart dens Undergang. Først nu kunde den *anden* Modsætning til det absolute Kongedømme komme tilorde og faae praktisk Betydning for Folkelivet. Allerede den napoleonske Cæsarisme debuterede med constitutionelle Former, og det franske Kongedømme efter Restaurationen omgav sig ligeledes med saadanne. Men det var dog først Revolutionen af 1830, som gav det constitutionelle System dets fuldenkte Skikkelse. Louis Philips „Borgerkongedømme“ blev dets troeste og prægnanteste Udtryk. I Aaret 1848 kom den demokratiske Republik igjen for Lyset, men blev ved Napoleon III.' Statscoup snart trængt tilbage, for efter hans Fald paany at gjøre sig gjældende. Ogsaa i andre Lande opstode dels allerede tidligere, dels senere, som Følge af de revolutionære Begivenheder i 1848, constitutionelle Forfatninger, saa at det constitutionelle Monarki i vor Tid viser sig at være Regelen, som den største Deel af Folkene hylder.

2. Men i samme Forhold som de constitutionelle Grundsætninger fandt Indgang og udbredte sig, tog ogsaa Philosophien Notits af dem og anbefalede dem; og det var navnlig den tyske Philosophi, der tog dem i Beskyttelse. Medens *Kant* endnu befandt sig paa den Rousseauske Doctrins Standpunkt, og bearbejdede denne overensstemmende med den tyske grublende Aands Fordringer, brød *Hegel* med Rousseau og erklærede den constitutionelle Forfatning for den fuldkomneste og fra sin Philosophies Standpunkt for det eneberettigede Udtryk for Statsbegrebet. Statsmagten maa, siger han, dele

Magtens Udøvelse mellem sine enkelte Factorer; men den sande Souveræn er og bliver altid Folket, betragtet som Heelhed. Monarken er kun Statens simple Selv — den som siger „Ja“ eller tilføier sit: „Jeg vil det“ til Statens Love og Anordninger. Indtil den Dag idag er den Hegelske Theori forbleven den herskende. Den constitutionelle Forfatning gjælder enhver Liberal for uovertræffeligt, og han vilde ansec det for en Forbrydelse at antaste den.

3. Det constitutionelle System fører sig det Fortrin til Indtægt, at den praktiske Gjennemførelse af dets fulde Indhold byder alle *Garantier* mod Statsmagtens Misbrug til Skade for Folket. Ja, det er jo netop for at forebygge en saadan mulig Misbrug af Magten, at det har udfundet den kunstige Fordeling og Sammenføring af Statsmagterne, som vi ovenfor have beskrevet. Naar det nemlig opstiller „Magternes Adskillelse“ som sit Princip, har det dermed til Hensigt, at disse i Medfør af denne Deling gjensidigt skulle controllere og hæmme hverandre og saaledes forhindre alle Overskridelser af de dem foreskrevne Grændser. Saavel i dette Systems Grundidee, som i dets videre Udvikling fremtræder overalt Tilsigtelsen af Ligevægt mellem modstridende Interesser som den ledende Tanke. I *dette Øiemed* opstilles Pairskammeret som en hæmmende Skranke ligeoverfor Deputeretkammeret, og den kongelige Sanction som en Hæmsko ligeoverfor dem begge; i *dette Øiemed* maa Kongen ligeledes under Udøvelsen af den fuldbyrdende Magt have sine Ministre, hvis Medunderskrift udfordres for enhver Regeringshandling, og som i samme Øiemed blive valgte af ham, men ene tør tages af Kamrenes Majoritet og ere dem ansvarlige, medens Kongens uansvarlige Person staaer som en mæglende Magt under Partibevægelsens Conflicter. Saaledes skal den ene Factor hæmme den andens Eensidighed, for at de alle kunne holdes indenfor deres Grændser, og Magtens Misbrug forebygges.

4. Det er heraf klart, at denne Theori gaaer ud

fra den Forudsætning, at *Egoismen* er den eneste virksomme Drivfeder, der sætter alle Statslivets Factorer i Bevægelse og tilskynder dem til at misbruge deres Magt til Skade for de øvrige, dersom dette ikke hindres ved udvortes Skranker. Heraf følger en berettiget gjensidig Mistro, og Resultatet af denne bliver, at disse udvortes Skranker maa søges i den her omtalte skinsyge Magtfordeling. Heri samler sig Alt. Til en høiere Opfattelse af Statsmagterne, ifølge hvilken der skulde gives en *høiere Garanti* mod Magtens Misbrug, formaaer dette System ikke at hæve sig. „Den hele constitutionelle Mechanisme er efter sit nærmeste Øiemed noget reent Negativt; om en positiv Brug af Magten, om et positivt høieste Statsøiemed kan her ikke være Tale; man vil nærmest kun hindre og hæmme, og ad denne Vei umuliggjøre Misbrug. Men at anvise den forenede Bevægelse af den saaledes sønderlemmede Statsmaskine dens endelige Maal, og give dens fremskridende Udvikling en bestemt Retning, det overlades til Tilfældet, eller snarere til Mathematiken, hvis Hovedproblem det er at bestemme Resultatet af en Combination af deelviis divergerende Kræfter. Mathematiken skal altsaa afgjøre, hvad der i ethvert Tilfælde er Ret eller Uret! Thi Ret kan jo ene det være, som løber parallelt med denne combinerede Bevægelse, eller med andre Ord, svarer til „Nationens Fælledsbevidsthed“; Uret derimod, hvad der afviger fra den eller er uforeneligt med den.“*) Her er altsaa ligesaa lidt som ved Rousseaus demokratiske Republik Tale om en høiere sædelig Norm for Statsmagtens Udøvelse. Naar efter Rousseau den almindelige Folkevillie paa en absolut-souveræn Maade afgjør, hvad der skal være Ret og Uret, saa skal efter den constitutionelle Theori Afgjørelsen af, hvad der er Ret eller Uret, paa en ligesaa absolut og souveræn Maade fremgaae af dens kunstige Combination af det hele Regeringsmaskineri,

*) Meyer, „Grundsätze der Sittlichkeit und des Rechts“ S. 205.

som det naturlige Resultat af den gjensidige Controlering af alle regerende Factorer.

VI.

1. Men, forholder det sig hermed saaledes, lader det sig ikke nægte, at denne Theori, ligesom Rousseaus, kun har Betydning for en *atheistisk og materialistisk* Verdensanskuelse; thi kun under denne Forudsætning kan den gjensidige Rivalitets reent mechaniske Lov anerkjendes som en Grundlov for Magternes gjensidige Forhold, eftersom det kun passer for Materien at blive behandlet efter Mechanikens Love, og efter disse at føres sin Bestemmelse imøde. Kun Materialismen, der ikke kjender nogen anden Norm for sin Handlemaade end Egoismen, kan begrunde en Theori, som er bygget paa dette Princip; og en Regering kan ene fra en materialistisk Verdensanskuelses Standpunkt gjøre Fordring paa, med Afviisning af enhver høiere Lov egenmægtig at bestemme, hvad der er Ret og Uret. For saa vidt har altsaa det constitutionelle Monarkies Princip intet Fortrin for den demokratiske Republicanismes.

2. Men netop af denne Grund maa det ovenfor omtalte Fortrin, hvorpaa man lægger saa stor Vægt, nemlig den virksomme *Garanti mod Magtens Misbrug*, i Grunden synes meget tvivlsom. Allerede Erfaringen lærer tilstrækkeligt, at det constitutionelle System langtfra er istand til at forhindre Misbrug af Magten, naar den ene eller den anden af Regeringens Factorer tilsigter en saadan. Vi skulle — hvor nær det end kunde ligge os — ingen Exempler anføre herpaa; os er det kun magtpaaliggende at prøve Principet og imødegaae dets Fordringer, hvor de ikke synes begrundede; og vi maae da gjentage, hvad vi tidligere have sagt om Folkesouveerenteten i dennes republicanske Form. Er det nemlig ikke muligt, at ogsaa indenfor dens constitutionelle Modification et overmægtigt Parti terroriserer Minoriteten og nøder Regeringen til Handlinger, som ere

i hint Parties, men ikke i Folkets, Interesse, saa meget mere, som Regeringen, d. e. Ministeriet, altid maa tages af Parlamentets Majoritet? Hvad hjælper den kongelige Stadsfæstelses Hæmsko, naar Kongen, saasnart en Lov ad parlamentarisk Vei er vedtaget, er moralsk tvungen til at stadfæste den og ikke kan vægre sig derved uden at foranledige en stærk Ophidselse blandt det herskende Parti, der, som Erfaringen lærer, udsætter ham for stor Fare? Men, da Ministrene jo kun med Kongens Samtykke kunne forelægge Lovforslag, saa er jo deres Stadfæstelse dermed allerede paa en Maade forud meddeelt. Og kan det dernæst ikke tænkes, at Regeringen ved forskjellige, paa de Enkeltes Interesser beregnede Midler veed at danne sig et Parti, og ved dettes Hjælp at sætte sin Villie igjennem, hvilket i mange Tilfælde kan blive til Skade for Folket? Hvor det mekaniske Princip raader, som lader Alt komme an paa Vægtskaalens Synken eller Stigen, der er Alt muligt. Med de høitpriste constitutionelle Garantier mod Magtens Misbrug har det altsaa lange Udsigter!

3. En virksom Garanti mod Magtens Misbrug er derfor ganske umulig, naar ikke den guddommelige Lov anerkjendes og efterleves som den afgjørende Norm for Magtens Udøvelse. Statsautoriteten maa stille sig indenfor den religiøs-sædelige Verdensorden; den maa betragte sin Magt som en Deelagtighed i den guddommelige Autoritet, og fra dette Standpunkt tage den guddommelige Lov til Maalestok for sin autoritative Virksomhed. Ene under denne Betingelse kan der vindes en virkelig og virksom Garanti mod Magtens Misbrug. Hvor det *sædelige* Element mangler, hvor de sædelige Magter ere uden al Indflydelse, paa Regeringsmagterne: der hjælper ingen nok saa kunstigt sammensat Mechanisme til Forhindring af Magtens Misbrug. Hvor alle de regerende Factorer blot ledes af deres Interesse, af selvsyge Hensyn til deres egen Fordeel: der kan man gjerne optaarne Bjerge af Forholdsregler mod Magtens Misbrug; Egoismen vil dog tilsidst gennembyrde

alle disse Skranker og benytte selve den kunstige Regeringsmechanisme til at gennemføre sine Øiemed. Ene de sædelige Magter, ene alle Regeringsfactorers i den sædelige Lov begrundede Samvittighedsfuldhed og Retfærdighed kan bringe det Liv i Regeringsmaskineriet, som er en Betingelse for deres Samvirken til Folkets sande Vel. Uden dette Livsprincip hjælper det blotte døde Maskineri ikke.

4. Et andet Fortrin, som det constitutionelle Statsvæsen tilegner sig, bestaaer deri, at det mener at have sikret det arvelige Kongedømme i dets for vor Tid ene mulige Form og bragt det i Overensstemmelse med Tidens Fordringer. Men ogsaa dette har igrunden kun Lidet at sige. Thi Kongen er jo efter de constitutionelle Begreber kun een af de Factorer, som danne Regeringsmaskineriet, og staaer vel i dettes Midtpunkt; men, ligesom i en Maskine den ene Deels Virksomhed stedse er betinget af alle de øvrige Deles tilsvarende Virksomhed, saaledes er ogsaa Kongens autoritative Virksomhed overalt betinget af alle de andre Regeringsmagters Virksomhed, og han kan Intet gjøre uden disse. Vi skulle iøvrigt ikke gaae videre ind paa dette Punkt; men, naar Hegel siger, „at Kongen blot er Statens simple Selv, der kun har at tilføie sit „Ja“ eller: „Jeg vil“ til de offentlige Foranstaltninger“, saa troe vi, at han hermed ikke urigtigt har betegnet den Plads, som Kongedømmet indtager i en constitutionel Forfatning. Factisk er denne begrundet i Folkesouverænetetens Principer, og disse kunne muligviis foreløbigt forsone sig med Kongedømmets ydre Former, men ikke indrømme det en høiere og mere betydningsfuld Stilling.

5. Endelig roser den constitutionelle Statsform sig ganske særligt af, at den har afskaffet det forældede Valgsystem efter Stænder, og ved Indførelse af Valg efter Tallet af Hoveder har skaffet *hele Folket* Deelagtighed i Landets Regering ved at aabne Alle Adgang til den lovgivende Magts Forhandlinger. Men det har for

det første en egen Beskaffenhed med dette : „hele Folket“. Systemet har nemlig en særlig Forkjærlighed for de *indirecte* Valg og opgiver dem nødtigt. Kun hvor Omstændighederne gjøre det nødvendigt, lader det dem fare. Men disse indirecte Valg egne sig aldeles ikke til at give *hele Folket* Andeel i Lovgivningen. Dette Valgsystem indskyder nemlig et Antal Mellempersoner mellem Folket og dets Repræsentanter, og det vælger ikke umiddelbart disse. Denne Fremgangsmaade kommer derfor, som Erfaring lærer, for det meste kun et bestemt Parti tilgode, og egner sig blot til at forfalske Folkets Stemme, navnlig naar Valget af Valgmænd er betinget af Census. Magten kommer nemlig saaledes i Hænderne paa de *Rige*, medens den store Masse af Folket skydes tilside. Det forholder sig altsaa med denne Velgjerning mod „hele Folket“ ligesom med den ovenfor omtalte Forebyggelse af Magtens Misbrug.

(Sluttes.)

Smukke Ord af en Fader.

Josephine Feval, saaledes læse vi i et Blad, den berømte Forfatter Paul Fevals ældste Datter, har forladt Verden for at indtræde i et Kloster hos „Søstrene af Besøgelsen“. Paul Feval, en af vor Tids meest yndede franske Skribenter, er, efterat han fra Protestantismen er vendt tilbage til den katholske Kirke, bleven en sand Apostel, og betjener sig af sit almeenkendte Talent for ved sit Exempel, sine Skrifter og sine Opofrelser at stifte meget Godt. Flere af hans Børn have i Klosterlivet viet sig til Gud. Man vil vist ikke uden Rørelse læse følgende Ord, som han nedskrev i det Øieblik, da Gud ogsaa forlangte hans ældste Datter, hans kjæreste Klenodie, som Offergave af ham. Lader os høre,

hvad han siger derom: „Jeg er et saaret Menneske, hvis Vunder endnu bløde! Vor Herre Jesus har taget mit kjæreste Barn for at unddrage Verden hendes herlige Forstand, hendes Godhed, hendes Ungdom, hendes Skjønhed. Guds barmhjertige, althbydende Villie skee; den være lovet og priset! Mit Huses Sjæl sørger og græder for den Elskede. Vi lide meget, men ere lykkelige derved. Lovet, ja lovet og priset være den søde Herre Jesus, som har taget vort Hjerte! Vi skjenke Dig, o Gud, vi give Dig af ganske Hjerte, af vor hele Villie hende, der her paa Jorden var vor Trøst og vor Kjærlighed. O Jesus, o Maria, elsker, ja elsker hende meget! Ved Tilbagekomsten fra sin Pilgrimsfart til den hellige Martinus' Grav har hun tilbragt 3 Dage hos os. Det Lys, som hun i sit Værelse bestandig holdt brændende foran den Ubesmittedes Billede, brænder endnu, saaledes som hun igaar Aftes har fornyet det. Denne Morgen først er hun gaaet bort. Vi skulle ikke mere see hende, ikke mere have hende om os, hende, hvem vi elske saa høit! Herre, Du seer og kjender mit Hjertes Inderste — Du, o grundbedste, retfærdigste Herre vil ikke miskjende Aarsagen til vore Taarer!“

Kirkelige Efterretninger.

München, 17. Mai. Sidste Søndag har i den her-værende St. Bonifaciuskirke en 34aarig Jødinde modtaget Daabens h. Sacrament. Publicums Tilstrømning ved den sjeldne Høitidelighed var meget stor. Daabs-handlingen blev udført ved Maria-Alteret af en Benedictiner-Pater, og Convertitinden, som bar en hvid Brudeklædning, var synlig greben af den hellige Handling. Hadet imod Guds hellige Kirke gav sig imidlertid ogsaa ved denne Anledning Luft, idet Kirkeforstander-

skabet ved St. Bonifacius nogle Dage før den religiøse Festlighed blev overøst med anonyme Smædebreve. Dersom den omtalte Convertitinde var bleven „frireligiøs“, kun ikke Katholik, da vilde saadanne Ytringer af Had vistnok være udeblevne.

Crefeld. Fra en Simultanskole (religionsløs Blandingsskole) beretter „Niederrh. Volkszt.“ følgende Tilfælde: Et katholsk Barn træder paa Befaling hen til den protestantiske Lærers Pult; denne bemærker, at Barnet i et om Halsen slynget Baand bærer en Medaillon, og spørger det om, hvad det er. Barnet svarer: Et Minde om Kevelaer (et berømt Valfartssted til Guds Moder). Den protestantiske Lærer siger: Skammer du dig ikke ved at bære den Tingest om Halsen? Barnet svarer: Nei! Dertil sagde Læreren: Jeg vilde ikke bære noget saadant, jeg vilde skamme mig derved!

Schweiz. For kort siden ere i Stiftskirken i Einsiedeln af Biskoppen i Chur to Herrer af Zürichs ældste og fornemste Familier blevne optagne i den katholske Kirke og confirmerede. Disse ere Banquier v. Oxelli og Dr. med. Pestalozzi, den Sidste en Millionær. Begge tilhøre, ligesom Muralterne, de protestantiske Familier, som paa Reformationstiden udvandrede fra Italien, og bragte Silkeindustrien til Zürich.

London. For første Gang er her i London en Katholik bleven valgt til Alderman (Raadsherre), nemlig den fra Belgien stammende Hoteleier de Keyser. Dette er „en Begivenhed“, saa meget mere, som der paa Grund af Religionen var agiteret meget stærkt imod denne Candidatur.

Nordamerica. I Jesu Selskabs Noviciat i Frederick i Maryland befinder sig en Student ved Navn Francis Barnum. For ikke længe siden døde i Baltimore hans Onkel, Zenus Barnum og testamenterede ham sin hele Formue til et Beløb af 50,000 Dollars, hvorfra kun et Legat paa 5000 Dollars skulde fradrages. Dog blev der tilføjet den Betingelse for Overtagelsen af Arven, at Arvingen strax skulde forlade „Jesu Selskab“ og aldrig turde blive Præst. Den unge Novice gav Afkald paa Arven, der nu tilfalder en Landbrugsskole.

Den salige Clemens Maria Hofbauer.

† 1820.

Pave Pius VII. kaldte den salige Clemens Maria Hofbauer „en sand Apostel, en stor Helgen og en af Kirkens Søiler“. Født af fattige Forældre i Mähren 1751, kom han tidligt i Bagerlære. Men snart forlod han Verden, fulgte sit Hjertes Trang og levede som Eneboer, indtil Josef II' kirkefjendtlige Love tvang ham til at forlade sin Celle. I Wien, hvorhen han begav sig, tænkte han paa at forberede sig til Præstevielsen, et Ønske som ikke kunde opfyldes, da Kaiseren lod alle Seminarier lukke. Clemens reiste da til Rom, blev Redemptorist og modtog efter endt Studium Præstevielsen. Derefter blev han sendt til Warschau; her arbejdede han samfulde 22 Aar i Herrens Vingaard, indtil han blev landsforviist tillige med sine Ordensbrødre. I Wien udnævntes han nu til Rector ved Ursulerindernes Kirke. Trods de Love, der indskrænkede Kirkens Frihed, selv med Hensyn til dens Cæremonier, forrettede han Gudstjenesten med al mulig Pragt. Ved sin store Iver for Forkyndelsen af Guds Ord lykkedes det ham at gjenoplive Fromheden hos det christne Folk, at bibringe den opvoxende Ungdom en bedre Aand, og føre utallige Vildfarende tilbage til Kirken. For fjerde Gang truedes han med Landsforviisning, men bukkede under for en ondartet Feber den 15de Marts 1820. Pave Pius IX. erklærede ham salig i Aaret 1876.

Troens modige Forsvar.

Den Uforfærdethed, hvormed den salige Clemens Maria afværgede alle Overgreb paa Kirkelærens og den kirkelige Friheds Omraade, skal opmuntre os til at hævde Kirkens Anseelse og til at forsvare dens Rettigheder, naar den bliver angreben.

„Vee mig; jeg er indbildsk, stolt og uvidende; men eet Gode besidder jeg dog: enhver Trevl i mig er katholsk.“
(Sal. Hofbauer.)

Da Hofbauer studerede ved Universitetet i Wien, hørte han en Dag en af Professorerne holde et Foredrag, der stødte an mod Kirkens Lære. Strax reiste han sig og sagde med høi Stemme: „Herr Professor, hvad De der sagde, er ikke katholsk“, og forlod øieblikkelig Salen. Mange Aar senere kom en høitbedaget Geistlig til ham og mindede ham om denne Begivenhed. Det var den samme Professor; ved Hofbauers frimodige Bemærkning var han gaaet i sig selv og havde opgivet Vildfarelsen.

„Staaer faste i een Aand, og strider med mig af een Sjæl for Evangeliets Tro.“

(Philipp. 1, 27.)

Den h. Heribert, Biskop.

† 1021.

Juleaften 999 bleve Indbyggerne i Cöln opbyggede ved det gribende Syn, at see deres nyvalgte Ærkebiskop, en af Rigets fornemste Mænd, holde sit Indtog i Byen barfodet og iført en fattig linned Klædning. Det var den h. Heribert af Kæmmernes berømte Slægt i Worms, og som allerede havde tjent Kirken og Staten med stor Troskab og Held som Domprovst i Worms og Ærkekantsler hos Otto III. Af Ydmyghed havde han afslaaet Bispesædet Würzburg; nu blev han nødt til at tage mod Hyrdestaven i Cöln. Utrættelig virksom som Overhyrde og Sjælesørger, streng mod sig selv, men mild mod Andre, befordrede han det kirkelige Liv i sit store Stift i alle Henseender. De Fattige kaldte han sine Herrer og Talsmænd og betjente dem egenhændig. For sin kaiserlige Vens Sjælero stiftede han Benedictiner-Abbediet Deutz. Hans andægtige Bønner virkede mange Vidundere. Saaledes tilskrev man hans Hellighed, at, medens han under en stor Tørke valfartede til St. Severin, strømmede Regnen ned samtidigt med hans Bodstaarer. I Forudfølelsen af sin nære Død reiste han i Aaret 1021 endnu engang rundt i sit Stift. I Neusz angrebes han af Feber; han bad sin Ven, den salige Elias, Abbed af Gross St. Martin i Cöln, komme og modtog af ham de h. Dødssacramenter. Derefter reiste han opad Rhinen til Cöln, lod sig bringe hen foran det store Crucifix i Domkirken, og døde der den 21de Marts 1021.

Onde Tunger.

En af de farligste Synder finder ofte Vei selv til dem, som befitte sig paa et dydigt Levnet; det er den onde Omtale, der forstyrrer Sindets Fred og giver Anledning til megen Ufred.

„En bagtalerisk Tunge er den spidseste Landse; den saarer tre Gange, nemlig Bagtaleren, Tilhørerens og den Bagtalte.“
(H. Bernardus.)

Saa nær den h. Heribert havde staaet Kaiser Otto III., saa lidt stolede dennes Efterfølger, Kaiser Henrik II., paa den Hellige. Heribert havde ikke stemt for Henrik ved Kaiservalget, og nu benyttede Bagvaskerne enhver Omstændighed, der syntes at tale mod Heribert's Troskab, saa at Verden saae det sjældne Syn, at en hellig Kaiser nærede Uvillie mod en hellig Biskop. Da Henrik ilede til Cöln for at gjøre Ende paa Misforstaaelsen, blev Heriberts Uskyldighed aabenbaret for ham i et Drømmesyn, og begge feirede den hjerteligste Forening i hele Folkets Paasyn.

„Sex Stykker hader Herren, og det syvende er en Vederstyggelighed for Hans Sjæl, nemlig den, som afstedkommer Trætte mellem Brødre.“

(Ordsprog 6, 16, 19.)

Et Speil.

En Dame havde i lang Tid den Skik under alle sine Andagtsøvelser at betjene sig af et Mariabillede. Naar hun betragtede den hellige Jomfrues Øine paa Billedet, sagde hun til sig selv: „O skjønnne Øine, hvor rene ere I ikke! I have stedse kun tjent til at give Gud Æren, og jeg har saa ofte fornærmet ham med mine Øine.“ — Denne Maade at speile sig paa kunde anbefales til vore unge Folk.

Et Par træffende Ytringer af Kirkefædre.

Det hjælper ikke noget at vi leve i Fred med Alle, men føre Krig mod Gud, ligesom det ikke heller kan skade os, selv om Alle bekrige os, naar vi have Fred med Gud.

(Den h. Chrysostomus.)

Sandelig, den bærer med Uret en Christens Navn, som ikke vil efterligne Christus. Hvad kan det gavne dig at hede, hvad du ikke er og at anmasse dig et fremmed Navn?

(Den h. Augustinus.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 10. Juni. 2den Søndag efter PIntse. Barnabas, Apostel. (Aftenandagten i Sct. Ansgars Kirke begynder Kl. 8; ogsaa de følgende 4 Aftener holdes Kl. 8 offentlig Andagt til det Allerehell. Sacrament; sidste Aften med Prædiken og Procession.) — 12. M. Johannes a Sct. Facundo, Bekj. — 13. Tl. Antonius af Padua, Bekj. — 14. O. Basilius, Biskop og Kirkelærer — 15. To. Octav af Christi Legemsfest. — 16. F. Jesu Hjertes Fest (feires offentlig paa først-kommende Søndag.) — 17. L. Gregor VII., Pave.

Søndagen den 18. Juni. 3dle Søndag efter PIntse. Hovedfesten for Jesu guddommelige Hjerter.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet
Griffenfeldtagade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct.
Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½, Eftm.

I Jesu Hjertes Capel

i Kronprindsessegade vil Fredagen den 16. Juni Hovedfesten for Jesu allerhelligste Hjerter høitideligt blive feiret. Kl. 9: Levitmesse, Kl. 8 om Aftenen Velsignelse med Te Deum. Det allerhelligste Sacrament forbliver udstillet hele Dagen fra den første Messe Kl. 7 indtil Velsignelsen.

Mariacongregationen for Ynglinge

afholder Søndagen d. 11. Juni Kl. 8½ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Ægteviiede

i Sct. Ansgars Kirke i Mai Maaned.
Tjener Carl Frederik Peters og Maren Hansen (3. Mai). —
Bogholder August Emil Rudolf Bruhn og Nanny Francisca Bang
(12. Mai).

Dødsfald.

Controlbetjent Christian Vilhelm Christensen (1. Mai).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 25. Fredagen den 16. Juni. 1882.

Indhold: Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki. Ungdommens Patron og Forbillede. Guiseppe Garibaldi. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paris, Frankfurt, Wien.

Det christelige Kongedømme og det moderne constitutionelle Monarki.

(Sluttet.)

VII.

Men, om vi ogsaa see bort herfra og vilde antage, at Systemet var villigt til at indrømme Billigheden af den *directe* Valgform, saa kunne vi dog paa ingen Maade anerkjende dets Fortrin for Valg efter *Stænder*. Disse sidste medføre nemlig, at enhver Stand af sin Midte sender Medlemmer til Folkerepræsentationen, der som saadanne ere bekjendte med enhver Stands Fornødenheder og Interesser, og derfor ogsaa kunne repræsentere disse og godtgjøre Billigheden af deres Fordringer. Saaledes kan enhver Stand være forvissat om, at der

ikke vedtages Noget, der berører dens Interesser, uden at dens egne Repræsentanter, som kjende dens Fornødenheder, deeltage i Forhandlingerne derom. Have derimod Stænderne som saadanne ikke længere nogen Valgberettigelse, da er Alt opløst i den almindelige Statsborgerligheds Chaos; thi, er Tallet af Hoveder det eneste Afgjørende ved Valgene, da faaer Sagen et ganske andet Udseende. Da blive 50—100,000 „Statsborgere“ samlede i een Valgkreds, og disse vælge da en Deputeret, der skal repræsentere hele denne Masse af Vælgere. Denne Samling af Vælgere bestaaer af Folk i de forskjelligste Stillinger, og som drive de forskjelligste Næringsveie og Forretninger; men de maae og kunne alle forlange, at *denne ene* Deputerede skal repræsentere deres Interesser. En saadan moderne Deputeret optræder altsaa med Prætention paa en Viisdom, der grændser til Alvidenhed. Han skal repræsentere baade de forskjelligste christelige Confessioners og Jødernes Interesser, have Indsigt i Alt, hvad der angaaer Handel, Industri, Haandværk, Agerbrug, de arbeidende Classers Stilling i Samfundet, den indre og ydre Politik; han skal kortsagt kunne magte *Alt!* Men, skulde dette virkelig være muligt? Hvem kan da undre sig over, at det gaaer Størstedelen af disse Talsmænd for alle et heelt Folks Anliggender, som det nødvendigt maa gaae dem, der i det praktiske Liv ville forstaae Alt, men forfuske Alt!

2. En egenlig Repræsentation af de forskjelligste Classers og Stænders Interesser er altsaa ved dette Valgsystem efter Tallet af Hoveder næppe mulig; og dette saa meget mindre, som det moderne constitutionelle *Partivæsen* ofte gennemkrydser selv de redeligste Hensigter, som de enkelte Deputerede kunde tænkes at nære. Mange blandt disse kunne muligt have søgt Underretning om, hvad de forskjelligste Classer blandt deres Vælgere ønske at opnaae, hvad de gjerne saae forandret eller fandt at være stemmende med deres Interesser; men Partivæsenet lægger sig strax imellem og tilintetgjør alle

gode Hensigter. Vælgerne ere jo sædvanligt deelte i flere politiske Partier, og det Parti, som tilfældigt har de fleste Stemmer, har altid Sikkerhed for Seiren. Den Deputerede, som har havt de fleste Stemmer for sig, har da forud Alle imod sig, som ikke have valgt ham, fordi de ikke høre til hans Parti. Disse ville da Intet have med ham at gjøre; de betragte ham ikke som *deres* Repræsentant og træde ikke i nogen Forbindelse med ham; og, vilde han opfordre dem til at meddele ham deres Ønsker og Meninger, saa vilde de afvise ham, fordi han ikke hører til deres Parti. Saaledes umuliggjør dette Partivæsen tilsidst aldeles en sand og virkelig Repræsentation af de forskjellige Samfundsclassers Interesser.

3. Heraf følger, at vore moderne lovgivende Forsamlinger ikke ere istand til at varetage de paagjældende Folks sociale og politiske Tarv og afpasse Lovene efter deres virkelige Fornødenheder. Lovene affattes ialmindelig efter abstracte Theorier uden Hensyn til, om de svare til de forskjellige Classers Interesser. Om Folket lider Skade derved, betyder Intet; det er nok, at Theorien opretholdes.

4. Ogsaa med dette Fortrin, som det constitutionelle System lægger Beslag paa, seer det altsaa misligt ud, hvorimod en stændersk Repræsentation altid er og bliver den naturlige, med Samfundets organiske Natur overensstemmende, medens en Repræsentation efter Tallet af Hoveder medfører saamange Misligheder, at der næppe kan være Tale om en sand Tilfredsstillelse af et Folks Fornødenheder. Dette er Grunden til, at Folket ialmindelig kun skjænker saadanne Forsamlinger liden Opmærksomhed og ikke bryder sig stort om deres Forhandlinger. Det mærker altfor vel, at Alt dreier sig om Partiinteresser, af hvilke det ikke føler sig tiltalt, og som det aldrig kan faae Smag for.

5. Hertil kommer endnu en anden Omstændighed. Den constitutionelle Lovgivning hviler, ligesom den republicanske, paa Majoritetsprincippet, saa at et Lovforslag,

der faaer Majoriteten af Stemmerne for sig, derved bliver til Lov. Det er herved ganske ligegyldigt, om den Fleerhed, der udtaler sig for det, er stort eller lille; har det blot een Stemme mere for sig end imod sig, erholder det Lovskraft.

6. Men er dette dog ikke en Monstrositet uden Lige, at betragte hele Lovgivningen som et Regnestykke, hvorved det blot kommer an paa at opdrive een eller flere Stemmer mere for Lovforslagene, for at faae dem gjorte til Love? Hvad bliver der saaledes af *Lovens* saa høit priste *Majestæt*? Hertil kommer endnu, at det ikke sjældent bliver en reen *Tilfældighed*, som gjør Udslaget. I mange Tilfælde er det jo, som den parlamentariske Erfaring næsten daglig lærer, ganske tilfældigt, at et Lovforslag vinder en Majoritet af Stemmer; var dette eller hint ikke skeet, saa vilde det være forblevet i Minoritet, og ikke blevet til Lov, og omvendt. Og dette skeer ikke sjældent med Love, som ere af den største Vigtighed og have en indgribende Betydning for Folket. Hvad skal skaffe Loven og Lovgivningen Agtelse, naar det *blinde Tilfælde* er det Afgjørende? Hvormeget Liberalismen end betoner „Lovens Majestæt“ og proclamerer Agtelsen for Loven som Statsborgerens første Pligt, saa kan man dog ikke tiltroe Folket noget Umuligt. Det kan aldrig faae nogen Agtelse for Loven, naar det veed, at den er et Product af et blindt Tilfælde.

7. Og hvad bliver tilsidst Følgen af et saadant Majoritetstyranni i Lovgivningen? Folket bliver derved deelt i to fjendtlige Leire, som befinde sig i en vedvarende Krigstilstand mod hverandre. Paa den ene Side staaer Majoriteten, paa den anden Minoriteten. Har Majoriteten tilfældigt Raadighed blot over een Stemme mere end Minoriteten, anseer den sig for berettiget til at paatvinge den Love, som den afskyer, og til i Kraft af disse Love at krænke dens Rettigheder, skade dens Interesser og nedslaae alle Fordringer, som den anseer sig for berettiget til at gjøre til Lovgivningen. Er dette

dog ikke den brutaleste Voldsgjerning, som lader sig tænke? Og er det muligt, at en saadan varig Krigstilstand imellem Partierne kan tjene til Folkets og Statens Bedste? Dette er aldeles utænkeligt. En Stat, hvis Lovgivning hviler paa et saa naturstridigt og usædeligt Grundlag, maa tilsidst under denne „Alles Krig mod Alle“ gaae tilgrunde. Den bliver et Legetøi for hensynløse Partier, af hvilke det ene afløser det andet i Volds handlinger mod deres Modpart, indtil engang det hele Folke- og Statsliv opslider sig i disse uophørlige Partikampe.

8. Det er og bliver saaledes under alle Omstændigheder sandt, at den constitutionelle Statsform, *theoretisk* betragtet, ikke er en i sig selv normal og i Samfundets sande Natur grundet Institution, og at den er uforenelig med en christelig Politiks Grundsætninger; den har sin Rod i Folkesouverænetetens Principer, og er derfor en Frugt af en materialistisk Verdensanskuelse. Vistnok kan det ikke nægtes, at det lader sig forene med en christelig Politik, at forbinde praktiske Hensyn med dens ideale Standpunkt, og søge at opnaae sine Formaal ved Benyttelse af de givne virkelige Forhold; men i det Øieblik den tilsidesætter Hensynet til Moralens og Retfærdighedens uforanderlige Idee, og erklærer Interessen og den materielle Magt for den ubetinget ledende Lov og bygger sine Institutioner paa dem, har den ophørt at være en christelig og til Menneskets fornuftige Natur svarende Politik, og hylder *Materialismens* Grundsætninger.

9. *Praktisk* seet, kan og maa man naturligviis i vor Tid affinde sig med det constitutionelle Regeringssystem. En stændersk Folkerepræsentation er nu for Tiden næppe mere mulig, da vi ikke mere have bestemt sondrede Stænder; dem har Liberalismen fuldstændigt henveiret. Men en Folkerepræsentation maa der ialtfald være, og det vilde være en stor Ulykke, om denne Institution ganske skulde forsvinde. Vi maae følgelig for Øieblikket nøies med den Folkerepræsentation, som den

constitutionelle Form for samme byder os. Denne Institution har dog i det mindste det Gode for Minoriteten, at den ikke er fordømt til Taushed, men er i den Stilling, at den offentligt for hele Landet kan protestere mod enhver Forurettelse og forsvare de Grundsætninger, den forfægter. Fra et praktiskt Standpunkt kan og maa altsaa i vor Tid den constitutionelle Statsform i Mangel af noget Bedre anerkjendes som det eneste Mulige.

Ungdommens Patron og Forbillede.

Alle Stænder og Livsaldere have hver sin egen Beskytter og Forbillede blandt Guds Helgener i Himlen. Sct. Heinrich bar en Kaiserkrone; Sct. Knud, Erik, Olaf og Ludvig bare Kongekroner; den h. Zita og Benedict Labre opnaaede en høi Grad af Dyd og Fuldkommenhed, hin som ydmyg Tjenestepige, denne som en stakkels Tigger, der for Guds Skyld bar Armodens Trang og Tryk med Taalmod og aandelig Glæde.

De Fleste, hvis dydige Levnet og salige Endeligt vi beundre, døde enten i en høi eller dog i en moden Alder. Mandig Dyd fordrer jo Mandsmod, og de unge Aar ere som oftest Letsindighedens Aar. Alligevel mangler det ikke paa Dydshelte, om hvilke Viisdommens Ord gjælde, „at de, fuldentde i kort Tid, udfyldte en lang Tid; thi deres Sjæle behagede Gud; derfor hastede han med at tage dem bort fra Ondskabens Midte; de bleve bortrykkede, for at Ondskab ikke skulde omskifte deres Tænkemaade, eller Svig bedrage deres Sjæle.“

Til dem hører den elskelige Sct. Aloysius, en af de meest lysende Stjerner paa Kirkens Himmel. Aloysius tildrager sig des større Beundring, da han ikke blot i kort Tid, men ogsaa tiltrods for særdeles store Hindringer

naaede Fuldkommenhedens Høide. Han var den første-fødte Søn af en Fyrste, ved selve Fødselen bestemt til engang at arve Rang og Rigdom efter sin Fader; han var udstyret med Naturens rigeste Gaver, med et aabent Øie og Hjerte; modtagelig for alle udvortes Indtryk opvoxede han ved de meest glimrende Fyrstehoffer, i Florents og Madrid; ovenikjøbet lagde Faderen an paa, at hans formentlige Arving tidlig maatte blive kjendt med Verden i dens meest tillokkende og fortryllende Skikkelse; saaledes stredes Naade og Natur, Himmel og Jord om hans Hjerte. Kampen var haard og heed, og den stod længe paa; men tilsidst blev det Naaden, der seirede.

Aloysius frasagde sig sin Arveret, for bogstaveligt at kunne følge sin himmelske Mesters Indbydelse: „Vil du være fuldkommen, saa gaa, sælg hvad du eier og giv det til de Fattige, og kom saa og følg mig!“ Sex Aar levede han endnu som en Fattig for Christi Skyld; da hastede Herren med at plukke den pletfrie Lilie og forplante den til den himmelske Have, hvor der ingen Fare er for, at en Blomst kan tage Skade af Rim, Frost eller Storm. Da der grasserede en smitsom Sygdom, helligede den unge Markgreve sig til de Syges Pleie og Hjælp med helt modig Selvopoffrelse. Han selv blev smittet og døde som Kjærlighedens Martyr i en Alder af lidt over 23 Aar, den 21de Juni 1591.

Havde Aloysius vakt Beundring i levende Live, saa skulde han efter sin Død opflamme mangt et christent Hjerte med Kjærlighed til Gud og Dyden. Han blev udmærket med Hædersnavnet „den englelige Yngling“, og medrette; thi, efter hvad hans Skriftefader, den berømte Cardinal Bellarmin, udsagde om hans Sjælstilstand, var han som en Engel i menneskelig Skikkelse. Han havde ingensinde plettet sin hvide Daabsklædning med nogen svær Synd, næppe nogensinde med en ganske frivillig tilgivelig Synd, og ved Guds særdeles naadige Styrelse var han aldrig kommen til at føle Kjødets Braad, endsige at blive saaret af den.

Den kirkelige Kunst ynder at fremstille den englelige Ynglings hjertevindende Skikkelse, holdende en Lilie i Haanden. Thi det kan ogsaa siges om ham: „Den Retfærdige spirer som en Lilie og blomstrer for Herrens Aasyn evindeligt“.

Til den englelige Yngling med Lilien henviser Kirken alle hans Aldersfæller, navnlig dem, som have sat sig et høiere Maal, og paa deres Vei see sig truede af større Farer, — de Ynglinge, der forberede sig til, engang som dannede Mænd at indtage en indflydelsesrigere Stilling i Livet. Studeringernes Vei er en slibrig Vei, omleiret af Fristelser, der gaae ud paa at frarøve den Uforsigtige Uskyld, Hjertefred og, om muligt, selve Troen. Lykkelige ere de Ynglinge, som gaae Veien til Enden uden at tage nogensomhelst Skade! Stort er deres Tal vistnok ikke. Tre Gange lykkeligere ere de Faa, der i vor Tid og vore Forhold slippe heelt uskadte! Kirken gjør derfor som en bekymret Moder, naar den fremstiller Sct. Aloysius for dem som et lysende Mønster paa Hjertets Reenhed og et ægte christeligt Sindelag. Er der end ikke Mange, som kan følge Aloysius' Exempel i Alt, saa er der dog Ingen, der jo kan og skal være besjælet af hans Aand og lade sig veilede af de samme Grundsætninger.

Kirken giver christne Forældre og Opdragere derved et Vink. Herren har betroet dem de Unges Sjæle; han vil engang kræve dem til Regnskab for, hvad han har betroet dem. De gjøre derfor vel i, tidlig at føre dem til Aloysius, Ungdommens Mønster og Forbillede, for at de kunne lære af ham at undflye Synden og holde Guds Bud. „Nord. Kirket.“ har i Aarg. 1875 S. 553 ff. bragt en kortfattet Levnetsbeskrivelse („den h. Aloysius af Gonzaga, Ungdommens Patron og Forbillede“), der ogsaa er udgaaet som Særtryk*); den er en særdeles passende Lecture for Ungdommen, især den modnere Ungdom,

*) Det kan faaes hos d'Hrr. Geistlige. Priis kun 33 Øre.

samt for ethvert gudelskende Hjerte, der længes efter aandelig Opbyggelse.

Aarligt helligholdes Sct. Aloysius' Dødsdag, den 21de Juni, i hele den katholske Kirke, og navnlig i de Gudshuse, som søges af Ungdommen.*) Det er en særdeles smuk og betydningsfuld Skik i mangen en katholsk Skole at indbyde Eleverne til, paa deres englelige Patrons Mindedag at gaae til Skrifte og Communion.

Ja mange fromme Dyrkere af den englelige Yngling, og det ikke blot unge, men ogsaa voxne, samt Børnenes Forældre og Værger, nøies ikke med eengang at lade sig bispise med Englenes Brød; meget mere annamme de Bodens og Alterets Sacrament paa 6 Søndage i Træk til Ære for ham, hvis hele Liv var en uafbrudt Communion-Andagt, og Kirken har godkjendt denne særdeles virksomme Andagtsøvelse. For ydermere at opmuntre dertil, tilbyder den fuldkommen Aflad, som paa hver enkelt af de 6 Søndage kan vindes paa det Vilkaar, at man værdig annammer Sacramenterne samt forretter en eller anden from Øvelse til Ære for Sct. Aloysius.***) Man vælger gjerne enten de 6 Søndage, der gaae umiddelbart forud for d. 21de Juni, eller dem, som følge umiddelbart efter. Dog kan man holde denne Øvelse og vinde Aflad til en hvilkenksomhelst Aarstid, naar kun de 6 Søndage følge hverandre i uafbrudt Række.

P.

*) I Sct. Andreas Kirke i Ordrup holdes der næstkommende Onsdag Kl. 9 Levitmesse. Kl. 7¹/₄ høitidelig Aftengudstjeneste.

**) En kort Betragtning paa hver enkelt af de 6 Søndage findes i „Kirket.“ Aarg. 1880 S. 411 ff.

Giuseppe Garibaldi.*)

Igaarftes (2. Juni) Kl. 6½ døde paa Klippeøen Caprera en Eventyrer, hvis Navn paa det nøieste er knyttet til den italienske Revolutions og den italienske Eenhedsstats Historie, saavel som til Kampen mod Pavedømmet og Kirken. Giuseppe Garibaldi har nu staaet for sin evige Dommer.

Vi lade den Bortkaldte vederfares den Retfærdighed, at han af Naturen var tapper, godmodig, uegennyttig, og paa sin Viis patriotisk og offervillig; men han var tillige en født Fantast og blottet for politisk Dannelse og Indsigt. Hans oprindeligt godmodige Charakter blev imidlertid tidligt forbitret og fordærvet under forskjellige Uheld og haarde Skæbner. Han blev en Tilhænger af Mazzini, som opfyldte ham med dybt Had til det fremmede østerrigske Herredømme og til enhver Autoritet, og særlig Pavedømmet, i hvilket Revolutionen saae Hovedhindringen for dens republicanske Eenhedsbestræbelser og Planer. De hemmelige Selskaber og det italienske Frimureri, hvis Overhoved Garibaldi senere blev, gjorde Resten, saa at den i Begyndelsen ærlige Soldat efterhaanden blev et af diabolisk Had til Religionen besat Menneske, hvis latterlige Raserier i hans komiske Manifeste og Breve vække mere Medlidenhed end Harme.

Garibaldi var af Middelhøide og bar et udtrykfuldt Hoved paa herkuliske Skuldre; hans Hovedhaar og tætte lange Skæg faldt noget i det Rødlige, Udtrykket i hans Ansigt, endog under ofte usigelige Lidelser, ædelt, hans Blik paa eengang fyrigt og venligt, hans Tale simpel, men livlig. Hans Venlighed indtog den politisk udannede italienske Landbefolkning, og hans revolutionære Bedrifter og fremfor Alt hans Kamp mod Paven og Kirken gjorde ham til en Halvgud i den liberale Presses Øine, som i Tydskland først begyndte at lægge Baand paa sin Beundring, da den Utaknemmelige optraadte med sine Rødskjorter mod den tyske Armee i Frankrig, hvor han iøvrigt gjorde en ynkelig Fiasco.

Født d. 4. Juli 1807 i Nizza, saae den mere end 70 Aar gamle Eneboer paa Caprera tilbage paa et Liv, hvis Uro og Omskiftelser der vel næppe kan opvises Mage til. Han begyndte sin Løbebane i Handelsmarinen, tog Deel

*) Meddeelt efter „Germania“ af 3. Juni.

i Sammensværgelsen af 1833 og det uheldige Felttog i Savoyen 1834, flygtede, pleiede Cholerasyge i Marseille, var Partigænger, Skibscapitain og Commandør i Sydamerika, og vendte i 1848 tilbage til Italien og tilbød Kong Carl Albert af Savoyen sin Tjeneste som Friskarehøvding.

Fra denne Tid af havde Garibaldi Deel i enhver italiensk Revolution, men i Begyndelsen kun med ringe Held. Han deeltog i den nysnævnte Konges Felttog mod Østerrigerne, men gik efter dets uheldige Udfald til Bologna, hvor han i November 1848 samlede Friskarer, med hvilke han rykkede ind i Kirkestaten, hvor Mazzini efter Pavens Flugt til Gaëta havde proclameret Republiken. Denne Statsform var Garibaldi's Ideal, og han stemte derfor som Medlem af det romerske Parlament for dens Indførelse, ihvorvel han siden, da alt Haab om en italiensk Republik foreløbigt maatte opgives, med klog Beregning betjente sig af det revolutionære Monarki som et Middel til engang at naae sit væsenlige Formaal. Efter at være fordreven fra Rom, begav han sig til Nordamerika, hvorfra han i 1854 vendte tilbage, for paa Caprera at leve som Landmand.

Efter i Aaret 1856 at være bleven Medlem af det italienske Nationalraad, blev han i 1859 udnævnt til piemontesisk General, tog som saadan Deel i Kampen mod Østerrig, protesterede i Parlamentet mod Afstaaelsen af sin Fødeby Nizza til Frankrig, og forkyndte d. 5. Mai 1860 Kong Victor Emanuel, at han havde i Sinde at ile Sicilianerne, der da befandt sig i Opstand mod den neapolitanske Regering, til Undsætning. Han indskibede sig derpaa med 1000 Frivillige i Genua, landede d. 11. Mai i Marsala, og overtog i Victor Emmanuels Navn Dictaturet over Øen, drog til Fastlandet, og overtog efter flere Fægtninger, i hvilke Størstedelen af de af Revolutionsfeberen berusede kongelige Tropper skjændede deres militære Ære ved at slutte sig til Fribytteren, ogsaa i Neapel i den piemontesiske Konges Navn Dictaturet, men modsatte sig dog foreløbigt Annexionen. Men det var under hans Ophold i Neapel, at han i den revolutionære piemontesiske Konges Navn decreterede en Pension for en Persons Efterladte, som havde lidt Dødsstraf paa Grund af et snigmorderisk Atentat paa Neapels legitime Konge Frants II., hvilken Pension den italienske Regering endnu stedse aarligt udbetaler!

Efter Syditaliens og lidt senere Mellemitaliens An-
nexion til Kongeriget Sardinien blev Kirkestatens Ind-
lemmelse i den nye italienske Eenhedsstat med Rom
som dennes Hovedstad Maalet for Garibaldi's fremtidige
Idræt. I Aaret 1862 undveg han pludseligt fra Caprera,
for i Sicilien at organisere Friskarer mod Rom, men blev
efter sin Landing i Calabrien slaaet af de kongelige
Tropper*) ved Aspromonte, hvor han under Kampen
blev let saaret. Fra nu af blev hans stadige Løsen:
„Rom eller Døden!“ Han var nemlig vel bleven Krigs-
fange, men blev strax amnesteret og holdt sig i den første
Tid rolig paa Caprera. Men i Aaret 1864 gik han til
England, hvor hans Venner beredte ham en glimrende
Modtagelse, og hvor han endog havde den Ære, at dette
Lands tilkommende Konge, Prindsen af Wales, gjorde
ham sin Opvartning. England pustede atter dengang til
Revolutionens Ild i alle Lande, hvor den ulmede, og feterede
dens Repræsentanter, indtil det i Irland endelig selv har
faaet en Forsmag paa Revolutionens og Sammensvær-
gelsens Frugter.

Under Krigen i 1866 mellem Preussen og Østerrig
høstede Garibaldi, som Øverstcommanderende over 20
Batailloner, i Tyrol kun fattige Laurbær. Men, da han
saa Venedig som en stegt Due falde de italienske Mund-
helte i Gabet, søgte han at gennemføre det samme Ex-
periment med Hensyn til Rom. Under den Regerings
Øine, som havde forpligtet sig til at respectere det ro-
merske Gebets Integritet, gjorde han Propaganda for en
Invasion og samlede Friskarebander. Paa den famøse
Fredscongres i Genf skammede en af Talerne sig
ikke ved at feire den revolutionære Fribytter som „en
anden Messias“ og hilse ham som et levende „Afbillede
af Christus“. Det var nemlig det internationale Fritænkeri
mindre magtpaaliggende at give Rom en Hovedstad, end
at bibringe Pavedømmet, Kirken og enhver positiv Religion
Dødsstødet. Hvad man dengang nægtede, har man siden
aabent nok tilstaaet!

Ikke længe efter viste Garibaldi sig atter med sine
Rødskjorter i Kirkestaten; men han blev her med nogle
faa Ledsagere paagrebet af den piemontesiske Regering,
bragt til Caprera og bevogtet af Krigsskibe. Det lykkes
des ham imidlertid at undslippe sine Vogtere; men han

*) de piemontesiske; Victor Emmanuel havde nemlig forpligtet
sig til ikke at antaste det Romerske Gebet.

blev ved Mentana fuldstændigt slaaet af de pavelige Tropper, faldt atter i Piemontesernes Hænder og blev paany interneret paa Caprera. I Aaret 1871 blamerede han sig ved den Bistand han ydede de franske Republicanere mod den tyske Armee. Garibaldi havde nemlig altid hadet Napoleon III. og anseet Kaiserdømmets Undergang for den største Velgjerning mod det franske Folk; han fandt det derfor i den republicanske Sags Interesse forsvarligt, at forraade og ødelægge den franske Rhonearmee ved et længere uvirksomt Ophold i Dijon, der gjorde det muligt for den tyske Sydarmee at overskride Côte d'Or.

I Aaret 1874 udsatte den italienske Regering en colossal Dotation for Garibaldi, og ved denne Taushedspris, som efter Omstændighederne blev forhøiet, tilkjøbte Ministrene sig nogenlunde Ro i det Indre for den fantastiske Eventyrers betænkelige republicanske Projecter. Dotationen anvendte Garibaldi deels til Kjøb af Landstrækninger omkring Rom, deels til Regulering af Tibrens Løb.

Den Gamle paa Caprera havde imidlertid conspireret altfor længe, til at han for den nysomtalte Taushedspris skulde lade sig fordømme til fuldstændig Daadløshed. For fire Aar siden stillede han sig i Spidsen for „Irredenta“,*) agiterede, da han kom til Rom, for den almindelige Stemmeret, og antog forrige Aar i Anledning af hans republicanske Svigersøns Canzios Fængsling en truende Holdning i Genua, men lod sig dog ved Ministrenes Smigrerier og klingende Mønt snart bevæge til at vende tilbage til sin Ø, hvor han nylig paa en Kjøretour havde et Uheld, som nødte ham til at lade sig bringe til Neapel. Læserne have udentvivl hans i Marts d. A. stedfundne Deeltagelse i Jubilæet for den sicilianske Vespe r, saavel som hans Brandskrivelser mod Kirken og hans i disse mod den h. Fader udslyngede Forhaanelser i frisk Erindring.

Den italienske Regering er nu ved Garibaldi's Død bleven befriet for en Fredsførstyrer, der vel ikke mere personlig, men dog som Udhængsskilt og Basunblæser for den republicanske Bevægelse under visse Omstændigheder kunde blive den temmelig farlig. Det unge Italien vil (som man nu allerede hører) naturligtviis berede

*) o: det „Ubefriede“ (Triest); saaledes kaldes det italienske Parti, som for enhver Priis tilstræber Erobringen af Triest og dens Anuexion.

den Afdøde en pompøs Begravelse og sandsynligviis føre hans Lig til Rom, og det vil da ikke mangle paa Demonstrationer. Mange af Garibaldis Kampfæller have før deres Død forsonet sig med Gud og Kirken; men den Afdødes skrækkelige Blasfenier, hans med Aarene tiltagne, til Forrykthed grændsende Had til Religionen lade ikke formode, at denne Himlens Gunst er bleven ham til Deel. Han staaer nu for den evige Dommer, og en Christen har kun det Ønske tilbage: Maatte Gud være hans Sjæl naadig!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Siden 1870 have forskellige protestantiske Sectar her oprettet henimod ti Kirker eller Bedehuse. Antallet af disses samtlige Tilhængere regnes imidlertid efter aldeles tilforladelige Angivelser kun til høist 350 Medlemmer. Valdenserne tælle af deres Folk 70, de frie Baptister med 2 Bedesale 55, de strenge Baptister kun 10, de episkopale Methodister 40, de Wesleyanske Methodister en Civilmenighed paa 60 og en Militærmenighed paa 40, endelig „den frie italienske Kirke“ 40; fem andre Kirker ere udelukkende bestemte for tyske og engelske Fremmede.

— Den h. Fader modtog d. 22. Mai i festlig Audients henimod 300 Arbejderdeputerede fra Piemont og Toscana, der mødte med 13 Faner. Paven holdt en betydningsfuld Tiltale, hvori han viste, at den katolske Kirke altid har været og altid vil være Haandværkernes og Arbeidernes bedste Raadgiver og sande Velgjører. 11 Cardinaler vare tilstede ved denne Modtagelse.

Paris. Som det fremgaaer af Aarsberetningen for Jesu-Barndoms-Forening for 1881, var Jubilæumsaaret overordenligt velsignelsesrigt for Foreningen. Offergaverne have i dette Aar i mange Dioceses næsten fordoblet sig. Hvor godt disse Gaver blive anvendte, viser en Fremlæggelse af Beretningen over Frugterne af denne Kjærlighedsgjæring. Herefter kunde af de Gaver, som fra Europa i 1880 tilflød Foreningen, mere end 444,000 Hedningebørn døbes, og 100,000 Børn anbringes til Opdragelse i christelige Anstalter. Disse Børn blive senere

Apostle i deres Familier og bevirke talrige Omvendelser. Børn, som udgik fra dem, bleve Grundlæggere af hele christelige Landsbyer, derfor ere de de christelige Missionærers Glæde og Trøst. Ved Foreningens Offere kunde 86 Missioner, 103 Huse, 387 Vaisenhuse og 1,838 Skoler understøttes i Missionslandene. Til hvor rige Forhaabninger for den christelige Dannelse berettiger ikke dette Resultat? Fremdeles tiltager Løskjøbelsen af Negerbørn, af ulykkelige Slavebørn, stedse mere og vil vinde endnu større Udstrækning, jo rigeligere Foreningens Offere flyde.

Frankfurt a. M. Som der meddeles fra god Kilde vil Tydskslands katholske Foreningers Generalforsamling i dette Aar finde Sted her i den første Halvdeel af September Maaned. Som bekjendt har i 1863 Frankfurt allerede eengang seet Generalforsamlingen inden sine Mure. Omendskjøndt den gamle Kaiserstad ikke er nogen udelukkende katholsk By, tæller den dog mange trofaste Katholiker, der ville vide at skatte denne Ære. De talrige katholske Foreninger og Selskaber ville i første Linie føle sig kaldede til at indsætte deres Kræfter paa et værdigt Udfald af Forsamlingen.

Wien. I Østerrig ere nu ni kvindelige og tre mandlige Straffe- og Forbedringsanstalter bleven anbetroede til de barmhjertige Søstres Omsorg. De officielle Beretninger desangaaende lyde særdeles gunstigt, og gjentagne Undersøgelser gawe langt glædeligere Resultater, end man ved den gennemgribende nye Organisering af denne vanskelige Administration kunde vente. Derfor staaer en Forøgelse af de klosterlige Deceptionsanstalter i nær Udsigt.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 18. Juni. 3de Søndag efter Plutse. Jesu Hjertes Fest. (I Sct. Ansgars Kirke: Kl. 10 Form. Levitmesse med Prædiken. Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken.) — 19. M. Juliane af Falkoneri, Jomfru. — 20. Tl. Angela Mericia, Jomfru og Ordensstifterinde. — 21. O. Aloysius, Bekj. — 22. To. Frants Caracciolo, Bekj. — 23. F. Hermenegild, Martyr. — 24. L. (Vigiliefastedag.) Johannes den Døber.

Søndagen den 25. Juni. 4de Søndag efter Plutse. De h. Apostelfyrster Petri og Paull festlige Mindedag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 højtidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 26. Fredagen den 23. Juni. 1882.

Indhold: Pharisæisme Verdens Religion. Dr. Bernhard Höting. Garibaldi's Død. Kirkelige Efterretninger: Steiermark, America.

Pharisæisme Verdens Religion.*)

„Gud, vær mig Synder naadig!“ Luc.
18, 18.

Disse Ord i Evangeliet kunne betragtes som et væsentligt Udtryk for Modsætningen mellem den christelige Religion og alle andre Former for Gudstilbedelse og Troeslærdomme, som i ældre og nyere Tider have udbredt sig over Jorden. Vi bekjende i hine Ord vor Syndighed og bede om Naade. Hermed vil jeg dog ikke sige, at Forestillingen om et Syndefald og Opreisningen af samme først er bleven Verden bekjendt ved Christendommen,

*) Prædiken af Cardinal Newman, holdt i Universitetskirken i Dublin paa 10de Søndag efter Pindse 1856. („Sermons, preached on various occasions“; London 1857.)

og at der udenfor denne ikke findes Spor af den. Det bør tvertimod fremhæves, at hellige Skikke, der sindbilledligt hentyde paa Synd og Skyld og tilsigte Forsoning og Tilgivelse, mere eller mindre ere et Fælledeise for alle Religioner. Men der er den Eiendommelighed ved det Nyes som allerede ved det Gamle Testaments Religion, at Bekjendelsen af Synden sammensmelter med Begrebet om den fuldkomneste Hellighed, og at de mønsterværdigste Guds Tjenere, vor Histories ypperste Heroer, ikke ere og ikke kunne være Andet end forløste og benaadede Syndere, — at de i deres Hjerter uafledeligt ere gennemtrængte af denne Bevidsthed, som ledsager dem til deres fuldkomne Salighed i Himlen. Denne Bekjendelse paanøder sig ikke blot de Nyomvendte eller Faldne; den er ikke blot et Nødraab, som kun lyder fra svage dødelige Menneskers Læber, hvor overalt i den vide Verden disse bukke under for dette Livs Fristelser; den er de Helliges Lovsang, den Seirssang, som de Salige under Harpeklang synge for deres guddommelige Forlørsers Throne: „Du er bleven myrdet, og har med dit Blod løskjøbt os for Gud af alle Stammer og Tungemaal og Folk og Nationer.*)“

Men hvad der for de Hellige i Himlen er en udtømmelig Gjenstand for Taksigelse, det byder dem, medens de endnu leve her paa Jorden Stof til en uafledelig Øvelse i *Ydmyghed*. Hvor store end deres Fremskridt i det aandelige Liv kunne være, saa ophøre de dog aldrig knælende at slaae sig for Brystet; thi de mene sig aldrig at være frie for Synden, saalænge de endnu leve i Kjødet. Var dog hverken Frelseren selv, Han, Guds Søn i Kjødet, Han, som var uendelig ophøiet over al Synd, — og var ei heller hans uplettede Moder, Hun, hvem *Hans Naade* fra hendes Tilværelses første Øieblik havde beklædt med Hellighed og bevaret fri for al Andeel i den nedarvede Skyld, — vare dog *ikke engang de*, for-

*) Aab. 5, 9.

saavidt de vare Adamsbørn, fritagne for Døden, denne umiddelbare og meest iøinefaldende Straf for Synden! Hvor meget mindre da endog de høiest Benaadede af hin hæderkronede Skare, som Han har tvættet rene i sit Blod; de glemme aldrig, hvad de ved Fødselen vare; de bekjende Alle uden Undtagelse, at de ere Adams Børn, at de af Naturen ere det Samme som deres Brødre, behæftede med Svagheder, saalænge de vandre i Kjødet, hvor stor en Naade der end kan være skjænket dem, og hvor god en Brug de end kunne have gjort af den. Andre see beundrende op til dem; selv see de altid op til Gud; Andre prise deres Fortjenester; selv tale de kun om deres Mangler. Den skyldfri Ungdom og den modnede Alder, de som mindst have syndet og meest have angret, det uskyldige Barn og den graahærdede Olding — Alle gjentage de stedse den ene Bøn: „Gud, vær mig Synder naadig!“ Saaledes den h. Aloysius, og han ikke mindre end den h. Ignatius; saaledes den h. Rosa, i Aar den yngste blandt de Hellige, hun, der allerede som Barn underkastede sit spæde Legeme de haardeste Bodsøvelser; ligesaa den h. Philip Neri, som i sin høie Alder, naar man roste ham, raabte høit: „Gaa dog, jeg er en Satan, og ingen Hellig!“ og som, naar han gik til Herrens Bord, aabent erklærede, at han „ikke duede til Andet, end til at gjøre Ondt.“ En saadan Selvfordreelse, siger jeg, er en Christi Tjeners sande Underpant og Besegling, og hertil hentyde ogsaa Herrens egne Ord, naar han ved en anden Leilighed siger: „Jeg er ikke kommen for at kalde Retfærdige, men Syndere,“*) ligesom han høitideligt stadfæster og indskærper det i Slutningen af vor evangeliske Fortælling: „Enhver, som ophøier sig selv, skal fornedres, og Enhver, som fornedrer sig selv, skal ophøies.“**)

I see, mine Brødre, at Dette er noget ganske Andet

*) Matth. 9, 13.

**) Luc. 18, 14.

end hin i ubestemt Almindelighed holdte Aerkjendelse af den menneskelige Syndighed og af en Forsonings Nødvendighed, saaledes som denne udtaler sig i alle Folkereligioner, som fordem beherskede Verden, eller endnu beherske den. I dem bliver *Skylden* altid tilregnet Personen som saadan, eller den bliver tænkt som stedlig begrændset og knyttet til denne eller hin Handling, hvormed hele Folk eller Stater og deres Styrere kunde have besmittet sig, og for hvilke man fandt en tilsvarende Afsoning nødvendig. Eller ogsaa skulde den Offrende derved ikke i egenlig Forstand personlig renses, men snarere blot, inden han bragte sit Offer, høitideligt forberedes og indledes i den hellige Handling. Alle saadanne Skikke maae utvivlsomt betragtes som Levninger af den sande Religion, som Tegn og Vidnesbyrd om den, der baade i sig selv ere værdifulde og tillige hentyde til noget Høiere; men de hæve sig ikke til den christelige Læres Bestemthed og Dybde: „Intet Menneske er retfærdigt; Alle have syndet og fattes Roes for Gud“;*) „ikke for de retfærdige Gjerningers Skyld, som vi have gjort, men efter sin Barmhertighed har Han frelst os.**“) I enhver anden Religion og menneskelig Viisdomslære hed det og heder det endnu, at den store Mængde af Menneskene unægteligt er ond, men at et Mindretal dog er godt: og, hvor Tanken hævede sig fra de vankundige og vildfarende Masser til de udvalgte Bærere af den menneskelige Værdighed, der saae man saagodtsom ganske bort fra Begrebet om *Skyld*, og dannede sig en Forestilling om en fuldkommen, sig selv i alle Maader fyldestgjørende Sandhed og Viisdom. Dette var et Slags pletfri Dyd, som behagede sig i Selvbeskuelse, som ikke trængte til nogetsomhelst Andet, og som meente sig forvissat om Løn ene for sin egen Fortræffeligheds Skyld. De Skildringer og Fortællinger om gode og fromme Mennesker,

*) Rom. 3, 10. 23.

**) Tit. 3, 5.

som vi finde hos de Gamle, ere ofte skjønne og tillade en belærende Forklaring; men, betragter man dem nøiere, have de den væsenlige Mangel, at de *ikke* tale om *Synden*, og at de synes ganske at udelukke Selvfornedrelse og Ydmyghed fra de Dyden eiendommelige Egenskaber. Jeg erindrer Eder her, kjære Brødre, om en skjøn Fortælling, som I Alle engang have læst hos en af de gamle Classikere; jo skjønnere den nemlig er, desto mere tjener den mit nærværende Øiemed; thi det er netop ved Modsætningen, at det Utilfredsstillende ved den bliver indlysende. Denne Mangel bestaaer deri, at den vel i en vis Betydning prædiker Fromhed, men en *Fromhed uden Ydmyghed*. Naar derimod Psalmisten vil sige os, hvori *Menneskets sande Lykke* bestaaer, udraaber han: „Salige ere de, hvis Misgjerninger ere tilgivne, og hvis Synder ere skjulte; salig den Mand, hvem Herren ikke tilregner Misgjerning.“*) Dette er den Salighed, som Evangeliet bringer; hvor forskjellig derfra er dog det Begreb, som alle af denne Verdens Jordbund fremvoxede Religioner forbinde med Ordet *Lykke!* En af de berømteste græske Vise besøgte engang den for sin umaadelige Rigdom og Glands høitpriste Konge i Lydien, og denne gjorde ham, efter at have viist ham alle sine Herligheder og Skatte, det Spørpsmaal: hvem han ansaae for det lykkeligste af alle de Mennesker, som han kjendte. Philosophen nævnede da ikke Kongen selv, men en af hans Medborgere som den værdigste Bærer af hans Begreb om menneskelig Fuldkommenhed. „Det lykkeligste Menneske“, sagde han, „var Tellus fra Athen; thi han levede i en blomstrende Stad, saae Børn og Børnebørn i lykkelige Forhold, og endelig, da der udbrød Krig med en Nabostat, tog han Deel i den, bidrog til at jage Fjenden paa Flugt, døde en hæderlig Død, og blev paa Byens Bekostning med offentlige Æresbeviisninger begravet paa det Sted, hvor han var falden“. Da Kongen

*) Ps. 31, 1.

derpaa spurgte Solon, hvem der efter hans Mening kom Tellus nærmest, nævnte den Vise to Brødre, der havde seiret i de hellige Lege, og som af Mangel paa Lastdyr spændte sig selv for Vognen, for at kjøre deres Moder, der var Præstinde, til Templet. Det forsamlede Folk ydede dem i høie Toner sin Beundring, medens deres Moder bad for dem om det Bedste, som Guderne kunde give Menneskene. De toge nu Deel i Offeret og Festmaaltidet, lagde sig til at sove i Templet og stode ikke mere op. — Hvem nægter vel den Skjønhed, der ligger i disse Fortællinger, men just derfor vælger jeg dem som Exempler; disse, som alle de øvrige, stille os nemlig Mennesker for Øie, som ikke i fjerneste Maade gave den Tanke Rum, at de kunde have nogen Regning af Betydenhed at afslutte med Himlen — Mennesker, som meente, at de kun havde Pligter at opfylde, som ikke gjorde strenge Fordringer, og at de virkelig opfyldte dem!

I ville maaskee spørge, mine Brødre, om dette *hedske* Begreb om vort Forhold til Guddommen dog ikke i Grunden er mere ophøiet end det, som jeg fortrinsviis har betegnet som det *christelige*; thi at tjene Gud med en saadan uforstyrret Ro og med en over al Tvivl hævet Tillid er vistnok det Høieste, hvortil en Skabning kan hæve sig, den værdigste Tjeneste, som det kan vise sin Skaber. Ja, dette er unægteligt den ædleste og fuldkomneste Gudsdyrkelse. Den have Englene altid øvet; den øve nu de fuldendte Retfærdiges Sjæle, og saaledes vil engang efter den almindelige Opstandelse den store Skare af Forklarede tjene Gud. Men her er Talen om *Menneskets virkelige Tilstand* i denne Verden, og da paa-staaer jeg, at enhver Maalestok for vor Pligt, som ikke overtyder os om væsenlige og mangfoldige Krænkelser af den, samt om vor Udygtighed til, af egen Kraft at vorde Gud velbehagelige, er, saasnart vi have Øiet aabent for, hvad vi nu eengang ere — usand, og at enhver Leveregel, som gjør os veltilfredse med os selv, uden at lade os føle Frygt, Banghed og Ydmygelse, er et for-

fængeligt Bedrag. Her vil en Blind lede en anden Blind! Af denne Beskaffenhed er, snart i en, snart i en anden Skikkelse *Verdens Religion* allevegne udenfor Kirken.

Naar den naturlige *Samvittighed* efter en den indplantet Drivt vilde hæve sig til en højere Sfære og benytte de Midler til Oplysning, som udenfra paa ethvert Sted og til enhver Tid og i forskjælligt Maal tilbyde sig: saa vilde den tilvisse aabenbare Menneskene Meget om deres Pligter mod Gud og Næsten, og ved Forsynets og Naadens Haand føre dem til den religiøse Erkjendelses fulde Lys. Men Mennesket er ialmindelighed tilfreds med, at denne indre Stemme siger ham saa Lidet som muligt, og gjør sig ingen Uleilighed med at vinde Forestillinger om sit Forhold til den Verden, som omgiver ham, og til dens Skaber, der kunde være sandere og rigtigere end dem, som ere opvoxede med ham. Saaledes tilegner han sig vel en Deel, men heller ikke mere end en Deel af den sædelige Lov; han faaer næppe engang noget Begreb om *Hellighed*; thi, istedetfor at føre al sin Gjøren og Laden tilbage til den rette Kilde, til Bevæggrundene, bedømmer han ialmindelighed deres Værd efter deres Virkninger og det ydre Skin. Saaledes tager det store Fleertal af Menneskene overalt og til enhver Tid denne Sag; de have ikke den almægtige Guds „Billede og Lignelse“ for Øie, og spørge sig ikke selv om, hvad der behager Ham. Gjorde de derimod dette, da vilde de snart indsee, hvor store Ting Han fordrer af os, og de vilde for Alvor nærme sig til Ham, for at bede om Tilgivelse for hvad de have feilet, og om Kraft til noget Bedre. Men, just fordi de ikke søge at behage Ham, føle de et stedse voxende Velbehag ved sig selv. Thi den snevre og fattige Kreds af Pligter, der saaledes har affundet sig med de guddommelige Bud, er for dem netop stor nok, til at de kunne udfylde den; eller rettere sagt: de danne sig den saaledes, og holde sig til den, *fordi* de formaae at udfylde den. Saaledes ville de fyldestgjøre sig selv med en selvtilfreds Begrændsning: de leve sig ind i den Indbildning,

at de meget godt vide, hvad de have at gjøre, og at de ogsaa i alle Maader gjøre det. De ere følgelig veltilfredse med sig selv, sætte stor Priis paa deres egne Fortjener, og have ikke mindste Frygt for en tilkommende Dom, som deres Liv muligt kunde blive underkastet, ihvorvel deres Religion næsten udelukkende kun bestaaer i visse udvortes Skikke og de knap engang tillægge disse synderlig stor Betydning.

(Slattes.)

Dr. Bernard Höting,

den nylig viede *Biskop af Osnabrück*, har udstedt et Hyrdebrev til de Troende i sit Dioces. I Begreb med at bestige Bispestolen, kaster han et Blik paa dens tusindaarige Historie.

Den blev reist under Kaiser Carl den Stores skjærmende Arm. Alt Landet fra Nordsøens frisiske Bred ligetil Midten af Westfalen var oprindelig den underlagt. Hærgende Storme rasede; de ødelagde alle de øvrige Bispedømmer, som fordum blomstrede langsmed Vesterhavet (Børglum, Viborg, Ribe, Slesvig, Hamborg-Bremen, Utrecht); Bispedømmet Osnabrück var det eneste, der stedse vedblev at bestaae, om det end tidt under Tidernes Omskiftelser blev rystet, og i enkelte Dele — Grevskabet Lingen — en Tidlang blev hjem søgt paa en Maade, der nok kan kalde irske Tilstande i Erindring.

Saaledes have de Troende der efter deres Forfædre fra Arilds Tid arvet Kjærlighed til og Offervillighed for de religiøse Goder. Deres Retroenhed har i de sidste Dage staaet sin Prøve: Gammelkatholicismen har ikke faaet Indpas hos dem. Jordbunden er modtagelig og ovenikjøbet omhyggelig dyrket og beplantet af de to sidste Biskopper — *Paulus Melchers*, for Tiden Ærke-

biskop af Cöln, og den for 4 Aar siden hedengangne Biskop *Johann Heinrich Beckmann* — med apostolisk Nidkjerhed og Klogskab. Ageren opmuntrer til freidigt Arbeide og vil vistnok belønne den ihærdige Pleie med mangefold Frugt, naar Gud Herren (hvad der jo tør haabes) vedbliver at give Velsignelse og Væxt.

Vi Katholiker i Danmark, som Biskopperne i Osna-brück forinden havde Overtilsynet med, forene vore Bønner med den høiærværdigste Prælats og hans Dioce-saneres, forat disse glade Forhaabninger maae gaae i Opfyldelse.

I et senere Afsnit omhandler den nye Overhyrde, hvis Hjord for største Delen lever spredt blandt Anderledes-Troende, hvilke *Pligter Katholikerne* have, og hvorledes de bør forholde sig overfor deres *ikke-katholske Medchristne*. Og det turde vel just være denne Deel af Hyrdebrevet, som har særdeles Interesse for Kirketidendens Læsere.

„De sidste Tidens Begivenheder, siger Biskoppen, have bidraget til at vække og skærpe Bevidstheden om Mod-sætningerne imellem de forskjællige christne Bekjendelser. Derfor er det hans oprigtige Ønske og alvorlige Stræben at gjøre Sit for, at alle Katholiker i Bispedømmet, som hidtil, saa fremdeles, leve i hørgerlig Fred og god Forstaaelse med deres adskilte Brødre, med hvem de boe sammen og omgaaes. I borgerlig Henseende have de jo lige Rettigheder og Pligter; i religiøs Henseende ere de knyttede til hverandre ved samme Daab, samme Tro paa Jesus Christus, den levende Guds Søn, og samme Endemaal, den evige Salighed i Himlen.

„Ingen maa altsaa krænkes eller tilbagesættes for Religionens Skyld. Bør vi end ansee en Andens Tro for vildfarende, saa maae vi dog agte og respectere den, forsaavidt den er hans personlige, ham hellige Overbevisning og en Samvittighedssag, om hvilken det ene tilkommer Gud Herren at dømme.

„Paa den anden Side kunne vi ikke Andet end op-

rigtigt ønske, at alle de Naadeskatte, hvilke vi selv kunne glæde os ved, ogsaa maatte blive Andre tildeel. Men hertil driver os ikke nogensomhelst egennyttig Interesse, men ene og alene den hellige Pligt, der byder os at elske vor Næste som os selv. Heller ikke maa det skee ved andre Midler end ved den under Guds Naadebistand paa personlig Overbeviisning grundede Tro.

„Forøvrigt bør vi rette os efter de Grundsætninger, der udtales i vore Bekjendelsesskrivter og andre almeen-kirkelige Forskrivter; de ere tilgængelige for Alle, saa hver den, som ønsker det, kan gjøre sig bekjendt med dem. Ingen maa forlange, at vi skulle opgive eller fornægte dem; vi kunne meget mere vente, at vor Gjøren og Laden i religiøs og kirkelig Henseende bliver bedømt efter dem.

„Derhos ville vi føre en ædel Kappelstrid i at udvise christelig Kjærlighed og øve alle Dyder i det borgerlige Samkvem samt i det offentlige og huuslige Samliv.“

Man beskylder vor hellige Kirke saa gjerne for Intolerance. Men mon det, som her prædiktes, er Intolerance? Eller mon Nogen vil paastaae, at den nye Biskop, som Paven selv af særdeles Tillid har kaldet til, under særdeles vanskelige Forhold at hævde Kirkens Lære og Rettigheder, ikke prædiker de ægte katholske Grundsætninger og Anskuelser?

r.

Garibaldi's Død

har givet alle Blade og af alle Farver Anledning til at udtale sig om den Mand, der var en af Hovedrepræsentanterne for det nittende Aarhundredes revolutionære Aand.

Det er en Selvfølge, at Udtalelserne gaae i modsat Retning. De Blade, der uden faste Grundsætninger beklappe Enhver, som har Held med sig, hæve G. til Skyerne; hvad han havde gjort til sit Livs Hovedformaal, er jo tildeels opnaaet: Østerrig er jaget ud af Italien;

de legitime Fyrsters Throner ere kuldcastede og sønder-
slaaede; hele Landet fra Alperne til Sydspidsen af Sici-
lien kaldes et enigt Kongerige. — De revolutionære Blade,
der prædike Oprør mod den bestaaende politiske og
sociale Orden samt kæmpe mod Gud, Religion og Kirke,
tilbede G.; han selv har jo ført denne Kamp til sit sidste
Aandedrag og opmuntret dertil i hadefulde Proclamationer.
— De conservative Blade, der forsvare Religion, Sæde-
lighed og Ret, kunne ikke andet end brændemærke ham
som en af Legitimitetens, Pavedømmets og Troens had-
skeste Modstandere, samt fordømme hans Aand, Grundsæt-
ninger og Bestræbelser; og hvor skaansomt og tilbage-
holdende de end omtale den Afdødes Person, vide de
dog intet Bedre at anføre, for nogenledes at undskylde
ham, end det, at han var ærligere end mange af hans
Aands- og Partifæller, holdt sig fri for Hykleri og kæm-
pede med aabent Vizir.

Alle ere enige om, at G. var en fyrig Revolutionær,
uden synderlig Begavelse — man har endog kaldt i Erin-
dring, hvad en italiensk Statsmand, Massimo d'Azeglio,
har sagt om ham: „G. har et Hjerte som af Guld, men
et Hoved som en Bøffels“ — dristig, forvoven, hensyns-
og samvittighedsløs, og som Følge heraf idethele heldig
i sine Foretagender.

Blandt Alt, hvad Pressen har fremdraget i Anledning
af hans Død, turde to Actstykker vel være af særdeles
Interesse for „Kirket.“s Læsere.

Det første er et Brev, der opbevares i det vaticanske
Bibliothek. Garibaldi har skrevet det egenhændig d. 20.
October 1847 til Bedini, den pavelige Internuntius i Bra-
silien, hvor han dengang opholdt sig. Deri heder det
blandt Andet: „Petri Stol hviler paa Grundvolde, som
menneskelig Magt hverken kan tilintetgjøre eller rokke.
Skulde Hs. Hellighed behage at benytte sig af vore i
Vaabenbrug øvede Arme, saa behøve vi vel ikke at sige,
at vi nu beredvilligere end nogensinde vilde hellige dem
til Ham, der allerede har gjort Saameget for Italien og
Kirken.“ Saaledes G. i Oct. 1847. Det var jo den Tid,
da de Liberale endnu logrede for Pius IX. i Haab om,
i ham at have fundet et Redskab til at gennemføre
deres Planer. Et Aar senere tog G. ikke i Betænkning
at jage „Italiens Velgjører“ i Landflygtighed og proclamere
Republiken i Rom.

Det andet giver en interessant Oplysning om, hvad den
preussiske Regering dengang dømte om G.s Voldgjerninger

og Retsbrud i 1860. G. havde med sine „Tusinde“, en Friskare af Revolutionære, gjort Landgang i Sicilien, overtaget Dictaturet over Øen paa Victor Emmanuel af Sardinien's Vegne og ifølge Forræderi i den neapolitanske Armee faa Maaneder senere holdt sit Indtog i Staden Neapel, understøttet af kongelig sardiniske Tropper. Den sardiniske Regering søgte at retfærdiggjøre G.s Røvertog og sin Politik for Udlandet i et særligt Memorandum. Som Svar paa dette lod den daværende preussiske Udenrigsminister i Turin afgive den Erklæring, at der var en dyb Kløft i de ledende Grundsætninger imellem Preussen og Sardinien.

„Ganske vist“, vedblev han, „tillægge ogsaa vi Nationalitetsprincippet stor Betydning; men vi kunne ikke dermed retfærdiggjøre en Politik, der tilsidesætter den Agtelse, som skyldes Retsprincippet. Det er kun ad Reformens legale Vei, at en retmæssig Regering maa tilfredsstille Nationens berettigede Ønsker; den bør respectere bestaaende Rettigheder. Efter det sardiniske Memorandum derimod maatte ethvertsomhelst andet Hensyn træde tilbage for de nationale Bestræbelsers Fordringer, og hvorsomhelst den offentlige Mening udtalte sig gunstig for slige Bestræbelser, vilde den bestaaende Autoritet ikke have Andet at gjøre, end ubetinget at underkaste sig denne den offentlige Villies Yttring.

„Men denne politiske Lære staaer i skarp Modsætning til Folkerettens Fundamentalprinciper; den kunde ikke gjøres gjældende uden de største Farer for Italiens Ro, den politiske Ligevægt og den europæiske Fred; ved at bekjende sig til den, forlader man Reformens Vei og betræder Revolutionens.

„Men desuagtet har den sardiniske Regering krævet, at den h. Stol skulde afskedige alle sine ikke-italienske Tropper, uden at kunne støtte dette Krav til Andet end den italienske Nationalitets absolute Berettigelse. Ja, uden engang at oppebie et nægtende Svar fra Paven, er dens Hær rykket ind i de pavalige Stater og holder dem for største Delen endnu besatte. Under samme Paaskud har man understøttet de Oprør, som ifølge denne Invasion udbrød, samt angrebet og opløst den pavelige Armee, som var dannet for at opretholde den offentlige Orden.

„Det er med Tilsidesættelse af al international Ret, at denne Bane er bleven betraadt; alligevel er det saa langt fra, at den sardiniske Regering nu standser paa den, at den just nu har givet sine Hære Ordre til

at overskride Kongeriget Neapels Grændser i den udtalte Hensigt, at understøtte det [af Garibaldi fremkaldte og ledede] Oprør og besatte Landet med Vaabenmagt. Samtidigt bliver der forelagt det piemontesiske Kammer et Lovudkast, som gaaer ud paa at bevirke nye Annexioner paa Grund af den almindelige Stemmeret, og som derved opfordrer de italienske Folkefærd til høitidelig at erklære deres Fyrsters Afsættelse.

„Nødte til at udtale os om slige Gjerninger og Grund-sætninger, kunne vi ikke Andet end udtale vor dybeste og oprigtigste Misbilligelse. Ja, vi kunne ikke skjønne rettere, end at det er en hellig Pligt, udtrykkeligt og paa den utvetydigste Maade at tilkjendegive, at vi afgjort forkaste hine Principer saavel i deres Væsen som i den Anvendelse, der er bleven gjort af dem.“

Saaledes blev den Politik, hvis Hovedredskab og Drivfjeder Garibaldi var, bedømt og domfældt af en udenlandsk Magt, der dog desværre selv nogle Aar senere ikke tog i Betænkning at benytte det selvsamme Princip Popularitet til Fuldbyrdselen af lignende Annexioner!

Har man nu end i Anledning af Garibaldis Død løftet hans Navn til Skyerne, har man end viist hans Lig stor Ære, saa er denne Forgudelse dog kun drevet af dem, som dele hans revolutionære, antireligiøse og atheistiske Anskuelse. Hertug Amadeo af Aosta, som var udset til, paa hans kongelige Broders Vegne at overvære Ligbrændingen, har paa det Bestemteste vægret sig ved at yde den revolutionære Atheist denne Hylding. Det er saare langt fra, at alle hans Landsmænd ansee ham for Italiens Befrier. Men Demonstrationerne ere saa storartede, fordi i Italien er det kun de liberale Elementer, som sidde ved Roret; de Conservative have hidtil afholdt sig fra al Deeltagelse i det offentlige Liv.

At de Sidste med from Pietet bevare Mindet om den Mand, som Garibaldi har forfulgt mere end nogen Anden, den høisalige Pius IX., og fastholde de Principer, hvis Talsmand han var, det have de endnu nylig givet et smukt Beviis paa. De have fattet den Plan, værdigt at restaurere det Sted, hvor Pius' Aske hviler: den underjordiske Kirke i Sct. Laurentius' Basilica udenfor Roms Mure, som et synligt Tegn paa barnlig Kjærlighed til og Hengivenhed for den store Mand, der med beundringsværdig Viisdom og uovervindeligt Mod styrede Kirkens Skib under de sidste stormfulde Tiders Bølgegang.

De italienske Katholiker kunne med god Grund gjøre

Regning paa at understøttes af deres Troesfæller i den hele Verden. Der tages imod Bidrag af mindst 25 Centesimi = 18 Øre. En Deel af Bidragene agtes henlagt til et Fond, hvoraf man vil bestride Omkostningerne ved at lade 12 hh Messer holde den 7de i hver Maaned (Pius IX. døde 7de Februar), saavel for Pius' Hvile, som for Bidragyderne samt de Personer, som disse maatte anbefale.

P.

Kirkelige Efterretninger.

Steiermark (Østerrig). Abbediet Rein var for ikke længe siden Skueplads for en Høitid, der vistnok søger sin Mage i de sidste Aarhundreders Kirkehistorie. En 69aarig Olding feirede sin første hellige Messe paa Sct. Josephs Mindedag.

Rudolf Hasert havde før været protestantisk Præst i preussisk Schlesien. Men for 30 Aar siden aflagde han den katholske Troesbekjendelse efter alvorlig Granskning og Overvindelse af usigelige Hindringer. Til Selvforsvar drøftede han dengang i et særligt Skrivt det Spørgsmaal: „Mon jeg var forblindet af den Onde, dengang jeg blev Katholik?“ Børnene, af hvilke Faderen som Sognepræst selv havde døbt de tre, bleve med ham optagne i Moderkirkens Skjød. Hustruen fulgte først 3 Aar senere.

Efter sin Overgang flyttede Hasert til Graz i Steiermark, hvor han overtog en Lærerpост ved det fyrst-biskoppelige Seminar samt Forstanderskabet for Sct. Vincents-Foreningen. Ofte gjæstede han nu det nærliggende Abbedi Rein, og hvergang opbyggede han alle Klosterfolk ved sin Fromhed. De mange Uger, som den kjærkomne Gjæst her i Tilbagetrukkenhed og uforstyrret Rohelligede aandelige Beskjæftigelser, skulde blive til et Slags mangeaarig Forberedelse til Præstestanden. For et Aar siden saae han sig nemlig ved Døden berøvet sin Hustru. Længe havde han næret det Ønske, fri for alle jordiske Baand udelukkende at kunne hellige sig til Guds og Religionens Tjeneste. Nu var det sidste Baand løst; til hans eget Ønske kom der endnu adskillige Opmuntringer, hvori han ikke kunde see Andet end et Vink fra Herren. Han lod sig altsaa præstevie; og den 19. Marts

traadte den sølvhaarede Fader og Bedstefader til Herrens Alter, for første Gang at frembære det ublodige Offer.

Den sjældne Fest havde tiltrukket en uoverskuelig Mængde Andægtige, saa det rummelige Gudshuus var propfuldt. Blandt dem saaes hans Børn og Børnebørn. Den ene af hans to Sønner, der allerede for en Deel Aar tilbage er bleven Præst, holdt Festprædikenen og rørte Alles Hjerter, da han med barnlig Pietet skildrede Faderens mærkelige Levnetsløb og Herrens naadefulde Styrelse af hans Livsvei.

Ved Festmaaltidet udbragte Abbeden for Rein-Klosteret den nye Præsts Skaal. Denne takkede dybt bevæget og yttrede bl. A., at ved sin Tilbagevenden til Moderkirken havde han ganske vist forladt sine nærmeste Paarørende og givet Afkald paa alle de Fordele, hans Livsstilling ydede og lovede ham; men ogsaa han havde sandet Herrens Forjættelse: Hvo som har forladt Brødre eller Søstre, Fader eller Moder for mit Navns Skyld, skal faae Hundredfold igjen og arve det evige Liv. Til sidst foredrog en lille Pige paa 4 a 5 Aar et Digt for Bedstefaderen, hvori der paa en ligesaa smuk som barnlig Maade udtaltes, med hvor stor Ærefrygt alle Børnene og Børnebørnene stedse havde seet op til Præsten.

America. Puritanske New-York-Tidender befatte sig for Tiden med Katholikforfølgelse. De registrere med stort Behag, at Præsident Arthur ikke har undertegnet Chineserloven, og betegne Chineserne som de „roligste og uskadeligste Indvandrere“; . . . „at nægte dem Adgang til vort Land vilde derfor være en Skændighed imod en af Verdens ældste Nationer. Eet derimod var nødvendigt i America, nemlig en Modvægt imod den uhyre Masse af katholske Stemmegivere, hvilke de end maatte være, og hvorfra de saa end maatte komme. Denne veldisciplinerede Legion af Stemmegivere var altid imod alle Love, som havde Undertrykkelsen af Salget af spirituøse Drikke og Forhindringen af Bedrag ved Valgene til Gjenstand; . . .“ med eet Ord: Katholikerne vare Nationens farligste Element. „Vi have allerede nok“, skriver „New York Wilnesz“, „af Mormoner, Katholiker og Tydskere; skulle vi endnu indbyde Jøderne fra Rusland?“ Altsaa med Mormoner og Jøder sættes vi paa samme Trin af en Tidende, der kalder sig for christelig, og gad formene Katholikerne at indvandre, men ikke Chineserne!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 25. Juni. 4de Søndag efter Pinte. De h. Apostelfyrsters Petri og Pauli festlige Mindedag. — 26. M. Johannes og Paulus, Martyrer. — 27. Ti. Octavdag. — 28. O. Leo II., Pave. — 29. To. Petrus og Paulus, Apostelfyrster. — 30. F. Pauli Ihukommelse. — 1. Juli. L. Octav af Sct. Johannes.

Søndagen den 2. Jull. 5te Søndag efter Pinte. Mariæ Besøgelse.

Søn- og Føsttdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 2. Juli Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Sct. Knuds Skole.

Lørdag d. 1. Juli affholdes den mundtlige Aarsexamen, som begynder Kl. 8 Formiddag. Elevernes Forældre og Skolens Velvørendere indbydes venligst til at overvære samme.

Undertegnede, som har kjøbt et større Parti smukt udførte Lithografier af Pave Leo XIII. til meget billig Priis, tillader sig at bede de ærede Katholiker, som ønske at købe samme, at henvende sig i Asylgade Nr. 8 i Hjørnestuen. En Deel hellige Billeder til Bogmærker kunne ligeledes faaes.

Ærbødigst

C. Bruun, Enke.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 27. Fredagen den 30. Juni. 1882.

Indhold: Pharisæisme Verdens Religion. Kartheuserofficeren. Bognyt. Kirkelige Efterretninger: Nordamerica, Kjøbenhavn.

Pharisæisme Verdens Religion.*)

(Sluttet.)

Saaledes var det med Pharisæeren i denne Dags Evangelium. Han betragtede sig selv med stort Velbehag af ingen anden Grund, end fordi hans Alen var saa kort og den Kreds saa snever, efter hvilken han maalte Omfanget af sine Pligter mod Gud og Mennesker. Han brugte eller misbrugte de Overleveringer, i hvilke han var opvoxet, for at overbevise sig om, at det at være fuldkommen, ikke betyder Andet, end at tilfredsstillende Samtidens Fordringer. Han takkede vel Gud, men han havde næppe noget Begreb om Tilværelsen af nogen umiddelbar Forpligtelse mod Skaberen. Han troede at yde Alt, hvad Gud fordrer, naar han blot sørgede for, at hans Handlemaade kunde bestaae for det almindelige Omdømme. At være from, betydede for Pharisæeren:

at holde Fred med Næsten, at bære sin Deel af de Byrder, som Fattigdommen foraarsager Samfundet, at vogte sig for grøve Laster, og give et godt Exempel. Hans Faste og Almisse øvedes ikke i Bodens Aand, men fordi Verden nu engang krævede det. At gjøre Bod forudsætter Bevidstheden om Skyld; men det var jo kun Tolderne og andre Folk af den Slags, som havde Noget ved sig, som behøvede Tilgivelse; men saadanne Udskud af Samfundet fortjente jo kun Foragt, hvorimod der ikke kunde være noget Regnskab at kræve af Mænd med hans Retsindighed, af saa anstændige, sædelige og karakterfaste og agtværdige Mænd. Han takkede Gud for, at han var en Pharisæer og ikke en Bodfærdig.

Saaledes tænkte Jøden i Herrens jordiske Levedage; saaledes Hedningen dengang og i tidligere Tider. Ak, jeg vover næppe at sige, at de stakkels Hedninger, i det Hele skulde have troet at burde overholde en eller anden religiøs Leveorden; men jeg taler her om de Faa af den bedre Slags, og de, siger jeg, nøiedes for det meste med en Fromhed af samme Art som Pharisæerens; den var maaskee skjønnere og mere poetisk, men i ingen Henseende dybere og sandere. Vel fastede de ikke, gave ikke Almisser og iagttogte ikke saadanne religiøse Forskrivter, som Jødedommen foreskrev: de omklædte deres Gudsdyrkelses Kummerlighed med Philosophkappen, og smykkede den med en dannet Aands skjønne Farver; men deres Begreb om sædelig og religiøs Forpligtelse var ikke mindre huult end Pharisæerens, og den pinlige Bevidsthed om Syndighed, Øvelse i Selvdyngelse og inderlig Længsel efter sand Anger var deres Aand ligesaa fremmed som hans. De forfattede Lovbøger, hvis Forskrivter de uden stor Uleilighed kunde overholde, og havde let ved at komme paa det Rene med dem og med sig selv. Efter Xenophon, en af Grækernes forstandigste og frommeste Skribenter, en Mand, som havde seet en stor Deel af Verden og havde havt Leilighed til at anstille Sammenligninger mellem mange

philosophiske Skolers og Landes Tanker om de høieste Ting, — efter ham bestaaer Dyden væsenlig i Herredømme over vore Tilbøieligheder og Lidenskaber og i Beredvillighed til at tjene Andre, for at de igjen skulle tjene os. I den under Navnet „Herkules paa Korsveien“ velbekjendte Fortælling siger han, at Lasten ikke engang veed virkelig at nyde de Glæder, hvorefter den higer: den spiser før den hungrer, drikker, før den tørster, sover, før den føler Træthed. Den hører, vedbliver han, aldrig den sødeste af alle Røster, sit eget Jegs Bifald, seer aldrig det meest henrivende af alle Skuespil, sine egne gode Handlinger; den svækker Ynglingens Legeme og Mandens Aand. Dyden derimod belønner de Unge med deres Forældres Roes, og de Gamle med den Ærefrygt, der vises dem af Ungdommen; den skjænker dem skjønne Erindringer fra Fortiden og Fred i Nutiden; den sikrer dem Himlens Gunst, Venners Kjærlighed, Fædrelandets Taknemmelighed, og efter Døden udødelig Ære. Men i alle saadanne Skildringer er Dyden noget Udvortes, og har Intet at gjøre med Bevæggrunde og Endemaal; den befatter sig kun med Handlinger, som have Indflydelse paa Samfundet og roses af Mennesker; den har kun lidet at gjøre med Samvittigheden og Samvittighedens Herre; den kjender ikke til indre Skamfuldhed, Selvfornedrelse og Bod. Den er efter sit Væsen Pharisæerens Religion, blot i en skjønnere, mere tiltalende Skikkelse.

Den nærværende Verden er nu vistnok, som i Tiden, saaledes ogsaa efter Aanden ved en dyb Kløft skilt fra de græske Viismænds; men hvem turde paastaae, at den Religion, til hvilken den fortrøster sig, væsenlig er forskjellig fra Hedningernes? At vor Tid har Kundskab om og veed at tale om saare mange Ting, der vare Heds-kabet ubekjendte og staae i Modsætning til det, det veed jeg meget vel. Jeg veed godt, at vor Tids Lære om de guddommelige Ting er meget forskjellig fra hvad den var for totusinde Aar siden; jeg veed, at de fleste

Mennesker nu bekjende og rose sig af at være Christne, og at de tale om Christendommen som en Religion for Hjertet. Men, see vi bort fra Ord og Bekjendelser, og søge at gjøre os Rede for, hvad der er deres Religions egenlige Væsen, saa frygter jeg for, at vi ville finde, at den store Mængde af Menneskene i Virkeligheden har lidt Skibbrud paa al indre Religiositet, at det ikke er dem magtpaaliggende at opvække Tro, Haab og Kjærlighed, at befitte sig paa Hjertets Eenfoldighed, Hensigtens Reenhed og aandelig Selvfornægtelse, at de indskrænke sig til to eller tre overfladisk indøvede Dyder, at Ordene Anger, Bod og Tilgivelse ere dem ubekjendte, at de tænke og mene, at det ikke kan feile, at den, som her i Verden opfylder sin Pligt, saaledes som Enhvers Stand medfører det, ogsaa vil komme i Himlen, hvor Lidet man end har gjort ud over sine Kaldspligter, eller snarere, hvor Meget man end i mange Retninger kan have tilladt sig af, hvad der unægteligt var slet. Saaledes har Soldaten blot at blive sin Fane tro, at være lydlig og tapper; da maa man ikke tage det nøie med ham i andre Ting; Kjøbmanden har den Pligt, at være redelig og retskaffen; Kunstneren bør være flittig og beskeden; af den dannede Videnskabsmand venter man, at han stedse agter Sandheden, at han er høflig og veed at agte sig selv, af Statsmanden, at hans Ærgjærrighed lader sig lede af ophøjede Grundsætninger; Kvindens Sag er det at øve huuslige Dyder; Religionens Tjener vogte sig for Alt, hvad der kan give Forargelse, og være et Mønster paa Velvillie og Iver i Opfyldelsen af sine Embedspligter. I alt Dette stiller sig en pharisæisk Fortræffelighed tilskue, fordi der her ikke er nogen Tanke om den almægtige Gud, ingen Agtelse for hans Fordringer til os, ingen Følelse for Skabningens Afmagt, ingen Selvfordømmelse, ingen Syndsbekjendelse, ingen Afbigt, Intet af de dybe hellige Følelser, der stedse udmærke en from Christen, og saa meget mere, og ikke saa meget mindre ere ham eiendommelige, i samme Forhold som han fra den sæd-

vanlige Lydighed mod Gud hæver sig til en Helligs Fuldkommenhed.

Af denne Beskaffenhed er det naturlige Menneskes Religion til enhver Tid og paa ethvert Sted. Den er ofte, overfladisk betragtet, ret smuk, men værdiløs i Guds Øine — god, saavidt den naaer, men forfængelig og haabløs, fordi den ikke gaaer videre, men er bygget paa Selvtilfredshed og ender i Selvbehag. Jeg indrømmer, at den kan tage sig godt ud, saaledes som Tilfældet var med den rige Yngling, som vor Frelser fattede Kjærlighed til, men maatte lade bedrøvet gaae til sit Hjem; denne naturlige Religion kan være præget med hele det følelsesfulde, elskelige, ømme, fromme og menneskekjærlige Væsen, der i en paa finere Dannelse og Livsformer saa rig Tidsalder som den nærværende, i alle Dele af vort Fædreland virkelig findes hos saa mange Mødre og Døttre; men den bliver desuagtet forkastet af Gud, som kjender og dømmer alle Hjerter, fordi saadanne Mennesker vandre i deres eget Lys, og ikke i „Menneskenes sande Liv og Lys,“*) fordi deres eget Selv er deres høieste Læremyndighed, fordi Alt dreier sig saa sagte rundt med dem indenfor deres egne Tankers og Dommes snevre Kreds, uden at de føle nogen Længsel efter at forstaae, hvad Gud vil med dem, og uden at mærke til nogen Frygt for at blive fordømte af ham, saa længe de kun ikke Selv have Noget at bebreide sig. Og saaledes rammes de af de forfærdelige Ords tunge Vægt, der ikke bleve talte til en fornem Jøde eller til en hedensk Philosoph, men til en falden Christenmenighed, til de christelige Pharisæere i Laodicæa: „Du siger: jeg er rig, har Overflod og fattes Intet, og Du veed ikke, at Du er elendig og jammerlig og fattig og blind og nøgen. Jeg raader dig, at Du af mig kjøber Guld, lutret i Ilden, for at Du kan vorde rig, og hvide Klæder, for at Du kan bedække dig, og din Nøgenheds Skam ikke skal blottes;

*) Joh. 1, 4.

og salv dine Øine med Øiensalve, for at Du maa see! Dem, som jeg elsker, dem straffer og tugter jeg. Vær derfor nidkjær og gjør Bod!“*)

Ja, mine Brødre, i vor Vankundighed, vor aandelige Blindhed, vor Adskillelse fra Ham, som er al Sandheds Kilde og Prøvesteen, har denne tørre og hjerteløse Religion, hvoraf Menneskene sædvanligt ere saa stolte, sin Grund. Havde vi om end kun et nok saa tarveligt Begreb om Tingenes sande Væsen, havde vi en blot nogenlunde tilsvarende Forestilling om, hvad Gud er, og hvad vi selv ere, saa vilde vi aldrig vove at tjene ham uden Frygt og at glæde os i ham uden Bæven. Hvad der saa skarpt adskiller den *christelige Fromhed* fra Alt, hvad der knytter sig til den store Mængde af de over Jorden udbredte gudstjenstlige Skikke og vise Menneskelærdomme, det er, at det Slør sønderrives, som skjuler Himlen for os, og at den nye Pagts oplysende Naade indstrømmer i Sjælen. Kun de *katholske Hellige* bekjende, at de ere Syndere, fordi ene de katholske Hellige see Gud. Den guddommelige Skaberaand, hvis vidunderlige Virkninger denne Dags hellige Epistel**) priser — Han er den himmelske Magt, som ved ægte Fromhed og sand Guds frygt hæver og levendegjør det religiøse Liv, og forvandler den selvtilfredse Pharisæer til den sønderknuste ydmyge Tolder. Forestillingen om Gud, saaledes som han aabenbarer sig for Troens Øine, gjør os hæslige for os selv, fordi vi erkjende Afstanden mellem os og den hellige Gud, til hvem vi skue op. Et Blik paa Ham i hans uendelige Herlighed, paa Ham, den Alhellige, den Skjønneste af Alle, den Alfuldkomne, gjør, at vi i Foragt for os selv og med Afsky for os selv næsten synke i Jorden; indtil vi ret betragte Ham, ere vi tilfredse med os selv!

Hvorafter kommer det nu, spørger jeg, at Verden forstaaer at formulere sin Morallov saa skarpt og bestemt?

*) Aab. 3, 17—19.

**) 1 Cor. 12.

Hvorfor finder man Fornuftens Gudstjeneste saa beroligende? Hvorfor er det classiske Hedenskabs Religion saa livsglad? Hvorfor er overhovedet Alt, hvad der opbygger et civiliseret Samfund, saa skjønt og tiltalende? Og omvendt, hvorfor er der saamegen Uro, saamange modstridende og omskiftende Følelser, saa megen Opløftelse og saa megen Fornedrelse i den christelige Andagt? Det er, fordi en Christen og ene han kjender en Gud, som har aabenbaret sig for ham; fordi i ham Fornuft og Hjerte og Samvittighed beherskes af Tanken om den Ene, som alene er selvstændig, evig og uendelig ophøiet. En Christen veed, at Een alene er hellig, og at Hans Skabninger, sammenlignede med Ham, ere saa afmægtige, at de vilde synke hen og forsvinde i et Intet for hans Blik, naar Hans Almagt ikke længere vilde vedligeholde dem. Han veed, at der er Een, hvis Størhed og Salighed er uberørt af Alt, hvad der er udenfor ham, som selvstændig hviler i sit eget Midtpunkt, hvad enten hele Skabningen med dens talløse Væsener og Skikkelser bliver eller forgaaer; hvem Intet kan gjøre større eller mindre, og som var ligesaa mægtig, før han skabte Verden, som han er, efter at han har skabt den, og derfor ikke mindre tilfreds og salig nu end før Tidens Fødsel. En Christen veed, at der kun er Een, som raader for hans Skæbne, og som skjænker ham Hellighed og Liv, Haab og Salighed. Han veed, at der kun er Een, hvem han skylder Alt, og overfor hvem det ikke er muligt at forsvare eller retfærdiggjøre sig. Verdensaltet er som Intet for ham; jo høiere et Væsen staaer, desto dybere synker det tilbedende i Støvet for ham; de helligste Væsener ere hvad de ere ene som en Afglands af hans høiere Hellighed.

Men, seer Mennesket fra Ham tilbage paa sig selv — ak hvad har det da, hvoraf det kunde rose sig? Hvor er al den Herlighed bleven af, i hvilken det indbildte sig engang at skulle glimre? Hvad er det Andet end en foragtelig Orm, som bævende skulde skjule sig for Dagslyset? Denne Følelse overvældede den h. Petrus,

da det første Lynglimt af hans Mesters Herlighed traf ham, og han ude af sig selv bad: „Herre gaa bort fra mig, thi jeg er et syndigt Menneske!“¹⁾ Noget Lignende følte den taalmodige og hellige Job, uagtet han i saa mange Aar havde tjent Gud og var befæstet i Dyden, da den Almægtige gav ham Svar fra en Tordensky. Han sagde da: „Med mine Øren hørte jeg om Dig; dog nu seer mit Øie Dig! Derfor straffer jeg mig selv og gjør Bod i Støv og Aske.“²⁾ Saaledes blev ogsaa Isaias tilmode, da Serapherne viste sig for ham, og han sagde: „Vee mig, at jeg er en Mand med urene Læber, og at jeg boer blandt et Folk med urene Læber, og saae Kongen, Hærskarernes Herre, med mine Øine!“³⁾ Ligesaa Daniel, ihvorvel det kun var en Engel, som, udsendt af Gud, viste sig for ham. „Der var“, siger han, „ingen Kraft i mig, og mit Udseende forandrede sig: jeg blev afmægtig og mine Kræfter svigtede mig.“⁴⁾ Dette er altsaa, mine Br., Grunden til, at ethvert Menneskehjerte, hvor høit et Trin af Hellighed det end maatte have naaet — den Mand, der bevarede Fasthed under Prøvelsen, ikke mindre end den omvendte forlorne Søn — siger med Tolderen: „Gud være mig naadig!“ Thi alle skabte Væsener, høie og lave, have ligeoverfor deres Skaber og sammenlignede med Ham, Intet forud for hverandre, og føre derfor et og samme Sprog — det som Røveren førte paa Korset, Magdalene ved Pharisæerens Gjæstebud og den hellige Paulus paa Veien til sin Martyrdød: ikke, som om ikke Nogle kunde have Fortrin for Andre, men *fordi* de Alle tilsammen Intet have, som ikke er dem skjænket af Ham, og fordi de Alle ere Intet for Ham, som er Alt i Alle.

Hvad os angaaer, m. kj. Br., hvis Kald det er at leve for Videnskab og Lærdom — maatte vi dog aldrig i altfor stor Forkjærlighed for nogensomhelst Green af menneskelig Forskning forvilde os saa vidt, at vi kunde

¹⁾ Luc. 5, 8. ²⁾ Job. 42, 5. 6. ³⁾ Is. 6, 5. ⁴⁾ Dan. 10, 8.

forglemme, at Viisdom, Høimodighed og Kraft i Sandhed kun findes i den almægtige Guds Erkjendelse. Naturen og Mennesket ere Gjenstande for vor Forskning, men Gud er ophøiet over Alt. Gud selv kommer os let af Syne under Beundringen af hans Gjerninger; man hengiver sig let til et Overmaal af Iver, antager denne for at være Religion, og fristes til Hovmod. Men vor Viden om verdslige Ting og vore naturlige Evner og Kræfter ville ikke bringe os nogen Nytte, naar de ikke underordnes Religionen. Kundskaben om Solen, Maanen og Stjernerne, om Jorden og de tre Naturriger, om Classikerne og om Historien vil aldrig bringe os i Himlen. Vi takke maaskee Gud for, at vi ikke ere som de Ulærde og Enfoldige; men vide de, hvem vi ringeagte, endog intet Andet, end at de maae bede Ham om hans Naade, saa vide de langt Mere om Det, som er nødvendigt for Evigheden, end vi med al vor Videnskab og Lærdom. Lader os da slutte vort Studieaar med Overveilsen af denne Sandhed, og lader os takke Gud for Alt, hvad han har gjort imod os, og for Alt, hvad han vedbliver at gjøre for os; men lader os først og sidst stræbe efter, at Intet af Alt, hvad vi vide og formaae, maa hindre os i, med Aand og Hjerte at tilegne os den store Apostels Ord: „Jesus Christus er kommen til Verden for at saliggjøre Syndere, blandt hvilke jeg er den største.“*)

Kartheuserofficeren.

Det var en heed Dag, Dagen ved Talavera**). Med sand Dødsforagt kæmpede Spaniernes ædle Hær imod

*) 1 Tim. 1, 5.

**) en Stad i det nordlige Spanien, hvor Spanierne under Lord Wellingtons Anførsel den 28. Juli 1809 vandt en stor Seir over Franskmændene.

Napoleons Hærskarer for Frihed, Fædreland og Religion. Den spanske Officeer *Garzia* forsvarede sig imod fem fjendtlige Dragoner. Fire af dem styrtede trufne af hans Sabel døde om paa Jorden ved Siden af hverandre, og den femte maatte, haardt saaret, trække sig tilbage. Dog ogsaa han selv blødte af et dybt Saar, og saae sig afskaaret fra Sine og udsat for et vanærende Fangenskab. Da lod han sig som død falde til Jorden, førend den fremrykkende Fjende seirrig vendte tilbage. Forsigtig, omgiven af Lig af Mennesker og Heste, undersøgte han sit Saar, og hans Blik faldt derved paa en Gudsmodersmedaillon, som han fra sine Barndomsdage bestandig havde baaret paa sit Bryst. I dette Øieblik faldt det ham tungt paa Hjertet, at han ved Jagen efter Ære og Udmærkelse i lang Tid saa ganske havde forsvunnet sin kjære Beskytterindes Tjeneste. Verdens Forfængelighed blev den Hjælpeløse ret følelig, og dybt sukende bad han: „Moder, Moder, hellige Jomfru! Red mig af denne Fare, og jeg vil fra nu af ganske vie mig til Din Tjeneste!“

Tre Gange endnu sprængte de fjendtlige Dragoners Rækker hen over ham, men Hestenes Hove søndertraadte ham ikke. Da han for fjerdegang fornam Hestetrampen, gjenkjendte han i Dele af den spanske Hær sine Kammerater. Han raabte; man ilede ham tilhjælp og førte ham omhyggeligt til det nærmeste Lazareth. Efter faa Dages Forløb erholdt han, nødtørftig helbredet, sin Afsked som uduelig til videre Felttjeneste og turde nu vende hjem. Fra dette Øieblik af tænkte han kun paa at opfylde sit Løfte. Han opsøgte Andalusiens berømteste Karthause og forlangte at tale med dets Forstander.

„Jeg kommer“, sagde han, „for at bede Dem, ærværdige Fader, om at hjælpe mig til at opfylde et Løfte, som jeg har gjort i Slaget ved Talavera. Jeg har nemlig lovet den hellige Jomfru, at tage Munkedragten og at tjene hende i en streng Orden.“

„Min Søn“, svarede denne Guds Tjener formanende,

„Munkens Liv er forskjælligt fra Soldatens. Klosterets Spægelse formaaer ikke at beseire og beherske Eders krigerske Charakter.“

„Men, min Fader“, svarede Garzia beskeden, „skulde da den punktlige Lydighed, under hvilken Soldaten staaer, og som med hans Persons fuldkomne Opgivelse endog driver ham i Døden, ikke være den bedste Forberedelse til en Kartheusers forsagende Offerliv?“

Efter nogen Talen frem og tilbage tilstedte Abbeden ham at blive som Gjæst, og til Selvprøvelse at tage Deel i de aandelige Øvelser. Efter fjorten Dages Forløb, i hvilke Garzia ivrig havde gjort alle Øvelser med, spurgte han Prælaten :

„Nu, hvorledes bestaaer jeg?“

„Ei, disse Øvelser ville endnu ikke sige meget ; som en første Prøve kan man imidlertid lade dem gjælde“ !
„O, om saa er, antag mig som Novice ! Naar jeg i Regimentet i tyve Maaneder kunde fortjene Officersdistinctionerne, vil jeg vel ogsaa her med den hellige Jomfrues Hjælp kunne opnaae den nødvendige Grad af Fuldkommenhed !“

Den Foresatte indrømmede smilende hans Bøn og ønskede den tilkommende Novice Himlens Velsignelse.

Længe var Broder Garzia Noviciatets Pryd og en Gjenstand for Profesbrødrenes Beundring. — En Eftermiddag forsamlede Abbeden Capitlet og sagde, idet han hentydede til den ny Broder :

„Denne vor Broder, som i Clausuren fører et Liv aldeles efter Ordensreglen, er for Krigsretten bleven beskyldt for at være deserteret, og feig at have svigtet Fædrelandets og Religionens Fane. En Dom desangaaende er endnu ikke fældet af vedkommende Domstol.“

Garzia, som ikke anede, at det var Abbeden selv, der hos Krigsretten havde vakt Tvivl om hans Tapperhed, for at udvirke en retfærdig og fuldgyldig Kjendelse, og for at faae Leilighed til at underkaste den

nye Novice en svær Prøvelse, blev ved disse Ord saaret i sit Hjertes Inderste. I hans Ansigt vexlede en dyb Rødme med en dødlignende Bleghed. Hans Øine funkledede som en Rasendes, og hans Hjerte kankede næsten hørligt. Dog hævede han strax de krampeagtig foldede Hænder bedende op imod et Crucifix og faldt paa Knæ. Otte Dage igjennem kæmpede og leed han under Vægten af den vanærende Anklage, men turde dog ikke til sin Retfærdiggjørelse ytre et Ord, da Regelen lukkede hans Læber. Saa ofte som en Broder mødte ham, troede han i hans Øine at læse en stille Bebreidelse, og hvergang sænkede den sig blytung over hans Hjerte. Kun Gud og den hellige Jomfru, saaledes meente han, kjendte hans Uskyldighed. Saaledes hengik otte Dage. Den følgende Løverdags mødte Broder Garzia ydmyg og fattet i Capitlet; dog skjælvende han umærkeligt.

„Brødre“, begyndte den Foresatte i en venlig Tone, „lader os prise Herren, som har givet vor Broder Garzia Kraft til ikke at bukke under for en saa overordenlig Prøvelse. Jeg har faaet sikre Efterretninger om ham. Han er ifølge disse den tapreste Helt i vort Fædrelands Armee. I have seet den voldsomme Sjælekamp, som han har udholdt under Vægten af en falsk vanærende Beskyldning, og have faaet klare Beviser paa hans Gudhengivenhed og Ydmyghed. Kom, Broder Garzia“, henvendte han sig til ham, „omfavn mig og tag denne Udmærkelse, som Krigsministeriet sender Eder som en glimrende Retfærdiggjørelse.“

Dermed overrakte Abbeden ham et med Laurbær bekrandset Guldkors. To Taarer traadte frem i Broderens Øine. Derpaa omfavnede han inderligt sine Medbrødre og gik med dem til Kirken. Der heftede han Korset paa Guds Moders Billede og sagde:

„Du, min kjære Moder, har fortjent denne Udmærkelse; thi Du har frelst mig fra mine Fjender og ført mig til dette stille Tilflugtssted, hvor jeg tør indvie Dig mit Liv.“

Nogle Aar senere døde dette Mønster paa en Munk, og Folket sørgede dybt over Tabet af sin „Kartheuser-officeer“ Garzia.

Bognyt.

Fra Carl Schönbergs Boghandel er der fornylig udgaaet femte og sidste Bind af

„Kirkens Historie i fjerde Aarhundrede af
Biskop Theodoret og Samtidige.

Oversættelse af C. A. H. Muus. SS. L. 340.

I en Anmeldelse af dette Værks fjerde Bind blev der her i „Nord. Kirk.“ udtalt det Ønske, at den høitfortjente Oversætter snart maatte bringe hele sit værdifulde Forehavende til Fuldendelse.

Dette Ønske see vi nu opfyldt. Hr. Muus har gjort Hovedkilderne til de fire første christelige Aarhundreders Historie tilgængelige ogsaa for dem af hans Landsmænd, der ikke kjende til Originalsproget. Vi bør lykønske baade ham til at have afsluttet saa vidtløftigt et Arbeide, og os til at see Literaturen beriget med saa værdifuldt et Bidrag.

Bindets Indretning er selvfølgelig som de fire foregaaendes. Theodorets Beretninger blive udfyldte og forklarede ved Brudstykker af Sokrates og Sozomenos; et Tillæg indeholder udvalgte Stykker af Gregor af Nazianz, Ambrosius og Chrysostomus, deriblandt den Sidstes meget beundrede Tale til og for Eutropius; talrige Anmærkninger give Læseren velkommen Oplysning om Enkeltheder; Navneregister og Indholdsfortegnelse ere ligesaa nøiagtigt og omhyggeligt skrevne som de andre Bind.

Men hvad der giver dette afsluttende Bind særdeles Vigtighed, og hvad der vel maa antages at ville interessere i de videste Kredse, er det, som den alderstegne Udgiver har lagt til af sit Eget, „hans sidste Ord til Christne i Landet“. Oldingen „har allerede saa længe været Katholik; han har holdt sig stille, maaskee altfor stille; men nu — mener han — er hans Tid omme, nu er det blevet ham en Samvittighedssag at faae dette Ord sagt, inden han dør.“ Han aabner Læseren et Blik i hans egen religiøse Udviklingsgang, samt udtaler sine Forvent-

ninger om Christendommen hertillands, som han synes „Hovedes Porte nu ere nærved at overvælde, fordi den i Grunden ikke, som den skulde, er bygget paa Klippen, Herren selv engang har udseet til sin Kirkes urokkelige Grundvold.“

Med ydmyg Aabenhjertethed og næsten altfor stor Beskedenhed gjør han Rede for de religiøse Indtryk, han fik i sine Børne-, Dreng- og Universitetsaar; hvorledes han, saasomt Bibliothekerne aabnedes for ham, slæbte hjem et Bind af Augustins Skrivter; og hvorledes han strax følte sig tiltalt af Stolbergs Kirkehistorie som af en gammel Ven. Troskyldig skildrer han Kampen i sit Indre mellem de stridende Kræfter, mellem sine katholske Sympathier og Hjertets arvede Vedhængen ved Fædrenes Tro, Liv og Land, indtil det gik op for ham, at, vilde han være lykkelig paa Jorden og salig i Himlen, maatte han gaae den katholske Vei.

Forfatteren giver os Haab om, at dette hans „sidste Ord“ vil komme til særskilt at udgaae som aabent Brev og Afskedshilsen til de Troende i Landet. Vi kunne ikke skjønne rettere, end at det — maaskee med nogle Modificationer — vilde høres med spændt Opmærksomhed og vække Gjenlyd ogsaa udenfor det danske Tungemaalssnævre Grændser.

r.

Kirkelige Efterretninger.

America. Det 25aarige Biske-Jubilæum, som Coadjutor-Biskop Elder af Cincinnati feirede den 3. Mai, bragte mange skønne Beviser paa den trofaste Hengivenhed, som dette Ærke-dioceses Clerus og Lægverden nærer for en Overhyrde, som modig og fuld af Tillid til Gud holder ud i en saa vanskelig Stilling. Da den af Jubilaren celebrerede Pontificalmesse var tilende, forelæste Sognepræst Albrink ved Trefoldighedskirken i Cincinnati en Hengivenhedsadresse fra Clerus ved Foden af Højalteret, hvorefter der blev overrakt Jubilaren et pragtfuldt Ornat til Brug ved Pontificalmesser til en Værdi af 1000 Dollars som en Gave fra Geistligheden. Biskop Elder takkede med en af Rørelse skjælvende Stemme. Ogsaa Kathedralmenigheden havde skjenket den højærværdigste Herre

et Ornat af rød Silke og af meget høi Værdi; Kathedralskolens Dreng skjenkede ham et Missale, Brødrene Benziger en kostbar Kalk, Pustet et Breviar, en anden Herre Kander, Bæger og Tablet af Sølv, de fattige Franciskanerinder en smuk Stola, St. Josephs-Collegiet en prægtig Bedepult o. s. f. Om Aftenen var der paa Jubilæumsdagen musikalsk Underholdning i Notre-Dame-Academiet, senere gaves en Serenade ved den biskoppelige Residents.

Kjøbenhavn. Danske Garibaldister. For et Par Uger siden læste man i vore meest anseete Blade følgende Opfordring fra et Antal af 36 Mænd tildeels i ansete Stillinger.

„Ikke blot fra alle Dele af det samlede Italien, men fra alle Lande i Verden kappes man i disse Dage om at yde Italiens store afdøde Borger sin Hyldest. Garibaldi's Navn er som vort Aarhundredes Løsen for de ædlestes Følelser, der have løftet et Folk og bragt det til at kæmpe og lide og seire. Nationalfølelse og Fædrelandskjærlighed, Frihedslængsel og Had mod Undertrykkelse ere de mægtige Løftestænger, hvormed han førte sine Skarer i Døden. Lykken, der fulgte hans Faner, Æventyrets Glands, der omstraaler hans Liv, det Mod, han reiste i de Forsagte, og den Tro, som han fra sit eget store Hjerte meddeelte et heelt Folk, har i levende Live omgivet hans Navn med hele Sagnheltens Poesi. Han er bleven et Symbol for Folkenes Haab, et Historiens Tegn paa den Magt, som uegennyttigt og samdrægtigt Borgersind har til at løse nye Tidens Længsler og forsone gamle Tidens Synder.

Vi have troet, at der ogsaa i vort Folk vilde findes et Ønske om at yde en Skjærv med til den almindelige Folkehyldest, som nedlægges paa Garibaldi's Grav. Hvis vor Tanke finder fornøden Gjenklang, agte vi at sende en Krands af Egeløv i Sølv som Vidnesbyrd om Danskes Beundring for Italiens nationale Helt, og som et synligt Tegn paa, at man i det frie Danmark har vidst at værdsætte, hvad Garibaldi vilde, og hvad han udrettede“.

Det tør vel næppe betvivles, at et saadant stilistisk Pragtstykke, et saa fuldendt Mønster paa ophøiet og elegant Bedemandsstil vil gjøre den forønskede Virkning!

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 2. Jull. 5te Sondag efter PIntse Mariæ Besøgelse.

NB. Søndagen d. 2. Juli og følgende Søndag afholdes den tredje Qvartalscollect af Peterspengen. — 3. M. Festen til Ære for Jesu Christi dyrebare Blod. — 4. Tl. Irenæus, Biskop og Martyr. — 5. O. Cyrillus og Methodius, Biskopper, de slaviske Folkestammers Apostle. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen.) — 6. To. Octav af Sct. Peter og Paul. — 7. F. Georg, Martyr. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte. Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt.) — 8. L. Elisabeth, Enke.

Søndagen den 9. Jull. 6te Sondag efter PIntse. Martyrerne af Gorkum.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

” 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 26.)

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 2. Juli Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 4. Juli Kl. 8 $\frac{1}{4}$ læses i Sct. Ansgarii Kirke den h. Messe for Mødreforeningen.

Sct. Knuds Skole.

Lørdag d. 1. Juli afholdes den mundtlige Aarsexamen, som begynder Kl. 8 Formiddag. Elevernes Forældre og Skolens Vælgere indbydes til at overvære samme.

Sct. Andreas Collegium i Ordrup

slutter Skoleaaret Mandagen d. 3. Juli, Kl. 10 $\frac{1}{2}$ Form. med Præmieuddeling og Tedeum i Sct. Andreas Kirke, hvortil d'Herr. Geistlige og Elevernes Forældre samt Skolens øvrige Venner herved indbydes.

Det nye Skoleaar agtes begyndt Lørdagen d. 2. September.
J. B. Lohmann, Rector.

Søndagsprædikenen i Sct. Andreas Kirke holdes d. 9. Juli og saa fremdeles i Ferien under den høitidelige Messe, der begynder Kl. 10 Form. Aftengudstjenesten holdes Kl. 7-7 $\frac{1}{2}$.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri, Nybrogade 6, Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal. Kjøbenhavn.

Nr. 28. Fredagen den 7. Juli. 1882.

Indhold: Luise Hensel. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankfurt, Osnabrück, Trier, Berlin, Wien. Den h. Gertrudis. Den h. Patricius.

Luise Aloysia Hensel.*)

Den uforglemmelige Cardinal *Diepenbrock* skylder Tydskland Bekjendtskabet med denne høitbeaandede Digterinde, i hvis Sange, som en nyere protestantisk Literaturhistoriker siger, „ubestrideligt det Ædleste og Indderligste af christelig Poesi er ydet, som den nyere Tid siden Novalis og Schenkendorff**) har at opvise.“

Luise Hensel var en Datter af en luthersk Geistlig, og født i Linum i Brandenburg den 30. Marts 1798. Hun var endnu et Barn, da Faderen døde (1809), og hendes Moder, en født Berlinerinde, drog med sine fire Børn til sin Fødeby. Luise besøgte en derværende Skole og ud-

*) „Convertitenbilder aus dem neunzehnten Jahrhundert“ von D. A. Rosenthal. Schaffhausen 1865.

**) To tyske Digtere af den saakaldte romantiske Skole.

mærkede sig snart ved en usædvanlig tidlig Aandsmodenhed. Men ligesaa tidligt udviklede sig hendes religiøse Retning, og den endnu ikke femtenaarige Pige læste Jacob Böhme og Herrnhuternes Bekjendelsesskrivter, for at finde Tilfredsstillelse for sin religiøse Trang. Dette lykkedes hende dog ikke, og da hun skulde confirmeres luthersk, efterat hun i et Aar havde nydt den gamle Superintendent Küsters Underviisning, kastede hun sig, i det Øieblik, da Vognen holdt for Døren for at bringe hende til Kirken, paa Knæ og sluttede den Pagt med Gud, at hun ved denne Handling kun vilde bekjende sig til Christendommen i Almindelighed og fornye sin Daabs-pagt, men ingenlunde binde sig til en Confession, som hun ikke var overbeviist om, var den af Christus stiftede Kirke. Spørgsmaalet om, hvor denne var at finde, beskjæftigede hende uophørligt. Luthers Bibeloversættelse skulde føre hende paa dens Spor, og gjentagne Samtaler med lutherske Geistlige kunde ikke rokke hendes Mening, at den gamle Kirke maatte være den rette. Thi, naar Gud var bleven Menneske, saaledes sluttede hun, var gaaet i Døden og havde sendt den Helligaand for at grundlægge Kirken som den eneste Redningsanstalt for Menneskene, og naar Han, Sandheden selv, havde forjættet at blive hos den indtil Dagens Ende: saa kunde dette Guds Værk i nogle hundrede Aar ikke være blevet saa forkommet i sin Lære og Moral, at et syndigt Menneske som Luther — imod hvem Luise iøvrigt allerede tidligt nærrede Uvillie, fordi han, der var Munk, havde ægtet en Nonne og holdt de bekjendte smudsige Bordtaler — af Gud skulde have faaet det Hverv at reformere Hans Kirke, ja formeligt *forandre* den, og forkaste selv de i Bibelen og den apostoliske Troesbekjendelse tydeligt betegnede Frelsemidler.

Saaledes stod den fromme Pige ubevidst paa katolsk Grund, uden at hun var kommen i Berøring med Katholiker eller havde læst katolske Bøger, saa at her altsaa ikke kan være Tale om nogen ydre Paavirkning. Thi,

da *Clemens Brentano**) i Efteraaret 1816 kom til Berlin og lærte den legemligt og aandeligt rigt begavede Pige at kjende, som allerede dengang havde digtet mange herlige Sange, og tillige at skatte og elske hendes fordringsløse, sjælfulte Væsen, hendes oprigtige Fromhed, forbunden med en stor religiøs og sædelig Bestemthed, da var hun allerede næsten mere katholsk end han, der dengang endnu var hildet i sit stormende Livs Forvildelser og endnu ikke kommen til Udsoning med Kirken. Ogsaa udtalte han sig snart ligeoverfor sin unge Veninde om sin Sjæls Sønderrevethed, men fik det Svar: „Hvad hjælper det Dem at sige dette til en ung Pige? De er jo saa lykkelig at have *Skriftemaalet*; De er Katholik, siig Deres Skriftefader, hvad der trykker Dem!“ Brentano blev forundret og søgte i Begyndelsen at bekæmpe Luises katholske Retning, men blev snart selv ganske grebet deraf, og udsonede sig ved et omfattende Skriftemaal atter med Kirken. Saaledes havde den ældre Mand ikke saa meget indvirket paa sin langt yngre Veninde, som meget mere omvendt, hvad Clemens i et Brev til sin Broder Christian (af 3. Dec. 1817), hvem han oversendte nogle af Luises Sange i Afskrift, paa en rørende Maade bekjender.

„Du vil tillade mig, saaledes skriver han, tilligemed de hoslagte Sange, af hvilke jeg i inderlig Kjærlighed overlader Dig en Afskrift, at skikke nogle Ord med paa Veien, idet jeg siger Dig, at de ere blevne mig det kjæreste og meest velgjørende, som i hele mit Liv fra Menneskehænder er kommet til mig. Da jeg ødelagt, ængstet, uheldbrede- lig syg i mit Indre, følesløs for hvad der er af Gud, og kjed af Verden, stod i mit fordærvede Liv som i en vejløs Drømmeørken, og, fortvivlende over mig selv, uden Lyst til Godt eller Ondt, ikke var andet end et sløvt og

*) En genial tysk Digter (f. 1777) hvis Noveller, eventyrlige Fortællinger og skjønne lyriske Digte i sin Tid vandt ham stor Yndest.

dødt Menneske: da havde den haardt prøvede, men sei-
rende kirkelige Aand, der har sunget disse Sange, af
inderlig Kjærlighed til Herren, forbarmet sig over mig,
som Samaritaneren over ham, der faldt iblandt Røvere,
uden at tage Hensyn til min indre Bitterhed, og uden
Hensigt, uden Forudbevidsthed om en Helbredelseskraft
opreist mig, taalt mig, styrket mig og ført mig til Hel-
bredelse. Disse Sange have først brudt Skorpen over
mit Hjerte, ved dem er jeg bleven rørt indtil Taarer, og
saaledes ere de i deres Sandhed og Enfold blevne det
Helligste, som i Livet er strømmet til mig fra menne-
skelige Kilder. Idet jeg meddeler Dig dem, meddeler
jeg Dig det Kjæreste, som jeg har, meddeler jeg Dig,
hvad der endnu bestandig meest vederkvæger og bevæger
mit Inderste, hvad der i hver en Stund formaner og
trøster mig . . .“ Men endnu var Luises Omgang med
Brentano uden Tilbagevirkning paa Det, som bevægede
hendes inderste Sjæl. „Da han omtrent et halvt Aar senere“,
saaledes skriver Digterinden til Forfatteren (Rsth.), „igjen
ved Modtagelsen af de hellige Sacramenter var bleven
forsonet med Kirken, stemmede vor religiøse Overbeviis-
ning vel bedre overeens; men han havde mere Sands for
den poetiske Side af Kirken, og alt Dogmatisk blev ham
let for tørt og kjedeligt — jeg kan ikke finde noget rig-
tigere Ord —, saa han kunde for Exempel fra et ka-
tholsk Standpunkt slet ikke forklare sig de paagjældende
Skrivtsteder, hvorpaa det især kom mig an. Hans Broder
Christian, der i Aaret 1817 kom til Berlin, var mig i saa
Henseende nyttigere . . .“ Af det Meddeelte fremgaaer,
hvad der er at sige om Brentanos foregivne Indvirkning
paa den unge Digterindes senere stedfundne Overgang.
Men indtil sin Død bevarede han for hende det inder-
ligste Venskab og Hengivenhed, som mange af hans Digte,
hvoriblandt der ikke findes faa, som have Luise til For-
fatterinde*), saavel som hans Breve bevise.

*) I Sangen: „Zur Weihnachtssternenhalle“, som er trykt foran
i Brentanos Udgave af Spee's „Trutznachtigall“, ere Stroferne

Allerede længe havde hun næret det Ønske at læse en katholsk Katechismus, for at lære den katholske Kirkes Troeslærdomme at kjende. Da fandt hun Leilighed til at blive bekendt med den daværende Provst ved St. Hedvig, *Ambrosius Taube*, der paa hendes Bøn skjenkede hende Pater Bruns fortræffelige Katechismus endnu i den gamle Udgave. Deri fandt hun alle de Spørgsmaal, som hun forgjæves havde rettet til protestantiske Prædicanter, besvarede, og, hvad der for hende var af særligt Værd, begrundede med Bibelsteder. Blev herved hendes Overbeviisning moden, saa blev ogsaa hendes Villie bestemt. Hun meldte sig hos Provsten til Optagelse i Kirken, og modtog paa Marias ubesmittede Undfangelsesfest (8. Dec.) i Aaret 1818 den hellige Communion, efter at hun Aftenen forud havde aflagt Skrivemaalet, saa godt som hun dengang forstod det.

Ad reent dogmatisk Vei var Luise Hensel saaledes af Gud bleven ført til Kirken, ikke draget blot af Følelsen, endnu mindre tiltrukket af det Udvortes ved den katholske Kirke, som det vel ellers kan forekomme med Kvinder, men allermindst paavirket af Nogen til dette Skridt. „*Det* havde“, skriver hun, „intet Menneske tilveiebragt, og mit hele Væsen har aldrig været af det Slags, at jeg ved Overtalelse skulde have ladet mig paavirke i en vigtig Sag, naar jeg ikke havde været ganske fast overbevist om dens Sandhed.“ Men vel troede hun, at den i Gud salige *Katharina Emmerichs* Bønner, med hvem hun igjennem Brentano var traadt i Forbindelse, have erhvervet hende Kraft til at bringe sin Overbeviisning de store Offere, som Gud forlangte af hende. Mærk værdig er i denne Henseende den Omstændighed, at paa den Tid, da Luise en Aften vandrede i Haveanlæggene ved Berlin og under Overveielse af sin Beslutning at vende tilbage til Kirken nynnede nogle Vers

skifteviis digtede af hende og Brentano, ja hele Digte af hende gaae under hans Navn.

af en luthersk Psalme for sig selv, erkjendte Nonnen i Dülmen hendes Tilstand og lod hende ved Brentano tilskrive: „hun skulde udføre *den Tanke*, som hun paa den betegnede Aften havde fattet, vandrede imellem to Haver, og det Vers, som hun derhos havde nynnet, skulde være hende et Vink om hendes senere Livsvei, da hendes Skytsengel havde hvidsket hende denne Tanke og dette Vers i Sjælen.“ Afskriveren anede ikke den indre Sammenhæng, og vidste ikke, hvad han skrev, men Luise rettede sine Skridt efter dette Vink, der kun kunde komme fraoven, og hun har aldrig angret det. Thi selv de Offere, som Gud i sin Viisdom og Naade forlangte af hende, bleve hende, hvor smertelige de end i Begyndelsen faldt, dog snart en Kilde til Trøst, da hun stedse mere erkjendte, at hun havde fundet „Skatten i Ageren“, den „Perle“, for hvilken Kjøbmanden bortgav al sin Eiendom. En Overgang til Katholicismen var dengang, under den daværende Regering og saa at sige under en Regents Øine, der ikke kunde lide Katholikerne, ingen let Sag, og Provsten frygtede nye Vanskeligheder for de i Forveien meget trykkede Katholiker i Berlin, saa meget mere, som Luisens Broder Vilhelm allerede dengang indtog en fremragende Stilling iblandt de daværende Kunstnere og var vel anset ved Hoffet. Provsten havde derfor forlangt, at hun foreløbigt skulde holde sin Overgang hemmelig, og snarest mulig forlade Berlin. Det var ikke nogen let Opgave for Jomfruen, der med største Kjærlighed hængte ved Moder og Sødskende, endskjøndt den første, der dengang endnu var ganske hildet i de sædvanlige Fordomme imod den katholske Kirke og dens Lærdomme, havde opbudt Alt, for at afholde sin Datter fra at udføre det tilsigtede Skridt. Hun lærte senere Kirken bedre at kjende og udsonede sig med sin Datter, der lige til sin Død bevarede den inderligste Kjærlighed til hende. Men paa den anden Side følte den unge Convertitinde Trang til at flygte til en aldeles katholsk Egn, og saa at sige at aande katholsk Luft, men fremfor Alt

ogsaa at see Nonnen i Dülmen, hvis Bøn og Opmuntring hun skyldte saa meget.

Saa gik hun da først i Marts 1819 til Münster til Fyrstinde Salms Huus, en Datter af den berømte Fyrstinde Gallizin, og nød der megen Kjærlighed og Godhed. To Aar senere fulgte hun den ædle Grevinde Stolbergs Opfordring, hvis tre yngste Døttre næsten allerede vare voxne, men hos hvilke hun endnu virkede nogle Aar som Huuslærerinde. Paa samme Tid tog hun ogsaa sin afdøde Søsters yngste Søn til sig, efter at hendes Svoger havde givet hende den skriftlige Tilladelse til at lade ham opdrage efter hendes Overbeviisning. Denne Omstændighed blev bestemmende for hendes fremtidige Liv, da hun derved blev forhindret i at tilfredsstille sin Længsel efter Klosterlivet. Senere levede hun snart som Lærerinde eller Opdragerinde, oftere ogsaa som Sygepleierske, især for Sindssyge, for hvilke hun nærede megen Interesse, og med hvis Behandling hun havde Lykke. Disse Kjærlighedsgjæringer øvede hun paa forskjellige Steder ved Rhinen; men 1833 vendte hun paa flere Aar tilbage til Berlin, fordi hendes gamle Moder længtes efter hende, og hun efterkom først efter hendes Død nye Opfordringer til de tidligere øvede Barmhjertighedsgjæringer, da hendes egen Familie ikke mere behøvede hende. I flere Aar levede hun nu i Wiedenbrück i Westphalen beskæftiget med at ordne sine mange Papirer.

Hvad vi hidtil have meddeelt om Luise Hensel er taget af „Convertitbilleder fra det nittende Aarhundrede“ af D. A. Rosenthal (1. Bd. 1. Afd.). Vi skulle nu til Slutning forsøge paa at gjengive nogle af hendes Digte, der samlede ere udgivne under Titelen „Lieder von Luise A. Hensel“. Paderborn 1870. Thi, som Carl Barthel siger: „I hele vor nuværende Lyrik har aldrig den barnlige Reenhed, Ydmyghed og Gudhengivenhed fundet et klarere Udtryk i Poesien end hos hende, hvor den overalt fremtræder som et i Gud rigt Gemyts sande, ukunstlede Trang.“ Allerede den eneste Sang: „Müde bin ich,

geh' zur Ruh“, som ved sin ægte lyriske Enfoldighed og Barnlighed blev Folkets Eiendom, endnu førend man kjendte Digterinden af Navn, har gjort hende uforglemmelig af alle dybere Gemytter, omendskjøndt der i hendes Poesier findes endnu mange ligesaa fine og formfuldendte, ja endnu langt værdifuldere Stykker.

Ved Læsning af den hellige Skrivt.

Altid maa paany jeg læse
I den gamle Bibelbog,
Maa om Herrens Mildhed læse,
Hvor den var oprigtig dog!

Hvor han tog paa sine Arme
Børnene miskundelig,
Gav dem Ly ved Hjertets Varme,
Saae paa dem saa elskelig.

Hvor han hjalp og huldrig læged'
Alle Syge fjern og nær;
Fattigmand han vederkvæged',
Kaldte for sin Broder kjær.

Ingen Synder han bortviste
Fra sit Hjertes Kjærlighed,
Men Guds Naade stedse priste,
Gav de bange Hjerter Fred.

Altid maa paany jeg læse
I den gamle Bibelbog,
Græde, ja, og atter læse!
Ak, hvor god er Herren dog!

Blideligt han Hjorden førte,
Som hans Fader skjænked' ham,
Søgte som den gode Hyrde
Ængstelig det tabte Lam.

Lad mig knæle, Jesu Christe!
Drukne i en Taareflod!
Thi af Fryd vil Hjertet briste;
Herre! Du er altfor god!

Stille Gudslov.

Havde jeg Engletunge,
Da skulde jeg vel sjunge
Den søde, kjære Sang,
Som i mit Hjerte jubler
Den hele Dag saa lang!

Jeg veed jo ingen Maade
At prise Herrens Naade,
Som den fortjener det;
Thi hvo kan vel Gud Fader
Den milde prise ret?

Jeg maa mit Hoved bøie
Med Taarer i mit Øie
Af Salighed og Sorg:
Min Kjærlighed Du kjender
O Drot i Himlens Borg!

Aftenbøn.

Jeg er træt, vil gaae til Ro,
Lukke mine Øine to:
Fader! lad Dit Aasyn blidt
Lyse over Leiet mit.

Har idag jeg syndet, Gud!
Slet min Brøde atter ud!
Thi Din Naade, Jesu Blod
Gjør jo hver en Skade god.

Mine Kyndinge, min Slægt,
Tag, o Gud, i Varetægt!
Alle Mennesker Du vær
Med Din Bistand stedse nær!

Staa de syge Hjerter bi,
Luk de vaade Øine i;
Lad Din Maane lyse blid
Over Verdens endte Strid!

Wh.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 5. Juni. De fra Palæstina hjemvendte tyske Pilgrime have idag forladt Rom, hvor de forrige Mandag Aften vare indtrufne. Iforgaars Eftermiddag havde de den Ære at blive modtagne til Audients af den hellige Fader, der lod Enhver af dem forestille for sig, og udspurgte dem om deres Dioces og Biskop. Hans Hellighed viste sig synlig tilfreds med de glimrende Fester, som i Breslau og hele Schlesien have fundet Sted i Anledning af Fyrstbiskop Herzogs Consecration og Inthronisation, ydede den af Tydsklands Katholiker udviste Troesfasthed stor Ros, udtalte det Haab, snart igjen at see ordnede Tilstande i alle tyske Dioceses og bærede en af Pilgrimene med en særlig Hilsen til Windthorst.

Frankfurt. Carl, Fyrste af Løvenstein, har nylig udstedt følgende Bekjendtgjørelse: „Den 29. Generalforsamling af Tydsklands Katholiker tager, om Gud vil, sin Begyndelse i Frankfurt a. M. sidst i August eller først i September, og vil slutte med en Valfart til den hellige Bonifacius' Grav i Fulda. Der skal herved saa vidt muligt svares til Bonner-Generalforsamlingens Ønske og ved Tydsklands store Apostels Forbøn nedbedes Fred og Velsignelse over Kirke og Fædreland.“

Onabrück. Vor Højærv. Biskop meddeelte d. 31. Mai for første Gang Confirmationens hellige Sacrament til 694 Confirmander i Domkirken, og idag i St. Johannes til 652 Confirmander, der, med Undtagelse af nogle Fremmede

fra det Münsterske, samtlige tilhørte begge Kirkers By- og resp. Landmenighed. I fem Aar er Confirmationens h. Sacrament ikke blevet meddeelt her. Biskoppens Tiltale var ligesaa indtrængende som hjertelig, og hele Høitideligheden overhovedet saare opbyggelig.

Trier. Antallet af de Pilgrime, som sidst i Mai valfartede til den h. Apostel Matthias' Grav i Trier, overgik langt, hvad der har fundet Sted i de foregaaende Aar. Om Tirsdagen ankom en saa stor Mængde Pilgrime, at de ikke alle kunde anbringes i Forstæderne, og Mange maatte søge Logis i Byen. Antallet af de ofrede Kjerter beløber sig iaar til 42.

Berlin. Forstanderinden for de herværende Graae Søstres Convent, M. Clothilde Biefel, feirede den 30. Mai Mindet om sin for 25 Aar siden stedfundne Indtrædelse i den h. Elisabeths Congregation. I Hedvigskirken blev en Høimesse celebreret, derpaa fulgte Gratulationer fra de talrige katholske Foreninger, som overbragte Æresgaver. Kaiserinden sendte ved Paladsdamen, Grevinde Hacke, en Lykønskningsskrivelse, til hvilken der var føiet en kostbar Gave til Søstrenes Capel, nemlig et Vievandskar, bestaaende af en naturlig Musling, til hvilken et stort, paa rødt Fløiel hvilende Guldcrucifix med Sølvcorpus var befæstet.

Wien. Paa Christi-Legemsfest fandt Processionen Sted paa den sædvanlige Maade. Klokken syv om Morgenen kjørte Kaiseren og Erkehertugerne Carl Ludvig, Ludvig Victor, Carl Salvator, Johan, Eugen og Rainer i Festoptog fra Hofborgen til St. Stephan og overværede der den af Fyrst-Ærkebiskop af Wien, Dr. Joseph Cœlestin Ganglbauer celebrerede Høimesse og deeltog dernæst i den høitidelige Bedegang, som blev foretagen under Deeltagelse af Ordenerne, Hofstaterne og Livgarden. Derefter lod Kaiseren de udrykkede Tropper defilere forbi sig paa den indre Borgplads.

— Som Beviis paa, hvor frodigt det kirkelige Liv i Wien, trods al Liberalisering, blomstrer, kan den Kjendsgjerning tjene, at der i Pintseugen dette Aar bleve 19,631 Personer confirmerede i den høie Stephansdom. Det hellige Sacrament blev afvexlende meddeelt af Fyrst biskoppen, Viebiskop Angerer og Feltbiskop Gruscha.

Den h. Gertrudis, Abbedisse.

† 659.

Gertrudis var en Datter af Pipin af Landen, der var Hovmester hos Kongen af Austrasien og var en gudfrygtig Mand i en ond Tid. Paa Grund af hendes Fødsel og hendes personlige Fortrin syntes hun at være kaldet til stor jordisk Glands. Da hun var tolv Aar gammel, anholdt Kong Dagobert om hendes Haand for en ung Hertug; men tidligt fuldendt i sin fromme Moder Itta's hellige Tugt, svarede hun: „Hverken ham eller nogen Anden; men Christus har jeg valgt til min Brudgom!“ Efter Faderens Død indtraadte hun tilligemed sin Moder, den h. Biskop Modoald af Triers Søster, i det af denne stiftede Kloster Nivelles ved Brüssel. Den h. Gertrudis lagde stor Vægt paa Gudstjenestens ydre Pragt. Altere, Klæder og Kirkekar bleve forfærdigede af kostbart Stof og omhyggeligt holdte rene, saa at man allerede ved Synet af dette Gudshuus fik et Begreb om den Ærefrygt, Klostermenigheden nærrede for Gud og Hans h. Huus. Sin Rigdom og Anseelse benyttede den h. Fyrstedatter til ogsaa andre Steder at oprette Kirker, Klostre og Hospitaler. Hun søgte at fatte Gud saavel med Aanden ved alvorlige theologiske Studier, som ogsaa med Hjertet ved Bøn og Betragtning, og opnaaede derved en saadan Fuldkommenhed, at hendes Moder stillede sig selv og hele Huset under hendes Ledelse, ligesom ogsaa hendes Optegnelser tjente Andre til Veiledning. I en Alder af 30 Aar nedlagde hun sit Embede, for endnu omhyggeligere at forberede sig til en salig Død. Hun døde tre Aar senere.

Christelig Videnskab.

I vor Tid er det nødvendigt at skaffe sig bedre Kundskaber om Kirkens Lære, end det kan skee ved den offentlige Underviisning. Mange kunne nøies med Katechismer og Postiller, men Andre vilde gjøre sig skyldige i stor Efterladenhed, naar de ikke gjorde sig bekendte med de Skriverter, hvormed Biskopperne og prøvede katolske Lærde bekæmpe vor Tids Vranglærere.

„Til hvormange Christne kan man ikke sige med den h. Paulus, at de ikke kjende Gud, at de miskjende ham, og gjøre ham Skam ved deres uværdige Forestilling om ham.“

(Pater Humbert.)

Om den h. Gertrud siger en Samtidig: „Hun kunde næsten hele den h. Skrivt udenad, og oplyst af den Helligaand forklarede hun de dunkle Skrivtsteder. Selv lod hun h. Bøger komme fra Røm og lærde Mænd fra England, der forklarede hende Psalmerne, for at hun kunde have Stof til fromme Betragtninger.“

„Eders Tale være altid yndelig, krydret med Salt, saa I vide, hvorledes det bør Eder at svare Enhver.“

(Kol. 4, 6.)

Den h. Patricius, Irlands Apostel.

† 492.

Patricius, en ung christen Fange af romersk Herkomst, vogtede Faar i Antrims og Dowons Bjergegne i Irland mod Midten af det fjerde Aarhundrede. Bøn og Bodsøvelser udgjorde hans kjæreste Beskæftigelse. Davids Psalmer og Kirkens smukkeste Sange bad han daglig. Gud Herren forundte ham den Gave at virke Vidundere. Frigiven i en Alder af 22 Aar, opfordredes han ved et himmelsk Syn til at arbejde paa Irlændernes Omvendelse. Efter i tyve Aar at være bleven uddannet ved den h. Martin af Tours' verdensberømte Skole i Frankrig, blev han viet til Biskop og af Pave Coelestin sendt til Irland. Omtrent 60 Aar prædikede han Evangeliet med saa stort Held, at hele Irland omvendtes til Christendommen, og Afgudsdyrkelsen gik tilgrunde. Ynglinge og Jomfruer helligede sig Ordenslivet; Klostre, Kirker og Skoler fremstode overalt. Men midt i dette vidunderlige Held fortsatte Patricius sin vante Levemaade. Han førte et Bodens og Bønnens Liv, medens han med Aarene tiltog i Ydmyghed. Høitbedaget og rig paa gode Gjerninger døde denne Apostel i Aaret 492. Irlænderne ære St. Patrik med rørende Fromhed som deres „grønne Øes“ Skytspatron.

Iver for Troen.

Som Følge af den h. Patricius' Forbøn er Troen nutildags endnu ligesaa levende i Irland, som dengang den der blev forkyndt af ham. Udbed Dig af Gud ved denne Helgens Forbøn den særlige Naade, at agte Tabet af al jordisk Gode for Intet mod den Ulykke, selv i fjerneste Maade at afvige fra den sande Tro.

„Eders Tro er bekræftet, ikke alene i Hjertet, men for Menneskenes Aasyn. Himmel og Jord aflægge Vidnesbyrd om den; ligeledes Englene i Himlen og Fjenderne i Helvede.“

(H. Augustinus.)

Irland er Planteskolen, hvorfra den h. Patricius udsendte Troens Forkyndere til alle Lande. Glastonbury og Lindisforne, Ripon og Malmesbury i England, Øen Jona ved Skotlands Kyst, og St. Gallen i Schweits aflægge Vidnesbyrd om dette store Troessendebuds apostoliske Virksomhed, som var opfyldt af Kjærlighed til Gud og Menneskene. I de nyere Tider er det især America og Australien, hvorhen den h. Patricius' Sønner og Døtre have bragt den sande Troes Lys.

„See, en Sædemand gik ud at saae . . . men noget faldt i god Jord, og bar Frugt; noget hundrede Fold, noget tresindstyve Fold, og noget tredive Fold.“

(Matth. 13, 3. 8.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 9. Juli. 6te Søndag efter Pinte. Martyrerne af Gorkum.
NB. Collect af Peterspengen. — 10. M. De syv Brødre,
Mart. — 11. Ti. Veronica af Juliani, Jomf. — 12. O. Jo-
hannes Gualbert, Abbed. — 13. To. Anaclet, Pave og Mart.
— 14. F. Bonaventura, Biskop og Kirkelærer. — 15. L.
Apostlenes Deling.

Søndagen den 16. Juli. 7de Søndag efter Pinte. Karmel-Skapularfest.
Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel. *)
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. An-
dreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

*) I Ferietiden, fra 16. Juli til 13. August, opbevares det Allerhelligste Sacrament ikke i Sct. Knuds Capel, hvor den offentlige Gudstjeneste i denne Tid indskrænkes til den ene h. Messe om Søndagen. Paa de Søgnedage holdes ingen h. Messe.

Mariacongregationen for Ynglinge.

Søndagen d. 16. Juli Kl. 8½ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel.

Mødreforeningen.

Paa Mandag d. 10. Juli Kl. 8¼ lader Mødreforeningen læse en h. Sjølemesse i Sct. Ansgars Kirke for sit afdøde Medlem Enke Euphræmie Adelgunde Lundgren.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 29. Fredagen den 14. Juli. 1882.

Indhold: Den udvortes Gudsyndelse. Kirkelige Efterretninger: Münster, Paris. Den h. Joseph. Den h. Cuthbert.

Den udvortes Gudsyndelse.*)

Man hører ikke sjældent de Ord: „*Gud forlanger ingen udvortes Dyrkelse*“; og beslægtet hermed er en anden Mening, som i vor Tid nyder stor Anseelse, at Gud nemlig *nøies med Hjertets Hyldest, og behøver derfor ingen udvortes Cultus*. Dens udvortes Former ere forfængelige og i sig selv overflødige, og Gud behøver derfor ingen saadan Hyldning.

I Kraft af denne Formening vil man altsaa have enhver Cultusform afskaffet, saaledes som denne hidtil har været øvet i Christenheden, navnlig i den katholske Kirke. Den ene af disse Sætninger angriber Religionen directe, den anden angriber den indirecte, men med ikke ringere Virkning.

*) Handbuch populärer Antworten etc. von P. S. Franco.

1. *Gud*, siger man, er tilfreds med *Hjertet* og bryder sig ikke om nogen *udvortes Gudsdyrkelse*. Jeg spørger her: Men vide I ogsaa med *Vished*, at Gud nøies med en blot *indvortes Dyrkelse*? Jeg derimod veed med *Vished*, at han langtfra er tilfreds dermed, og min Grund er ganske simpelt den, at det er umuligt at skjænke ham sit *Hjerte* uden ved *Hjælp* af ydre religiøse *Handlinger*. Thi, hvad er vel *Mennesket Andet*, end et af *Legeme* og *Sjæl* sammensat *Væsen*? Tage I *Sjælen* alene, saa er den en fra *Legemverdenen* forskjellig og adskilt *Aand*; tage I *Legemet* alene, da er det et *Lig*; man maa tage dem begge tilsammen for at faae et *Menneske*. Hvorledes virker nu dette i *Medfør* af *Foreningen* mellem *Sjæl* og *Legeme*? Det virker saaledes, som *Sjæl* og *Legeme* i inderlig *Forening* med hverandre nødvendigt maae virke. Forsøger engang paa at aabne eders *Hjerte* for en eller anden *Affect*, uden at denne strax vil ytre sig i det *Udvortes*! Frygten bringer eder til at blegne, *Glæden* til at juble, *Vreden* til at skjælte, og *Kjærligheden* giver sig paa tusinde *Maader* tilkjende i *Menneskets Ansigt*; og, hvor gjerne I end kunde ønske at skjule en eller anden af disse *Affecter*, saa forraader denne *Bestræbelse* sig ikke desto mindre, hvor nødtigt I end maatte ville det. Hvad betyder dette *Andet*, end at *Legeme* og *Sjæl* i denne *skjønne Enighed* gaae *Haand* i *Haand* med hverandre og ere saa afhængige af hverandre, at de altid maae virke i *Forening*. Gjælder dette om *Alt*, hvad vi foretage os: skulde det da ikke gjælde ogsaa om *Religionens Udøvelse*? Hvorledes kunne vi tænke os vor *Natur* anderledes indrettet for de *jordiske Ting* end for de *himmelske*?

Men, sæt ogsaa, at det var muligt, at en *Religion kunde* øves blot med *Hjertet*, var dermed sagt, at dette ogsaa var tilladt? Ingenlunde! thi *Religionen* er en *Pligt*, der ikke udelukkende angaaer den individuelle *Personlighed*, men hele *Samfundet*, en *Pligt*, hvori *Alle* i *Fælledskab* bør deeltage. Dette vil jeg gjøre indlysende

ved et Exempel. Naar en Konge besøger en af sine Provindser, er det da Nok, at enhver Borger i en Stad for sin egen Person bevidner ham sin Ærefrygt og Troskab? paa ingen Maade! nei, hele Staden bringer ham in corpore sin Hyldest ved offentlige Handlinger og Festligheder, og hvorfor? Fordi Monarken ikke blot er de enkelte Borgeres, men hele Landets Overhoved. Saaledes er ogsaa Gud ikke blot de enkelte Individuers Overherre, men hele Samfundets Herre og Ophav, og har derfor Ret til, ved religiøse Handlinger at blive anerkjendt og æret af Samfundet som saadant. Hvorledes kan man da udøve Religionen uden udvortes Handlinger?

Jeg gad dog seet, hvorledes Menneskene vilde bære sig ad med at forene sig om Udøvelsen af *reent indvortes* Handlinger eller Hjertets Acter, i Lighed med Englene, der ikke behøve Sandser for at forstaae hverandre og enes om hvad de ville gjøre! Men dette er maaskee en Eiendommelighed hos de Herrer og Damer, der ville nøies med *Hjertets Religion*, medens vi andre stakkels Adamsbørn vel heller ikke ville undvære Hjertets Religion, men tilstaae, at vi ikke kunne undvære sandselige Udtryk for vort Hjertes Tanker og Følelser.

At dette ikke kan være anderledes, kunne I ogsaa ad en anden Vei overbevise eder om. Naar Du, kjære Læser, engang skulde møde en af disse Folk, der med en filosofisk Mine og med store Ord anbefale og prise *Hjertets Religion*, saa tag Vedkommende lidt tilside, og gjør ham nogle Spørgsmaal. Siig i Fortrolighed og under fire Øine til ham: Gode Ven, hvorledes tager sig denne fuldkomne og ganske indvortes Religion ud i det virkelige Liv? Øver Du den virkelig? Øver Du den ret ofte? Øver Du den i det mindste af og til? Siig mig dog: fordyber Du dig undertiden i dit Hjertes Afkroge, for alene med din Gud ret dybt at ydmyge Dig for Ham, bede ham om Tilgivelse for dine Synder og fatte det ædle Forsæt, ikke oftere at fortørne ham? Med eet Ord: Bringer Du ham virkelig og oprigtigt dit *Hjertes*

Hyldest, hvilken Du jo kalder den eneste Virak, der tør brænde paa den levende Guds Alter? Siig oprigtigt — tal dog engang Sandhed: gjør Du Alt Dette, eller gjør Du slet Intet deraf? — Ved disse Spørgsmaal vil den Ene befinde sig, som En, der er falden ned fra Skyerne; en Anden vil tankeløs stirre paa Dig, og atter en Anden vil, for hurtigt at blive Dig og dine Spørgsmaal kvit, bede Dig gaae Fanden ivold! Hvad betyder vel dette? Jeg vil aabenbare Dig Hemmeligheden, kjære Læser!

Hjertets Religion, d. e. en Religion uden alle udvortes Acter er en Umulighed, og de Ugudelige, som søge at bringe den i Ære, vide dette ligesaagodt som vi, og indsee godt, at man ikke kan afvise enhver Cultus, ja, at dette endog i Verdens Øine, uagtet den ellers ikke tager det nøie, vilde findes uanstændigt. Paa den anden Side forpligter man sig, ved at bekjende sig til en vis Cultus, ligeoverfor Samfundet til dens Udøvelse, og dette er en Byrde, som man helst vil være fri for; derfor tager man sin Tilflugt til en ganske *usynlig Religion*, hvad jo denne saakaldte Hjertets Religion er, og forsikrer, at denne er den egenlige og rette Religion; og da Ingen uden Gud kan gennemskue Hjertet, ere alle udvortes Religionsskikke overflødige. Et vittigt Hoved har engang sagt: „Disse Folk bilde sig ind at være Engle, for upaatalte at kunne leve som ufornuftige Dyr.“ Saaledes undgaaer man den Bebreidelse, at man ingen Religion har, og slipper for al den Kjedsommelighed, som er forbundet med dens Udøvelse. I Sandhed en skjøn Opfindelse! Kun Skade, at man ikke saa let kan holde Gud, der kjender Hjerterne, for Nar, som dette lader sig gjøre med Mennesker!

At dette er den rette Forstaaelse af, hvad man i vore Dage mener med den saa høitpriste Hjertets Religion, kan man ogsaa slutte sig til deraf, at de samme Personer, naar de en Gang imellem falde ud af deres Rølle, forraade deres sande Mening om dette Punkt ved

en anden ligesaa slet Grundsætning, naar de sige: *Hvad Nytte har Gud af vore fattige og mangelfulde religiøse Handlinger og Hyldinger? Hvortil kunne de gavne ham?* Med disse Ord forraade de aabenhjertigt deres Hemmelighed, og røbe deres indre Forkastelighed, idet de dermed tydeligt tilkjendegive deres Ringeagt for al Religion og Gudsdyrkelse.

2. „Gud trænger ikke til vore fattige Hyldinger,“ sige de. Dette have vi rigtignok længe vidst; og Hvad følger saa deraf? Maaskee, at vi ikke skulle bringe ham dem? Nei, Sagen er, at det er os, som *behøve* dem, og ikke Gud! Der kan dog aldrig i Verden noget Menneske have været saa dum, at han indskjærpede Nødvendigheden af Religionsøvelser, fordi *Gud* skulde *behøve* dem! Man veed tvertimod meget vel, at *Fornødenheden* ganske er paa *vor* Side. Vi ere Guds Skabninger og saadanne, at Alt, hvad vi have og haabe, er i Hans Haand, og at vi derfor maae befinde os i en vedvarende *Afhængighed* af ham, for af Ham at modtage Alt, hvad vi behøve. Vilde Han ikke vedblive at opholde os, vilde vi ethvert Øieblik synke tilbage i Intet; stod Han os ikke i ethvert Øieblik bi, vilde ethvert Øieblik bringe en Ulykke over os. Forestil Dig, min Læser, at Maanen ikke vilde være afhængig af Solen, fordi den meente, at Solen ikke behøvede den: Hvad vilde Du sige dertil? Du kunde jo ikke sige Andet, end at den ikke til Solens, men til sit eget Bedste maatte vedblive at være afhængig af den, fordi den uden Solen vilde befinde sig i et fuldstændigt Mørke. Forestil Dig, at et Faar ikke vilde følge sin Hyrde eller være afhængig af ham, og at det besmykkede sin Ulydighed med, at Hyrden ikke behøvede det: vilde Du da ikke sige til dette taabelige Faar, at det trænger til Hyrden, da det uden ham ikke veed, hvor det skal græsse, og er udsat for at døe af Hunger, eller uden Beskyttelse vilde blive sønderrevet af Ulvene.

Ligesaa kunne vi, da Gud er vor eneste rette Fader, vor eneste Hjælper og vor eneste Sikkerhed, og da Han

alene kan føre os vort høieste Maal imøde, ikke finde os tilrette uden Ham; vi maae ethvert Øieblik befinde os i Hans Nærhed, for at han til enhver Tid kan udøse sin Naade over os.

Men fremfor Alt seer man dette paa *Synderne*. Gud behøver os ikke; men er det ikke sandt, at vi ofte fortørne ham ved vore Synder? Er det sandt, at vi ofte overtræde hans Lov, saa er det ogsaa sandt, at vi have paadraget os *Skyld*, og hvo tør da nægte, at vi i høi Grad trænge til *Tilgivelse*, dersom vi ikke skulle hjemfalde til hans Straf, og uagtet al vor Syndighed turde haabe at blive salige. Dommeren behøver ikke den Skyldige, den Rige ikke den Fattige, den Mægtige ikke den Svage, men Synderne og Alle der ere stædte i Nød trænge til en Hjælper og Beskytter. Vi trænge derfor til Gud, vi behøve at vinde hans Yndest for at afværge hans straf-fende Retfærdighed, bevæge ham til at antage vor Selvdyngelse og bevise os Naade. Kunne vi endnu have Mod til at sige, at Gud ikke behøver vor Religion og Cultus?

Men, om vi nu endog ikke *behøvede* Gud, vilde vi derfor være fritagne for den Pligt, at bringe ham vor Hyldest? Ingenlunde! Gud har en *Ret* til at fordre den, og det en saa absolut og ueftergivelig Ret, at han ikke kan opgive den uden at ophøre med at være Gud! Kunde en Fader vel i den Grad give Afkald paa sin faderlige Værdighed og Autoritet, at han kunde tillade sin Søn at foragte og mishandle sig? Kan vel en Fyrste i den Grad opgive sin Værdighed som Souveræn, at han lagde alle sine Rettigheder i sine Undersaatters Hænder? Det vilde jo være en Omstyrting af al Samfundsorden. Men om end alle Andre vilde give Slip paa deres væsenlige Rettigheder, saa *kan* Gud ikke give Slip paa sine. Han kan ikke skabe hvad han eengang har skabt; men han kan ikke Andet end drage sine Skabninger til sig, fordi han ikke kan ophøre, at være deres Urgrund og sidste Øiemed! Om end derfor

vi ikke behøvede ham, maatte han dog kræve vor Cultus, fordi han ikke kan ophøre at være Gud, og fordi vi ikke kunne ophøre at være hans Skabninger.

Denne Betragtning tilfører mig endnu en anden ligesaa indlysende Grund. Om det ogsaa kunde tænkes muligt, at Gud nogensinde skulde forbyde Menneskene at ære sig og hylde sig med religiøse Cultushandlinger, saa maatte vi alligevel gjøre det; saa bydende kræver Religionen det! Du forundrer dig maaskee over denne Sætning? Velan, saa svar mig!

Dersom Gud kunde forbyde Lyset at give Lys, Ilden at brænde, Vandet at væde, Vinden at blæse, Træerne at skyde Grene og bære Blade, Blomster og Frugter o. s. v.; dersom han vilde berøve enhver Skabning dens eiendommelige Virksomhed: hvad vilde alle disse Væsener sige dertil? — hvad Andet, end at det vilde være det Samme som at tilintetgjøre dem; thi, da de ere Alt, hvad de ere, *med* disse Egenskaber: saa vilde de *uden dem* være *Intet* og altsaa være skabte til ingen Nytte!

Nu — det Selvsamme gjælder nu om Menneskets Forhold til Gud. Mennesket har en Forstand, som er skabt for at erkjende Gud, og et Hjerte, som er skabt for at elske ham, ligesom Træet er skabt for at bære Frugt, og Fuglen for at flyve. Forstanden hviler aldrig, og Hjertet har ikke Ro, førend det finder Fred i Samfundet med Gud. Berøver man derfor Mennesket Religionen — det Eneste, som formaaer at knytte det med faste og varige Baand til Gud: da har man berøvet det Alt, bragt Forstyrrelse i dets Natur og tilintetgjort det. Man seer allerede heraf, i hvor stor og fordærvelig en Vildfarelse de befinde sig, som mene, at Gud har dispenseret Mennesket fra Religion og Gudstjeneste!

Dog — jeg har med alt det Foregaaende endnu Intet sagt om den Uret, som saadanne Mennesker tilføie *Guds Godhed*, der vilde have Krav paa en uendelig Kjærlighed og en uafbrudt Dyrkelse, saafremt dette var muligt. Og, hvorledes skulde det kunne være anderledes? En kun

lidet betydende Godhed henrykker os, og en Godhed som Guds skulde ikke engang røre os? En Straale af den skabte Skjønhed fortryller os, og de uendelige Straaler af den uskabte Skjønhed skulde ikke henrive os! Et Aandepust af Viisdommen fylder os med Beundring — og vi skulde være istand til at nægte en uendelig Viisdom vor beundrende Hylding! Vi kunne ikke nægte vort Hjerter at elske Alt, hvad der er elskværdigt, og vi skulde gjøre Vort til, at den Elskværdigste af Alle ikke bliver elsket!

Og vi skulde kunne Alt Dette, endog naar denne uendelig gode, skjønne, hellige og elskværdige Gjenstand for alle Menneskers Tilbedelse og Kjærlighed overøser os med de udsøgteste Velgjerninger og uvurdeerligste Naadegaver, og ødsler sin ømmeste Kjærlighed paa os? Hvorledes? Ere vi Tigere og Panthere, eller ere vi Mennesker, der have et Hjerter i Brystet? Enten maae vi nægte, at vi modtage Alt hvad vi have af Ham, eller vi maae uophørligt nærme os ham med de Beviser paa Hylding, som Religionen kan indgive vore Hjerter og lægge paa vore Læber.

Endelig — dersom Gud ikke satte Priis paa vor Cultus: hvorfor er han da kommen her til Jorden, for at grundlægge den? Hvorfor har han da udbredt den over al Verden? Hvorfor har han havt saa stor Omhu herfor? Hvortil ellers har han udsendt sine Apostle? Herpaa maa man svare, og der gives intet andet Svar end dette: Enten maa man kort og godt fornægte Guds Menneskevordelses store Værk, eller man maa indrømme, at vor Cultus er Gudmennesket Jesus Christus uendelig magtpaaliggende. Det Første have ikke engang Djævlene voget; thi de bekjendte jo, at Jesus var Guds Søn. Hvorledes da nægte det Andet?

Begeistringen for Garibaldi.*)

Vel har man længe vidst, at *Garibaldi* her, som saa mange andre Steder, har havt sine Beundrere, og — saaledes som vor Tid nu eengang er — har man ingen Ret til at undre sig over, at hans Frihedsbegeistring og „Patriotisme“, trods de urene Elementer, der hos ham plettede disse i sig selv priselige Egenskaber, i sin Tid allevegne henrykkede den talløse Mængde af Frihedsvener og Patrioter, som vurdere alle politiske Bedrifter efter den Gunst, hvormed Lykken ledsager dem, og i det Bifald, som „Majoriteten“ skjænker dem, see et ufeilbart Beviis for ethvert Foretagendes Berettigelse. Vi finde det ligeledes ganske i sin Orden, at G.'s lidenskabelige Had til Pavedømmet i et protestantisk Land, hvor den store Masse af Befolkningen lever i god Tro til de lutherske Traditioners Ufeilbarhed, har bidraget mægtigt til den Hyldest, hvormed man her har feiret hans eventyrlige Bedrifter. Men det har alligevel forbausset baade os og mange frisindede Protestanter at see den i Nr. 27 meddeelte Opfordring til at deeltage i en Demonstration til Ære for den afdøde General, som taler i saa høie Toner, at den berettiger til at ansee alle Indbyderne for besjælede af de samme Følelser og begeistrede for de samme Planer, som fyldte deres feirede Helts „store Hjerte“. Men hvilke vare disse Følelser og disse Planer? Vi kunne, med al Anerkjendelse af denne uforfærdede Soldats og Feltherres Mod, ikke hos dette „Symbol paa Folkenes Haab, dette Historiens Tegn“ (!) see Andet end blindt Had til al Autoritet i Himlen og paa Jorden. G. var ikke blot en Bannerfører for den demokratiske og revolutionære Republik, ikke blot en fanatisk Fjende af den katholske som af al anden Religion: af Protestantismen ikke mindre end af Catholicismen, men

*) Disse Bemærkninger vare oprindeligt bestemte for det foregaaende Numer.

han var en afgjort *Atheist*. Hvad hans begeistrede Lovtalere ere, maa være deres Sag! Vi bemærke blot, at den Omstændighed, at „*Morgenbladet*“ præsenteredes Publicum som deres Agent, giver den almindelige Mening Ret til heraf, saavel som af Opfordringens hele Stil og Tone at uddrage Slutninger til politiske og religiøse Anskuelser, som vi hidtil havde troet, ikke fandt synderlig mange Tilhængere hertillands. Men, vi ere jo rigtignok i den sidste Tid komne saa vidt, at ikke blot Bybefolkningernes socialistiske Proletariat, men selv danske Bønder i offentlige Forsamlinger eftersnakke de republicansksindede demokratiske Føreres Ordgyderier om Republikens Fortrin for Monarkiet. Hvad kan man da ikke muligt vente af Fremtiden?

Kirkelige Efterretninger.

Münster. De tyske Cæcilia-Foreningsers General-Forsamling for dette Aar vil sandsynligviis blive afholdt i September Maaned i vor Stad; man haaber paa virksom Deeltagelse i samme.

Paris. Angaaende den store franske Pilgrims-Karavane, som for kort siden fra det hellige Land atter er indtruffen i Marseille, skrives der fra Jerusalem Følgende: „600 Pilgrime kom directe fra Jaffa til Jerusalem, 500 kom over Kaifa og Nazareth ad Korsfarergaden ind i den hellige Stad. De droge ind i Byen med Hælgbannere under Afsyngelse af Bodpsalmer og andre gudelige Sange. Hovedbanneret bar den fra Notre Dame de Lourdes og Pilgrimsfanen bekjendte Indskrift: „Dieu le veut“ (Gud vil det). Imponerende og høitideligt var de 500 Pilgrimes Indtog fra Nazareth, som blev modtaget af dem, som allerede befandt sig i Jerusalem, og som tilsammen vare ankomne igjennem Jaffa-Porten og Christengaden til Gravkirken. De store Processioner gjennem Gaderne, fremfor alle Via Dolorosa, med religiøse Emblemer, bleve, efterat een havde fundet Stéd, forbudte

af Gouvernøren, vel med Henviisning til, at Jerusalem, den h. Stad, er beboet af ti forskjællige Confessioner, og at det, som tillades den ene, ogsaa kan kræves af de andre. Pilgrimene bleve næsten alle anbragte i katholske Klostre og andre Anstalter. 150 Pilgrime vare anbragte i en stor Teltleir af den bekjendte Reise-Entreprenør Cook, som ogsaa havde at sørge for de 600 Pilgrimes Reise igjennem Landet. Efter Alles Dom have alle Pilgrime her opført sig særdeles godt, og man mærkede, at det virkelig var Fromhed og Bod for Frankrigs Synder imod Religion og Kirke, der hovedsagelig havde bevæget dem til Valfarten. En dyb religiøs Bods- og Bedetone herskede ogsaa i de Sange, som de sang, blandt andet i den Bøn, at Gud atter maatte lade Frankrig blive hans og Kirkens elskede Barn. Man siger, og det er ganske sandsynligt, at en halv Million Francs er bleven udgivet af dem i Jerusalem i de katholske Anstalter og hos dem, som handle med religiøse Gjenstande. Den katholske Waisenfader i Bethlehem alene har solgt for 900 Napoleoner. Det blev særligt lagt Pilgrimene paa Hjerte, ene hos Katholiker at købe saa meget som muligt, hvad der slet ikke er saa uchristeligt, som mange mene, men fra et katholsk Standpunkt maa ansees for rigtigt, konsekvent og, trods al Sentimentalitet, roesværdigt, da Apostlen siger: „Lader os gjøre godt imod Enhver, men meest imod vore Troesfæller.“ Den katholske Menighed er fattig og i stort Omfang henviist til Understøttelse fra Franciscaernes Sognekloster og til Patriarchatet.

Herrøns hellige Pleiefader, Joseph,
Kirkens Patron.

Vor guddommelige Frelser's hellige Pleiefader nedstammede fra Davids kongelige Slægt, og levede som en fattig Tømmermand, da Gud kaldte ham til at være den h. Jomfrues Brudgom og sin eenbaarne Søns Pleiefader. Josef var efter den h. Skrivts Vidnesbyrd retfærdig; han var reen og uskyldig, da han blev Marias Brudgom; han var mild og barmhjertig og derfor værdig til at blive Frelserens Pleiefader; han var klog og iagttog hellig Tavshed, dengang han blev den h. Families Overhoved; men især var han tro og lydlig mod Guds Befalinger. Om ham tør man formode, at han omgikkes mere Engle end Mennesker. Da han hørte, at Maria bar Himlens og Jordens Herre i sit Moderskjød, var han tvivlraadig, om han burde blive hos hende, men en Engel viste sig for ham og løste hans Tvivl og Frygt. Da Kong Herodes stræbte det guddommelige Barn efter Livet, befalede en Engel Joseph i Drømme at flygte til Ægypten med Barnet og dets Moder. Siden gav Englen ham atter et Vink om at reise til Nazareth i Galilæa med de ham anbetroede dyrebare Underpanter, Jesus og Maria. Her levede han endnu mange Aar, forenede Betragtningen af himmelske Hemmeligheder med sin Stands Pligter og udaandede i Jesu og Marias Arme.

Familiens Helligelse.

Den h. Joseph, den evige Faders Afskygning herveden, Jesu Beskytter i Nazareth og alle Børns Vogter, bør af hver christelig Familie æres som Skytspatron.

„Hellige Joseph, Du er Fader for ethvert christeligt Huus, Ven af enhver gudfrygtig Sjæl; Du er en Trøster og Beskytter under det huuslige Livs Arbejder og Lidelser, Du er en Vogter over det indre, med Jesus og Maria skjulte Liv i Gud.“

(Biskop Laurent.)

Ogsaa de lykkeligste Familier have deres Kors at bære. Faderens og Moderens Kjærlighed skal styrkes ved de Lidelser, som Gud sender. Som Maria ved Korsets Fod blev vor Moder, blev den h. Joseph paa lignende Maade vor Fader. Savnet af det guddommelige Barn i de tre Dage blev for ham en Fornylse og Helligelse af hans Faderværdighed. Thi den Helligaand havde i hans Hjerter indgydt en Faders Pligtfølelse, der naaede sit Høidepunkt i Smerten over Tabet af det guddommelige Barn. Netop da turde Maria med Rette kalde sin Brudgom „Fader“, og sige til sin Søn i Templet: „Din Fader og jeg have søgt Dig med Smerte.“

„Hvo er vel den tro og snilde Tjener, som hans Herre har sat over sit Tyende, at give dem Mad itide.“

(Matth. 24, 45.)

Den h. Cuthbert, Biskop.

† 687.

Den h. Cuthbert blev født i det nordlige England i Aaret 637, og ligger begravet i Domkirken i Durham. Som Dreng var han vild og overgiven; men i en Alder af femten Aar saae han i et Drømmesyn Englene bære den h. Alidans Sjæl til Himlen; dette gjorde et saa dybt Indtryk paa ham, at han forlod Verden og indtraadte som Novice i Abbediet Melrose. Efter at have tilbragt 34 Aar i Klosteret og naaet en høi Grad af Fuldkommenhed, blev han Biskop af Lindisfarne. Kjærligheden til Sjælene, som han havde næret i Klosteret, lod han nu frit Løb. Som Frelseren vandrede omkring, prædikede og udøvede Velgjerninger, saaledes forkyndte denne h. Biskop Evangeliet, bekræftede dets Sandhed ved utallige Vidundere og vandt Menneskenes Kjærlighed ved sin Ydmyghed og sin Medlidenhed med Fattige og Betrængte. Sin dybe Sjælefred meddeelte han ogsaa Andre. Han banlyste Had og Fjendskab og lærte Menneskene at finde den sande Fred i Gud og i hans h. Kirke. En Anelse om sin nærforestaaende Død bevægede ham til at trække sig tilbage til sin forrige Eensomhed, hvor han blidt hensov i Herren Aar 687. Endnu æres den h. Cuthbert i Dioceset Hexham og Newcastle i England som Skytspatron ved Siden af den h. Jomfru. Tusinder af Pilgrime vandre aarlig til hans Grav, ved hvilken der er skeet mangt et Vidunder.

Fred ved Troen.

Guds Fred, denne Himmeriges kostbare Skat, forundes den christelige Sjæl, som lever i den christne Kirkes Samfund. For at kunne nyde den, maae vi være levende Lemmer af Kirken og i enhver Retning tænke og føle med den.

I alle Fristelser mod Troen skal Du sige til Satan: „O Du Daare, Du har forladt Englens Kirke, og nu vil Du, at ogsaa jeg skal skille mig fra de Helliges Kirke. Vig fra mig; jeg vil ikke, for at behage Dig, strides med Dig; ved Kirken holder jeg fast, aldrig vil jeg forlade den.“
(H. Frants af Sales.)

Nogle Christne i det nordlige England afvege fra den almindelige Kirke med Hensyn til Tiden at feire Paaskefesten paa. Den Haardnakkethed, hvormed de holdt fast ved denne Skik, var saa stor, at de nægtede den h. Stol Lydighed, da de bleve opfordrede til at forandre den. Den h. Cuthbert forfærdedes over denne Trods og gav sine Følelser Udtryk i de Ord: „Hellere saae jeg, at I toge mine Been ud af Graven og bare dem, hvorhen Gud indgav Eder det, end at I paa nogen Maade toge Deel i hine Menneskers Opsætsighed.

„Retfærdiggjorte ved Troen, have vi Fred med Gud ved vor Herre Jesus Christus.“

(Rom. 5, 1.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 16. Juli. 7de Søndag efter Pintse. Karmel-Skapularfest.
— 17. M. Alexius, Bekj. — 18. Ti. Camillus af Lellis, Bekj.
— 19. O. Vincents af Paul, Bekj. — 20. To. Hieronymus
Æmiliani, Bekj. — 21. F. Henrik, Kaiser. — 22. L. Maria
Magdalena.

Søndagen den 23. Juli. 8de Søndag efter Pintse. Apollinaris, Biskop
og Martyr.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel. *)
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas
Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt med Katechese i Sct. Ansgars
Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

*) I Ferietiden, fra 16. Juli til 13. August, opbevares det Allerhelligste Sacrament ikke i Sct. Knuds Capel, hvor den offentlige Gudstjeneste i denne Tid indskrænkes til den ene h. Messe om Søndagen. Paa Søgnedagene holdes ingen h. Messe.

Mariacongregationen for Ynglinge.

Søndagen d. 16. Juli Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel.

Vincentiusforeningen.

Onsdagen d. 19. ds., den h. Vincents af Paul's Fest, læses i Sct. Ansgar Kirke den h. Messe Kl. 8 $\frac{1}{4}$ for Foreningen.
Søndagen derefter d. 23. ds. afholdes Generalmøde.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 30. Fredagen den 21. Juli. 1882.

Indhold: Hellig Olaf af Norge. Colosseum og dets første Martyr. Et helligt Barn. Kirkelige Efterretninger: Cöln, Posen, America. Den h. Benedict.

Hellig Olaf af Norge.

30. Juli.

Herre, Du som *Olaf* gav
Dovrefjeldets Throne
Og med Norges Herskerstav
Himmeriges Krone:
Lær os her at herske saa
Over Kjødets Lyster,
At i evig Glands vi maae
Skue Sions Kyster!

Herre, Du som Kraftens Sværd
Gav i *Olafs* Hænder
Og med Styrkebæltet sært
Gjordede hans Lænder:

Væbne os med Korsets Tegn,
Helligaandens Naade,
At trods Helveds Pileregn
Fjenden ret vi skaade!

Alle Kongers stærke Drot,
Martyrskarens Krone,
Stærke Gud i Himmelslot
Paa Din Almagts Throne:
See *Kong Olaf* træder frem
Med sin Bøn for *Norden*;
Du dets Troløshed forglem,
Stands Din Vredes Torden!

O betænk, at *Ansgars* Brud
Staaer forladt paa Jordan
Lad os ret fornemme, Gud
Olafs Bøn for *Norden*:
Spred den uheldsvangre Sky,
Klar de mørke Nætter;
Byd de lede Trolde flye,
Knuus de fule Jætter!

Lad Din Naades Rigdom sød
Ret sig aabenbare
I Kong Olafs Martyrdød,
Os for Synd bevare:
At i Lysets Klædebon
Hisset vi frembære
Fader, Søn og *Helligaand*
Evig Priis og Ære!

Wh.

Colosseum og dets første Martyr.*)

Enhver katholsk Christen har hørt om *Colosseum* og den talløse Skare af Blodvidner, hvis Navne ere uadskilleligt forbundne med dette colossale Amphitheater, hvor de under de skrækkeligste Kvaler, som djævelsk Ondskab kunde optænke, hellere lode deres Liv, end opgave deres uddødelige Tro.

Colosseet er isandhed et Kæmpeværk, som alle Generationer indtil vor Tid derfor have betragtet med Forbauselse; det er et Værk, for hvilket vi bøje os med Ærefrygt. Tanken om Bygningen af et saadant colossalt Amphitheater skal allerede være undfanget af Kaiser Augustus, men det var dog først i Aaret 72, at Kaiser *Vespasian* lagde Grundstenen til dette Bygningskunstens Underværk. Døden kaldte ham imidlertid bort under Forberedelserne til det, og uagtet 30,000 Mennesker stadigt arbeidede derpaa, blev det først fuldendt i Aaret 80 efter Chr. F. af hans Søn *Titus*, og erholdt sin sidste Udsmykning under *Domitian*.

Dette Kunstværk overgik i Storhed og Pragt alle Oldtidens og Roms Pragtbygninger, og „Stædernes Dronning“ havde efter dens dalevende Digter Martial's Udsagn nu Intet at misunde Orientens Kæmpeværker, da dens Amphitheater kunde maale sig baade med Ægyptens Pyramider og med Babylons saakaldte „hængende Haver“.

Arbejderne vare de Jøder, som havde forherliget Titus' Triumphtog; Bygningsmaterialet var for en Deel taget af plyndrede og ødelagte Christenboliger. I Middelalderen, da Colonnaernes og Orsiniernes Partikampe udbredte Forstyrrelse i Rom, maatte Colosseets Stene afgive Materiale til Paladser og Fæstningsværker**). Dette kunde næsten synes et fabelagtigt Sagn, dersom ikke

*) Efter „*Germania*“ af 24. Juni d. A.

***) 14 af de fra denne Tid (11. Aarh.) stammende Paladser i Rom skulle efter Sigende være byggede af Colosseums Ruiner.

Oldtidens Skribenter havde angivet denne Kæmpebygningens Dimensioner. Da den var fuldendt, maalte det indre Rum (Arenaen) 564 Fod i Længden og 467 Fod i Bredden. Bygningen hvilede paa 80 brede Buer og hævede sig i fire paa hverandre følgende Rækker til en Høide af 150 Fod, og det hele Bygningsværk indtog et Rum af 6 Morgen*) Land og havde Siddepladser for 100,000 Mennesker. 64 Indgangs- og ligesaamange Udgangsporte, talrige Trapper og Corridorer i Forening med hele den øvrige Indretning gjorde det let for Enhver at finde sin Plads uden at foranledige nogen Forstyrrelse.

Den underste Række nærmest ved Arenaen eller Kamppladsen (hvilken man i vor Tid næsten ganske har udgravet af Ruinerne) var bestemt for Senatorerne, de fremmede Gesandter, samt andre fornemme Personer, og kaldtes *Podium*. Her havde paa et noget ophøiet Sted Kaiseren sin Plads under en gylden Thronhimmel; paa hans højre Side sad Vestalinderne**), og til Venstre for hans Loge befandt sig Skuespillenes Ledere.

Podium var ved et gyldent Gitter for Arenaen beskyttet mod de vilde Dyrs Angreb, og for endnu større Sikkerheds Skyld var der udenom dette endnu anbragt et svært Jerngitter. Nu hævede sig 14 Rækker over hverandre, paa hvilke det øvrige fornemme og rige Publicum havde deres Pladser. De øvrige højere Pladser, de saakaldte „*popularia*“, vare overladte til den store Masse af Befolkningen, som, siddende paa de gjennem Bygningen

*) d. e. saa stort et Stykke Jord, som en Mand med et Spand Heste i 6 Dage kan pløje. U.' A.

**) Vestalinderne vare Gudinden Vestas (gr. Hestias) Præstinder. De maatte være af ædel Byrd, frie for alle legemlige Feil, leve i jomfruelig Stand og underholde den stedse brændende Ild paa det Gudinden for Ilden og den hauslige Arne helligede Alter, paa hvilket de frembare Offere for Statens Vel. De stode derfor i saa stor Anseelse, at deres Forbøn kunde udvirke enhver dødsdømt Forbryders Benaadelse.

fra den ene Ende til den anden løbende Marmortrapper fyldte Galerierne. Der manglede Intet af hvad der kunde gjøre Tilskuerne Opholdet behageligt. Til Beskyttelse baade mod Solskin og Regn kunde der trækkes et stort Telttag over hele Theatret, saasnart Keiseren gav et Tegn dertil; thi Hundreder af Slaver stode stedse rede til dette Arbeide. Disse vare klædte som Matroser, og efterlignede disse i den Maade, hvorpaa de opheisede Seilet. Et Antal af Vandspring med vellugtende Vande udbredte en behagelig Kjøling i dette med saamange Mennesker opfyldte Rum, og dæmpede Støvet paa Arenaen. Denne, paa hvis Midte der thronede en colossal Jupitersstatue, var bedækket med hvidt Sand, som til dette Brug blev hentet fra Ostia, men under Overfladen var der anbragt et Maskineri, hvorved Scenen, ligesom paa vore Theatre kunde forandres. Saaledes saae man f. Ex. paa een Dag en yppig Skov, som man kaldte „Hesperidernes Have“, fordi den var opfyldt med Træer, der bare gyldne Frugter (Oranger, Citroner etc.), og derefter et vildt thracisk Bjerglandskab, i hvilket man kunde fristes til at troe, at man saae de vilde Dyr, som dreves ind paa Arenaen, springe omkring i deres hjemlige Klippekløfter og Huler, og glemme, at man befandt sig midt i Rom. Til andre Tider tilveiebragte man gjennem underjordiske Canaler en saa stor Mængde Vand, at man kunde byde Publicum Synet af en Kamp tilsøes mellem flere Skibe. Med eet Ord, Alt var forenet, for at gjøre Colosseum ikke blot til Verdens største Amphitheater, men ogsaa til et hidtil ukjendt Underværk; og dog, sælsomt nok: Oldtidens hedenske Skribenter omtale Alle Bygningen; men Ingen af de Mænd, der levede samtidigt med dens Tilblivelse, har nævnet os *Bygmesterens* Navn; han synes at være aldeles forglemt. Det seer ud, som om Efterverdenen, der med Forbauselse betragter Ruinerne af dette Kæmpeværk, *ikke skulde vide*, hvem den skylder sin Tilblivelse, i hvis dristige Tanke Planen er opstaaet, fra hvis Haand Tegningen til dette Kæmpeværk hidrører.

Oldtiden har ellers ikke været sparsom med Lovtaler over sine Kunstnere og Bygmestere; det har rigeligt forherliget dem med Mindestøtter og Indskrivter. Hvem var da Colosseums Bygmester? Hvem kan nævne hans Navn? Dog — det behøves ikke; ingen Roes, som hans Værks Beundrere, som Kunstens og Videnskabens Disciple kunde yde ham, kan lignedes ved disse simple Ord: „han var Christen og blev Martyr!“ og hans Heltedøds Palme er et langt herligere Smykke, end Capitoliiums ærefuldeste Laurbær vilde have været for den Mand, der forevige Roms Storhed ved dette Kæmpeværk.

Det synes medrette underligt og næsten ubegribeligt, at denne Bygmesters Navn i næsten 1700 Aar er vedblevet at være ubekjendt, uagtet det ikke kan nægtes, at et Værk af en saadan Storhed og Skjønhed, af en saa forskjelligartet Mangfoldighed, men som alligevel former Alt i en harmonisk Heelhed, — at et saadant Værk kunde være undfanget og gennemført af en stor Aand. — Martial, den Tids meest ansete Skribent og Digter, omtaler en Bygmester, som udvidede Kaiserpaladset, og roser hans Forstand og Overblik; men han omtaler ikke Colosseets Bygmester, ihvorvel denne utvivlsomt maa have været ham bekjendt. — Nitten Aarhundreder ere skredne hen over dette Bygningskunstens Underværk, og først, da man under den Niende *Pius* foretog flere store Udgravninger i den h. Agnes' Katakomber og den Numentiniske Gade, traf man paa et Gravmæle, som syntes at tilhøre de første christelige Tider. En Marmorsteen, hvori en Krone og en Palme vare indgravne, tillukkede Aabningen, og den lille Flaske med udtørrede Bloddraaber, som beviste, at en Martyr her laae begravet, manglede ikke. En simpel Indskrivt kaldte den Afdøde *Gaudentius* (Colosseums Bygmester).

Hermed var Gaaden løst! Derfor fortie Martial og de øvrige Samtidige hans Navn, fordi han var en Christen og Martyr, fordi han, maaskee den første, men i alt Fald den første af dem, hvis Navne Kirken nævner, som be-

seglede sin Tro med sit Blod netop paa dette Sted — i det Amphitheater, som hans store Aand havde skabt. De romerske Kaisere forfulgte Christendommen, ikke blot for factisk at tilintetgjøre den, men ogsaa for at udslette enhver Erindring om den. Den skulde forsvinde fra Jorden, og derfor maatte det ikke være tilladt at yde dens Bekjendere den mindste Roes og Anerkjendelse; ja det gjaldt for en politisk Forbrydelse af sætte dem Mindesmærker eller værdige dem ærefuld Omtale. Derfor skulde Gaudentius forblive ubemærket; kun hans christelige Venner opsøgte hans dødelige Levninger og stødte dem til Hvile i en af disse skjulte dunkle Krypter, som optog Martyrernes Been. I det sikre Haab, at der engang vilde komme en Dag, da Efterverdenen vilde skjænke hans Aand og hans Værk fortjent Anerkjendelse, betegnede de hans Grav med nogle Vers, som skulde gjøre ham kjendelig for den. Disse faa Linier, som en skjælvende Haand, maaskee ved en Lampes matte Skin har indhugget i Stenen, lyde:

Sic premia servus Vespasiane dire
Premiatus est morte Gaudenti letare
Civitas ubi glorie tue autori
Promiset iste, dat Kristus omnia tibi
Qui alium paravit theatru in Celo.*)

Denne rørende Indskrift har den, som skriver disse Linier, selv læst i St. Marlina e Luca.

I saa faa og simple Ord have vi den herligste Lovtale; den kan kun have Hensyn til Gaudentius, da Rom dengang ikke havde noget andet Amphitheater. De vise tillige, hvor utaknemmeligt Rom behandlede Kunstneren. Den Christen, som skrev disse Ord, synes at have fundet

*) Disse meget usammenhængende og dunkle Ord kunne i Prosa oversættes omtrent saaledes: Døden blev Lønnen, der ventede den, som udførte dit Udaad varslende Værk, Vespasianus! Dog, glæd dig Gaudentius, til den Løn Christus hisset vil skjænke Dig.

Trøst i den Tanke, at hans Ven i det andet Liv vilde finde den Løn, som Cæsaren havde nægtet ham.

Den Steen, som bærer denne Indskrivt, befinder sig nu i den h. Martinus' Kirke paa Forum. Denne Kirke, i hvis underjordiske Capel de Helliges Been hvile, er et arkitektonisk Mesterværk af Petrus af Lortona, og er rigt udstyret og prydet med Marmorsøiler af sjelden Skjønhed. Dog, af Alt, hvad der smykker den, turde dog den Steen, som bærer Gaudentius' Navn, være det Herligste; thi den har reddet en af Tidens bedste Mænd fra Forglemmelse, og saalænge man beundrer Colosseum, saalænge vil man ogsaa erindre dets store Bygmester Gaudentius.

Et helligt Barn.

I Caesarea i Cappadocien levede i Christenfølgernes Tid en lille Dreng ved Navn *Cyrillus*. Hans Forældre vare rige og ansete, men Hedninger. Cyrillus derimod havde i sin tidligste Ungdom allerede vendt sig til den sande Tro. Hvem der havde underviist Barnet i den — maaskee en from Barnepige, maaskee en af Husets Slaver — Ingen vidste det. Altid udtalte han med inderlig Kjærlighed Jesu helligste Navn og kaldte sig en Christen, førend Nogen kunde ahne, at han kjendte det mindste til Christendommen. Hans Forældre ansaae derfor hans Ytringer herom under hans Lege for Barne-snak; men for Cyrillus var dette et høist alvorligt og afgjørende Anliggende.

Han talte om Intet hellere end om at forherlige Christus; og derfor befittede han sig saa oprigtigt paa alt Godt, paa Lydighed og Flid, paa Veldædighed og Sagtmodighed, at han blev elsket af Alle; og der var mange Børn paa hans Alder, som søgte at efterligne

ham. Men der var Een, hvem hans hele Væsen og Adfærd ikke tiltalte, og det var desværre hans egen Fader:

Urørt af Drengens elskværdige Dyder, mishandlede han ham uden den mindste Anledning, ikke blot med Bebreidelser og Trudslers, men ogsaa med Hug. Men Troen forlenede Drengen en vidunderlig Standhaftighed. Jo mere Faderen mishandlede ham, desto freidigere kaldte Drengen sig for en Christen, fandt sig med Taalmodighed i Alt. Han var beredt til at taale endnu større Lidelser, og elskede sin Fader med barnlig Æmhed.

Dog den haarde Mand blev urørt; Had og Ondskab tiltog hos ham i samme Grad, som hans Søn tiltog i Dyd og Kjærlighed.

En Dag lod han Cyrillus pidske og det i den Grad, at hans Legeme heelt var bedækket med Saar. Derefter spurgte han ham, om han nu vilde frasige sig Christendommen; men Drengen blev standhaftig og viste Faderens Fordring tilbage. Da lod Faderen ham jage ud af Huset, lukkede for bestandig Døren for ham, udelukkede ham fra alle Børnerettigheder og vilde ikke mere vedkjende sig ham.

Faderens Venner og Ligesindede roste hans Handlemaade imod den ubøielige Dreng og meente, at dette var den rigtige Maade at standse Christendommens Udbredelse paa.

Cyrillus var saaledes pludseligt bleven et faderløst Tiggerbarn, var forskudt og fuld af smertelige Saar. Men det hellige Barn var ikke bedrøvet og sagde: „Jeg taber derved kun Lidet; det, som Troen forjætter mig, er uendeligt større, bedre og herligere.“

Dette himmelske Heltemod satte hele Byen i Forbauselse. De Christne priste Gud, der har udvalgt det Ringe og Skrøbelige til sin Forherligelse; Hedningerne derimod opflammedes af Vrede over, at en lille Dreng havde den Dristighed at foragte deres Guder. „Naar Børn ere saaledes sindede“, sagde de, „hvad have vi da først at vente af Mændene?“

Dommeren i Caesarea lod nu Drengen opsøge ved Soldater og føre for sig; han truede ham med at straffe ham strengt, dersom han ikke vilde give Afkald paa sin Tro; men han saae strax, at Drengen ikke lod sig skræmme ved disse Trudsler. Denne stod frimodig foran ham, svarede paa hans Spørgsmaal, viste hans Opfordringer tilbage og talte med himmelsk Viisdom og uden Frygt.

„Kjære Barn“, sagde Dommeren — thi han vilde forsøge, om han ved Smiger maaskee bedre kunde faae Bugt med ham — „jeg vil tilgive dig dine Forseelser og din Fader vil gjøre det; han vil optage dig igjen i sit Huus, Du vil igjen blive hans Søn og hans Arving; men Du maa være fornuftig og komme til Erkjendelse af dine Daarskaber.“

Cyrillus svarede: „Jeg glæder mig over at behandles uvenligt af Menneskene; thi Gud vil modtage mig desto venligere. Jeg glæder mig over at see mig udelukket af min Faders Huus, thi jeg vil blive modtaget i et Huus, der er langt smukkere. Jeg glæder mig over at være fattig, thi jeg længes efter at besidde store, evige Rigdomme; og Døden frygter jeg ikke, thi jeg venter et bedre Liv.“

Efter at Drengen med en overnaturlig Kraft havde sagt det, gav Dommeren Befaling til at lænke ham, som dem, der blive førte til Døden; men det var ikke hans Alvor; han vilde kun ved at forskrække ham, bringe ham til Frafald. Derfor havde han hemmeligt givet den Befaling ikke at gjøre Drengen noget Ondt.

Denne førtes nu til et stort Baal; det blev tændt, og man greb ham som for at kaste ham derpaa. Derefter blottede man hans Skuldre og Sider, og pinte ham med Svøber og Tænger — men Cyrillus forblev uforfærdet.

Bødlerne sendte nu Bud til Dommeren med følgende Besked: „Cyrillus græder ikke og frygter ikke; han gaaer beredvilligt Døden imøde. Hvad skulle vi gjøre?“

Det gjorde Dommeren ondt for den yndige Dreng.

Han lod ham atter kalde for sig, for at belære ham, eller i det Mindste overtale ham.

„Du har nu seet, mit Barn“, sagde han, „Ilden og Sværdet, de kunne dræbe dig; derfor vær besindig, for at din Fader igjen kan aabne dig sit Huus og Du igjen maa indsættes som hans Arving.“ „O Herre“, svarede den fromme Dreng, „hvor ondt har Du gjort mig, da Du lod mig kalde tilbage; nu er Ilden jo forgjæves bleven tændt, og Sværdet forgjæves slebet. Huset, som jeg snart skal beboe, er større end min Faders, og min Guds Arvelod er rigere end min fædrene Arv. Skynd Dig dog med at dræbe mig, for at jeg snart kan erholde den.“

Nu troede Dommeren ikke længere at kunne vente og udtalte virkelig Dødsdommen: „Cyrillus skal døe ved Sværdet.“

Alle Omkringstaaende forfærdedes, kun Cyrillus glædede sig. Alle bleve rørte til Taarer, men Cyrillus dadlede deres Græden. „Glæder eder dog“, sagde han, „over at jeg skal lide Døden. Vide I ikke, hvor stor min Længsel derefter er? Vide I ikke, hvilken herlig Stad, jeg skal boe i? O, under mig dog, at jeg offerer mit Liv!“

Med disse Ord gik han glædestraalende Døden imøde, og alle Christne i Caesarea glædede sig over den hæderkronede Martyrs heltmodige Seir; han var næppe 12 Aar gammel, da han værdigedes at hengive sit Liv for Christus og at modtage den Løn, han attraaede.

Men Du, o kjære Martyrbarn, hellige Cyrillus, beed ved Guds Throne for alle de Børn, som med Opbyggelse have læst om dit Heltmod og din Længsel efter Himlen; og forhverv dem ved din Forbøn den Naade, at de maae elske og skatte deres hellige Tro, og standhaftigt maae bekjende den under dette Livs mangfoldige Fristelser. Beed for dem, at de ikke maae hænge deres Hjerte ved det Jordiske — thi det er lavt og foragteligt — men rette deres Blik og deres Higen op mod de himmelske Goder!

Kirkelige Efterretninger.

Cöln. Fra den 10. til 12. Juli høitideligholdt Præmonstratenser-Abbediet Strabow i Prag, saa vel som alle andre Stifter af denne Orden i Østerrig det tredie Centenarium af den 1582 stedfundne Helligerklæring af en berømt og af den christelige Civilisation høit fortjent Rhinlænder, den hellige Norbert. Han blev født 1080 i Xanten, som dengang hørte til Ærke-dioceset Cöln og var Stiftsherre ved den derværende berømte Kirke. Senere trak han sig tilbage til Klosteret Siegburg, for at berede sig til den hellige Præstevieelse, som han i Aaret 1112 modtog her i Cöln ved Ærkebiskop Frederik I., Opbyggeren af Wolkenburg. Ved Rhinen var ogsaa Skuepladsen for hans første apostoliske Virksomhed, endnu førend han stiftede Præmonstratenser-Ordenen, som i Særdeleshed fra Abbedierne Steinfeld og Knechtsteden igjennem Aarhundreder her virkede til Velsignelse. Fra Steinfeld kom Præmonstratenser-Ordenen ogsaa til Prag, hvorhen ligeledes den h. Norberts Relikvier bleve bragte 1627 paa Magdeburg, som hvis Ærkebiskop han var død. Foruden begge de nævnte store Abbedier talte den af ham stiftede Orden i det gamle Ærke-dioces Cöln endnu Klostre i Dünwald, i Reichenstein (ved Montjoie) og i den westphalske Deel i Wedinghausen (Abbedi) og i Beschedo, Nonneklostre i Bedburg, Essex ved Odendorf, Füssenich, Langwaden, Meer, Wenan og i den westphalske Deel i Dortmund, Oelinghausen og Romsbeck.

Posen. Antallet af de i det Indre af Rusland og i Siberien detinerede polske Geistlige beløber sig til 257. — Antallet af de Sogne, som i Dioceset Posen-Gnesen ere berøvede Halvdelen af deres Præster, beløber sig til 37; 120 Sogne kald med 107,566 Sjæle savne al Sjælesorg.

America. Methodisterne tabe efterhaanden al Smag for det tidligere høitpriste Stats-Skolesystem. Denne Sects Biskopper, der for ikke længe siden have holdt en Forsamling, erklærede, at den confessionsløse Skole er en Uting, og at Fremtiden alene beroer paa Ungdommens religiøse Opdragelse. „Seent komme de vel, men de komme dog“ til Indsigt. Katholikerne have altid sagt dette, og hvad mere er, ogsaa handlet derefter. Hvilke sørgelige Følger den religionsløse Opdragelse medfører, bevidne General-Assisernes Edsvorne i Newyork,

som for nogle Uger siden, umiddelbart før deres Ophævelse overrakte Recorder Smyth en Beretning, i hvilken det heder, at der alene i Newyork gives 12,000 Beværtningssteder, af hvilke henved 3000 drives uden Øvrighedens Tilladelse, at 75 Procent af alle for de Edsvorne bragte Anklager vare rettede imod Mindreaarige imellem tolv og atten Aar, og at Fleertallet af Udskeielser og Forbrydelser maa henføres til Drukkenskab. Saadanne Frugter bærer Opdragelsen i de offentlige Skoler, for hvilke der aarlig udgives store Summer, og i hvilke, som ovenanførte Beretning viser, Spiren til Usædelighed snarere synes at pleies end at kvæles.

— Biskop Gilmour af Cleveland seer sig nødsaget til i en Hyrdeskrivelse at advare Kvinderne mod at indtræde i Parnell's irske Dame-Landliga.

— I Savannah i Georgien gav P. Weninger en Mission i Jesu-Hjertes-Kirke. I en Række af Aar har Benedictinerpateren Moosmüller arbeidet der i de meget talrige katholske Negeres Interesse. Han bygger nu et storartet Vaisenhuus for de derværende Negerdreng, som staaer i Forbindelse med en Industriskole og et Academi paa den ligeoverfor liggende Ø Skitaway. Benedictinerne af St. Vincents have nemlig paa samme kjøbt 700 Acres Land og bestemt et rummeligt Huus med Capel, hvor de katholske Negerdreng kunne boe og uddannes til forskjellige Håndværk: Skrædere, Snedkere, Skomagere. Ogsaa findes der allerede et lille Trykkeri. Tillige er der en Skole, der ogsaa er tilgængelig for de protestantiske Børn paa Øen. Alt dette skyldes Abbedens, Bonifacius Wimmers utrættelige Iver.

— Hvortil Manien at omtale alle Slags Privatanligger i Bladene under visse Omstændigheder kan føre, viser en Begivenhed i Quincy. Der havde Bladet „Germania“ gjort en Antydning angaaende det foregivne Selvmordsforsøg af en Dame af en derværende anseet Familie; den følgende Dag affyrede begge Damens Brødre ti til tolv Revolverskud paa Redactøren af dette Blad, Dr. Hoffmann; fem af disse Skud traf Offeret. Angriberne ere arresterede. Heldigviis er Hoffmanns Tilstand ikke uden Haab.

Den h. Benedict, Abbed.

† 543.

Allerede Navnet Benedictus (den Velsignede) er en Antydning af den rige Velsignelses Fylde, der blev denne Helgen til Deel. Denne store Ordensstifter blev født af fornemme Forældre Aar 480. I Rom nød han sin første Undervisning. Led ved de romerske Ynglinges tøilesløse Liv flygtede han derfra og begav sig til Bjergegnen ved Subiaco, hvor han boede i en dyb, næsten utilgængelig Hule. Her tilbragte han tre Aar. Ingen vidste hans Opholdssted uden Munken Romanus, der bragte ham Klæder og Føde. Men snart udbredte sig Rygtet om hans Hellighed; selv fra det Fjerne strømmede Disciple til ham. Mange Forældre betroede ham deres Sønners Opdragelse, blandt hvilke nævnes den h. Maurus og den h. Plautus. Efter at Benedict havde bygget flere Klostre i Subiaco, reiste han til Monte-Cassino, hvor han stiftede et stort Abbedi og udarbejdede sin Ordens Regel. Her levede han indtil sin Død. Ved sin Bøn virkede Benedict utallige Undere, havde himmelske Syner og forudsagde Fremtiden. Sex Dage før sin Død lod han sin Grav indrette, og kort efter fik han en ondartet Feber. Den sjette Dag lod han sig bære til Capellet, modtog her med opløftede Hænder Alterets allerhelligste Sacrament, og lænet op til en af sine Disciple, hensov han under Bøn den 21. Marts 543. Den h. Benedict fører med Rette det hæderfulde Tilnavn „Munkenes Fader.“

Bønnens Magt.

Aldrig tøvede de Hellige med at foretage ethvert, selv det vanskeligste Værk til Guds Ære; thi medens de vare opfyldte af Mistillid til sig selv, ventede de al Hjælp af Bønnen.

„Hvad god Gjerning Du end monne foretage, bed Gud indstændig, at Han lykkelig vil fuldende den.“

(H. Benedict.)

En Landmand, hvis Søn var død, ilede til den h. Benedict og raabte: „Giv mig mit Barn igjen!“ Men den Hellige svarede: „Ikke os, men Apostlene tilkommer det at virke saadanne Vidundere. Hvorfor paalægge os en Byrde, som vi ikke formaae at bære?“ Men overvældet af Medlidenhed knælede den Hellige alligevel ned, bad indtrængende til Gud og lagde sig over Barnets Lig. Derpaa udbrød han: „See, o Herre, ikke paa mine Synder men paa denne Mands Tro, der ønsker sin Søn tilbage, og giv Legemet Sjælen igjen, som Du har taget til Dig.“ Næppe havde han udtalt, før Barnet reiste sig.

„Han (Elias) udstrakte sig over Barnet tre Gange og raabte til Herren, og sagde: Herre, min Gud! lad dette Barns Sjæl komme tilbage til det igjen. Og Herren hørte Elias' Røst, og Barnets Sjæl kom i det igjen, og det blev levende.“

(1 Kong. 17, 21. 22.)

 I næste Uge udgaar intet Numer af dette Blad.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 23. Jull. 8de Sondag efter PIntse. Apollinaris, Biskop og Martyr. — 24. M. Felix af Cantalicio, Bekj. — 25. Ti. Jakobus, Apostel. — 26. O. Anna, den h. Jomfrues Moder. — 27. To. Magdalene af Pazzi. — 28. F. Nazarius og Lidelsesfæller, Mart. — 29. L. Olaf, Konge af Norge, Martyr.

Søndagen den 30. Jull. 9de Sondag efter PIntse. — 31. M. Ignatius, Ordensstifter og Bekj. — 1. August. Ti. Petri Lænkefest. — 2. O. Alfons Liguori, Biskop og Kirkelærer. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgarforeningen). — 3. To. Opdagelse af den h. Stefanus' Reliquier. — 4. F. Dominicus, Ordensstifter og Bekj. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften: Broderskabsandagt.) — 5. L. Maria af Sneec.

Søndagen den 6. August. 10. Sondag efter PIntse. Herrens Forklarelse paa Thabor.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel. *)

" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.

" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.

hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

*) I Ferietiden, fra 16. Juli til 13. August, opbevares det Allerhelligste Sacrament ikke i Sct. Knuds Capel, hvor den offentlige Gudstjeneste i denne Tid indskrænkes til den ene h. Messe om Søndagen. Paa Søgnedagene holdes ingen h. Messe.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 31. Fredagen den 4. August. 1882.

Indhold: 60 protestantiske Paastande i Lys af den hellige Skrivt. Kaiser Henrik III. paa Munkebjergtet. Miscelle. Tanke-sprog. Kirkelige Efterretninger: Rom, Nassau, China.

60 protestantiske Paastande i Lys af den hellige Skrivt.*)

„Hen til Loven og til Vidnesbyrdet!“ Is. 8, 20.

1. Protestanterne paastaae, for at retfærdiggjøre deres nye Lære, at før deres foregivne Reformation: „Lægfolk og Kleresi, Lærde og Ulærde, alle Aldre, Partier og Grader af Mænd, Kvinder og Børn i hele Christenheden, paa een Gang vare druknede i afskyeligt Afguderi; og det i ottehundrede Aar eller mere“; og følgelig maae de mene, at i hele dette Tidsrum *Helvedes Porte havde faaet Overhaand over Christi Kirke.*

Deres egen Bibel erklærer klart og tydeligt det

*) „The Touchstone of the Very Religion“ or Sixty Assertions of Protestants tried by their own Rule of Scripture alone. London.

modsatte : St. Matth. XVI, 18. „*Paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke faae Overhaand over den!*“

2. Protestanterne mene, at der i mange hundrede Aar før *Luther* ikke var nogen Kirke paa Jorden, til hvilken et christent Menneske rettelig kunde slutte sig; at hele Christenheden factisk var afvegen fra Evangeliets Reenhed; og at følgelig Christus, som er *Veien, Sandheden og Livet* (St. Joh. XIV, 6.), ikke var med nogen Kirke før deres saakaldte Reformation, fordi de alle vare vegne bort fra *Veien, Sandheden og Livet*.

Deres egen Bibel forsikrer os derimod ret eftertrykkeligt, at dette aldrig skal skee : (St. Matth. XXVIII, 19. 20.) „*Gaaer hen og lærer alle Folk; — og see, jeg er med Eder alle Dage indtil Verdens Ende!*“

3. Protestanterne lære, at *Sandhedens Aand* ikke var forjættet til Christi Kirke som den, der skulde være med dens Lærere *evindeligen* og „*veilede dem til al Sandhed.*“

Deres egen Bibel modsiger i klare og tydelige Udtryk denne deres Paastand : (St. Joh. XIV, 16. 17) „*Jeg vil bede Faderen, og han skal give Eder en anden Talsmand, at han skal blive hos Eder evindeligen, den Sandheds Aand.*“ Og St. Joh. XVI, 13: „*Naar han, den Sandheds Aand kommer, skal han veilede Eder til al Sandhed.*“

4. Protestanterne paastaae, at den levende Guds Kirke ikke er *Sandhedens Støtte og Grundvold*; men at den kan lære og virkelig har lært fordømmelige Vildfarelser.

Deres egen Bibel erklærer udtrykkeligen : (1 Tim. III, 15), at „*den levende Guds Kirke er Sandhedens Støtte og Grundvold*“, og selvfølgelig ikke kan lære eller hævde fordømmelige Vildfarelser.

5. Protestanterne holde for, at Gud ikke har givet sin Kirke noget Løfte, om at *hans Aand* aldrig skulde vige fra den; og at *hans Ord*, som han først har lagt i deres Mund (det er *Troen og Læren*, der først blev over-

leveret de Hellige) aldrig skulde vige fra deres Mund gennem alle Slægter.

Deres egen Bibel meddeler os i klare Udtryk dette Løfte: (Isaias IX, 20. 21.) „*Forløseren skal komme til Zion. Dette er min Pagt med dem, siger Herren; min Aand, som er over dig, og mine Ord, som jeg har lagt i din Mund, skulle ikke vige fra din Mund, eller fra dine Børns Mund, eller fra dine Børnebørns Mund, siger Herren, fra nu og indtil evig Tid.*“

6. Protestanterne nægte, for at retfærdiggjøre *Luther* (der, da han først begyndte at opstille den protestantiske Religion, stod alene imod alle Biskopper og Geistlige paa Jorden), at der i Skrivten findes en Befaling til at høre *Kirken* eller til at underkaste sig dens Anordninger, eller at saadanne Mennesker, der lig *Luther* kuldkastrer hele Kirkens fastslaaede Lære, derved ere for dømmelige for Gud Herren.

Deres egen Bibel giver dem med rene Ord en anden Besked hos St. Matth. XVIII, 17: „*Dersom han ikke hører Kirken, da skal han være for dig ligesom en Hedning og Tolder.*“

7. Protestanterne ville ikke indrømme Nødvendigheden af at holde sig til Kirkens *Hyrder og Lærere* for at bevares i *Eenhed og Sandhed*; og for at undgaae at omdrives af enhver *Lærdoms Veir* ved *Kjætternes Træskhed* og forførende *Kunstgreb*.

Deres Bibel erklærer udtrykkeligt: Ephes. IV, 11. 12. o. s. v., at Christus ikke blot har beskikket Apostle og Propheter og Evangelister; men ogsaa „*Hyrder og Lærere til de Helliges fuldkomne Beredelse, til Embedets Forvaltning, til Christi Legems Opbyggelse, indtil vi alle naae til Eenhed i Troen . . . at vi ikke mere skulle være Børn og lade os tumle som Bølger og omdrive af enhver Lærdoms Veir, ved Menneskenes Spil, ved Træskhed og Forførelsens Kunstgreb. Men at vi Sandheden tro udi Kjærlighed, skulle i alle Maader opvoxe til ham, som er Hovedet, til Christus.*“ Og til Hebr. XIII, 7. etc.:

„Kommer Eders Veiledere ihu, som have talet Guds Ord til Eder . . . efterfølger deres Tro — Jesus Christus den samme igaar og idag, ja til evig Tid. Lader Eder ikke omdrive af de mangelaande og fremmede Lærdomme.“ V. 17. „Lyder Eders Veiledere og værer dem hørige.“ Der- som Luther og Calvin havde lyttet til disse guddommelige Formaninger, vilde den protestantiske Religion aldrig være opkommen.

8. Protestanterne nægte, at Gud har forjættet, at Kirkens Børn skulde i alle Aldre frygte Herren og blomstre i Retfærdighed og Overflod af Fred saalænge som Solen og Maanen skal vedvare; aldenstund de ville have, at den hele christne Kirke før deres Reformation skal være falden fra sit Forhold til Gud.

Deres egen Bibel modsiger i klare Udtryk denne deres Paastand, Ps. 71. (72.) 5. 7: „De skulle frygte Dig, saalænge Solen er til og saalænge Maanen lyser fra Slægt til Slægter. — I hans Dage (det er: efter Christi Komme) skulle de Retfærdige blomstre og Overflødighed af Fred, indtil Maanen ikke er mere.“

9. Protestanterne forsikre, for at retfærdiggjøre deres Oprør imod den gamle Kirke, at den havde gjort Oprør imod Gud, og at Gud den Almægtige havde for- kastet den.

Deres egen Bibel forsikrer dem, at Gud den Almæg- tige har gjort en høitidelig Eed, at dette aldrig skal skee. Isai. 54, 9. 10: „Som jeg har svoret, at Noahs Vande skulde ikke ydermere gaae over Jorden; saaledes har jeg svoret, at jeg ikke mere vil være vred paa dig (Kirken) eller skjælde paa dig. Thi Bjergene skulle vige og Høiene rokkes, men min Miskundhed skal ikke vige fra dig, og min Freds Pagt skal ikke rokkes, siger Herren, din For- barmner.“ Og er det her værd at mærke, at hele dette Capitel (Isai. 54. Cap.) ved sin Overskrift i den prote- stantiske Bibel er anerkjendt som talende om *Hedninge- Kirken*, paa hvilken ogsaa St. Paulus anvender dets første Vers. Gal. IV, 27.

10. Protestanterne paastaae, for at retfærdiggjøre deres Frafald fra Kirken, at Gud den Almægtiges *Freds-Pagt* med sin Kirke ikke var *en evig Pagt*, og at han ikke har lovet, at hans *Helligdom* skulde være midt i hans Kirke *evindeligen*.

Deres Bibel modsiger i klare Udtryk begge Dele af denne deres Paastand hos Ezek. 37, 26. hvor Gud den Almægtige, efter at have lovet ved sin Prophet Christi Komme og Oprettelsen af hans Kongerige, det er af hans Kirke, fortæller os: „*Og jeg vil slutte en Freds-Pagt med dem, det skal være dem en evig Pagt, og jeg vil bosætte dem og gjøre dem mangfoldige, og sætte min Helligdom midt iblandt dem evindeligen.*“

11. Protestanterne nægte, at Christi Kirke paa Jorden altid er *synlig*, aldenstund de ville have, at der i lange Tider, førend deres Religion kom ind i Verden, ikke var nogen sand *synlig* Kirke til paa Jorden.

Deres Bibel forsikrer os paa mange Steder udtrykkelig, at Christi Kirke altid er *synlig*; thi den sammenligner den med „*et Bjerg paa Toppen af Bjergene*“, *synlig* for alle *Folkeslag*, der „*strømme til det*“. Is. II, 1. 2. 3. etc. Med „*et stort Bjerg, som opfylder hele Jorden*“, Dan. II, 35. Mich. IV, 1. 2. Med „*Staden paa Bjerget, der ikke kan skjules.*“ St. Matth. V, 14.

12. Protestanterne fastholde, at hele Christi Kirke ikke er et eneste Samfund eller Religion; men at mange forskjellige Sectar, adskilte i Tro og Communion, alligevel alle høre til Christi Kirke.

Deres Bibel lærer tydelig det modsatte; thi i den fortæller Vor Herre os hos St. Joh. X, 16.: *Andre Faar haver jeg, som ikke ere af denne Faaresti (nemlig Hedningerne, som dengang vare skilte fra Jøderne), dem bør det mig ogsaa at føre did, og de skulle høre min Røst; og der skal blive een Faaresti og een Hyrde.* — Og den h. Paulus siger: Ephes IV, 4. 5. „*Der er eet Legeme og een Aand, ligesom I og ere kaldte til eet Haab i Eders Kald, een Herre, een Tro, een Daab.*“ Ifølge Skrivten er det

visselig heller ikke muligt, at Christi Kirke kunde bestaae, dersom den var adspjlettet i mange Secter, som ere indbyrdes adskilte i Tro og Communion. Thi: „*Ethvert Rige, som er splidagtigt med sig selv, bliver øde; og hver Stad eller Huus, som er splidagtigt med sig selv, kan ikke bestaae*“. St. Matth. XII, 25.

13. Protestanterne i Almindelighed lære, at Folk af alle Religioner kunne blive frelste, selv Hedninger, Jøder eller Mohamedaner, skjøndt de ikke troe paa Christum eller annamme hans Evangelium.

Deres egen Bibel fordømmer i klare og tydelige Udtryk denne Vildfarelse: Mark. XVI, 16: „*Den som ikke troer (Evangeliet) skal fordømmes*.“ Ap. Gj. IV, 12. „*Eiheller er der Frelse i nogen anden; thi der er ikke givet noget andet Navn under Himlen til Mennesker, hvorved vi kunne vorde frelste*.“ St. Joh. III, 36. „*Den som ikke troer paa Guds Søn, skal ikke see Livet, men Guds Vrede bliver over ham*.“

14. Protestanterne lære, at det ikke er nødvendigt til Frelse, at annamme den sande Kirkes Tro og Communion.

Deres egen Bibel lærer det modsatte, idet den fortæller os, Ap. Gj. IV, 47, at „*Herren lagde dagligen saadanne til Kirken, som skulde frelses*“; og Isai. I, 12: „*Det Folk og det Rige, som ikke vil tjene dig (Kirken), skal ødelægges*.“

15. Protestanterne ansee det for ukjærligt at sige, at *Kjætter* er en fordømmelig Synd, eller at *Kjætt*ere ere i Fordømmelsens Tilstand.

Deres egen Bibel, Gal. V, 20, regner udtrykkelig *Kjætt*erier (∴ Sectvæsen) iblandt de Synder, om hvilke den siger, at „*de som gjøre saadant skulde ikke arve Guds Rige*“.

16. Protestanterne ere af den Mening, at intet Menneske gaaer fortabt, fordi det følger en falsk Religion, naar han blot selv *anseer den* for at være rigtig, hvad

enten han nu har gjort sig tilstrækkelig Umage for at overbevise sig om Sandheden eller ikke.

Deres egen Bibel siger dem udtrykkelig, Ordspr. XVI, 25: „*Der er en Vei, som synes en Mand ret; men tilsidst bliver den Vei til Døden.*“

17. Protestanterne have, for at svække Skrivternes Beviiskraft, som er imod dem, ikke undseet sig ved at forfalske Guds Ord, som de udbrede i vrangre Oversættelser.

Deres egen Bibel fordømmer en slig Fremgangsmaade i stærke Udtryk: Aab. XXII, 18. 19. „*Jeg vidner for Enhver, som hører denne Propheties Ord: „Dersom Nogen lægger noget til disse Ting, da skal Gud lægge paa ham de Plager, som ere skrevne i denne Bog; og dersom Nogen tager Noget bort fra denne Propheties Bogs Ord, da skal Gud borttage hans Deel af Livsens Bog og af den hellige Stad, og fra de Ting, som ere skrevne i denne Bog.*“

18. Protestanterne ville, at Aanderne skulle prøves alene ved det skrevne Ord, og ikke ved Kirkehyrdernes levende Røst, eller ved Samling med dem og deres Mynighed.

Deres Bibel foreskriver en forskjellig Regel: 1. Joh. IV, 6. „*Vi ere af Gud. Hvo som kjender Gud hører os (Kirkens Hyrder); hvo som ikke er af Gud hører os ikke. Derpaa kjende vi Sandhedens Aand og Vildfarelsens Aand.*“

19. Protestanterne forkaste uskrevne Overleveringer (Tradition).

Deres Bibel anbefaler dem udtrykkelig i 2. Thess. 2, 15: „*Brødre! staaer fast, og holder hardt ved de Overleveringer, som I have lært, det være sig ved vor Tale eller ved Breve fra os.*“

20. Protestanterne tage som deres Troesregel *Skrivten*, som de selv udlægge.

Deres Bibel fortæller dem, 2. Petr. 1, 20, at „*ingen Propheti i Skrivten kan udlægges af sig selv.*“

21. Protestanterne fastholde, at Skrivten er klar og

tydelig at forstaae; og at den ulærde ikke løber Fare ved at læse og udlægge den.

Deres Bibel forsikrer dem 2. Pet. III, 16, at der i Skrivten er „*Noget svart at forstaae, hvilket de Ukyndige og Ubefæstede forvende til deres egen Fordærvelse.*“

22. De fleste Protestanter ere af den Mening, at Børn kunne frelses uden Daab; og at voxne Personer kunne frelses, skjøndt de hverken ere døbte eller ønske at døbes, men endogsaa afvise Daaben, som *Kvækerne*.

Deres Bibel siger dem i klare Udtryk, Joh. III, 5: „*Dersom Nogen ikke bliver født af Vand og Aand, kan han ikke indgaae i Guds Rige.*“

23. Protestanterne nægte, at den Helligaands Naade meddeles ved Biskoppens Haandspaalæggelse i *Confirmationen*.

Deres Bibel lærer, at den meddeles: Ap. Gj. VIII, 15. 17, hvor der berettes, at Petrus og Johannes confirmerede *Samaritanerne*. „*De bade for dem, at de maatte modtage den Helligaand — derpaa lagde de Hænderne paa dem, og de modtog den Helligaand.*“

24. Protestanterne nægte, at det høilovede Sacramente, som Christus gav i den sidste Nadvere, var Christi *Legeme og Blod*.

Deres Bibel forsikrer det med Christi egne, udtrykkelige Ord, Matth. XXVI, 26. 28: „*Dette er mit Legeme — dette er mit Blod i det nye Testamente, som udgydes for Mange til Syndernes Forladelse.*“ Luc. XXII, 19. 20: „*Dette er mit Legeme, som hengives for Eder — Denne Kalk er det nye Testamente i mit Blod, som udgydes for Eder.*“ See ogsaa efter hos Mark. XIV, 22. 24. og 1. Cor. XI, 24. 25.

25. Protestanterne nægte, at det *Brød*, som Christus gav, var *hans Kjød*, det samme, som *han gav for Verdens Liv*.

Deres Bibel bekræfter det imidlertid, Joh. VI, 51: „*Det Brød, som jeg vil give, er mit Kjød, som jeg vil hengive for Verdens Liv.*“

26. Protestanterne fordriste sig til at sige med devantro Jøder, Joh. VI, 52: „*Hvorledes kan denne give os sit Kjød at æde*“, og Vers 50: „*Denne er en haard Tale, hvo kan høre den?*“

Christus forsikrer dem i deres egen Bibel, Joh. VI, 53. 54. 56: „*Sandelig, sandelig siger jeg Eder: dersom I ikke æde Menneskens Søns Kjød og drikke hans Blod, have I ikke Livet i Eder. Hvo som æder mit Kjød og drikker mit Blod, har et evigt Liv, og jeg vil opreise ham paa den yderste Dag. — Hvo som æder mit Kjød og drikker mit Blod, han bliver i mig og jeg i ham.*“

27. Protestanternes Fleertal nægter, at *Christi Kjød i Sandhed er Mad* og at *hans Blod er sandelig Drikke*.

Deres Bibel forsikrer os udtrykkelig derom, Joh. VI, 55: „*Mit Kjød er sandelig Mad og mit Blod er sandelig Drikke.*“

28. Protestanterne nægte, at: *Velsignelsens Kalk, som vi velsigne, er Christi Blods Samfund*; eller at: *det Brød, som vi bryde i det høilovede Sacramente, er Christi Legems Samfund*.

Deres Bibel bekræfter det udtrykkelig, 1. Cor. X, 16: „*Velsignelsens Kalk, som vi velsigne, er den ikke Christi Blods Samfund? Det Brød, som vi bryde, er det ikke Christi Legemes Samfund?*“ Og hvad der gjør dem end mere uundskyldelige ved at fornægte, det er, at deres egen Catechisme udtrykkeligt lærer dem, at: *Christi Legeme og Blod sandelig og virkelig tages og annammes af de Troende i Herrens Nadvere*.

29. Protestanterne lære, at for den uværdige *Communicant* Sacramentet ikke er andet end blot Brød og Vin, men paa ingen Maade Christi Legeme og Blod.

Deres Bibel forsikrer dem det modsatte, naar den hævder, 1. Cor. XI, 27. 29., at den uværdige Nadvergjæst er „*skyldig i Herrens Legeme og Blod*; og at han *æder sig selv Fordømmelsen til idet han ei gjør Forskjel paa Herrens Legeme og Blod*“, 3: som om det han modtog kun var *Brød og Vin*. Og hvor haardt vilde det ikke:

være, om et Menneske skulde blive fordømt fordi han ingen *Forskjel* gjør paa „*Herrens Legeme*“, som efter disse Menneskers Mening jo aldeles ikke er tilstede?

30. Protestanterne foregive, for at undskylde deres Vantro i Henseende til den *virkelige Nærværelse* af Christi Legeme og Blod i det høilovede Sacramente, at det er umuligt, at hans Legeme og Blod skulde være i et saa lille Rum, eller samtidigt paa flere Steder end eet.

Deres Bibel forsikrer dem imidlertid, at „*for Gud ere alle Ting mulige*“, Matth. 19, 26, ja endog at „*en Kammeel gaaer igjennem et Naaleøie*“. (Vers 24). „*For Mennesker er det umuligt*“, siger vor Frelser, „*men ikke for Gud; thi for Gud ere alle Ting mulige*“, Mark. X, 27. Eiheller er det vanskeligere for Gud, at eet Legeme er paa to Steder, end for to Legemer at være paa eet Sted, som dengang Vor Herre kom ind til sine Disciple, „*da Dørene vare lukkede*“. Joh. XX, 19. 26.

31. Protestanterne paastaae, at det er nødvendigt at modtage Sacramentet i *begge Skikkelser* for at have det evige Liv.

Deres egen Bibel forjætter udtrykkelig dem det evige Liv, som modtage den blot under *een Skikkelse*: Joh. VI, 58. „*Hvo som æder dette Brød, skal leve evigt*“, og Vers 57: „*den, som mig æder, skal leve ved mig*.“

32. Protestanterne nægte, at der er et sandt og egentligt *Offer* i Christi Kirke, som paa *alle Steder frembæres til Forherligelse af Guds Navn*.

Bibelen forsikrer det alligevel hos Malachias 1, 10. 11, hvor Gud med Forkastelse af *Jødernes Ofre* erklærer, at han vil modtage dette Offer, eller denne *rene Offergave*, som skulde frembæres for hans Navn *paa ethvert Sted* iblandt *Hedningerne*: „*Jeg har ingen Lyst til Eder, siger den Herre Zebaoth og har ikke Behag i Offergaver af Eders Haand. Thi fra Solens Opgang indtil dens Nedgang skal mit Navn vorde herligt iblandt Folkene, og paa alle Steder skal der ofres for mit Navn, og frembæres et reent (Spise-) Offer*.“ Mal. I, 11. Herved kan

ikke forstaaes Korsofferet, som kun eengang blev frembaaret, og paa eet Sted, og det iblandt Jøderne, ikke iblandt Hedningerne.

(Sluttes.)

Kaiser Henrik III. paa Munkebjerg (1039—1056).

Paa Munkebjerg ved Bamberg sad Abbeden midt iblandt Munkene, gav dem fromme Lærdomme og meddeelte dem mangt et faderligt Raad, som Brødrene hørte paa med Opmærksomhed. Thi de elskede den fromme Abbed, som gode Børn elske deres Fader. Da kom en Broder ind og meldte, at en Mand begjærede at indlades og ønskede at tale med Abbeden alene. Munkene fjernede sig, og Broderen aabnede Døren for at lade den Fremmede indtræde. Da Broderen atter havde fjernet sig, traadte denne hen til Abbeden, der ikke vilde troe sine egne Øine, da han saa Kaiseren staa foran sig.

„Hvorledes, Eders Majestæt? I kommer saa silde ganske alene indenfor vore Mure?“ saaledes spurgte den forbausede Abbed, idet han stod op og bød Kaiseren velkommen.

„Ikke saa ganske alene, min Fader!“ svarede Kaiser Henrik, „thi jeg bringer endnu En med, der har et varmt Ønske at forebringe. Det er nemlig mit Hjerte, som brænder af Længsel efter at forelægge Eder et Anliggende, ved hvis Opfyldelse jeg vilde vorde høist lykkelig.“

„Hvad kan min Kaiser ønske, som ei forud alt er tilstaaet?“

„Høiværdige Fader!“ svarede Henrik, „mit Ønske er af egen Art, og dets Opfyldelse afhænger kun af Eders Villie“.

„Saa tal, Eders Majestæt!“

„Min hedeste Attraa er, at nedlægge Scepter og Krone og at drage ind til Eder paa Munkebjerg, for

at vorde Munk og hellige Bønnen Resten af mine Dage. Optager mig derfor i Eders Brødrers Tal!“

„Kaiserlige Majestæt!“ svarede Abbeden, „paa denne Begjæring var jeg visselig ikke fattet, og det overrasker mig i høi Grad, at høre Eder tale saalunde. Hvorledes? I vil forsage Kronen og vorde en fattig Munk?“

„Ja, det vil jeg, høiærværdige Fader! Jeg har baaret Kronen længe nok og længes efter Ensomhed, for udelukkende at hellige mig til Herrens Tjeneste.“

„Og Omsorgen for Riget? Hvo skal overtage den, min kaiserlige Herre? Staaer I da ikke ogsaa i Herrens Tjeneste, naar I viselig regerer Eders Folk? Afstaa fra Eders Begjæring og bevar for Riget det Overhoved, som ikke letteligt kan vorde erstattet.“

„Alt dette har jeg vel overveiet, høiærværdige Fader! Men min Beslutning staaer fast, og jeg beder derfor endnu engang, at I optager mig som Munk.“

„Sagen er for vigtig, min Kaiser og Herre! til at jeg strax kan give Eder Besked. Jeg maa først styrke mig i Bønnen og udforske Guds Villie. Kom igjen om otte Dage, og da vil jeg give Eder det Svar, som skal lægges mig paa Læben af den Allerhøieste.“

Keiseren fjernede sig. Men otte Dage efter traadte han atter frem for Abbeden og bad endnu inderligere om Opfyldelsen af sin Bøn.

„Da det er Eders faste Villie“, sagde Abbeden med Ro, „saa være det da! Jeg optager Eder, men først maa I love mig — thi saaledes kræver vor Orden det — punktligt at opfylde Ordenens første og vigtigste Pligt, da Optagelsen ikke kan finde Sted uden samme.“

„Jeg lover Alt og vil strengelig holde mig til Ordensreglerne.“

„Saa lov mig Lydighed, ubrødelig Lydighed!“

„Jeg lover den!“

„Jeg tager Eder ved Eders kaiserlige Ord. Dog denne Lydighed maa være fuldkommen, uden at grandske eller spørge efter Aarsagen til en Befaling.“

„Jeg lover det!“ gjentog Kaiseren.

„Saa befaler jeg Eder“, sagde Abbeden med Alvor og Værdighed, „ogsaa for Fremtiden at bære Rigets Byrde, at befordre dets Vel og at lyksaliggjøre dets Undersaatter. Thi Herren har anviist Eder en Plads paa Thronen, imedens vi i vore Celler skulle bede for Eder og for Rigets Vel. Saa gaa med Gud, ædle Herre!“

Saaledes talte Abbeden. Kaiseren fjernede sig og regerede endnu længe til Rigets Velfærd.

Miscelle.

(Samvittigheden.) Det forholder sig med Samvittigheden som med en Vækker i et Uhr. Vækkeren vækker, minder og opskrækker vel den Sovende men tvinger ham ikke til at staae op, og endnu langt mindre løfter den ham op af Sengen, hvilket tidt gjordes nødig. Saaledes formaner og paaminder ogsaa Samvittigheden Dig, men Du kan alligevel gjøre hvad Du vil. Ligesaa vil Du maaskee to eller tre eller fire Gange vedblive at høre Vækkeren selv om Du ikke staaer op og sover ind igjen; men derpaa vil Du høre den altid mindre, indtil Du tilsidst intet mere fornemmer; Vækkeren ringer nok og gjør Støi, men dig vækker den ikke mere, fordi Du har vænnet dig til, ikke at følge den. Saaledes vedbliver Samvittigheden at tale og at vække og at formane; men har Du to, tre eller fire Gange overhørt dens Røst — da begynder den at tie, thi den veed jo, at dens Tale ikke bliver hørt. Og da vee Dig!

Tankesprog.

For Guds Barmhjertighed kunne vi hverken sætte Grænser eller bestemme Tiden.

Gud er taalmodig imod Synderne, indtil de omvende sig, og naar det skeer, saa glemmer han det Forgangne og lover dem Naade for Fremtiden.

(H. Augustinus.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Pustet's Forlagsboghandel i Regensburg lod for kort Tid siden ved en herværende Prælat overrække den hellige Fader et Pragt-Exemplar af P. Schmöger's nye „Jesu Liv og Lidelse“ efter Katharina Emmerich's Syner. Den Extatiske fra Dülmen i Westphalen var den hellige Fader ingenlunde ubekjendt; ligesaa mindedes han endnu godt Brentano, som jo har opskrevet hendes Syner; han beklagede, ikke selv at kunne læse det paa Tydsk skrevne Pragtværk, men tilføiede, at han dog satte stor Priis paa den mystiske Theologies herlige Frembringelser. — Endvidere overrakte Prælaten fra sit Hjem en Peterspenge paa 20,000 Fr. i Guld, og Leo XIII. tog saa meget hellere Anledning til at rose det trofaste Tyrolerfolks Offervillighed, som Dagen iforveien tre Damer fra Bozen havde overrakt ham et prægtigt Jesu-Hjerte-Billede, smykket med en Krone af Diamanter og Rubiner.

Nassau. En høj og sjælden Udmærkelse blev der den 12. Juli Dr. Windthorst, Centrums feirede Fører, tildeelt. Paa nævnte Dag blev ham nemlig ved Pastor Woestmann fra Nassau Storkorset af den hellige Gravs Ridderorden overrakt. Som bekjendt er det en af de høieste kirkelige Ordener, hvis Meddelelse udelukkende tilkommer Hs. Em. Patriarken af Jerusalem, og kun faa selv af de høiere Dignitarier turde vel være i Besiddelse af en lignende Udmærkelse. Pastor Woestmann havde i Begyndelsen af dette Aar med en større Skare af tyske Katholiker foretaget en Pilgrimsfart til Jerusalem, hvor han modtog Ordens-Insignierne af Patriarkens Hænder, som et slaaende Beviis paa, hvorledes selv i det fjerne Østen de tyske Katholikers Førers høie Fortjeneste af Frihedens og Troens Sag bliver paaskjønnet og skattet. Den Deputerede, Hs. Excell. Dr. Windthorst selv havde endnu ingen Anelse om den ham tiltænkte Udmærkelse, da han indtraf med Eftermiddagstoget fra Ems og i de festligsmykkede Lokaler i Nassaus Præstegaard blev hilset af et udvalgt Selskab katholske Notabler, og var derfor ligesaa meget overrasket som dybt rørt, da Pastor Woestmann efter en kort begeistret Tiltale overrakte ham ovennævnte Ordensdiplom, hvilket den hellige Gravs Segl var vedhængt i en stor Capsel tilligemed en egenhændig Skrivelse fra Hs. Em.

Patriarken af Jerusalem. Minister Windthorst yttrede derpaa nogle Takkeord, hvori han navnlig betonedede, at den ham tildeelte Udmærkelse maatte være ham desto værdifuldere, jo helligere det Sted var, hvorfra den var kommen. Alligevel kunde han ikke modtage den for sig, men kun i alle deres Navn, som i disse lange Aar af svær Kamp saa trofast havde staaet ved hans Side. Sluttelig erklærede han sig — under Forbehold af Hs. Kaiserlige Majestæts Tilladelse — beredt til at anlægge Ordenen. En lille, men yderst gemytlig Fest sluttede da denne smukke Høitidelighed.

China. De af Missionshuset Steyl i Holland fremgaaede Missionærer have i Begyndelsen af dette Aar kunnet aabne Missionen i Schantong. Vi uddrage følgende af en Beretning fra den høiærværdige Hr. Provicar Anzer: „Den eneste christelige Station i Syd-Schantong er Puoli. Den tæller kun 158 Katholiker. Paa Petri Stolfest indtraf jeg i vor Christenmenighed til Puoli Kl. 9 om Morgenen og blev festlig modtagen. Kl. 10 feirede jeg for første Gang i vor nye Mission den h. Messe, som Alle, Unge og Gamle, uden Undtagelse bivaanede. Efter samme gjorde Hedningerne mig deres Opvartning. Den 21. Januar aabnede jeg Missionsforedragene, der varede indtil Kyndelmisse (Mariæ Lysefest). Jeg hørte i disse 14 Dage: 161 Skrivtemaal og uddeelte 142 Communioner, døbte 2 Børn og meddeelte ogsaa en Person Confirmationens hellige Sacramente. Jeg troer, at Forholdene i Distriktet Yongkuluen (Omegnen af Puoli) ere bedre, end jeg i Begyndelsen havde ventet. I det mindste ere de Christne fulde af Glæde over min Ankomst, og ogsaa Hedningerne strømmede til fra alle Kanter for at see og høre „den store europæiske Mand“. Jeg benyttede deres gode Stemning, for at udvikle for dem Aarsagen til min Ankomst til China og den christelige Religion, saa vidt mine mangelfulde Kundskaber til chinesisisk Sprog og Literatur tillode det. Alle tilklappede mig Bifald og fandt ikke Ord nok til at prise Vægten af de fremlagte Grunde. Men desværre blev Begejstringen dæmpet, da en Literat reiste sig imod mig og med Foragt sagde: „Brødre, hører ikke paa den europæiske Djævel. Han er kun kommet for at bedrage os!“ Ikke desto mindre meldte der sig 50 Hedninger for Catechumenatet (den christelige Underviisning), en stor Trøst for mig og overrig Belønning for de udstaaede Møisommeligheder, selv om kun en Trediedeel skulde naae til den hellige Daab.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 6. August. 10. Søndag efter Pinte. Herrens Forklarelse paa Thabor. — 7. M. Cajetan, Bekj. og Ordensstifter. — 8. Tl. Cyriacus, Largus og Smaragdus, Mart. — 9. O. Ubaldus, Bekj. — 10. To. Laurentius, Diakon og Mart. — 11. F. Tiburtius og Susanna, Mart. — 12. L. Clara, Jomf. og Ordensstifterinde.

Søndagen den 13. August. 11te Søndag efter Pinte

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel. *)
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 30.)

*) I Ferietiden, fra 16. Juli til 13. August, opbevares det Allerhelligste Sacrament ikke i Sct. Knuds Capel, hvor den offentlige Gudstjeneste i denne Tid indskrænkes til den ene h. Messe om Søndagen. Paa Søgnedagene holdes ingen h. Messe.

Den katolske Syge- og Ligkasse.

Den aarlige Generalforsamling finder Sted Mandag d. 7. August Kl. 8 Aften i Forsamlingsværelset i Præsteboligen, hvortil Sygekassens ærede Medlemmer herved indbydes. Jensen.

Bekjendtgjørelse.

Ifølge „Regulativ for den katolske Menighed i Kjøbenhavns kirkelige Forstanderskab og Skolecommission“ III. § 5 samt I. § 13, vil der iaar være at foretage Valg af et nyt Medlem af Menighedens Forstanderskab og Skolecommission og ligeledes af en ny Suppleant istedfor de efter Tour fratrædende, dHH. Naalemagermester Jak. Hoffmann som Forstander og Skomagermester Cl. P. Larsen som Suppleant.

I denne Anledning have vi i Medfør af ovennævnte Regulativ I. §§ 4 og 5 opsat en Fortegnelse over de Mænd, som erkjendes at besidde activ, respective passiv Valgret ved det forestaaende Valg; og vil denne Fortegnelse fra Søndagen d. 6. August indtil Søndagen d. 13. s. M. inclusive henligge til Gjennemsyn for Alle og Enhver i Forstanderskabets Forsamlingsværelse i Præsteboligen, 1. Sal, fra Kl. 8 Form. til Kl. 8 Aften.

Kjøbenhavn, d. 2. August 1882

Forstanderskabet for den katolske Menighed hersteds.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 32. Fredagen den 11. August. 1882.

Indhold: 60 protestantiske Paastande i Lys af den hellige Skrivt. Uden Religion gives der ingen sand Lykke. Kirkelige Efterretninger: Paderborn, Prag, Paris, London. Tankesprog. Den salige Nicolaus von der Flue.

60 protestantiske Paastande i Lys af den hellige Skrivt.

(Sluttet.)

33. Protestanterne nægte, at Kirkens Hyrder have modtaget af Christus Fuldmagt til at *forlade* eller *beholde* Synder, alt efter Synderens Tilstand og Beredelse.

Deres Bibel bekræfter dette udtrykkeligt hos Joh. XX, 21. 22. 33., hvor Christus siger til sine Apostle: „*Som min Fader har sendt mig, saaledes sender jeg Eder — anammer den Helligaand: Hvem I forlude Synderne, dem ere de forladte og hvem I beholde dem, dem ere de beholdne.*“

34. Protestanterne benægte, at en særlig Bekjendelse af Synderne (∩: Skrivtemaal) er foreskrevet i Guds Ord; eller at en saadan blev øvet af Oldkirkens Christne i Apostlenes Dage.

Deres Bibel gjendriver begge disse Paastande; den første hos Jak. V, 16.: „*Bekjender Overtrædelserne for hverandre*“, det er for Præsterne eller *Kirkens Ældste*, om hvilke Apostlen talte i de foregaaende Vers. Og hvad den anden Paastand angaaer, da see Apostlenes Gj. XIX, 18.: „*Mange Troende kom og bekjendte og aabnede deres Gjerninger*“.

35. Protestanterne nægte, at Kirken har faaet Magt af Christus til at meddele *Aflad* eller Formildelse og Eftergivelse af de Synden tilkjendte timelige Straffe.

Deres Bibel bekræfter det hos Matth. XVI, 19.: „*Jeg vil give Dig Himmeriges Nøgler; og hvadsomhelst Du binder paa Jorden, skal være bundet i Himlen, og hvadsomhelst Du løser paa Jorden, skal være løst i Himlen.*“ Derfor meddeelte Paulus ifølge 2. Cor. II, 10. *Aflad* til den Corinthier, som havde begaaet Blodskam, ved at „*tilgive*“ ham, som han udtrykker sig, „*i Christi Person*“.

36. Protestanterne forkaste *den sidste Salvelse* eller: *de Syges Olie*; og benægte, at der er givet noget Naadeløfte i Skrivten til dem, som modtage den.

Deres Bibel anbefaler i klare Udtryk dette Sacrament med Forjættelse om Naade for dem, som modtage det. Jevnfør St. Jak. V, 14. 15.: „*Er nogen syg iblandt Eder, da kalde han Kirkens Præster og de skulle bede over ham og salve ham med Olie i Herrens Navn; og Troens Bøn skal frelse den Syge, og Herren skal opreise ham; har han gjort Synder, skulle de forlades ham.*“

37. Protestanterne benægte, at der meddeles en overnaturlig Naade ved Biskoppens Haandspaalæggelse i Ordinationen.

Deres Bibel erklærer, at den meddeles, som det fremgaaer af St. Pauli Ord til Timotheus, hvem han havde ordineret eller præsteviet: 2. Tim. I, 6.: „*Opflam den Guds Naadegave, som er i Dig formedelst mine Hænders Paalæggelse.*“

38. Protestanterne lære i Almindelighed, at Præster og andre gudindviede Personer, som ved et Gud givet.

Løfte have forpligtet sig til fuldkommen Afholdenhed, ikke desto mindre kunne gifte sig, som *Luther* og de første Reformatorer gjorde; og at det ikke er dem til *Dom* (Fordømmelse) saaledes at *svige* den *Tro*, de have givet Gud.

Deres Bibel belærer dem, at det at bryde et Gud givet Løfte er syndigt og fordømmeligt; jfr. 5. Mosebog 23, 21. 22. 23.: „*Naar Du lover Herren din Gud et Løfte, da skal Du ikke tøve med at betale det; thi Herren din Gud vil kræve det af dig; og det vil være dig en Synd. Men naar Du lader være at love noget, skal det ikke være dig til Synd. Det som er udgaaet fra dine Læber, skal Du holde og gjøre, saaledes som Du har lovet Herren din Gud frivilligt det, som Du har talet med din Mund.*“

Og 1. Tim. V, 11. 12., hvor St. Paulus taler om Enker, der ville gifte sig efter at have aflagt et saadant Løfte, og siger at de have paadraget sig „*Fordømmelsen*“, „*fordi de have sveget deres første Tro.*“

39. Protestanterne dadle den katholske Kirke, fordi den ikke stæder nogen til de hellige Vielser, uden Saadanne, der frivilligen antage og love et Liv i streng Afholdenhed, for at de nemlig mere fuldkomment kunne hellige sig til Guds Tjeneste, frie for det rægteskabelige Livs Hindringer og Adspredelser.

Deres Bibel derimod giver os at forstaae, at en slig Afholdenhed er høist anbefalelsesværdig, fordi „*den, som er ugift, bærer Omsorg for de Ting, som høre til Herren, hvorledes han kan behage Herren; men den, som er gift, har Omsorg for de Ting, som ere af Verden, hvorledes han kan behage sin Hustru.*“ 1. Cor. VII, 32. 33.

40. Protestanterne ville ikke indrømme, at *Vand*, eller andre af Gud skabte Ting kunne blive helligede eller indviede ved Kirkens Bønner.

Deres Bibel forsikrer dem, at de kunne det. „*Thi enhver Guds Skabning er god, og Intet at forskyde, dersom det annammes med Taksigelse; efterdi det helliges ved Guds Ord og Bøn.*“ 1. Tim. 4, 5.

41. Protestanterne lære, at vi retfærdiggjøres ved Troen alene.

Deres Bibel lærer udtrykkeligt det Modsatte; jfr. St. Jak. II, 24.: „*See I nu, at et Menneske retfærdiggjøres ved Gjæringer, og ikke ved Troen alene?*“ Og 1. Cor. XIII, 2.: „*Om jeg havde al Tro, saa at jeg kunde flytte Bjerger, men havde ingen Kjærlighed, da gavned det mig intet.*“

42. Mange Protestanter paastaae, at den Tro, ved hvilken vi retfærdiggjøres, bestaaer i en ufeilbar og ubedragelig Forvisning om, at vi ere retfærdiggjorte, og at vi høre til de Forudbestemtes (Prædestineredes) Tal.

Deres Bibel lærer udtrykkeligt det Modsatte, naar den formaner os til (Philipp. II, 12.) at „*arbejde paa vor Frelse med Frygt og Bæven*“. Og naar St. Paulus beretter os om sig selv, 1. Cor. IX, 27.: „*at han spæger sit Legeme og holder det i Trældom, for at han ikke, idet han prædiker for Andre, skal selv blive forskudt.*“ Kunne disse Mennesker bilde sig ind at være mere betryggede og sikre end St. Paulus?

43. Mange Protestanter paastaae, at Overholdelsen af Guds Bud er umulig, og at intet Menneske kan holde dem alle.

Deres Bibel gjendriver denne Paastand med Zacharias' og Elisabeth's Exempel, om hvilke vi læse hos St. Lucas I, 6.: „*De vare begge retfærdige for Gud, og vandrede ustraffelige i alle Herrens Bud og Anordninger.*“

44. Mange Protestanter paastaae, at Gud ikke har den oprigtige Villie at frelse alle Mennesker, men kun de Udvalgte; og at Christus ikke er død for Alle.

Deres Bibel gjendriver med klare Ord denne Vildfarelse, naar den meddeler os, 1. Tim. II, 3. 4.: at „*Gud, vor Frelser vil, at alle Mennesker skulle blive salige og komme til Sandheds Erkjendelse.*“ Og V. 6: at „*Christus Jesus gav sig selv til en Gjenløsnings Betaling for Alle.*“ Og 2. St. Pet. III, 9.: at „*Herren vil ikke, at Nogen skal fortabes, men at Alle skulle komme til Omven-*

delse.“ Og 1. St. Joh. II, 2.: at „*Jesus Christus er en Forsoning for vore Synder, dog ikke alene for vore, men ogsaa for den ganske Verdens.*“

45. Protestanterne ville ikke, at der skal være nogen Mellemtilstand for Sjælene efter dette Liv; men at Alle gaee strax enten til Himlen eller til Helvede.

Deres Bibel lærer det Modsatte 1. Pet. III, 18. 19. 20., hvorefter Christus „*vel leed Døden efter Kjødet; men efter Aanden, siges der, gik han bort og prædikede for Aanderne, som vare i Forvaring.*“ Nu vel; dette *Forvaringssted* eller *Fængsel* kan hverken forstaaes som Himlen eller de For-dømtes Helvede; thi derhen gik Christus vist ikke for at prædike; følgelig maa der være et Mellested.

46. Protestanterne mene, at der ikke kan gives *Forladelse* eller *Tilgivelse* af nogen Slags Synd i den *tilkommende Verden.*

Deres Bibel erklærer det Modsatte hos St. Matth. XI, 32, hvor vi læse: at Synd imod den Helligaand, *skal ikke tilgives* et Menneske, *hverken i denne Verden eller i den tilkommende*; hvilke Ord aabenbart antyde, at nogle Synder endnu maae kunne tilgives i den tilkommende Verden, medens kun et bestemt Slags Synd *undtages* fra dette Tal. Heraf følger atter et Mellested, som vi kalde *Renselses-Sted* (Purgatorium) eller *Skærsild*, fordi i Helvede er der ingen *Tilgivelse*, og i Himlen ingen *Synd*, „*intet Ureent*“.

47. Protestanterne ville ikke indrømme, at smaa Synder, de saakaldte tilgivelige eller naadelige Synder, i hvilke Guds Tjenere gaee hen og døe, kunne hindre dem i strax at gaee til Himlen, eller gjøre dem skyldige til Guds Retfærdigheds Straffe.

Deres Bibel lærer derimod, Joh. Aab. XXI, 27., hvor Talen er om det himmelske *Jerusalem*, at: „*intet Ureent skal komme ind deri*“. Nu — enhver *Synd*, den være aldrig saa ringe, er visselig noget *Ureent* for Herren. Derfor lære vi af St. Matth. XII, 36.: at vi skulle „*gjøre Regnskab*“, og følgelig være strafskyldige, selv „*for ethvert*

utilbørligt Ord“; og paa mange andre Steder læse vi, at *Gud vil gjengjælde Enhver efter hans Gjerninger*; følgelig vil han straffe alle onde Gjerninger, hvor smaa de end vare, i hvilke nogen dør uden Anger.

48. Protestanterne fordømme Englenes Forherligelse og Dyrkelse.

Deres Bibel forsikrer dem, at Gud har givet sine Engle den Befaling, at tage vare paa os; og følgelig venter han, at vi skulle ære dem som hans Tjenere og vore Beskyttere. See Ps. 91, 11. 12.: „*Han skal befale sine Engle om dig, at bevare dig paa alle dine Veie. De skulle bære dig paa Hænderne, at Du ikke skal støde din Fod paa nogen Steen;*“ og hos St. Matth. XVIII, 10.: „*Seer til, at I ikke foragte en af disse Smaa; thi jeg siger Eder: deres Engle i Himlene see altid min Faders Ansigt, som er i Himlene.*“ — Fremdeles: 2. Moseb. XXIII, 20. 21.: „*See jeg vil sende min Engel, for at han skal gaae foran dig og bevare dig paa Veien og føre dig til det Sted, som jeg har beredet dig. Giv Agt paa ham og hør hans Røst, og tro ikke, at Du tør foragte den; thi han vil ikke tilgive dig, naar Du synder; og mit Navn er i ham.*“ Derfor læse de i deres Bibel, *Josva V, 14. 15.*, at Josva dyrkede en Engel, beviste ham religiøs Ærefrygt, idet Josva „*faldt paa sit Ansigt til Jorden*“.

49. Protestanterne ansee det for utilladeligt at bede eller *paakalde en Engel*.

Deres Bibel forsikrer dem om, at Patriarken Jacob gjorde det: Hoseas XII, 4.: „*Han kæmpede mod en Engel og seirede, han græd og bad ham om Naade.*“

50. Protestanterne fordømme Englenes Paakaldelse som Afgudereri og Overtro.

Deres Bibel anbefaler den derimod ved Guds Tjeneres Exempel baade i det Gamle og Ny Testament: 1. Moseb. 48, 16.: „*Gud, for hvem mine Fædre Abraham og Isak vandrede, den Gud, som vogtede mig fra jeg blev til indtil denne Dag, den Engel, som udløste mig fra alt Ondt, vel-signe Drengene.*“ — Og i Joh. Aab. I, 4.: „*Naade være*

med Eder og Fred fra den, som er, og som var, og som kommer, og fra de syv Aander, som ere for hans Throne.“

51. Protestanterne nægte, at de hedengangne Hellige have modtaget nogen Magt fra Gud over os, som giver os Ret og Anledning til at tage vor Tilflugt til deres Bønner og Bistand.

Deres Bibel lærer derimod, at de have annammet denne Magt, Joh. Aab. II, 26. 27.: *„Den som seirer, og som varer paa mine Gjerninger indtil Enden (hvilket alle Helgener have gjort), ham vil jeg give Magt over Folkene, og han skal regere dem — som og jeg annammede det af min Fader.*“

52. Protestanterne ville ikke indrømme, at Englene og de Hellige gjøre Forbøn for os eller ofre vore Bønner til Gud.

Deres Bibel erklærer, at de gjøre det. Zacharias I, 12.: *„Herrens Engel svarede og sagde: „Hærskarernes Herre! Hvor længe varer det, inden Du vil forbarme dig over Jerusalem og over Judas Stæder, paa hvilke Du har været vred nu i halvfjerdsindstve Aar?“* Aab. V, 8.: *„De fire og tyve Ældste faldt ned for Lammet, havende hver sin Harpe og Guldskaaler fyldte med Røgelse, som er de Helliges Bønner.*“ Og Aab. VIII, 4.: *„Og Røgen af Røgelsen med de Helliges Bønner steg op for Gud af Englens Haand.*“

53. Protestanterne ville ikke tilstaae, at de hedengangne Hellige modtage os i de evige Boliger.

Deres Bibel bekræfter det udtrykkeligen; jfr. St. Luk. XVI, 9.: *„Gjører Eder Venner ved Uretfærdighedens Mammon, for at de, naar I skilles herfra, maae optage Eder i de evige Boliger.*“

54. Protestanterne nægte, at Englene og de Hellige vide, hvad der skeer iblandt os; endskjøndt de ere villige nok til at troe, at Djævlene kjende vore Gjerninger, og høre deres ugudelige Paakalderes Begjæringer.

Deres Bibel erklærer, St. Luk. XV, 10, at: *„der er Glæde hos Guds Engle over een Synder, som omvender sig;“*

hvilket der ikke kunde være, dersom de *ikke vidste*, hvad der skeer iblandt os; og hvorledes kan nogen indbilde sig, at de, som see Gud *Ansigt til Ansigt, og erkljende, ligesom de ere kjendte*, 1. Cor. XIII, 12., at de, siger jeg, som nyde *Herlighedens Lys*, skulde være mere uvidende om det, der foregaaer i vor Midte end Djævlene, som kun have *Naturens Lys*?

55. Protestanterne ere i Almindelighed ikke villige til at anerkjende, at vi skyldte den velsignede Jomfru Maria en særegen Hyldest, eller at hun er mere end enhver anden Kvinde.

Deres Bibel udtaler tydeligt, at der tilkommer Jomfru Maria en saadan Hyldest, idet hun af Englen *Gabriel* og af Elisabeth, som vare inspirerede af den Helligaand, kaldes „*velsignet iblandt Kvinderne*“ St. Luk. I, 28. og 41.; samt at: „*alle Slægter skulle prise hende salig*“ Vers 48. „ *Og hveden hændes mig dette, at min Herres Moder kommer til mig?*“ siger den samme hellige Elisabeth V. 43.

56. Protestanterne troe, at det er en Vanære mod Gud og Mangel paa Tillid til hans Barmhjertighed, at tage sin Tilflugt til de Helliges Bønner. Deres Bibel viser, at Gud finder Behag i, at vi hentye til deres Bønner, og at han er mere redebøn til at høre dem, end dersom vi blot selv bade for os. „*Gaa til min Tjener Job*“, siger Gud den Almægtige, hos Job. 42, 8. til Eliphaz og hans Venner: „*og min Tjener Job skal bede for Eder; ikkun hans Person vil jeg ansee, at jeg ikke skal lade Eders Daarlighed gaae ud over Eder; thi I have ikke talet ret om mig, saaledes som min Tjener Job.*“

57. Protestanterne nægte, at Gud behager at virke Undere ved sine Helgeners Been eller andre Relikvier.

Det Modsatte fremgaaer af deres Bibel, hvor vi læse, 2. Kong. XIII, 21., om en død Mand, som blev kaldt tillive ved Berøring med Propheten *Elisas Been*: „*Der Manden kom ned og rørte ved Elisas Been, da blev han levende og stod op paa sine Fødder;*“ og Ap. Gj. XIX, 12. læse vi, at „*fra Paulus' Legeme bragte man Svededuge og Haandklæder*

til de Syge, og Sygdommene vege fra dem, og de onde Aander fore ud af dem.“

58. Mange Protestanter nægte, at det er ret at have Billeder i Kirkerne.

Deres Bibel erklærer udtrykkeligt, at Gud befalede *Moses* at gjøre to Cheruber eller Billeder af Engle og stille dem op paa hver Side af Naadestolen over Pagtens Ark i Helligdommen selv eller det Allerhelligste. 2. Moseb. XXV, 18. 19. 20. 21.: „*Og der — siger Herren (Vers 22) — vil jeg komme til dig og tale med dig oven fra Naadestolen, mellem de to Cheruber, som ere paa Vidnesbyrdets Ark, alt det, som jeg vil byde dig angaaende Israels Børn.*“

59. Protestanterne nægte St. Peders Supremat; det er, de nægte, at han af Christus blev gjort til *Klippen* eller Grundvolden, eller til den øverste Styrer, Statholder og *Over-Hyrde* for hans Kirke.

Deres Bibel bekræfter det, Matth. XVI, 18. 19.: *Du er Petrus (det er: Du er Klippen), og paa denne Klippe vil jeg bygge min Kirke, og Helvedes Porte skulle ikke overvælde den. Og Dig vil jeg give Himmeriges Nøgler. Og Alt, hvad Du binder paa Jorden, skal ogsaa være bundet i Himlen, og Alt, hvad Du løser paa Jorden, skal ogsaa være løst i Himlene.*“ Her erklærer Vor Herre under *Nøglernes* Sindbillede, at han gjør Petrus til sin Kirkes *Statholder*; thi naar en Stads Nøgler overgives til en Mand, da gjøres han derved til samme Stads Regent eller Statholder. Og at *Sanct Peder* blev gjort til *Over-Hyrde* for hele Christi Hjord, er øiensynligt af St. Joh. Ev. XXI, 15. etc., hvor Vor Herre, efter at have spurgt ham: „*Elsker Du mig mere end disse?*“ tre Gange betroede til hans Omsorg alle sine *Lam* og alle sine *Faar*, det er *hele* sin Hjord eller Kirke.

60. Protestanterne fordriste sig til at paastaae, at Paven eller Biskoppen i *Rom* er *Antichristen*.

Det Modsatte fremgaaer øiensynligt af deres Bibel, 2. Thess. II, 4., hvor der siges om Antichristen, det

Syndens Menneske, at han „*mod sætter sig og ophæier sig over Alt, hvad der kaldes Gud eller Gudsdyrkelse, saa at han sætter sig i Guds Tempel som en Gud, og udgiver sig for at være Gud.*“ Ingen Pave har nogensinde gjort dette. See ligeledes 1. Joh. II, 22., hvor der siges, at *Antichristen* „*nægter, at Jesus er den Christus.*“ Men dette be- kjender og hævder netop Paven; og derfor kan han ikke være *Antichristen*. — Nordens Apostel, den hellige *Ansgar*, som plantede Korset her og lærte vore Fædre at troe paa og at elske den Herre Jesus Christus, blev sendt af Paven i Rom. Mange andre Artikler kunde tilføies, hvori Protestanternes Lære eller Praxis fordømmes af deres egen Bibel; men disse 60 Punkter ere mere end til- strækkelige til at overbevise alle dem, der med oprigtigt Hjerte søge Sandheden, om, at Guds Ord er paa den katholske Kirkes Side.

„*Dersom I blive i mit Ord, ere I sandelig mine Di- sciple.*“ Joh. 20, 31.

Uden Religion gives der ingen sand Lykke.

Det er i vore Dage kommet saa vidt baade paa Landet og i Byerne, at man synes at bilde sig ikke Lidet ind, naar man kan gjøre Vittigheder over Religionen og spotte de christelige Skikke. Ofte mener en saadan ung Spottefugl det maaskee ikke saa slemt, som det kommer fra Tungen, men det gudfrygtige Menneske forarges dog derover og kan ikke mere agte en slig Religionsspotter. Et Beviis herpaa gav en ung Dame i Paris, denne store By, hvor man just ikke tager det saa nøie med Spot over Religionen, og hvor der desværre kun drives alt for megen Spot med den. Denne Person var for- lovet med en ung Mand, til hvem hun skulde ægtevies den følgende Dag. Aftenen før Brylluppet befandt Brud-

gommen sig hos sin Brud. Han var munter, talte meget og var opfyldt af Selvbehag. For at stemme Alt omkring sig til Lystighed, lod han ogsaa sin Spøg gaae ud over Religionen. Bruden irettesatte ham kjærligt, men han afviste Bebreidelsen med en Verdensmands Tone, der ikke vil synes saa smaalig at agte paa Gud og Christendom. Pigen forskrækkedes, men fattede sig dog strax og sagde: „Fra dette Øieblik af, da jeg bemærker, at Religionen ikke er Dem ærværdig, er jeg ikke mere Deres; den som ikke elsker Gud, kan ikke oprigtigt elske en Kvinde med reen Kjærlighed.“ Og derved blev hun. Forgæves vilde nu Brudgommen hykle Følelse for Religion og Uskyld; hun afskyede ham kun desto mere og gad ikke mere vide af ham. Forgjæves søgte Forældrene at bilægge Sagen; Pigen blev ved sin Beslutning, og alle retskafne Mennesker billigede hendes Grundsætninger.

Kirkelige Efterretninger.

Paderborn, 24. Juli. Igaar, paa Liborius-Festen, meddeelte vor Høiærv. Biskop for første Gang den pavelige Velsignelse i den til sidste Plads med Andægtige opfyldte Domkirke. Sidste Gang blev den meddeelt for otte Aar siden, førend vor afdøde Biskop Conrad var erklæret for „afsat“.

— Ved den d. 16. Juli i Hamm afholdte dette Aars Generalforsamling af samtlige Vincents-Conferentser i Provincialraad Münsters Distrikt var af Distriktets 90 Conferentser omtrent Halvdelen repræsenteret ved 120 Deputerede.

Prag. Som det meldes fra Liebenstein ved Eger, fandt Grev Maximilian Zedwitz', Herre til Neusclosz-Neuberg, Optagelse i den katholske Kirke høitideligt Sted i den derværende Kirke den 11. Juli d. A.

Paris, 20. Juli. Igaar er den russiske Convertit, Fyrst Gagarin, død her. Han traadte efter sin Conversion ind i Jesu Selskab, og var maaskee den eneste

fremmede Jesuit, hvem man af Hensyn til det russiske Kaiserhuus ingen Udviisningsordre lod tilkomme.

London, 11. Juli. Festligt Liv herskede her igaar fra den aarle Morgen til den sildige Aftenstund i det ellers saa rolige i Unionstreet beliggende Whitechapel, som beboes af et stort Antal Katholiker fra Tydskland. Det gjaldt om festligt at aabne disses Kirke, som er indviet til den hellige Bonifacius, efter at dens Bygning har medtaget syv Aar, rigtignok mere som Følge af pecuniære Vanskeligheder, end paa Grund af Bygningens Omfang. Kirken er heelt opført af Muursteen og udført i romansk Stiil; destoværre savner den endnu Taarn og Klokker. I Kirkens Chor er der et Underlag af Mettla-cher Plader, som ved deres livlige Farver gjøre et saare gunstigt Indtryk. Imellem de enkelte Vinduer ere ti Billeder anbragte, som ere meget fint udførte paa Voxdug i Frescostil paa Guldgrund, malede af den engelske Maler Bower. Herligt smykket af kjærlige Hænder med Guir-lander og Faner, frembød den hyggelige Kirkes Indre idag et den sjeldne Høitid fuldkomment værdigt Udseende. Den kirkelige Fest begyndte Kl. 11 om Formiddagen, da den høiærværdigste Biskop af Emaus, Hr. Patterson, omgiven af 12 Geistlige fra Staden London, afholdt en høitidelig Pontificalmesse. Dog Hovedfesten var Aftenen forbeholdt, da Hs. Em. Cardinal Manning, Ærkebiskop af Westminster, havde tilsagt sin Nærværelse ved Guds-tjenesten. Modtagen af Geistligheden ved Kirkens Portal, holdt den ærværdige Kirkefyrste i fuldt Ornat sit Indtog i Kirken, der var overfyldt af Andægtige, som modtog den biskoppelige Velsignelse. Efter at de sidste Toner af Forberedelsessangen vare forstummede, besteg Cardinalen den smagfuldt i Træsnitværk udskaarne Prædikestol:

„Det var en Glædesdag — saaledes begyndte hans herlige Prædiken — ikke blot for de tydske Katholiker i London, men ogsaa for deres katholske Brødre i Hjemmet, af hvilke saa mange havde bidraget til Opførelsen af det nu fuldendte, under den hellige Bonifacius' høie Beskyttelse stillede Guds Huus. Denne Helgens Historie var velbekjendt i England; thi de engelske Katholiker havde ikke forglempt, at det var deres Landsmand, som overplantede den hellige Tro til Tydskland. Vort Blod er germanisk — vedblev Cardinalen — og den germaniske Stamme skyldte vi vort Sprog, sor hele nationale Existents; men medens I Tydske kun have givet os det

naturlige Liv, gav vi Eder til Gjengjæld det overnaturlige. I dette gjensidige Forhold ligger det Baand, som omslynger begge Landes Katholiker. Men den hellige Bonifacius har kun derfor kunnet gennemføre sit store Værk, som han beseglede med sit Blod, fordi han urokkeligt har holdt fast ved den hellige Peters Efterfølger, Jesu Christi Stedfortræder paa Jorden. Kun ved Foreningen med ham ville ogsaa I være stærke, uden ham ere I svage! „Hvor Petrus er, der er Kirken;“ hvo der vender sig bort fra ham, vender sig bort fra Kirken. Og Følgen heraf har til alle Tider været Nød og Elenighed. Det har Trediveaarskrigen i Tydskland, det har den saakaldte Reformation i England beviist. „Jeg beder“, saaledes sluttede Cardinalen sin Tale, „om Fred for den katholske Kirke i Tydskland. I de sidste 10 Aar ere troe, nidkjære Præster der blevne fængslede, Menighederne berøvede deres Sjælesørgere, Diocenserne deres Biskopper; men ingen Magt paa Jorden kunde skille dem fra Kirkens Overhoved i Rom. Jeg veed ikke, om den kirkelige Fred der snart vil blive gjenoprettet. Men seer paa England: ogsaa her vil en Haandfuld Mennesker, hvis Forfædre for henved 300 Aar siden have mistet den katholske Tro, og som nu endogsaa have mistet al christelig Tro, ødelægge Alt, hvad der er os helligt og dyrebart; men ogsaa her har vor Fastholden ved den h. Stol hidtil frelst os og vil fremdeles frelse os. Forbliver derfor troe imod den hellige Kirke og imod den hellige Fader, og indpoder denne Troskab i Eders Børns og Børnebørns Hjerter. Den Almægtiges Velsignelse stige ned over Eder, Eders Børn, Eders Boliger. Værer flittige i Besøget af denne Kirke, flittige og nidkjære i Bøn og Kjærlighedsgjerning!“

Tankesprog.

Guds Barmhertighed er saa stor, at man ikke kan forklare den i nogen Tale eller begribe den ved Eftertanke. Den overgaaer vor Forstand og vor Fornuft.
(H. Chrysostomus.)

Fortvivler ikke over Storheden af Eders Forseelser, al den Stund Barmhertigheden vil tilgive selv de største Synder.
(H. Heronymus.)

Den salige Nikolaus von der Flue.

† 1487.

Nikolaus bærer efter sin Hjemstavn i Canton Unterwalden i Sweits Tilnavnet von der Flue. Han blev født i Aaret 1417. Allerede som Barn udmærkede han sig ved Iver i Bøn og Bodsøvelser. Kom han hjem fra sit Markarbeide, pleiede han at begive sig til et ensomt Sted for at bede og betragte. Fire Gange om Ugen fastede han trods sine Forældres Forestillinger. I en Alder af 30 Aar indtraadte han i Ægtestanden og opdrog sine ti Børn i Herrens Frygt. Selv i denne Stand var hans Ønske, i Bønnen at forene sig med Gud, saa stort, at han ofte tilbragte hele Nætter i Kirken. Han deltog i mere end een Krig; som Raadsherre og Dommer i sit Canton foregik han Alle med et godt Exempel. I en Alder af 50 Aar begav han sig, ifølge Guds Kaldelse, i Ensomhed og levede fra nu af i Bjergeggen ved Flue. Her førte han et Liv i uafbrudt Bøn, og foruden Alterets allerhelligste Sacrament tog han ingen anden Spise til sig. Ved hans Hellighed, som hans geistlige Foresatte prøvede paa Lydighedens Prøvesteen og fandt ægte, drog han mange Tusinde til sig, der trængte til Raad, Kraft og Trøst. Da han blev hjemsøgt af en yderst smertelig Sygdom, og mærkede sit Endeligt nær, modtog han knælende det h. Vandringsbrød og hensov, omgiven af Kone og Børn i sit Eneboerlivs tyvende Aar. I de tre Urcantoner i Sweits bliver ham en ganske særlig Dyrkelse til Deel.

Helligelse af vor Stand.

Baade som ung Landmand, Familiefader og som Soldat og Dommer lærer den salige Nikolaus von der Flue os, at det ogsaa i Verden er muligt ikke alene at frelse vor Sjæl, men ogsaa ved Bøn og Forening med Gud at naae et høit Trin af Fuldkommenhed.

„Min Herre og min Gud, borttag fra mig, hvad der fjerner mig fra Dig. Min Herre og min Gud, giv mig hvad der forener mig med Dig. Min Herre og min Gud, berøv mig mig selv, og giv mig Dig!“

(Den salige Nikolaus' Bøn.)

Da Nikolaus kæmpede i Krigen mod Østerrig, havde Sweitserne besluttet at afbrænde et Dominicanerkloster, i hvilket Fjenden havde forskandset sig. Opfyldt af hellig Iver for Guds Ære bad Nikolaus Officeren opgive sit Forehavende, og forudsagde, at Fjenden af sig selv vilde trække sig tilbage, hvorimod Klosteret vilde blive en Planteskole for Dyd, dette indtraf ogsaa saaledes. Da Officeren afstod derfra, ilede den salige Nikolaus til Stedet, hvor en Soldat allerede var ifærd med at tænde; han rev Branden ud af Haanden paa ham og reddede saaledes Klosteret fra sikker Undergang. Ogsaa vi kunne i vort Livskald finde Leilighed til saaledes at fremme Guds Ære, saafremt den ligger os paa Hjerte.

„Jeg er Gud den Almægtige; vandre for mit Aasyn og vær fuldkommen.“

(1. Mos. 17, 1.)

Rettelse.

I Nr. 31 af „Nord. Kirket.“ 30. Aarg. er følgende Trykfeil:
S. 481' 3. L. f. n. bør læses New (ny) Religion istedenfor Very.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 13. August. 11te Søndag efter PIntse. — 14. M. Johannes Berchmanns, Bekj. — 15. Ti. Mariæ Optagelse i Himlen (feires offentligt paa førstkommende Søndag). — 16. O. Hyacinth, Bekj. — 17. To. Octav af Sct. Laurentius. — 18. F. Helena, Kaiserinde. — 19. L. Ludvig, Biskop.

Lørdagen d. 19. August er befalet Vigilie-Fastedag.

Søndagen den 20. August. 12. Søndag efter PIntse. Mariæ Optagelse i Himlen.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Bekjendtgjørelse.

Torsdagen den 24de August Kl. 9 $\frac{1}{4}$ foretages Valget af Forstander og Suppleant i Forstanderskabets Forsamlingsværelse. Bøhmer.

For de mig fra en unavngiven Velgjører til Elisabethforeningen tilsendte 20 Kroner takkes hjerteligst.

Kjøbenhavn, d. 5. August 1882.

Cæcilia Erlewein.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 33. Fredagen den 18. August. 1882.

Indhold: De kirkelige Anstalter i Kairo og andre Stæder i Ægypten. Hvorledes en protestantisk Missionær blev Katholik. Kirkelige Efterretninger: Rom, Wien, Löwen, Ægypten, Kjøbenhavn. Den h. Turibius. Den h. Clara af Rimini.

De kirkelige Anstalter i Kairo og andre Stæder i Ægypten.

Krigens Rædsler og den muhamedanske Fanatisme udbrede sig nu over Ægypten, og fra Kairo og andre Steder komme allerede meget betænkelige Efterretninger; fra *Port Said* meddeles saaledes, at flere katholske Instituter allerede ere blevne lukkede. Det vil derfor udentvivel interessere vore Læsere at erfare noget om de kirkelige Forhold i det øvrige Ægypten, og da især om de kirkelige Forhold i Landets Hovedstad *Kairo*.

De Christne i Ægypten bleve siden dette Lands Erobring af Araberne i Aaret 640 indtil Begyndelsen af dette Aarhundrede, kun med en eneste Afbrydelse af nogle faa Aar, altsaa i samfulde 12 Aarhundreder undertrykte og ofte paa det grusomste forfulgte. Efter den franske Expedition

under Bonaparte 1798 bleve deres Kaar noget bedre, og da *Mehemed Ali* var bleven Hersker over Ægypten (1800 resp. 1804—1848) proklamerede han den religiøse Tolerance som Statsgrundlov. Fra den Tid af kunde de Christne atter aande friere. Deres Kirker reiste sig paany, og Missionsvirksomheden kunde atter udvikle sig. Geistlige Ordener, som helligede sig til Underviisning og christelige Barmhertighedsgjæringer udfoldede deres velsignelsesrige Virksomhed, og oprettede, understøttede af den ægyptiske Regering og med den muhamedanske Befolknings Bifald, deres Anstalter paa de vigtigste Punkter i Landet. Ordenernes Skoler bleve talrigt besøgte af Børn af alle Samfundsclasser indtil selve Paschaernes Familier, Skoleexaminerne kunde ligeledes glæde sig ved almindelig Interesse og talrigt Besøg af Medlemmer af Samfundets høieste Kredse. De barmhertige Søstres Virksomhed var Gjenstand for almindelig Beundring og Anerkjendelse; og med Beredvillighed gav man Geistligheden frie Hænder til at udøve Sjælesorgen og Organisationen af Missioner iblandt de indfødte Christne i Særdeleshed i Negerlandene.

Alt dette er nu blevet anderledes, og givet til Priis for den nyopvakte muhamedanske Fanatisme. Hvor meget her staaer paa Spil, vil efterfølgende korte Oversigt over de kirkelige Institutioner i *Kairo* og de øvrige af Landets Stæder vise.

Kairo, beliggende omtrent 5 Miil ovenfor det Sted hvor Nilen deler sig i 2 Hovedarme, der danne og oversvømme det saakaldte Nildelta paa den høire Bred af Nilen, omtrent 3 Miil østlig for den berømte Pyramide ved Gizeh, er Ægyptens Hovedstad med omtrent 444,000 Indbyggere, hvoraf 50,000 ere Europæere. Blandt disse ere omtrent 13,000 vesterlandske Katholiker, meest Maltesere, som meget ivrigt udøve deres Religion. Til disse komme omtrent 3000 katholske Grækere, 3000 katholske Armeniere, 1000 Maroniter og 1700 katholske Syrere. Kairo er næstefter Mekka Muhamedanismens anden

Hovedstad, og var i lang Tid (fra 1250—1517) Chalifens*) Residents, i hvilket sidste Aar denne Værdighed gik over til den tyrkiske Sultan; den bliver ogsaa endnu i vore Dage besøgt af 10,000 Studenter fra alle muhamedanske Lande, indtil Indien.

Den har omtrent 400 muhamedanske Gudshuse (Moskeer), hvis høie smalle Taarne (Minaretter) overalt møde Øiet.

Til denne den islamitiske Verdens aandelige Hovedstad ankom omtrent 100 Aar efter den hellige Franciscus af Assisis Død, i Aaret 1320, nogle Medlemmer af Franciscanerordenen for at overtage Sjælesorgen over de herboende Katholiker. Ligesom i det hellige Land, saaledes udholdt de ogsaa her standhaftigt alle Forfølgelser, og mange døde som Martyrer. Nu have de et rummeligt Kloster i Nærheden af Muski, Kairos meest befærdede Basargade, og en smuk stor ny Sognkirke med 5 Altere, rigt snykket med Marmor, og, hvad der er mere værd, flottigt og andægtigt besøgt af Katholikerne, hvilket vi med egne Øine have været istand til at overbevise os om. Her bliver prædiket idetmindste i 5 forskjellige Sprog, nemlig: arabisk, fransk, italiensk, maltesisk og tydsk, ligesom der ogsaa gives Leilighed til at skrifte i disse Sprog. De kirkelige Fester blive feirede med stor Pragt, ved udvendig Illumination af Kirken, Sang o. s. v.

Den næstvigtigste Anstalt i Kairo er det af den nuværende apostoliske Vicar for Central-Africa Monsignore *Comboni* grundlagte *Institut for Central-Africa*, dette umaadeligt store africanske Omraade, som mod Nord grændser til Ægypten og Tripolis og mod Syd strækker sig til den 12te Grad nordlig Bredde, og som antages beboet af omtrent 100 Millioner Mennesker. Dette Institut bestaaer af 2 (resp. 3) Afdelinger: *Institutet til*

*) der, som Muhameds Efterfølger og Stedfortræder, var den muhamedanske Verdens religiøse og politiske Overhoved.

Jesu guddommelige Hjerte til Uddannelse af Missionærer, Katecheter og deres Medhjælpere for Central-Africa, en Opdragelsesanstalt og et Hospital for Negere; dernæst *Institutet til Marias helligste Hjerte* til Uddannelse af Ordenssøstre for Negere, samt for Negerpiger, som ønske at tjene Missionen, og et Hospital for Negerinder; hertil kommer endnu *Institutet til den hellige Familie* for Underviisning og Opdragelse, i hvilket Negerinder undervise Børn af hvide Forældre og give de herover forbausede Ægyptere Beviis for, at ogsaa de Sorte kunne opdrages for Civilisationen og noget endnu langt Høiere. Det egenlige Sæde for denne storartede Missionsanstalt er Verona; den er oprindelig en tydsk Stiftelse, der i Begyndelsen blev ledet af tydske Præster, som næsten alle i kort Tid ofrede deres Liv i Missionens Tjeneste, ligesom den ogsaa endnu fornemmelig vedligeholdes ved Almisser fra Tydskland, især fra Foreningen til „Marias ubesmittede Undfangelse“ i Østerrig, saavel som fra Foreningen til Marias ubesmittede Undfangelse til Understøttelse af fattige Negerbørn i Cöln og Foreningen til den h. Grav. Til Kjøbet af Missionshuset i Verona gav Kaiserinde Maria Anna Pia, Ferdinand II.'s Gemalinde, alene 20,000 Frs. Men da fra Missionens Grundlæggelse i 1844 og indtil 1861 af 40 Missionærer de 35 bukkede under for det morderiske Klima, og, efter at Franciscanerne havde overtaget Missionen, fra 1861 til 1871, af over 40 Geistlige de 22 tilsatte Livet paa samme Maade, saa grundlagde Monsignore Comboni i 1871 Filialanstalterne i Kairo, hovedsagelig for Acclimatisation af Missionærer og Ordenssøstre for Central-Africa, og Valget af disse Mellemstationer mellem det europæiske og det centralafricanske Klima har viist sig saa heldigt, at fra 1871 til 1876 døde af 16 Missionærer ikke en eneste.

Det er herved beviist, hvor væsenlig og nødvendig denne Station er for Central-Africas Omvendelse. Den ægyptiske Regering understøttede ogsaa dette Foretagende saavel i Kairo, som i selve Missionslandene paa den virk-

somste Maade, og den forrige Vicekonge, Ismail, skænkede dertil et Grundstykke paa 3,609 Kvadratmeter (over 36,000 Kvadratfod) i et af de skønneste Kvarterer af Kairo og til en Værdi af 43,000 Frs.

Der saae vi det nye storartede Missionshuus for Missionærene, da det netop var færdigt, ligesom der ogsaa var begyndt paa den første Jesu Hjertes Kirke i Ægypten. Af Missionspræster og Nonner saae vi kun faa, eftersom de fleste allerede vare afreiste til Missionslandene. I Chartum, Hovedstaden i Sudan, hvor den blaa og den hvide Nil løbe sammen, under den 16. Grad nordlig Bredde, en Stad med 60,000 Indbyggere, er allerede et Sogn og Missionsstation, ligesom der ogsaa er oprettet et storartet Institut for Ordenssøstre med Skole og Vaisenhuus; i El-Obeid, Hovedstaden i Kordofan, med 100,000 Indbyggere findes en Missionsanstalt og Skole; ligeledes i Berber, Hovedstationen paa Handelsveien fra Chartum til det røde Hav, ja selv i Dschebel Nuba, sydvestlig for Kordofan mellem den 10. og 12. Grad nordlig Bredde. Hvilket skrækkeligt Slag maatte det ikke være for Missionsvirksomheden i disse Central-Africas uhyre store Landstrækninger, dersom de for disse saa nødvendige Anstalter i Kairo ikke kunde vedblive at bestaae!

Jesuiterne have først i den senere Tid begyndt at virke i Ægypten, og deres Virksomhed gaaer fornemmelig ud paa at fornye og hæve det aandelige Liv blandt de i saa lang Tid undertrykte indfødte koptiske Christne. Til den Ende have de i et stort leiet Huus i Kairo indrettet et koptisk Seminar til Uddannelse af en dygtig indfødt Clerus, og havde netop begyndt med 12 interne og omtrent 50 externe Elever, hvilke alle gjorde et meget godt Indtryk paa os. Vi traf ogsaa der paa en tydsk, fra sit Fædreland fordreven Pater Ingbert, ligesom vi ogsaa gjorde Bekjendtskab med en i Damaskus født arabisk P. Stanislaus, en ganske fortræffelig Missionær og Exercitiemester, der hører til Collegiet i Beirut, og som nu vendte tilbage fra Øvreægypten, hvor han paa syv

forskjællige Steder havde givet Exercitier for koptiske Geistlige og holdt Missioner for det koptiske Folk. Han var meget opbygget ved den Iver og Beredvillighed, han havde været Vidne til. Ogsaa blandt de i høieste Grad uvidende og forsømte schismatiske Koptere viser der sig allerede en stor Tilbøielighed til atter at forene sig med den katholske Kirke. Saaledes er i Luxor 200, nogle andre Steder 10, 40 ja 400 schismatiske Kopter vendte tilbage til den katholske Kirke, og mange andre ere beredte til at følge disses Exempel, saasnt de blot erholde en Præst.

Skolebrødrene have et storartet Collegium midt i Staden, som 1854 blev indviet af den apostoliske Vicar for Ægypten. Vicekongen Said Pascha skjenkede Grunden hertil tilligemed 30,000 Frs. og lovede at gjøre endnu Mere; men Døden hindrede ham desværre (1863) i at opfylde dette Løfte. Anstalten er en stor Bygning med udmærkede Skoleværelser, luftige Sovesale, et stort Refectorium og en stor Modtagelsessal, en Studeresal, et smukt Huuscapel, velforsynede physikalske og zoologiske Samlinger samt de nyeste Underviisningsmidler. Fra Husets Terrasse, det flade Tag, har man en herlig Udsigt over Kairo og Omegn indtil de store Pyramider.

I Begyndelsen bleve Brødrene modtagne med stor Mistillid af den muhamedanske Befolkning, men snart forsvandt dens Fordomme, og vi fandt ifjor Anstalten besøgt af over 700 Disciple af alle i Kairo repræsenterede Nationer og Religioner, hvilke bleve underviste af over 30 Ordensbrødre. Studieprogrammet er meget righoldigt: Underviisning i 8 Sprog, af hvilke arabisk, fransk og italiensk er forpligtende for alle Elever, desuden: Literatur, Mathematik, Instrumentalmusik og Sang; Philosophi, Handelsret og Civilret ville med det første blive tilføiede. Disciplinen og de religiøse Øvelser ere de samme som overalt hos Skolebrødrene, og Opdragelsen hviler heelt igjennem paa et religiøst Grundlag. Forældrene blive gjorte opmærksomme herpaa; og ikke desto mindre sende

selv Vicekongen, Paschaerne og de ægyptiske Stormænd deres Sønner til Collegiet. Tilslutningen til dette er saa stærk, at mange Anmeldelser af Elever maatte vises tilbage af Mangel paa Plads.

(Sluttet.)

Hvorledes en protestantisk Missionær blev Katholik.*)

I Madagaskar (Africa) blev for kort siden en indfødt Missionær af det protestantiske (africanske) Bibelselskab Katholik og fik i Daaben Navnet Michael. Han selv beskriver sin Omvendelse, idet han skildrer de Tvivl om den sande Religion han i lang Tid havde havt, og siger: „Da jeg en Dag var mere forurolet end sædvanligt, forrettede jeg følgende *Bøn*: „Min Gud, dersom de Tanker, som bestorme mig, komme fra den onde Aand, saa gjør mit Hjerte koldere end Iis og giv, at jeg ikke mere tænker paa Katholicismen. Hvis derimod den katholske Religion er den sande, som fører til Frelse, saa opflam mit Hjerte stedse mere og giv mig den Naade, at følge den Sandhed, som begynder at lyse for mig.“

„Gud bønørte mig snart; thi min Længsel efter at erkjende og følge Sandheden forøgedes stedse, og nu erkjender jeg, at Gud ufeilbart bønører et Hjerte, der oprigtigt søger den. Tak være Ham for al den Naade, med hvilken han har overøst mig. Et dybt Indtryk paa mig gjorde Katholikernes Ærbødighed for vor Frelser, som er nærværende i *Alterets allerhelligste Sacrament*. Naar jeg bivaanede Velsignelsen eller Messen, grebes jeg stedse af den største Forbauselse.

Endelig var det Øieblik kommet, da mine Ønsker

*) Efter „Leo“ af Juli 1882.

skulde opfyldes. Jeg maatte løsrive mig fra Independenternes Sect, i hvilken jeg indtog en fremragende Stilling; jeg havde nemlig hidtil ledet Omsorgen for syv Stationer. Prædikenen og Embedsforretningerne overdrog jeg Andre og frasagde mig med Høflighed en Bolig, som man vilde bygge for mig.

Djævelen forsøgte endnu et sidste Angreb: han anfægtede mig med Hensyn til Maria- og Helgendyrkelsen; men Gud vedligeholdte mit Mod, og saa kunde jeg omsider annamme Daaben og derpaa Confirmationen. Der fattes mig Ord til at udtrykke den Glæde, af hvilken denne og den følgende Dag mit Hjerte overstrømmede ved Tanken om den Naade, jeg havde modtaget ved Deeltagelsen i hine ophøjede Hemmeligheder. Jeg haaber, at Gud vil forunde mig endnu en yderligere Naade, nemlig den at ophøje mig til den *præstelige Værdighed*, for at jeg kan blive istand til virksomt at arbejde for mine Landsmænds Frelse.“

Kirkelige Efterretninger.

Rom. D. 19. Juli havde Forstanderskabet for Ærkebroderskabet af den h. Petrus Audients hos den h. Fader. Tiltalen holdt Fyrst Altieri. Den paa Palmesøndag i alle Roms Kirker samlede Peterspenge blev overrakt. Den h. Fader formanede navnlig til Deeltagelse i Communalvalgene. — Cardinal Parocchi blev af den h. Fader udnævnt til Protector for det herværende Seminar for de øvre-italienske Dioceses. Han er en afgjort Talsmand for den hellige Thomas af Aquins Philosophi og Theologi.

Wien. Vort Universitet talte iblandt alle Tydslands og Østerrigs Universiteter i det henrundne Studieaar de fleste Studenter, i Vintersemesteret 4,823, i Sommersemesteret 4,208.

— Fra Weitra i Waldviertel skriver man til det herværende „Fremdenblatt“: „I disse Dage legede

to Brødre, af hvilke den ene er otte Aar, den anden næsten fire Aar gammel, ikke langt fra en Mølle ved Bækken. Ved Middagstid styrtede den yngste Dreng i Bækken. Den ældre bemærkede Faren og kastede sig i Vandet, der vel ikke er meget dybt, men som her har et stærkt Fald. Barnet svævede i stor Fare; blev det ikke trukket op paa samme Sted, hvor det faldt i, var det fortabt; thi det vilde da af det bestandig hurtigere flydende Vand blive drevet ind under Hjulværket af den næppe 20 Skridt fjerne Mølle, der just var i Gang. Det syntes ogsaa af Bølgerne at blive drevet til den uundgaaelige Død. Den ældre Broder iler efter, understøttet af Vandfaldet. Allerede har han naaet Broderen, allerede omklamrer han den halvdøde Lille, men tilsyneladende kun for at dø med ham. Med skrækkelig Hurtighed blive begge Børn drevne imod det knusende Hjulværk; de rivende Bølger bære den skrigende og den bedøvede Dreng ind i Dødens Arme. Intet Menneske hører de jamrende Raab om Hjælp. Allerede ankomme de fast sammenslyngede Brødre til Hjulet, allerede truer en Følge med at gribe den Ældres Arm — da bliver Mølleværket pludseligt staaende; Klokkerne ringer til Tolv og med blottet Hoved nærmer en bedende Møllersvend sig, der — da Møllen blev bragt af Gang til Angelus-Bøn og til Middagshvile — befrier de to Børn fra deres farlige Stilling.

Løwen. Under store Festligheder fandt ved det her-værende Universitet den 18. Juli Theologernes Pro-motion Sted. Tilstedeværende vare de højærværdige Biskopper af Namur og Tournay.

Ægypten. „Mainzer Journal“ offentliggjør en til Secretæren for Foreningen af den hellige Grav rettet Skrivelse fra den gode Hyrdes Kloster i Port Saïd af 8. Juli, af hvilken vi uddrage Følgende: „For ti Dage siden erklærede den franske Consul og Befalingsmanden paa det franske Krigsskib, som til vor Beskyttelse ligger her i Havnen, at de umuligt kunde tage Ansvaret for hele vort Etablissement paa sig, og bade os indtrængende om at indskrænke vort Personale til det yderste. Som Følge heraf, og hovedsagedlig af Frygt for, at det snart skulde mangle os paa Vand og Næringsmidler, sendte vi 18 Vaisenhuusbørn og Bodfærdige og 12 Søstre til vore Klostre i det sydlige Frankrig. Af vore 75 Elever komme næppe endnu 12 til 18 daglig i

Skole, de andre have allerede tilligemed deres Forældre grebet Flugten eller holde sig hjemme bag lukkede Døre. Det Samme gjælder om vore Vaisenhuusbørn, der endnu havde en eller anden Slægtning i Byen, og derfor ikke kunde blive sendte til Frankrig, saa at der nu af alle vore Classer kun ere blevne 5 Interner tilbage, af hvilke een er dødssyg. I Alexandrien ere de tre store Etablissementer af „Filles de la charité“ (Barmhjertige eller St. Vincents-Søstre) lukkede for 14 Dage siden. Søstre og Børn søgte Tilflugt i Neapel og Beirut; kun nogle Søstre bleve endnu tilbage for deres Hospital, ligesom vi, fast besluttede paa, kun i yderste Nød at forlade deres Post. Søstrene fra Sion og Skolebrødrene kom med den sidste Damper her igjennem, for at søge Beskyttelse i Jaffa og Jerusalem. De høiærværdige Franciskaner-Patres, saavelsom vor høiærværdigste Biskop agte ogsaa at blive til det Yderste. Af Patres ere dog flere afreiste til det hellige Land. Missionerne i det Indre af Landet ville desværre vel for lang Tid være at betragte, om just ikke for ophævede, saa dog for dybt rystede. Stakkels, stakkels Ægypten! Det forblindede Folk raabte i den sidste Tid bestandigt: „Ægypten for Ægypterne! Bort med de Fremmede! Død over Christenhundene!“ Deres Ønsker ville nu tildeels paa en sørgelig Maade blive virkeliggjorte. Over 30,000 til 40,000 Europæere have forladt Ægypten. I Kairo og Alexandrien ere alle Banker og Handelshuse lukkede. Ingen Færdsel, ingen Tillid mere, alt staaer stille. Den hele arabiske Mands-Befolkning bliver kaldt til Vaaben. Nilen har naaet en usædvanlig Høide, Nøddæmningerne ere ikke reparerede — altsaa ere Oversvømmelser uundgaaelige. Sygdomme og Hungersnød ville blive Enden paa denne sørgelige Katastrofe. Gud kan og vil styre Alt til deres Bedste, der frygte ham og stole paa ham! Jeg beder Dem om at anbefale vore arme Missioner til Deres talrige Læseseres fromme Bønner, og ihukom De selv, høiærværdige Herre! især under det hellige Messeoffer min talrige Families Trængsel!“

Kjøbenhavn. Paa Carl Schönbergs Forlag er der for nyligt udkommet et Leilighedsskrift af Professor ved Kjøbenhavns Universitet, Dr. Frederik Nielsen om „Frimureriet i Norden“, der, bortset fra enkelte Udfald imod Katholicismen, der efter vor Formening her kunde have været sparede, kan anbefales Christne, der

af en eller anden Grund maatte føle sig hendragne til Logen. Bogen slutter med følgende Ord: „Der er maa-skee enkelte Murere, der enten paa Grund af mangelfuld christelig Oplysning, eller paa Grund af svigtende Evne til at prøve Aanderne, kunne faae Kirkens og Logens Krav og Virksomheder til at forliges, i det mindste til en Tid; men de fleste stilles aabenbart overfor et Valg: enten Kirken — og saa trække de sig tilbage fra Logen; eller Logen — og saa bliver Kirken mindre og mindre for dem; saa blegne dens Gaver for Logens „Mysterier“. For en oplyst Christen vil Valget dog næppe være tvivlsomt, da det jo er uimodsigeligt, at Frelseren kom til Verden for at stifte en Menighed, men ikke for at samle en Loge.“

For den katholske Christen er Sagen heldigviis afgjort, da Rom har talet. Alle hemmelige Selskaber ere nemlig truffne af de romerske Biskoppers Anathema. (Clemens XII. Const. In eminenti; Bened. XIV. Const. Providas; Pius VII. Const. Ecclesiam a Jesu Christo; Leo XII. Const. Quo graviora; Pius IX. Encycl. Qui pluribus, for ikke at nævne flere.) „Pavedømmet pleier“ nemlig, som den ærede Forfatter bemærker (S. 40), „at have et skarpt Blik.“ Thi, som Dr. Nielsen meddeler, efter „en kundskabsrig, høitstaaende og dybt indviet Ordensbroders Foredrag“, meddeelt i Nord. Frmt. for 1852 § 297: „Ikke Velgjørenhed, ikke Humanitetens Befordring alene, ikke Menneskeslægtens Oplysning er Frimureriets „Gjenstand“, som man nok hører af mere godmodige end skarpsindige Folk.“ Efter en saadan Tilstaaelse maa det staae klart for Enhver, at Kirken medrette forbyder sine Børn at gaae ind i et Selskab, der „bevarer en Hemmelighed“, der vel kaldes „stor og god“, men hvis Beskaffenhed synes at være af en mere end tvivlsom Natur. Held derfor os, at „Pavedømmet“ med sit vanlige „skarpe Blik“ ogsaa i dette Stykke har gennemskuet Vævet og bevaret sine Børn for skjulte Rænker, der imidlertid aabenbart nok i de sidste Tider have viist, hvor godt de mene det med Tro og Christendom.

Den h. Turibius, Biskop.

† 1606.

Turibius, som nedstammede fra en spansk adelig Familie, blev af Kong Philip II. befordret til Præsident for Granada. Fem Aar forvaltede han dette Embede med saa stor Indsigt, at, da Ærkebispedømmet Lima i Peru blev ledigt, ansaaes han for den bedst skikkede til at bane Evangeliet Vei blandt Hedningerne og udrydde de mange Misbrug, der havde indsneget sig blandt de derværende Christne. Strax modtog han de hellige Vielser og afseilede til Peru i Aaret 1581. Det til hans Omsorg anbetroede Dioces omfattede en Landstrækning af fire hundrede Mile langs Kysten og bestod af folkerige Stæder men ogsaa af næsten utilgængelige Bjergegne. Strax efter sin Ankomst til Peru begyndte Turibius at bereise sit vidtudstrakte Stift, hvortil han brugte syv Aar. Mange Gange reiste han tilfods og naaede op til Andes-Kjædens sneedækte Toppe. Kirker, Seminarier og Hospitaler hævede sig overalt som Følge af hans rastløse Virksomhed. Paa sine Reiser frembar han daglig det h. Messeoffer, og saa stor var hans Ydmyghed, at han hver Dag modtog Bodens Sacrament. Især i Ærke-diocesen Lima sørgede han for Gjenoprettelsen af Kirketugten, afholdt Synoder og afskaffede en Mængde Misbrug, der havde indsneget sig baade hos Klerus og Folk. Indianerne vare Gjenstand for hans særegne Omsorg, og han beskyttede dem mod Erobrernes Tyranni.

Medlidenhed med de Bekymrede.

Intet Hjerte føler saa inderlig Medlidenhed med de Bekymrede som Jesu h. Hjerte; i samme Grad som vort Hjerte er forenet med Hans, vil ogsaa denne Medlidenhed gaae over paa os. At Lidende bleve helbredte og trøstede, at Evangeliet blev forkyndt de Fattige, det var de Tegn, Frelseren gav Johannes' Disciple, og hvorpaa de skulde kjende Ham.

„Den som i Livet elsker de Fattige, behøver ikke at frygte i Dødstimen.“

(H. Vincenz af Paul.)

Da den h. Turibius hørte sin Udnævnelse til Biskop, kastede han sig ned paa Jorden og bad Gud under Taarer, at vælte denne Byrde fra hans Skuldre. Først da man foreholdt ham Indianernes sørgelige Lod, hvilken han kunde mildne, da indvilligede han i at overtage den tunge Byrde. Dette Offer blev belønnet med en lykkelig Død. I Døds kampen lod Turibius istemme Psalmer og overgav med Glæde sin Sjæl i Skaberens Hænder.

Barmhjertighed er opvoxen med mig fra Barnsbeen af, og udgik sammen med mig af min Moders Liv.

(Job. 31, 18.)

Den h. Clara af Rimini.

† 1326.

Clara var en Datter af ansete og rige Forældre. To Gange gift havde hun i fuldeste Maal nydt Verdens Glæder og Ære. Da hun engang knælede hensunken i Bøn i Franciscaner-Kirken i Rimini, viste den h. Gudsmoder sig for hende, omgiven af Engle og Hellige, og sagde: Hvad Nytte havde din første Gemal, hvem du saa inderligt elskede, af sin Ære, sit Gods og sin Ungdom, da Døden dog berøvede ham det Altsammen.“ I dette Øieblik indsaae Clara sit tidligere Livs Daarskab; og strax var hendes Beslutning fattet. Fra nu af bar hun en Bodsdragt, sov paa et haardt Leie og ernærede sig ene med Urter. Dertil øvede hun stadig Barmhjertighedsgjæringer mod Fattige og Trængende. I et Clarisse-Kloster tjente hun som Lægsøster. Jo mere trængende de Fattige vare, hvem hun skulde bringe Almisser, des ivrigere udøvede hun sin Tjeneste; ja, engang i Overmaalet af hendes Menneskekjærlighed tilbød hun sig selv som Fange i en Forbryders Sted. Jo ældre hun blev, des mere hengav hun sig til det beskuende Liv. Med flere ligesindede Sjæle stiftede hun et Beguiner-Kloster og ventede der paa sin Opløsning. I et Syn, hvori hun saae Frelserens bitre Lidelser, hørte hun de Ord: „Reis dig, min Datter, iil og kom!“ Ikke længe derefter døde hun den 10de Februar 1326.

Bod for de tilgivelige Synder.

I Verden levede den h. Clara, som Verdensmennesker i Almindelighed pleie at leve. Hvor mange af os gjøre os ikke skyldige i de samme Ufuldkommenheder som den h. Clara, og dog kan vor Bod ikke taale nogen Sammenligning med hendes. Et i Sandhed bodfærdigt Menneske vil ikke nøies med de faa Bodsøvelser, der paalægges ham i Skriftestolen; han vil føle Trang til at føie frivillige Bønner og Spægelses til, for altid mere at befæstes i Naaden.

„Tør vel nogen Synd kaldes let, da jo enhver Synd indeholder Foragt for Gud?“

(H. Eucharius.)

I Begyndelsen af sin Omvendelse blev Clara heftig fristet til at vende tilbage til sit tidligere blødagtige Levnet; men enhver Tilløkkelse kvalte hun strax ved Bøn og Bod. Da hun en Dag blev fristet af Kræsenhed, tog hun noget Modbydeligt, puttede det i Munden og sagde til sig selv: „Spiis denne Lækkerbidsken“. Fra den Tid af blev hun aldrig mere fristet i den Retning.

„Søg Herren Din Gud, og Du vil finde Ham, naar Du leder efter Ham af Dit ganske Hjerte og af din ganske Sjæl.“

(5. Moseb. 4, 29.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 20. August. 12. Søndag efter Pintse. Mariæ Optagelse i Himlen. — 21. M. Johanna Francisca Chantal, Enke. — 22. Tl. Octav af Mariæ Himmelfart. — 23. O. Pilippus Benitus, Bekj. — 24. To. Bartholomæus, Apostel. — 25. F. Ludvig, Konge. — 26. L. Bernhard, Kirkelærer.

Søndagen den 27. August. 13de Søndag efter Pintse. Mariæ Hjertes Fest.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 6½ offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Bekjendtgjørelse.

Torsdagen den 24de August Kl. 9¼ foretages Valget af Forstander og Suppleant i Forstanderskabets Forsamlingsværelse. Bøhmer.

Mariacongregationen for Ynglinge.

Søndagen den 27. August Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 34. Fredagen den 25. August. 1882.

Indhold: De kirkelige Anstalter i Kairo og andre Stæder i Ægypten. Tvende tidssvarende Ord. Kirkelige Efterretninger: Rom, Berlin, Eisenach, Frankfurt a. M., Würzburg, Østerrig, Schweiz, England, America, Ordrup.

De kirkelige Anstalter i Kairo og andre Stæder i Ægypten.

(Sluttet.)

Den Anstalt, som *Ordenssøstrene af den gode Hyrde* besidde, ligger ikke langt fra Franciscanernes Kirke. Det er et smukt stort arabisk Huus, det første, som de erhvervede sig i Ægypten i Aaret 1849. Her blive 250 Børn underviste, blandt hvilke, ligesom ogsaa iblandt Søstrene, vi traf nogle tyske. Ordenssamfundets Hovedinstitut er dog ikke her, men i Schubra, en god halv Mil nord for Kairo.

Franciskanerinderne, italienske Clarisser, have siden 1859 i Midten af den nordlige Deel af Staden et Moderhuus, som er meget stort, og egenlig udgjør en

Samling af flere Bygninger. Foruden Noviciat have de her Pigeskoler, et Pensionat, en Anstalt for forældreløse Børn, en Arbeidsskole og Opdragelsesanstalt for Negerpiger. Disse sidste blive kjøbte til de forskjælligste Priser, fra de ubetydeligste og indtil 300 Frs. Paa denne Maade ere siden 1860 allerede 800 Børn frelste fra Slaveriet. Vi forefandt endnu 40 i Huset, som ikke syntes at være uintelligente og saae meget godmodige ud. De ere overmaade taknemmelige og gjøre deres Velgjørerinder stor Glæde. Friskolen talte 100 Børn, fordeelte i to Classer. I Anstalten for forældreløse Børn befandt sig 89 Børn. Ogsaa en Anstalt for Hittebørn ønske Søstrene at oprette, da man i de sidste ti Aar allerede har bragt dem over 300 af disse stakkels Væsenner; men, da Huset er overfyldt, og der fattes de nødvendige Midler, har det endnu ikke været muligt. Hidtil have de hjulpet sig med at anbringe de Smaa i deres lille Kloster i Fostat (Gammel-Kairo) og sammentigge Midlerne til deres Underhold.

Den h. Josephs Søstre for Underviisning og Sygepleie, hvilket Ordenssamfund er stiftet i 1832 i Frankrig, virke nu i 50 Aar i Orienten. I Kairo besørge 9 Søstre siden 1865 det store europæiske Hospital. Desuden forestaae de ogsaa en Pigeskole.

Nær ved Anstalten for Centralafrika ligger et Institut, som tilhører *Æreslegionens Damer* af den h. Gudsmoder; de kaldes saaledes, fordi de i Frankrig undervise og opdrage Døttrene af *Æreslegionens* Medlemmer. I Kairo beskæftige de sig med Underviisning og Opdragelse af Pigebørn af de høiere Stænder, isærdeleshed Døttre af franske Embedsmænd. De have ikke mange Elever, men Anstalten er meget tiltalende, godt indrettet, og gjør ogsaa meget Godt ved at meddele en solid christelig Opdragelse og ved en omfangsrig Underviisning.

Foruden de nævnte Anstalter findes der i Kairo desuden flere katholske Kirker, som tilhøre de unerede (de med Kirken forenede) Kopter, Grækere, Syrere og

Armeniere. De schismatiske Kopter have en stor og pragtfuld smykket Kirke, ligeledes de schismatiske Grækere, Armeniere og Syrere. Protestanterne have en tydsk og en engelsk Kirke samt en tydsk Dreng- og Pigeskole.

Ogsaa i Kairos Forstæder findes der mange tildeels meget betydelige kirkelige Anstalter, navnlig i det en Fjerdingvei fra Kairo beliggende *Fostat* eller Gammel-Kairo den koptiske Mariakirke (Abu Serge, d. e. af den h. Sergius), i hvis Krypte man ærer den h. Families Bolig under dens Ophold i Ægypten, og tæt ved denne *Franciskanernes* latinske Hospitium, hvor to Patres og en Broder forvaltede Sjælesorgen for Katholikerne i Fostat. Af Mangel paa Patres er Hospitiet for Øieblikket ubesat, og Sjælesorgen overdraget en koptisk katholsk Præst. *Franciskanerinderne* have her i et lille Kloster to Søstre, som pleie nogle og tyve Hittebørn. Anstalten for Negerinder ledes af fire *Josephssøstre*. Desuden er der i Fostat flere græske og koptisk schismatiske Kirker. I *Bulak*, Havnepladsen ved Kairo, hvor det verdensberømte ægyptiske Museum findes, varetage Franciskanerne Sjælesorgen for Katholikerne og have her et smukt Capel. Tre Franciskanerinder forestaae en Pigeskole, som bliver besøgt af omtrent 30 Elever.

Men en ganske særegen Opmærksomhed fortjener den storartede Anstalt, som ledes af *Ordenssøstrene af den gode Hyrde* i Schubra, en nordlig beliggende Forstad, hvortil en snorlige pragtfuld over en halv Mil lang Allee fører fra Kairo. Denne Anstalt aabner et Tilflugtssted for bodfærdige Kvinder eller saadanne Personer, som ere i Fare for at gaae til Grunde i moralsk Henseende, og har tillige et stort Pige-pensionat, samt en Opdragelsesanstalt for forældrelose Børn og en af 600 Børn besøgt Skole. For at fremme Børnenes religiøse Opdragelse lede de ogsaa nogle til Børnenes Alder sva- rende Congregationer, som den til den h. Skytsengel og til den allersaligste Jomfru. Forældrelose Børn melde sig daglig, isærdeleshed Børn af fattige Koptere og Ma-

roniter. Talrige Fattige blive bespiste, til Syge bliver der uddeelt Lægemidler. Aarsprøverne i Skolen ere udmærkede og glæde sig ved den største Deeltagelse af alle Stænder. En ny Skole have de samme Søstre grundlagt i Kairo, i hvilken 9 Søstre undervise 250 fattige Børn, som ere fordeelte i 5 Classer; ligeledes have de endnu et Huus mellem Kairo og Schubra, hvor 3 Søstre hver Morgen begive sig hen, for at undervise omtrent 80 fattige Børn.

I det øvrige *Ægypten* finder man især ved *Suezkanalen* kirkelige Anstalter, hvortil Suezkanalselskabet strax fra Begyndelsen kaldte katholske Ordensmænd for at bære Omsorg for deres katholske Arbejderes religiøse Fornødenheder. Saaledes varetage i *Suez* Franciscanere (tre Patres og to Lægbrødre) Sjælesorgen for Katholikerne, og have en Drengeskole med omtrent 40 Elever. Det lille Kloster med en smuk Kirke, som har tre Altere, ligger ved den østlige Side af Havnen. Søstrene af *den gode Hyrde* (ialt 7), blandt hvilke vi fandt to tyske, besørge et velindrettet Hospital, en Skole for forældreløse Børn, et Pensionat og en i den senere Tid oprettet Skole for 40 fattige Børn. Ligeledes byde de ogsaa bodfærdige Kvinder et Tilflugtssted.

I *Ismailia*, ved Midten af den 22 Miil lange Suezcanal, findes et venligt lille *Franciscanerkloster* med to Patres og to Brødre. Det har en lille men ret smuk Kirke med tre Altere. I *Franciscanerindernes* Kloster med fem Søstre modtage omtrent 40 Piger Opdragelse og Underviisning, foruden nogle forældreløse Pigebørn. I *Port Said*, beliggende ved den nordlige Ende af Suezcanalen, ved Middelhavet, er en stor ligeledes af Suezcanalselskabet bygget katholsk Sognekirke, ved Siden af hvilken er et *Franciscanerkloster* med fire Patres. Kirken er opført i meget kort Tid og er en stor Bygning med tre Skibe, der i sit Ydre mere ligner en Barakke, end en Kirke; dog er dens Indre meget net og propert, ligesom den ogsaa er til-

strækkelig stor for de 2000—3000 Katholiker, som her boe. *Søstrene af den gode Hyrde*, hvis Kloster er beliggende ved Kysten, og hvis Grundareal allerede er blevet betydeligt udvidet ved det af Havet opkastede Sand, har 23 Søstre, deriblandt tre tyske. Anstalten for bodfærdige Kvinder tæller 14 Personer, Skolen 10 Pensionære og 45 eksterne Elever; Anstalten for forældreløse Børn tæller 41. Desuden forestaae de Stadens Hospital, hvor der aarligen behandles 300 til 400 Syge af alle Nationer; i Aaret 1880—81 vare her 240 Muhamedanere, 76 Katholiker, 18 Protestanter, 17 schismatiske Grækere, 1 Jødinde og 3 Hedninger. Huuscapellet er fattigt, men meget reenligt; i Huset herskede der overalt den største Properhed.

I andre ægyptiske Stæder findes smaa Franciscanerklostre, af hvilke flere stamme fra Middelalderen, og hvor en eller to Patres varetage Sjælesorgen blandt Katholikerne; saaledes i Damiette siden 1250, i Rosette siden 1298; i Mansura, Kafr Zayat, Fayum, Damanhur, Tanta, Mohallet, Schalaf; ligeledes besørge i Damiette 4, i Mansura 6 og i Kafr Zayat 3 Franciscanerinder Skolerne med 70—80 Elever, og opdrage ogsaa nogle forældreløse Børn.

Længere op ad Nilen i Mellem- og Øvreægypten indtil Nubien ligger der en Række af Missionsstationer næsten alle ved temmelig betydelige Stæder, saaledes i Særdeleshed i Massara, Minich, Tachtah, Siut, Akmim, Girgeh, Farschut, Keneh, Lukson, Nagade, i Nubien paa Øen Philæ og længere oppe i Chartum og de andre Missionsstationer i Centralafrika.

Alle disse Anstalter saae man indtil for kort Tid siden i den herligste Opblomstring uhindrede og i fuld Frihed udfolde deres velsignelsesrige Virksomhed, begunstigede af Regeringen, yndede af Befolkningen, og en overordenlig forhaabningsfuld Udsæd for Ægyptens og Nabolandenes Fremtid.

Som Følge af det ulyksalige Bombardement af Alex-

andria befinde de sig nu i den største Fare. Underviisningsanstalterne have allerede for en stor Deel maattet ophøre med deres Virksomhed. Hvorledes det gaaer med de andre Instituter og Missionsstationer, derom mangle endnu Efterretninger. Vi haabe til Gud, at ogsaa her Kors og Lidelser maae være Forberedelse for en ny og herlig Fremtid.

Tvende tidssvarende Ord.

Læseren veed, at, ligesom Osnabrück, har ogsaa Nabodioceset Paderborn faaet en ny Overhyrde, efterat Bispestolen der ifølge den bedrøvelige „Culturkamp“ har staaet ledig i en Deel Aar. Dr. *Caspar Drobe*, en ærværdig Olding paa 74 Aar, der allerede i nogen Tid har styret det vidtudstrakte Bispedømme paa Domcapitlets Vegne, blev af vor h. Fader, Paven, udkaaret til, under de nærværende vanskelige Forhold at bære det biskoppelige Embedes Byrde. I sit første Hyrdebrev omhandler han bl. A. to Ting, der nok maae siges at være særdeles tidssvarende: et af Nutidens meest gængse Slagord og en i Nutiden saare vigtig Pligt. Slagordet er *Fremskridt*, Pligten er *Børneopdragelsen*.

Om det første — „Fremskridt ogsaa paa Religionens Omraade“ — skriver han: „Det høres daglig fra alle Kanter, af Bøger og Aviser samt af de Halvdannedes Mund, hvis Tal er opsvulmet til en uhyre Mængde: Eders Tro er forældet; dens Dogmer passe ikke længere for en Tid, da Videnskaber, Opdagelser og Opfindelser have gjort forbausende, før aldrig ahnede Fremskridt paa alle Naturens og Menneskelivets Omraader, og som Følge deraf hele Verden er bleven forandret; mon alene Troen da skal være udelukket fra denne Fremskriden?

„Hvad skulle vi svare paa Sligt? Vi ere langt fra

at nægte disse Fremskridt; nei, vi glæde os meget mere over dem; thi ethvert sandt Fremskridt i Kundskab om de naturlige Ting er et nyt Beviis for Guds Magt, Kjærlighed og Viisdom; thi det er jo Ham, der har skabt og opholder dem.

„Men hvad der eengang har været sandt angaaende Gud, Menneskesjælen og dens evige Bestemmelse, Frelseren og hans Naadeværk, det kan ikke andet end blive ved at være sandt, det bærer Uforgængelighedens og Uforanderlighedens Stempel paa sig. Hvo som vil give sig til at ændre og omdanne Sandheden, han nægter den og berøver den dens skjønneste Krone, der udmærker den fremfor alle forgængelige Ting; at ville ændre den, er at vende den Ryggen og tilintetgjøre den. Mon Solen kan bringes til i Fremtiden at give mere Lys og mere Varme end den hidtil har udstraålet? Altsaa kan der ikke være Tale om Fremskridt i saa Henseende, men nok i anden Retning.

„Det er ikke Sandheden selv, der skal gjøre Fremskridt, men nok kan og skal den Enkelte fremmes i Forstaaelse og Tilegnelse af Sandheden. Du maa gjerne stræbe efter at skride frem ad den Vei, som fører dig til bedre at forstaae og dybere at opfatte de religiøse Sandheder, saa Du mere og mere trænger ind i deres Dybde og Rigdom, og lærer stedse ydmygere at tilbede Gud Herren og inderligere at elske baade din himmelske Fader og dine Brødre for hans Skyld, — ad den Vei, der viser dig, hvad der ene er fornødent, nemlig at Du kæmper mod Synd og Lidenskab i dig, — ad den Vei, der gjør dig sagtnodig og ydmyg af Hjertet, lærer dig at sætte barnlig Tillid til Gud under enhver Prøvelse, som han behager at lade komme over dig, samt i Lidelser at hengive dig i hans Villie, i Haab om og Længsel efter det himmelske Fædreland, naar den Tid nærmer sig, da vor jordiske Hytte skal nedbrydes.

„See her et umaaleligt og grændseløst Omraade at gjøre Fremskridt paa — Fremskridt, der i Sandhed forbedre

og adle Mennesket, samt opdrage for Evigheden og helliggjøre hvad der er udødeligt i det. Det er Dette, som Kirken ønsker fremmet og selv fremmer ved alle de Midler, den raader over: Ordets Forkyndelse, Uddeling af Naademidlerne, Gudstjenesten samt alle andre hellige Øvelser.“

Saameget til Belysning af Slagordet „Fremskridt! — Fremskridt paa Religionens Omraade!“ — —

Om *Børneopdragelse*, Forældrenes helligste Pligt, skriver den erfarne Sjælehyrde Følgende:

„Hvor lykkelige vilde vi ikke være, dersom Familienlivet allevegne var christeligt, og navnlig Børneopdragelsen blev anset for den allervigtigste og helligste Pligt, og blev opfyldt efter Hans Lære og Forbillede, som for os blev et Barn for at gjøre os til Guds Børn! I Sandhed, da vilde de Onder, som nu tynde paa det menneskelige Samfund, for største Delen enten hæves, eller ialtfald forringes. Thi vi maae ikke lade os føre bag Lyset! Ganske vist er *Oplysning* nufortiden mere udbredt end før; ganske vist gjøres der utallige Opfindelser og Opdagelser; ganske vist har Livet nu en glimrende Yderside; men trods alt Dette er Samfundet alligevel *sygt, meget sygt i religiøs og sædelig Henseende*.

„Jeg forbigaaer, at man nu tidt faaer at høre om Forbrydelser, der røbe Gjerningsmanden at være nedsunken i en Slags dyrisk Raahed; jeg forbigaaer, at der nu i en faa Ugers Tid sammenhobes saa mange Misgjerninger, som tidligere skete høiest i et Aarti; jeg forbigaaer, at ryggesløse Hænder mere end eengang have forgrebet sig paa Kongernes hellige og ukrænkelige Personer, ihvorvel alle disse Tildragelser nok kunde lade sig benytte til at tegne et mørkt Tidsbillede. Men, hvad jeg maa anføre som ret iøinefaldende Træk, er følgende: Fornægtelse af eller *Ligegyldighed for Troen*, navnlig i de høiere Stænder, og — som Følge deraf: *Ligegyldighed for Sædernes og Hjertets Reenhed*, — *Higen efter jordiske Goder*, ligemeget om Midlerne ere tilladelige eller utilladelige, —

Brud paa Sandheden, ikke alene i det daglige Samliv, men ogsaa selv i den høitidelige, for Guds Aasyn aflagte Eed, — endelig den sørgelige Fremtoning, at der daglig udvides en Kløft, der mere og mere adskiller, hvad der i de forskjellige Stænder burde være forenet i Eendragtighed og Fred, og at en giftig Sæd af *Utilfredshed*, *Misundelse*, *Had* og *utæmmet Begjærlighed* trives og staaer i frodig Væxt.

„Enhver, som har kjendt en bedre Tid, vil være enig med mig om, at vi bør skynde os med at komme bort fra den Skraaplan, vi nu befinde os paa; ellers ville vi glide ned og ende med, at Alt gaaer tilgrunde, og alle forenende Baand blive løste. Hvem mon da vil paatage sig at være Redningsmanden? — Jeg billiger ganske vist ethvert Hjælpe- og Frelsemiddel, som jordiske Institutioner maatte kunne yde os; men det gaaer Slægten som det enkelte Individ: En Enkelt, som er nedsunken i sædelig Forkommenhed, kan ikke reise sig af Dybet uden ved Hans Haand, som har bragt Alle Frelse og derfor kaldes „Vor Frelser“. Ligeledes kan en heel Generations Nød og Forkommenhed kun afhjælpes ved Hans Frelsemidler, som, ved at komme til Jorden, omskabte Jorden og fornyede dens Skikkelse. Nu er det rigtignok *Kirken*, hvem Sandhed og Naade er betroet; og det er ganske vist Kirkens Tjenere, der efter Apostlens Ord ere satte til at „meddele Guds Hemmeligheder“. Alligevel er det ogsaa sandt, at I alle ere kaldede til, af al Kraft at fremme Sjælesørgernes Gjerning; ja, ingen af Eders Pligter er vigtigere, ingen helligere end at opdrage Eders Børn i Tro paa Gud samt i hans Frygt og i Kjærlighed til ham.

„Spørger eder ideligt selv: Hvad Værd mon har et Barns Sjæl? Svaret er vistnok slaaende: at nemlig en eneste Sjæl er mere værd end den ganske Verden; at Sjælen ikke kan sammenlignes med nogensomhelst af alle de Ting, der høre til denne synlige Verden. Tager et eneste Sædekorn fra en vidtudstrakt og rig Sædemark:

det forsvinder ganske vist for den hele Mængde; men I kunne alligevel sammenligne det med den; thi det danner en, omend nok saa lille og ringe, Deel af den og hører til den. Eller øser en Draabe af Verdenshavet: den forsvinder ganske vist overfor den Vandmasse, der bedækker største Delen af Jordkloden; men I kunne alligevel sammenligne Draaben med Havet; thi den er en, rigtignok saare lille, Deel af Oceanet og hører til det. Men hvormed mon kunde I sammenligne Sjælen? Den taaler paa ingen Maade at blive sammenlignet med nogensomhelst Ting i den synlige Skabning; thi den er skabt i Guds Billede, den er Hans Eiendom, og Han vil være dens evige Eiendom. Som Guds Billede deler den hans Fuldkommenheder: hans Magt ved sin frie Villie, hans Alvidenhed ved sin Erkjendelsesevne, Hans Evighed ved sin Udødelighed. Og nu, christne Forældre, lægger Eder det paa Sinde: *Hvad der i Evigheden skal blive af disse Sjæle, det er fremforalt lagt i Eders Hænder!*

„Men hvor forskjællige ere ikke Forældre fra hverandre indbyrdes! Hvor stor en Afstand er der ikke imellem dem, som med al Samvittighedsfuldhed og Kjærlighed tage sig af Børneopdragelsen, — og dem, som ved Ord og Exempel undergrave dette Værk og føre Børnene paa Fortabelsens Vei! Og imellem disse Yderligheder hvor mange Forskjælligheder gives der ikke!

„Hvor der høres Løgn og Eder, hvor der hersker Strid, Kivagtighed og Tvedragt imellem Ægtefællerne samt Dovenskab og Forsømmelse af Huusvæsenet, der er oprettet ligesom en Skole for Ondskab, der kan der ikke være Tale om Opdragelse til Guds Rige; men der vilde ogsaa Herrens Mund ikke blot eengang, men to og tre Gange udslynge hin frygtelige Forbandelse over dem, som forarge en af hans Smaa.

Der er andre Forældre, som mene tilstrækkeligt at opfylde deres Pligt, naar de vel sætte Børnene i Skole og sende dem til Kirke, men saa forsømme selv at bi-vaane Gudstjenesten og tage Deel i Kirkens Naademidler,

fordi Troen er bleven kølnet i dem, og de istedetfor den have ladet sig betage af den Vildfarelse, at der ikke mere behøves Religion i vore oplyste Tider. Mon I med Føie kunne haabe at høste Frugt, naar I forsømme at dyrke og ligesom pløie de barnlige Hjerters Ager? Mon man kan forvente, at Livets Ord trænger ind i samme, naar den Tunge er stum, der burde gjentage og bekræfte det, og naar det Hjerte er udtørret, der burde vande Børnenes Hjerter med Tillid og Kjærlighed til Gud og Frelseren? I et Hjem, hvor der aldrig er Tale om, at den Alvidende gennemskuer Hjerternes Dybder, og at Han alene bør frygtes af os, at Han saameget har elsket Verden, at han gav sin egen eenbaarne Søn hen for den — at Sønnens eller Datterens Sjæl er Helligaandens Tempel, samt at dette Tempel vanhelliges ved hvilken-somhelst Synd, især ved Utugt og Uteerlighed, — i et Hjem, hvor den daglige Bøn forsømmes og undlades, mene I, at Opdragelsens Gjerning der kan trives, saa Børnene engang kunne staae fast, naar Fristelser og Farer storme ind paa dem? Det er langt fra paa denne Maade, at Forældre opfylde deres vigtigste og helligste Pligt. Dette er kun Tilfældet der, hvor Hjemmet er et Slags Tempel, i hvilket Kirkens Underviisning bliver fortsat og bekræftet, og hvor Herrens Frygt bliver dyrket som Viisdommens Begyndelse, med Arbeidsomhed og Sædelighed, Troskab i Kaldet og Bønnens Aand, Tilfredshed med den Stand og Stilling, i hvilken Herren har sat Enhver, Ærbødighed for Kongen, hvem Forsynet har kaldet til at værne om Ret, Lov og Orden i Fædrelandet, kort sagt, hvor alle Dyder dyrkes.“

P.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. I September d. A. vil det katholske Italien feire den store hellige Franciscus af Assisi's syvende Centenarium (Hundredaarsfest). Præsidenten for den katholske Congres' Generalcomittee, Fyrst Salviati, har allerede ladet et Opraab udgaae til Deeltagelse i en Valfart, der skal indtræffe den sjette September i Assisi og den tiende i Rom.

Berlin. For flere Aar tilbage antog en fattig Student i Berlin sig en gammel Mand, der blev haanet og spottet i Dyrehaven. Det var en forhenværende Gods- og Fabrikeier fra Schlesien. Der knyttede sig et Venskabsforhold imellem dem, og nu erholdt den tidligere fattige Student for kort Tid siden den Efterretning, at den gamle Herre er død og har testamenteret ham 60,000 Mark.

Eisenach. Ligesom her, saaledes skal der ogsaa i Weimar bygges en katholsk Kirke.

Frankfurt a. M. De herværende Barmhjertige Brødre bygge et nyt Sygehuus, som vil koste 150,000 Mark. Medlemmer af alle Confessioner bidrage for Øieblikket til Opbyggelse af et Hospital for Fattige, hvori Franciscanerinder skulle overtage Pleien.

Würzburg. Universitetets Jubilæums-Fest-dage ere tilende. Festlighederne bestode af Gudstjeneste, den academiske Festact, et historisk Optog og selskabelige Sammenkomster. Pontificalmessen celebrerede Hans Høiærværdighed, Biskop von Stein; Professor Hettinger holdt en Festprædiken, hvis Grundtanke var: Videnskaben beder. Prælat Hettinger erholdt Ridderkorset af Kroneordenen, med hvilket personlig Adel er forbunden. Af det theologiske Facultet bleve udnævnte til Æresdoctorer: Domcapitular Jacob i Regensburg, Professor Janssen i Frankfurt og Domdecan Heinrich i Mainz. I Festen toge Deel: Hertug Carl Theodor, Ministrene v. Lutz og v. Faüstle.

Østerrig. For henved 40 Aar siden blev der i Piræus, Athens tidligere berømte Havnestad, bygget en

katholsk Kirke ved milde Bidrag fra Østerrig. Staden er nu fra nogle tusinde Indbyggere voxet til 25,000; men Kirken forfalder stadigt mere; den eneste Sognepræst kan ikke mere efterkomme sine Forpligtelser; her er Hjælp en trængende Nødvendighed, og Østerrigs katholske Presse opfordrer varmt dertil.

— En af de skønneste gothiske Kirker i Østerrig, den af „Heinrich Jasomirgott“ opbyggede St. Aegidii-Kirke i Mødling er bleven stilfuldt restaureret og vil blive indviet af den høiærværdigste Fyrstærkebiskop af Wien.

— En af Østerrigs betydeligste Componister, Hofcapelmester Randhartinger, feirede for kort Tid siden sin firindstyveaarige Fødselsdag. Han er i Wien den eneste Musiker, der har studeret hos Saliesi, har kjendt Beethoven personligt, og hørte til Schuberts intimeste Venner. Han componerede atten store Messer, to Requiem, talrige Motetter og over 400 Sange. Han var den første, som foredrog Schuberts Sange for Publicum.

Schweiz. Den 6. August fandt i Domkirken i St. Gallen den nyvalgte og præconiserede Biskop Augustinus Eggers' Consecration og Inthronisation Sted, hvortil Biskopperne Lachat af Basel, Rampa af Chur, Casanley af Freiburg-Lausanne, og mange Geistlige, deriblandt, som Stedfortræder for Biskoppen af Rottenburg, Domcapitular Grev Wolfegg, saavel som en talrig Folkemængde havde indfundet sig. Consecrator var Biskop Eugenius Lachat. Under Pontificalmessen blev af Domchoret, under Ledelse af dets Dirigent Stehle sammes pragtfulde ottestemmige Wittelsbacher-Messe sunget. Festbanketten holdtes i det berømte Stiftsbibliotheks skønne Locale. Maatte den nye Overhyrde længe og lykkeligt regere sit Dioces!

— Benedictiner-Klosteret Engelberg i Obwalden feirede nyligt Mindet om sin ottehundredaarige Bestaaen. Det har allerede en Anstalt i den nordamericanske Stat Missouri og vil nu ogsaa faa en Døttreskole i Staten Oregon.

England. Den 25de Juli consecrerede Cardinal Manning den til Biskop af Portsmouth udnævnte Msgr. Virtue. Denne beklædte hidtil en første Militærgeistligs Embede paa Øen Malta, hvor han i mange Aar kunde glæde sig ved de kirkelige og militære Øvrigheders fuldeste

Tillid. Som Flaadegeistlig i Bermuda har han under den gule Febers Epidemi i høi Grad udmærket sig ved Uforfærdethed og Opofrelse i de Syges og Døendes Tjeneste. Det nye Dioces Portsmouth kan man derfor ønske oprigtigt til Lykke med Valget af dets første Overhyrde. Den 30. August vil den høitidelige Inthronisation i Portsmouth finde Sted. Ifølge en Bestemmelse af Paven skal det nye Dioces omfatte Portsmouth, Hampshire, Øen Wight, Canal-Øerne og Berkshire. Disse Strøg tilhørte forhen Dioceset Southwark, som derfor vil komme til at afgive visse Fonds for Overhyrdens Underhold.

America. „Revalisternes“ forargelige Færd i Kentucky overgaaer ethvert Begreb. Ikke blot, at hyklerske Creaturer give sig hen til det Abespil, som der theatermæssigt drives med Religionen; nei, Advocater, Dommere, Statsembedsmænd skamme sig ikke ved at tage Deel i det vanvittige Komediespil, og saaledes at afgive Beviset for, hvor dybt Hykleriets Lindorm har ædt sig ind i det americanske Samfund. Ved et saadant religiøst Skuespil udraabte for nylig den vanvittige „Apostel“ Barmes, at kun den var en brav Mand, som satte sig paa Bænken ved Siden af de farvede „Brødre“, og strax stod Dommer Haxgis op, trykkede en farvet „Broders“ Haand og satte sig ved Siden af ham. Men utroligt er det, at treogtyve Fangne, som paa „Apostlen“ Barmes' Foredrag i County-Fængslet havde omvendt sig, bleve bragte til Floden og der døbte — til alt Held under stærk Bevogtning, da den hele Farce haandgribeligt var beregnet paa Flugtforsøg. Det er virkelig forbausende, hvad de americanske Øvrigheder lade sig byde af Secterne.

— Iblandt Passagererne ombord paa den nylig fra Liverpool til New-York ankomne Damper „Nevada“ befandt sig atter 922 Tilhængere af Mormonvæsenet, som strax paa deres Udskibningsdag tiltraadte Reisen til Saltstaden. Iblandt dem befandt sig 34 „Missionærer“, der vendte tilbage fra en toaarig „Omvendelsestur“ gjennem Europa; de øvrige vare „Nyomvendte“. Iblandt disse vare Skandinaverne stærkest repræsenterede, nemlig med 680; Storbritanien havde sendt 190 af sine Undersaatter, 189 vare Hollændere. Samtlige tilkommende Saltstødd „Hellige“ vare mere eller mindre bemidlede, og mange af dem gjorde Indtryk af at være ret velhavende, et Beviis paa, hvor omhyggeligt Missionærene ved deres Proselytmageri ogsaa tage den materielle Side i Betragtning. — Den

afdøde Mormonpræsident Brigham Youngs første Kone er for kort Tid siden død i Saltsøstaden. Hun var i Aaret 1831 i Avon, N. Y., gaaet over til Mormonsecten og draget hen til Mormoncolonien i Ohio, hvor Young ægtede hende. Efterat Polygamiet (Fleerkoneriet) var optaget iblandt Sectens Grundsætninger, skal hun vel, angaaende sammes praktiske Gjennemførelse af hendes Mand ingen Opposition have gjort, men ved enhver ny „Besegling“ være falden i hysterisk Krampe. Hun levede skilt fra de andre Koner og holdt ogsaa sine Børn saavidt muligt borte fra dem.

Ordrup. Løverdag d. 2. September begynder her det nye Skoleaar. Det agtes efter Sædvane aabnet med en høitidelig Gudstjeneste, Prædiken og Helligaandsmesse, Kl. 9 Form. Eleverne have altsaa at indfinde sig paa Collegiet senest Fredag d. 1. Sept. Eftermiddag.

I afvigtige Skoleaar søgtes Skolen af 49 Disciple; en af dem tog Afgangsexamen for studerende Disciple i sproglig-historisk Retning og bestod den med 1. Charakter (90 $\frac{1}{3}$ Points). — Collegiets Læremidler lykkedes det i den sidste Tid betydeligt at forøge. Alle de, som have Interesse for Naturvidenskaberne, gjøres opmærksomme paa en righoldig Mineral-Samling af mange tusinder Stykker og en anselig Æg-Samling, samt paa endeel Skeletter, f. E. en Grindehvals og et Hestehoveds Skelet, — endvidere paa de mange nye fysikalske Instrumenter, hvoriblandt et Sphæro-Tellurium, der fremstiller Planeternes Bevægelser, Jordens og Maanens Bevægelser, og Himlens tilsyneladende Bevægelse omkring Solen, samt muliggjør en interessant Sammenligning af Copernicus' System med det ptolemæiske, — en stor Elektriseringsmaskine, der under gunstige Forhold leverer Gnister af 9 à 10 Tommers Længde, — et Fechners Electroskop, — et Delarives Apparat til at vise Magnetens Indvirkning paa en elektrisk Gnist, — en Morses Telegraph med Nøgle, Multiplikator og Uhrværk, — en Voltas Søile med 30 Pladepar, — et Pendul-Elektroskop, — et Apparat til at vise Thermo-Elektricitetens Virkning, — en Archimedisk Skrue af Glas, — et Elektrophor, — to store Leydner Flasker, — et Gasometer af 30 Litres Indhold, — et Aneroid-Barometer, — en Papirs Gryde, samt mange mindre Apparater, der for Størtedelen tjene til at anskueliggjøre Mechanikens Love.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 27. August. 13de Søndag efter PIntse. Marlae Hjertes Fest. — 28. M. Augustinus, Biskop og Kirkelærer. — 29. Tl. Johannes den Døbers Halshuggelse. — 30. O. Rosa af Lima, Jomfru. — 31. To. Raimundus Nonnatus, Bekj. — 1. Septbr. F. Joseph af Kalasanz, Bekj. og Ordensstifter. (Kl. 8¹/₄ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7¹/₂ Aften: Broderskabsandagt.) — 2. L. Stephanus, Konge og Bekj.

Søndagen den 3. September. 14. Søndag efter PIntse. De hellige Skytsengles Fest.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 offentlig Andagt i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste :

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6¹/₂ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7¹/₂ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7³/₄ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¹/₄ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8¹/₂ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8¹/₂ Eftm.

Mariacongregationen for Ynglinge.

Søndagen den 27. August Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 35. Fredagen den 1. September. 1882.

Indhold: Den nye Pagts Præster ere Mennesker og ikke Engle. Kirkelige Efterretninger: Berlin, München, Löwen, Paris Schweiz, Tyrol, Italien. Den h. Irenæus af Sirmium. Den h. Ludger.

Den nye Pagts Præster ere Mennesker og ikke Engle.*)

Dengang da Christus, den store Prophet og Sendebud fra Gud, aabenbaredes her paa Jorden, da kom han til os med alle Tegn paa guddommelig Værdighed og Magtfylde. Skjøndt han kom i Ydmyghed og Lydighed, kom for at lide, skjøndt han blev født i en Stald, og hans Leie var en Krybbe, saa var han dog en af Synden ubesmittet

*) et af Cardinal Joh. Newmans, dengang Præst af Oratorianernes Congregation i Birmingham, i A. 1849 holdte religiøse Foredrag for en blandet Forsamling af Katholiker og Protestanter. Den engelske Titel paa Bogen er: „Discourses, addressed to mixed congregations. By John Henry Newman, priest of the oratory of St. Philip Neri.“ London 1849. 2den Udg. 1850.

Moders Livsfrugt, og alt tidligt som Barn lyste han i himmelsk Glands. Hellighed forklarede ethvert Træk i hans Charakter og Alt, hvad der ledsagede hans Sendelse. Gabriel forkyndte hans Menneskevordelse, en Jomfru undfangede og fødte ham, en Jomfru diede ham. Hans Pleiefader var den rene og hellige Joseph; Engle sang om hans Fødsel, og en lysende Stjerne bragte Budskabet derom til fjerne Hedningelande. Med alvorsfuld Strenghed skred Døberen frem for hans Ansigt, og, hvorhen han gik, fulgtes han af Skarer, som, oplyste af Naadens Lys, bekjendte deres Synder og gjorde Bod. Ligesom Solen bryder gennem Skyerne, og Landskabet gjenspeiler dens Billede, saaledes forvandlede Retfærdighedens evige Sol, da den opgik over Jorden, Natten til Dag og lod Alt skinne i sit Lys.

Han kom, og gik atter bort herfra. Men, lige som han var kommen for at bringe en ny og evig Naadens Pagt til Verden, saaledes efterlod han Lærere og Befuldmægtigede i sit Sted. I tænke nu maaskee, mine Brødre, at, naar Jesu Komme var omgivet af saa stor Herlighed: saa maatte vel ogsaa under hans Fraværelse hans Tjenere, Stedfortrædere og Forvaltere heri ligne ham: ligesom han var uden Synd, saaledes maatte ogsaa de være uden Synd; ligesom Han var Guds Søn, saaledes maatte de i det mindste være Engle. Kun Engle, mene I, kunde være et saa ophøiet Kald voxne; kun Engle kunde agtes værdige til at vidne om en Guds Fødsel, Lidelser og Død. Vel kunde de tilhulle deres Glands, ligesom deres Herre og Mester før dem havde gjort; de kunde jo, ligesom i den gamle Pagt, aabenbare sig i et menneskeligt Skinlegeme, men umuligt være virkelige Mennesker; thi hvorledes kunde saadanne være det evige Ords Forkyndere og Christi Naademidlers Forvaltere? Naar de skulde være istand til at ofre, saaledes som vor Frelser har ofret, naar de skulde fortsætte, gjentage og frugtbjergøre det samme Offer, som han har bragt, og tage ham, det sande Offerlam i deres Hænder; naar de

skulde binde og løse, velsigne og forbande, modtage hans Troendes Bekjendelser af deres Skyld og forlade dem deres Synder, lære dem Sandhedens Vei og veilede dem paa Fredens Stier: hvorledes skulde de da være istand til alt Dette, uden at være Beboere af de salige Riger, hvor Herren boer i et uforgængeligt Lys?

Og dog, mine Brødre! har Gud ikke sat Engle, men Mennesker til at forvalte Forsoningens Embede; Eders Brødre har han sendt til at prædike for Eder, ikke Væsener af en ubekjendt Natur og fremmed Byrd, men af Eders Been og Eders Kjød. „I Mænd fra Galilæa, hvi staae I her og see op mod Himlen?“*) Dette er den høie kongelige Tone, i hvilken Engle tale til Mennesker, ja selv til Apostle; saaledes tale de, der aldrig have syndet, fra deres Fuldkommenheds Høide ned til os syndige Væsener. Men saaledes lyder ikke deres Tale, som Christus har sendt; thi det er eders Brødre, og kun eders Brødre, som han har udkaaret dertil: Adams Børn, Børn af eders *Natur*, væsenlig de samme som I, og kun ved *Naaden* forskjellige fra eder. De ere Mennesker som I, udsatte for Fristelser, ganske de samme Fristelser, de samme indre og ydre Kampe. De maae stride mod de samme Dødsfjender, som I, mod Verden, Kjødet og Djævelen; i deres Bryst slaar det samme underlige Menneskehjerte, kun forvandlet og behersket af Guds Naade. Ja, saaledes er det! Vi tale til eder ikke som Engle, der ere komne fra Himlen, men som Mennesker, der ved Naaden, alene ved Naaden adskille sig fra eder. Hører hvad Apostlen siger. Da Lykaonierne ved at see hans Undergjæringer vilde offre til ham og Barnabas, som om de vare Guder, styrtede han sig ind iblandt dem og raabte: „I Mænd, hvorfor gjøre I dette? Ogsaa vi ere Dødelige, Mennesker ligesom I“, eller efter den græske Texts stærkere Udtryk: „de samme Skrøbeligheder underkastede som I.“***) Ligeledes skriver han til Co-

*) Ap. Gj. 1, 11. **) Ap. Gj. 14, 14.

rinthierne: „Vi prædike ikke os selv, men Jesus Christus vor Herre, men os at være eders Tjenere ved Jesus. Thi Gud, som befalede, at Lys skulde skinne frem af Mørket, Han er selv bleven Lys i vore Hjerter, for at lade Gudserkjendelsens Lys skinne klart i Jesu Christi Aasyn. Men *vi* bære denne Skat i *Kar af Leer*.“*) Og længere hen bruger han endnu stærkere Udtryk: „For at jeg ikke skal rose mig af høie Aabenbarelsen, er der givet mig en Braad i mit Kjød, en Satans Engel, for at han skal slaae mig i Ansigtet.“**) Saadanne ere, m. Br., eders Forstandere, eders Lærere, eders Præster: hverken Engle eller Hellige, dog derfor ikke Syndere, men Mennesker, som *ene Guds Naade* kan bevare for Synder, som ved hans Forbarmelse vel kunne hævès til Samliv med hans Hellige, men, saalænge de ere heneden, dog altid ere omgivne af Svaghed og udsatte for Fristelser, men leve i det Haab, ene ved Guds ufortjente Naade, at skulle blive bestandige indtil Enden.

Hvor besynderlig, hvor slaaende er dog denne Mod-sætning! Alt er fuldkomment, Alt er himmelskt, Alt er herligt i den nye Skabelse, som udgaaer fra Christus — indtil hans umiddelbare Tjeneres Personer. Han den trefold Hellige, trefold Ophøiede boer paa vore Altere i et utilgængeligt Lys, og Englene falde ned for ham. Blandt alle synlige Skikkelser vælger han det Reneste, for deri selv at fremstille sig som virkelig nærværende iblandt os. Det fineste Meel og den reneste Vin ere det synlige Hylster, der skjuler den Usynlige for vore Øine, og Offeret fuldbyrdes med de helligste og meest ophøiede Ord. Alter og Tabernakel ere, alt som Omstændighederne tillade det, anstændigt eller glimrende prydede. Præsten udfører sin Embedshandling i en sømmelig Dragt, idet han hæver et reent Hjerte og hellige Hænder mod Himlen. Og dog er denne samme Præst, hvormeget han end er udsondret fra de øvrige Mennesker, og ved Vielsen hævet

*) II. Cor. 4, 5—7. **) II. Cor. 12, 7,

over dem, dog er han kun en Adams Søn, en Søn af syndige Forældre, med en falden, om end ved Naaden gjenfødt Natur. Hvad Præsten er, siges klart, naar det heder, at han frembærer Offeret ogsaa for sine egne Synder. Thi „enhver Ypperstepræst“, siger Apostlen, „som tages af Mennesker, beskikkes for Mennesker til Tjenesten for Gud, for at han skal frembære Gaver og Offere for Synderne og kan have Medlidenhed med de Uvidende og Vildfarende, eftersom han og selv er omgivet med Skrøbelighed; og derfor maa han, som for Folket, saaledes og for sig selv, frembære Offere for Synderne.“*) Derfor siger Præsten i den h. Messe, naar han ved Oftringen opløfter Brødet, de Ord: „Suscipe, sancte pater, omnipotens æterne, Deus“: „Modtag, hellige Fader, almægtige evige Gud, denne rene Offergave, som jeg, din uværdige Tjener bringer Dig, min Gud, den Levende og Sanddrue for mine talløse Synder, Overtrædelser og Forseelser, som og for alle her Nærværende og for alle troende Christne, levende og døde.“

Vel er dette i og for sig høist forunderligt, m. Br., men dog ikke underligt, naar I betænke, at Gud ret i sin Forbarmelses Fylde har ordnet det saaledes; ikke underligt for Ham, naar man seer nærmere paa den Grund, som Apostlen paa det anførte Sted angiver derfor. Den nye Pagts Præster ere Mennesker, „for at de kunne have Medlidenhed med de Uvidende og Feilende, fordi de ogsaa selv ere behæftede med Svaghed.“ Dersom I havde Engle til Præster, da vilde de ikke kunne græde med eder, ikke kunne føle med eder, ikke have Medlidenhed og vise eder Barmhjertighed, saaledes som vi kunne. De havde da ikke kunnet være eders Forbilleder og Førere, ikke veilede eder til at ombytte det gamle Jeg med et nyt Liv, saaledes som de, der ere tagne ud af eders egen Midte, og selv ere blevne ledede ligesom I. De kunne bære eders Byrder med eder; og, have de end

*) Hebr. 5, 1 ff.

ingen Erfaring om eders Synder, saa kjende de dog de Fristelser, som møde eder, kjende Kjødets Magt og Satans Trædskhed, om de ogsaa ikke, saaledes som I, have bukket under for dem. Væsener af en høiere Natur kunde ikke, saaledes som disse eders Frænder, være tilbøielige til at tage Parti for eder, med kjærlig Overbærelse give eder vel overveiede Raad og i rette Tid med klog Forsigtighed advare eder. Dette er Grunden, hvorfor vor Frelser beskikkede Mennesker til, i hans Tjeneste at varetage Forsoningens Embede, og hvorfor *han*, der ikke kunde synde, dog, da han blev Menneske, saameget som det lod sig forlige med hans Guddom, underkastede sig Byrden af menneskelige Svagheder og Fristelser. Vel kunde han ikke være en Synder, men han kunde være *Menneske*. Han antog derfor *et menneskeligt Hjerte*, for at vore Hjerter med Tillid kunde slutte sig til ham: „han blev forsøgt i Alt ligesom vi, og blev os lig, men dog uden Synd.“*)

Lærer, m. Br., ret at skatte denne Sandhed, saaledes som den fortjener det, for at den maa blive eder en Kilde til Trøst! Blandt Evangeliets Forkyndere og Præster har der været Apostle, Martyrer, Kirkelærere og Hellige i stor Mængde. Velan! Hvor høit endog deres Hellighed har hævet dem, hvor rige og mangfoldige deres Naadegaver end have været, hvor underfuld deres Magt: saa er der dog ikke een iblandt dem, som ikke har begyndt med den gamle Adam, ikke een, der ikke er dannet af det samme Stof, som den meest forstokkede blandt de Fordømte; ikke een, der jo er bleven dannet til et Ærens Kar af det samme Leer, som leverede Stoffet til de meest fordærvede og af Gud forkastede Syndere; ikke een, som ikke af Naturen var en Broder til de Elendige, der for evigt ere blevene Satans Fæller og brænde i Helvede. Men Naaden overvandt Naturen: dette er Hellighedens og de Helliges Historie! Dette er en

*) Hebr. 4, 15.

heldbringende Tanke for dem, som blive fristede til Stolthed af, hvad de ere og hvad de gjøre: vidunderlig opløftende for dem, som med angstfulde og sørgmodige Hjerter erkjende den uhyre Forskjæl, der finder Sted imellem dem og de Hellige, medens den vækker en glad Tillid hos Alle, som afskye Synden og alvorligt stræbe efter at frigjøre sig for dens forsmædelige Aag, men ere nær ved at fortvivle ved Tanken om deres Bestræbelsers Udfald.

Lader os derfor, m. Br., nærmere betragte denne Sandhed, og ret dybt tage os den til Hjerte! Lad os først betænke, at efter Adams Fald er Alt, hvad der nedstammer fra ham, undfanget i Synd — Alt med en eneste Undtagelse. Og — hvilken var den? Jeg taler ikke om vor Herre Jesus; thi han blev ikke undfanget efter en Mands Villie, men af den Helligaand; om ham kan her altsaa ikke være Tale. Jeg mener hans jomfruelige Moder, som, ihvorvel, ligesom vi, undfanget og født af menneskelige Forældre, desuagtet forud var undtaget fra hele Menneskeslægtens fælleds syndige Tilstand, og ikke havde nogen Deel i Adams Overtrædelse. Hun blev undfanget paa naturlig Maade ligesom alle andre Mennesker; men Naaden forekom Synden og tog fra hendes Tilværelses første Øieblik hendes Sjæl saa fuldkomment i Besiddelse, at intet Aandepust af Satan berørte hende og besmittede Guds Værk. „Tota pulchra es Maria, et macula originalis non est in te“: „Du er fuldkommen skjøn, Maria, og der hæfter ingen Plet ved din Herkomst.“ Men, see vi bort fra den velsignede Gudsmoder, vare alle andre menneskelige Væsener, de herligste Helgener ikke mindre end de meest forhærdede og afskyelige Syndere, eller, rettere sagt, den Sjæl, som hævede sig til den høieste Herlighed, og den, som sank dybest ned i Helvede — de vare begge fødte i een og samme Arvesynd; begge vare Verdens Børn; begge vare lige lidt istand til at vinde Himlen med den Kraft, som Naturen skjænkede dem; de havde begge kun Udsigt til at fortjene Helvede!

Begge vare de fødte i Synd; begge havde de en Tid lang levet i Synden; men den Sjæl, som siden blev hellig, vilde have vedblevet at leve i Synden, at begaae skrækkelige Synder og vilde have beredet sig evig Fordærvelse, naar ikke en overnaturlig og ufortjent Bistand havde hjemsøgt den og gjort for den, hvad den ikke selv var istand til at gjøre. Det stakkels Barn, der var bestemt til at arve det evige Livs Herlighed, laae der hjælpeløst og uden himmelsk Hjælp. Inden sin Fødsel havde det sovet en lang og tung Søvn; og da det endelig aabnede Øinene for Lyset, forfærdedes det og græd høit ved at see det. Men dets himmelske Fader hørte dets Raab fra denne Taarernes Dal og drog det i sin Barmhertighed op imod Himlen. Han sendte sin Præst for at meddele det det første Sacrament og tvætte det reent ved sin Naade. Nu foregik en stor Forandring med det; istedetfor at være en Satans fødte Slave blev det fra nu af et Guds Barn; og, var det død i dette Øieblik, førend det havde naaet den Alder, i hvilken Fornuften bliver sig selv bevidst, saa vilde Englene have baaret det til Himlen og gjort deelagtig i Guds saliggjørende Nærværelse.

Men — Barnet døde ikke; det naaede Fornuftens Aar; og skulde vi maaskee vove at paastaae, hvad der mulig kan gjælde om enkelte særdeles lykkelige Tilfælde, at det ikke havde misbrugt det store Talent, der var det betroet, ikke vanhelliget den det iboende Naade, at det aldrig havde begaaet nogen svær Synd? Vi tør, Gud være lovet, vel vove at sige dette om ganske enkelte Personer. Dette synes saaledes at have været Tilfældet med min dyrebare Fader, den h. *Philip*, som udentvivel bevarede Bryllupsklædningen reen fra den Dag, da han ved den h. Daab blev iført den. Han tabte vistnok aldrig Naadens Stand, men skred frem fra Kraft til Kraft, fra Fortjeneste til Fortjeneste, fra Seir til Seir, og kom bestandig videre, indtil Gud i hans firsindstyvende Aar kaldte ham bort for at aflægge Regnskab. Han fulgte med Glæde Guds Kald og gik gennem Renselsesstedet,

uden at berøres af dets Flammer, over til de Saliges Boliger. Saaledes vare utvivlsomt ofte Guds Naades Førelser med hans Udvalgtes Sjæle. Men — som havde Gud villet forene dem endnu inderligere med deres Brødre og gjøre den Naadefylde, som han havde skjænket *dem*, til en Haabets og Modets Kilde for angrende Syndere — : i Regelen have de, som siden bleve Vidundere af Hellighed og Kirkens meest fremragende Forsvarere, en Tid lang levet i store Synder, forladt det guddommelige Lyses Veie, tjent denne eller hin Lidenskab, befordret denne eller hin Vildfarelse, indtil de endelig efterhaanden eller pludseligt opmandede sig og vendte tilbage til Naadens Stand og opsvang sig til et høiere Trin af Fuldkommenhed, end det tabte havde været. Dette var Tilfældet med den h. Magdalena, der havde ført et meget forargeligt Liv, saa at man efter den Tids religiøse Begreber holdt sig for besmittet ved blot at blive berørt af hende. I Verdens Øine begunstiget af Lykken, ung og lidenskabelig, hengav hun sit Hjerte til de skabte Ting, før Guds Naade vandt Seir over hendes Indre. Da afskar hun sit lange Haar, aflagde sin forfængelige Klædedragt, og der foregik en saa grundig Forandring med hende, at de, som tidligere havde seet hende, kunde have troet at see to væsenlig forskjellige og ikke een og den samme Person. Der var i den bodfærdige Magdalena intet Spor af Synderinden Magdalena, uden det elskende Hjerte, hvis Kjærlighed nu var rettet mod Himlen og Frelseren, hvem hun efter hans Opstandelse søgte og fandt i Haven. Saaledes ogsaa den Mand, der fra en Tolder blev forvandlet til en Evangelist, efterat han for en ussel Vindings Skyld ikke havde gjort sig nogen Samvittighed af at tjene de hedenske Romere med at undertrykke og udsuge sine Landsmænd. Heller ikke de øvrige Apostle vare dannede af noget bedre Stof end alle andre Adams Børn; de vare af Naturen jordisksindede, kjødelige og uvidende, og, overladte til sig selv, vilde de have søgt Mættelse for deres hungrende Sjæl i de

jordiske Ting, dersom Guds Naade ikke havde grebet dem, opreist dem og vendt deres Blikke mod Himlen. Saaledes gik det ogsaa den lærde Pharisæer, der om Natten kom til Jesus. Han var tilfreds med sin Stilling, skinsyg paa sin Anseelse, fuld af Tillid til sin Indsigt. Men den Tid kom endelig, da han, dengang Disciplene flygtede, blev tilbage for at salve Hans forladte Lig, hvem han, medens han levede, havde skammet sig ved offentligt at bekjende. Det var, som I see, *Guds Naade*, der feirede sine Triumfer i Magdalena, Matthæus og Nicodemus. Himmelske Kræfter overvældede den fordærvede Natur og underkuede hos Synderinden Kjødets, hos Tolderen Havesygen og hos Pharisæeren Menneskefrygten.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Interessante ere Efterretningerne om Berlins ældste Kirke, den for 500 Aar siden byggede Nicolai-Kirke. Aar 1380 nedbrændte den og 1382 begyndte Nybygningen, og denne fandt først sin Afslutning 1460. 1514, da Brandenburg kom til Hohenzollern, blev den renoveret; 40 Aar senere slog Lynet ned og anrettede stor Skade. Den blev siden oftere restaureret. Allerede i det 11. Aarhundrede skal der paa den nuværende Kirkes Plads have staaet et Capel.

München. Af Knoll blev et saakaldet Unions-Monument opreist for Stiftskirken i Kaiserslautern. Man seer ved og paa samme: Luther og Calvin, Zwingli og Bucer, Melanchthon, Hutten, Sickingen. Det er et stærkt Stykke, at opstille disse „tapre Troesstiftere“, der i levende Live have forfulgt hverandre paa det meest rasende, i Døden saa gemytligt staae ved Siden af hverandre.

Löwen. Siden 25 Aar bestaaer Ordenssamfundet af Franciscanerinder til den hellige Familie.

Moderhuset, forhen i Eupen, er siden Culturkampen her i Löwen. Filialer bestaae i: Brüssel, Antwerpen, Turnhout, Gensterbloom, Bleiberg, Wanbach, Eupen, Montjoie, Brachelen, Kohlscheid. Tallet af Søstre er ialt henved 200. Festligholdelsen af Jubilæet for Selskabets 25aarige Bestaaen blev fordeelt paa 3 forskjellige Dage i Aaret, for at alle Søstre kunde tage Deel i samme.

Paris. Jesu-Hjertes-Kirke paa Montmartre er nu saa vidt fremskreden i Bygning, at den mægtige Krypte staaer hvælvet, hvori allerede i et Capel det Allerselligste kan opbevares og Gudstjeneste holdes. Næsten 12 Millioner have Frankrigs Katholiker allerede bragt tilveje for Kirken. Subskribenternes Antal beløber sig i Paris alene til 250,000, i hele Landet til 3,500,000. Kammeret af 1873 har autoriseret Bygningen. De Radicale i det nuværende Kammer have stillet det Andragende, at tage denne Lov tilbage, og en Commission har at raadslaae desangaaende. Cardinalærkebiskop Guibert har nu rettet en Skrivelse til denne, hvori han indtrængende anmoder om Forkastelse af det sacrilegiske Andragende.

— Gambettas for kort siden afdøde Moder var en fuldtud kirkeligssindet Kvinde, som daglig hørte den hellige Messe. Desuagtet lod Gambetta hende borgerligt begrave. Ogsaa hans Fader er en trofast Katholik, og han skal derfor ikke have overværet Ligbegængelsen.

Schweiz. Cardinal Hergenröther opholdt sig nylig i Ingenbohl og Einsiedeln. Paa det første Sted modtog han talrige Besøg af Geistlige, paa det sidste overrakte Studenterne ham en Hengivenhedsadresse. Hans Eminences Befindende er tilfredsstillende.

Tyrol. I „Heilig Kreuz“ ved Hall i Tyrol døde Capellan Ignaz Schöpf en meget opbyggelig Død. Han havde i Begyndelsen sluttet sig til den gammelkatholske Bevægelse, men vendte snart tilbage til den katholske Kirke.

Italien. Intetsteds er Clerus finantielt saa slet stillet som i Italien. Mere end 7000 Sognepræster have aarlig mindre end 700 Frcs., over 2000 endogsaa mindre end 400 Frcs. Til at forhøje Gagerne vilde i det minste 1,700,000 Frcs. være nødvendigt.

Den h. Irenæus af Sirmium.

† 304

Irenæus blev i en ung Alder valgt til Biskop af Sirmium. Han havde aldeles frigjort sig fra alt Jordisk. Under Kaiser Diocletians Forfølgelse førtes han for Dommeren i Pannonien, men han nægtede bestemt at offere til Guderne, og mødte Trudslerne om svære Pinsler med det Svar: „Disse Lidelser vil jeg med Glæde bære for at faae Andeel i Frelserens bitre Lidelser.“ Hans Slægtninge og Venner udbrøde i Taarer og bade ham om at frelse sit Liv. Men glad ilede han den himmelske Seiersløn imøde; hverken Fængsel eller legemlige Smerter vare istand til at overvinde hans brændende Kjærlighed til Christus. Statholderen forkyndte ham Dødsdommen med følgende Ord: „Jeg befaler, at Irenæus, som ikke vil lyde Kaisers Befaling, skal halshugges og hans Lig kastes i Floden. Ankommen til Broen, hvor han skulde henrettes, tog han sin Kappe af, hævede Hænderne mod Himlen og bad saaledes til Frelseren: „O Herre Jesus Christus! Du som har udgydt Dit Blod for Verdens Frelse, lad nu Himlen aabne sig og dine Engle modtage Din Tjeners Sjæl, som her lider Døden for Dit Navns Skyld og for de Troende af Menigheden i Sirmium.“ Martyracterne sige om den h. Biskop, at han viste sig sit Navn Irenæus (den Fredsommelige) værdig

Løsrivelse fra det Jordiske.

En Christen bør elske sine Slægtninge, men kun i Gud og for Gud; naar det gjælder vore Pligter mod Ham, maa der intet Hensyn tages til Kjød og Blod. Frelseren lærer os i Evangeliet, hvor fuldkommen den Frigørelse skal være, som Han forlanger af sine Disciple. Naar Han kalder, forlanger han, at Kaldet efterkommes. Een forbød Han, at begrave sin Fader, en Anden bød han at forlade sin Familie. Fuldkommenhed uden Frigjørelse fra det Jordiske er aldeles utænkelig.

„Ulykkelig den Sjæl, som fængsles af forgængelige Baand.“

(H. Augustinus.)

Dommeren spurgte den h. Irenæus, om han endnu havde Slægtninge. „Nej“, svarede denne, „hvad var da det for Folk, der jamrede under Processen?“ sagde hin. Den h. Martyr svarede: „Vor Frelser Jesus Christus har sagt til os: Den som elsker Fader og Moder mere end mig, er mig ikke værd.“ Som den h. Diakon Stefanus i Apostelhistorien, saae Irenæus op mod Gud, rettede sin Sjæls Øine paa de himmelske Goder, foragtede alt Jordisk og ytrede, at Ingen havde været om ham uden Gud alene.

„Hvo som gjør min Faders Villie, som er i Himlene, den er min Bøder og Søster og Moder.

(Matth. 12, 50.)

Den h. Ludger, Biskop.

† 809

I Dockum i Friesland, hvor den h. Bonifacius led Martyrdøden Aar 755, fødtes ti Aar tidligere en af hans ivrigste Efterfølgere i Apostolatet, nemlig den h. Ludger. Allerede som Dreng lærte han at skrive og vænnede sig til at optegne i en lille Haandbog Alt, hvad der hændte ham af Betydenhed. Naar man undrede sig over hans Kundskaber, svarede han: „Den gode Gud er min Lærermester, jeg haaber, at Han vil endnu lære mig Meget.“ Han studerede i Utrecht, var en Elev af den berømte Alcuin i York i England, og modtog Præstevielsen i Cöln. I syv Aar prædikede han Evangeliet for Friserne paa sit Fødested; men da den sachsiske Hertug Wittekind faldt ind i Landet, blev han fordreven derfra. Han hentede sig nye Kræfter i Rom, og vendte tilbage efter at have gjort sig bekjendt med den h. Benedicts Aand i Monte Cassino. Ikke til at sidde, som han sagde, men til at vandre og arbeide, var han kaldet, derfor afslog han Bispesædet Trier, som Carl den Store, en Ven af hans Lærer Alcuin, tilbød ham, og bad kun om Understøttelse til Sachsernes Omvendelse. I Münster opslog han sin Bolig, deelte Landet i Sogne, og som Fredens Sendebud fuldendte, han hvad Carl havde begyndt med Sværdet. Paa Grændseskjellet mellem Sachserne og Frankerne stiftede han Aar 795 Abbediet Werden ved Ruhr. Snart derefter viedes han til den første Biskop i Münster. Hans Been hvile i den herlige Abbedikirke i Werden.

Bøn og Arbeide.

Især hos meget beskæftigede Folk lider Bønnen ofte formedelst Arbeidet. Selv i Bønnen indsniger sig ofte Tanken om Arbeidet og forstyrrer den tilbørlige Andagt. Ja, den vantro Verden holder Bønnen for Daarskab og unyttig Lediggang. Den, som troer paa Jesus Christus, veed, hvor ofte og hvor indtrængende Han indskærpede Bønnen. Man huske vel paa, at Bønnen ogsaa er Arbeide, og netop det vigtiste Arbeide.

„Den forstaaer at leve ret, der forstaaer at bede ret.“
(H. Augustinus.)

Den h. Ludger bad engang Tidbønnerne med sine Geistlige. Kaiseren sendte Bud efter ham een, to, tre Gange. Endelig kom Biskoppen. Carl spurgte opbragt: „Hvorfor saa seent?“ Da svarede den Hellige: „Da I kaldte mig, min Herre og Kaiser, var jeg ifærd med at bede med mine Præster, og stod altsaa ligeoverfor den høieste Herre. I ville vel ikke vredes paa mig, fordi jeg giver Gud Fortrinet, især da I netop i den Hensigt har gjort mig til Biskop.“ Netop i Bønnen fandt den h. Ludger Kraften til sine mange Arbeider.

„Dette Folk holder sig nær til mig med sin Mund, og ærer mig med Læberne; men deres Hjerte er langt fra mig.“

(Matth. 15, 8.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 3. September. 14. Søndag efter PIntse. De hellige Skytsengles Fest. — 4. M. Octavdag. — 5. Tl. Laurentius Justiniani, Biskop. — 6. O. Octavdag. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Messe for Ansgariusforeningen.) — 7. To. Octavdag. — 8. F. Mariæ Fødsel (feires offentligt paa førstkommande Søndag). — 2. L. Peter Claver, Bekj.

Søndagen den 10. August. 15de Søndag efter Plutse. Mariæ Fødsel.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 34.)

Bekjendtgjørelse.

I Valgmødet d. 24. August d. A. er Hr. Assistent H. P. C. Birch bleven valgt til Medlem af den herværende katolske Menigheds kirkelige Forstanderskab og Skolecommission; til Suppleant gjenvalgtes Hr. Skomagermester P. Larsen, og som anden Suppleant Hr. Fabrikant W. Siegler, hvilke Valg ere blevne stadfæstede af den kirkelige Øvrighed i Overensstemmelse med det approberede Regulativs Bestemmelser. Bøhmer.

Mariacongregationen for Mænd.

Torsdagen d. 7. September begynde de sædvanlige Aftenmøder Kl. 8, og

Søndag d. 10. September Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Mariacongregationen for Ynglinge

begynder efter Ferietiden sine ugentlige Forsamlinger igjen Mandag den 4. September.

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 5. September Kl. 8 $\frac{1}{2}$, læses i Sct. Ansgars Kirke den h. Messe for Mødreforeningen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 36. Fredagen den 8. September. 1882.

Indhold: Den nye Pagts Præster ere Mennesker og ikke Engle. Statistisk Oversigt over de christelige Confessioner i Nordamerica. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankfurt a. M., Münster, Nordamerica. Den h. Johannes af Ægypten.

Den nye Pagts Præster ere Mennesker og ikke Engle.

(Sluttet.)

Tillader mig endnu at erindre eder om en anden berømt Erobring af Naaden fra et senere Aarhundrede; og I ville see, hvorledes det behagede den at gjøre en Mand, som den samtidigt befriede fra Syndens og Vranglærens Herredømme, til en Bekjender, en Hellig, en Kirkelærer. Det var ikke nok, at Faderen til alle Vesterlandets Skoler, Forfatteren til utallige Skrifter, den seirrige Forkæmper for Læren om Naaden, engang var en elendig Slave af Kjødets; han var tillige bleven et Offer for en kjættersk Aand. Han, som mere end nogen Anden skulde forherlige Guds Naade, havde ogsaa mere

end nogen Anden maattet paa sig selv erfare Naturens Skrøbelighed. Den store hellige *Augustinus* (jeg taler ikke om det hellige Troessendebud af dette Navn, som kom til England for at omvende eders hedenske Forfædre, men om den store Biskop i Africa), *Augustinus* altsaa havde en Tid, i hvilken han ikke bekymrede sig stort om sin Sjæl og ikke spurgte om, hvorledes man skulde rense den fra Synden. Ung og kraftig higede han begjærligt efter Verdens Glæder og Kjødets Lyster. Han lod sig ganske beherske af Ærgjerrighed og Sandselighed; Spørgsmaalet om Sandhed og Vildfarelse afgjorde han efter sin Fornufts vilkaarlige Skjøn, og foragtede den katholske Kirke, fordi den altid taledes om Tro og Underkastelse; og, da han meente, i sin Fornuft at besidde den ufeilbare Maalestok for Bedømmelsen af Alt, sluttede han sig til en vidt udbredt Sect, der med stor Anmasselse bar sin Viisdom tilskue, og fra sine formeentlig lyse Høider indbildte sig at have et Overblik over hele Tilværelsen, samt bestræbte sig for at opklare den store Mængdes „overtroiske Begreber“, hvormed den meente den katholske Lære om Gud og Christus, om Synden og Veien til Himlen. Han holdt sig i nogle Aar til denne Sect, men dens Lærdomme tilfredsstillede ham ikke. En Tid lang behagede de ham, men han kom snart til den Erkjendelse, at han havde taget saftløse Skygger for nærende Føde. Han hungrede og tørstede efter det Væsenlige og Virkelige, men vidste ikke, hvor det var at finde. Han foragtede sig selv, fordi han var en Slave af Kjødet, men fandt ikke i sin Religion Kraft til at tæmme det. Da erkjendte han, at han ikke var i Besiddelse af Sandheden, og klagede høit: „Hvem siger mig, hvor jeg skal søge den; hvem vil føre mig hen til den?“

Hvorfor sluttede han sig nu ikke strax til den katholske Kirke? Dette har jeg allerede sagt eder. At Sandheden ellers ingensteds var at finde, det vidste han; men han var ikke sikker paa, om han ogsaa vilde finde

den i den katholske Kirke. Der forekom ham i det Hele at være noget Smaaligt, Sneverhjetet og Ufornuftigt i den; han manglede den Naade at kunne troe. Nu blev han greben af en mægtig indre Kamp, en Kamp af *Naturen* mod *Naaden*: Naturen og dens Børn, Kjødet og den falske Fornuft, reiste sig til Kamp mod Samvittigheden og den guddommelige Naades Indskydelser, der tilskyndte ham til bedre Ting. Ihvorvel han var i Unaadens og Fortabelsens Tilstand, hjemsøgte Gud ham alligevel, og lod ham smage de første Frugter af de Indvirkninger, der i rette Tid skulde rive ham ud af denne Tilstand. Tiden gik; og, havde I kunnet betragte ham med hans Skytsengels Øine, saa vilde I, tiltrods for hans dybt sunkne Tilstand og hans af Omstændighederne kun altfor meget begunstigede Kamp mod hans almægtige Modstander, — I vilde da have seet, hvorledes Naaden, uagtet hans Tilstand nu, som før, var en Fortabelsens Tilstand, dog tilsidst fandt Vei til hans Hjerte, og bragte ham Kirken stedse nærmere. Selv vidste han Intet herom, og kunde ikke mærke dette Fremskridt; men den levende Deeltagelse, som Guds Engle i det Høie følte for ham, blev stedse mere forvandlet til Glæde. Endelig kom han i et fremmed Land i Berøring med en stor Helgen (den h. Ambrosius), og skjøndt han erklærede, ikke at ville vide Noget om ham, saa følte han sig dog hængende til ham, og kunde ikke afholde sig fra at nærme sig de hellige Steder, hvor det kunde forundes ham at see ham. Han begyndte med nøiere at betragte ham, ønskede saa at kunne udgrunde ham, og vilde gjerne høre af ham selv, om han følte sig lykkelig. Han besøgte ofte Kirken for at høre den Helliges Prædiken, og besluttede endelig at spørge ham om hans Mening angaaende det, som han søgte, og Midlerne til at opnaae det. Hermed begyndte en afgjørende Kamp mod Kjødet. Det faldt ham haardt, saare haardt at forsage hvad han saa mange Aar igjennem havde tilladt sig; det faldt ham svært at skilles fra den onde Lyst, for aldrig mere at hengive sig

til den. Hvorledes skulde det blive muligt, for bestandigt at tage Afsked med den og betræde den ensomme trange Vei, som fører til Himlen? Men — Guds Naade fik endelig Magt over Synden; den overbeviste ham derved, at den bemægtigede sig hans Hjerte, og Fornuften overgav sig til den seirende Naade. Denne omskabte ved sin underfulde Magt til et lysende Forbillede paa sand Viisdom og Hellighed den Mand, som uden den vilde have levet og døet som et Satans Barn!

Troe I nu ikke, m. Br., at en saadan Mand mere end nogen Anden egner sig til at omvende sine Brødre, ligesom han selv var bleven omvendt, — til at prædike den hellige Lære, som han tidligere havde foragtet? Ikke, som var Synden bedre end Lydighed, eller Synderen bedre end den Retfærdige! Der følger heraf kun Dette: Gud betjener sig i sin Barmhertighed af Synden imod Synden; han drager til den af ham bestemte Tid Fordeel af en tidligere syndig Tilstand, idet han udsletter Skylden og bryder Syndens Overmagt, medens han hos Synderen lader Erindringen om den blive tilbage, hvilken sætter ham istand til, med Benyttelse af hans egen Erfaring om dens List og mangehaande Snarer, saameget kraftigere at angribe den, og med større Sikkerhed tilbagevise den, naar den møder ham hos Andre. Vistnok kunde Gud ved sin almægtige Naade gjengive Sjælen dens oprindelige medskabte Reenhed; men han har foretrukket at vække dens inderlige Medfølelse med andre Syndere, og ved det, som den selv har erfaret i Syndens Tjeneste, bibringe den større Dygtighed til at vejlede Andre. Endelig har Gud ved enkelte saadanne udmærkede Exempler til vor Belærelse og Trøst villet stille os klart for Øie, hvor stor en Magt hans Naade har selv over de meest skyldbetyngede Sjæle, naar de kun oprigtigt komme til ham og bede ham om Tilgivelse og Helbredelse.

Grændseløs er Guds Godhed og hans Naades Magt; at føle Smerte over vore Synder og bede om Tilgivelse — allerede deri gives der vort Hjerte et Pant paa, at

Gud vil forunde os de aandelige Gaver, vi bede ham om. Han kan af Menneskets Sjæl gjøre hvad han vil. Han er uendelig mægtigere end den onde Aand, hvem Synderen har hengivet sig til — mægtig nok til at uddrive den. O, mine dyrebare Brødre! Naar Samvittigheden reiser sig imod Eder, da kan Han befrie den for eders Synders Byrde. Hvad enten I have syndet meget eller lidet — Han kan gjøre eder ligesaa rene og sig ligesaa velbehagelige, som om I aldrig havde fjernet eder fra ham. Lidt efter Lidt vil han befrie eder fra eders syndige Tilbøieligheder og Vaner, og da pludseligt skjænke eder sin fulde Yndest.

Saa stor en Magt har *Bodens Sacrament*. Det borttager eders Syndebyrde, hvad enten den er lettere eller tungere; det er for Gud ikke vanskeligere at befrie eder for mange, end for faa Synder. Erindre I eder fra det gamle Testament Fortællingen om Syreren Naamans Helbredelse ved Propheten Elisæus? Han leed af den skrækkelige og uhelbredelige Sygdom, som man kalder Spedalskhed; den dannede en hvid Skorpe over Huden og gav den Syge et hæsligt Udseende — et Afbillede af Syndens Vederstyggelighed. Propheten bød ham at bade sig i Jordan, og Sygdommen forsvandt. „Hans Kjød“, siger den h. Skrivt, „blev atter sundt, som Kjødet af en lille Dreng.*) Heri have vi et Billede baade paa Synden og paa Guds Naade. Den kan gjøre det Skete som uskeet, og lade gaae i Opfyldelse hvad der før syntes umuligt. Der gives ingen Synder, hvor dybt han end maatte være sunket, som ikke kunde blive en Hellig, og ingen Hellig, hvor høit han end maatte være steget, som ikke har været en Synder, eller dog kunde have været det. Naaden er stærkere end Naturen, og ene Naaden formaaer at overvinde den. Tænk paa den h. Agnes, dette herlige Barn, som i en Alder af tretten Aar hellere vilde døe end fornægte sin Tro; om hende kan det med Sandhed

*) IV. Kong. 5, 14.

siges, at, da hun af Hedningerne blev ført ind i en Satans Bolig, stod hun der omgiven af den reneste Luft og udbredte en himmelsk Duft omkring sig. Eller betragte vi den engelrene Aloysius, om hvem man efter historiske Vidnesbyrd næppe tør sige, at han har begaaet en eneste tilgivelig Synd. Tænker paa Agatha, Juliana, Rosa, Casimir, Stanislaus — Hellige, hvem den blotte Forestilling om noget Ureent vilde have været som Døden. Velan, m. Br., der var ikke een af disse seraphiske Sjæle, som ikke — dersom Guds Naade havde manglet den — ved Naturen alene kunde være bleven et forkastet, med smudsigt Udslet behæftet Væsen, ikke een, som ikke vilde have levet som et ufornuftigt Dyr, som ikke vilde være død de Fordømtes Død, dersom Gud ikke havde givet den et nyt Hjerte og en ny Aand, dersom Gud ikke havde gjort den til det, som den ved egne Kræfter aldrig kunde være blevet!

Ikke alle gode Mennesker, m. Br!, ere Hellige, og ikke alle Sjæle, som have omvendt sig, blive Hellige. Jeg tør ikke love eder, at, om I ogsaa vende eder til Gud, I dermed skulde naae den høie Fuldkommenhed, som de Hellige have hævet sig til. Men jeg vilde kun vise eder, at de Hellige af Naturen ikke ere bedre end I; at de samvittighedsfulde og virksomme Præster, der have det Kald at værne om Troen, af Naturen ikke ere bedre end dem, som de arbeide paa at omvende og forbedre. I burde derfor see et særegent Beviis paa Guds forbarrende Naade netop deri, at vi Præster have den samme Natur som I. Det er af hensynsfuld og medlidende Deeltagelse for eder, at Gud har gjort os, eders Brødre, til sine Sendebud og beklædt os med Forsoningens Embede.

Men Dette er Verden ikke istand til at begribe — ikke som om den jo gjerne var villig til at antage, at vi af Naturen ere de samme Lidenskaber underkastede som den; men, hvad den ikke seer, hvad dens indskrænkede Aand ikke vil forstaae, er, at vi, ihvorvel af Naturen dens Lige, dog skulde ved Naaden være saa forskjellige

fra den. Verdens Børn, m. Br.! kjende Naturens Magt; men de erkjende ikke, erfare ikke, troe ikke paa Naadens Magt; og, fordi de ikke paa sig selv have gjort nogen Erfaring om en Magt, der mægter at overvinde Naturen, saa mene de, at en saadan Magt slet ikke er til, og slutte heraf, at ethvert Menneske, han være Præst, eller ikke, bliver indtil sin Død det, som Naturen eengang har gjort ham til; de ville aldrig ansee det for muligt, at Nogen skulde kunne føre et *overnaturligt Liv*. Men nu fører ikke blot Præsten, men Enhver, som er i Besiddelse af Guds Naade, et overnaturligt Liv, mere eller mindre overnaturligt, alt efter Maalet af de Gaver, der ere blevne ham til Deel, eller efter den Villighed, hvormed han har tilegnet sig den. Det er dette, som Verden ikke forstaaer og ikke vil lade gjælde; thi, naar den hører tale om det Levnet, hvortil en Præst fra sin tidligste Ungdom indtil sin høieste Alderdom er forpligtet, saa troer den ikke om ham, at han virkelig er det, som han udgiver sig for at være. Den har intet Begreb om Guds særlige Beskyttelse, om Christi Fortjeneste, om den h. Marias Forbøn, om den vedholdende Bøns Kraft, om det oftere Skriftemaal og det daglige Messeoffer; den er ganske ubekjendt med den Forvandling, som det høihellige Sacrament frembringer i os; den veed ikke at vurdere den Virkning, som fremgaaer af heldbringende Leveregler, helligt Samliv, vedholdende Vaner, uafbrudt Aarvaagenhed over os selv, Afsky for Synden og Uvillie mod Fristeren, og som derved bevarer Sjælen fra Fordærvelse. Verdens Børn ansee ene Dette for en afgjort Sag — at, naar Fristeren eengang har fundet Indgang i Hjertet, saa kan man ikke modstaae ham; de vide blot, at det — om jeg saa tør sige — er en Nødvendighed at synde, naar Sjælen eengang har givet sig til Priis for sin medfødte Slethed. De vide blot, at, naar Gud har forladt den, og alle gode Engle have trukket sig tilbage fra den, naar al Aarvaagenhed og Forsigtighed tilsidesættes, da kan Satans Seir, naar den kun eengang — saaledes som Til-

fældet jo er med dem — er vundet, ogsaa ansees for uigjenkaldeligt afgjort. De ere jo dog altid, uagtet alle deres Anliggender syntes at være i den bedste Orden, overvundne, førend de have indladt sig paa nogen Kamp mod Fjenden; dette er den eneste Tilstand, hvorom de have nogen Erfaring; dette vide de, og ellers Intet. De have aldrig indtaget nogen fordeelagtig Stilling i Kampen, aldrig befundet sig indenfor den faste Stads Mure, som Fjenden forgjæves omsværmer, men i hvilken han aldrig kan indtrænge, hvis Porte den troende fromme Sjæl er klog nok til ikke at vove sig ud af. De dømme, siger jeg, ene efter hvad de selv have erfaret, og troe ikke, hvad de aldrig have fundet Umagen værd at skaffe sig Kundskab om.

Skulde der muligt, mine kjære Brødre, ogsaa her være Nogen, som benægter eller betvivler Guds Naades Virksomhed i Kirken, fordi dens Virkninger ikke lade sig sandseligt iagttage, saa har jeg Intet videre at sige ham. Jeg taler meget mere kun til Saadanne, som ere villige til at troe, at Naaden kan gjøre den menneskelige Natur til Noget, som den ikke er. Disse ville, mener jeg, ikke see en Gjenstand for Misundelse og Mistro, men en stor Fordeel, en kjærlig Forbarmelse deri, at Gud har sendt Mennesker til at prædike for dem, til at høre dem bekynde deres Synder, til at give dem Raad, — kort sagt Mennesker, der kunne føle Medlidenhed med deres Synder, ihvorvel de ikke selv have begaaet disse. Der kan ikke, m. Br., komme nogen Fristelse over eder, som ikke Alle, der have den samme Natur som I, kunde være udsatte for, ihvorvel I ere bukkede under for dem, men Hine ikke. Præsten forstaaer eder, kommer eder imøde og forklarer eder for eder selv, skjøndt han ikke Skridt for Skridt har fulgt eder paa den samme Vei. Han vil føle med eder, vil, som Apostlen siger, „belære eder i Sagtmodighedens Aand, medens han agter paa sig selv, at ikke ogsaa han bliver fristet.“*)

*) Gal. 6, 1.

Saa kommer da til os Alle I, som lide og ere besværede, og I skulle finde Hvile for eders Sjæle! Kommer til os, til os, som staae for eder i Christi Sted og tale til eder i hans Navn; thi vi ere, ligesom I, forløste ved Christi Blod. Vi, ligesom I, vilde være døde i vore Synder, dersom Christus ikke havde forbarmet sig over os, dersom *hans Naade* ikke havde rensed os, hans Kirke ikke optaget os, dersom hans Hellige ikke havde været vore Talsmænd. Lader eder da frelse, ligesom vi ere blevne frelste! „Kommer og hører, Alle I, som frygte Gud; vi ville fortælle eder, hvad Gud har gjort imod vor Sjæl!“*) Hører vort Vidnesbyrd; seer vort Hjertes Glæde og forhøier den ved selv at tage Deel i den! Vælger den gode Deel, som vi have valgt; slutter eder til os, og I ville aldrig fortryde det; troer vort Ord; vi have Ret til at sige: I ville aldrig fortryde, at have i den katholske Kirke søgt Forsoning og Fred! *Den alene har Naade*, den alene har Magt, den alene har Hellige. I ville aldrig fortryde det, hvilke Storme der end maatte reise sig, hvilket Offer end dette Skridt maatte koste eder! I ville aldrig fortryde at have opgivet Tidens og Sandsernes Gøglebilleder, den menneskelige Følelses og den vildledte Fornufts Skuffelser, for at vinde Guds Børns herlige Frihed! Og da, m. Br., naar I engang have gjort dette store Skridt, og, udsonede med Faderen, hvem I ved eders Synder havde fortørnet, befinde eder i Besiddelse af eders Andeel i Velsignelsen (jeg forudsætter nemlig allerede som skeet, hvad jeg haaber til Gud, vil skee med Flere af eder): da forglemmer ikke dem, som have forvaltet Forsoningens Embede! Ligesom de nu bede eder om at slutte Fred med Gud: saaledes ville I, efter at være rensede fra eders Synder, bede for dem, at de maae opnaae *Bestandighedens* uvurdeerlige Naade, at de maae vedblive, indtil deres Dødsstund at staae fast i den Naade, hvori de nu befinde sig, for at de, efter at have prædiket for Andre, ikke selv skulle fortabes!

*) Ps. 65, 16.

Statistisk Oversigt over de christelige Confessioner i Nordamerica.

G. G. Green har nylig udgivet en interessant statistisk Tabel, hvis ene Side bringer en statistisk Oversigt over de i Nordamericas forenede Stater bestaaende christelige Confessioner i Aaret 1881, den anden en lignende Oversigt over Landets samtlige Produkter. Af det rige Materiale bringe vi under Benyttelse af et udførligt Referat i „Benedictiner-Studier“ nogle ogsaa for vore Læsere interessante Efterretninger.

Greens Kort opgiver for Aaret 1881 Katholikernes samlede Antal til 8,174,202, Antallet af katholske Kirker til 5,670, af katholske Præster til 6,012, saa at der kommer een Præst paa 1027 Katholiker — vistnok et betydeligt Antal paa Grund af Sjælesorg-Stationernes store Udstrækning. Den katholske Kirke har sine Bekjendere i alle Unionens Stater. Næsten udelukkende katholsk er Ny-Mexico. Hvad Protestanterne angaaer, saa ere vel alle Retninger eller, som Englænderne med et betegnende Udtryk kalde dem, alle protestantiske Denominationer (denominations, Benævnelser) repræsenterede i Unionen. Arends-Calbi angiver deres Tæl til 100. Denne Sønderplittelse er en naturlig Følge af „den frie Forsknings Princip“, da tilmed Statens fuldkomne Ligegyldighed ligeoverfor Confessionerne gjør Udviklingen af dette Princip mulig. I de forenede Staters Constitution af 17de September 1787 er nemlig den fulde Religionsfriheds Grund-sætning udtalt. De Forenede-Staters Forfatning anerkjender ingen Statskirker, ingen herskende Kirke. Det er her ikke Stedet til at undersøge, om dette Princip er rigtigt; men en Kjendsgjerning er det, at Staten staaer neutral ligeoverfor samtlige Troesbekjendelser. I Stats-skolerne meddeles der ingen Religionsunderviisning, dog ere de enkelte Confessioner heller ikke hindrede i at oprette confessionelle Skoler. Saaledes bliver heller ikke den katholske Kirke behandlet som en juridisk Person. Den kirkelige Formue maa derfor altid skrives paa Biskoppens Navn.

Forskjællighederne mellem de protestantiske Confessioner ere ofte kun ringe og indskrænke sig blot til smaalige Udlæggelser af dette eller hint Sted i den hellige Skrivt; men alle disse talrige Denominationer have deres særlige Menighedsforbund. Det største Contingent

afgive Baptisterne, d. e. Daabssindede, ogsaa Men-
noniter kaldede, meest arbeidsomme Agerdykere og
Handelsfolk. Deres Tal beløber sig til 2,133,044 med
24,704 Kirker (altsaa omtrent en Trediedeel af den ka-
tholske Befolkning og det firedobbelte Antal af Gudshuse)
med 15,402 Cultustjenere — altsaa een Geistlig paa 139
Medlemmer, hvorimod der hos Katholikerne falder een
Præst paa 1027 Sjæle. Den nærmest staae Methodis-
ternes to Fractioner: Wesleyanere og Whitefjeldianere.
Deres Tal beløber sig samlet til 2,400,000, og paa resp.
181 og 220 Medlemmer kommer der een „Minister“.
Fremdeles er der Lutheranere med 684,570 Medlem-
mer, Presbyterianere med en mere aristokratisk
Kirkeforfatning i Modsætning til de Independent
(sidstnævnte Gruppes Secessionister) med 583,377 Med-
lemmer, samt Christianer og Congregationalister omtrent
i lige Styrke. Mormonerne have 110,377 Medlemmer med
3,906 Høipræster, eller een paa 28 Medlemmer. Som
Curiositet anføre vi endnu nogle Navne paa Secter: Dand-
sende Quækere (Shaker), Tunker, Adventister og Dobbelt-
Adventister, Syvdags-Adventister, Frie, det nye Jerusa-
lem og andre, der „drives hid og did af enhver Lær-
doms Vind“.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 18. August. Begivenhederne i Ægypten have allerede tildeels ødelagt de der saa velsignelsesrigt virkende Missioner; talrige Missionærer ere komne til Italien, søgende Hjælp og Husly; de forskjellige katholske Vaisenhusets Børn ere hjemfaldne til Fanatismen og Krigens Rædsler. Propagandaen i Rom formaaer ikke efter Ønske at bøde paa Ulykken. Den henvender derfor til alle Katholiker en Bøn om at understøtte dem ved Pengebidrag. Den hl. Fader Leo XIII. har allerede tegnet 3000 Frcs., Propagandaen 2000 Frcs.

—, 20. August. Paven har rettet en Skrivelse til de irske Biskopper, hvori han beklager de i Landet herskende Uordener og de Forbrydelser, som der finde Sted. Han billiger Episkopatets Holdning og de paa den

sidste Forsamling i Dublin fattede Beslutninger. Navnligher roser han de til Geistligheden rettede Formaninger og anbefaler den Maadehold og Klogskab. Sluttelig advarer han mod de hemmelige Selskaber, hvis agitatoriske Uvæsen han paa det skarpeste misbilliger. — Idag modtog den h. Fader et stort Antal Biskopper og andre fremragende Personer, som forebragte ham deres Lykønskninger til hans Navnedag. Pavens Helbred er fortræffeligt.

Frankfurt a. M. En herværende Professor, Dr. Fischer, vil omdanne Religionsundervisningen til en Sundhedslære. Vi ville altsaa istedetfor den tidligere erholde en moderne Sundheds-Katechismus.

Münster. Cæcilieforeningens niende Generalforsamling fra alle Lande, i hvilke tydsk Tunge hersker, vil iaar blive afholdt her fra 4. til 6. September og tegner til at blive meget storartet. Gjæsternes Modtagelse finder Sted om Mandagen d. 4. September Efterm. Kl. 2½ i „Eendrægtigheden“s Sal; Kl. 4½ i Stadens Raadhus Forsamling af Foreningsmedlemmerne med instructiv Prøve, Kl. 8 i „Eendrægtigheden“ selskabelig Sammenkomst, og Kl. 9 i Domkirken et høitideligt Complet. Høitidelighederne paa Hovedfestdagen, Tirsdag den 5. September, blive aabnede i Domkirken med solen Høimesse; derpaa følger Kl. 11 i Raadhussalen en almindelig Festforsamling, Kl. 2½, Eftermiddags-Andagt i Domkirken, Kl. 7 Aften-Andagt i Ueberwasser-Kirken, Kl. 8 selskabelig Sammenkomst i Raadhussalen. Paa den tredie Festdag, Onsdag den 6. September, finder der Kl. 8 i Lamberti-Kirke et Choral-Requiem for de afdøde Foreningsmedlemmer Sted, derpaa i Domkirken Kl. 9½ en festlig Høimesse. Slutningsforsamlingen finder Sted Kl. 11 i Raadhussalen. Tiden fra Kl. 2—6 er bestemt til Besøg af Byens Seværdigheder. Det overordenlig righoldige Program bringer ogsaa en detailleret Angivelse af alle Tonestykker, som i de tre Festdage komme til Opførelse.

Vi behøve vist ikke at gjøre vore Læsere opmærksomme paa denne Forsamlings høie Betydning; i Særdeleshed maa Enhver, som paa nogen Maade kunde det, ikke have forsømt navnlig at bivaane de kirkelige Høitider. Maatte Forsamlingens Frugter blive rige og vedvarende! Maatte vi i Anledning af denne Fest øse ny Begeistring for Cæcilie-Foreningens høie Formaal, og

maatte der tilføres den mange nye Venner som Medlemmer!

Nordamerica. I Ærkedioceset Cincinnati gives der for Tiden halvtredsindstyve Menigheder, som pastores af tyske Præster. Disse Menigheder omfatte henved 5,860 Familier; af deres Børn besøge omtrent 5,760 de katholske Skoler; det samlede Sjæleantal af de tyske Menigheder er 31,100.

— Abbed Alexius Edelbrock indviede den 9. Juni den nye, smukke, af Benedictinerne heelt af Steen byggede Kirke for Chippewa-Indianerne paa White Earth Reservation. Om Eftermiddagen gave Indianerne et Maaltid under de skyggefulde Egetrær, som gjorde dem al Ære og aldeles tilfredsstillede de Tilstedeværende, omtrent 2000 i Tallet. Et Chor af Indianerbørn havde om Morgenen til Høimesse bragt „Messen til Ære for den h. Aloysius“ af Singenberger til Opførelse, og fundet stort Bifald. Efter den sacramentale Velsignelse, som Abbeden gav Klokkerne om Eftermiddagen, kom Høvdingerne, for at aflægge deres Tak; ogsaa Høvdingen for den nu ganske katholske Pempina-Stamme kom og bad om en Kirke. Den katholske Mission i Øvre-Minnesota er overalt i Tiltagen.

— Som det meldes fra Rom er der af Dioceset Ottawa i Canada dannet to Dioceses. Det nygrundede bestaar af Grevskaberne Renfrew og Pontica, og til dets Biskop er den højærværdige Hr. Couzeau med Sæde i Pembroke bleven udnævnt. Fra Dioceset Kingston ere Countierne Northumberland, Durham, Peterborough og Victoria skilte og forenede med det apostoliske Vicariat i Nord-Canada til eet Dioces. Den nye Biskop for dette Vicariat, Jamont, vil forlægge Residensen fra Bracebridge til Peterborough. Vicariatet omfatter hele Norden fra Canada indtil Grændsen af Manitoba.

Den h. Johannes af Ægypten.

† 394

Til sit 25de Aar var Johannes Tømmermand. Da følte han sig kaldet til at forlade Verden og opsøge Ensomheden. Hans aandelige Fører prøvede ofte hans Lydighed ved ufornuftige Befalinger, saaledes bød han ham flytte svære Stenblokke, fælde udgaaede Træer og deslige. Dog Johannes adlød i Alt med barnlig Enfoldighed. Efter at have gennemgaaet en haard Prøvelses Skole i 16 Aar, trak han sig tilbage til en steil Klippe, for uforstyrret at beskæftige sig med Gud. Paa den blev han i 50 Aar indtil sin Død. Aldrig forlod han sin Celle; hans eneste Næring bestod af Frugter. De onde Aander fristede ham bestandigt, men Johannes ophørte ikke med Bønnen. Den stadige Omgang med Gud forhvervede ham den Gave at helbrede Syge og forudsige kommende Ting, og han anvendte den til sine Medmenneskers Gavn. Gjennem et Vindue talte han to Gange om Ugen med dem, der besøgte ham, velsignede Olie for de Syge og forudsagde Fremtiden. Engang da en forklædt Diakon besøgte ham, kjendte han ham strax og kyssede ærbødigt hans Haand. Kejser Theodosius forudsagde han hans tilkommende Sejre og hans Dødsdag. Sine sidste Levedage tilbragte den h. Johannes udelukkende i Omgang med Gud; man fandt ham i bedende Stilling, medens hans Sjæl allerede var hos Jesus. Han indgik til den evige Hvile Aar 394.

Samvittighedens Ransagelse.

De Hellige ransage deres Samvittighed i den guddommelige Fuldkommenheds Lys og gjøre Bod. Vi derimod prøve vor Samvittighed kun efter en reent menneskelig Maalestok, og nøjes dermed. Og dog er det ene og alene den guddommelige Hellighed, hvorefter vi i Dødens Stund blive dømte.

„Kjendte jeg dog mig, kjendte jeg dog Dig.“

(H. Augustinus.)

Den h. Johannes forlod først sine legemlige, og senere sine aandelige Brødre; han hengav sig til Bønnen for at lære sin Samvittigheds Tilstand at kjende, for at blive reen, som Gud Herren er reen. Den Nytt, han drog af denne Øvelse, var tredobbelt: en hellig Glæde, der meddelte sig til Alle, med hvem han kom i Berøring; fuldkommen Lydighed mod sine Foresatte, og Magt over Skabningerne, som han havde forladt for Skaberens Skyld.

„Jeg er Herren, eders Gud; værer hellige, thi jeg er hellig.“

(3. Mos. 11, 44.)

Rettelse i Nr. 35 S. 551, L. 3 fr. n.: Verdens Børn,
1. Vredens Børn.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 10. September. 15de Søndag efter PIntse. Marla Fødsel.
11. M. Mariæ Navnefest. — 12. Ti. Nikolaus Tolentius, Bekj.
— 13. O. Octavdag. — 14. To. Korsets Ophøielse. — 15. Fr.
Octav af Mariæ Fødsel. — 16. L. Cornelius og Cyprianus,
Mart.

Søndagen den 17. September. 16. Søndag efter PIntse. Marla syv Smerter.

Søn- og Festdags-Gndstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. An-
dreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gndstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndag d. 10. September Fælledscommunion i Jesu
Hjertes Capel Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Maskinist Julius Oluf Olsen og Emilie Augusta Vilhelmine
Smith (23. Juni). — Cigarmager Johan Bernhard Lübber og Caroline
Frederikke Hansen (2. Juli).

Dødsfald.

Tømrer Emme's Hustru Frederike Catharine Hedvig, f. Dreier
(11. Juni). — Lehnedyrlæge Lundgreen's Euke Ephraemine Adel-
gunde, f. Clasen (14. Juni). — Forhenv. Handelsreisende Alexander
Edvard Blankensteiner (18. Juli). — Laura Emilie Vilhelmine Bruun
(21. Juli).

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 37. Fredagen den 15. September. 1882.

Indhold: Det tydske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. Hans Kones Aske. Kirkelige Efterretninger: Elberfeld, Belgien, England. Den h. Dositheus.

Det tydske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning

af

Johannes Janssen.

(En Recension af Alex. Baumgartner.)

Et Værk af saa fremragende Betydning og saa grundig Historiegrandskning, som Janssens Historie er, tør vi ikke forsømme at omtale i disse Blade. — Tre Bind ere hidtil udkomne.*)

*) Geschichte des deutschen Volkes seit dem Ausgange des Mittelalters. Von Johannes Janssen. Freiburg im Breisgau. Herdersche Verlagshandlung.

De to første Bind omfatte Tiden fra omtrent 1451 til 1525 og bevise, at Forfatteren har paa en glimrende Maade løst den Opgave, som han har stillet sig. Han skildrer hverken blotte tyske Helte- og Statsbedrifter, eller tyske Krige og Felttog; heller ikke bringer han blot et Stykke Kirke- eller Religionshistorie. Nei, hans Værk er i Sandhed *en Skildring af det tyske Folk*, der opfatter og fremstiller alle Retninger af dets Liv — Religion, Politik, Videnskab, Ret, Brug og Skik, dets Knnst, dets økonomiske og sociale Liv i levende Sammenhæng. De fortrinligste monographiske Specialforskninger over alle disse Enkeltheder har Forfatteren sammenlignet med den hidtilværende almindelige Historieskrivnings Resultater, paany prøvet dem efter Originalacterne, de samtidige Documenter, Forfattere og historiske Mindesmærker, og af disse med forbausende Flid og skarp, objectiv Kritik sammensat sin Historie, fuldstændiggjort den med Hjælp af et righoldigt, tidligere ukjendt eller ubenyttet Kildemateriale, og endelig skrevet næsten heelt og holdent med de Samtidiges egne Ord, ud af den vedkommende Tid selv, med upartisk Benyttelse af de forskjællige Beretninger og Bedømmelser, og med den livlige Umiddelbarhed, som taler ud af Kilderne selv. Med større Paalidelighed, Sandhed og Objectivitet kan man ikke skrive Historie. Hvo der i denne omhyggelige Tilslutning til Kilderne kun vil see en blot Compilation: habeat sibi, han har intet Begreb om Historieskrivning efter Kilderne. Endnu uretfærdigere er Bebreidelsen for tendentiøs Fremstilling, til hvis Udbredelse man har misbrugt det første Binds Udgivelse i Hefter.

Erster Band. Die allgemeinen Zustände des deutschen Volkes beim Ausgang des Mittelalters. Fünfte Auflage. 1879.

Zweiter Band Zustände des deutschen Volkes seit dem Beginn der politisch-kirchlichen Revolution bis zum Ausgang der socialen Revolution von 1525. Vierter Abdruck. 1879.

Dritter Band. Die politisch-kirchliche Revolution der Fürsten und Städte und ihre Folgen für Volk und Reich bis zum sogen. Augsburger Religionsfrieden von 1555. — 1881.

Hr. Janssen skildrer den saakaldte Reformationsperiode mere efter protestantiske, end efter katolske Kilder og Vidner. Næsten Side for Side lader han Protestanterne tale, selve Protestantismens Ophavsmænd, dens Velyndere, Tilhængere og Udbredere, dens troende og vantroende Sildeføddinger. Ingen under han større Talefrihed end Luther selv. Han har ikke nøiedes med at studere Manden og hans Værker efter anden Haands Vidnesbyrd; han har gjort sig fortrolig med ham selv og paa en vis Maade gennemlevet hele Tiden under Led-sagelse af hans Værker, Flyveskrivter og Breve. Dersom en saa upartisk Undersøgelse har tilintetgjort baade den gammel-protestantiske Reformationslegende og den liberale Reformationsmythus, saa bærer ikke Historieforskeren Skylden derfor. Protestantiske Forskere ere i talrige Monographier komne til det samme Resultat, som betegnes ved det andet Binds Specialitet: *„Det tyske Folks Tilstand fra den politisk-kirkelige Revolutions Begyndelse indtil den sociale Revolutions Slutning i 1525.“* Revolution — ikke Reformation! var det saakaldte Reformationsværk, og det Revolution i den Forstand, som udtrykkes i det af Droysen laante Motto: *Aldrig har der været en Revolution, som dybere har oprørt, skrækkeligere ødelagt og holdt en mere afgjørende Dom over Alt. Som med et eneste Slag var Alt opløst og draget i Tvivl, først i Menneskenes Tanker, dernæst i hurtig fremskridende Flugt i Tilstandene, i al Tugt og Orden. Alt, saavel det Aandelige som det Verdslige, var kommet ud af sine Fuger og blevet til et Chaos.“*

Hermed betegnes tildeels den Opgaves Vanskelighed, som det her foreliggende andet Bind skulde løse, men tillige dets store Værd. Endnu har Ingen saa grundigt og med saa megen Omsigt opredet hint revolutionære Chaos' forvirrede Traade som det her skeer, saa at den Ulærde uden stor Opoffrelse af Tid kan fuldstændigt orientere sig derover, og Grandskeren finder Træk efter Træk beviist ud af den til Grund liggende Kildeliteratur.

Hidtil har intet Værk saa omfattende og authentisk stadfæstet og for Enhver saa fatteligt fremstillet hint Droydens Ord. At et saadant Værk har den høieste Betydning ogsaa for den katholske Apologetik og Nutidens religiøse Hovedspørgsmaal, er haandgribeligt. Netop fordi Hr. Janssen i saa stor Omfang har benyttet protestantiske Kilder og Forskninger, har den katholske Apologet faaet et udbredt Beviismateriale til sin Raadighed, hvilket Modstanderen ikke kan unddrage sig uden at komme i Modsigelse med den objective historiske Sandhed. Og paa den anden Side tilintetgjør det samme Kildemateriale den gamle Fordøm om den saakaldte Reformationsværks guddommelige Berettigelse eller politiske og videnskabelige Gavnlighed. Vi ville forsøge paa at vise dette Værks Betydning i denne Henseende ved at fremhæve nogle Hovedpunkter.

1. Fremfor Alt har Hr. Janssen i sit første Bind berøvet den protestantiske Reformationslegende dens Underlag — nemlig den Forestilling, at den sidste Deel af Middelalderen for Tydsklands Vedkommende har været en Tid, der var indhyllet i det dybeste Mørke og nedsunken i aandelig Trældom og Slappelse, videnskabelig Stagnation, religiøst Forfald og fuldstændig Forkommenhed. Ved at samle talløse adspredte Data og Beretninger har han slaaende godtgjort, at Tiden fra det 15de Aarhundredes Midte indtil det 16des Begyndelse for den tyske Kirkes Vedkommende har været en Tid, hvori det kirkelige Liv netop blomstrede og en velsignelsesrig Reform tilstræbtes, at *følgelig en Reformation paa det religiøse og videnskabelige Livs Omraade, hvilken den protestantiske Legende pleier at betegne som Luthers providentielle Opgave, i det 16de Aarhundredes Begyndelse har været en aldeles overflødig Ting.* En gennemgribende Fornyelse af det tyske Aandsliv var altsaa allerede fuldbyrdet. Kirken fortsatte den ved sin utrættelige Virksomhed i Concilier, i Sjælesorgen, i Videnskaben og Opdragelsen, ved Udfoldelsen

af en Charitas (Kjærlighed), som ikke staar tilbage for Christendommens skjønneste Tider.

„Det var“, saaledes kunde Historikeren i et Tilbageblik sammenfatte sine Forskninger Resultat, „baade en Tid, hvori en alle Classer af Folket omfattende og sig stedse mere udbredende og dybere gaaende Dannelse kundgjorde sig ved videnskabelige og kunstneriske Frembringelser, der vidne om en beundringsværdig Energi. Ved katechetisk Undervisning, ved Prædiken, ved Oversættelser af den h. Skrift, ved de forskjelligste Slags Underviisnings- og Opbyggelsesbøger blev der ivrigt sørgt for religiøs Underviisning og det religiøse Livs Fremme; i de lavere Skoler og i de lærde Middelskoler blev der vundet et fast Grundlag for Folkets Opdragelse; Høiskolerne opnaede en tidligere ikke anet Blomstring og bleve Brændpunkter for al aandelig Virksomhed. Endnu mere end Videnskaben blomstrede den paa et religiøst og folkeligt Grundlag sig udviklende Kunst, som omgav det kirkelige, offentlige og huuslige Liv med de værdigste Frembringelser, og aabenbarede især i den christelige Eenhedsfølelses storartede og gribende Værker det tyske Væsens og den tyske Charakteers inderste Kjerne.

Bibelen behøvede altsaa ikke at blive „fremdraget fra Bænken“, hvorunder Luther paastod, at den saa længe havde ligget; evangelisk Sind og Fromhed ikke at opvækkes af Graven, den videnskabelige Stræben ikke at befries fra det dybeste Mørkes Lænker. Som Religion, Fromhed, Kjærlighed til Medmennesket, saaledes glædede sig ogsaa Theologi, Philosophi, Sprogkyndighed, Kunst, ja ogsaa de exacte Videnskaber og de mekaniske Kunster ved en stedse fremskridende Udvikling. En Reformationsbevægelse, som stillede sig i Modsætning til et saa blomstrende Aandsliv, maa allerede forud vise sig i et meget tvetydigt og betænkeligt Lys.

2. Denne Slutning bliver stadfæstet ved et andet, ikke mindre betydningsfuldt Resultat. Janssen beviser

nemlig, at den omtalte *Reformationsbevægelse* ikke fremgik af en Fordybelse og indre Styrkelse af det religiøse Aandsliv, men af den til Hedenskabet heldende *ynge tyske Humanismes overfladiske og irreligiøse Aandsretning*. Det andet Bind begynder med Fremstillingen af den yngre tyske Humanistskole (Side 1—36). I Spidsen for den møder os først som den meest beundrede *Erasmus af Rotterdam*, „det 16de Aarhundredes Voltaire“, en Mand med ganske overordenlige Evner. Som Kjender af den classiske Oldtid overtraf han alle sine Samtidige, og blev paa Grund deraf næsten forgudet af de fleste Lærde; han var en glimrende Rhetor, en skarp Satiriker, en aandrig Literat og Bogkjender — men allerede tidligt blottet for Holdning baade i Henseende til Tro, indre Sædelighed og videnskabelig Grundighed, hverken en gjenemdannet Theolog, eller en grundig Philosoph, langt mindre endnu en Charakter. Istedetfor at betragte de classiske Studier som et blot Middel til Aandens Dannelsen, havde han gjort dem til dens Maal, Formen til Væsenet, den antike Aand til Idealet. Derved kom han med Nødvendighed i Strid med den christelige Videnskab, og, led og kjed af den christelige Humanisme, begynder han Kampen imod den, mere i Skjemt og Leg end med strategisk Energi. Hans Vaaben er hans eget Væsen; han optræder som frivol, overfladisk Skjønaand, og falder ikke aabenbart fra. Af Forfængelighed og Selvsyge beiler han til de kirkelige Myndigheders Gunst; men han virker derved blot desto mere ødelæggende. Under det forførende Skin af høiere Dannelsen og dybere Videnskabelighed, bringer han de kirkelige Grundsætninger, Skolastiken, Ordenslivet, den christelige Fromhed, det christelige Folks praktiske Troesliv, den kirkelige Myndighed og dens Primat, ja Kirken selv i Vanrygte, bortvender en anseelig Deel af den lærde Verden fra den ægte christelige Dannelsen til sin frivole, halvt hedenske Verdensanskuelse og slappe Moral, deler derved Videnskabens i to Leire og betænker sig ikke paa at ophøie sine

fade, rationalistiske Ideer som „ny Dannelse, christelig Philosophi og sand theologisk Videnskab“ til Fremtidens meget lovende Program. Blændet af hans Tales glimrende Farvepragt, strømmer Ungdommen massevis til ham, de Lærde forgude ham, — endog Mænd som Ulrik Zasins lade sig bedaare af hans Glands. Overdreven Lovpriseri, Spottelyst, Phrasemageri, Intrige, Skinsyge, Erotik og Løstgighed karakterisere hans ivrigste Dyrkeres poetiske Kreds. Som Drankere overgaae de deres italienske Laugsbrødre, i andre Laster gjorde de dem det idetmindste efter, i deres Digte søge de at overbyde den hedenske Oldtids Obscönitet. Om sine humanistiske Venners skammeligste Forseelser udtaler sig Mutian, deres Hoved og Fører, med en Cynisme, mod hvilken Oldtidens Erotikere næsten kunne gjælde for ærbare. Fra saadanne Mænds Clique, for hvilke Utugt var Spøg, lyder stedse høiere og i stedse videre Kredse Felt-raabet mod Munke og Nonner, mod Faste og Abstinent, mod Valfarter og Gudstjeneste, samt mod Christendommens ærværdigste Troeslærdomme. De danne den saakaldte Reformations Ynglested og Arne. Ved dem bliver Høiskolen (Universitetet) i Erfurt, hidtil en af de dygtigste Planteskoler for kirkelig Videnskab, det første Støttepunkt for en uafslædig Kamp mod den, mod det kirkelige Liv, mod Kirken selv. Den Reuchlinske Strid (S. 37—66) giver Choret af de revolutionære Libellister, literære Fuskere og Parasiter den ønskede Leilighed til samtidigt at concentrere deres Angreb mod Scholastiken og Ordenslivet. Som deres indflydelsesrigeste Taler betræder en *Hutten* Skuepladsen, en forfalden, forløben Ridder, en adelig Proletarier og derfor Revolutionær fra Top til Taa, en smigrende Parasit ved Biskoppen af Mainz's Bord, men brændende af Begjærighed efter at foraarsage en Brand, som skal ødelægge hele den bestaaende Orden, den kirkelige saavel som den politiske. Ved denne Omvæltning har han Intet at tabe, men Alt at vinde. Hans Satirer og Skandskrivter fænge i de overfladiske

og ophidsede Aander. Ungdommen tiljubler ham. Den af den nye Humanisme blændede Ærkebiskop af Mainz understøtter paa alle Maader den revolutionære Ophidselse. Afladsprædikerne for Peterskirken hidføre endelig den med Længsel forventede Anledning til at begynde Kampen mod det kirkelige Dogma selv. Dette er den tyske kirkelige Adsplittelses egenlige Oprindelse. Kampen gjaldt paa ingen Maade Sædernes Forbedring eller utaalelige Misbrugs Afskaffelse.

3. *Ligesom denne Bevægelses Oprindelse, saaledes var ogsaa dens Charakter i dens Ophavsmænd og Ledere. De mangle i enhver Henseende fuldstændigt den Hellighed og de overnaturlige Gaver, som man maa fordre af en Religionsstifter og Reformator som Legitimation for hans guddommelige Sendelse.* „Luther og Hutten“ — saaledes lyder det følgende Afsnits Overskrift. Den Enc brændemærket ved en Sygdom, der betegner ham som Lastens Slave; og den Anden? — hvor skaansomt end Hr. Janssen omgaaes med Luther, saa er det dog et uendelig sørgeligt og mørkt Charakterbillede, som fremgaaer af Luthers egne Bekjendelser. Luther, alt i sin tidlige Ungdom ved Elendighed og Forældrenes Mishandling opdragen til at blive et Misfoster, kommer ved sine første Studier paa den nyere Humanismes Afveie. Classikerne, ikke Bibelen, ere hans Ynglingslæsning; den sidste kjender han kun Lidet til. Den Phrase: „Intet er saa herligt her paa Jorden som Kvindekjærlighed for den, hvem den bliver til Deel,“ indpræger sig tidligt og uudsletteligt i hans Aand. Vaklende imellem vild Lystighed og mørk Melancholi, styrter han sig uden indre Kald — under to Dødsfalds forvirrende Indtryk og i Fortvivlelse over sig selv — ind i Ordenslivet, slæber Virgil og Plautus med sig i Cellen, unddrager sig ved Særhed og Ulydighed Lydighedens Velsignelse, nedsynker i et Hav af pinlige Skrupler, forsøger paa, ved egen Kraft at storme Himlen og styrter efter sin frugtesløse Kæmpen tilbage i den

dybeste Modløshed. I disse selvgjorte Sjølekvaler, i hvilke han ved sin Indesluttethed afviser enhver Læge, udklækker han nu sin egen Theologi — en sand *Fortvivlelsens Theologi*. „Havde han hidtil formastelig stillet paa sin egen Kraft, og af egen Kraft villet blive fri for Synd og salig, saa vilde han derimod nu opnaae sin Frelse, uden egen Medvirkning ved sin Retfærdiggjørelse og Saliggjørelse. Han begyndte at troe, at Mennesket, som Følge af Arvesynden, heelt og holdent er blevet ondt, og ikke besidder fri Villie, at al menneskelig Gjøren, ogsaa den som har det Gode til Gjenstand, er en Udstrømning af dets onde Villie, og følgelig for Guds Dom ikke er andet end Dødssynd, og at Mennesket ene ved Troen kan blive saligt.“ Denne af Sindssygdøm oprundne Retfærdiggjørelseslære bliver ham til Eet og Alt, til Christendommens Hovedartikel — til „Evangeliet“. Langsomt og fuld af Spænding: hvad Publikum vil sige til hans „paradoxe“ Sætninger, bringer han dem først (i Aarene 1512—1516) i Skolen og Disputeersalen, dernæst paa Prædikestolen for Folket (1517), derpaa, efter alt at have vundet hele den Wittenbergske Høiskole for dem, for hele Tydscklands Forum. Hvad der karakteriserer hans videre Optræden, er mindre beregnet Politik, end lidenskabelig Fanatisme og rastløs Agitation, der forøvrigt endnu regner med Tidsforholdene og ikke altid gaaer den lige Vei. (Fortsættes.)

Hans Kones Aske.*)

Det var en ret fidel udseende Person, temmelig velnæret, med en Næse, der ved sin Farve forraadte en vis Forkjærlighed for stærkere Drikke end Vand, og med

*) Efter „Hamburger Kirchenblatt“.

en Mine af største Selvtilfredshed, der for kort Tid siden betraadte Redactionslokalet for en Tidende i San Francisco i America, ønskede den tilstedeværende Redaktør God Morgen, offererede en Cigar, der, da den saae temmelig tillidsvækkende ud, naturligvis blev modtaget, og begyndte følgende Samtale:

„Siig mig engang, ærede Ven, hvad mener De egentlig om at indføre det nu saa ivrigt anbefalede Project, Ligbrændingen, hos os?“

„Nu, hvad skal man sige dertil. Sagen hører jo hjemme i det moderne Fremskridt, lød den moderne Avis-skrivers Svar.

„Saa, mener De!“ svarede Besøgeren i en betænk-som Tone. „Hvad mig angaaer, saa har jeg med en af disse Ligbrændingsanstalter virkelig gjort mærkværdige Erfaringer. Sagen vil formodentlig interessere Dem; De kunde maaske skrive en Artikel derom til Oplysning for Folket.“

Pennemanden opmuntrede den Rødnæsedede til videre Fortælling.

„De maa vide,“ vedblev denne, „jeg levede tidligere i New-Orleans og havde den Ulykke at miste min Ægte-halvdeel ved Døden. Da hun døde, var der just megen Tale om et kort iforveien grundet Ligbrændings-Selskab, og min elskede Kone, der hyldede „Fremskridtet“, hvortil ogsaa Ligforbrænding hører, tog paa Dødsengen det Løfte af mig, at lade hendes uddelige Deel stige op i de Saliges Rige, men at brænde hendes Legeme. „Hvor melankolsk-behageligt vilde det ikke være,“ stønnede hun endnu, førend hendes Mund for bestandig forstummede, „naar jeg altid bar dens Aske, der havde været mig det kjæreste paa Jorden, omkring med mig, hvor jeg end drog hen i Verden — naturligvis i en Daase, som De nok kan tænke.“

„Og De har holdt Løftet?“

„Forstaaer sig af sig selv! Det var hendes sidste Ønske, og saa tænkte jeg ogsaa, at Lutringsprocessen i

Bagerovnen — Ligbrændingsapparatet vilde jeg sige — ikke kunde skade hende; dog lad det være! Kort og godt, jeg sendte Liget paa en Hjulbør ril Forbrændingsanstalten, beholdt en Kvittring, saae min Kone saa at sige gaae op i Røg, og fik to Dage derefter en siirlig lille Porcellainsurne fuld af Aske: de jordiske Rester af mine Børns Moder, duftende af Violer, og Laaget smykket med en Rosasløife.

„Nu, det var jo meget smukt! afbrød den moderne Avisskriver, som af Rørelse næsten fik Taarer i Øinene, Fortælleren.

„Ja“, vedblev denne, „først gjorde Sagen mig megen Spas, men efterhaanden viste sig ogsaa Skyggesiderne, om man saa maa sige. Jeg havde Urnen med min salig Kones Aske i Begyndelsen staaende i Stadsstuen, indtil sluttelig Nødvendigheden tvang mig til at gemme den. Ingen kunde gjætte, hvilket kosteligt Indhold Urnen gjemte. Enhver lukkede den op, og Nogle holdt min uforglemmelige Kones jordiske Levninger, formedelst den stærke Violduft, for Parfume, Andre endog for Tandpulver.“

„Det maa rigtignok have været temmelig ubehageligt,“ bemærkede Tilhøreren.

„Ubehageligt — det skulde jeg mene! Men det var endnu langt fra det Værste. Jeg var imidlertid flyttet over til New-York.“

„Og, hvad jeg vilde sige,“ vedblev han, idet han opmandede sig, „var dette: Henved et Aar efter at min Kone saa at sige var bleven lagt i Aske, befandt jeg mig atter i New-Orleans. Tilfældigvis traf jeg ved en Banket sammen med Høiovnens — jeg vilde sige Ligbrændingsanstaltens Driftsdirectør — og den gode Mand drak ved denne Leilighed saa Meget, at der ikke blev andet for, end at bringe min gamle Bekjendt hjem. Underveis maatte vi endnu to eller tre Gange tage ind for at styrke os, og Resultatet var, at han blev meget snakkesalig og meddeelte mig alle det Selskabs Hemmeligheder,

i hvis Tjeneste han stod, — med et Ord, dets hele Svindel.“

„Aha, nu kommer det,“ afbrød Avisskriveren, idet han fornøjet gned sine Hænder.

„Ja vel,“ vedblev Fortælleren. „Han tilstod ganske aabent, at de til Selskabet overgivne Døde, slet ikke blev brændte! Ligene blev kun for et Syns Skyld lagte i Ovn, faldt igjennem et Hul ned i sammes Underdeel og blev i Nat og Taage skaffede hen til Medicin-Studenterne, der betale dem dyrt.“

„Du min gode . . .! — og Asken?“

„Mulæsel-Aske er det — Intet andet end Mulæsel-Aske! Banden havde altid nogle kreperede Mulæsler ved Haanden; og saasomt et Lig skulde brændes, blev et Stykke hakket af og kastet ind i Ovn; af Lugten kunde man sandelig ikke skjælnes, om et Menneske eller et Mulæsel stegtes i Ovn. For et Mulæsels Aske betalte de sørgende Efterladte da den Ubetydelighed af 25 Dollars! — Naa, hvad siger De nu om Ligbrændingen?“ tilføiede den bedragne Enkemand triumferende.

Redaktøren sad maalløs.

„Altsaa den Aske, som De vedvarende har slæbt om med —“

„Var Mulæsel-Aske, ikke Andet. De kan forestille Dem mine Følelser, da den berusede Mand gjorde mig disse Afsløringer, og jeg kom til den Overbeviisning, at jeg havde slæbt en Urne fuld af brændte Knokkelrester af et saadant Dyr om med mig i den halve Verden.“

„De har da naturligviis strax kastet den bort?“ bemærkede Redaktøren i en Tone, som om det var Noget, der ganske fulgte af sig selv, og som om hans Spørgsmaal derfor var fuldstændig overflødig.

„Det just ikke,“ svarede Enkemanden, idet han viskede en Taare af det venstre Øie; „De maa vide: jo mere jeg overlagde Sagen, desto mere kom jeg til den Overbeviisning, at det dog ikke var saa ganske ueffent med bemeldte Dyrs Aske. Min gode Kone var nemlig

ganske forførdelig stædig, og saa bevarer jeg da til evig Amindelse om hendes Charakteregenheder endnu bestandig Mulæsel-Asken.“

Et dybt Suk trængte sig frem fra Enkemandens Bryst, men han lod sig ikke overvælde af sin Smerte, tændte en ny Cigar og anbefalede sig med den opløftende Bevidsthed, ved sit eget Exempel at have advaret Menneskeheden mod Indførelsen af en farlig Nyhed, som han paa en vis Maade var bleven Martyr for.

Kirkelige Efterretninger.

Elberfeld. Den 6. August fandt der i det saakaldte „protestantiske Rom“ atter Laurentiusprocessionen Sted. Tusinde og atter tusinde Anderledestroende havde opstillet sig for at see den, og allevegne blev en værdig Holdning iegttaget. Vor By har 20,000 Katholiker blandt 100,000 Ikkekatholiker.

Belgien. For et Aar siden bleve Ordensfolk, der bestyrede en Skole i Brügge, fordrevne. Den nye Skole, som Dompræsten strax oprettede, tæller 1250 Børn mere end den forrige.

England. I Bognor i Sussex er et nyt Serviterkloster med dets skønne Kirke blevet aabnet. Tilstede vare den Høiærv. Biskop Vistue af Portsmouth og Hertugen af Norfolk.

— Assisteret af Biskopperne af Southwark og Amyclæ consecrerede Cardinal-Ærkebiskop Manning den ærværdige Benedictiner-Pater J. Edmund Luch til Biskop af Auckland i Nyseeland.

Den h. Dositheus, Munk.

6te Aarhundrede.

Dositheus blev opdraget i Pragt og beklædte en høi Stilling ved den keiserlige Hær; men om Religionen havde han aldrig havt mindste Begreb. Da han en Dag i Jerusalem saae et Maleri, der forestillede Helvede, og søgte at udgrunde Betydningen, viste sig en lysende Skikkelse for ham, som forklarede ham Meningen deraf. Hans Venner mærkede snart en Forandring i hans Levevis, og en af dem ytrede spøgende. „Vil Du leve saaledes, da gaa hellere i Kloster!“ En af dem førte ham til den h. Seridons Kloster. Da denne saae Dositheus i hans Krigsdragt spurgte han ham, hvad han ønskede, men fik kun det Svar: „Jeg vil frelse min Sjæl.“ Dositheus bemærkede tillige, at hans svage Helbred ikke tillod ham strænge Bodsøvelser, men des mere vilde han stræbe efter den indre Spægelse. Med exempelløs Iver øvede han nu Lydighedens Dyd; men en tærende Sygdom førte ham langtsom Døden imøde. Paa Dødslejet sagde han til den h. Barsanufius: „Befal mig at dø, jeg kan ikke længer bære Smerterne.“ Denne svarede: „En Smule Taalmodighed! Timen nærmer sig, da Gud vil øve Barmhjærtighed mod Dig!“ Dositheus sagde: „Min Fader, jeg kan ikke længer leve.“ Barsanufius svarede: „Drag bort i Fred! træd hen for den h. Trefoldighed og bed for os!“ Saaledes udaandede Dositheus.

Lydighedens Løn.

Der gives mange Maader at spæge vor Villie paa, men sædvanligt beholde vi dog Friheden til at vælge. Dog Lydigheden berøver os ogsaa denne Frihed. Lader os gribe enhver Lejlighed til at bringe Gud dette Offer, thi Han har jo ogsaa bragt os Sin Villie til Offer!

„Den h. Dositheus' Exempel viser os, hvor stor den Fortjeneste er, der erhverves ved Villiens Spægelse. Skjøndt han tidligere ikke engang havde kjendt Guds Navn, naaede han dog ved sin Lydighed i kort Tid en høi Grad af Fuldkommenhed.“

(H. Dorotheus.)

Efter den h. Dositheus' Død sagde hans Medbrødre: „Dositheus har aldrig forrettet store Bodsøvelser; hvorfor mon Fader Barsanufius anraaber ham om Forbøn, som om han allerede var i Himlen?“ Men en gammel Eneboer, der havde bedet Gud om at lade ham skue de hensovede Brødres Glorie, saae dem alle i himmelsk Glands, og blandt de høit bedagede Mænd var der ogsaa en ung Novice. Paa hans Beskrivelse kjendte Munkene den h. Dositheus, og bleve saaledes overbeviste om, at et kort Liv fuldt af heltmodig Lydighed, opveier mange Aars selvvalgte Bodsøvelser.

„Lydighed er bedre end Offer.“

(1 Sam. 15, 22.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Sondagen den 17. September. 16. Søndag efter PIntse. Marlæ syv Smerter. 18. M. Joseph af Cupertino. — 19. Tl. Januarius og Lidelsesfæller, Mart. — 20. O. (Fastedag) Eustachius og Lidelsesfæller, Mart. — 21. To. Matthæus, Apostel og Evangelist. — 22. F. (Fastedag) Thomas af Villanova, Biskop. — 23. L. (Fastedag) Linus, Pave og Mart.

Onsdagen d. 20., Fredagen d. 22. og Lørdagen d. 23. Septbr. ere befalede Tamper-Fastedage.

Søndagen den 24. September. 17de Søndag efter PIntse. Kirkevielsesfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skrifтетimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 38. Fredagen den 22. September. 1882.

Indhold: Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. Kirkelige Efterretninger: Cöln, Essen, Elberfeld, America, Ostindien, China, Australien. Den h. Augusta. Den h. Johannes Climacus.

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.

(Fortsat.)

I sine Theser mod Tetzels gaver han sig endnu Skin af at ville underkaste sig Pavens og Kirkens Dom, og lader, som om det blot gjaldt Afladens Misbrug; men det fuldstændige Brud med Kirken var hos ham en allerede afgjort Sag, og allerede førend Banstraalen traf ham, havde han alt forberedt den ved Læren om den usynlige Kirke. Saasnart Hussiterne i October 1519 hilste ham som Broder og Collega, griber han glad den udrakte Haand og kommer faa Maaneder derefter til den Erkjendelse, at han selv er Hussit. Da tillige hele Humanisternes Chor med Begeistring tiljubler ham, og det

oprørske Rigsridderskab lover ham Beskyttelse og Held, da viger Menneskefrygten; med Bevidsthed opplanter han Oprørets Fane og undseer sig ikke ved at bebude sin Ven *Spalatin* Religionskrigen (Februar 1520): „Jeg besværges Dig — saasandt Du ret forstaaer Evangeliet, saa tro ikke, at dets Sag kan udføres uden Tumult, Forargelse og Oprør: Guds Ord er et Sværd, det er en Krig, er Forstyrrelse, er Forargelse, er Fordærvelse, er Gift, og, som Amos siger: som Bjørnen paa Veien og som Løvinden i Skoven, saaledes møder det Ephraims Sønner.“ Nu kjender hans Lidenskabelighed ingen Grændser mere. Ord og Skrivt blive lige hensynsløse. Rasende stormer han mod „gode Gjerninger“ og Sacramenter, mod Biskopper og Paven, mod Kirkens Grundforfatning; men da paa Rigsdagen i Worms den ydre Fremgang for et Øieblik bliver ham tvivlsom, viser han sig forsagt. Dog, hans Tilhængeres materielle Magt opliver igjen hans Mod. Hans Fanatisme hjælper ham ogsaa for Øieblikket ud over de Samvittighedsskrupler, der martre ham paa Wartburg. Imidlertid kaste disse Samvittighedsnag og hans egne Udtalelser om sit Værk et meget betænkeligt Lys paa hans Charakter.

Han var sig bevidst, at han arbeidede paa en almindelig Omvæltning; men „at forandre al aandelig og menneskelig Orden i *Modsætning til alle Menneskers Fornuft*“, det syntes ham dog at være „en høist mærkværdig og stor Sag“. „O, med hvor stor Umage og Anstrenge, ogsaa med velgrundet hellig Skrivt,“ saaledes skrev han den 25de November 1521 til Augustinerne i Wittenberg, „har jeg dog næppe kunnet retfærdiggjøre min egen Samvittighed deri, at jeg, et eneste Menneske, har vovet at optræde mod Paven, at ansee ham for Antichristen, Biskopperne for hans Apostle, Høiskolerne for hans Horehuse. Hvor ofte har mit Hjerte skjælvet, straffet mig og forkastet mig deres eneste og stærkeste Argument: Du alene er altsaa klog? Skulde alle Andre fare vild, og have faret vild i en saa lang Tid? Hvad — om det er

Dig, som er i Vildfarelse, og *forfører* saa mange Menne-
sker, som alle ville blive evigt fordømte“? Skjøndt vold-
somt undertrykte, vende disse Ængstelser, atter og atter,
ja lige til hans Alderdom, igjen tilbage. Den samme
indre Stemme spørger ham, hvem der havde kaldet ham
til at prædike Evangeliet paa en Maade, „som i mange
hundrede Aar sikkerlig ingen Biskop eller Helgen nogen-
sinde har fordristet sig til?“ „Hvad — om Gud ikke
fandt Behag deri, og I kom til at bære Ansvar for alle
de Sjæle, som I have forført?“ „Ingen troer,“ til-
stod han, „hvor stor en Forargelse dette er, og hvor høj-
ligt Saadant maa støde Enhver for Hovedet, som det
ogsaa ofte er hændet mig selv, — at man skal lære og
troe Noget mod Fædrene. Item, naar man seer, at saa
mange fortræffelige, forstandige og lærde Mænd, *ja, den
bedste og største Deel af Verden* har saaledes troet og
lært, desuden endnu saa mange hellige Mænd, som
Ambrosius, Hieronymus og Augustinus“. „Kommer der-
til endnu Ulykkesraabet, at de skrige: Kirken, Kirken!
det krænker En allermeest. Thi det er i Sandhed en
vanskelig Sag, i disse Ting at kunne overvinde sit eget
Hjerte og afvige fra de Mænd, som have stor Anseelse
og føre et saa helligt Navn, ja fra *Kirken selv*, og ikke
mere stole eller troe paa *dens Lære*.“ Han siger selv, at
han „ofte bliver angst og bange for, at han har lært
urigtigt, sønderrevet Kirkens forrige Tilstand, der under
Pavedømmet havde været stille og fredelig, og ved sin
Lære fremkaldt megen Forargelse, Splid og Secter.

Medens han i de for Offenligheden bestemte Skriv-
ter bærer den største Tillidsfuldhed tilskue, klager han i
fortrolige Selvbekjendelser endnu 20 Aar efter: „Jeg
undres over, at jeg selv ikke kan troe denne Lære; jeg
er i den Henseende min egen Fjende, medens dog alle
mine Disciple mene, at de forstaae den indtil den mindste
Tøddel.“ „Antonius Musa, Sognepræst i Rochlitz“, skri-
ver Luthers Lovtaler Mathesius, „siger mig: han havde
engang hjertelig klaget for Doctoren, *at han selv ikke*

kunde troe, hvad han prædikede for Andre.“ „Gud være Lov og Tak! havde Doctoren svaret. at det gaaer ogsaa andre Folk saaledes; jeg meente. at *det hændtes mig alene!*“ Hans Samvittighedsnag plagede ham ofte i den Grad, at han følte sig saa afkræftet og martret over hele Kroppen, at han næppe kunde sukke og aande, at intet Menneske kunde trøste ham, og han sagde til sig selv: „*Er jeg da den Eneste, der maa være saa bedrøvet i Aanden og anfægtes saa haardt? O, hvor saae jeg da gruelige Syner og Spøgelse!* Ofte har jeg i mine Anfægtelser forundret mig over, at jeg endnu havde et Stykke af mit Hjerte i Livet . . . Havde en Anden skullet lide de Anfægtelser, som jeg har lidt, saa vilde han for længe siden været død . . . De største og sværeste jeg har havt, komme fra mine Prædikener, saa jeg tænkte: Hele dette Uvæsen er dit Værk! Under Anfægtelsen har jeg ofte befundet mig i Helvede, indtil Gud igjen drog mig ud deraf og trøstede mig . . . *Den sørgmodige Aand er Samvittigheden selv.*“ Hvorledes han nedkæmpede Samvittighedens Varselsraab, derom giver det Raad Oplysning, som han gav sine paa lignende Maade plagede Venner, nemlig at troe og paakalde Christus, men ogsaa, som han selv i Anfægtelsens, Sørgmodighedens og Fortvivlelsens Tilstand med Held havde prøvet, at man skulde rigeligere drikke, spille, spøge, ja endog begaae en Synd for at ærgre Satan; at man skulde fordrive de sataniske Tanker med andre Tanker, saasom ved at tænke paa en smuk Pige, paa Penge eller paa en Ruus, eller ophidse sig selv til lidenskabelig Vrede. Det Sidste især blev hans bestandige Praxis: „Skjæld blot dygtigt!“ Kunde han ikke bede, saa forestillede han sig *Paven* med al hans Ormevrimmel“; derved „blev han varm, saa han brændte af Vrede og Had“, og hans Bøn hidsig. „Jeg vil skjælde og bande disse Niddinger, indtil jeg ligger i min Grav, og de skulle aldrig mere høre noget godt Ord fra mig. Jeg vil ringe dem til Graven med min Lynen og Tordnen. Thi jeg kan ikke bede uden at

bande. Skal jeg sige: „Helliget vorde dit Navn,“ saa maa jeg tilføie: „Forbandet, fordømt, skamskjændet vorde Papisternes Navne“. Skal jeg sige: „Til os komme dit Rige,“ saa maa jeg tilføie: „Forbandet, fordømt, udryddet vorde Pavedømmet.“ Sandelig, saaledes beder jeg alle Dage med Munden og med Hjertet uden Afladelse.

Saaledes prækede han ikke blot uforsonlig Krig mod Pavedømmet og dets „eingeteufelte, durchteufelte og überteufelte Hjerter og Løgnmunde,“ men ogsaa mod Jøderne, som „et haardnakket, vantro, stolt, ondt og fortvivlet Folk“ — en „Ondskabens Grundsuppe“. Saaledes arbeidede han sig altid mere og mere ind i hin endeløse Politik, om hvilken Willibald Pirkheimer dømte, at Luther syntes ham, „med sin frække, kaade Tunge fuldstændigt at være geraadet i Vanvid, eller at ledes af den onde Aand.“ „Luther agter ingen Grændser,“ siger Bullinger, „hvad han skriver, er næsten Alt ikke Andet end Larmen og Skjælden . . . Det er klart og aabenbart og desværre unægteligt, at Ingen nogensinde har skrevet vildere, grovere og usømmeligere og mere stridende mod christelig Tugt og Beskedenhed om Troesanliggender og andre vigtige og alvorlige Ting, end Luther. Han anstrænger sig for at overbyde sig selv i Skjældsord.“ Ligesaa lyde Ulrich Zasius' og Andres Udtalelser. Men denne rædsomme Lidenskabelighed i Sproget, skjønndt afskyet af alle Dannede, selv blandt Protestanter, fængede desmere blandt Masserne og opustede hin ødelæggende Brand, under hvis rygende Ruiner den apostaserede Munk holdt Bryllup med en forløben Nonne, ubekymret om det Blod, som da endnu flød i Strømme, ubekymret om den Elendighed, som over hele Tydskland stirrede ham imøde — den dyre Frugt af hans overvundne Samvittighedsnag!

4. Efter hele det her omtalte Værks Opfattelse kunde *Luthers Lære* ikke finde den særskilte Fremstilling, som mere er en Opgave for Kirke- og Dogmehisto-

rien; men netop dette maa forøvrigt betragtes som et Fortrin. Hvor berettiget en systematisk Sammenstilling af Luthers Lære end kunde være, den bliver dog altid kun en videnskabelig Fiction, den gjør Indtryk af en systematisk Bygning, som aldrig har været til. Luther har ikke opbygget, men nedrevet og ødelagt. Hans hele Liv og Færd var agitatorisk, og derfor fragmentarisk. Ud af Klostercellen bringer han ikke et fuldstændigt System, men en enkelt, væsenlig negativ Vildfarelse. Under Indflydelsen af en indre Stemning og ydre Forhold, snart fremstormende i Raseri, snart igjen forsagt standsende — men altid lidenskabelig, uddanner han den i forbitret Pennestrød stedse kun i Brudstykker, som Tid og Leilighed medføre det. Hans Theologi forholder sig til den h. Thomas' omtrent som et lidenskabeligt paa Øieblikket beregnet Flyveskrivt til hine ærværdige, videnskabelige Foliaer, paa hvis Indhold mere end et Aartusinde i rolig Udvikling har arbejdet, indtil en stor omfattende Aand gav den den sidste videnskabelige Afrunding. Luther er ikke Theolog, men en *revolutionær Pamphletist* i stor Maalestok, som hans Ven Hutten og hans Efterfølgere Voltaire, Lessing og mange Andre. Det kunde heller ikke være anderledes med en Mand, som kuldkastede hele den bestående kirkelige Videnskab, uden at være sig selv klar over, hvad han vilde sætte i dens Sted. Denne Luthers fragmentariske, hæretiske, nedbrydende og midt i alle Modsigelser dog consequent revolutionære Charakter fremtræder ved Hr. Janssens Behandlingsmaade med fuld objectiv Klarhed. Begyndelsen og Kjernen i Luthers Theologi, *hans Retfærdiggjørelseslære*, er hverken en Aabenbaring eller en philosophisk gjenarbejdet Mening, men et Product af forvirrede Samvittighedstilstande, lidenskabelig Ophidselse, falsk Askese og sjælelig Sygdom. *Han fortvivler om de naturlige Grundlag for al overnaturlig Virksomhed*, om den sunde Menneskeforstand, om den frie Villie; — men dermed er ikke blot al Theologi, men ogsaa al Philosophi

draget i Tvivl, ja endog enhver retlig bestaaende menneskelig og guddommelig Orden. Alt er overansvaret til Individets vilkaarlige Indfald, hvilke han som guddommelige Indskydelser under Navn af „Evangelium“ vil sætte istedetfor den hidtil gjældende Christendom. Denne subjective Tro uden ydre Læremyndighed er aldeles uberegnelig. Luther undseer sig ved at drage Følgeslutningerne; disse førte nemlig med Nødvendighed til alle bestaaende Forholds Opløsning, til Alles Krig mod Alle, til den fuldendte Pessimisme. Han bliver derfor staaende paa Halvveien, bibeholder af den christelige Lære, hvad der for Øieblikket hehager ham, og erklærer det for guddommeligt, d. e. sin Sag for Guds Sag. Han opstiller ingen Troesbekjendelse, men gaar negativt frem — bestrider snart det Ene — snart det Andet, alt som Omstændighederne kræve det. Bort med Aftaden! Bort med Ordenslivet! Bort med de gode Gjerninger! Bort med Paven! Bort med den synlige Kirke! Bort med Biskopperne! Bort med Messe og Sacramenter! Bort med Ægteskabets Uopløselighed! Bort med hele den hierarchiske Orden! Bort med dem, som afvige fra hans Forklaringer! Bort med Sectstifterne! Bort med Bønderne! Han nægter, undergraver, nedriver, fotstyrrer ved talløse Brandskriver, indtil Negationens Aand i selve det sociale Oprør voxer ham over Hovedet: da holder han igjen inde og tager sin Tilflugt til den verdslige Absolutismes Scepter. Først i Sammenhæng med den hele revolutionære Bevægelse, hvis vigtigste Drivfjedere de danne, faae Luthers efter Omstændighederne læmpede Læresætninger og deres praktiske Gjennemførelse deres rette og fuldstændige Forklaring.

5. Endnu mere blegner hans Læres „guddommelige Nimbus, naar man tager dens Udbredelse i Betragtning. De første Forbundsfæller, den fandt, vare Humanisterne. Deres „Literatklubber“ udbredte alle kirkefjendtlige Skrifter, Flyveskrifter og Caricaturer masseviis blandt Folket.

I dette Øiemed sendte de egne Colportører omkring (deriblandt mange forløbne Munke), som gik fra Huus til Huus og ene og alene turde falbyde Oppositionslitteratur. Uhyre stor var Afsætningen af de lutherske Bøger, og ved Siden af dem udkom endnu tusinde Flyveskrivter, Satirer og Pasquiller, som droge tilfelts mod alt Bestaaende i Kirken og i Samfundet. I ingen Periode af den tyske Historie vandt den revolutionære Journalistik en saadan Betydning og Udbredelse, som i hin Tid. Utallige holdt med Luther, ikke af Forkjærlighed for hans dogmatiske Anskuelse, men, som Melanchthon (Corpus Reform. I. 657) vedgaaer, ene og alene fordi de betragtede ham som „Frihedens“ Gjenopretter; thi ved Frihed forstod Enhver Bortryddelsen af Alt, hvad der stod ham iveien, og Opnaaelsen af den attraaede Lykke. Mange af hans Tilhængere havde blot lagt an paa „vild Omvæltning“. For at bringe Samfundet i Oprør undergravede de i Ord og Skrivt Tilliden til den almindelige Sikkerhed, til den af Religion og Samvittighed dannede indre Skranke og til Lovens ydre Skranke. Disse Omvæltningsmænd med Hutten i Spidsen, dannede Agitatorens anden Forbundsragt. Deres staalklædte Arm befriede ham for „Menneskefrygt“, opmuntrede ham under hans vaklende Optræden i Worms, unddrog ham Retfærdighedens Hænder og rustede til Borgerkrigen, for ved Vaabenmagt at skaffe Revolutionen Seir. Hutten tilraabte Adelen og Stæderne:

„Den stolte Adel kalder jeg;
I fromme Stæder, nøler ei:
Hvermand til Daad nu reise sig,
Lad ikke stride ene mig,
Forbarm Jer over Fædres Land
I kjære Tydske, rør Jer Haand!
Begynder Krig for Friheds Ret,
Det er nu Tid, Gud fordrer det!

— — — — —

Vi rydde Overtroen ud,
Tilbageføre Sandheds Gud,
Med denne Sag, skjøndt nok saa god
Ei vil det gaae foruden Blod.
Vi mangle Hest og Harnisk ei,
Sværd, Hellebarder finde sig
Slaaer venlig Maning ikke til,
Vi dem med Iver bruge vil.
Nu gruble Ingen meer herpaa:
Guds Hjælp og Hævn vil med os staa!"

Hvor falsk og tvetydig end Erasmus viste sig i den udbrudte Kamp, saa ydede han dog Luther ikke ringe Bistand, idet han i sine rigtignok mod hans Villie trykte „Axiomer“ erklærede, at „den hele Strid mod Luther hidrørte fra Hadet til de skjønne Videnskaber og fra tyrannisk Anmasselse, medens de bedste og evangelisk-sindede Mennesker følte sig krænkede ikke af Luthers Sætninger, men af den pavelige Bulle“ etc. Langt betydeligere var naturligviis den Hjælp, som Churfyrsten af Sachsen ved sin Beskyttelse tilvendte ham. Men hvad der gav det revolutionære Foretagende det afgjørende Udslag, var *Sickingens* mægtige Venskab, for hvem — efter Legaten Aleanders Beretning — „Prælaterne sitrede som Kaniner, mod hvem selv Kaiseren stod uden Vaaben, som alene havde Mandskab, hvormeget og hvornaar han vil — i Virkeligheden altsaa Tydscklands egenlige Konge.“
(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Cøln. Den store Forsamling af det rhinske-Centrumsparti finder her Sted den 24de September. Dr. Windhorst og Friherre v. Schorlemer-Alst have lovet at indfinde sig.

Essen. I Provstiet Essen er der i de sidste ti Aar bygget elleve nye katholske Kirker, og Opbyggelsen af tre andre er ivente.

Elberfeld. I 22 Aar bestaaer her en katholsk Lærlinge-Forening. 1503 Medlemmer have i denne Tid tilhørt samme og henimod 300 have erholdt en Præmie for flittig Deeltagelse i Underviisningen. Kjernen af Svende- og Mesterforeningen ere forhenværende Medlemmer af Lærlingeforeningen. Vor katholske Mesterforening, grundet i Aaret 1867, har i den sidste Tid taget sig vakkert af Lærlingeforeningen. Alle tre Foreninger møde i Svendehospitiet under Ledelse af Svende-foreningens Præsæs samt Overmester og Senior. Her boer altsaa efter Fader Kolpings Ønske hele Haandværksstanden.

America. I Washington blev Gudstjenesten Søndagen den 16de Juli under Ottesangen forstyret paa en meget forargelig Maade. En i et rødt Shawl indhyllet Kone havde taget Plads paa en Stol nærved Alteret. Da flere Andægtige begave sig til Communionsbænken, for at modtage det allerhelligste Sacrament, sprang Kvinden pludselig op, steg over Chorgitteret og greb den i forgyldt Ramme indfattede Canontavle paa Epistelsiden, som hun kastede til Jorden med det Udraab: „Ned med Alterne!“ Sognepræsten Suliwan greb hende strax og holdt hende saalænge fast, indtil flere Herrer kom ham tilhjælp. Det viste sig snart, at Fruentimmeret var en Spiritistinde og fjollet; i andre Kirker havde hun ogsaa forsøgt noget Lignende.

— Benedictinerpateren Claude har ved en Mission i Fort Yates optaget 39 Indianere (Siouer) i vor hellige Kirke. I St. Benedict bygger han nu en Kirke og en Præstegaard. Ogsaa 28 Mile derfra, ved Canon-Ball-River, er Oprettelsen af et Capel nødvendig. Det Fremskridt, som Udbredelsen af den katholske Religion overalt gjør iblandt Indianerne, er i Sandhed glædeligt.

Ostindien. Den katholske Propaganda i Kaiserdømmet Indien har en glædelig Fremgang. Man anslaaer Tallet af derværende Katholiker til 1,300,000 Sjæle; hvor stort Antallet af Omvendelser er, bevise bl. A. Missionerne i Pondichery, hvor i Løbet af to Aar over 80,000 Voxne og 25,000 Børn bleve døbte. Om de katholske Geistliges Virksomhed i Indien udtaler sig Dr. Hunter, en protestantisk Skribent, i sit Værk „Kaiserdømmet In-

dien“ paa følgende Maade: „De romerske Katholiker arbeide med meget ubetydelige Midler . . . Præsterne nægte sig selv enhver Bekvemmelighed, som af Europæere i Indien ansees for nødvendig. I mange Distrikter leve de ligesaa frugalt og afholdende som de Indfødte, og deres Indflydelse strækker sig dybt ind i de Menigheders sociale Liv, i hvilke de leve.“ Efter al Sandsynlighed ville den hellige Frants Xavers Fortjenester og hans Forbøn i den nærmeste Tid bære sine fulde Frugter.

China. Den høiærv. P. Garnier, Præst af Jesu Selskab, Biskop og apostolisk Vicar for Missionen Kiang-Nan, skriver til en af sine Venner i Frankrig: „Jeg holder Omvendelsen af Kaiserriget China for vis. Denne lykkelige Begivenhed forbereder sig under vore Øine. Jeg selv, allerede fremrykket i Aar, vil rigtignok ikke komme til at opleve det; men jeg dør med denne sidste Trøst i Hjertet. Mange tale om dette Folks Forkeerthed og Naragtigheder. Men det turde mere svare til Sandheden, om man paastod, at det indtager den første Rang iblandt de hedenske Folkeslag. Som i Talrighed, saaledes overgaaer det ogsaa ved sin Dygtighed alle Heden-skabets Folk. Kaiseren af China forener under sit Scepter flere Undersaatter end fordum Kaiser Augustus. De leve i Fred og blive godt regerede. Kaiseren staaer i høieste Anseelse. Dersom denne Kaiser omvendte sig, hvor snart vilde China da ikke være christnet. Bed derfor og lad Andre bede for denne Omvendelse!

Australien. Paa den høiærv. Ærkebiskopen af Melbourne blev der forøvet et Attentat med et Skudvaaben; men han blev tillykke kun let saaret.

Tankesprog.

Lader os arbeide den korte Tid, for at vi evigt kunne udhvile os. Trængsel maae vi engang erfare, og naar vi her ei lide den, saa venter den os hisset. Hvorfor ville vi ikke hellere her leve i Møie, for hisset at udhvile os?

(H. Chrysostomus.)

Den h. Augusta, Jomfru og
Martyr.

Ved det romerske Riges Forfald, da de nordiske Folk overalt oversvømmede de forladte Grændser, kom ogsaa en Alemanner-Fyrste ved Navn Matrucus til Friaul. Ved Seravallum byggede han en fast Borg, underkastede sig de tilgrændsende Landskaber og forfulgte de der boende Christne for deres Troes Skyld. Hans Datter, Augusta, følte Medlidenhed med de uretfærdigt Forfulgte, lærte deres Tro at kjende og lod sig hemmelig døbe. Faderen fattede Mistanke ved hendes hyppige lange Udebliven fra Hjemmet og sendte Speidere efter hende. Disse fandt hende knælende i de Christnes Kirke i inderlig andægtig Bøn. Matrucus blev meget vred, og en Strøm af Bebreidelser modtog den Hjemvendte: hun var en Forbryderske mod Faderens Anseelse, en Skam for Familien, en Pige, der ikke skaanede sit gode Rygte. Augusta bekjendte med Glæde den sande Tro og erklærede, aldrig at kunne tilbede de hedenske Afguder. Nu vilde Matrucus tvinge hende til Frafald. Da Sult og Fængsel ikke nyttede, lod han to af hendes Tænder udrive; da hun ogsaa bar dette med Glæde, lod han hende hænge op over en Ild mellem to Træer, for at tvinge hende ved Ildens Pinsler. Men Flammerne og Røgen bortviftedes af Vinden. Endelig blev Augusta halshugget. Helgeninden æres endnu, særligt af de venetianske Søfolk.

At adlyde Gud mere end Mennesker.

Hvor helligt end det fjerde Bud er, saa gives der dog Tilfælde, hvor en Christen maa handle imod Forældrenes Villie, naar det gælder om Troen, Dyden eller et utvivlsomt Kald.

„Meddeel min Fader, at jeg giver Afkald paa Krone og Liv og selv paa min Faders Kjærlighed naar Fornægtelsen af min h. Religion skal være Prisen for disse jordiske Goder.“

(H. Hermenegild.)

Af alle Offere, som den h. Augusta bragte for Troens Skyld, var maaske intet pinligere end det, at hun maatte handle mod sine Forældres Villie og paadrage sig deres Forbandelse. Hun blev jo Christen, fordi hun elskede Dyden; og Barnekjærligheden, der allerede hos Hedningerne gjaldt for en Dyd, blev netop helliget ved Christendommen. Hvor smertelig maatte det da være for hende at slutte sig til dem, hvem hendes Fader hadede og paa enhver Maade stræbte efter Livet. Alligevel see vi hende ogsaa bringe dette Offer med Glæde.

„Hvo som elsker Fader eller Moder mere end mig, er mig ikke værd; og hvo som elsker Søn eller Datter mere end mig, er mig ikke værd.“

(Matth. 10.)

Den h. Johannes Climacus.

† 605.

Allerede som Dreng gjorde den h. Johannes saadanne Fremskridt i Videnskaben, at han kaldtes for Skolastikeren eller den Lærde. I en Alder af 16 Aar gav han Afkald paa de glimrende Udsigter, Verden bød ham, og trak sig tilbage til Bjerget Sinai, hvor han levede under en Munks Veiledning. Fire Aar senere aflagde han Løfterne, hvorved Abbeden forudsagde, at Johannes engang skulde blive en af Kirkens største Lærere. Ved sin aandelige Faders Død, nitten Aar derefter, trak han sig endnu dybere tilbage i Ørkenen, hvor han hengav sig til Studiet af de hellige Fædre og naaede en høi Grad af Beskuelse. Hans Helligheds Ry førte Skarer af Troende til ham. Til sin Belæring besøgte Johannes Munkene i Ægyptens Ørkener. I en Alder af 70 Aar udvalgte han til Abbed for Klosteret paa Sinai Bjerg. Her „boede han paa Guds Bjerg, og af sit Hjertes rige Skatte øste han kostbare Rigdomme af Viisdom, som han i rigeligt Maal meddeelte sine Omgivelser.“ Paa en anden Abbeds Opfordring nedskrev han de Regler, efter hvilke han havde indrettet sit eget aandelige Liv, og hans Værk, kaldet „Climax“ eller Fuldkommenhedens Stige, har til alle Tider staaet høit i Anseelse paa Grund af dets Visdom, Klarhed og Salvelse. Fire Aar derefter nedlagde han sit Embede og trak sig tilbage til Eensomheden, hvor han med ny Iver hengav sig til Bønnen og døde i sit firsindstyvende Aar.

Bestandigt Fremskridt.

Forfatteren til Christi Efterlignelse siger: „Min Broder, opgiv ikke det sikre Haab, at naae det aandelige Liv; endnu har Du Tid og Midler til Din Raadighed.

„Bestræb dig for at herske lige saa frit i Dit Hjerte som en Konge i sit Rige; hæv dig ligesaa høit over Dig selv ved Bekæmpelse af dine Lidenskaber, som Du underkaster dig Gud ved Ydmyghed.“

(H. Johannes Climacus.)

„Blandt de Mænd, hvis Minde er udødeligt, saae jeg mange med engleligt Aasyn, der i Omgang med Gud i Bønnen havde naaet en saa eenfoldig Viisdom og fuldkommen Uskyldighed, at de Intet havde tilfældes med saa mange Oldinges barnagtige Væsen. I det Ydre udmærkede disse Mænd sig ved fin Dannelse og hjertelig Venlighed; Intet var kunstlet hos dem; men i deres Indre var hele deres Sjæl henvendt paa Gud, som enfoldige og uskyldige Børn, der klamre sig til deres Fader opfyldte af Kjærlighed.“

(H. Johannes Climacus.)

Veiene til det Høie har han banet i sit Hjerte.

(Psalm. 84, 6.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 24. September. 17de Søndag efter PIntse Kirkevielsesfest. I Sct. Ansgars Kirke udstilles det Allerhelligste under den h. Messe Kl. 8, og det forbliver udstillet hele Dagen over. Kl. 10 Levitmesse med Prædiken; Kl. 3 og Kl. 5 recitere de Geistlige Breviarbønnerne; Kl. 8 Aften Festandagt med Prædiken. — I St. Knuds Capel holdes Kl. 9 stille Messe uden Prædiken. M. 25. Maria, de Fanges Befrielse. — 26. Tl. Den h. Frants af Assisi's Vundemærker. — 27. O. Cosmas og Damian, Mart. — 28. To. Wenzel, Konge og Mart. — 29. F. Michael, Ærkeengel. — 30. L. Hjeronymus, Bekj. og Kirkelærer.

Søndagen den 1. October. 18. Søndag efter PIntse. Rosenkrandsfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtagade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm

Paa Kirkevielsesfesten i St. Ansgar-Kirken Søndag den 24de September holde de to Maria Congregationer deres Tilberedelsestimer foran det allerhelligste Sacrament.

Congregationen for Ynglinge om Aftenen fra 6—7.

Congregationen for Mænd fra 7—8.

Begge Congregationers Medlemmer bedes at indfinde sig betimeligt.

Congregationen for Ynglinge

holder sin næste Fælledscommunion Søndag den 1. October.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 39. Fredagen den 29. September. 1882.

Indhold: Den h. Franciscus' 700 Aars Jubilæum. Bogtrykkerkunstens 400 Aars Jubilæum i Danmark. Kirkelige Efterretninger: Rom, Münster, England, America, Kolding. Tankesprog. Den h. Quirinus. Den h. Hugo.

Den 26. September,

Den hellige Franciscus' syvhundredede Fødselsdag.

Det er den Dag, hvis Minde sødt
Syvhundred Aar bevarer
Om ham, vor Fader, som blev født
Idag, o Tertiärer!
Og som ved Christi Krybbe hist
De fromme Hyrder sjunge,
Saa skal i Jubelsang forvist
Udbryde nu vor Tunge!

Ja, lad os drage til en *Stald*,
Et sjeldent Syn at skue! —
I Fødselsveer knæle skal
Jo der den ædle Frue.

Thi med sin Skat hun maatte gaae
Fra rige Huus derhjemme: —
I *Staldens* usle Armod maa
Sin Livsfrugt tyst hun gjemme!

Her bliver hun da snart forløst,
Hvert Vee er overvundet,
Og nyfødt Barn til Kirkens Trøst —
Blandt Dyrene blev fundet!
O saligsøde Fødselsstund
Af Himmellys omgivet,
Da Underbarnet af sin Blund
Opvaagner her til Livet!

O høitbenaadet Barnelil, —
Som Herren gav den Ære,
Fra første Time Du blev til,
Din *Frelzers Tegn* at bære!
Alt nu med Ham Du deler *Stald*,
Som siden Korsets Vunder:
At ligne Ham, det var dit Kald —
Som Barn og Mand et Under!

Du blev Ham og i Armod lig,
Forsmaaet Jordens Gave,
For Skatten stor i Himmerig,
Dit Hjertes Gud at have!
Og Følge dit blev tusind Fold,
Hvis *Stjerne* Du er vorden!
Men deres Skat og stærke Skjold
Forbliver dog — Din Orden!

Paa disse dine Børn sku
Da ned med Faderøie,
Kvæg dem idag med Naadedug
Fra Himlen i det Høie!

Idag, da Du blev født forvist,
Os fylde med sin Naade
Vor kjære Frelser Jesus Christ,
Lad ham alene raade!

Træd Du da for hans Throne ind
Og bed for os, som Dine,
At alle vi med samme Sind
Til samme Dyd os ene!
Saa var Din *Fødselsfest* idag
En *Livsens Høitid* vorden,
Som smukt fornye vil Din Sag:
Den hele tredie Orden!

Allerede i et tidligere Nummer af dette Blad (Nordisk Kirketidende Nr. 34) have vi i de „Kirkelige Efterretninger“ gjort vore Læsere opmærksomme paa, at den katholske Verden i denne Maaned feirer den store Helgen *Franciscus af Assisis* syvende Hundredaarsfest.

Den 26. September var det nemlig fulde 700 Aar siden, at den h. Franciscus af Assisi fødtes i en Stald, for derefter ved Christi Efterfølgelse og Kjærlighed til Jesus, og ved sin Lydighed mod Ham indtil Saarmærkerne, ikke blot at forbause Verden, men at opflamme den til Foragt for alt Jordisk, til en Dydsiver og Kjærlighed til Gud, som kun en seraphisk Ild formaaer, en Ild, som siden aldrig mere udslukkedes, og endnu den Dag idag brænder varm og kraftig i mange tusinde Hjerter i den hele vide Verden.

Den seraphiske Orden vil mindes det 7. Centenarium i alle Klosterkirker paa den 4. October, som er den h. Franciscus' Festedag.

I Betragtning af denne Helgens store Betydning for Jesu Christi Kirke gjennem syv Aarhundreder have vi

besluttet at give en Skildring af vor seraphiske Faders Liv og Virksomhed.

Vi troe, at den vil være alle vore Læsere kjærkommen, som katholske Christne, og ikke mindst de forholdsvis ikke faa *Tertiärer**) af læg og geistlig Stand, som ogsaa herhjemme sætte den største Ære i at være og kaldes den seraphiske Faders Børn og at kunne leve efter en Regel, der har frembragt saa mange ædle, fremragende Personligheder og store Hellige.

En Tertiar.

Bogtrykkerkunstens 400 Aars Jubilæum i Danmark.**)

Den 30. September og 1. October vil der i *Odense* blive fejret et mærkeligt Jubilæum, som ogsaa fortjener at omtales i Nordisk Kirketidende. Det er nemlig i Aar 400 Aar siden, at den første Bog i Danmark er bleven trykt. Der kom nemlig i Aaret 1482 en Bogtrykker ved Navn *Johannes Snell* til Odense og trykte der en latinsk Bog om Rhodiserriddernes seirrige Kamp imod Tyrkerne (de obsidione et bello Rhodiano). Men hvad der særlig vil interessere Kirketidendes Læsere, er den Omstændighed, at den sandsynligvis er bleven trykt paa Domprovsten i Odense Mester *Hans Urnes* Foranledning.

Ligesom i alle andre Lande finde vi nemlig ogsaa her i Danmark, at den katholske Geistlighed var den nyopfundne Bogtrykkerkunsts ivrigste Beskytter og Be-

*) d. e. Medlemmer af den h. Franciscus' saakaldte tredje Orden.

**) Denne Artikel, som dens Forfatter ønskede optaget i Nr. 38, modtog vi først under Correcturen af dette Numers sidste Blade. U.

fordrer. Ligesom i Middelalderen Munkene med utrættelig Flid afskreve Bøger, og derved ydede Videnskabens forskjællige Grene de største Tjenester, saaledes var det ogsaa igjen ved Middelalderens Slutning Kirkens Mænd, der antog sig den nye Kunst og virkede for dens Udbredelse. Ja, deres Iver i denne Henseende gik saa vidt, at — hvad der i vore Tider vilde være paafaldende — mange Præster selv vare Bogtrykkere eller havde Trykkerier i deres Huse.

Men da Bogtrykkerkunsten var bleven opfunden i Kirkens Ly, saa var det ogsaa ganske naturligt, at den først blev brugt til Guds Æres Forøgelse; *den hellige Skrivt* var den *første Bog*, som blev trykt. Thi man ansaae i Almindelighed denne Kunst for en hellig, gude- lig Kunst, og en Biskop i Rom ved Navn Johan Andreas lykønskede derfor Pave Paul II., fordi i hans Regjerings- tid denne hellige Kunst, der som en sand Guds Gave skulde udbrede Velsignelse over den hele Jordkreds, blev indført i Kirkestaten. Som en hellig Kunst blev den ogsaa udøvet af Geistligheden og i Klostrene. Vi kunde nævne omtrent 24 Præster, som vare Bogtrykkere (indtil Aare 1520), og i 36 Klostre blev der trykket enten af Munkene selv eller paa deres Bekostning. Af nordiske Klostertrykkerier er kun eet blevet bekjendt, nemlig det i St. Birgittæ Klosteret i Vadstena i Sverig. Her i Danmark finde vi ingen Klostertrykkerier, men desto mere fremtrædende ere Verdenspræsternes Bestræ- belser for Bogtrykkerkunstens Fremme.

Som ovenfor nævnt er den første Bog i Danmark bleven trykt i Odense, og man antager, at dette er skeet paa Domprovst Urnes Foranledning. Vi veed idetmindste med Sikkerhed, at han senere havde en Bogtrykker ved Navn Simon Brandt i sin Tjeneste, som trykte flere gude- lige Bøger for ham. Ogsaa i *Kjøbenhavn* var det et Med- lem af Geistligheden, som indkaldte den første Bogtryk- ker, nemlig den navnkundige, af Universitetets Stiftelse høit fortjente Dr. *Peder Albertsen*, Kannik ved Vor Frue

Kirke. I hans Huus og paa hans Bekostning arbeidede den hollandske Bogtrykker *Gotfrid af Ghemen*, som oprettede det første blivende Trykkeri i Danmark.

Ligeledes var en Kannik ved Vor Frue Kirke, Hr. *Poul Reff*, den første indfødte Bogtrykker. Han havde først sin Presse i Kjøbenhavn, men siden trykkede han ogsaa i Nyborg og i Aarhus. De fleste Bøger, som han trykte, vare *kirkelige Bøger*, Messebøger og deslige; men da den lutherske Lære blev bekjendt i Danmark, udgik der fra hans Trykkeri ogsaa talrige Bøger til Forsvar for den katholske Tro.

Saaledes viste Danmarks Geistlighed i Slutningen af det femtende og i Begyndelsen af det sextende Aarhundrede en priisværdig Iver for at indføre og befordre Bogtrykkerkunsten i vort Fædreland, for derved at gjøre det muligt, at Oplysningen kunde udbredes i større og større Kredse. Hvor vilde derfor ikke disse gamle fortjente Kanniker forbauses, naar de i Nutidens Bøger læste, at Geistligheden havde stillet sig fjendtlig ligeoverfor Bogtrykkerkunsten, og at den havde været Oplysningens Fjende! Intet strider mere imod den historiske Sandhed, men alligevel gjentages det dog tusinde Gange. Det glæder os derfor ved Bogtrykkerkunstens 400 Aars Jubilæum i Danmark at kunne godtgjøre, at vi netop her have Geistligheden at takke for, at denne saa ædle og velsignelsesrige Kunst er bleven indført og udbredt i Landet. S.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 17. Septbr. Den h. Fader Leo XIII. har forrige Fredag modtaget 500 Pilgrime fra 40 Diocesser i Italien i højtidelig Audients. Ved denne Leilighed holdt Paven en Tale, i hvilken han i stærke Ord fordømte

Festligholdelsen af Arnold af Brescias Centenarium, og navnlig dadlede de italienske Øvrigheders Deeltagelse. Medrette udtalte nemlig Paven sin Frygt for, at Lovpriisningen af denne Folkeoprører og politiske saavel som kirkelige Revolutionsmand vilde have de værste Følger. Det socialistiske Røre paa hele Halvøen giver allerede Anledning nok dertil. Paven lagde endvidere de forsamlede Pilgrime den Pligt paa Hjerte, med den Forfølgelse for Øie, som Kirken har at lide, modigt og energiskt at optræde til Troens Forsvar, og henviste dem til Slutning til den h. Frants af Assisis Exempel, der saa kraftigt var optraadt mod Arnold af Brescias' forbryderske Virksomhed. Som bekjendt er vor nu regerende Pave Leo XIII., ligesom sin høisalige Forgjænger, Pius IX., som Tertiar, Medlem af den seraphiske Orden.

Den katholske Verden bereder sig til Høitideligholdelsen af den 7. Secularfest for den h. Ordenspatriark Franciscus af Assisi; men en ganske særegen Iver i Forberedelserne udfolder den store Ordensfaders egenlige Familie: den første Orden i sine tre Forgreninger: Conventualer, Observanter og Capucinere, den anden, de fattige Clarisser, og den tredie, Tertiarerne. Allerede har den h. Fader i Rom udstedt sine Anordninger med Hensyn til den forestaaende Fest og vidt aabnet Kirkens Naadeskat. I den store Basilica af Assisi, hvor den seraphiske Fader ligger begravet, vil tre Dage igjennem fra Morgen til Aften Bøn og Lovsang tone og en fuldkommen Afпад være at vinde, der ogsaa er bleven udstrakt til den kjære Portiunculakirke, og nylig ogsaa er bleven udstrakt til alle Franciscanerkirker. Ordenens Componister ere ifærd med at iklæde Hymner, Motetter og Messer i den yndigste Musik; Digtene, hvorpaa den store Orden altid har været saa rig, ligefra den hellige Stifter selv og den sindrige Jacopone indtil vore Tider, lægge den sidste Haand paa de meest ophøiede poetiske Udgydelser; Prædicanter af alle Tungemaal skrive allerede deres Taler, i hvilke de agte at forkynde den Helliges Lov, alle Ordensbørn, som, maatte de bære det sorte eller brune Klædebon, eller ubekjendte for Verden den skjulte graa Habit, dog tilhøre det store Ordenssamfund, berede deres Hjerter for den glædelige Festdag; fra Patriarkalkirken i Assisi og Ara Cæli i Rom lige indtil Capucinernes mindste og

fattigste lille Kirke; overalt allerede kaster nu Festen sine lyse Straaler.

Münster, 17. Septbr. „Sonntagsblatt“ beretter Følgende: Cæcilieforeningens 3. Generalforsamling for alle tydsktalende Lande fandt her Sted i Dagene 4.—6. September. Det var storartede festlige Dage, som den h. Cæcilias Disciple feirede i Løbet af forrige Uge i vor gamle ærværdige Stad. Som det er vore Læsere bekendt, blev af den for kirkelig Tonekunst begejstrede Præst i Dioceset Regensburg, Canonicus Dr. Witt i Landshut for fjorten Aar siden en Forening kaldt tillive, der satte sig den Opgave, at lede den saa mange Steder i Forfald komne Kirkemusik paa bedre Baner, at veilede sammes Medlemmer til rigtig Erkjendelse af den kirkelige Tonekunsts sande Væsen, og vække Begeistring for dens Udførelse. Som et væsenligt Middel til at naae dette Maal, gjælde Generalforsamlingerne, som hver 2—3 Aar med bedste Udfald afholdtes i Tydscklands forskjellige Stæder. Her blive ikke blot Principerne for sand og ædel kirkelig Sang drøftede og klarede, Stridsspørgsmaal diskuterede og belyste, men fortrinnsviis musikalske Productioner foranstaltede, for at bringe Besøgerne til praktisk Forstaaelse af den musikalske Kunst. Saadanne Forsamlinger have tidligere fundet Sted i Bamberg, Regensburg (2 Gange), Lichtstädt, Cöln, Gratz, Biberach, Augsburg; i Aar havde Generalpræses Dr. Witt tiltænkt vor Stad den Ære at modtage Medlemmerne af den 9. Generalforsamling indenfor sine Mure; og Tydsckland havde sendt Repræsentanter fra alle sine Egne. Fra Norden og Syden, Øst og Vest saae man Cæcilianere ile hertil; selv Udlandet stillede en betydelig Skare af kjære Gjæster, Holland vel de fleste, dernæst Østerrig, Belgien, Danmark, England og Irland. Sangproductionernes Program var righoldigt og velvalgt. Efter Velkomsthilsenen ved Hr. Prælat Dr. Giese og Canonicus Koenen fra Cöln, hvilken sidste ledede Forhandlingerne istedetfor den ved Sygdom forhindrede Generalpræses Dr. Witt, fandt dernæst et høitideligt Complet Sted i Cathedralen. Domkirkens vide Haller kunde knap rumme Mængden af Tilhørere, der med spændt Opmærksomhed fulgte Foredragene. Et Chor paa omtrent 180 Sangere kundgjorde os i fleerstemmige Melodier Liturgiens Herligheder, naar sagkyndige Sangere antage sig den. Men Festens Glandspunkt dannede den paa-

følgende Dag den Klokken 9 om Morgenen i Domkirken feirede Høimesse.

Den dertil sig sluttende Prædiken af den apostoliske Præfect for Danmark, Hans Høiærværdighed Hr. Prælat Grüder fra Kjøbenhavn, behandlede paa en aandrig og træffende Maade den Tanke, at Cæcilieforeningens Bestræbelser netop derfor ere saa betydningsfulde, fordi alle dens Medlemmer, Ledere, Componister og Sangere, ikke ledes af jordiske Hensyn, ikke efter egen Mening, ikke efter blot eensidige Kunstens Regler, men af og i Lydighed mod Kirkens Forskrivter, at ogsaa derfor den sande Kirkemusik indtager en saa høi Plads, fordi den tjener Gud Herren med Selvfornægtelse og Underkastelse under Kirkens Autoritet, og at den derfor kun kan findes den katholske Kirke værdig i Efterlignelsen af vort Forbillede, den guddommelige Frelser, der, som Apostlen Paulus siger, blev lydige indtil Døden, indtil Korsets Død.

Vistnok have disse herlige, med Varme og Overbeviisning foredragne Ord antændt og vundet mangt et Hjerte for Cæcilieforeningens Sag. Et paafølgende Te deum af Fr. Schmidt sluttede denne uforglemmelige Fest.

England, 17. Septbr. De katholske Blade bringe Regeringen deres Tak for den velsignelsesrige Kaldelse af katholske Sjælesørgere til Armeen i Ægypten. Imedens den franske Regering nægter den katholske Soldat Religionens Trøst, har England her baaret tilstrækkelig Omsorg derfor. Sex Geistlige besørge Tjenesten i Ægypten. De katholske Officerers og Soldaters Holdning skildres som mønsterværdig, navnlig fremhæves ogsaa den Kjendsgjerning, at Officerer i Uniform sees at tjene (ministrere) ved Messen.

— Den bekendte engelske Præst, Dr. Pusey, der, i lignende Retning som Grundtvig her i Danmark, har vakt et stort Røre i den engelske Statskirke, er Søndagen d. 17de Septbr. afgaaet ved Døden. Den Afdøde, som var født i Aaret 1800, og i en ung Alder fik Ansættelse som Professor i Hebraisk ved Universitetet i Oxford, begyndte sin reformatoriske Virksomhed med i 1833 at udgive en Række religiøse Afhandlinger, i hvilke han drev den høikirkelige Retning til dens yderste Conseqventser. Da Dr. Pusey og hans Tilhængere lagde stærk Vægt paa Traditionen, droges de henimod Catholicismen, og da Puseys Ven og Tilhænger, Dr. Newman, traadte

over til Catholicismen, hvor han senere opnaaede Kirkens høieste Værdigheder, blev der rettet stærke Angreb paa Puseyismen, som man erklærede, førte lige ind i Catholicismen. I en Række Aar var der en stærk Strid mellem Puseyterne og den conservative Deel af den engelske Kirke, der tog Forargelse af, at Dr. Puseys Tilhængere indførte en Mængde katholske Cæremonier ved Gudstjenesten. Efterhaanden vandt Dr. Puseys Anskuelse dog mere og mere Indpas, og man maa indrømme, at han har øvet en i høi Grad vækkende Indflydelse paa den engelske Kirke.

America. I Vesperen, som Søndagen d. 30. Juli blev holdt i Vor Frue Kirke i Pittsburg, kom der en Mand til Syne i Kirken, som beholdt Hatten paa Hovedet og havde en Kniv i Haanden. Mod Slutningen af den korte Gudstjeneste, spurgte han en ved Siden af ham siddende Kone, hvilken Vei den functionerende Præst vel vilde tage, naar han gik hjem, da han nødvendigviis maatte tale med ham. Endnu før man var i Stand til at advare Præsten mod den mistænkelige Person, trængte denne sig henimod Alteret og vinkede Præsten til sig. Forskrækkede indtil Døden raabte de Troende til deres Præst, at han skulde redde sit Liv, og han skred hurtigt gjennem den til hans Bolig førende Dør. Da Umenesket saae sit Forehavende tilintetgjort, forlod han strax Kirken, men blev snart holdt fast udenfor, og gjenkjendt som en for faa Dage siden fra Arbeidshuset løsladt Tugthuusfange.

— I Buffalo, N. Y., har den høitbedagede Enke Maria Stobniger for kort Tid siden aflagt den katholske Troesbekjendelse og modtaget den første h. Communion af sin Søns Haand, der for 20 Aar siden vendte tilbage til den katholske Kirke, og som nu er Ordenspræst og Professor i den katholske Theologi ved et amerikansk Colleg.

Kolding. Sidste Søndag, den 24. September, var for den lille, nye katholske Menighed i Kolding en betydningsfuld Dag. Thi paa denne Dag blev det Huuscapel, som foreløbigt er bestemt til at være Frelserens ringe Bolig, høitideligt indviet og stillet under den h. Ærkeengel Michaels Beskyttelse. Selve Huset og Capellet vare festlig smykkede med Flag, Guirlander og Blomster, hvortil ikke alene Menighedens Medlemmer, men ogsaa næsten alle omkringboende protestantiske Familier havde bidraget. Da Kirken kun er lille var den aldeles over-

fyldt, og den hellige Handling gjorde et dybt Indtryk paa alle Tilstedeværende. Men hvad der særlig bidrog hertil, var den smukke fleerstemmige Sang, af hvilken Gudstjenesten ledsagedes. Foruden talrige Medlemmer af Fredericia katholske Menighed var nemlig ogsaa den derværende kirkelige Sangforening fuldtallig tilstede. Dens ypperlige Præstationer under dens nidkjære Dirigent, Hr. Spetzlers Ledelse, ere allerede flere Gange ved lignende Leiligheder blevene rosende omtalte i dette Blad, og vi kunne kun tilføie, at den ogsaa denne Gang hævdede sin velfortjente Anerkjendelse. Selve Indvielsen foretoges af Hr. Pastor von Euch, som i sin Prædiken kastede et kort Tilbageblik paa Missionens Oprindelse. For 2 Aar siden, netop paa St. Michaels Dag, havde han i Kolding læst den første hellige Messe hos en privat Familie, og der var den Gang kun saare ringe Udsigt til at der her kunde blive dannet en Menighed. Nu saae han med Glæde, hvilken Fremgang den katholske Religion siden den Tid havde vundet, idet ei alene en Menighed var bleven dannet, men ogsaa et Huus havde kunnet erhverves, som afgiver fornøden Plads til Kirke, Skole og Præstebolig. Ved Eftermiddagsgudstjenesten prædikede Hr. Pastor Kerff over 1. Mos. 28, 17, idet han udviklede, hvorledes den katholske Kirke i Sandhed er Guds Huus og Himlens Port.

Maatte da ogsaa den nye katholske Kirke i Kolding under den h. Michaels Beskyttelse blive en Himlens Port for Mange og saaledes opfylde den høie og velsignesrige Bestemmelse, til hvilken den er bleven helliget.

Tankesprog.

Venlige ere Guds Domme over den Bodfærdige. (H. Ephraem.)

Gamle sige, hvad de have gjort — Vise, hvad der bør gjøres — Lykkeriddere, hvad de kunne gjøre — Børn og Daarer, hvad de ville gjøre.

(Hrypel.)

Den h. Quirinus, Martyr.

† 130.

Faderkjærlighed førte den h. Høvedsmand Quirinus til den sande Tro. Hans Datter Balbina, hvis Minde feires paa nærværende Dag, led af et saa modbydeligt Halsonde, at Synet af hende var afskrækkende; langt mindre kunde hun tænke paa at indgaae noget Ægteskab, hvilket var dobbelt pinligt for en hedensk Jomfru. Af Stadspræfekten, den h. Hermes, hvem Quirinus bevogtede som Fange i sit Hus, hørte han om den ligeledes fangne Pave Alexanders Vidundere. Denne blev af en Engel paa en vidunderlig Maade bragt i hans Huus, og Quirinus tilbød sig at blive Christen, hvis hans Datter kunde blive helbredet. Alexander gjengav den h. Balbina Sundheden ved at lægge sine Lænker om hendes Hals, og Høvedsmanden med hele sit Huus lod sig døbe. Han vilde nu frigive de christne Fanger, men de priste Gud og bøn-faldt om Martyrdøden. Statholderen Aurelianus lod Quirinus kalde for sig og besvor ham ved deres mangeaarige Venskab, at lade Christendommen fare. Quirinus fortalte ham, hvad der var foregaaet, og erklærede, at at han var beredt til at lide Alt hellere end at fornægte sin Tro. Saa blev han da dømt og døde ærefuldt ved Sværdet, efter at hans Tunge var udrevet og hans Hænder og Fødder afhugne. Hans Datter, den h. Balbina, der ikke havde ophørt at besøge de fangne Christne, fulgte ham snart efter.

Dyrkelse af Relikvier.

Den katholske Kirke lærer paa Conciliet i Trient i dets fem og tyvende Møde, at mange Velgjerninger forlenes Menneskene ved de Helliges Legemer, idet den tillige forkaster den Paastand, at de Troende uden Nyttæ ære Relikvierne, og at man forgjæves besøger deres Grave for at bønfalde om Hjælp.

„Christus, vor Herre, har forundt os Helgenernes Relikvier som heldbringende Kilder, fra hvilke mangfoldige Velgjerninger tilflyde os.“

(H. Johannes af Damascus.)

I Aaret 1050 fik Abbedisse Gepa af Dachsburg i Rom af sin Broder, den h. Leo, den h. Quirinus' Relikvier, og førte dem med stor Festlighed til Neusz, hvor senere den prægtige Quirinus-Domkirke blev bygget over dem. Mange Gange erfarede Indvaanerne den h. Stads patrons særlige Beskyttelse. Saaledes ved en voldsom Ildebrand, som i det 16. Aarhundrede hærgede Byen. Den ødelæggende Flamme slukkedes ved en from Borgers Huus, hvor de h. Relikvier nogle Maaneder før Branden havde været gjemte af Frygt for de Vrangtroende.

„Da Liget kom ned og rørte ved Elias' Ben, blev Manden levende igjen og reiste sig.“

(2. Kong. 13, 21.)

Den h. Hugo, Biskop.

† 1132.

Gregor VII. vilde ikke have vundet saa herlige Seire i Kampen for Kirkens Frihed, havde andre Helgener ikke staaet ham bi. Til disse hører den h. Hugo, Biskop af Grenoble. Han blev født 1052 i Dauphiné, var en Søn af en Krigsmand, der i sit 80de Aar blev Kartheuser. Endnu meget ung blev Hugo Domherre i Valence. Paa den Tid befandt Kirken sig under Statens Aag; de indflydelsesrigeste geistlige Embeder bleve mange Steder solgte for Penge, medens Synd og Uvidenhed indsneg sig i Helligdommen. Gregor VII. viede selv Hugo til Biskop af Grenoble, og med store legemlige og aandelige Offere arbejdede denne paa Kirketugtens Gjenoprettelse. Da han modløs havde trukket sig tilbage i et strengt Benedictiner-Kloster, maatte han nogle Aar derefter paa Paves Befaling tiltræde sit Bispesæde, men fandt en Støtte og Trøst hos den h. Bruno af Cöln. I et Drømmesyn saae han den Almægtige bygge sig et Tempel i Nærheden af Grenoble; syv Stjerner ledsagede Ham derhen. I de syv Stjerner saae han den h. Bruno og dennes Medbrødre, og i Templet en ny Orden, som Gud vilde have oprettet til sin Ære. Den udyrkede Egn, kaldet Chartreuse (Kartheuse) efter de omkring liggende Bjerge, anviste Hugo Aar 1084 den h. Bruno som det passende Sted. Her levede Hugo fattig blandt de fattige Munke og døde en hellig Død, efter utrættelig at have arbejdet for Kirken.

Trøst i Fristelsen.

Fristelsen uden Samtykke er ingen Synd. Fristelsen, som vi ikke selv have forskyldt, er et Middel, hvoraf Gud betjener sig for at rense os, for at prøve os og føre os til Fuldkommenhed.

„Bleve vi ikke fristede, saa vilde vi stole forneget paa vort Mod og egen Kraft; men kommer Fristelsen, og see vi os kun en Fingerbred fra Skibbrudet, saa indsee vi klart vor Svaghed, blive ydmyge og fornedre os selv.“

(H. Gregor den Store.)

De Biskopper, som med Kraft optræde mod Kirkens Fjender, beskylder man gjerne for Hovmod. Hvor lidet den h. Hugo kjendte til denne Last, viser hans Levnetsbeskrivelse. Mange Aar led han af en skrækkelig Fristelse under Bønnen, under Arbeidet, ja selv ved Alteret forfulgtes han af heftige Fristelser til Gudsbespottelse, saa at han stadig svævede i Frygt for sin Sjæls Frelse. Først kort før hans Død lod Gud denne Prøvelse ophøre.

„Salig er den Mand, som taalmodigt lider Fristelse; thi, naar han er bleven prøvet, skal han faae Livsens Krone.“

(Jac. 1, 12.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 1. October. 18. Søndag efter Pinte. Rosenkrandsfest. — NB. Søndagen den 1ste October og den følgende Søndag afholdes den sidste Qvartalscollect af Peterspengen for iaar. — 2. M. Margarita, Dronning. — 3. Tl. Johannes Frants Regis, Bekj. 4. O. Franciscus af Assisi, Bekj. og Ordensstifter. — 5. To. Martha, Jomfru. — 6. F. Bruno, Bekj. og Ordensstifter. — 7. L. Votivofficium af den ubesmittede Undfangelse.

Søndagen den 8. October. 19de Søndag efter Pinte. Birgitta, Enke og Ordensstifterinde.

Søn- og Føstdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½, Eftm

Modreforeningen.

Tirsdagen den 3. October Kl. 8¼ læses i St. Ansgars Kirke den h. Messe for Mødreforeningen.

Mariacongregationen for Ynglinge

Fælledscommunion Søndagen den 1. October Kl. 8½.

Mariacongregationen for Mænd

Fælledscommunion Søndagen den 8. October Kl. 8½.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 40. Fredagen den 6. Oktober. 1882.

Indhold: Den h. Franciscus af Assisi. Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. Kirkelige Efterretninger: Rom, Frankfurt a. M., England, London, America.

Den hellige Franciscus af Assisi.

4. October.

Den hellige Franciscus kom til Verden imod Slutningen af det tolvte Aarhundrede. Guds Barmhertighed vakte denne Vidundermand for at sætte en Dæmning imod de talløse Ulykker, som paa hin Tid brøde ind over Kirken.

Kjætteriet havde oversvømmet Christenhedens skjønneste Provindser; Albigenjerne gennemstreifede Sydfrankrig og vakte overalt Forvirring; Italien var sønderrevet af Borgerkrige; Oprørspartier deelte Stæder og Landsbyer imellem sig; Autoritetsprincippet var miskjendt; overalt øinede man kun Uorden og Opløsning.

Midt i al denne Elendighed kjølnedes Troesiveren, Sacramenternes Annammelse forsømtes, Lasten triumferede i Verden. Størstedelen af Fyrsterne, men især de tyske

Kaisere, der havde besudlet sig med alskens Forbrydelser, opmuntrede ved deres Exempel den forbitrede Krig, som den onde Aand da førte imod Kirken; de romerske Biskopper sukkede over al denne Jammer og grundede paa Lægedom, da det behagede Herren at udvælge to Mænd, der skulde helbrede Samfundet. Sanct *Dominicus* og Sanct *Franciscus* kom tilsyne. Deres Røst skabte to nye Hære i Kirken; og snart saae man, ved Kraften af deres Ord i Forening med et bodfærdigt Livs Exempel, Troen mærkeligt atter at spire frem i Hjerterne for at bære de herligste Frugter: Hæresiet blev beseiret og Kirken triumferede over sine Fjender. Saaledes blev hin prophetiske Vision til Virkelighed, i hvilken Pave Innocents III. havde skuet de to hellige Patriarker at støtte Lateranets Basilica, denne de christelige Kirkers Metropol, der vaklede under de Stød, som Kjætteriet og Fordærvelsen bibragte den.*)

Det var i Byen *Assisi* i Umbrien, den 26. September 1182, at den seraphiske Mand, der skulde forene sig med Sanct *Dominicus* for at opfylde sin ophøiede Mission, saae Dagens Lys. Hans Fødsel blev ledsaget af mærkværdige Omstændigheder. Han kom til Verden i en Stald, som sin guddommelige Mester; hans første Blik faldt paa denne dyrebare Fattigdom, hvis „fortvivlede Elsker“ (amateur désespéré) han efter Bossuets Udtryk skulde vorde.

Da han blev baaret til Daaben, bad en Ubekjendt om at maatte tjene ham som Fadder. Da Cæremonien var forbi, forsvandt den Ubekjendte, men efterlod et Aftryk af sit Knæ paa Døbefonten. Hans Levnetsbeskriver beretter, at en anden Ubekjendt udbad sig den Gunst at vugge i sine Arme dette Underbarn; derpaa forsvandt

*) I den Messe, som celebreres ved Pavernes Krøning, læses tre Bønner: den første til Ære for den Helligaand; den anden til Ære for den allerseligste Jomfru Maria; den tredie til Ære for Sanct *Franciscus* af *Assisi*, for at denne store Patriark skal vedblive med at støtte Guds hellige Kirke.

han. Man tvivler ikke om, at det var Engle, der glædede sig over Barnets Fødsel. Saa lykkelige Varsler bebudede Franciscus af Assisis fremtidige Skæbne.

I en tidlig Alder blev han overgivet til Præsterne ved St. Georgs Kirke; og af dem modtog han sin første Underviisning. Han røbede de lykkeligste Anlæg, som ikke tøvede med at udvikle sig vidunderligt. Man bemærkede hos ham en ædel og ophøiet Tænkemaade, en begejstret og ædelmodig Sjæl, et Hjerte fuldt af Mod, en retskaffen og skarpsindig Aand, men fremfor Alt en stor Uegennyttighed og en stærk Tilbøielighed til at give udover sin Evne. Synet af fattige og ulykkelige Mennesker gjorde fra Barndommen af et saa levende Indtryk paa hans Sjæl, at han havde foresat sig, aldrig at nægte en Almisse, naar man bad ham om den *for Guds Kjærligheds Skyld*. Dette Ord indeholdt allerede en usigelig Salighed for hans Hjerte.

Skinskyg efter at besidde denne benaadede Sjæl, stræbte Forførelsens Aand at fange ham med sine Rænker. Frants lod sig i Begyndelsen bedaare: han elskede Verdens Forlystelser: Fester og glimrende Forsamlinger; ærgjerrige Planer om Storhed fyldte hans Aand i den tidligste Ungdom. Dog tillod Gud ikke, at hans Sjæl nogensinde blev plettet af Lasten. Han bevarede for Lidenskabernes Vanære dette Udvælgelsens Kar, som en Dag skulde krones med saa megen Ære i hans Kirke.

Disse sjeldne Egenskaber havde vundet ham hans Medborgeres Agtelse og Beundring; han var Føreren for Ungdommen i Assisi. Men Gud vilde ganske forandre denne ædelmodige Sjæl for at give Verden et stort Exempel paa Korsets Daarskab, og for at knæsette i sin Kirke en Orden, som havde den Bestemmelse atter at bringe Evangeliets Aand til at blomstre i dens Skjød.

Frants var i nogen Tid under Indtrykket af Naadens første Virkninger. Da blev han en Dag, som han hørte den hellige Messe i Kirken „Santa Maria degli Angeli“, greben af disse Evangeliets Ord: „I skulle ikke have

Guld, ei Sølv, ei Kobber i Eders Bælter, ei Taske til at reise med, ei heller to Kjortler, ei heller Sko, ei heller Stav“. Matth. 10, 9. 10. Disse Ord, som Jesus Christus engang taledede til sine Apostle, vare for ham som en Aabenbaring af Fattigdommens skjønne og rige Dyd.

„See der det, som jeg søger“, udraabte han da, „see der, hvad jeg af mit ganske Hjerte attraaer!“ Og brændende af hellig Nidkjærhed for den evangeliske Fuldkommenhed, giver han sin Klædning til en Fattig, ifører han sig en Sæk, som han ombinder med en Snor istedenfor Belte; fra dette Øieblik af begynder han at prædike Bod, forenende en næsten bestandig Bøn med de strengeste Spægelsler, og tiggende fra Dør til Dør sit daglige Brød.

Det var paa denne Dag, at *Mindre-Brødrenes* Orden blev stiftet, der ogsaa kaldes *Franciscanere* efter deres hellige Ordensstifters Navn; det var paa denne Dag, at St. Franciscus valgte sig Korset med dets Fornedrelse og Nøgenhed, at han opplantede den hellige Fattigdoms Banner, om hvilket man snart saae Tusinder af Disciple at fylke sig.

Sanct Franciscus var femogtyve Aar gammel, da denne mærkværdige Forvandling foregik med ham. Nyheden om denne Forandring udbredte sig snart over hele Egnen; hans Adfærd syntes Verden en Daarskab, og det Byesbarn, hvoraf Staden Assisi nylig var saa stolt, var nu bleven sine Medborgeres Fabel og Latteremne. Hans Fader gjør ham arveløs og nægter at erkjende ham som Søn, den ny Leveviis paadrager ham tusinde Krænkelser; men Franciscus glæder sig i Hjertet. Han smager Sødmen af den Skam og Forsmædelse, som han frivillig har paadraget sig af Kjærlighed til sin guddommelige Mester. Men jo mere han møder Foragt fra Menneskenes Side, destomere behager det Gud indvortes at overvælde ham med vidunderlig Gunst. I hans glødende Bønner viser Jesus Christus sig undertiden for ham som fæstet til Korset; ved dette storartede Syn, bliver Helgenens Sjæl

ganske gjennemglødet af Kjærlighedens Ild. Den Korsfæstedes Billede præger sig saa dybt i hans Hjerte, at han ikke kan tænke paa denne store Hemmelighed uden at udgyde Strømme af Taarer. I samme Maal, som Kjærlighedens Ild bliver mere brændende i ham, voxer ogsaa Kjærligheden til Foragt, Fornedrelse og Fattigdom i hans Sjæl. Aldrig har noget Menneske mere end han sukket efter Ydmygelser og Lidelser; aldrig har noget Menneske omfavnet en saa fuldendt Fattigdom, eller elsket den med en saa levende Attraa. Den evangeliske Fattigdom bliver ligesom hans Ordens Fundament og særegne Kjendetegn. Dragne af Franciscus' Dyders søde Vellugt, komme efterhaanden tre af hans Medborgere for at bede om hans Fattigdoms-Privilegium. Nogen Tid efter ansøge otte andre om den samme Gunst og erholde den.

Han seer sig saaledes omgiven af elleve Ledsagere, da han i Byen Rieti møder en Officer ved Navn *Angelo Tancred*; den Hellige standser ham uden at kjende ham, og, oplyst af Lys fra det Høie siger han til ham: „Angelo! Længe nok har Du baaret Pantser, Kaarde og Sporer. Nu bør det dig at bære istedenfor Vaabensærk et grovt Reb, istedenfor Kaarde Jesu Christi Kors, istedenfor Sporer en Træklods og Støv; følg mig! jeg vil gjøre dig til Jesu Christi Soldat.“ I samme Øieblik forlader Officeren Alt og lader sig hverve under den hellige Fattigdoms Banner. Denne Omvendelse, der paa en saa slaaende Maade gjenkalder os den hellige Apostel Matthæus' Kaldelse, giver St. Franciscus hans tolvte Ledsager. Kort Tid efter begav den Hellige sig paa Veien til Rom, ledsaget af sine Disciple, for at nedlægge for Jesu Christi Stedfortræders Fødder den Regel, som han havde forfattet for sin unge Orden.

Innocens III. sad paa Sanct Peters Stol, da Sanct Franciscus og hans Børn ankom til Rom. Denne berømte Pave godkjendte Regelen, udnævnte Franciscus til General for den ny Orden, og meddeelte ham Diakonats-

vielsen. Den ydmyge Ordensstifter indvilligede aldrig i at modtage Præstedømmets tunge Byrde. Franciscus havde samlet sine Disciple i det uanseelige Capel Santa Maria degli Angeli, som var blevet ham overladt af Benedictinermunkene. Han elskede særligt dette Bedehuus, fordi Vorherre og hans hellige Moder havde viist sig for ham paa dette Sted, men ogsaa fordi man der ofte hørte Englenes melodløse Chor. Der var det, at Vorherre tilstod ham den berømte *Portiuncula*-Aflad. Vor seraphiske Fader vilde, at denne Helligdom, som havde været Ordenens Vugge, skulde for Fremtiden være ligesom dens Moderhuus. Det er da under den allersaligste Jomfrues Auspicier, at *Minoriternes* Orden er bleven skabt. Det er i Skyggen af hendes Helligdom, at den er voxet og har udviklet sig saa vidunderligt. Det er paa dette op-høiede og ærværdige Sted, at de første Disciple af Sct. Franciscus kom for at udhvile sig efter deres anstrængende Mission, idet de med Ærefrygt og Kjærlighed hørte paa deres Faders rørende Underholdninger.

(Fortsættes.)

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.

(Fortsat.)

Medens Sickingen og det med ham broderligt forbundne Adelsproletariat sikrede de kirkelige Oprørere mod Kirkebandens borgerlige Følger, udbredte et talrigt Proletariat af bortløbne Munke „Evangeliet“ paa Stædernes og Landsbyernes Prædikestole og ophidsede Masserne ikke blot mod „Helgener og Afguder, Skriftemaal og Bøn“, men ogsaa mod „Tiende og Skatter“, saavelsom mod alle „de

høie verdslige Herrers Udsugelser.“ Høist belærende er den Skildring, som Hr. Janssen (S. 183 ff.) giver om en af disse Prædicanter og Pamphletister, den forhenværende Franciscanermunk Johann *Eberlin af Ginzburgs* Adfærd, der forkyndte Luthers Lære i Schweiz, Schwaben, Bayern, Sachsen og andetsteds. Det fremgaaer overhovedet af hele det vedkommende Afsnit: „Folkets Ophidselse ved Prædiken og Presse, 1521—1523“, med utvivlsom Vished, at Luthers Lære blev udbredt gennem hele Tydskland med den gemeneste Demagogis meest forkastelige Midler, og at Luther selv utrættelig angav Tonen til dette Ophidselsens og Forstyrrelsens Værk. Bullen „Coena Domini“ kaldte han 1522 som Nytaarshilsen „Bullen om Aftenfraadsen“ („die Bulle vom Abendfressen“!) og sagde om „den hele Bande af de romerske Rakkere (Schinder), Pavens trofasteste Apostle, Cardinaler, Ærkebiskopper, Biskopper og Abbeder, at „Rhinen næppe havde Vand nok til at drukne alle disse Skurke.“ Snart derefter erklærede han den menige Mand (Massen af Folket), at han „havde redelig Aarsag til at slaae løs med Pleiler og Køller, som „der Karsthans“*) truer.“ Dog anbefalede han endnu Ord og Skrivt som Hovedmidlet til Evangeliets Udbredelse: „Lær, tal, skriv, præk, at Menneskelov er Intet. Forebyg og raad, at Ingen skal blive Klerk, Munk, Nonne, og at Enhver, som er det, skal gaae sin Vei. Giv ingen Penge mere til Buller, Kjerter, Klokker, Tavler, Kirker, men siig, at et christeligt Liv bestaaer i Tro og Kjærlighed, og lad os gjøre det i to Aar til, da skal Du see, hvad der bliver af Pave, Biskop, Klerk, Munk, Nonne, Klokker, Taarne, Messe, Vigilie, Kutter, Kapper, Kronragning, Regel, Statuter og hele det pavelige Regiments Ormegaard.“ Folk og Studenter opfattede derimod Sagen ivrigere og mere praktisk. I Erfurt kom det allerede 1521 til Pøbelopstande. Klostre og Kirker stormedes, Bibliotheker ødelagdes, og Raadhusets Documenter og

*) Vi kjende intet dansk Udtryk for hvad dette Ord skal betyde.

Skattelister tilintetgjordes. Universitetet tabte Halvdelen af de Studerende, og iblandt de Tilbageblevne bleve Raahed og Udsvævelser Skik og Vane. En stor Deel Munke, især Augustinere, forlode deres Klostre. I Wittenberg udbrød i kort Tid lignende Uroligheder. Messen blev tumultuarisk afskaffet, *Carlstadt* giftede sig, prædikede Billedstormen og erklærede Krig mod alle videnskabelige Studier. Luther, der pludselig viste sig i Wittenberg, for at dæmpe Oprøret, saa deri en Straf for sin altfor ydmyge Opførsel i Worms (!), og optraadte derfor kun desto skarpere og lidenskabeligere. „Jeg har lært“, sagde han, „at ikke blot alt geistligt, men ogsaa alt verdsligt Regiment skal vige for Evangeliet, hvad enten det skeer villigt eller uvilligt, som det viser sig klart i alle de bibelske Fortællinger.“ Til Wenzel Link skrev han: „Seirens Førstegrøde besidde vi, og vi triumphere over det pavelige Tyranni, som fordem trykkede Konger og Fyrster; hvor langt lettere ville vi da beseire og foragte selve Fyrsterne!“ De Fyrster, som man først skulde gaae løs paa, vare de geistlige — Biskopperne. „Og, for at tale reent ud: saa skal Enhver vide, at Biskopperne, som nu regere over saa mange Stæder, ikke ere christelige Biskopper, at de ikke ere til efter Guds, men efter Djævelens Anordning, og at de forvist ere Djævelens Bud og Statholdere . . . Enhver Christen skal med Liv og Gods hjælpe til, at deres Tyranni foragtes og ophører, og frit gjøre Alt, hvad der er dem imod, som om det gjaldt Djævelen selv.“ Da Luther skrev dette, stod allerede *Franz af Sickingen* i fuld Rustning, for at styrte Rigets Forfatning og „bane Vei for Evangeliet.“

6. Saaledes vare altsaa Pasquil og Satire, Forhaanelse og Spot, aaben Ophidselse af alle onde Lidenskaber, communistiske Folkebevægelser, bevæbnet Oprør, Sammenrottelse af Stædernes og Landets Proletariat, sammensvorne Adelsmænds, forkomne Munkes og frafaldne Geistliges agitatoriske Bestræbelser de egenlige Veie, ad hvilke Luthers Lære fandt Udbredelse blandt Folket.

Den saakaldte Reformationsbevægelses stats- og rigsfjendtlige Charakter er allerede paa dette Punkt hævet over al Tvivl. En stor Deel af hin Tids Agitationslitteratur blev bevaret og er igjen bleven bragt for Lyset af forskjællige Specialforskere. Men Hr. Janssen har den Fortjeneste, at have sammenvævet disse vigtige Actstykker med Luthers Skrifter til et let overskueligt Totalbillede, som hidtil endnu ingen tysk Historieskriver har malet det. Med ikke ringere Mesterskab har han i de derpaa følgende Afsnit fremstillet den religiøs-politiske Revolutions praktiske Udvikling og Forløb: det vilde Tilløb, som den tog i Sickingens Røvertog, for med Frankrigs Hjælp og under Deeltagelse af alle anarchiske Elementer at ødelægge Rigsforfatningens Grundlag (S. 228—255); de indre Forstyrrelser, ved hvilke den, efter at den første Storm var mislykket, vedvarende hæmmede og gennemkrydsede den politiske Orden og Virksomhed (S. 255 o. s. v., 316 ff.); det almindelige Forfald, som den fremkaldte paa alle Livets Omraader (S. 300 ff.); den tiltagende Forvirring, som den anrettede i det religiøse og borgerlige Liv (S. 345 ff.), og den skrækkelige sociale Revolution, som den tilsidst affødte (S. 432 ff.). Det er umuligt ved korte Uddrag at give et Begreb om det i disse Afsnit opdyngede Stofs Fylde, dets Ordning, Gruppering og apologetiske Værd. De sammenslyngede Traade, som indbyrdes forbinde det saakaldte Evangeliums Prædiken og Udbredelse, Adelsens Opstand fra 1522, den ydre tyske Politik, det indre tyske Aandsliv, den langsomme politiske Omvæltning og det bratte Bondeoprør fra 1525, blive ved den rolige objective Fremstilling saa klart belyste, at det ikke mere kan falde nogen upartisk Bedømmer ind at frikjende Luther fra Medskyld i den rædsomme almindelige Omstyrning, eller at udtyde den politiske og sociale Revolution blot som et Tilbehør til den kirkelige, Bondeoprøret som en Misforstaaelse af den lutherske „Frihed“. Rigtignok var der meget andet Tændstof for en social Revolution forhaanden — Luxus, Nydelsessyge, Fraadseri, en almindelig Udplyndring ved Opkjøbs- og Auctions-Selskaber, kunstig

Fordyring og Forfalskning af alle Livets Fornødenheder, Haandværkets Forfald, de smaa Haandværkeres og Kjøbmænds og i det Hele den menige Mands Undertrykkelse, Stædernes og Landets tiltagende Proletariat osv. (Jf. S. 409—431).

„Ogsaa uden Luthers og hans Tilhængeres Optræden“, bemærker Hr. Janssen, „vilde, efter hvad man allerede i Aaret 1817 paa Rigsdagen i Mainz frygtede for, den menige Mands allevegne voxende Utilfredshed, i Byer og paa Landet have fremkaldt nye Opstande og Oprør. Men Charakteren af Almindelighed og dens umaadelige Frugtbarhed fik den sociale Omvæltning først ved de Tilstande, som de religiøse Forstyrrelser skabte eller udviklede. Efter disse Forstyrrelsers Udbrud var, ligesom et Aarhundrede tidligere i Bøhmen, al nedarvet kirkelig Mynighed planmæssigt bleven undergravet blandt Folket, og dermed overhovedet al Autoritet i høi Grad nedværdiget. De blodigste Brand- og Spotskrivter mod geistlig og verdslig Øvrighed bleve i Tusendviis udslyngede blandt Folket; disse smigrede det naturlige Menneskes Lyster og bragte al Tugt og Ærbarhed til Offer for tøilesløs Frihed og Vilkaarlighed. Samtidigt hermed udøvede „Prædikenen“ den almindelige Ophidselse næsten som et Haandværk. Under christeligt klingende Talemaader, med Beraabelse paa Bibelen forkyndte „utallige Stormløbere“ Hadets og Misundelsens Ævangelium, og fra Aar til Aar forøgedes de opæggede Masser. Efter at eengang den Sætning var opstillet, at Folket af sine geistlige Forstandere i mange Aarhundreder med Forsæt var blevet vildledt og udplyndret af egenkærlige Grunde, kom man med Nødvendighed snart saa vidt, at man udsprog hele den bestaaende verdslige, dengang med den kirkelige paa det Inderligste sammenvoxede Orden som en Indretning, der med Bevidsthed gik ud paa at udsuge de lavere Folkeclasser, og derfor forlangte deres Afskaffelse som den guddommelige Retfærdigheds Bud. Man skulde derfor bryde med hele den christelige Fortid!

Historiske Rettigheder og Udviklinger skulde der ikke tages Hensyn til, paa Statens og Samfundets Omraade saalidt som paa det kirkelige; ved en formelig organiseret Sammensværgelse blev der arbeidet paa, ved Blod og Ruiner at kaste Alt hulter til bulter og at tilvende dem Jordens Goder og Jordens Magt, som hidindtil havde været de Ringeste og gjældt for Intet!

I Spidsen for hele denne skrækkelige Bande af sammensvorne Oprørere staaer uden Tvivl *Luther*, ikke ved blot indirecte, moralsk Indflydelse, men som den utrættelige directe Ordfører i Kampen mod Autoriteten, som de forløbne Munkes lysende Forbillede, som de demagogiske Prædicanters Chorfører, som det adelige Proletariats Heros og Apostel, som det uovertrufne Mønster paa hint Bespottelsens, Hadets og Raseriets Sprog, der som fængende Ild stedse paany oppustede de utilfredse, gjærende Masser til en Alt fortærende Lue. Efterat det røde Spøgelse i Blod og Ild allerede var draget gennem hele Tydskland, havde kostet Tusinder af Menneskeliv, ødelagt hele Landstræknings blomstrende Lykke, for en lang Tid tilintetgjort tydsk Kunst og Videnskab, bragt den dybeste Elendigheds Forbandelser over det bedaarede Folk, da opfordrede Autoritetens uforsonlige Fjende paa Nytaarsdag 1526 til ny Kamp mod Rom:

«Vel mene Nogle, at man skulde nu ophøre med at spotte over Pavedømmet og den geistlige Stand, at Alt nu noksom var kommet for Dagen, fordi der ved saa mange Skriver, Bøger, Sedler er saa sønderskjændt, sønderskrevet, søndersunget, sønderdigtet, søndermalet og paa alle Maader skamskjændet, at man tilstrækkeligt kjender den, og den aldrig kan forvinde det. Af den Mening er jeg ikke, men, som Johannis Aabenbaring siger: man skal skjænke den røde Skjøge, med hvilken Kongerne og Fyrsterne paa Jorden have bolet og endnu bole, Maalet fuldt, og tilføie hende saamegen Sorg og Smerte, som hun tilforn har havt Lyst og Magt, indtil hun bliver søndertraadt som Skarn paa Gaderne, og der ikke er noget Foragteligere end denne blodtørstige Jesabel . . . Derfor, kjære Venner, lad os

paany brænde, skrive, digte, rime, synge, male og vise den ædle Afgudsslægt, som den fortjener det. Den være usalig, som heri er efterluden; thi han veed, at han dermed gjør Gud en Tjeneste, fordi Han har isinde og alt har begyndt at sønderknuse og henveire Asken af denne Vederstyggelighed paa Jorden." — »Gemytternes Forbitrelse«, siger med Hensyn til dette Skrivt en samtidig katholsk Polemiker, »tiltog saaledes stedse paany, medens man endnu havde de utallige Gudshuses. Klosters, og Kirkers Ruiner for Øie, som i denne skrækkelige Krig vare blevne ødelagte og brændte, og man bestandigt maatte befrygte Udbrudet af nye Opstande.«

7. Enhver, som opmærksomt har fulgt Skildringen af denne almindelige Revolution, han taber Lysten til at spørge om *dens religiøse og sædelige Frugter*. Forgjæves søger man i denne skrækkelige Forvildelses Mørke en trøstelig, tiltalende Charakter. Sickingen, Hutten, Cronberg, Florian, Geyer, Menzingen, Absberg, Berlickingen og hele de evangeliske Ridderes „Broderskab“, Luther Carlstadt, Butzer, Osiander, Hubmaier, Eberlin, Schappler, Münzer, Pfeiffer, Propheterne fra Zwickau og Bondehærens Prædicanter: Metzler fra Ballenberg, Jäcklein, Rohrbach, Barberen Hartlieb, Piberen Hans Bermater, Drukkenbolten Hans Lorenz, Tyven Kunz Wirt, Skoffikeren Lorenz Wigand og de øvrige „Tyve, Spillere, bankerotte Bønder, Vagabonder, Kjedelikkere, Trosknægte, Desertører, Soldater, Musikanter og Rakkere (Heckenschinder) i det evangeliske Oprør i 1525 — hvilket Selskab! Og endelig „die schwarze Hofmännin“, som med sine Hexeformler gjør Revolutionsarmeen stik- og skudfri! Hver Bøn i denne revolutionære Sværm overtones af Banden, enhver Prædiken svulmer af Bespottelser — al deres Idræt gaaer blot ud paa Ryggeløshed, Nydelse, Rov og Ødelæggelse. Secter skyde op som Paddehatte, og deres Overhoveder forfølge og udskjælde hverandre gjensidigt ikke mindre end den rasende Pøbel. Mange drage de yderste Consequentser og ende med nøgen Deisme og Vantro; Andre føres af deres forvirrede Phantasi til

Fanatismens skrækkeligste Hjernesvind. Luther selv seer og forudsiger Fornægtelsen af Christi Guddom og oplever et religiøst Anarchi, som Tydskland aldrig har seet Mage til. „En vil ikke vide af nogen Daab“, melder hans Brev til de Christne i Antwerpen i Begyndelsen af Aaret 1525, „en Anden nægter Sacramentet; en Tredie antager en ny Verden mellem denne og den yderste Dag. Nogle lære, at Christus ikke er Gud; Andre sige dette, og atter Andre hint, og *der er næsten ligesaa mange Secter og Troesbekjendelser, som Hoveder.* Ingen Bondekarl er nu saa grov, at han ikke, naar han drømmer eller faaer et Indfald, indbilder sig, at den Helligaand har indgivet ham det, og at han er en Prophet.“

Med den kirkelige Eenheds og den kirkelige Troes Livsaare var ogsaa den christelige Kjærlighed dødeligt saaret. Luther selv jamrer alt i 1524 herover: „*Da jeg endnu var ung!* — da sneede det med Almisser, Stiftelser og Testamenter“, men blandt de Evangeliske „vil Ingen give en Hvid.“ „I Pavedømmet var Enhver barmhjertig og mild, da gav man glad med begge Hænder og med stor Andagt“, nu vil Ingen mere give Noget „for det hellige Evangelium“, „men Alle ville tage“. „*Under Pavedømmet vare Folk mildere og gave gjerne, men nu under Evangeliet giver Ingen mere, men den Ene flaaer den Anden, og Enhver vil have Alt alene. Og, jo længere man prædiker Evangeliet, des dybere drulne Menneskene i Gjerrighed, Hoffærdighed og Pragt, som om den stakkels Ormesæk stedse skulde blive her.*“ Dette er ikke blot et enkelt Suk af Luther; nei, fra Aar til Aar lyde disse hans Klager høiere og stærkere. Den blomstrende Folkeunderviisning, som den katholske Kirke havde skabt, gik efter Luthers egen Tilstaaelse under i den evangeliske Pengegjerrighed og i det endeløse Virvar, som den skabte. Og Familien kunde ikke yde noget Vederlag, eftersom Luthers Lære ved en ny Ægteskabsret havde undergravet Ægteskabets Hellighed og Ukrænkelighed, dets Værdighed og sacramentale Charakter — en Ægteskabsret, der stam-

mer fra samme Kilde som hans Forestilling om Ordensløfternes Utilladelighed (jf. S. 111, 276 ff.). At leve i bestandig Afholdenhed holdt Luther for lige saa umuligt, som at flyve som en Fugl. Idet han med frivol Spot forhaanede den Gud indviede Jomfruelighed, nedsatte han ogsaa Ægteskabet paa et ulige lavere Trin. Men han oplevede kun liden Ære heraf. Thi med den katholske Religiøsitet, med Kjærlighed og Kydskhed veeg ogsaa al anden Tugt og Sædelighed bort fra det borgerlige Samfund og fra den Ungdom, der voxede op uden den fornødne Opdragelse.

(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader har paa Cardinal-Ærkebiskop Lavigeries Anmodning omdannet det franske Institut St. Anna i Jerusalem til et Seminar for de græske Melchiter. Det ny Seminar er umiddelbart stillet under den h. Stol og bliver ledet af algierske Missionærer. Samtidig har ogsaa den h. Fader omordnet det for Syrerne og Chaldæerne i Mosul (Mesopotamien) bestaaende Seminar og sat det under Dominicanernes Ledelse.

Frankfurt a. M. De tyske Katholikers Generalforsamling har aabenbart imponeret de herværende Protestanter og saakaldte Liberale. „Frankf. Beob.“ bemærker bl. A.: „Alt peger hen paa, at man her staaer ligeoverfor en Deel af den Magt, der efter Macaulays Anskuelse vil overleve vor Tids Religioner og Statsdannelser. Schiller, det tyske Genies og Humanitets Repræsentant, har rigtignok udtalt, at „Rom med al sin Glands kun er Forgangenhedens Grav“; men, naar vi nærmere betragte den Tale, som blev holdt paa Congressen af Hr. Generalsecretær Hitze over det sociale Spørgsmaal, maae vi tilstaae, at Catholicismen har opfattet Nutidens Interesser med et skarpt, vidtrækkende Blik, og at den, ligesom tidligere, er betænkt paa, ligeoverfor andre Magter at optræde som det lidende Folks

Ridder og Forsvarer. Det er i ethvert Tilfælde fremragende Katholiker, der virke for en social Reform.“

England. Den af det engelske Krigsministerium anordnede Bøn paa alle Militærstationer lyder saaledes: „Almægtige Gud, hvis Magt ingen kan modstaae, giv, vi bede Dig, at vore Soldater og Matroser, som ere dragne i Krig, beskjærmede ved Din Beskyttelse, maae blive befriede fra alle Farer, til Din Forherligelse, Du, som er den eneste Seirgiver ved Din enbaarne Søns, Vor Herres Jesu Christi Fortjenester. Amen.“

London, 15. September. Bygningen af den store Cathedral for Vestminsters katholske Ærke-dioces, hvis Opførelse for fem Aar siden blev udsat efter Cardinal Mannings Ønske, skal nu paabegyndes. Den skal rejse sig ved Siden af Cardinalens nuværende Bolig i Vauxhall Road i gammelgothisk Stil. Omkostningerne ville reløbe sig til 100,000 Lst. (1,800,000 Kr.)

America. Den americanske Cæcilieforening har d. 22. 23. og 24. August i Philadelphia afholdt sin ottende Generalforsamling. Den gestaltede sig til en Fest i dette Ords ædlest og skjønneste Betydning, og dens Forløb og enkelte Episoder afgave et glædeligt Bevis for, at Sandsen for ægte og uforfalskst Kirkemusik her stadig mere bryder sig en Bane, og at man kan være berettiget til at haabe, at i en ikke alt for fjern Fremtid kun saadan Musik vil være at høre i Americas katholske Kirker.

— I Philadelphia (Pensylvanien) har en nylig afdød Fru Rosanna Devine testamenteret sin hele ikke ubetydelige Formue til Patricks-Menighedens Vincents-Conferents med Undtagelse af nogle smaa Legater til andre velgjørende Øiemed.

— I Louisville (Kentucky) laae en Neger syg af Kopper og sendte Bud efter flere protestantiske Geistlige med Bøn om at besøge ham; men Ingen lod sig see. Sluttelig blev Sognepræsten ved den derværende Augustinus-Kirke, Hr. Crowley, kaldet til den Syge; han gik hen, underviste, døbte Negeren og optog ham i den katholske Kirke. I de faa Dage, den Syge endnu levede, besøgte Hr. Crowley ham hyppigt og gjorde ham deelagtig i alle vor h. Religions Trøstemidler. Ogsaa her gjælder altsaa atter Herrens Ord: „Af deres Frugter skulle I kjende dem.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 8. October. 19de Søndag efter PIntse. Birgitta, Enke og Ordensstifterinde. — 9. M. Dionysius og hans Lidelsesfæller, Mart. — 10. Tl. Frants Borgia, Bekj. — 11. O. Votivofficium af Sct. Ansgar. — 12. To. Votivofficium af det allerh. Sacrament. — 13. F. Edvard, Bekj. — 14. L. Kallistus, Pave og Martyr.

Søndagen den 15. October. 20. Søndag efter PIntse. Theresia, Jomfru og Ordensstifterinde.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm

Mariacongregationen for Mænd
Fælledscommunion Søndagen den 8. October Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 41. Fredagen den 13. Oktober. 1882.

Indhold: Den h. Franciscus af Assisi. Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. Kirkelige Efterretninger: Rom, Münster, Frankrig, Ægypten, America.

Den hellige Franciscus af Assisi.

(Fortsat fra Nr. 40.)

En Dag forsamlede den hellige Patriark dem efter en lang Bøn og sagde til dem: „Fatter Mod, fryder Eder i Herren; lad Eders ringe Antal ikke bedrøve Eder, lad min og Eders Enfoldighed ikke ængste Eder; thi Gud har klarligen viist mig, at denne Familie, hvis Fader Han er, under hans Velsignelse skal udbrede sig til alle Verdensdele. Jeg vilde helst i Taushed forbigaae, hvad jeg har seet; men den Kjærlighed, jeg bærer til Eder forpligter mig til at gjøre Eder deelagtige deri: jeg har seet store Skarer, som kom til os for at tage den samme Klædning og føre det samme Liv; jeg har seet alle Veie fulde af Mennesker, som gik ved vor Side og skyndte

sig stærkt. Frankerne kom, Spanierne ilede, Briterne og Germanerne løb, alle Nationer satte sig i Bevægelse, og see! Lyden af dem, som kom og komme for at udføre den hellige Lydigheds Befalinger, gjenlyder endnu i mine Øren. Lader os betragte, mine Brødre, hvilken vor Kaldelse er: det er ikke alene til vor egen Frelse, at *Gud* i sin Barmhjertighed har kaldet os, det er ogsaa til Frelse for mange Andre; det er, for at vi skulle gaae ud og opfordre hele Verden, mere ved vort Exempel end ved vort Ord, til at gjøre Bod og holde Guds Bud. Vi synes foragtede og vanvittige; men frygter ikke; fatter Mod, og haver den Tillid at vor Frelser, som har overvundet Verden, vil tale i Eder paa en virksom Maade. Lader os vel vogte os for, efterat have forladt Alt, at miste Himmerige for en Ubetydeligheds Skyld. Dersom vi finde Penge, da lader os ikke agte dem mere end Støvet paa Veien. Lader os ikke dømmе og ikke foragte de Rige, som leve i Blødagtighed og bære Forfængelighedens Prydelser; *Gud* er deres Herre som og vor: Han kan kalde dem og retfærdiggjøre dem. Gaaer da hen og forkynder Boden til Syndernes Forladelse og Fred; I ville finde trofaste Mennesker, som ere fulde af Kjærlighed, som ville annamme Eder med Glæde, Eder og Eders Ord; Andre troløse, hovmodige og ugudelige, som ville bespotte Eder og erklære sig imod Eder. Styrker Eder i Aanden til at bære alt dette med en ydmyg Taalmodighed; frygter ikke: om kort Tid vil der komme mange vise og ædle Folk og forene sig med Eder for at prædike for Konger, Fyrster og Folkeslag. Værer da taalmodige i Trængsel, brændende i Bønnen, modige under Arbeide, og *Guds* Rige, som er evigt, skal vorde Eders Løn!“

Disse prophetiske Ord tøvede ikke med at gaae i Opfyldelse. Man saa snart Mennesker skareviis at gaae ud af alle Samfundets Rækker, for med Iver at følge i de Fattiges Patriarks Spor. De Trængende kom til ham for at finde en dybere, men mere trøstelig Fat-

tigdom; de Rige, Verdens Store kom, grebne af denne skønne Dyds Henrykkelser, for at bede ham om mindre skrøbelige Goder; de vare lykkelige ved at kunne ombytte deres rige Klæder med Mindrebrødrenes fattige Klædebon. Man saae endogsaa Biskopper nedlægge Hyrdestaven, Doctorer stige ned fra de Lærestole, fra hvilke de havde underviist med Glands, for at iføre sig en grov Kappe, ombælte sig med et Reb og istedenfor Sko kun at bære Sandaler.

Dette mærkelige Skuespil rørte Sjælene dybt; det bevirkede overalt en heldbringende Tilbagevenden til Bod og Hellighed. Og disse Mennesker, der saaledes havde forladt Alt for Jesus Christus, disse Mennesker, der vare blevne de Fattiges Brødre og Venner, havde en mærkelig Gave til at lære den Fattige Resignation og den Rige en hellig Løsrivelse, en ædelmodig Kjærlighed. Det var ved dette Fornægtelsens Liv og ved denne fuldendte Forsagelse, at den hellige Patriark og hans Disciple saa energisk bekæmpede de Laster, som truede Middelalderens Samfund. Lignende Exempler, givne af den hellige Franciscus' Børn ville ikke være unyttige i vort Aarhundrede, hvor Sjælene ikke synes at have nogen anden Beskæftigelse end Interessens eller nogen anden Cultus end Guldets og Stoffets Afgudsdyrkelse.

Sct. Franciscus havde den Trøst at see sin Orden vidunderlig mangfoldiggjort; den havde hurtigt udbredt sig over hele Italien, Frankrig, Spanien, Portugal, England og Tydskland. Flere af hans Brødre havde allerede i Africa vundet Martyriets Palme. Ti Aar efter Ordenens Grundlægning holdt dens hellige Stifter sit andet General-Capitel i Sancta Maria de Angelis, hvor der indfandt sig mere end 5000 Munke, som vare komne fra alle Verdens Egne. Forsædet i dette Capitel førte Cardinal *Hugolini*, som var en fortrolig Ven af den hellige Patriark og Beskytter af hans talrige Familie. Da det lille Kloster til Sancta Maria de Angelis ikke kunde rumme saa mange, leirede man sig paa Marken, saa godt det lod sig gjøre,

og denne Jesu Christi Hær fylkede sig saaledes omkring sin Høvding. Cardinalen holdt biskoppelig Gudstjeneste paa den h. Pintsedag, og om Aftenen mønstrede han denne hellige Krigerskares Rækker, som han fandt forsamlet i forskjellige Grupper, hvor man underholdt sig om de Ting, som høre til Guds Rige. Rørt ved Synet af et saa skjønt Skuespil, kunde den fromme Cardinal ikke undlade at sige til sit Følge: „Sandelig, det er en Guds Leir!“ Hele Nabobefolkningen var stimlet sammen for at see de hellige Munke. Man bemærkede iblandt disse Mænd Præster og unge Folk, som, da de bleve saa megen Forsagelse, Glæde og Enighed vaer, sagde til hverandre: „De vise i Sandhed, at Veien til Himmerige er trang, og at det er vanskeligt for de Rige at indgaae i Himlen. Vi smigre os med at frelse vore Sjæle, idet vi nyde alle Livets Glæder, og disse gode Munke, som have givet Afkald paa Alt, høre ikke op med at skjælve. Vi ønske at døe som de, uden at ville leve paa samme Viis: og dog døer man, som man har levet.“ Og de kom i et Antal af over 500 for at kaste sig for den hellige Franciscus' Fødder og bede ham om, at blive optagne under den hellige Fattigdoms seirrige Banner.

Efterat den hellige Franciscus havde velsignet sine Børn og givet dem sine Formaninger, sendte han dem ud, for overalt at forkynde Bod og Fred. Og disse ivrige Missionærer gik ud i Verden, for ved deres Underviisning og endnu mere ved deres Exempel at meddele den hin Fred, som de selv i en saa høi Grad besade. Ogsaa den hellige Franciscus deelte sin Tid imellem Bønnen og det apostoliske Livs Øvelser. Han følte en brændende Tørst efter Sjælenes Frelse; hans Hjerte, der var saa stort som Verden, ønskede at bringe hele Jorden under Jesu Christi Herredømme.

Efter at have gennemilet Italiens Stæder og Landsbyer, gennemvandrers han det sydlige Frankrig, besøger Spanien, Nilens barbariske Kyster og Jordan. Man seer ham overalt i hans fattige Dragt, med hans udmagrede

Legeme og forsagende Udseende; man seer ham evangelisere Folkene med sin Kjærligheds hele Iver og Tro. Overalt hvor hans Ord lyder, fængsler det Menneskene; de forhærdede Syndere vende oprigtigt tilbage til Gud, og, lige saa ringe og foragtelig, som denne Korsets trofaste Discipel er i sine egne Øine, lige saa meget behager det Herren at aabenbare hans Hellighed ved de meest iøinefaldende Vidundere. Den Tillid og Ærefrygt, som man nærrede for den Hellige, var, efter et Øienvidnes Beretning, saa almindelig udbredt, at Mænd og Kvinder skareviis fulgte hans Fjed, og at man priste sig lykkelig ved blot at turde røre ved Sømmen af hans Kjortel.

Sanct Franciscus havde stiftet sin første Orden i Aaret 1209. Det var i Aaret 1212, at hans *anden Orden* blev oprettet.

Da den seraphiske Fader prædikede i Assisi, kom den hellige *Clara*, der var oprunden af en af de fornemste Familier i denne By, for at stille sig under hans Ledelse, og for at øve den evangeliske Fuldkommenhed. Den hellige Agnes, hendes yngste Søster og nogle andre Jomfruer, der ønskede at føre et mere fredkomment Liv, sluttede sig til Clara. For at udskille dem fra Verden gav St. Franciscus dem en Regel, der var bygget paa den evangeliske Fattigdom. Dette er Oprindelsen til den anden Orden, som blev stiftet af Sct. Franciscus under Navnet de *fattige Fruer*; disse Nonner kaldes ogsaa *Clarisser* efter den hellige Clara, som var deres første Abbedisse.

Dette nye Institut udbredte sig snart ligesaa vidunderligt som Mindre-Brødrenes. Exemplet af en Mø, der offrede sin Ungdom, sin Skjønhed, en stor Formue tilligemed alle Verdens Forhaabninger for at blive Jesu Christi Brud, gjorde det meest levende Indtryk.

Den berømte Jomfru St. Clara saae en Phalanx af udvalgte Sjæle fylke sig omkring hende. Hun blev Moder til en talrig Efterslægt af trofaste Jomfruer, hvilke hun meddeelte sin Aand og denne Fattigdommens glimrende

Arv, som den seraphiske Fader Franciscus havde testamenteret hende. Man gribes af Beundring, naar man betragter en saa stræng og fattig Ordens forbausende Fremskridt, naar man skuer denne talløse Legion af Jomfruer, som Forsynet bevarer midt iblandt de Ruiner, som omgive dem. Og det er ikke blot Personer af middelmaadige Livsvilkaar, der sværge til den hellige Claras ydmyge Banner; man seer der ogsaa et stort Antal af Personer, som ere opdragne i Hoffets Forfinelser og Overdaadighed: der findes Dronninger og Fyrstinder, som vide at vurdere denne Verdens Kongedømmer og al Jordens Storhed efter deres rette Værd, og bag Klosterets Mure søge den Fattigdom, som har Forjættelse om Himmeriges Rige.

(Sluttes)

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.

(Fortsat.)

Det samme Facit faaer man, naar man spørger om *den saakaldte Reformationsbevægelses videnskabelige Udbytte*. Dette var naturligt, eftersom Luther havde udstreget Universiteterne som „Mordergruber, Molochstempler og Fordærvsens Synagoger“, og endog allerede i 1521 havde prædiket: „De høie Skoler fortjente, at man gjorde dem alle til Pulver; fra Verdens Begyndelse er Intet kommet og vil Intet komme til Jorden, som mere lugter af Djævelen og Helvede.“ Blev dette hans Ønske end ikke strax og fuldstændigt opfyldt, saa sank dog de nordtyske Universiteter hurtigt ned fra deres blomstrende Tilstand. I Erfurt vare fra Mai 1520—1521 endnu 311 Studenter

blevne immatriculerede; i det følgende Aar sank Tallet til 120, i Aaret 1522 til 72, i Aaret 1523—1524 til 34. Leipzig havde i Aarene 1508—1522 ikke mindre end 6,485 immatriculerede Studenter, i de følgende 14 Aar kun 1935. Ligesaa tabte Universiteterne Wittenberg og Rostock; Rostock, som i Vintersemesteret 1512 endnu havde 186 Immatriculerede, talte i Vintersemesteret 1525 kun 4, i det følgende Aar slet ingen. Den samme Skjæbne ramte de sydtyske Universiteter; i Basel lod sig i 1526 kun 5 nye Studenter indskrive, i Heidelberg var der i 1525 flere Lærere end Studenter. „Jeg har endnu næppe 6 faste Tilhørere“, skrev 1523 den store Retslærde Zasius, „og disse ere ovenikjøbet Fransk-mænd“. Universitetet i Wien, som under Kaiser Maximilian med dets Hundreder af Lærere, og undertiden i eet Aar 7000 Studenter, havde været en af Europas første Høiskoler, kom efterhaanden i Medfør af de religiøse Forstyrrelser i en saa „ynkelig Tilstand“, at den næppe endnu talte nogle Dusin Studenter; det juridiske Facultet maatte i nogen Tid lukke sine Høresale af Mangel paa Studenter; det theologiske kunde af Mangel paa Professorer i lang Tid ikke mere foretage de regelmæssige Doctorpromotioner. „Dersom den gyldne Tidsalder var indtraadt“, klagede Melanchthon, „paa hvilken vi under Videnskabernes blomstrende Tilstand tidligere turde haabe, saa vilde mine Skrivter være glædeligere, zirligere og mere glimrende, men den skjæbnesvangre Tvedragt, som snart fulgte, har ogsaa bortskræmmet mine Studier.“ 1524 skriver han fra Wittenberg: „Jeg lever her ikke anderledes end i en Ørken. Jeg har næsten ingen anden Omgang end hine indskrænkede Aander, i hvilke jeg paa ingen Maade finder Behag; derfor sidder jeg hjemme som en halt Skomager.“ Den samme Klage høre vi fra Rectoren for Universitetet i Erfurt, ligeledes fra Eoban Hesse, Glarean og de meest betydende andre Humanister.

Vandalismen paa Videnskabens Omraade ledsagedes af *Vandalisme paa Kunstens Omraade*. Den 24de Marts,

fortæller en Chronist om Oprøret i Rotenburg ved Tauberen, „har man paa Kirkegaarden halshugget Gud Herren paa Korset og afslaaet ham Armene. Paa Langfredag har man ophævet alle Høimesser i Kirkerne, men Johann Deutschlin har prædikedet, forhaanet Kaiser, Konge, geistlige og verdslige Fyrster og Herrer og sagt, at de ville hindre Guds Ord. Den blinde Munk (Hans Schmid, en forløben Capuciner, med Øgenavnet Ræven) har kaldt Sacramentet Afguderiet. Paa den hellige Paaskedag har man hverken sunget eller læst, Mandagen derefter har *Carlstadt* prædikedet mod Sacramentet.“ Tillige feiredes Paaskemandagen med, at nogle Møllere i Tauberdalen sammenrotdede sig med deres Karle, stormede og vanhelligede den smukke Vor Frue Kirke i Cobalzell. De søndersloge Vinduerne med deres Glasmalerier, vanhelligede Alterne, forøvede forførdelig Kaadhed med de hellige Kar og Messebøger, og kastede Malerierne, tildeels Værker af Michael Wohlgemuth, Albrecht Dürers Lærer, tilligemed de forhaandenværende udskaarne Helgenbilleder i Floden. Saaledes arbeidede det rene Evangelium! I Thüringen alene gik (efter R. Herrmanns nøiagtige Undersøgelse) under den Münzerske Bondeopstand 68 Klostre tilgrunde. I hele Tydskland laae i Januar 1526 over 1000 Klostre og Slotte i Aske. Om de ødelagte, skændede og vanhelligede Kirker foreligge ingen fuldstændige Angivelser. Og hvor stort et Antal af Kunstværker, Sculpturer, Malerier, Glasmalerier og herlige Værker af Bygningskunsten maae ikke være tilintetgjorte i det ene Aar 1525! — Men den kirkelige Kunst blev ikke blot søndertraadt af Bondekrigens Hære, den blev, som nødvendig Følge af Luthers Lære, givet til Priis for Forhaanelse og Undergang. Hans Holbein den Yngre, en af den Tids største Kunstnere, saae sig nødt til, for at opholde Livet, at overtage Haandværksarbeider og male Vaabenskjolde for 2 Gylden. Sine storartede Væggemalerier i Raadhuset i Basel maatte han snart efter den evangeliske

Bevægelses Udbrud opgive, og saae sig tilsidt af Mangel paa Erhverv nødsaget til at udvandre til England.

I Aaret 1526 vendte alle Malere i Basel sig til Byraadet med Bøn om, at man dog for at give dem Brød for Kone og Børn skulde lade dem alene male Maskerne for Fastelavnsoptogene, og ikke ved andre Haandværkere. skille dem ogsaa ved denne Næringsvei. Den eneste Kunstgreen, som ved Revolutionen kom til den yppigste Udvikling, var Caricaturen — og Caricaturen i dens meest pøbelagtige og gemene Raahed. Hovedsædet for denne Art af Kunstnedværdigelse var Wittenberg, og dens Hovedrepræsentant den noksom bekjendte „evangelisksindede *Lucas Cranach*. Smudsmaleriet rakte den skandaløse Prædiken og Pasquillen trolig Haanden, for med det Gode ogsaa at udrydde det Skjønne, som det tydske Folks katholske Fortid havde skabt.

9. Men — give dog *politiske og sociale Fordele* idetmindste ikke tildeels et Vederlag for det uhyre Tab, som Tydskland ved den kirkelige Revolution har lidt paa det aandelige Omraade? Spørgsmaalet er i og for sig upassende, fordi politisk Storhed og social Blomstring stedse ere betingede af religiøs-sædelige Factorer. Janssens Værk giver imidlertid ogsaa i denne Henseende rigtig Oplysning om den saakaldte Reformations Gavnlighed for Samfundet. Enhver, som med Opmærksomhed overveier Indholdet af den II. Bogs Capitler, der handle om den ydre tydske Politik, vil vanskeligt kunne frigjøre sig for det Indtryk, at det revolutionære Parti tildeels nærrede ligefrem høiforræderiske Planer, og, forsaavidt det ikke var Tilfælde, idetmindste factisk undergravede Rigets Eenhed, lammede enhver kraftig Rigs-politik ligeoverfor Udlandet, og derimod paa det virksomste understøttede Rigets Fjender, Franskmændene og Tyrkerne. Hvorvidt Franz I.' hemmelige Underhandlinger med Rigsstænderne og især med de „godt lutherske“ Rigsstæder gik, er vistnok ikke oplyst saa fuldstændigt, at man kunde anklage disse sidste for bevidst og directe-

Høiforræderi; dog, Europas Fredsforstyrrer havde Grund nok til at være meget tilfreds med deres Skattevægringer og Gjenstridighed mod Kaiseren. De religiøse Forstyrrelser forhindrede enhver Styrkelse af den kaiserlige Autoritet, enhver omfattende politisk Reform i det Indre. Ja, selv overfor Sickingens Adels sammensværgelse og den almindelige Bondeopstand stod Rigmagten værgeløs og afmægtig. Kun et Forbund af Fyrster formaaede i første Tilfælde, kun et Forbund af Rigsstænder i det andet, at afværge hele den bestaaende Ordens fuldstændige Undergang, som Luther og hans Parti tillidsfuldt forventede. Endnu værre forholdt det sig med den saakaldte Reformations sociale Virkninger. For herom at danne sig et tilsvarende Begreb, slaae enkelte Uddrag ikke til. Man maa læse Bondekrigens hele Historie, saaledes som Hr. Janssen i 3. Bog af det foreliggende (II.) Bind med forbausende Flid har fremstillet den efter dette Tidsrums vidtløftige Literatur. Denne Skildring stiller sig ved Grundighed og Formskjønighed værdig ved Siden af det Culturmaleri, som i I. Bind gav et Billede af Tydscklands økonomiske og sociale Tilstande før Revolutionen. Denne Bogs første to Capitler (I. Indvirkning af Husiternes sociale Grundsætninger. Forspil for den sociale Revolution, og II. Almindelige Aarsager til den sociale Revolution) fuldstændiggjøre hint tidligere givne Billede og meddele flere Træk, som mange Kritikere tidligere savnede deri. De følgende (III. Den sociale Revolutions almindelige Charakter, og IV. dens videre Fremgang) skildre i skarp Pragmatik Tilintetgjørelsen af Tingenes tidligere Orden. Det sidste Capitel endelig omhandler Følgerne af den sociale Revolution. Her udfolder sig et rystende Billede. Over 150,000 Bønder faldt i den skrækkelige Opstand. „Husene ere brændte“, saaledes klager Cochlæus under Virkelighedens umiddelbare Indtryk, „Markerne og Vinhaverne ligge udyrkede, alt Bohave røvet eller brændt, Køer og Faar stjaalne, ligeledes Heste og Seletøi. Fyrsten, Herren eller Adelsmanden vil have

sine Forpagtningsafgiver og Renter. Evige Gud! hvor skulle Enkerne og de stakkels Børn tage dem fra? Selv Stene maatte forbarme sig over al denne Jammer og Armod.“ Som naturlige Følger betegner Chronisten Anshelm af Bern træffende den „tyrannisk raae Maade“, hvorpaa „Herrerne og Junkerne, der af Harer igjen vare blevne Løver“ hævnede sig paa de beseirede Bønder, og deres Beslutning med „snævrere Gjord og Bidsel at forebygge Æslets Ustyrlighed, og herefter holde det i strammere Tømme.“

Om gennemgribende økonomiske og sociale Forbedringer til Folkets Gavn var der ikke Tale, tvertimod forværredes alle tidligere Onder i By og Land. Forkjøb, Monopoler, Folkets Brandskatning ved Handelsselskaber og Storcapital vedvarede. Priserne for Næring og Klædning stege bestandigt, medens Dagleierens Løn i Sammenligning med det 15de Aarhundrede nedsank til Halvdelen. Værst gik det Bønderne. Til Gjengjæld for, at de under Revolutionen havde tilintetgjort de gamle Overenskomster, dicteredes der dem nu af Grundeierne nye, strengere Pligter, og tilstodes dem færre Rettigheder. Istedetfor det 15de Aarhundredes Opsving i Agerbruget og Bøndernes Velvære traadte efter Samtidiges Beretninger „en yderlig slet og ussel Tilstand. Deres Huse ere daarlige Hytter, byggede af Dynd og Træ, satte paa Jordbunden og tækkede med Halm; deres Føde er sort Rugbrød, Havregrød og kogte Ærter og Lindser; Vand og Valle er deres sædvanlige Drik, en Dvelgkittel, to Bundskoe og en Filthat er deres Klædning. Deres Herrer maae de ofte Aaret igjennem tjene, dyrke Marken, saae, høste Kornet og føre det i Laden, hugge Brænde og grave Grøfter. Der er Intet, som det stakkels Folk ikke maa gjøre og ikke tør opsætte uden Tab.

Nu fandt Luther — Frihedens store Apostel —, at Øvrigheden efter Skriften blot er Folkets „Stokmester, Driver og Trænger“, og „derfor skal Øvrigheden drive, slaae, kvæle, hænge, brænde, halshugge og radbrække Pøbelen, Hr. Omnes, for at man skal frygte den, og Folket

saaledes holdes i Tøile.“ I Aaret 1527 forsvarede han Vornedskabet, som det havde bestaaet hos Jøderne, og Melanchthon prædikede i denne Forstand over Sirach 33, 25: Æslet skal have Foder, Slag og Byrde! Slaven Brød, Optugtelse, Arbeide og Straf — og anbefalede nu den „ubetingede“ Lydighed mod den verdslige Øvrighed. Den tidligere Brandstifter Butzer trykkede Øvrigheden Sværdet i Haanden ogsaa i Troens og Samvittighedens Anliggender: „*Thi hvor Magten er, er ogsaa Retten*“. „Tidligere i Pavedømmet“, meente Sebastian Frank, som langt fra var en Ven af Pavedømmet, „har man havt langt mere Frihed til at straffe ogsaa Fyrsternes og Herrernes Laster; nu maa Alt smigres, hvis man ikke vil gjælde for en Oprører; saa tam er Verden nu bleven. Gud forbarme sig derover . . . Enhver troer for Øvrighedens Skyld og maa tilbede Landsafguden!“

10. Særlig Omtale fortjente endnu den rolige, upartiske Objectivitet, hvormed Hr. Janssen midt i Billedet af dette oprørte Chaos har skildret *Kirkens hele Holdning og Fremgangsmaade*, saavel hvad dens guddommelig-providentielle Sendelse og Virksomhed, som de Feil og Skrøbeligheder angaaer, som fandtes hos mange af dens menneskelige Repræsentanter. Han undseer sig ikke ved klart og fuldstændigt at nævne de i Kirken stedfundne Misligheder; og fremhæver ikke dens guddommelige Kraft ved kunstige Midler. Men igjennem den ukunstlede Gruppering af Kjendsgjernerne efter deres chronologiske Følge og pragmatiske Sammenhæng straalte dens Oprindelses og Organisations Guddommelighed lyst og klart ud af det mørke, forvirrede, rædsfulde Tidsbillede. Stormen, som ikke den, men menneskelig Lidenskab havde opmanet, møder den med sin guddommelige Mesters Kjærlighed og Kraft. Under Ødelæggelsens og Forfølgelsens Afskyeligheder frembringer den de skjønneste Blomster af Jomfruelighed, opoffrende Mod, Taalmodighed, christelig Kjærlighed og Martyrium. Hvilket herligt Modbillede danner ikke dens om Pave Hadrian

VI. forsamlede Skare af Bekjendere til de Horder, som omgive det nye Evangeliums Herold! Hvilken Forskjæl paa de katholske Polemikeres, Emsers, Cochläus' og Andres Sprog, og Luthers og Huttens Brandskrivter? I hvilken af begge Leire er hin ægte christelige Kjærlighed, hvori det 19de Aarhundredes Protestantisme saa gjerne paa Troens Bekostning foregiver at søge Christendommens Kjærne? Man sammenligne Charitas Pirkheimer og hendes Søstre med de Kvindelighedens Idealer, som i Reformationens Leir søge deres Forsørgelse; Carl af Bodmanns Anskuelser med de aandelige Communarders; de pavelige Legater Aleanders og Campeggios Handlemaade med de første lutherske Smaapavers Færd; men fremfor Alt Tilstandene før den saakaldte Reformation med dem, som med logisk og psykologisk Nødvendighed udviklede sig af Luthers Lære. Denne sidste Sammenligning er allerede tilstrækkelig til at vise, at den katholske Kirke ikke blot er Autoritetens og den sande borgerlige Friheds Klippe, den christelige Kjærligheds og den ægte folkelige Velstands Livskilde, den tyske Dannelses og Videnskabs Moder og Pleierinde, den tyske Kunsts Sjæl, det tyske Folks Skytsaand, men ogsaa den ene uforanderlige, apostoliske og katholske, af Christus stiftede Verdenskirke, mod hvilken al Revolution og Statsalmagt kæmper forgjæves. Ligeoverfor en saadan Kirke, som stedse og overalt viser sig saa velsignelsesrig, er det for den katholske Gransker virkelig haardt, i sin Forskning at stille sig paa neutral, og saa at sige indifferent Grund, ikke forsvare den, men overlade Forsvaret ene og alene til den selv. Hr. Janssen har ikke desto mindre gjort dette med det største Maadehold og Selvovvindelse — og dermed leveret en Apologi, som man for dette Tidsrum ikke kan ønske sig den skjønnere og grundigere. Han har derved viist ikke blot det tyske Folks, men alle Landes Katholiker, ja selve Kirken en vigtig Tjeneste; og, naar vi af Hjertet ønske ham al Lykke til

Fortsættelsen af sit fortræffelige Værk, saa deles det samme Ønske ganske vist af alle dets katholske Læsere.
(Fortsættes.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 22. September. „Osservatore Romano“ offentliggjør en pavelig Encyclica af 17. September til hele det katholske Episcopat, hvori den hellige Fader anbefaler Udbredelsen af den hellige Franciscus' tredje Orden i den hele Verden, som et virksomt Middel til at gjøre de Rige godgjørende og de Fattige gudhengivne og forsone dem, for paa denne Maade at løse det sociale Problem.

Münster. Hans Højærværdighed, Biskoppen af Osnabrück, Dr. Höting, er bleven udnævnt til Provicar for de nordiske Missioner. Siden den høj-salige Biskop Beckmanns Død, altsaa i fire Aar, vare Diasporaens Menigheder af den hellige Stol interemistisk underlagte den højærværdige Herr. Kohues, Regens for Præsteseminariet i Osnabrück, der allerede tidligere forvaltede Slesvig og Holsteen, medens Danmark blev et eget Præfectur. Nu er Diasporaens gamle Forbindelse med Bispedømmet Osnabrück atter gjenoprettet med det fælleds Overhoved. Foruden Slesvig og Holsteen høre til denne Kreds de katholske Menigheder i Bückeburg, Bremerhafen, i de fire Stæder Bremen, Hamburg og Lybæk, Eutin, Bergedorf og begge Storhertugdømmerne Mecklenburg.

Frankrig. I Avignon forsamlede sig for kort Tid siden den eucharistiske Congres. Congressen blev forrige Aar afholdt i Lille. Fra alle katholske Lande havde Deeltagere indfundet sig til den, besjælede af samme Hensigt: at befordre den hellige Euacharisties Dyrkelse og Alt derhen hørende. Ogsaa dette Aars Congres, henviste, ligesom den ifjor afholdte, Løsningen af denne sin Op-gave til tre Sectioner. Den første befatter sig med Alt, hvad der angaaer Tilbedelsen af det høihellige Sacrament og Afsoninger af de imod samme begaaede Forbrydelser, f. Ex. Broderskaberne, den evige Bøn,

Besøgelsen af det hl. Sacrament, de daglige Messe og hyppige Communion, Sone-Communion o.s.v. Den anden Section befatter sig med Underviisningens eucharistiske Værker, med Forberedelsen til den første hellige Communion, med Exercitier, eucharistiske Bøger og Smaaskriver, Kunsten i det hl. Sacramentes Tjeneste o.s.v. Den tredje Section beskæftiger sig med de ydre Ytringer af den hl. Eucharisties Dyrkelse, med Processioner, Valfarter, gudstjenstlige Paramenter, statistiske Beretninger angaaende Dyrkelsen af det h. Sacrament i forskjellige Lande o. s. v. Man seer, at Programmet er meget indholdsrigt og vel egnet til, endogsaa ved en blot nogenledes dygtig og begejstret Gjennemførelse, virkelig at hæve Sanctissimums Cultus i hele den katholske Verden. I Anerkjendelse heraf har ogsaa den h. Fader gjentagne Gange meddeelt disse Bestræbelser den apostoliske Velsignelse og endnu fornylig under den 21. August 1881 opmuntret Comiteen til, „overalt at opflamme den himmelske Ild, som Christus er kommen for at bringe til Jorden, og som han overalt vilde antænde ved Eucharistiens Sacrament.“

Ægypten. Nord for Kairo paa Vejen til Belbeis og i Nærheden af Heliopolis' Ruiner stod et Træ, om hvilket Sagnet berettede, at den hellige Jomfru med Jesusbarnet have hvilet sig derunder paa Flugten til Ægypten. Dette Træ var bestandig anbetret til Franciscaernes Omsorg i Kairo og en Gjenstand for de ægyptiske Christnes dybeste Ærefrygt. Som man nu beretter fra Port Said, er dette Træ i Anledning af de Befæstningsarbejder, som Ægypterne nyligt have opført ved Heliopolis, næsten ganske blevet ødelagt.

America. En Hr. Tucker, der som Regeringscommissair i de forenede Stater inspicerer Unionens Galehuse og Tugthuse, har i et af Seymour Young og tre Mormon-Commissærer bestyret Galehuus i Saltsøstaden forefundet i Sandhed gruopvækkende Tilstande. Han tilstaaer, at han ganske vist i de mange af ham besøgte Anstalter har fundet mangehaande sørgelige Forhold og mange Uhyrligheder, men aldrig har han endog blot tilnærmelsesviis gjort saa skrækkelige Erfaringer, som i Utah, Polygamiets (Fleerkoneriets) Land.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 15. October. 20. Søndag efter Plutse. Theresia, Jomfru. — 16. M. Votivofficium af Sct. Ansgar. — 17. Th. Hedvig, Enke. — 18. O. Lucas, Evangelist. — 19. To. Petrus af Alcantara, Bekj. — 20. F. Johannes Cantius, Bekj. — 21. L. Ursula og Lidelsesfæller, Jfr. og Mart.

Søndagen den 22. October. 21de Søndag efter Plutse.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 42. Fredagen den 20. Oktober. 1882.

Indhold: Den h. Franciscus af Assisi. Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning Bognyt. Kirkelige Efterretninger: Rom, Italien, Meppen.

Den hellige Franciscus af Assisi.

(Sluttet.)

Det var i Aaret 1221, at vor seraphiske Fader, oplyst af den Helligaand*), til Gunst for de Personer, som maae leve i Verden, undfangede den Plan, at stifte en *tredie Orden*, som han kaldte *Bodsordenen*. Denne Institution er bestemt til at optage de Personer af begge Kjøen, som ønske at opnaae den klosterlige Fuldkommenhed midt i Verden. Saaledes blev Ordenslivet paa en vis Maade gjort tilgængeligt for alle Christne. Dette var Maalet, som vor hellige Ordensstifter havde sat sig; vi see ogsaa, hvor beundringsværdigt han har anvendt de rette Midler,

*) Spiritu Sancto illuminatus B. Franciscus instituit, (Clemens VII.: Ad uberes fructus.)

ved at give en Regel, som fuldkomment harmonerer med alle Stænders Pligter saavel som med den høieste Heligheds Forpligtelser.

Indstiftelsen af denne tredie Orden var vor Guds Tjeners sidste Værk og ligesom hans glødende Kjærligheds Testament til Sjælene.

Efter at den hellige Franciscus havde stiftet disse tre Ordener og plukket Frelsens vidunderlige Frugter, var hans Sendelse fuldbyrdet. Gud vilde give sin Tjener henimod Slutningen af hans Liv et sidste Træk af Lighed med sin guddommelige Søn, idet han til Gunst for den hellige Franciscus virkede et hidtil uhørt Under:

En Morgen, henimod *Korsets Ophøielsesfest*, da Franciscus bad paa *Alverna*, et eensomt og steilt Bjerg, hvor han ofte gik hen for at udhvile sig efter Apostolatets Anstrængelser, svævede en Seraph i hurtig Flugt ned til ham. Den havde sex flammende lyse Vinger. Da den nærmede sig, saae den Hellige imellem dens Vinger Skikkelsen af et Menneske, hvis Hænder og Fødder vare fæstede til et Kors. Denne Vision [fyldte ham med Beundring; han følte sig greben af en sorgblandet Glæde, og han begreb, at det ikke var ved Legemets Martyrdom, men ved Kjærlighedens fortærende Ild, at han skulde omdannes til Lighed med Jesus Christus den Korsfæstede. Visionen forsvandt, og St. Franciscus følte strax de n forunderlige Virkninger; thi fra nu af opblussede en Kjærlighedsild i hans Sjæl, og hans Legeme blev hædret med de hellige Saarmærker. Denne Lidelse paa Bjerget *Alverna*, denne Indprægen af de hellige Vunder er Hødepunktet i den hellige Franciscus' Liv; den blev ogsaa hans Kroning og Fuldkommelse herved. Til Minde om denne særegne Gunst og de hellige Flammer, hvoraf hans Sjæl da blev antændt, bærer denne store Helgen Tilnavnet *den Seraphiske*, og hans Orden bærer ogsaa denne hæderfulde Benævnelse.

Efter denne vidunderlige Naadegave, aandede vor seraphiske Fader kun for Himlen; hans Sjæl, der var

saaret af Kjærlighedens Piil, kunde ikke mere leve paa Jorden, fjernet fra sin Elskede. Den 4. October i Aaret 1226 svang denne korsfæstede Sjæl sig op til de evige Boliger. Sanct Franciscus var da i det fem og fyrrtyvende Aar af sin Livsalder og i sin Omvendelses tyvende Aar. To Aar efter, 1228, blev han indskrevet i de Helliges Tal af sin Ven Cardinal Hugolini, som var bleven Pave under Navn af *Gregor IX.*, og som henlagde hans Fest til den Saliges Dødsdag.*)

Benedict XI. vilde, at man hvert Aar i Ordenen skulde feire Mindet om Indprægelsen af de hellige Saarmærker paa Sct. Franciscus. Denne Fest, der er ansat til den 17de September, blev af Paul V. udvidet til hele Kirken.

Efter den hellige Patriarks Død, blev hans dyrebare Levninger bisatte i St. George Kirke; men *Gregor IX.* havde ved Hjælp af de christelige Fyrster og Folk ladet reise i Assisi en af disse Bygninger, som kun Troens Tidsaldre ere istand til at opføre til Ære for Guds Tjenere.

I Aaret 1230 blev den hellige Franciscus' Legeme optaget af Jorden og overført til den nye Basilica under Afsyngelse af hellige Psalmer og Hymner, der vare for-

*) En berømt Søn af den hellige Dominicus, Pave Benedict XIII., der var saa begejstret for den hellige Franciscus' Orden, lod den seraphiske Patriarks Standbillede opstille den Vaticanske Basilica; Decretet, som ved denne Leilighed blev udstedt, lyder saalunde: „Vi Undertegnede, Præfect for den hellige Congregation af Sanct Petri Bygningsforetagender (Fabrica S. Petri), autorisere — efter udtrykkelig Ordre fra Hs. Hellighed Pave Benedict XIII. — de høiærværdige Fædre, Minister generalis og Generalprocurør for hele Sanct Franciscus' Orden, til at lade udhugge i Marmor et Standbillede af den seraphiske Patriark, St. Franciscus af Assisi, deres Ordensstifter, i den Form af Klædedragt, som bruges hos Fædrene af Observantsen, og som hele Ordenen beviisligt efter autentiske Documenter har baaret ved sin oprindelige Institution. Vi bemyndige dem til at opstille denne Statue i den Vaticanske Basilica, paa det Sted, som dertil er anviist ligeoverfor Standbilledet af Patriarken Sanct Dominicus.“

fattede af Paven selv til denne Høitid. Gud tillod, at den hellige Patriarks Legeme forblev skjult i næsten sex Aarhundreder. Imidlertid var det en almindelig Overlevering, at det hvilede i en stor Dybde under Høialteret i Assisis Basilicaen. Pave Pius VII. tillod, at man foretog Udgravninger for at finde dette kostbare Liggendefæ. Arbeidet blev paabegyndt i al Hemmelighed og varede i femoghalvtredsindstyve Nætter. Endelig blev Gravgjemet opdaget, og det hellige Legeme gjenfundet. Dets Authenticitet blev stadfæstet, og den 5te September 1820 udstedte Pius VII. en Encyclica, som forkyndte Christenheden denne lykkelige Efterretning. De kostbare Levninger af vor seraphiske Fader opbevares i den store Basilica, der tilhører det hellige Kloster i Assisi.

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.*)

(Fortsat.)

„Her er der engang igjen en Katholicismens Bedrift“, saaledes anmeldte den akatholske „Deutsche Reichspost“ (1877 Nr. 286) det første Bind af dette Værk. „Hvor høie Bølger end i sin Tid Möhlers Symbolik reiste paa den tyske Lærdoms døde Hav, ligesaa høie reiser nu dette Værk, og maaskee saadanne, der ville forplante sig til endnu videre Kredse. Dyb Lærdom, et eminent Overblik over de fleste Videnskabers Omraade, en Rigdom paa fortræffelige Combinationer finde vi parrede med ganske særegne Forfatteregenskaber, navnlig et usædvanlig Ta-

*) De følgende Afsnit af denne Anmeldelse omfatte Indholdet af III. Bind.

lent til at finde passende Overgange og en kraftig Stil. Der er ingen Polemik i Bogen. En religiøs-ideal og patriotisk Grundtone gaaer igjennem det Hele.“

Ogsaa i „Blätter für literarische Unterhaltung“ (1877 Nr. 1) anerkjendtes det i det første Bind udfoldede Billede som „farverigt og fuldt af Liv“ med den yderligere Tilstaaelse, at „Forfatteren i en ualmindelig Grad behersker den hele vedkommende vidt adspredte Literatur.“ — „Der literarische Verkehr“ (1877 Nr. 3) beundrede det „fortrinlige videnskabelige Apparat og den let over-skuelige Gruppering“; „Beweis des Glaubens in Gütersloh“ (1877, 1. Hefte) Forfatterens „sikre Grundighed“ i Beherskelsen af det omfangsrige Stof, den „nøie Kundskab til Land og Folk, den omhyggelige Samling og opmærksomme Benyttelse af alle opnaaelige Kilder, den træffende Charakterisering af de forekommende historiske Personligheder, Fremstillingens megetsigende Knaphed og klare Anskuelighed.“ — I Leipziger „Pädagogischer Jahresbericht“ (1878) fremhæves „Forfatterens Belæstthed“ som „ligefrem storartet“.

Efterat det andet Bind var udkommet, tilstod „Neue Evangelische Kirchenzeitung“ (1880 Nr. 36), at Forfatteren havde gennemgransket en i Sandhed forbausende Mængde gammel og ny Literatur“; men „Deutsche Literaturblatt von Gotha“ (1881 Nr. 4) erklærede: „Janssens Værk er en Frugt af den grundigste Forskning og den meest udbredte Benyttelse af Kilder, og tillige skrevet i en klar og fængslende Fremstilling, som endnu vinder i Anskuelighed og Overbeviisningskraft ved talrige Citater af selve Kilderne.“ — Specielt ved det andet Bind anerkjender det ireniske Tidsskrift „Ut omnes unum“ („Gid Alle maatte blive Eet“), i hvilket mange Protestanter medvirke (1880 Nr. 10), Fremstillingens Grundighed og Objectivitet: „Historieskriveren træder her tilbage for Historien, Personerne fremstille sig selv, og man seer deres Charakter, uden at det gjøres nødigt at tilføie subjective Anskuelser.“

Disse Ytringer fortjene Opmærksomhed. Thi ikke blot stadfæste de den katholske Presses Udtalelser om Janssens Værk og anerkjende dets Fortræffelighed, men de indrømme ogsaa, at der imod Janssens Historiegranskning ikke lader sig frembringe nogen skjællig ensidige afgjørende Indvending. Men den Roes, som indeholdes i disse Ytringer, tør med god Føie ogsaa tildeles det foreliggende *trede Bind*. Her møder os den samme omfattende Kundskab til Kilderne, den samme alvorlige videnskabelige Kritik, den samme Beherskelse af det uhyre Stofgebet, den samme rolige Objectivitet og den samme Fremstillingsevne, som mere fremgaaer af Gjenstandens dybe Opfattelse, end af stilistisk Kunst: kun har det store Omfang af trykte og utrykte Kilder endnu betydelig udvidet sig —, og deres anskuelige Gruppering og livlige Bearbejdelse fortjener destomere vor Beundring jo mere de brogede og forviklede Begivenheder i dette Tidsrum krydse hverandre, og denne chaotiske Tids næsten uoverskuelige Kildeliteratur under det europæiske Diplomatiets Kunstgreb som enblander de religiøse og politiske Forhold. Men den har ikke blot i mange hidtil ubekjendte Retninger opklaret dette labyrinthiske Virvar, men ogsaa opredet det Hele saa grundigt, at Enhver uden stor Møie kan vinde et Indblik i de ydre Begivenheders politiske og religiøse Sammenhæng. I apologetisk Henseende fuldstændiggjør det tredje Bind naturligviis det andet. Den guddommelige Helgenlorie, hvormed den gammel-protestantiske Theologi har omvundet sine Fædres Hoveder, opløser sig her omsider i en ildevarslende Revolutions uhyggelige og trøstesløse Mørke, som kun nedbrød uden at opbygge, og ikke feirede nogen Seir, som den ikke strax selv maatte beklage. Hele Bevægelsens Ophavsmænd og Ledere, deres Lærdomme, deres Taktik, deres Politik, deres sædelige, politiske, religiøse, videnskabelige og sociale Frembringelser stille sig i denne anden Phase endnu ugunstigere end i den

første, og retfærdiggjøre fuldkomment *Melanchthons* Klager, som Forfatteren har valgt til Motto for dette Bind:

„Denne overmaade sørgelige kirkelige Forvirring bereder mig en saadan Smerte, at jeg gjerne vilde skilles fra dette Liv. Fyrsterne tilføie Kirken ved ubegribelige Forargelser dybe Saar og borttage med de kirkelige Værdigheder ogsaa Kirkens Formue; kun faa understøtte med nogen Gævmildhed Kirkens Tjenere og Videnskaben. Anarchiet bestyrker derfor de Ondes Forvovenhed, og den herskende Ringeagt for Videnskaben truer med en ny Formærkelse og nyt Barbari. Nutiden er fuld af Forbrydelse og Raseri og mere forhippet paa Sycophanteri*), end Fortiden har været. Ganske aabenlyst tiltager Ringeagt for Religionen. I vore Forfædres Tid herskede der endnu ingen saadan Nydesyge, som nu daglig mere og mere tager Overhaand blandt vort Folk. Deraf kommer Krigene, de maalløse Plyndringer og andre store Calamiteter, fordi Alle kappes om at faae en uindskrænket Frihed, og den fuldstændigste Tøilesløshed for alle deres Lyster.«

Saaledes dømte den meest dannede og i sandelig Henseende meest ulastelige af de saakaldte Reformatorer over „det rene Evangeliums“ Indførelse, og at hans Klager vare begrundede i de virkelige Tilstande, efterviser denne *Histories* tredje Bind for hele Tidsrummet fra 1525 til 1555. Disse tredive Aar frembyde et i Sandhed sørgeligt Skuespil, en dybt gribende Tragedie: (hvorledes det vakre tyske Folk paa den uværdigste Maade blev bedraget for sin Tro, og ved de usaligste politiske Forvirringer, under det hykkelske Paaskud af en renere Religion mistede sin Magt og Æresstilling blandt Europas Folk. Ved den efter Acterne udarbejdede, objective Fremstilling forsvinder ikke blot den saakaldte Reformations guddommelige Nimbus, men ogsaa dens reent menneskelige Storhedsglands. Vi finde her ingen af de Ideer, som den

*) Dette græske Ord betegner hvad man sædvanligt kalder spidsfindig Ordstrid. U.

moderne Verden blindt ærer i dens Forkæmpere, hverken sand Aandsfrihed, eller ægte Menneskekjærlighed, Tolerance, Dannelse, Sædelighed, Fædrelandskjærlighed eller Nogetsomhelst af det, som den saakaldte Reformation skal have bragt det tydske Folk af aandelige Goder. Blind Tro paa Bogstaven og ubetinget Statshøihed ere uudsletteligt skrevne paa dens Banner. Forstenet Intolerance, grusomt Had, Tøilesløshed, sædelig Forvildelse, aandeligt Barbari, Forræderi mod Kaiser og Rige betegne Veien for dens Triumph.

Det er dette Tidsrums Resultat, saaledes som det med utvivlsom Vished fremgaaer af de samtidige, og særligt af de protestantiske Beretninger. Da Forfatteren med beundringsværdig Selvovervindelse har undgaaet enhver polemisk Ytring eller Betragtning, men skildrer Tiden efter dens Documenter og gruppere disse ene efter de objectivt givne Momenter, saa vil Ingen kunne bebreide ham, at have tilstræbt Andet, end at skrive det tydske Folks Historie i hint Tidsrum. Protestantismens Fædre og Helte skildre sig selv i hans Bog uden fremmed Hjælp og stadfæste i alt Væsentligt de af den katolske Historieskrivning hidtil opnaaede Resultater. I et Øjeblik, da alle Confessioner længes efter Fred, er det pinligt at fremhæve disse Hovedresultater. Men det maa skee, dersom man ikke vil gaae udenom Værkets Kjærne og blive staaende ved underordnede Enkeltheder. Jo roligere og fordomsfriere iøvrigt Katholiker og Protestanter tage deres Adskillelser Tider i Øjesyn, desto lettere vil det ogsaa være, overfor fælles Farer at finde et Grundlag for Forstaaelse, efter at trehundrede Aars usalige Tvedragt sandelig har bragt det tydske Folk Jammer nok. Os ligger det lige saa fjernt som det tydske Folks Historieskriver, ved Erindringen om hin fjerne Tid at ville krænke vore anderledes troende Landsmænd.

1. Det tredje Binds Begyndelse skildrer for det første, hvorledes den nye Lære i dette Tidsrum uddan-

nede sig til et politisk, cæsareo-papistisk System*) til en Revolution fra Oven, til en rigsfjendtlig Bevægelse af de frafaldne Fyrster og Stæder mod den hele bestaaende Retsorden. Som det fremgaaer af det andet Bind, havde den kirkelig-politiske Revolution i rask Stormløb naaet til de yderste Conseqventser, hvortil Frafaldet fra den af Gud indsatte Autoritet med Naturnødyendighed maatte føre. Adelens Oprør mod Kaiser og Rige bar snart sin følgerette Frugt i Oprør mod enhver Øvrighed. Videnskabens Emancipation [fra Kirken endte med et beklageligt Barbari. Omstyrtningen af det af Gud indsatte Hierarchi gav Tro og Theologi til Pris for den herskende Vilkaarlighed, løslod efter Luthers egen Bekjendelse alle Sværmere og Secterere, opløste alle sædelige og selskabelige Baand, førte Nogle til det afsindigste Sværmerier, Andre til aabenbar Vantro, men Størstedelen til en fromt maskeret, men praktisk meget vidtgaaende Irreligiøsitet. Ophavsmanden til den uhyre Ildebrand vidste ikke at hjælpe sig anderledes, end ved factisk at give Afkald paa sin prophetiske Værdighed, ved at overantvorde den nye Læres Skjæbne til Fyrsternes Magt, og stille sig selv som et blindt Redskab til deres Raadighed. Istedetfor den nye Samuel traadte Saul, den theokratiske Konge, dog, ligesom hin, uden Kald fra oven.

Hvad der overhovedet muliggjorde en Fortsættelse af den revolutionære Bevægelse, var Rigets trykkende Forhold, den fra Fransk mændene og Tyrkerne truende Fare. Indeklemt mellem disse to Arvefjender, befandt sig Rigets Hoved i bestandig Nød. En troløs Fyrste, Woywoden Zapolya, overtog i Ungarn Ledelsen af de tyrkiske Interesser, og Bayern saae med Misundelse paa Østerrigs Magt. Næppe var den store Bondeopstand undertrykt, da opstod der en europæisk Coalition mod

*) D. v. s. et System, der gjør de verdslige Fyrster til deres ved „Reformationen“ etablerede „Landskirkers“ geistlige Overhoveder. U.

Carl V, til hvilken endog Paven sluttede sig, fordi han, utilstrækkelig oplyst om Forholdene hinsides Alperne, hvilke han derfor bedømte urigtigt, mindre var bekymret for sin aandelige Magt i Tydskland, end for Italiens verdslige Selvstændighed. Clemens VII. vilde ikke opgive Forbundet med Frankrig, fordi han lagde altfor megen Vægt paa Italiens Uafhængighed, og holdt den for langt mere truet, end den i Virkeligheden var.

Den skjønndt kun forbigaaende Splid mellem Christenhedens to øverste Hoveder tillod den nye Lære at komme til Kræfter efter sin Bankerot, og paany at organisere sig. Under hine Forstyrrelser udviklede den sig i nogle Dele af Tydskland til Landskirkedømme. Fyrsterne toge „Evangeliets“ Sag i deres Haand og reformerede, som de udtrykte sig, deres Gebeter, d. e. de reve den høieste aandelige Magt til sig, udsendte Prædicanter, for at forkynde Folket „det sande Guds Ord“, og ved Siden af den „indre aandelige“ Frihed den ubetingede borgerlige Lydighed, erklærede de allerede inddragne geistlige Godser for deres Eiendom, inddroge dem, der endnu vare tilbage, sæculariserede de endnu forhaandenværende Klostre, Stiftelser, kirkelige Rettigheder og Besiddelser, og brandskattede, da der ikke mere var noget at faae hos de Geistlige og Munkene, Adelen og Bønderne, under Paaskud af det „rene Guds Ord“. Efterat den kirkelige Autoritet var styrtet, var der jo Ingen til at oplyse den „menige Mand“ om den „evangeliske Frihed“, uden Staten. Derfor blev der tilstaaet den verdslige Øvrighed uindskrænket Magt over dens Undersaatter, og Kirkevæsenet som Kirkeformuen givet den lige saa ubetinget i Vold. Medrette fremhæver Janssen denne dobbelte „nye Lære“ om den absolute Fyrstemagt og den fuldstændige Underordning af Kirken under Staten som det „nye Evangeliums“ praktiske Hovedlærdomme. Disse have hovedsagelig holdt Protestantismen ilive indtil den Dag idag!

Den glædelige Udsigt til Forøgelse af Magt, Penge

og Gods, Land og Folk tilførte disse Hoveddogmer snart ansete Bekjendere: den tyske Ordens Høimester i Preussen, Markgreve Albrecht af Brandenburg, Churfyrst Johann af Sachsen, Landgreve Philipp af Hessen, Markgreverne Casimir og Georg af Brandenburg-Culmbach, Hertugerne Philipp, Otto, Ernst og Franz af Brunswig-Lüneburg, Hertug Heinrich af Meklenburg og Fyrst Wolfgang af Anhalt, og dertil endnu et Antal tyske Stæder.

Ogsaa i det nærliggende Schweitz slog den nye Religion ind paa de samme absolutistiske Baner. Samvittighed, Tro, Rettigheder, alle kirkelige Anstalter og Besiddelser overantvordedes til Statens Vilkaarlighed. Raadet ansatte Prædicanter, ordnede Kirkevæsenet, tilegnede sig Kirkegodset og raadede over Religionssager ligesaa uindskrænket som over verdslige Ting. Her saavel som i Tydskland forenede de nytroende Stater sig til politiske Forbund, først for at beskjærme deres egne Annexioner, dernæst for desmere at sæcularisere Kirkevæsenet indenfor deres Territorier, endelig for ogsaa med Magt at reformere Nabostaterne i statskirkelig Retning og kunne byde alvorlig Modstand mod en eventuel Gjenoprettelse af den tidligere katholske Retsorden. Disse Bestræbelser løb parallelle med hverandre. Ligesom Zwingli umiddelbart efter sin Læres Indførelse i Zürich var betænkt paa, med Tvang at udbrede den i de katholske Cantoner, ligesom han conspirerede med Venedig og tyske Fyrster og Stæder mod Kaiser og Rige, ja tilsidst bevæbnet drog i Felten for at udrydde den katholske Tro i hele Schweitz: saaledes traadte de nytroende Fyrster i Tydskland sammen til Forsvarsforbund, førend Nogen angreb dem, og forvandlede dem til Angrebsforbund, naar- og hvorsomhelst der var Haab om gunstigt Udfald. Disse Forbunds Historie give Hovedgrundlinierne for hele denne Tids Historie, og Janssen har følgerigt medrette gjort dem til Inddelingsgrund for hele Perioden. I mindre Forbund af Fyrster forbereder sig nemlig det store *schmalkaldiske Forbund* (1526—1531).

Dette er den første Bogs Indhold. Den anden Bog beskriver dette Forbunds Virksomhed, som i Riget skabte et nyt protestantisk Modrige, og med Magt udbredte den nye Lære over næsten hele det nordlige Tydskland (1532—1546). Den tredie Bog skildrer endelig det udstrakte mægtige Forbunds Nederlag i den schmalkaldiske Krig og de protestantiske Fyrsters yderligere Coalitioner, indtil det omsider lykkedes dem, ved den saakaldte Religionsfred i Augsburg at opnaae en under mange Clausuler udstedt Anerkjendelse af status quo (1546—1555).
(Fortsættes)

Bognyt.

Dr. Martin Luthers Lære om Retfærdiggjørelsen. Med Luthers egne Ord efter hans Originalskrivter, fremstillet og udgivet af Pastor Ch. Holfeldt Houen. Frederikshald. Smaal. Amtst. Trykkeri 1882. (2 Kr. 80 Ø. indheftet i Shirting).

En udførligere, nøiagtigere, mere paalidelig og systematisk Fremstilling af Dr. Martin Luthers Lære om Retfærdiggjørelsen, end i dette Skrift, findes vel næppe i hele den senere Tids theologiske Literatur. Det vidner om en klar filosofisk Opfattelse og Forstaaelse af Luthers Læresætninger, idet Forfatteren fuldkomment gennemskuer deres Oprindelse og Sammenhæng, og forfølger dem med den strengeste Consequents indtil deres sidste Følgeslutninger. Fra det theologiske Standpunkt sammenligner han Luthers Opfattelse, Skrivtfortolkning og Læresystem saavel med Skrivten selv, som med den katholske Kirkes og de nordiske religiøse Samfunds Anskuelse og deres Repræsentanters theologiske Systemer. I historisk Henseende veed han at finde og fremhæve den Vei, ad hvilken Luther kom til sin eendommelige Opfattelse af hele Christendommen og navnlig Forløsningslæren; han vogter sig tillige for enhver unøiagtig Gjengivelse af Luthers Ord, og citerer stedse samvittighedsfuldt hans Originalskrivter, idet han meget ofte sammenholder hans i forskjellige Skrivter og til forskjellige Tider stedfundne Udtalelser. Endelig fremstil-

ler han Luthers Sædelære, viser, hvortil den med Nødvendighed maatte føre, og prøver den ved en Sammenstilling med den hellige Skrivts og den katholske Kirkes Sædelære.

Hvad Forfatteren i Forordet erklærer for „Hensigten med nærværende Skrivt“, og i Efterordet gjentager, nemlig at han søgte „at granske Udgangspunkterne for Luthers Lære om Retfærdiggjørelsen ved Troen alene, samt underkaste hver enkelt Bestanddeel af denne Lære en upartisk Drøftelse“ — det har han i hele sit Skrivt stedsde havt for Øje, og derefter indrettet sin Fremgangs- og Fremstillingsmaade, der ingenlunde blander det Subjective med det Objective, men ene og alene betragter udforsker det virkelig i Luthers Originalskriver foreliggende Materiale.

Hans Bog er altsaa en videnskabelig Afhandling, en systematisk Sammenstilling og Bedømmelse af Luthers Hovedlære; og som saadan fortjener den at læses og studeres af enhver Theolog og Religionslærer. Vel taler Forfatteren nærmest om det norsk-lutherske Kirkesamfund, indenfor hvilket han ved sit Skrivt haaber at fremkalde „en videregaaende samvittighedsfuld Undersøgelse af Forskere“; men at hans Forskning ogsaa er af den største Betydning for den svensk-lutherske og den danske Folkekirke, sees saa at sige paa hver Side, og fremgaaer især af hans mange Citater, i hvilke han tager Hensyn til Biskop Dr. Martensen, Professor Dr. Gottfred Billing ved Lunds Universitet, Biskop Dr. Landgren og andre nordiske Theologer,*) ligesom han ogsaa har benyttet Dr. Døllingers udførlige Værk om „Reformationen“.

Men, skjøndt denne Bog først og fremmest henvender sig til Theologer, troe vi dog ogsaa at maatte anbefale den til enhver dannet Mand; thi ikke blot er Pastor Holfeldt Houens Fremstilling saa ligefrem og klar, at Enhver kan følge med den; men de mange Citater af Luthers stærke Udtalelser ville vække alle Læseres Interesse; og ganske vist finder man i denne Bog en Mængde af Luthers Ytringer, Erklæringer og Læresætninger, som man forgjæves søger i næsten hele den nordiske Literatur, der behandler Luthers Liv og Lære. Forfatteren stiller Reformatoren „for Historiens og Bibelens upartiske Dom“, medens en Mængde andre For-

*) Jfr. l. K. S. 130—135.

fattere kun have befattet sig med at levere Livsbilleder af Luther, hvor selvfølgelig det Opbyggelige træder altfor utilbørligt i Forgrunden. Her er derimod udelukkende Tale om hans Lære; denne maa saa opbygge ved sig selv — saavidt den formaaer det!

Allerede ved Læsningen af Indholdsfortegnelsen kan enhver Kjender af den saakaldte lutherske Lære, der paa Universiteterne og Prædikestolene foredrages for de Studerende og for Folket, overbevise sig om, at den virkelige eller ægte lutherske Lære om Retfærdiggjørelsen saagodtsom slet ikke mere findes i Nordens protestantiske Kirkesamfund, og at „lutherske Theologer mene sig fremdeles at være gode Lutheranere, hvor de dog øiensynlig ere godt paa Veien til, i dette vigtige Punkt at indtage, i detmindste tilnærmelsesviis, et katholsk Standpunkt.“ (Side 130). Forfatteren har i Virkeligheden paaviist, „at den lutherske Theologi i de senere Tider endog helt og holdent har opgivet Luthers nye Theori for at nærme sig, eller vende tilbage igjen til det gamle tidligere forsmaaede katholske og bibelske Lærebegreb.“

Vi bemærke sluttelig, at de forskjellige Capitlers Titler for det meste ere kortfattede, klare Sætninger (Theser), som derefter i Afhandlingen selv bevises, idet vi tilføie, at vi med denne Anmeldelse kun have til Hensigt at henlede Opmærksomheden paa denne norske Afhandling, som vi anbefale til alle dannede Danske som en baade interessant og belærende Bog, der uden al Partiskhed gjør dem bekjendt med Luthers virkelige Lære om Retfærdiggjørelsen og dens Fortolkning i Nordens lutherske Kirker.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 9. Octbr. En Vingaardseier i Nærheden af Vaticanet havde et Gevær, som allerede længe var ladet, som Nogle sige, eller som han ifølge Andres Beretning havde ladet med alt for meget Krudt. Dette Gevær vilde han afskyde. For at kunne gjøre det uden Fare, bandt han det til et Træ og affyrede det med en Kugle forsynede Skud ved at trække i en Snor. Ved den Tid holdt Leo XIII. sin sædvanlige Spadseregang i Haverne. Kuglen trængte ind i Haven og forfulgte sit Løb parallel

med Pavens Retning, men temmelig langt fjernet fra denne. Den hellige Fader bemærkede ikke engang Faren og fortsatte, uden at ane noget, sin Spadseretur. Begivenheden blev blot bemærket af Pavens Omgivelse. Den omtalte Mand kunde slet ikke see Paven og vil heller ikke have vidst noget om dennes Nærværelse i Haven.

Italien. Fra Assisi skrives under 3. October: Den paa Dompladsen opreiste Statue af den hellige Franciscus er igaar bleven afsløret under de største Høitideligheder. Msgn. Foschi, Biskop af Perugia, ledede Festlighederne, ved hvilke tre andre Biskopper assisterede ham. Conti holdt en begejstret Tale til de paa Dompladsen sammenstuede Skarer. Om Aftenen glimrede hele Assisi i den herligste Illumination. Idag vil Cardinal Bartolini indtræffe. Den i Sct. Franciscus' Basilica afholdte Pontificalmesse celebrerede Msgr. Grasselli med Assistance af Conventualernes General, Cardinal Parocchi. Efter Evangeliet holdt P. Vilhelm Festprædikenen; Centenariet, sagde han, er en Triumph for Kirken; thi den hellige Franciscus er næst Frelseren en af de betydningsfuldste Fremtoninger i denne Verden og Menneskehedens største Velgjører. Isærdeleshed udbrede Prædicanten sig om den tredie Orden.

— Rafaels 400 Aars Fødselsdag skal høitideligholdes paa en ganske særegen Maade. Man vil paa Piazza Maggiore i Urbino foran det hertugelige Palads opreise et Mindesmærke, til hvilket der skal udskrives en Priisconcurrence.

Meppen. Den høiærværdige Herre, Dr. theol. Lük en, Conrector a. D. ved det herværende Gymnasium, vidt og bredt bekjendt udover Tydsklands Grændser som den lærde Forfatter af „Menneskeslægtens Traditioner“ og „Grækernes og Romernes Gudelære“, er død i Gross-Fullen den 22. Septbr. Kløkken 9 om Morgen en af et Slattilfælde. Han havde begivet sig derhen paa en Spadseretur til Primissar Koiter, hvor Anfaldet om Aftenen traf ham. Den Afdøde var født i Rhede 1815, blev præsteviet 1840 og har indtil Efteraaret 1880 virket ved det herværende Gymnasium som Overlærer. Ved denne Tid lod han sig pensionere og levede senere her for sine Yndlingsstudier, idet han efter Trang og Mulighed ydede Hjælp ved Sjølesorgen.

Rettelse i Nr. 41 S. 645, L. 16 fr. n.:
fredkomment læs: fuldkomment.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 22. October. 21de Søndag efter PIntse. — 23. M. Margaretha Maria Alacoque, Jomfru. — 24. Tl. Raphael, Ærkeengel. — 25. O. Votivofficium af Sct Ansgar. — 26. To. Votivofficium af det allerh. Sacrament. — 27. F. Vigilie til de hh. Simons og Judas' Fest. — 28. L. Simon og Judas Thaddæus, Apostle.

Søndagen den 29. October. 22. Søndag efter PIntse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.
" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5.—8 $\frac{1}{2}$, Eftm

St. Ansgariusforeningen.

Mandagen den 13. October, Aften Kl. 7: Bestyrelsesmøde.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr 43. Fredagen den 27. Oktober. 1882.

Indhold: Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. Kirkelige Efterretninger: Berlin, Frankfurt, Strassburg, Nederlandene, England, Madrid, America, Aarhus. Den h. Franciscus af Paula.

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.

(Fortsat.)

Som i deres Begyndelse, saaledes bare disse anti-katholske Forbund ogsaa i deres videre Forløb en aldeles rigsfjendtlig og rigsforræderisk Charakter. Deres Hovedstøttepunkt bleve Rigets Fjender, Franskændene og Tyrkerne. Allerede paa Rigsdagen i Speier (1526) aftrødsede de protestantiske Stæder ved Hjælp af Tyrkernes truende Holdning den Tilstaaelse, at der i deres hidtilværende Forhold Intet skulde forandres indtil et frit almindeligt Concil; allerede paa denne Rigsdag aabenbarede Philipp af Hessen sin Plan, med Magt at føre den af Kaiseren bandsatte Hertug Ulrik af Württemberg tilbage i hans Land

og at protestantisere dette. Understøttet af Frants I. og Zapolya, erklærede Philipp 1528 Religionskrigen og rykkede, som fordem Sickingen, i Marken mod Biskopperne af Bamberg og Würzburg. Medens Sultan Suleiman hærgede hele Ungarn, og plyndrende og brændende rykkede frem næsten til Wien, udkastede Zwingli med Hjælp af den „helligste Fyrste“ af Hessen en Plan til at styrte det tydske Kaiserdømme og i dets Sted at oprette et „evangelisk Kaiserdømme“. Da Tydsklands Erobring mislykkedes Sultanen, saa vedbleve de at conspirere mod Kaiser og Rige, og det var ikke deres Skyld, at den franske Konge holdt det „rette Tidspunkt“ for endnu ikke kommet. Ikke saasnart var det schmalkaldiske Forbund stiftet, før dets Medlemmer 1531 traadte i Forbindelse med England og Frankrig og tiggede hos dem om Krigshjælp, med den Hensigt til Gunst for Ulrik af Württemberg at rykke i Marken mod Kaiseren. I det følgende Aar truede Sultanen med et nyt Indbrud i Ungarn og Østerrig; de schmalkaldiske Stænder nægtede ikke blot Tyrkehjælpen (Hjælp mod Tyrkerne), men Hessen og Sachsen sluttede endnu samme Aar et Allianceforbund med Frankrig og Bayern mod Kaiseren. Engang, da en Gesandt fra den romerske Konge Ferdinand omtalte Kaiserens Magt for Ibraim Pascha, faldt denne ham i Talen med de Ord: „Hvilken Lydighed har han da? har han maaskee sluttet Fred med Morten Luther?“ Endnu i Juni oversvømmede en tyrkisk Hær paa 250,000 Mand det ulykkelige Ungarn, trængte frem i Østerrig indtil over Ennsfloden og myrdede Tusinder af Christne, Mænd, Kvinder og Børn, medens Zapolya, Sultanens „Slave“, Frankrigs Forbundsfælle og de schmalkaldiske Stænders Ven, brandskattede Mähren og Schlesien, for at afskære den romerske Konge og Christenheden fra Bøhmernes Hjælp. Tyrkerne haabede allerede at kunne trænge frem til Regensburg, hvor Kaiseren med Stænderne forhandlede om at gjøre dem Modstand, medens de „christelige“ Tyrker benyttede Nødstilstanden til at af-

trodse Kaiseren en „foreløbig Religionsfred“. Men deres bedste Stridskræfter stillede de ham ikke til Raadighed. Disse tjente 1534 til at foretage et „evangelisk“ Felttog til Würtemberg, aftrodse Kong Ferdinand dette Land og der fuldbyrde det vante Kirkerøveri. Saaledes gaaer det bestandigt videre. Medens de „evangeliske“ Tydskere haabfulde skuede op til Sultanen, for hvem Zapolya bøiede sig i Støvet, medens de krøbe for Franskmændenes Behersker, som i Frankrig selv forfulgte deres Troesfæller med Sværd og Galge, antog de kun ligeoverfor Kaiseren en fræk og modig Holdning. Ogsaa deres videre Historie er kun en endeløs Række af hemmelige Sæmmensværgelser, troløse Forehavender og fjendtlige Forbund med rigsfjendtlige Magter, indtil Kurfyrst Moritz af Sachsen 1551 for nogle hundrede tusinde Daler i Krigssubsidier formelig bortshakkrede Tydsklands Frihed til Kong Henrik II. af Frankrig. Fyrsterne af Sachsen, Mecklenburg og Hessen erklære Kongen af Frankrig i Forbundsdocumentet:

„Vi holde for godt, at Kongen paa det snarest bemægtiger sig de Stæder, som fra Arilds Tid høre til Riget, men ikke ere af tydsk Sprog, nemlig Cammerich, Toul i Lothringen, Metz, Verdun og flere andre, og at han beholder dem som Rigsvicarius. Under denne Tittel ere vi rede til i Fremtiden yderligere at befordre hans Sag, idet vi dog forbeholde Riget de Rettigheder, som det kan have til de ovennævnte Stæder, kun at samme unddrages Fjendens Hænder og Magt.

Ligeledes vilde det være godt, at Kongen antændte en Ild i Nederlandene, for at Fjenden kunde faae Noget at gjøre paa forskjellige Steder og tvinges til at dele sine Kræfter. Efterdi Kongen ved sin Hjælp og Bistand i denne Sag viser sig mod os Tydskere ikke blot som Ven, men som en kjærlig Fader, ville vi erindre os dette i hele vor Livstid, hjælpe ham af alle vore Kræfter til Gjenerholdelse af de Arvedele, som ere blevne ham unddragne (Franche-Comté, Flandern og Artois), og i Fremtiden ikke vælge nogen Kaiser, der ikke er Kongens Ven og forpligter sig til godt Naboskab mod ham; og, dersom det maatte behage Kongen at

tage imod et saadant Embede, saa ville vi foretrække ham for enhver Anden.“ (S. 641).

Saaledes udviklede den revolutionære Bevægelse sig til fuldstændigt *Rigsforræderi*, og nedlod sig til at udlevere Tydskland til den Magt, som af det tyske Folk altid holdtes for dets naturlige Fjende. Det hele mørke Væv af politiske Rænker, som førte den nye Læres Hoveder saa vidt, kan ikke gjengives i en kort Skitse. Man maa i selve Janssens Værk udførlig efterlæse, paa hvilken „national“, „patriotisk“ og „tydsk“, gjæv og ærlig Maade de „evangeliske“ Fyrster med Tommeskruer efterhaanden have aftvunget Kaiseren deres særlige Stats- og Landskirkers Bestaaen, indtil endelig et formeligt Forræderies Stigma*) beseglede deres udvortes Triumph.

3. Deres Modstand mod Rige og Kaiser, deres Forbund, og deres Voldsgjerninger undskyldte de „evangeliske“ Fyrster og Stæder rigtignok altid med deres Samvittighed, deres religiøse Pligt, Evangeliets Reenhed, Guds Villie, den erkjendte Sandheds Fordringer. Paa alle Rigsdage vender den Forsikring tilbage, at de „for Samvittighedens Skyld“ ikke kunde opgive deres Lære, eller ophøre med at beskytte og udbrede den. Deres officielle Protester ere fulde af denne officielle Gudelighed. Men dersom man hermed sammenligner deres Handlemaade, saa bliver det aldeles umuligt at troe paa den. Deres nærmeste praktiske Formaal viser sig ved enhver Leilighed at være Vedligeholdelsen af deres nylig opnaaede Magt og dernæst yderligere Annexion af kirkelig Eiendom: Penge, Gods og Folk. Allerede under Rigsdagen i Augsburg 1525 forfattede nogle „Yndere af det almindelige aandelige og timelige Bedste“ et „Forslag“, som anbefalede Ophævelse af den geittlige Rigsfyrstestand og Sæcularisation af alle geistlige Godser. Dette var det Program, hvorefter man handlede. Kun en ringe Deel af det røvede Gods anvendtes til at lønne det nye Evangeliums Prædicanter,

*) d. e. Brændemærke.

og for nødtørftigt at udstyre det nye Kirke- og Skolesystem. Byttets Løveandeeil tilfaldt Fyrsterne, deres Yndlinge og Hjælperhjælperne. Næppe er Reformationen nogensteds indført, saa gjenlyde Prædicanternes Klager over utilstrækkelig Lønning, over Sædernes Forvildelse, Barmhertighedens Aftagen eller fuldstændige Uddøen, og Kirke- og Skolevæsenets Hensygnen af Mangel paa de nødvendige Midler. I Kursachsen, det nye Evangeliums Hovedarne, hvor Luther selv levede og prædikede, viste sig allerede i 1527 og 1529 den fuldstændigste Ødelæggelse af alt Kirkevæsen. De Visitorer, som paa Kurfyrstens Vegne havde bereist Landet, fandt den største Deel at Sjælesørgerne daarligt stillede, talrige Sogne uden Præst, blandt de Geistlige Armod og Elendighed, brøstfældige Præsteboliger, aabne Kirkegaarde, der benyttedes til Græsgang, Stiftelserne indgaaede eller indtagne af Adelen, Sognekaldenes Marker og Enge solgte af Menighederne, Pengene for solgte Kalke og Monstrantser anvendte til „Drikkelag“ eller forsølvde Monstrantser omdannede til Bryggekedler. Kurkredsen Wittenberg havde paa 145 Sogne og flere hundrede Filialer endnu kun 21 Skoler; Meissen og Voigtlandet paa 238 Steder blot en eneste Skole; Thyringen paa 187 Sogne kun 9 Skoler. Ene i Landets frankiske Deel bestode og virkede endnu Skolerne fra den katholske Tid.

Til Prædicanter beskikkedes de udeligste Subjecter, i Ahorn en Linnedvæver for to Gylden aarlig, i Musel en Bagersvend, i Seitenrode en Snedker, som ikke engang kjendte de ti Guds Bud. Visitorerne fandt blandt Evangeliets Prædicanter mange, som levede i Concubinat og vildt Ægteskab, nogle endog i Fleerkoneri og „mange“ med Koner, som de havde bortført fra deres levende Ægtefæller. Den sædelige Forvildelse, som i Medfør af saadanne Exempler tog Overhaand blandt Folket, overgaaer alle Begreber. Visitorerne kom paa mange Steder til den Overbeviisning, at kun „Bødler og Stokmestere

kunde hjælpe“, ved at udjage Folket af Landet og forplante fromme Mennesker i det.

Den samme Sædernes Forvildelse voxte frodigt op overalt, hvorhen den nye Lære trængte frem: i Hessen, i Preussen, i Hertugdømmet Sachsen, i Kurfyrstendømmet Brandenburg. Efterat „Evangeliet“ i det sidste Land havde virket i 18 Aar, fandt Generalsuperintendenten Agricola Geistligheden raa og uvidende: „Adel og Borgere søge at forringe Sognepræsternes Indtægt; Størstedelen af Sognepræsterne prædike desværre blot for at fortjene deres Tiender, at studere videre gide de ikke, uden forsaavidt de i Kroen lære Evangeliet af Bønderne. De faa duelige Sognepræster blive kjede af Forholdene, fordi de see, at Intet kan udrettes, og at Fyrster og Adel kun pønse paa at rive Kirke- og Klostergodser til sig“ (S. 398).

Den sørgeligste Signatur fik denne Sædernes Reformation i Landgreve Philipp af Hessens Dobbeltægteskab, som fra 1526 af havde været den „evangeliske“ Bevægelses ufortrødneste og virksomste Forkæmper, dens egentlige Hoved. Denne Fyrste, der efter sin egen Bekjendelse ikke engang i tre Uger kunde bevare den ægteskabelige Troskab, forespurgte sig allerede i 1526 hos Luther, om en Christen ikke turde have flere end een Hustru. Da denne fraraadede ham Fleerkoneriet, nøiedes Philipp med Ægteskabsbrud og Utugt; men, da han ved sine Udskielser i 1539 paadrog sig en syphilitisk Sygdom, forlangte han paany at indgaae Dobbeltægteskab, og vendte sig derfor til Luther og Melanchthon, da Moderen til den anden Brud, Margarethe von der Sale, ikke vilde give sit Samtykke uden Theologernes Tilladelse. Theologerne vare nu i stor Nød. De bade Philipp at betænke denne Forargelse, at „nemlig Evangeliets Fjender vilde skrige, at vi ikke ere bedre end Gjendøberne, som have taget mange Koner gaa eengang; item, at de Evangeliske søgte den Frihed at tage saamange Koner de lystede ganske efter Behag, som det skeer i Tyrkiet.“ Men skulde

Philipp holde fast ved sit Forehavende, at tage en Hustru til, „saa er det vor Mening, at dette maa hemmeligholdes, nemlig at Deres Naade og den vedkommende Person med nogle andre Personer, ligesom ved Skriftemaal, kjende Deres Naades Gemyt og Samvittighed.“ Philipps Hofprædicant, Dionysius Melander, der selv havde tre levende Koner, dømte endnu mildere om „Kjødets Svaghed“. Han foretog den 4de Marts 1540 i Rotenburg ved Fulda den høitidelige Vielse. Butzer og Melanchthon vare tilstede som Vidner, den samme Melanchthon, som uophørligt jamrede over Sædernes Forvildelse, og den samme Butzer, som endnu ved Juletid 1539 fra Marburg havde skrevet til Philipp:

„Ak Gud, der holdes her daarlig Orden, thi man veed, at Eders Naade ikke handler med noget Eftertryk. Folket forvildes, dets utugtige Levnet tager Overhaand.“

Da Bigami efter ældre Rigslove og ogsaa efter den i Hessen offentliggjorte Halsretorden af Carl V. var en Criminalforbrydelse, som straffedes med Æreløshed og Confiscation af den halve Formue, saa var Luther meget opbragt over Vielsens Offenlighed. Han havde forstaaet og haabet, saaledes erklærede han Kurfyrsten af Sachsen, „at Landgreven vilde i et eller andet Huus hemmeligt holde sig en ærlig lille Pige i hemmeligt Ægteskab, om dette end for Verden vilde have et uægteskabeligt Udseende“; men han havde aldrig raadet til „at det skulde blive et offentligt Bryllup, og især anbefalet Taushed om, at det skulde være en Prindsesse og ung Landgrevinde.

„Den helligste Fyrste“ (saaledes kaldte Zwingli ham) straffedes naturligviis ikke efter Rigsriminalloven, som eventuelt til „større Frygt og Ondets Forebyggelse“ i dette Tilfælde stillede Dommeren Gabestok, Halsjern, Pidskning og Landsforviisning til Raadighed. Men desuagtet staaer Philipp af Hessen og med ham hans Theologer og hele hans Parti ved denne smudsige Begivenhed i en Gabestok, fra hvilken Ingen kan befrie dem. Fyrstens aabenbare Flerkoneri, hans Theologers

Uærlighed og Immoralitet viser den frygtelige Afgrund, til hvilken Emancipationen af alle lave Lidenskaber med Nødvendighed førte. Forgjæves søgte Luther at erstatte den omstyrtede Sædelighedslov ved fyrsteligt Sædeligheds-politi; hans Læres mægtigste Befordrer selv gjennebrød hans vilkaarlige „evangeliske Raad“, som billigede hemmelig Utugt, og skyede den offentlige kun for Larmens Skyld. Hvorledes de fleste Prædicanter og Folket forstode den „evangeliske“ Sædelighedslov, kan sees af Visitationsberetningerne og andre Culturskildringer, som med utallige Billeder paa Skjændsel og sædeligt Forfald omkrandse Philipp af Hessens Skampæl. For blot at anføre et eneste Exempel, saa opregnedes 1554 i en Visitationsorden for Grevskabet Mansfeld følgende Laster som almindelige blandt Folket: „Offenlig Gudsforagt og Bespottelse; slet ingen eller en meget sjelden Benyttelse af Sacramenterne; Undladelse af Barnedaaben; almindelig Drikfældighed og Forførelse dertil; at drikke sig fuld paa den Dag, man har annammet Sacramentet; med Ondskab og til stor Forargelse at vanhellige de befalede Festdage, endog Langfredag, Paaskedag, Pintsedag; i samme Tid at have flere end een Mand eller Kvinde tilægte; offentlig Utugt og Ægteskabsbrud; Ager, Meened og andre offentlige Laster, med hvilke der dreves Spot og Haan, og som ikke holdtes for strafværdige.“ Saaledes lyde Beretningerne allevegne fra. De velsindede Katholikers Klager over Sædelighedens almindelige Forfald staae langt tilbage for hvad protestantiske Fyrster, Prædicanter, Visitatorer og Øvrigheder officielt tilstaae sig selv og deres Folk om den nye Læres sædelige Virkninger. *Det Culturbillede* som fremgaaer heraf, contrasterer skrækkeligt mod det tyske Folks Culturtilstande ved Slutningen af det 15de Aarhundrede. Iblandt selve Protestanterne opstod Hjemvee efter hin lykkelige Tid.

(Fortsættes)

En Culturdaad af Munke.

Hvor ingen Nybygger vilde vove sig hen paa Grund af Feberluft (Malaria), der have modige Trappistmunke nedsat sig, nemlig i Tre-Fontane ved Rom. Den høiærværdige Pater Francini, det derværende Trappistklosters Superior, har hos det italienske Ministerium for offentlige Arbeider afgivet en Beretning over de Arbeider, som fra 1. October 1880 til 1. October 1881 bleve fuldbyrdede paa Agro Romano's (Landet omkring Rom) udstrakte Terrain. Af denne Beretning fremgaaer, at i dette Tidsrum 25,000 Eucalyptus-Træer (hvilke siges at forhindre Feberen (bleve plantede, for at erfare: 1) om Eucalyptus-Træer slaae Rod i Agro Romano; 2) om de forbedre Luften og 3) om Besidderne af Agro Romano kunne indføre disse Træer for at anlægge Plantninger. Pater Franelio siger, at disse tre Øiemed bleve opnaaede; thi Eucalyptus-Træerne slaae fuldkommen godt Rod i dette Terrain. Malarien er siden Beplantningen med Eucalyptus-Træer i den Grad bleven formindsket, at de Febersyge aldrig naae mere end 5 Procent. De farlige Febre, forhen saa hyppige, forekomme nu kun yderst sjeldent. Pater Franchini tilskriver ogsaa dette Resultat, at 120,000 Vinstokke og 300 til 400 Frugttræer kunde blive plantede i Klosterets Omegn; men det væsenlige Resultat skyldes Eucalyptus ved Udstrømningen af dets stærke Aroma og ved Terrainets Udtørring, som er bleven frembragt af disse Træer. Eucalyptus arbeider næsten som en Pumpe. I det Indre af Klosteret til Tre-Fontane, som ligger i Dalens laveste Deel og omtrent maaler 400 Kvadrat-Meter, havde Vandets Niveau indtil 1872 en Dybde af 15 Meter; efter at en 50 Eucalyptus-Træer vare blevne plantede, befandtes 3 Aar efter Vandniveauet paa 1,95 Meter. De Arbeider, som i Tidsrummet fra 1880—1881 bleve udførte i Tre-Fontane, ere meget vigtige. Trappisterne beplantede 4 Hektarer med Vin, saaede paa 5 Hektarer et Slags Kløver, paa 80 Hektarer Byg og Havre; fremdeles plantede de Oliventræer og anlagde Græsgange. Der blev bygget en Stald for 20 Oxer og Køer; smaa Kanaler bleve anlagte til at vande Engene. Man begyndte med at anlægge to Veie, af hvilke den ene fører hen til Straffeanstalten, der bliver bygget paa Klosteret Tre-Fontane's Grundbesiddelse i en Afstand af 1½ Kilometer fra Klosteret paa Veien.

Laurentina; fremdeles bliver der arbeidet paa en Bygning, i hvilken det romerske Municipium har til Hensigt at indføre en Sanitetsstation, hvilket Menighedsraadet alt har bevilliget. Ved disse Arbejder virke 150 Straaffanger for Dagløn. Disse Ulykkelige arbeide under Ledelse af de brave Munke, hvis store Opofrelse maa opbygge dem, idet de af dem lære Værdien af christelige Dyder at kjende. Tiltrods for Garibaldi's Planer maatte Regeringen dog have overbeviist sig om, at kun Trappisterne ere istand til at forbedre Agro Romano.

Klostrenes velgjørende Virksomhed.

Af et nyt Værk, som er udgaaet fra den i Literaturen feirede Sebastian Brunner og fører Titelen „En Benedictiner-Bog“, see vi, hvor meget Godt og Stort alene Benedictinerordenen i de 1400 Aar, den har bestaaet, har ydet til Folkets Vel i Østerrig og overhovedet i Tydskland. Vi høre der, f. Ex., hvorledes i Stiftet St. Margaretha ved Prag paa Hussiterkrigenes Blomstringstid 600 Ordenspræster paa Lærestolene besørgede Ungdommens gratis Underviisning og fra Prædikestolene droge Omsorg for Folkets Belæring, hvorledes i dette Ordenshuus 500 Lægbrødre arbeidede i Værkstederne og underviste unge Haandværkere, hvorledes Klosterets Abbeder allevegne med kæmpemæssige Omkostninger anlagde offentlige Veie, Folkeskoler og Kirker, hvorledes de til Bestridelse af Hussiterkrigene og Trediveaarskrigen betalte colossale Summer til Kaiserne, hvorledes de i mangt et Hungersaar bespiste 30 til 40,000 Fattige. I Sandhed: Datidens Fyrster og Adelherrer, som stiftede disse Klostre og betænkte dem med Gaver, have ulige bedre forstaaet at løse det sociale Spørgsmaal end vi. Hvad de gjorde, det var — „practisk Christendom“.

Kirkelige Efterretninger.

Berlin. Til Characteristik af vor Tid ville vi af Procesforhandlingerne om en for kort siden dødsdømt Morder ved Navn Conrad, der myrdede sin Kone og sine fire Børn, meddele, at Conrad var meget belæst i de tyske Classikere, isærdeleshed i Schiller, og at han efter fuldbragt Mord læste Schillers Digt „Barnemorder-sken“. I den stenographiske Beretning om Retsforhand-lingerne forekommer der ogsaa følgende interessante Passus: Præsidenten: Følgende Bøger bleve fundne hos Dem: „Forelæsninger over Darwins Theori“, „Den fran-ske Revolution“, „Republicanernes Sammensværgelse“, „Socialpolitiske Blade af Hasenclever og Hasselmann“. Er De da Socialdemokrat? — Den Anklagede: „Kun nogle af de socialdemokratiske Lærdomme anseer jeg for rigtige“. — Præsidenten: „Er De udtraadt af Landskir-ken? Til hvilket Religionsfund har De sluttet Dem?“ — Anklagede: „Jeg har sluttet mig til den frireligiøse Menighed og har ogsaa opdraget mine Børn frireligiøst“. Kun det ældste af mine Børn er blevet døbt.

Frankfurt. Den katholske Generalforsamling talte iaar 726 Medlemmer, 302 Deeltagere, 1157 Tilhørere og 14 Referenter: tilsammen 2,199 Personer. Ikke mindre end 71 Medlemmer af den katholske tyske Adel deeltog, deriblandt 5 med fyrstelig Rang.

Strassburg. Statholderen, Feltmarschal Friherre v. Manteuffel aflagde i forrige Maaned Trappisterne paa Oelenberg et Besøg; han begav sig til den syge Abbeds Leie og udtrykte sin dybeste Beklagelse over, at han var saa lidende; han udtalte sig overordentlig vel-villigt og anerkjendende om Klosteret.

Nederlandene. En Forsamling af nederland-ske Katholiker har fundet Sted den 13. September i Herzogenbusch. Kamrenes meest fremragende Med-lemmer vare tilstede, og sex Resolutioner bleve eenstemmigt vedtagne. Hovedindholdet danner Ønsket om Gjenoprettelsen af Pavens verdslige Herredømme, som er nødvendigt for Kirkens Frihed og Uafhængighed; Afværgelse af overflødig Statsindblanding; Fortsættelse af Striden imod Skoleloven, indtil Forældrenes og Kirkens Krav paa Skolen er blevet anerkjendt af Lovgivningen; Forsikring om Troskab imod Kongen; Proclamering af Valgretten. Endelig bliver det udtalt, at en oftere Gjen-

tagelse af saadanne Forsamlinger er høist ønskelig for de nederlandske Katholikers gode Forstaaelse og Enighed.

England. Det store engelske Rige omfatter 130 katholske Bispedømmer, nemlig 50 i Europa, 25 i Asien, 7 i Africa, 27 i Nordamerica, 4 i Vestindien, 17 i Australien og Nyseeland. Antallet af katholske Peers beløber sig til 39 (deriblandt Norfolk, Ripon, Howard), af katholske Baronets til 48 (deriblandt Wolseley, Bourke, Fizgerald o. s. v.), af katholske Medlemmer af Lords-Huset til 27. Præsternes Antal beløber sig i England til 2,000 med 1,200 Kirker, i Skotland til 300 med 290 Kirker.

Madrid, 21. September. Det forestaaende tredie Centenarium af den hellige Theresia's Dødsdag, vil blive feiret i hele Spanien med stor Høitidelighed. Den 15. October vil endnu engang see dette Land, der har en saa skjøn katholsk Fortid, forenet i Troen værdigt feire Mindet om sin store Datter, Carmeliterordenens høieste Pryd. Allerede nu træffes der de meest omfattende Forberedelser til en storartet Fest, og ikke blot Kongen og Dronningen, men ogsaa Ministrene gjøre sig en Ære af at staae i Spidsen for Festcomiteen. Maatte dette Beviis paa en trods alle Storme endnu uforsvanket katholsk Tro blive et nyt Vendepunkt i Spaniens Historie!

America. Mormonapostlene John Taylor, D. Cannon og J. Smith have udstedt et Manifest til alle Medlemmer af deres Sect, hvori de protestere imod de af de forenede Stater imod Polygamiet udstedte Love, betegne Polygamiets Institut, som „anordnet og indsat af Gud“ og opfordre alle Mormoner til at værne om deres „Rettigheder“ som „frie Mænd og Patrioter“. En Borger-Comitee af Jork County i Syd-Carolina har iøvrigt gjort kort Proces med to Mormonudsendinge, som der dreve deres Uvæsen, idet den meddeelte dem, da de gjorde mange Proselyter, at de uførtøvet skulde afreise, dersom de ikke vilde udsætte sig for at blive hængte i det første det bedste Træ.

— Mange amerikanske Kvinders urimelige Pyntesyge og Ødselhed bliver af Bladene med rette betegnet som en af de rigeste Kilder til Forbrydelser. Hvilken amerikansk Kone — idetmindste i Stæderne — har Kraft eller Villie til kun at anvende saa meget til Klæder og Pynt, som hendes Midler tillade? Selv om hendes Mand kun er en fattig Bogholder, Skriver eller Embedsmand — i Klædepynt vil hun staae paa lige Trin med ti og tyve Gange saa rige Kjøbmandskoner. Hvad spørger

hun efter, om hendes Mands Midler tillade en saadan Optræden eller ei? Og Vansknligheden ved at komme fredeligt ud af det med en saadan Kone, driver Manden til Forbrydelser; først til Underslæb, derefter maaskee til Spil, for at skjule Underslæbet, tilsidst til Tyveri. Og saa beklager man dybt den „stakkels, brave Kone“, der er Skyld i sin Mands Undergang.

Aarhuus, 22. Octbr. En smuk Høitidelighed fandt Sted idag i Vor Frue Kirke. Efter Levitmessens meddeelte den høiærværdige Herr Præfect 37 Confirmander Confirmationens Sacrament, efterat han i en fyndig og begejstret Tale havde henledet deres Opmærksomhed paa dette Sacraments Oprindelse og Virksomhed, samt formanet dem til at modtage det med levende Tro og stor Længsel efter den Helligaands Naadegaver. Medens Confirmanderne annammede det hellige Sacrament, blev Sequentsen „Veni sancte Spiritus“ sunget af Choret.

Efter Morgengudstjenesten gjorde Prælaten den katholske Menighed bekendt med, at Hr. Pastor Sträter af sine geistlige Foresatte var kaldet til Kjøbenhavn for ogsaa der at udfolde sin utrættelige Virksomhed til den katholske Sags Fremme. I det korte Tidsrum af 9 Aar havde denne nidkjære Præst bygget en herlig Kirke med Præstebolig og en smuk Skolebygning, der stedse vilde aflægge Vidnesbyrd om den Aand der besjælede ham. Derfor vilde han (Prælaten) her offentlig udtale sin Paa-skjønnelse og sin hjertelige Tak, der ganske vist deelt af alle Katholiker. Hvor nødigt de end skiltes fra den elskede Præst, der heelt og holdent havde opoffret sig for dem, saa skulde de dog i christelig Lydighed underkaste sig Guds hellige Villie, og med Tillid imødekomme hans Efterfølger i Embedet Hr. Pastor Lohmann, der i 7 Aar med Held og Glæde som Rector havde forestaaet St. Andreas Collegiet i Ordrupshøi ved Kjøbenhavn.

Om Aftenen prædikede den apostoliske Præfect for et talrigt Publicum om det sande christelige Liv, til hvilket enhver Christen, men især de ere forpligtede, som ved Haandspaalæggelse og Salvelse med den h. Chrisam have faaet den Helligaands Naade og Kraft til at modstaae alle Fristelser og kæmpe den gode Kamp, der fører til Retfærdighedens evige Krone.

Høitideligheden sluttedes med Te Deum og den sacramentale Velsignelse. S.

Den h. Franciscus af Paula.

† 1507.

I en Alder af femten Aar forlod Franciscus sin Hjemstavn Paula i Syditalien, for at leve som Eneboer i en Hule ved Strandbredden. I Tidens Løb samledes mange Disciple om ham, med hvilke han i Aaret 1436 stiftede Ordenen „de Mindste“. Dette Navn skulde antyde, at hans aandelige Børn skulde være de ringeste af alle Ordensbrødre. De fastede hele Aaret om og nøde aldrig Kjød, Fisk, Æg eller Mælk. Franciscus selv sov paa en Steen, bar en Bodsskjorte og nød aldrig Andet end Urter. Jo mere hans Legeme tæredes hen, des friere hævede hans Sjæl sig til Gud. Han helbredte Syge, opvakte Døde, uddrev onde Aander og omvendte store Syndere. Da den gjerrige Kong Ferdinand af Neapel tilbød ham Penge for Klosteret, bad Franciscus ham om at give dem til sine fattige Undersaatter; han rørte Kongens Hjerte ved at faae Blod til at flyde ud af de uredelig erhvervede Penge. Kong Ludvig XI. af Frankrig overvældedes af en stor Frygt, da han følte Døden nærme sig; han lod derfor den fattige Ordensmand bede om at komme til sig, for at beskytte ham mod den onde Fjende. Franciscus efterkom Kongens Indbydelse, og forberedte ham til en hellig Død. Ludvigs Efterfølger i den kongelige Værdighed viste sig meget gavmild mod Ordenen „de Mindste“. Pave Leo X. kanoniserede Franciscus i Aaret 1519.

Tillid til Gud.

Stol paa Gud i alle vanskelige Forhold. Den Tillid til Gud, der satte den h. Franciscus istand til at virke Vidundere, vil forholdsviis ogsaa virke Vidundere for os, idet den indgyder os Kraft og Trøst.

„Alle Skabninger lyde dem, der af ganske Hjerte tjene Gud.
(H. Franciscus af Paula.)

En berømt Prædicant optraadte engang imod den h. Franciscus og hans Vidundere. Den Hellige lagde ingen Vægt paa dette Angreb. Da Prædicanten nu mærkede, at det ikke slog an hos hans Tilhørere, saa besluttede han, at opsøge den fattige Eremit for personligt at strides med ham. Den Hellige modtog ham venligt, bød ham en Stol og hørte opmærksomt paa Fremsættelsen af sine formentlige Bedragerier. Derpaa lagde han sine Hænder paa gloende Kul og sagde: „Kom, Broder Antonius, varm du dig ogsaa, thi du mangler Kjærlighedens Ild.“ Men Broder Antonius kastede sig ned for den Hellige, bad ydmygt om Tilgivelse og forlod hans Celle, for i Fremtiden at blive hans Eorsvarer paa Prædikestolen, og i sit Liv at efterligne hans Dyder.

„Gud Herren hjælper mig, derfor bliver jeg ikke beskæmmet.“
(Isaias. 50, 7.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 29. October. 22. Søndag efter PIntse. — 30. M. Alphons Rodriguez, Bekj. — 31. Ti. (Fastedag). Wolfgang, Biskop.

Tirsdagen den 31. October er befalet Vigilie-Fastedag.

Onsdagen den 1. November. Alle Helgeners Fest. Formiddagsgudstjenesten holdes som paa Høitidsdagene. Kl. 6 Aftenandagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Torsdagen den 2. November. Alle Sjæles Dag. Kl. 10 høitidelig Sjælemesse i Sct. Ansgars Kirke. — 3. F. Tredie Dag i Octaven. Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt. — 4. L. Carl Borromæus, Biskop.

Søndagen den 5. November. 23de Søndag efter PIntse.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

” 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søgnedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.

” 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

” Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm

Mariaforeningen

holder eit sædvanlige Møde Søndagen den 29. October efter Høimessen.

For de uden Mærke mig tilsendte 5 Kroner til Elisabethforeningen takkes herved.

Kjøbenhavn, den 21de October 1882.

Cæcilie Erlewein.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 44. Fredagen den 3. November. 1882.

Indhold: Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. En literær Usømmelighed. Kirkelige Efterretninger: Eichstadt, Tydskland, Nordamerica. Den h. Richard af Cichester.

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.

(Fortsat.)

4. Jo udueligere den absolutistiske Fyrstemagt viste sig til at løse Kirkens civilisatoriske Opgave, med desto større Intolerance, Zelotisme og Grusomhed slog den til med Sværdet og knuste Tusinders Lykke og Velfærd, for at bringe dem det „rene Ords“ skjæbnsvangre Velsignelse. Det er sørgelige Heltegjerninger og Felttog, som næsten Aar for Aar afbryde de rigsfjendtlige Stæders, Diplomaters og Fyrsters Rænkespil. Vilde man blot sammenstille de statistiske Optegnelser om Billedstormeri, som fordele sig paa disse 30 Aar, saa vilde de udgjøre et frygteligt Klageskrivt fra den christelige Kunst mod

den „evangeliske“ Vandalisme. Og det vilde blive et endnu langt mere gribende Klageskrift, hvis man vilde optælle den hele Række af Forbrydelser, som forøvedes mod Munke og Nonner, fromme Anstalter og Stiftelser, veldædige Instituter og kirkelige Skoler, værdige Præster og troende Lægfolk. Humanitet er et smukt Ord. I tusinde Skrifter kan man læse, at Reformationen har banet den Veien. Men derpaa troer vel Ingen mere, der med Opmærksomhed læser dette Bind, og veed at vurdere Beviiskraften af de deri meddeelte Documenter. Da den nye Lære sprængte Klostrenes Porte, saa ere vel de Uværdige i ikke ringe Antal sprungne ud, og have draget Nytte af den „evangeliske“ Frihed. Men de Værdige bleve, og vistnok ikke i ringere Antal; med Vold maatte man slæbe dem ud af deres Celler, rive dem fra Alterne, udjage dem af deres Klostre. Og saaledes forholdt det sig med alle de øvrige Anstalter, som katholsk Tro, christelig Forsagelse og Kjærlighed til Næsten havde stiftet. Den ulige større Deel af det tydske Folk løb langtfra ikke frivillig og begeistret den det forkyndte Reform imøde; det blev med Vold af rasende Prædicanter ophidset til Frafald, og med Ild og Sværd af de skjændende og brændende Landsknegtes Bander bøiet under Statskirkens Aag. Hvorledes disse Landsknegte og deres Herrer, de protestantiske Fyrster og Stæder, forstode „Humaniteten“, viser en Schärtlin af Burtenbachs Liv og Vandel, men fremfor Alt Beretningen om den nye Læres Indførelse i Preussen (S. 72, 73), i Schweitz (S. 80 ff.), i Württemberg (S. 273 o. s. v.), i Augsburg (S. 331 o. s. v.), i Hertugdømmet Sachsen (S. 388 etc.), i Ærkestiftet Mainz (S. 399), i Meissen og Merseburg (S. 478 o. s. v.), i Brunswig-Wolfenbüttel (S. 488 etc.), Albrecht af Brandenburgs „*evangeliske Krig*“ (S. 650 o. s. v) og den samme Herskers „*fyrstelige Morðbrand*“ ved Mainfloden (S. 671), i Worms, Speyer, Mainz, Trier, Luxemburg (S. 673 etc). I Fremstillingen af disse rædsefulde Rov- og Plyndringstog kan man fuldstændigt overbevise

sig om, at den nye Lære ikke skyldte sin indre aandelige Magt, men dens fyrstelige Forkæmperes hensynsløse Voldsomhed, Havesyge og Grusomhed sin Fremgang og Udbredelse.

Markgreve Albrecht af Brandenburg roste sig af det gruelige tyranniske Mordbrænderi, som han kaldte „sin bedste Tidsfordriv“, og Moritz af Sachsen ansaae det som en Gjenstand for Latter. For det fattige, udplyndrede, pinte og martrede Folks gruelige Lidelser besade disse Fyrster, som udbasunede sig for den tydske Nations og den sande Christendoms Forfægtere, ingen Følelse. Efter Sviregilder, ved hvilke de drak saa umaadeligt, at de ikke mere kunde staae, droge de ud for at skjænde, brænde og myrde, og lagde alle Stæder, Landsbyer og Gaarde i Aske, hvor de ikke fik Alt hvad de forlangte. „Grusomst pintes de fattige Bønder, og mod Kvinder og Møer forøvedes de skjændigste Gjerninger.“ „Krigsfyrsterne“, skrev Christoph von der Strassen den 1. August 1552, „holde saaledes Huus, at næsten den bedste Deel af det hellige Rige gaaer tilgrunde; thi den schwabiske, frankiske og rhinlandske Kreds er næsten ganske ødelagt og ruineret. Kornet bliver staaende paa Marken og Vinen ikke forarbejdet; saaledes ere Folk vegne bort fra omtrent alle Byer og Flækker.“ Ved dette ene Røvertog bleve 27 Landsbyer fuldstændig tilintetgjorte, for at skaffe den „hellige Libertet“ Rum til Fordeel for Kongen af Frankrig.

5. Den Udflugt, at en saadan Raahed og Grusomhed ene og alene har ligget i hin Tidsalder, er et tomt Paa-skud. Melanchthon selv tilskriver den det religiøse Anarchi, og dette var fremkaldt af Hæresiet. Den nye Lære havde løsladt alle Lidenskaber, gjort al Myndighed vaklende; dengang den overantvordede Religionen og Kirken til Fyrsterne, formaaede den ikke at sætte den fyrstelige Vilkaarlighed nogen Skranke, indtil selve Landenes Udtømmelse og Afmagt bød dem at standse. Men hertil kommer endnu et andet Element. Ligesom de tid-

ligere Revolutioners Ophavsmænd havde ophidset Adelen og derpaa Bønderne til fanatisk Intolerance mod den gamle Lære, saaledes ophidsede de ogsaa Fyrsterne og Stæderne til skaanselløs Intolerance mod alle anderledes Troende — til Angreb paa og om muligt til Udryddelse af den katholske Religion. Fyrsternes Have- og Erobringssyge gjorde en saadan Opfordring næsten overflødig. Istedetfor paa Rigsdagen at staae til Ansvar for den Voldsgjerning, som de til Trods for de bestaaende Rigslove havde forøvet mod Kirken, erklærede de, at de ikke længere turde taale „den katholske Afgudsdyrkelse“ (!) i deres Lande. Med mere end et Lams Taalmodighed taalte den charakteersvage Kaiser de bitreste Krænkelser mod sig selv og sin Tro; han saae til, afventede, anstillede alle tænkelige Forsonings- og Gjenforeningsforsøg, gav de uforbederlige Rebeller stedse paany Ordet i de frugtesløse Religionssamtaler, ja forsøgte endog tilsidst, paa det dogmatiske Omraade at bane Veien for mæglende Tilstaaelser; kort sagt, han gjorde for Freden Alt hvad Kjærlighed, ja misforstaaet Kjærlighed og Svaghed kunde gjøre. De renitente Fyrster derimod benyttede paa den frækkeste Maade enhver af hans Indrømmelser til nye Overgreb og Voldshandlinger, forundte de geistlige Fyrster ingen Ro og Rast, intrigerede, conspirerede, foretog bevæbnede Røvertog, afskaffede uden Skaansel den katholske Cultus, fordrevede de katholske Geistlige, reve alle geistlige Godser til sig, beraabte sig paa en fri, almindelig Kirkeforsamling, saalænge en saadan endnu ikke var mulig, og unddroge sig den, da den endelig kom istand, aftrodsede Kaiseren stedse videre gaaende Concessioner og opfyldte aldrig de Betingelser, som Kaiseren fordrede af dem for Muliggjørelsen af Freden. Denne haardnakkede Intolerance seirede over den forsonlige Kaisers Mildhed, Godhed og Kjærlighed; først da det var for seent, tog han sig sammen til Modstand, og selv de ved Mühlberg opnaaede Fordele vidste han ikke at benytte, fordi han paa den ene Side manglede en i Sandhed stor Fyrstes

Energi, paa den anden Side Intet havde af det stivsindede Had, som overalt karakteriserer den nye Læres Adfærd. Medens han 1547 i Ulm igjen tog den værste Rigsforræder, Ulrik af Württemberg, til Naade, opsagde fire Prædicanter Raadet deres Tjeneste, fordi dets Forskrift om offentlige Bønner for Kaiseren, var „mod Samvittighed og Gud“; Kaiseren, erklærede de, var „den sande Antichrists Forfægter og Beskytter“, men de selv vare „Christi Tjenere“ og kunde ikke lade deres Pander „mærke med Antichrists Tegn“. Af overdreven Fredskjærlighed og eensidig Huuspolitik vovede han ikke, consequent at haandhæve Retfærdigheden, og ydede derved Revolutionen den bedste Hjælp. Tildeels havde alligevel hans Handlemaade sin Grund i hin ædle Velvillie og Overbærelse med de Vildfarende, som udspringer af ægte christelig Kjærlighed, og som igjennem denne Periode næsten udelukkende findes paa Katholikernes Side. For en „Tolerancens“ Historie indeholder dette Bind et overmaade rigt Materiale. Det beviser slaaende, at den religiøse Intolerance heelt og holdent stod paa de Nytroendes Side, medens Katholikerne have øvet den praktiske Tolerance indtil Overmaalet, men kun daarligt bleve belønnede derfor.

(Sluttes.)

En literær Usømmelighed.

Det er nu over et halvt Aar siden, at Universitetsboghandler A. F. Høst & Søn averterede et paa deres Forlag udkommet Skrivt af Stiftsprovst *Kofoed-Hansen*, betitlet: „*Om Skriftemaalet*“. Man havde vistnok god Grund til at mene, at et saa paafaldende Phænomen som det, at see Skriftemaalet anbefalet af en for sine theologiske Kundskaber og alsidige Dannelse høiagtet protestantisk Geistlig, maatte vække saa stor Opmærksomhed

blandt alle Folkekirken og navnlig dens Geistligheds Medlemmer, at man i det mindste maatte vente at see det nævnet i den Rubrik, hvori de større Blade gjøre Publicum bekendt med enhver, selv den ubetydeligste literære Nyhed.*) Man skulde saa meget mere have ventet dette, som Forfatterens literære Fortjenester alt i lang Tid have fundet Anerkjendelse i en stor Kreds af det dannede Publicum, der har følt sig tiltalt af hans aandelige Originalitet og dybsindige Indblik i de Forhold, som kundgjøre deres fordærvelige Magt i den nuværende Tids religiøse og politiske Opløsningstilstand. Denne vor Forventning er imidlertid bleven skuffet. Man har Maaneder igjennem fortiet dette Skrivts Tilværelse!

Ingen vil derfor forundre sig over, at vi have holdt os tilbage med Hensyn til en Sag, som vi fandt, ikke vilde vedkomme os, førend Udtalelser fra en anden Side, ved at streife ind paa vore *Enemærker*, foranledigede os til at tilbagevise directe eller indirecte Angreb. Vi tvivlede nemlig ikke om, at det langt overveiende Fleertal af vore protestantiske Landsmænd ubetinget vilde forkaste og fordømme alt Skriftemaal, og forbauses over at see en oplyst og dannet Geistlig med sin Sjæls og Hjertes hele Alvor og Oprigtighed offentligt optræde som Talsmand for en Institution, hvilken deres uvidende Populærtheologer have indbildt dem at være almindelig indført i Middelalderens mørke Tider, som et af Geistligheden ud-tænkt hensigtsmæssigt Middel til at holde raae og ustyrlige Barbarer i Ave, men som vor høitpriste Reformation *successivt* har afskaffet.**)

*) „Fædrelandet“ var, saavidt vi vide, det eneste Blad, som bragte en kort og anbefalende Anmeldelse.

**) Det forholder sig nemlig hermed som med Afskaffelsen af Messen, at man i det mindste her i Danmark havde velgrundede Betænkeligheder ved, paa eengang at afskaffe begge Dele. Den Levning eller det Skin af Skriftemaal, man beholdt, faldt snart bort, og det Samme var Tilfældet med Messen. For at Folket skulde holdes i den Tro, at man ikke afskaffede, men blot forbedrede den gamle Religion

Vedkommende godt — protesterer eendrægtigt mod at underkaste sig det Aag, hvorfra deres „velsignede Lærefader“*) Luther har befriet dem. Men man har dog fundet det betænkeligt at udslynge et Anathem mod en i alle Henseender saa hæderlig og almindelig agtet Mand, og man synes derfor instinctmæssigt at være bleven enig om at overgive denne fatale og ubeleilige Sag til Forglemmelse: man tier og seer Andre gjøre det Samme, og er da sikker paa, at i en Tid, som vor, hvor den ene Nyhed og Interesse fortrænger den anden, da vil dette underlige Indfald snart være begravet i evig Glemsel!

Hertil kommer endnu en anden Grund for vor Tilbageholdenhed, nemlig den, at Forfatteren, der i sin Afhandling stærkt betoner sin Hensigt, at forebygge den Folkekirken fra den radicale Grundtvigianismes Side øiensynligt truende secteriske Adsplittelse og Undergang, men i det Hele taler om Luther med den blandt Protestanterne vedtagne Veneration, muligt vilde have fundet sig ubehageligt berørt, dersom vi havde været *de første*, der kom ham imøde med en Anerkjendelse af den Dygtighed, hvormed han har hævdet sin Overbeviisning om de nærværende kirkelige Tilstandes Uholdbarhed, og henledet alvorlige Menneskers Opmærksomhed paa Nødvendigheden af Selviagttagelse og Samvittighedsransagelse, som en Betingelse for Samfundets Redning og sociale Gjenfødelse. Alt i denne Verden er vel ufuldkomment; men, hvor sørgeligt det end altid vil staae til med den store Masse, saa maa man dog spørge: hvorledes skal

og Gudsdyrkelse, fik Præsterne Befaling til fremdeles at betjene sig af Missalet og det latinske Sprog ved Gudstjenesten og opløfte Hostien og Kalken. Disse Betænkeligheder faldt naturligvis bort med den dalevende Slægts Uddøen.

*) Dette Udtryk have vi laant hos Hr. Pastor Brandt (s. Dansk Kirket. 1881, Nr. 31). De i Aarene Treds afholdte „Vennemøder“ overførte denne Ærestitel paa Grundtvig, afvekslende med „vor Kirkefader“ eller „Kirkefaderen“ i exclusiv Forstand!

det nogensinde blive anderledes, naar ikke dens aandelige Veiledere ved et af Religionen helliget fortroligt Forhold til enhver Enkelt faae Leilighed til at paavirke de bedre Sindedes Tænkemaade, og de høiere Staaende bringes til at sætte Agtelse for Sandhed, Ærlighed og Ret over alle egoistiske Formaal. At vi have tøvet saalænge med at udtale os om denne Afhandling, har, som ovenfor antydet, ene sin Grund i, at vi frygtede for at udsætte Forfatteren for den Ubehagelighed, at literære Modstandere af *vor* Anerkjendelse kunde tage Anledning til at afskrække den intelligente og dannede Læserkreds, paa hvilken dette høist interessante Skrivt særligt er beregnet, fra at læse det, ved at beskyldte ham for at nære katholske Sympathier, eller med andre Ord, for at være en hemmelig Papist — Noget, der jo efter de fleste af vore ærede og ellers veltænkende Samtidiges Mening er omtrent det Værste, der kan siges om et Menneske. Da Skæbnen imidlertid alligevel har villet, at vi skulde komme først, have vi ikke undladt at opfylde den Pligt — med Hensyn til dette Punkt at berolige alle ængstelige Gemytter!

At de Organer for den offentlige Mening, som ikke have nogen særlig Interesse for at paavirke denne i religiøs og kirkelig Retning, have undladt at omtale det her paagjældende Skrivt, forundrer os dog mindre, end at det eneste her udkommende Tidsskrift for kirkelige Anliggender, nemlig *dansk Kirketidende*, der, skjøndt en Affødning af de Grundtvigske Frihedstheorier — maaskee dog ikke altid med ganske ubetinget eller udeelt Sympathi — har protegeret flere af denne saakaldte „kirkelige Anskuelses“ temmelig ukirkelige Udskeielser, — at ikke engang det har værdiget dette Skrivt en kortfattet Anmeldelse, medens det altfor længe har gjort sig til Organ for alleslags løse og uberettigede Meningsytringer om kirkelige Forhold af forskruede og for al høiere Dannelse blottede Autodidakter. Efterat vi længe for-gjæves havde imødeset Opfyldelsen af denne Pligt, blev vi først for nogle Dage siden gjort opmærksom paa, at

Dansk Kirketidende i Begyndelsen af Juli havde bragt en Artikel med Overskrift: „Om Skriftemaalet“. Vi tvivlede da ikke om, at denne Artikel, om den end ikke var en Anmeldelse af Hr. Stiftsprovst Kofoed-Hansens Afhandling, men en fra det nysnævnte Blads Standpunkt stedfunden Drøftelse af dette Emne, dog i alt Fald maatte *omtale* den og ytre sin Mening om den. Vi saae imidlertid til vor store Forundring, at ingen af Delene var Tilfældet, uagtet den paagjældende Forfatter dog forsaa-vidt er enig med Stiftsprovsten, som ogsaa han ønsker en Forandring, „hvorved der kunde blive bedre Plads for et „*virkeligt Skriftemaal*“*) i Folkekirken.“ Vi skulle ikke nærmere opholde os ved denne ærede Forfatters underlige Bemærkninger om Oldtidskirkens Praxis i denne Retning og hans i vore Øine paradoxe Bemærkninger om Ap. Gj. 2, 46 og 1. Cor. 11, 28, hvorefter han sammenblander den apostoliske Tids Kirketugt med det „*virkelige Skriftemaal*“,**) og hilder sig i en høist besynderlig Uklarhed, ved først at fremhæve det personlige Skriftemaals *Nødvendighed*,*) og siden — efter nogle træffende Bemærkninger om de „tause Skriftebørn“, hvis Syndsbekjendelse „kun er forudsat eller tænkt, og altsaa ikke svarer til sit Navn“, men som dog Alle faae „en personlig Meddelelse af Absolutionen ved Haandspaalægelse“, — alligevel indtil videre forsoner sig med en foreslaaet Forandring i Forvaltningen af det saakaldte almindelige Skriftemaal, hvorved vi dog ikke bør undlade at tilføie, at han haaber og ønsker, at denne Forandring vil „bane Vei for det virkelige og særlige Skriftemaal“.

*) Understreget af os.

**) Forf. gjentager ved denne Leilighed den gamle Fabel om, at det katholske Skriftemaal er en i Middelalderen stedfunden Udvikling af Oldtidens Kirketugt. Vi bemærke her blot kort, at dets apostoliske Oprindelse kan bevises; thi dette tør vel dog siges om en Institution, hvoraf der findes klare Spor i det 2. Aarhundrede. Vi henvise herom til Möhlers Patrologi, som leverer fyldestgjørende Beviser herfor.

At Stiftprovst Kofoed-Hansens Skrivt ved denne Leilighed er forblevet uomtalt kan formodenlig ene have sin Grund i de flere Steder i samme forekommende Protester mod den kirkelige Radicalisme, som er en Virkning af *Grundtvigs* Frihedsdoctriner, og som i Forening med den nærværende Tids demokratiske Udskeielser true med at undergrave al Autoritet og Orden baade paa det kirkelige og det politiske Livs Omraade. Men, ihvorvel det i sig selv maa kaldes beklageligt, at det er kommet saavidt hertillands med Partiaandens Terrorisme, maa det paa den anden Side hilses som et glædeligt Tegn paa, at de, som tyer til saadanne Midler for at opretholde dens formeentlige Magt over den offentlige Mening, begynde at føle deres Afmagt ligeoverfor en alvorlig Indsigelse mod det mangeaarige kummerlige Flikken og Bøden paa Folkekirken Brøst. Det er nu kommet saavidt, at Alt *der* synes mere og mere at blive en tabula rasa for den frie Tankes Evangelium!*)

Hele denne Sag angaaer os jo iøvrigt kun indirecte, forsaavidt vi af Hjertet ønske vore protestantiske Landsmænd alt tænkeligt Held til at see deres Ønsker opfyldte om Virkeliggjørelsen af Alt, hvad der muligt kunde befordre en Tilnærmelse i et Punkt af saa stor religiøs og ethisk Betydning. Vi tvivle nemlig ikke om, at det under den nuværende Forvirring og Ringeagt for al Autoritet vilde være særdeles heldbringende, om der i Folkekirken kunde tilveiebringes et inderligere personligt Tillids og Velvilligheds Forhold mellem dens Geistlige og disses Menigheder, i Medfør af hvilket de sidste fandt det at være i sin Orden, om deres aandelige Veiledere, som under de nuværende Forhold kun tiltale dem Alle under Eet, havde Leilighed til, paa deres Embedes Vegne at henvende sig til enhver Enkelt iblandt dem og tale alvorligt og fortroligt med dem om, hvad

*) Man læse f. Ex. med Opmærksomhed Hr. Pastor N. Lindbergs Skrivt: „Om Troesfrihed“. Kjøbenhavn 1881.

den evige Sandhed og Retfærdighed kræver af ethvert Menneske, og advare dem imod vor Tids store Udartning i alle Retninger, for saaledes at bane Veien for aabne og oprigtige Udtalelser ogsaa fra deres Side. Herved vilde uidentvilt Meget være vundet, saameget mere, som det er bekjendt nok, at den politiske Agitation alt i en lang Række af Aar har arbejdet paa at demoralisere Landbefolkningen ved at bibringe den Mistro til dens Geistlighed. Et saadant Tillidsforhold vilde upaatvivleligt have de gavnligste Følger, ikke blot for den store Masse af Folket — hvem Ingen i denne Henseende antager sig, medens der altid er Nok, som arbejder paa at fordærve den —, men ogsaa for de høiere staaende og dannede Classer, som i det Hele taget ikke mindre end hine henleve uden synderlig Beskæftigelse med deres indre Liv; medens de Alle — saaledes som Alt nu er — vilde ansee det for en uberettiget Paatrængenhed, om deres Geistlighed paa denne Maade vilde nærme sig til dem.

Det vil imidlertid hermed have store Vanskeligheder, efterat Demokratiets Førere saa længe have beilet til Mængdens Yndest ved at smigre dens hovmodige Indbildninger; og vi kunne derhos ikke tilbageholde den Bemærkning, at, selv om de omtalte Bestræbelser kronedes med Held, saa vilde deres bedste Resultat, som *en reent menneskelig Foranstaltning*, dog ikke være jevnbyrdigt med den katholske Kirkes Skriftemaal, fordi dette er *en guddommelig Indstiftelse*, et af Herren selv indstiftet *Sacrament*, som Han har overdraget sine Apostle og deres *retmæssige Efterfølgere* at forvalte (Joh. 20, 21—23). Det gaaer nemlig ikke an at ville omplante en enkelt Deel af den katholske Lære, eller en enkelt af dens Indstiftelser i en anden Jordbund og mene, at man dermed har vundet Noget. Om den katholske, paa guddommelig aabenbarede Sandheder byggede og ved apostolisk Overlevering forplantede Kirke, gjælder det, at det ikke lader sig gjøre at kritisere og debattere dens Lære,

anerkjende to eller tre af dens Sacramenter og forkaste de øvrige. Det hedder her: Alt, eller — Intet! Dog, herom Mere en anden Gang!

Kirkelige Efterretninger.

Eichstadt, 12. October. Igaar og idag dvælede her Hans Høiærværdighed Biskoppen af Trier, og Clericalseminariets Alumner nøde den store Glæde at see deres Exercitier (ved Begyndelsen af det nye Skoleaar), sluttede med en herlig Tiltale af Høisamme. Hans dybe, inderlige Ord opfyldte Alle med Begeistring for deres hellige Kald og for Kirkens Fornødenheder, men ogsaa med Høiagtelse for den udmærkede Kirkefyrste. Han opfordrede Seminaristerne til, ikke af jordiske Hensyn, men med Kjærlighed og Ydmyghed at hengive sig til deres Studier, for at blive dygtige til at bekæmpe Kirkens Fjender med de Vaaben, hvormed de angribe den. Han takkede Gud for, at den Tid er forbi, hvor man for at opnaae en jordisk-lykkelig Stilling valgte Præstestanden og, at den gamle Tid atter kommer tilbage, hvor Præsterne blive forfulgte og kastes i Fængsel, hvor de maae skjule sig for Verdens Magt. Paa lignende Maade talte han senere endnu specielt til de 30 Theologer af sit Dioces. Dr. Korum har, som bekendt, bragt Kirkens Bestemmelse (paa Conciliet af Trident) trolig til Udførelse og sendt sine samtlige Theologer i Seminarier. De fleste ere her, nogle i Innsbrucker-Convictet eller i Rom. — Han priste sig lykkelig ved at vide sine Candidater i et saa fortræffeligt Seminar, efter at deres eget Seminar var lukket for dem. Eichstätter-Seminarieret er visselig ogsaa det bedste i Tydskland, og det vil vel ved Siden af den høiærværdige Biskop af Eichstätt, Frants Leopolds øvrige store Fortjenester, være hans fortrinligste Ydelse, at han har forstaaet at vinde de dygtigste ledende og lærende Kræfter for sit Seminar.

Tydskland. Paa Centrumpartiets Forsamling i Düsseldorf den 1ste October betonedes Windthorst ogsaa Pressens Vigtighed, idet han sagde: „Jeg vil her pege paa et vigtigt Punkt: De kan ikke troe, hvor høist betænkeligt den daglige Læsning af de Blade, som

ere os fjendtlige, virker. Derfor bør alle Familiefædre ret grundigt overveie, hvilken Lecture de ville vælge for deres Huus. Derved gjælder det, ikke blot at udelukke de fordærlige Blade, men, ved ret ivrigt at abonnere paa katholske Blade, virksomt at understøtte vor Sag og vor Presse.

— En Dame fra Büderich har nylig skjænket Missionshuset i Steyl en Gave, bestaaende af 300 Tønder Land, deriblandt 100 Tønder Skovland og 200 Tønder Eng- og Agerland.

America. Til Baltimore kom tre Franciscanesser fra London, for at hellige sig Negerbørnenes Opdragelse.

— Directeuren for de katholske Indianermissioner i Washington, Rev. Brouillet, har fra Commissairen for Indianer-Anliggender erholdt en Skrivelse, hvori de for Tilstedelsen af Missionærer paa Indianereservationer fra Statens Side fordrede Betingelser blive opstillede. Herefter godkjender Secretair (Minister) Schurz den tidligere Regel, at Indianer-Reservationerne skulle staae aabne for alle Selskaber til Missionsarbejder, i den Forudsætning, at ingen Overenskomster blive krænkede, og Tilstedeværelsen af forskjællige religiøse Organisationer ikke aabenbart vilde blive farlige for Fred og god Orden. Den som Missionær sendte Person maa melde sig hos Regeringsagenten og sætte ham i Kundskab om sit Forehavende, ligesom ogsaa afgive et tilfredsstillende Beviis for, at Vedkommende er autoriseret som Lærer eller Forkynder af et religiøst Samfund, navnlig ved et Document fra den kirkelige Øvrighed. „Det er“, siger „Wanderer“, hvad de katholske Missionærer allerede længe have attraaet: Frihed i Forkyndelsen af deres Religion. Indianerne ønske kun katholske Missionærer. En Fare for Regeringen kan der ikke opstaae af denne Indrømmelse; thi den katholske Missionær prædiker Fredens Religion.“

— P. Bernard Doebbing af Franciscanerordenen meddeler i „Catholic Universe“ af Cleveland, at han i Florents i Italien har besøgt den berømte Amerigo Vespucci's Gravmæle, efter hvem America har sit Navn; han sender Bladet en Copi af den italienske Indskrift paa Gravmælet tilligemed en tydsk Oversættelse, hvoraf „Cath. Universe“ bringe et Aftryk.

Den h. Richard af Chichester.

† 1253.

Richard blev født i Wyche ved Worchester i England, Aar 1197. Han og hans Broder vare endnu unge, da de mistede begge deres Forældre. Skjøndt Richard med Liv og Sjæl hængte ved sine Studier, forlod han dem dog for at forvalte sin Broders Arvegods. Af Taknemmelighed vilde denne overlade sin yngre Broder alle sine Godser, men Richard afslog saavel dette, som ogsaa Tilbudet til et glimrende Ægteskab. Derpaa forberedte han sig til Modtagelsen af Præstevielsen paa Høiskolen i Oxford. Paa Grund af hans Fromhed og Lærdom udnævntes han til Kantsler for Høiskolen, senere til Kantsler for hele den h. Edmunds Ærke-dioces. I denne store Ærkebiskops langvarige Kamp mod Kongen for Kirkens Frihed, stod Richard ham troligt bi. Han fulgte ham i Landflygtighed, og først efter hans Død vendte han tilbage til England, Da Bispesædet Chichester blev ledigt, forkastede Kirken den af Kongen udvalgte Geistlige som uværdig dertil, og udnævnte Richard til Biskop. For at hævne sig, vilde Kongen ikke anerkjende dette Valg og lagde Beslag paa de biskoppelige Godser. Men Richard begav sig til Lyon i Frankrig, hvor Pave Innocenz IV. i Aaret 1245 meddeelte ham Bispevielsen. Ubekymret om Kongens Fjendskab udøvede han ved sin Tilbagekomst samvittighedsfuldt sit høie Embedes Pligter og gjenoprettede Kirketugten i sit Dioces.

Troskab.

Som Broder, som Kantsler og som Biskop opfyldte Richard paa den uegennyttigste Maade sin Stands og sit Embedes Pligter. Efterladenhed i Opfyldelsen af Standspligterne er et Tegn paa uordenlig Selvkjærlighed, og medfører tilsidst Tabet af Guds Naade.

„Jeg er Din Tjener, beredt til at adlyde Dig min Gud; thi ikke for mig, men kun for Dig vil jeg leve. Kunde jeg dog gjøre det saa tro og fuldkomment som muligt.“

Den h. Richard gav Alt bort til de Fattige og virkede endog Vidundere, for at bespise Fattige og helbrede Syge. Men, bleve Kirkens Rettigheder angrebne, da var han ubønhørlig. En Præst af fornem Familie, der havde skjændet sit h. Embede, blev afsat af Richard; selv Kongens Forbøn formaaede ikke at afvende Straffen. Da en Ridder engang med Vold havde fængslet en Præst, tvang Biskoppen Misdæderen til at bære den Blok, hvortil han havde smeddet sit Offer, gennem denne Geistligs Kirke. Borgerne i Lewes havde engang slåbt en Forbryder ud af Kirken, hvor han havde søgt Tilflugt, dræbt ham og kastet ham i uindviet Jord, men den h. Biskop tvang dem til at bringe Liget tilbage til Kirken.

„Iøvrigt udkræves af Huusholdere, at de maae findes troe.“

(1. Corinth. 4, 2.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 5. November. 23de Søndag efter PIntse. — 6. M. Octavdag. — 7. Ti. Octavdag. — 8. O. Octav af Allehelgens Fest; Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Messe for Ansgariusforeningen. — 9. T. Indvielsen af vor Frelser (Lateran-)Kirke i Rom. — 10. F. Andreas Avellinus, Bekj. — 11. L. Martinus, Biskop.

Søndagen den 12. November. 24. Søndag efter PIntse. Marias Skytsfest.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 3 offentlig Andagt i Sct. Ansgars Kirke.

" 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Søndags-Gudstjeneste: (S. Nr. 43).

Mødreforeningen.

Den h. Messe for Mødreforeningen bortfalder i denne Maaned; men Mødrene anmodes om at opoffre en h Communion for Foreningens afdøde Medlemmer.

Mariacongregationen for Ynglinge.

Søndagen den 12te November Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel i Kronprindsessegade.

Mariacongregationen for Mænd.

Fælledscommunion Søndagen d. 12. November Kl. 8 $\frac{1}{2}$.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke

Snedkersvend Carl Frederik Lassen og Ane Hansine Pedersen (17. Sept.) — Slagtersvend Ignatius Piasecki og Eleonora Schwanenflygel (8. Oct.) Tapetserer Carl Theobald Riedel og Antonette Josephine Schmidt (8. Octbr.)

Dødsfald.

Fuldmægtig Stenofts Enke Laura, f. Hoyer (30. Aug) — Hele Høi Hansine Hansen (4. Octbr.). — Sct. Josephs-Søster Ida af Korset (8. October.)

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N° 45. Fredagen den 10. November. 1882.

Indhold: Det tyske Folks Historie siden Middelalderens Slutning. Hvad en brav Kone formaaer: Uopdragne Børn. Kirkelige Efterretninger: Frankrig, Münster, Cöln, America. Den h. Isidor. Den h. Vincenz Ferrerius.

Det tyske Folks Historie

siden

Middelalderens Slutning.

(Sluttet.)

6. De nye Lærdømmes, Systemers og Religionsstridigheders doctrinære Udvikling har Hr. Janssen ikke helliget nogen særegen Fremstilling, men efter deres objective Forløb sammenflettet den med Tidshistorien. For deres rigtige Bedømmelse er dette, som vi alt ved andet Bind bemærkede, til største Gavn. Systematisk behandlede, som i „Möhlers Symbolik“, tage disse Lærebbygninger sig endnu ret artigt ud, som smaa Bedehuse ved Siden af en stor Domkirke, som selvstændig blevne Colonier, der fra Moderlandet have medbragt mangan god Indretning og nu have dannet sig til et nyt Samfund.

Enhver af disse Lærebygninger har endnu et religiøst Indhold, en vis Eenhed, Orden og officiel Alvor samt et theologisk Præg. Men alt Dette blegner, naar man betragter disse Læresystemer i deres virkelige Oprindelse. Da viser sig deres revolutionære Natur, deres reent mekaniske, ikke organiske Væsen. De træde ikke ind i Verden som den mosaiske Lov eller den christelige Aabenbaring, i Skikkelse af et afsluttet harmonisk Hele, men ligne alle Tidens skeptiske Philosophier, og ere ikke Andet end fragmentariske, opløsende Gjøringselementer. De ødelægge og rive ned, uden at Førerne bestemt vide, hvad og hvorledes de derefter igjen ville bygge op.

Ikke engang i deres negative Stræben vare de sig klare og enige med hverandre. Da Landsknegtene afbrændte en Deel af Rom, klagede Melanchthon over den Ulykke, der havde ramt „alle Folks fælleds Moderstad“, medens Eoban Hesse jublede over Babylons Fald. Melanchthon bevarede hele sit Liv igjennem dette forsonlige Sindelag; han havde vel taget tiltakke med den katholske Kirke, dersom den kun var bleven lidt mere „liberal“. Luther derimod bevarede hele sit uforsonlige Had mod Rom. Med et ubegribeligt Raseri vedblev han indtil sin Død at befeide Paven og den hierarchiske Orden. Hans egne aandelige Frembringelser byde fra 1525—1545 ikke mere noget væsenligt Nyt: det er evig den samme Fraaden, Skjælden, Banden, den samme Harme og Bespottelse; en Rasendes, eller som den ædle Willibald Pirkheimer sagde, en Besats Maade at tale paa, „genial“ blot ved en Raahed og Pøbelagtighed, som ellers ikke findes i noget civiliseret Folks theologiske Literatur. Da Paven udskrev et Concilium, til hvilket han og hans Tilhængere i to Aartier havde appelleret, og som endelig skulde bringe det udmattede Tydskland den forønskede Fred, da lod han Lucas Cranach paa den skammeligste Maade træde det i Skarnet. Een af disse Skandcaricaturer viser Paven i fuld Ornat ridende paa en So og

velsiggende Skarnet, hvorefter Soen udstrækker Trynen.
Luther selv leverede Underskrivten.

So, du taale skal din Rider
Og hans Spore i begge Sider,
Du vil hav' et Concilium,

Derfor du faaer hans Merdrum (Skarn?)“.

„Ved Guds Naade“ udrustet med en „høiere Aand“, som Churfyrsten af Sachsen meente, løslod han i 1545 endnu engang sit dødelige Had mod „alt det romerske Sodomias Kjæltringepak i Skrivtet: „Mod Pavedømmet, stiftet af Djævelen“. „Paverne“, saaledes heder det deri, „ere Kaiser Phokas', deres Stifters og Kaisermorders Efterkommere, fortvivlede, forslagne Erkeskurke, Mordere, Forrædere, Løgnere og Grundsuppen af alle de værste Mennesker paa Jorden.“ Paven og hans Tilhængere kunde ved et Concil ikke forbedres; „thi, efterdi de have den Tro, at der er ingen Gud, intet Helvede, intet Liv efter dette, men leve og døe som en Ko, So eller andet Fæ, saa klæder det dem heel latterligt, at de skulde holde Segl og Breve paa en Reformation. Derfor var det bedst, om Kaiseren og Rigets Stænder lode de forbryderske, skjændige Gudsbespottere og Djævelens forbandede Grundsuppe i Rom fare til Helvede; ved dem er der dog intet Haab om at opnaae noget Godt. Man maa tage anderledes fat, med Concilier er Intet udrettet.“ Pavedømmet skal udryddes med Blod: „Saa grib nu til, Kaiser, Konge, Fyrster og Herrer, og hvem der ellers kan gribe til; Gud give dovne Hænder ingen Lykke. *Og fremfor Alt fratage man Paven Rom, Romandiol, Urbin, Bononia og Alt hvad han har som Pave, thi han har stjaalet det fra Riget ved at lyve og bedrage, ak, hvad siger jeg, lyve og bedrage, han har ved Gudsbespottelse og Afguderer skjændigt stjaalet det fra Riget, røvet og underlagt sig det, og han vil i den evige Helvedesild faae sin Løn for, at han ved sit Afguderer har forført utallige Sjæle og ødelagt Christi Rige, og derfor heder han ødelæggelsens Vederstyggelighed.“*

Derefter skulde man tage ham selv, Paven, Cardinalerne og Alt hvad der hører til hans Afguderier og pavelige Helligheds Pak, og rive disse Gudsbespottere Tungerne ud af Halsen og nagle dem i en Række til Galgen, ligesom de hænge deres Segl i Række ved Bullerne. Saa kunde man lade dem holde et Concilium eller saamange som de vilde, paa Galgen eller i Helvede blandt alle Djævlene.

Saaledes hilste Luther den tridentinske Kirkeforsamling, medens han som sin egen Virksomheds Frugter ikke saae Andet for sig end Ulykke og Forvirring og om sit eget Wittenberg skrev til Fyrsten af Anhalt: „Vi leve i Sodoma og Babylon, Alt bliver daglig værre.“ Han vilde endnu i sit sidste Leveaar drage bort fra Wittenberg; med alle sine Collegaer og Vaabenbrødre var han bleven Uven, evigt Djævelskab og Samvittighedskvaler martrede hans Aand, endnu Aftenen før sin Død tordnede han mod Paven. Käthe af Bora stod efter hans Død ganske forladt, fik blot af Kongen i Danmark en utilstrækkelig Understøttelse, og hun fik et sørgeligt Endeligt.

Medens Luther i Fyrsternes Tjeneste besørgede den „evangeliske“ Agitation, og en Tid lang ved sin Ueftergivenhed mod Zwingli gjorde dens Virkninger tvivlsomme, holdt Melanchthon med uhyre Anstrengelse, ved Udjevninger og Middelveie, Forsoningsformler og Fredsforhandlinger de sig adsplittende Elementer nødtørftigt sammen og forsøgte, paa den skjøre Jordbund at opføre en theologisk Bygning. For rigtigt at forstaae Möhler, maa man læse hos Janssen, under hvilke Anstrengelser, Trængsler, Kvaler og Taarer den Augsburgske Confession er bleven til (S. 266, ff.), hvorledes i Førstningen „Ingen vilde skrive et Bogstav“, hvorledes Melanchthon da tog Sagen i sin Haand, hvorledes Diplomater og Theologer skrege mellem hverandre, hvorledes Luthers „sachsische Rathschlag“ blev omformet og omdannet af Kantsler Bruch, og ligeledes Melanchthons Apologi fik daglige Ændringer, hvorledes han og Brentz under Suk og Taarer forbedrede, fikkede og omredigerede den, indtil den omsider blev saa

„lemfældig“, at man troede at turde overrække Keiseren den, og saa kraftig, at Melanchthon kunde skrive til Luther: „Satis est meo judicio vehemens; nam Monachos sic satis depexos videbis“ (Den er efter min Mening skarp nok; thi Munkene vil Du saaledes see tilstrækkelig gjen-nemhegledede). Den var ikke en Bekjendelse af en fra Apostlene overleveret uforanderlig Tro, men et diploma-tisk beregnet Leilighedsskrift, som først senere blev op-høiet til symbolisk Bog. Som her, saaledes rettede Theologien sig ogsaa senere ikke efter uforanderlige Normer, men efter Leilighedens Krav. Paa denne Maade udvidede sig Læren om Alterets Sacrament, da Zwingli sluttede Forbund med Philipp af Hessen; saaledes Læren om Ægteskabet, da denne Fyrste begjærede en anden Hustru. Uforandret blev kun Protesten mod Kirkens ufeilbare Læreembede og den ubetingede Lydighed mod Statsmagten. Denne forhindrede de Adskiltes Tilbage-venden til Kirkens Skjød, da Revolutionens usalige Frugter vidt og bredt opvakte Længsel efter de tidligere Tilstande.

At Forfatteren i sin Fremstilling af Protestantismen ikke har ladet sig lede af polemiske Hensigter, men kun af den meest fordomsfrie Sandhedskjærlighed, det viser enhver Side: han selv træder fuldstændig tilbage for de historiske Vidnesbyrd, uden at ledsage selv de meest udfordrende Kjendsgjærninger med nogen afværgende eller fjendtlig Bemærkning, ligesom han med samme Upar-tiskhed taler om Katholikernes Forsyndelser og Skyld i det tyske Folks fælleds Ulykke; navnlig Clemens' VII.' skjæbnesvangre Politik, de fleste tyske Biskoppers Verdslighed og dennes mange fordærlige Virkninger, den „katholske“ bayerske Kantsler Eck's troløse Rænkespil, de bayerske og østerrigske Fyrsters Ulykker varslende Tvedragt, Carl V.' Svaghed, hans Diplomaters, især den ældre Granvellas uærlige og ukir-kelige Forhandlinger (Transactioner), det skjændige For-ræderi, ved hvilket flere Biskopper, som den Samlandske o. A., unddroge deres Diocesser den kirkelige Eenhed.

Hvad der i denne Tid fra Kirkens Side skete for en sand Reform paa Hoved og Lemmer, er i dette tredie Bind endnu ikke udført, men blot antydet; dog er det tilstrækkeligt til at fremkalde Eftertanke hos enhver fordomsfri Læser. I den langsomme Forberedelse til Sammenkaldelsen af Kirkeforsamlingen vise sig hverken trædske Rænker, eller voldsom Ufordragelighed, men den største Skaansomhed mod de Adskilte, loyal Ærlighed og uforstyrrelig Langmodighed. Kirken regnede ikke paa jordiske Magter, men paa dens Frelser og hans Naade. Den reformerede først indenfor sig selv, førend den opfordrede Andre til Reformation.

Maatte det forundes Forfatteren til dette tredie Binds mørke Maleri at tegne et lignende Modbillede, som alt det første Bind tildeels indeholder, og maatte hans paalidelige og utrættelige Granskning finde hos vore fraskilte Brødre ikke blot videnskabelig Anerkjendelse, men ogsaa den alvorlige og frugtbringende Tillid, som den fortjener.

Oversætterens Efterskrivt.

Den danske Protestantisme er i sin Oprindelse ikke en dansk Væxt: den er indført fra Tydskland, indført af Luthers Disciple. Det er en unægtelig Kjendsgjærning. Man skulde derfor troe, at Protestantismens Oprindelse og Udvikling i Tydskland maatte være en Gjenstand for almindelig Interesse i hele Danmark. Af denne Grund gjorde vi ved Oversættelsen af denne Anmeldelse opmærksom paa Janssens fremragende historiske Forskning og troe medrette, at enhver dansk Mand, som gjør Krav paa at kjende Reformationens Historie, maatte tage Notits af dette Værk. Fuldstændigt at ignorere det, og alligevel fastholde de gamle overleverede Fordomme, er den frie Mand, og endnu mere Historikeren uværdigt. Lad end Kritiken paavise Værkets virkelige eller formentlige Feil; den vil da blot bidrage til at forøge Klarheden og

henveire alle de Tvivl, som maaskee endnu kunne opkastes om mangt et historisk-religiøst Spørgsmaal. Og skulde Hr. Janssen derved blive foranlediget til udførligere at behandle et eller andet Emne, saa meget desto bedre. Drøftelse og gjentagen Drøftelse behøver han ikke at være bange for. I mere end tyve Aar har han samlet og bearbejdet Materialet til sit betydelige Værk, førend han vovede at træde frem for Offenligheden dermed: han vil ikke være tvivlraadig om, hvorledes og ad hvilken Vei den historiske Sandhed kan findes og bevises.

Dog ikke blot af den Lærde burde dette hans Værk læses, nei, det burde ogsaa gjøres tilgængeligt for hele det danske Folk. Og Ære den Mand, der paatog sig denne Møje! Uden Overdrivelse tør vi ialtfald sige: *En dansk Ovetsættelse af „det tydske Folks Historie siden Middelalderens Slutning“ kræver Religionens Hellighed, Videnskabens Upartiskhed, Oplysningens Fremskridt og Almindelighed.* Hvilken dansk Lærd vil vel hellige sin Tid og Pen til denne vigtige og menneskekjærlige Op gave ?

L. S.

Hvad en brav Kone formaaer.

En Tjenestepige havde sammensparet sig nogle hundrede Dollars. En Haandværker, hidtil brav og flittig, besluttede sig til at ægte hende og at drage til en lille By. De første Aar levede de meget lykkeligt. Guds Velsignelse hvilede aabenbart over Huset og alt deres Arbejde. De havde erhvervet sig et smukt lille Sted og noget Jord. Nu troede Manden, at han som velhavende Mester ogsaa engang turde sætte sine Fødder under Værtshuusbordet. Naar der blev spillet, var han ogsaa med. Saaledes blev der lidt efter lidt af den gode og brave Mand en Ødeland. Den ene Jordlod efter den anden gik tabt, Konen græd sig hemmelg næsten tildøde. Hun gav hver Dag gode Ord; men Alt syntes forgjæves.

At der ikke udrettes noget hos Mændene med at skjænde, vidste Margarete vel; derfor sparede hun sig denne Møie — og dermed mange Synder. En Morgen stod hun op, gik ind i sit Kammer og pakkede omhyggeligt sine Klædningsstykker ned i den gamle Kiste. Da Manden havde sovet sin Ruus ud, saae han sig om efter Kaffen. Da han saae sin Kone pakke ind, stod hans Forstand næsten stille. „Margrethe! Hvad er det? hvad gjør Du?“ „Kjære Mand“, sagde Konen, „ved din Drikken ere vi blevne fattige. Bliver Du saaledes ved, er i et halvt Aar ogsaa Huset borte, da har Du ingen Bolig og heller ingen Klæder mere. Jeg vil derfor bort og atter give mig i Tjeneste. Af min Løn betaler jeg dig Renten og klæder dig. Jeg har holdt af dig i de gode Dage, saaledes vil jeg ogsaa sørge for dig i din Elendighed.“ — Disse Ord rørte Manden indtil Taarer. Han fattede et godt Forsæt, forbedrede sig og har allerede holdt sit Løfte i flere Aar. Nu leve begge lykkeligt som tilforn, og have atter Jord og Fortjeneste. Saameget formaaer en brav Kone.

Uopdragne Børn.

„Man leer undertiden“, siger Biskop Dupanloup, „naar man taler om uopdragne Børn; jeg har aldrig leet derover: Synet af et uopdragent Barn har aldrig kunnet aflokke mig et Smil. Intet er mindre opmuntrende. Det er for mig noget skrækkeligt, skrækkeligt i Nutiden, skrækkeligt for Fremtiden. Det er paa det uopdragne Barn, at man kan anvende den hellige Skrivts Ord: „Den unge Løve blev en Løve og lærte at røve Bytte og at opsluge Mennesker.“ (Ezech. 19, 6.) Det skulde isærdeleshed Mødre tage sig ret til Hjerte; thi netop hos Mødrene træffer man som oftest den Feil, at de ifølge en misforstaaet Kjærlighed til Børnene forvænne dem, forkjæle dem og fordærve dem, idet de overalt og til enhver Tid lade dem have deres Villie, og saaledes forhærde Egenwillien, denne Rod til alt Ondt i Barnet. Man skulde ikke troe, hvorledes allerede hos Smaabørn Egenwillien rører sig, og hvor godt de forstaae, især

ligeoverfor Mødrene, ret som om de kjendte og forstode deres svage Side, altid at gjøre deres Villie gjældende ved at græde, skringe, larme og overhovedet ved uartig Opførsel. De ville have Alt, hvad de faae Lyst til, snart dette, snart hint. Naar nu en saadan øm Moder mener stedse at maatte give efter for Barnet, da er dette at forhærde Barnets Egenwillie og gjøre det uopdragent. Og som Tugten er, saalunde ogsaa Frugten. „Hvo der elsker sin Søn, holder ham bestandig under Tugt, forat han tilsidst maa opleve Glæde af ham, og han ikke maa banke paa Naboernes Døre.“ (Eccl. 30, 1.)

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Som den afdøde Biskop Daniel Comboni's Efterfølger er af Hans Hellighed Pave Leo XIII. Ærkepræsten af St. Georg i Verona, Frants Sogare, bleven udnævnt til Apostolisk Vicar for Central-Africa.

Italien. Som bekjendt har Franciscanerordenen stillet sig den vigtige Opgave at tilveiebringe en muligst correct Udgave af den hellige Kirkelærer Bonaventura's Værker. I Sanct Bonaventuras Collegium i Quaracchi ved Florents have alt i mange Aar flere lærde Franciscanere arbejdet paa dette store Værk. Ledelsen hviler i den tydske Pater Ignatius Jeilers Haand, som bekjendt en udmærket Theolog, der tidligere var Lector i Theologien i Franciscanerkløsteret i Paderborn. Endvidere er paa en fremragende Maade Deeltager i dette Arbejde Pater Hyacinth Deimel fra Brilon, forhenv. Lector i Philosophien i Conventet i Düsseldorf. I det Øiemed at opnaae en saa correct Udgave, som det vel er muligt, er der blevet indrettet et eget Ordenstrykkeri i Quaracchi, og Trykningen af det første Bind er for nogen Tid siden paabegyndt.

Frankrig. I Arcis-la-Ponsant blev der forøvet et Attentat paa den katholske Sogneprest. Han blev under Paaskud af, at en meget syg Person ønskede hans Hjælp, lokket ud i en Skov. Den Geistlige kunde imidlertid endnu flygte og blev kun let saaret af et Skud.

Münster, 19. October. Fra i morgen af ville fire barmhjertige Søstre fra Clemenshospital virke i Sindssygeanstalten Marienthal.

Bayern. I Aschaffenburg døde den 1. Oktober i sit 74. Livsaar Fru Emilie Brentano, Enke efter Christian B. og Svigerinde til den bekjendte Digter Clemens Brentano saavel som til Bettina v. Arnim, og Moder til Universitetsprofessorerne Frants Brentano i Wien og Lujo Brentano i Strassburg.

Cöln. Korset over Domkirkens Chor er blevet befriet for Stilladset: det har vundet meget ved den nye Forgyltning. Chorets Blytag er næsten fuldendt.

— Det saakaldte „Nødhjælper-Capel“ i Apostelkirken har faaet et nyt Vindue med Glasmaleri indsat, som skyldes en i Sognet bosiddende Dames Høihjertethed. Det er forfærdiget af vor vakre Medborger Hr. Christ. Rings, som forrige Aar ligeledes har leveret Vinduet ved Siden af dette. Medens det sidste indeholder Gruppen Jesus, Maria og Joseph: „Vandringen til Jerusalem“ som Hovedbillede, viser det nye Vindue i tilsvarende Fremstilling den h. Anna, som rækker Jesusbarnet til Guds Moder. Ved Udførelsen af dette yndefulde Billede synes Kunstneren at have benyttet det bekjendte gammeltydske Maleri i vort Museum, som i Kataloget kaldes „den hellige Matrone“. Omkring denne Hovedgruppe ere mindre Billeder af den gammeltestamentlige Anna eller Hanna (Propheten Samuels Moder) og af flere Profeter anbragte; deriblandt den h. Apostel Paulus, ligesom under Sidevinduet den h. Petrus. De to Apostelfyrster turde jo ikke mangle i Apostelkirken. Det hele „Anna-Vindue“ er en stor Pryd for den herlige Kirke; det er at haabe, at dens Indre om ikke alt for lang Tid maa svare til dens uforlignelig skønne Ydre, naar cölnsk Kunstsands og Offervillighed paa en saadan Maade bliver anvendt paa det gamle ærværdige Tempels Udsmykning. Som fjernere Ønske haabe vi, at Langskibets Vinduer ret snart maae blive restaurerede i deres oprindelige Form.

America. Jesuitpateren Nicolas Russo holdt for kort Tid siden en Mission i Arichat, Cape Breton, i hvis Nærhed Micmac-Indianerne have nedsat sig. Hos denne Stamme, som nu er i Begreb med at uddøe, slog den katholske Tro Rod allerede i de første Jesuit-Missionærs Dage. Da disse Indianere erfarede, at en Jesuitfader var i Byen, forlode de deres Wigwams, søgte ham op og bade ham om at høre deres Skriftemaal. Man tænke sig Paterens Forbauselse, da to Personer samtidigt nærmede sig for at skrifte: de gode Vilde, der ikke forstode Engelsk, skriftede for en stor Deel ved

Hjælp af en Tolk. Hos Mændene udførte en Mand, hos Kvinderne en Kvinde dette Hverv. Hvilket herligt Beviis paa dette Folks oprigtige Bodsstemning og religiøse Iver!

— Fra Newyork fremhæves det som et glædeligt Tegn, at der i flere derværende katholske Sogneskoler ikke blot ikke bemærkes nogen Aftagen, men i mange af dem en betydelig Tilvæxt af Disciple. Dette viser klart, at Forældrene ere tilfredse med hvad der præsteres i disse Skoler, og at disse fuldstændigt ere istand til at concurrere med de rigt doterede Statsskoler, der ikke kræve Skolepenge.

— Alle Unionens katholske Blade ere fulde af Skildringer af de herlige Kirkefester, som paa den 2., 3. og 4. Oktober ere blevne holdte i Franciscaner- og Capucinerkirkerne, samt i Landets andre til den h. Franciscus indviede Gudshuse til festligt Minde om denne ligesaa store som elskværdige Helgens og Ordensstifters syvende Centenarium (Hundredaarsfest). I alle Franciscanerkirker fandt et høitideligt Triduum (Tredagesfest) Sted.

— Biskop Spalding af Peoria agter i Oktober at tiltræde sin Reise til Rom. Øiemedet skal være at raadføre sig med den h. Fader om Grundlæggelsen af et katholsk Universitet i Chicago.

— P. Frants Xaver Weninger, som for Tiden virker i en Folkemission i Indiana, feirede i Løbet af forrige Maaned sit Guldjubilæum som Medlem af Jesuitordenen.

Africa. Som Trappistprioren P. Frants meddeler, er Colonien Dunbrody i Caplandet bleven ophævet i Begyndelsen af September. Trappisterne formaaede som bekjendt ikke at holde sig der formedelst den næsten stedsevarende Regnmangel; de have, 54 i Tallet, begivet sig til den nærliggende Provinds Natal, hvor de klimatiske Forhold ere gunstigere; P. Frants, der, for at anskaffe de nødvendige Pengemidler, endnu bestandig opholder sig i Europa (for Tiden i Schweits), vil der ikke a ngt fra Søkysten kjøbe Land til en ny Coloni.

Den h. Isidor, Ærkebiskop,

† 604.

Isidor nedstammede fra en hertugelig Familie i Carthagenas i Spanien. Begge hans Brødre, Leander, Ærkebiskop af Sevilla, og Fulgentius, Biskop af Erija, saavelsom hans Søster Florentina æres som Helgener. Som Dreng gjorde han saa ringe Fremskridt ved Undervisningen, at han fortvivlet flygtede bort fra Skolen. Paa sin Flugt kom han til en Steen, som Vandet havde udhulet ved stadig at dryppe ned paa den. Dette Syn bragte ham til at vende tilbage og gjenoptage de forladte Studier. Fra nu af havde han et saadant Held med dem, at han i kort Tid ved Guds Hjælp blev en af sin Tids lærdeste Mænd. Som Følge af hans Bestræbelser vendte Kong Reccared fra Arianernes Vranglære tilbage til den katholske Tro. Ved sin Broder Leanders Død udnævntes Isidor til hans Efterfølger i det biskoppelige Embede. Han grundlagde talrige Klostre, der nød stor Anseelse. Som Prædicant, Gjenopretter af Kirketugten blandt Clerus og Lægfolk, Forfatter af videnskabelige Skrifter og som Raadgiver for fromme Sjæle, der stræbte efter Fuldkommenhed, virkede den h. Isidor ikke alene i sit eget Dioces, men i hele Spanien og selv ud over dette Lands Grændser. Den 4de April 604 døde han i Sevilla. Næppe 16 Aar efter hans Død hædrede Conciliet af Toledo ham med Navnet „Kirkelærer“. I Leon hviler han og hans hellige Sødskende.

Frygt for Smiger.

Fristelsen viser sin Magt især ved at smigre vor Stolthed, undskylde vor medfødte Træghed eller vække endnu lavere Lidenskaber. Den h. Isidor lærer os, hverken at høre paa Naturens Stemme eller paa vore Venners Raad, naar de stride mod Guds Stemme.

„Befæster Eders Hjerter i Kjærligheden til Jesus Christus, Guds Søn, og lader Eder ikke forføre af dem, som drage over Land og Hav, for at fange de Troende i deres Garn.“

(H. Isidor til de Christne i Gallien.)

Da den h. Isidor vilde opsøge Ensomheden, søgte Kong Reccared og mange Fremmede at faae ham til at opgive det. Især gjorde de ham opmærksom paa Tidens Trang, og paa alt det Gode, han endnu kunde virke. Alligevel gav Isidor ikke efter. Men i Ensomheden hævede han sig til den høie Grad af Fuldkommenhed, der senere gjorde ham til en stor Biskop og Kirkelærer.

„Ved søde Ord og smigrende Taler forføre de de Enfoldiges Hjerter.“

(Rom. 16, 18.)

Den h. Vincenz Ferrerius.

† 1419.

Denne store Apostel, som kaldes „Dommens Engel“, fødtes i Aaret 1350 i Valencia i Spanien og indtraadte i en Alder af atten Aar i den h. Dominicus' Orden. Efter at have endt sine Studier med meget Held, blev han Lærer i Theologi, og som saadan maatte han især forklare den h. Skrivt, hvilken han næsten kunde udenad. I Valencia omvendte han mange Jøder og omdannede deres Synagoge til en christelig Kirke. Hans Sjæls dybe Smerte over Kirkens daværende Spaltning, førte ham til Gravens Rand. Men Herren opholdt hans Liv og gav ham Befaling, til at omvende Synderne; „thi min Dom er nær“. Som Bodsprædicant drog han i toogtyve Aar gjennem Spanien, Frankrig, Schweits, Italien, England, Irland og Skotland. Tusinder af Syndere omvendte sig; Jøder og Vantroende antog den christelige Tro. Hans Vidundere vakte Alles Forbauselse. To Gange om Dagen lod han ringe med „Vidunderklokken“, for at sammenkalde Syge, Blinde og Lamme, der ønskede deres Helbredelse. De meest haardnakkede Syndere bleve ved ham forvandlede til Helgener; ofte hændte det, at Vincenz, der i sine Prædikener betjente sig af sit Modersmaal, det spanske, ikke des mindre blev forstaaet i alle Sprog. Pave Calixtus III. kanoniserede ham i Aaret 1455.

Det guddommelige Ords Magt.

„Hvad Du end gjør“, sagde den h. Vincenz, „saa tænk ikke paa Dig selv, men paa Gud“. I denne Stemning prædikede han, og Gud talte ved ham. Naar vi modtog Evangeliet i denne Aand, da vilde ogsaa vi fornemme Guds Stemme.

„De Befalinger, Gud giver mig, maa jeg efterkomme. Men Herren har befalet mig, at prædike Dommen for alle Nationer.“
(H. Vincenz Ferrerius.)

Ved Bønnen forberedte den h. Vincenz sig til sine Prædikener. Men en Dag da en høitstaaende Person skulde høre ham prædike, havde han undladt at bede. Vedkommende blev ikke synderlig opbygget af hans Tale, skjøndt Foredraget var udarbejdet paa det omhyggeligste. Da han derimod hørte en anden af den Helliges Prædikener, blev han dybt greben af den. Da den h. Vincenz fik dette at vide, ytrede han: „i den første Prædiken talte Vincenz, i den anden derimod Jesus Christus.“

„Værer ikke bekymrede for, hvorledes eller hvad I skulle tale; thi det skal gives Eder i den samme Time, hvad I skulle tale. — Thi I ere ikke de, som tale, men det er eders Faders Aand, som taler i Eder.“

(Matth. 10, 19. 20.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 12. November. 24. Søndag efter PIntse. Marias Skytsfest. —
13. M. Stanislaus Kostka, Bekj. — 14. Tl. Didacus, Bekj. —
15. O. Gertrud, Jomfru. — 16. To. Martinus, Pave og Mar-
tyr. — 17. F. Gregor Undergjøreren, Biskop. — 18. L. Ind-
vielse af Sct. Petri og Pauli Kirker i Rom.

Søndagen den 19. November. 25de Søndag efter PIntse. Elisabeth, og
Marla's Offring.

Søn- og Fesidags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel,
Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet,
Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i
Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. An-
dreas Kirke i Ordrup.

- " 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. An-
sgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6½ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 7¾ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8¼ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8½ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8½ Eftm.

Elisabethforeningen

lader paa den h. Elisabeth's Fest, Søndagen den 19de Novem-
ber Kl. 8 læse en h. Messe i Sct. Ansgar for Foreningens For-
maal, under hvilken Foreningens Medlemmer afholde Fælleds-
communion.

Mariacongregationen for Mænd.

Fælledscommunion Søndagen d. 12. November Kl. 8½.

Congregationen for Ynglinge

holder i Anledning af Stanislaus-Festen Fælledscommunion Søn-
dagen den 12te November. Dagen derefter, Mandagen den 13de,
holdes om Aftenen Kl. 8¼ høitideligt Congregationsmøde i Jesu
Hjertes Capel med Prædiken og Velsignelse, hvortil Congregan-
sternes ærede Forældre og Slægtninge saavel som Congregationens
Velyndere venligst indbydes.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet. modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær. Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn

N°. 46. Fredagen den 17. November. 1882.

Indhold: Pave Leo XIII's Encyclica Christeligt Offermod Kirkelige Efterretninger: Rom, Aachen, Berlin, Wien, No damerica. Den h. Juliana af Cornillon.

Pave Leo XIII.s Encyclica

angaaende den hellige Franciscus og Udbredelsen af den h. Francisci tredie Orden.*)

Indenfor et kort Tidsrum er det ved Guds Barmhertighed blevet forundt det christelige Folk at feire Mindet om to Mænd, der til evig Belønning for deres Hellighed ere kaldede til Himlen, men som her paa Jorden have efterladt sig en herlig Skare af Disciple, der ligesom bestandig fornye Mindet om deres Dyder. Efterat vi nemlig have feiret Sæcularfesten for den h. *Benedict*, Lovgiveren for Vesterlandets Munke, har der nu nærmet sig en lignende Leilighed til at bevise den h. *Franciscus af Assisi* offentlig Ære, da det syvende Aarhundrede efter hans Fødsel lakker imod Enden; et Sam-

*) Oversat efter „Germania“ af A. Wh.

mentræf, som vi vel ikke uden Grund tilskrive en godhedsfuld Raadslutning af det guddommelige Forsyn. Thi det synes, at Gud ved Mindet om saadanne Fædres Fødselsfest vil formane Menneskene til at ihukomme deres herlige Fortjenester og til at indsee, hvilken Udaad det var at undertrykke de af dem stiftede Ordener af Klosterfolk, isærdeleshed i saadanne Stater, til hvis Tilvæxt i Dannelselse og Berømmelse hine ved deres Arbeide, deres Geni og deres Flid paa en ganske særegen Maade have bidraget.

Vi nære nemlig det faste Haab og den Tillid, at hine Festligheder ikke ville blive uden Frugt for det christelige Folk, der jo altid og ikke uden Aarsag har anseet Ordensfolk for sine Venner; derfor vil det nu, ligesom det fromt og glad ærede den h. Benedicts Navn, ivrigst fornye den h. Franciscus' Minde med festlig Høitid og mangfoldig Kundgjørelse af sit Sindelag. Og denne Kappelstrid i Fromhed og Ærefrygtsbeviser er ikke indskrænket til det Sted, hvor den hellige Mand saae Verdens Lys, eller til de Steder, som ere adlede ved hans Nærværelse, men har udbredt sig over den ganske Jordkreds, hvor enten den h. Franciscus' Navn er blevet bekjendt, eller hvor hans Orden er virksom. Dersom Nogen billiger denne Iver i en saa udmærket Sag, da er det Os, isærdeleshed da Vi fra Ungdommen af ere vante til at beundre den h. Franciscus og særligt at ære ham, ja rose Os af at være optagne i hans Orden og mere end eengang glade og ivrige have valfartet til det h. Bjerg Alverna, hvor denne store Mands Billede altid paany dukkede op for Vor Aand, hvorhen Vi ogsaa styrede Vore Skridt, og den minderige Ødemark nedsænkede vor Aand i taus Betragtning.

Men, hvor priisværdig hin Iver end er, saa er dermed endnu ikke Alt gjort. Man maa nemlig ved den Ære, som man saa ivrigt beviser den h. Franciscus, fremfor Alt fastholde, at den vil være ham desto kjærere, jo mere frugtbringende den er for dem, som yde den. Men

en grundig og uvisnelig Frugt af Helgendyrkelsen bestaaer deri, at vi søge at vorde Den lige, hvis udmærkede Dyder vi beundre, og saaledes ogsaa at vorde bedre. Naar vi med Guds Hjælp opnaae dette ved vore Anstrebninger, ville vi have vundet et ligesaa ønskværdigt som virksomt Lægemiddel mod Nutidens Onder. Vi ville altsaa, ærværdige Brødre, ved dette Brev ikke alene bevidne Vor Ærefrygt for den h. Franciscus, men tillige opfordre Eder til i Forening med Os at anvende det Middel til Menneskehedens Frelse, om hvilket vi nylig talte.

Menneskeslægtens Befrier og Forløser Jesus Christus er den bestandige og altid flydende Kilde til alt Godt, som Guds uendelige Barmhjertighed forunder os, og det saaledes, at Han, der engang har forløst Verden, ogsaa fremdeles indtil Tidernes Ende forløser og frelser den; thi: „Der er ikke givet Menneskene noget andet Navn, i hvilket de kunne vorde frelste.“ (Act. IV, 12.) Naar derfor Menneskeslægten, det være nu paa Grund af Naturens Mangelfuldhed, eller ved Menneskenes Brøde, atter engang er sunket, maa den nødvendigviis paany tage sin Tilflugt til Christus og ansee ham for det største og sikreste Beskyttelsesmiddel. Thi Hans guddommelige Kraft er saa stor og formaaer saameget, at der i den findes saavel Beskyttelse mod alle Farer, som Helbredelse for alt Ondt. Denne Helbredelse vil sikkert følge, naar Menneskeheden atter føres tilbage til Bekjendelsen af den christelige Sandhed og Viisdom og til et Liv efter Christendommens Forskrivter. Men naar de Onder, som vi have nævnet, true os, har Gud til vor store Trøst føiet det saa, at der da altid opstaaer en Mand, hvem han kalder, ikke som En af Mange, men ganske særligt og paa en eiendommelig Maade, til at gjenoprette det almindelige Velfærd. Og netop dette var ved Udgangen af det tolvte Aarhundrede allernødvendigst; og Fulden-deren af dette herlige Værk var den hellige Franciscus.

Hin Tid med dens ualmindelige Kraft i det Gode saavel som i det Onde er noksom bekjendt. Den i Hjer-

terne dybt indplantede Tro blomstrede, og det var skjønt, at Mange, drevne af from Iver, seilede over til Palæstina, for der at seire eller døe. Men alligevel havde de ofenfellige Sæder lidt meget ved Tøilesløshed, og Intet var dengang mere paatrængende nødvendigt, end atter ret at levendegjøre den christelige Aand. Thi, ligesom Fader Dominicus Gusman paa samme Tid forsvarede den guddommelige Læres Reenhed og bortkyste Kjætternes fordærlige Vranglærdomme med den christelige Viidsoms Lys, saaledes opnaaede Franciscus, som af Gud var kaldet til noget Stort, i Virkeligheden Saameget, at han ansporede de Christne til en dydig Livsvandel, og førte Mennesker, der længe og langt vare farne vild fra Veien, tilbage til Christi Efterfølgelse. Vistnok var det intet Tilfælde, at hin Sætning i Evangeliet lød i Ynglingens Øren: „I skulle hverken have Guld eller Sølv eller Penge i Eders Bælter, eiheller Taske paa Veien, eller to Kjortler, eller Sko, eller Stav“; og: „Vil du være fuldkommen, saa gaae hen, sælg Alt, hvad du har, og giv det til de Fattige . . ., og kom saa, og følg mig efter.“ Han opfattede den saaledes, som om det var blevet sagt til ham personlig, og forsagede strax alle Ting: han forandrede sin Klædning, gjorde Armoden til sin bestandige Livsledsagerinde og bestemte, at alle de ophøiede Dydsøvelser, til hvilke han med modigt og glad Hjerte havde besluttet sig, skulde danne Grundlaget for hans Liv. Siden den Tid førte han midt under Tidens store Blødagtighed og Nydelsessyge en haard og streng Levemaade, tiggede fra Huus til Huus om Næring, og, hvad man holder for det bitreste, den tankeløse Mængdes Haan bar han ikke blot, men ligesom slugte den med et vidunderligt glad Hjerte. Aabenbart havde han erkjendt og prøvet Christi Korsens Daarskab som den absolute Viidsom; og, efterat han altid mere var trængt ind i dets ophøiede Hemmeligheder, saae han og kom til den Slutning, at han intetsteds bedre kunde sikre sin Berømmelse. — Tilligemed Kjærligheden til Korset greb brændende Kjærlighed til

Næsten Franciscus' Hjerter, og drev Manden til med Iver at arbejde paa Christendommens Udbredelse, og for Troens Skyld udsætte sig for aabenbar Dødsfare. Med denne sin Kjærlighed omfattede han alle Mennesker; langt dyrebarere vare ham dog de fattige og elendige Mennesker, og deri gik han saa vidt, at han just syntes at finde sin største Glæde blandt Saadanne, for hvilke Andre flygtede eller endog følte Væmmelse. Af denne Grund har han erhvervet sig udmærkede Fortjenester af den Broderlighed, ved hvis Gjenoprettelse og Fuldkommelse Christus Vor Herre saa at sige har forenet alle Mennesker til een Familie og stillet den under Guds Magt, som Alles eneste Fader.

Ved saa mange Dyder og isærdeleshed ved sin strenge Leveviis, søgte den hellige Mand, saa meget som han kunde, at overføre Jesu Christi Skikkelse paa sig selv. Et Tegn paa Guds Barmhjertighed synes man ogsaa deri at skulle erkjende, at han opnaaede nogle særegne udvortes Mærker paa Lighed med den guddommelige Forløser. Saaledes blev det den h. Franciscus beskikket, efter Jesu Forbillede at see Verdens Lys i en Stald, og han havde som Nyfødt det samme Leie som Christus selv, den med Straa bedækkede Jordbund. Svævende Engle chore og Sang i Luften skulle dengang have gjort Ligheden fuldkommen. Ligesom Christus udvalgte Apostlene, saaledes samlede han sig udvalgte Disciple, hvilke han befalede at gjennevandre Landene som Budbringere for den christelige Fred og den evige Frelse. Levende i den dybeste Armod, overøst med Forsmædelse og Spot, forskudt af sine Egne var han ogsaa deri Jesu Christi Gjenbillede, at han ikke vilde have saa meget som sin Eiendom, at han kunde lægge sit Hoved derpaa. Men det høieste Kjendetegn paa denne Lighed kom til, da paa Toppen af Alverna-Bjerget, der var ligesom hans Calvariebjerg, de hellige Saarmærker bleve paatrykte hans Legeme ved en for hin Tid ny Naade fra Himlen, idet han saa at sige leed Korsfæstelsen. Hvad vi her omtale,

er ikke mindre ophøiet ved selve den vidunderlige Begivenhed end berømt ved Aarhundredernes Lovpriisninger. Da han nemlig engang var fordybet i en inderlig Betragtning af Herrens Lidelse, og overførte dennes hele Bitterhed paa sig, ja ligesom en Tørstende indsugede den, da viste der sig pludselig en fra Himlen nedstegen Engel; fra ham udstraalede der en vis hemmelig Kraft, og Franciscus følte sine Hænder og Fødder ligesom gjenborede af Søm og sin Side ligesom saaret af et skarpt Spyd. Da dette var skeet, følte hans Sjæl en overvættets inderlig Kjærlighed: i den Tid, han endnu havde tilbage af sit Liv, bar han det levende og udprægede Billede af Jesu Christi Vunder paa sit Legeme. Disse vidunderlige Begivenheder, som bedre kunne forherliges af Englestemmer end omtales af Mennesker, vise noksom, hvor stor og værdig den Mand var, som Gud havde bestemt til at kalde sine Samtidige tilbage til christelige Sæder. Forvist: ved Damianuskirken hørte Franciscus en Stemme, der var stærkere end den menneskelige: „Gaa, støt mit vaklende Huus!“ Ikke mindre Opmærksomhed og Beundring finder Innocens III.'s himmelske Syn, naar han troede at see, hvorledes den Lateranske Basilica's bøiede Mure bleve holdte af den h. Franciscus' Skuldre. Betydningen af disse Undertegn er klar; de betegne, at den h. Franciscus skulde være det christelige Samfunds Beskyttelse og Støtte paa den daværende Tid, og virkelig tøvede han ikke med at gaae kraftigt tilværks.

Hine Tolv, som først svore til hans Fane, vare de smaa Sædekorn, som med Guds Naade, under Pavens Beskyttelse, hurtigt syntes at voxte op til en yppig Sæd. Da han efter Christi Exempel havde indsat dem i deres hellige Kald, dealte han til Forkyndelsen af Frelsens Budskab Italien og Europa i forskjellige Districter, og gav Enkelte af dem Leilighed til at drage over til Africa. Og de tøvede ikke: uden alle Hjælpemidler, uden Lærdom og Dannelse traadte de frem for Folket. Paa Veie og Gader, uden Tag, uden Prædikestol

og uden al Ordbram begyndte de at formane Folk til Foragt for de menneskelige Ting og til Betragtning af det Hinsidige. Og vidunderligt var det store Resultat, som svarede til denne Virksomhed, der syntes saa uskikket dertil! I tætte Skarer strømmer til dem den hørebegjærlige Mængde, for angrende at begræde sine Misgjerninger, at forglemme den lidte Uret, at bilægge Stridigheder og at vende tilbage til Freden. Det er utroligt, med hvor stor Tilbøielighed, ja med hvilken stormende Begeistring Folket følte sig henrevet til den hellige Franciscus. De fulgte ham i stort Opløb, ihvor han end gik. Og ikke sjældent rettede fra de befolkede Borge og Stæder samtlige Borgere den Bøn til ham, at han ret vilde tage dem i sin Disciplin. — Deraf opstod for den hellige Mand Anledningen til at grundlægge *den tredie Ordens Samfund*, som omfatter enhver Stand, enhver Alder og begge Kjøen, uden at gjenembryde Familiens Baand og de huuslige Anliggendes Baand. Han ordnede nemlig dette Samfund ikke saa meget ved egne Love, som ved selve de evangeliske Loves Bestemmelser, som vistnok næppe kunne synes nogen Christen at være for vanskelige: at nemlig Guds og Kirkens Bud skulle adlydes; Tvedragt og Stridigheder undgaaes; Næsten ikke besviges; Vaabenførelse tilstedes kun for Religion og Fædreland; Levemaaden være beskeden, Luxus fjernes; Dandsens farlige Forlokkelser, Gøgl og Spil undgaaes.

(Sluttes.)

Christeligt Offermod.

Elisabeth Cheseldine af Brandon var en Dame lige udmærket ved Dyd og Fødsel. Hun var gift med Mr. Turner, Sognepræst i Dalby Parva nær ved Melton — Mowbray i Leicestershire (England). Skjøndt hun aldrig i sit Liv havde seet en Katholik, ængstedes hun dog af store Samvittighedstvivl. Thi ved Synet af de mange og

forskjællige Secter, som dengang opløftede deres Hoveder i England frygtede hun stedse for at staae udenfor den sande Kirke og svæve i Fare for den evige Fordømmelse. Hendes to Sønner, Edvard og Anton, studerede efter Faderens Villie i Cambridge. Da de nu vare komne hjem i Ferien, udsurgte Moderen dem om, hvad de paa Høiskolen havde lært med Hensyn til Religionen. Drengene svarede, at de havde aldeles Intet hørt derom. Derpaa bad Moderen dem om, at de dog fremfor Alt maatte skaffe sig Vished over dette vigtigste og for Saligheden afgjørende Punkt; de skulde ikke mangle Penge til de hertil nødvendige Bøger. Lydig mod denne Bøn købte Edvard Bellarmins Værker og nogle af Campians Controversskriver, navnlig hans „Ti Grunde“.*)

Læsningen af disse Skrifter, og mere endnu den Helligaands indre Virken, overbeviste Moderen snart om den katholske Religions Sandhed, saa hun bad sine Sønner om at opsøge en katholsk Præst, der kunde optage hende i Kirken. Det var ingen let Opgave i Aaret 1640! Mr. Turner var en meget fanatisk Prædicant; derfor vilde ingen Katholik troe hans Søn. Dog kom Sagen P. Alford af Jesu Selskab, der opholdt sig skjult i Meltons Omegn, for Øren, og trods alle Farer erklærede han sig uden videre beredt til at yde den forønskede Underviisning. Under de største Vanskeligheder blev dette Omvendelsens Værk fuldført.

Naturligviis kunde det ikke længe skjules for Ægte- manden, og nu begyndte for den heltemodige Kone en Martyriets Tid. Dag for Dag pinte det raa Menneske den svagelige Dame med udsøgt Grusomhed, slog og sparkede hende, slæbte hende med Vold til den protestantiske Kirke, ved hvis Dør hun gjentagne Gange besvimet sank til Jorden, saa at Menigheden høit knurrede over Prædicantens Raahed.

Moderens heltemodige Taalmodighed bevægede snart ogsaa den ældste Søn Edvard til at vende tilbage til Kirken; ja han vilde endog træde ind i Jesu Selskab. Moderen forsynede ham med Reisepenge til Frankrig. Men ikke saa snart havde Faderen faaet Kundskab om sin Søns hemmelige Bortreise, førend han sendte Politiberjente efter ham. Han blev greben og bragt til Cam-

*) „Rationes decem etc.“, et berømt Skrivt, som første Gang udkom 1581 i Lancashire, oplevede mange Udgaver og førte mange Vildfarende tilbage i Kirkens Skjød.

bridge, hvor han med Vold holdtes tilbage i fire til fem Aar. Men Intet kunde bringe hans Beslutning til Vaklen. Imidlertid leed hans Moder hjemme, hvor hun holdtes i streng Arrest, med urokkelig Heltemod, indtil hun bukkede under for sin Mands Mishandlinger. Men den kjære Gud føiede det saaledes, at hun paa Dødsengen kunde annamme de h. Sacramenter. Desværre berettes Intet om, hvorledes det lod sig gjøre i Prædicantens eget Huus. Hun døde som en Helgeninde.

Først nu synes ogsaa hendes yngste Søn Anton at have besluttet sig til at antage den katholske Tro. Ved den første Mistanke herom grebes Faderen af en saa ubændig Forbitrelse, at han i faa Dage bukkede under for sin Vredes Følger og døde i halv Vanvid. Efter at have overgivet alle Faderens kjætterske Bøger til Flammerne, skyndte begge Brødre sig til Rom, hvor de i Aaret 1560 indtraadte i det engelske Collegium; Eduard var dengang 25, Anton 22 Aar gammel. I den saakaldte Titus-Oates-Sammensværgelse — Katholikerne beskyldtes da nemlig uden al Grund for at have sammensvoret sig mod Kongens (Carl II.) Liv — døde Eduard som priisværdig Bekjender den 29. Marts 1681 i Gate-house Fængslet i Westminster, efter at Anton allerede som Martyr var gaaet forud for ham i Døden.

Da Forfølgelsen udbrød, arbejdede Anton som Forstander i Worcester. Lydig mod sine Foresattes Befalinger søgte han at forlade England og reiste til London for der at finde Leilighed dertil. Hans Medbrødre, af hvilke han ventede Hjælp, havde imidlertid allerede forladt Hovedstaden, og saaledes kom den gode Ordensmand i den yderste Nød. Han maatte enten søge Hjælp hos katholske Familier med Fare for at indvikle dem i de foregivne Sammensvornes Farer, eller vælge Hungerdøden, eller frivillig stille sig for Dommeren. Han valgte det Sidste. Sin sidste Sixpence (omtrent 45 Øre) gav han en fattig Dreng, og bad ham om at føre ham til den næste Fredsdommer og aflevere ham som fangen Jesuit. Paa denne Maade kunde endnu fattige Folk understøttes ved den Priis, der stod paa hans Hoved. Hidindtil havde rigtignok ikke den mindste Anklage været rettet mod Anton Turner, ja ikke engang hans Navn havde været nævnet under hele Forhandlingen. Alligevel stillede Dommeren denne Mand, der i Tillid til sin Uskyldighed selv havde overleveret sig, som Høiforræder for Skrannerne.

og lod ham efter falske Vidners menederske Udsagn dømme til Døden og henrette.

Han døde som Martyr for Troen og Kjærlighed til sine Medmennesker.

(Efter Stimmen aus Maria-Laach. 8. Heft. 1882. SS. 254—256.)
S.

Kirkelige Efterretninger.

Rom, 26. October. Provindsialraadet for den hellige Vincents af Pauls Forening i Rom har i disse Dage offentliggjort sin Regnskabsberetning for Aaret 1881. Ifølge denne bestaaer der i den evige Stad 19 Conferentser med tilsammen 337 active, 20 Æres- og 239 blot bidragydende Medlemmer med 4 Aspiranter, ved hvilke 503 fattige Familier, resp. eenlige Personer blive regelmæssigt understøttede. Dog ere de egenlig romerske Conferentser (d. v. s. de, hvis Medlemmer ere Romere eller der boende Italienerne, og som gjøre sig Understøttelsen af indenlandske Fattige til Opgave) kun 16 med et samlet Antal af 269 active, 20 Æres- og 226 bidragydende Medlemmer tilligemed de 4 Aspiranter, og disse understøttede i forrige Aar tilsammen 383 fattige Familier, resp. eenlige Personer. Ved de enkelte Conferentser varierer Tallet af active Medlemmer imellem 12 og 28, men af de understøttede Familier imellem 9 og 40. Flere Conferentser befatte sig ogsaa paa en ganske speciel Maade med Patronat for fattige Børn, hvilke hos en af dem naaede et Antal af 260. Enhver af disse 16 Conferentser har deres efter Sognedistricterne afgrændsede Understøttelsesgebeet, saaledes at de 45 Bysogne enten enkeltviis eller i Grupper af 2 til 5 have en Conferents. De af dem i forrige Aar uddeelte Understøttelser beløb sig i Alt til 22,166 Frcs., en Sum, der fordeler sig i meget ulige Forhold paa de enkelte Conferentser, varierende imellem 550 Frcs. og 2,655 Frcs. — De øvrige tre Conferentser recruterer deres Medlemmer fra de herværende eller paa længere Ophold dvælende Fremmede. Den allerede i mere end fire Aartier ved den franske Nationalkirke til den h. Ludvig bestaaende Conferents optog tidligere Medlemmer af alle ikke italienske Nationaliteter og viede sig til Understøttelse af alle ikke

italienske Nødlidende, indtil Tydskerne siden grundlagde en særegen Conferents, af hvilken ei blot tydsktalende Fattige i Ordets videste Forstand, men ogsaa her fødte Efterkommere af Tydske blive understøttede. Den første af disse to Conferentser omfattede forrige Aar 22 active og 8 bidragydende Medlemmer, og understøttede 58 fattige Familier, resp. eenlige Personer. Deres Indkomster beløb sig til 4,017 Frcs., indbefattet et Kassehold ved Begyndelsen af Aaret paa 749 Frcs., og deres Udgifter til 3,256 Frcs. Den tydske Conferents, som talte 26 active og 5 bidragydende Medlemmer, anvendte i samme Tidsrum 3,724 Frcs. (mere end nogen anden herværende Conferents) til Understøttelse af 32 Familier resp. eenlige Personer.

Efterat den havde begyndt Aaret med et Deficit af 33 Frcs., sluttede den sin Aarsregning med en Underbalance af 152 Frcs., omendskjøndt dens Indkomster havde overtruffet alle Roms øvrige Conferentser. Tydske, som for deres Fornøielses eller Opbyggelses Skyld komme til den evige Stad, kan Understøttelsen af den herværende tydske St. Vincentsconferents ikke varmt nok anbefales, da der altid her findes et stort Antal Landsmænd, der befinde sig i trykkende Nød. I det tydske Nationalhospits ved Santa Maria dell' Anima hænger strax ved Indgangen en Bøsse, i hvilken der forrige Aar blev samlet 52 Frcs. til Conferentsen, en meget beskeden Sum, der formodenlig vilde være bleven langt betydeligere, dersom mange Besøgende af „Anima“ vare blevne opmærksomme paa Bøssen. Den yngste Conferents her bestaaer af Geistlige fra det franske Seminar til S. Clara, som bevise deres Kjærlighed til Næsten derved, at de daglig i 1—1½ Time undervise et Antal fattige Drengene fra de omliggende Sogne i den christelige Lære og et Par Gange om Aaret forsyne dem med Klædningsstykker til Belønning for Flid og god Opførsel og til Opmuntring. Sluttelig skal endnu bemærkes, at den hellige Fader paa Aarsdagen for sin Kroning skjenkede Provindsialraadet 5000 Frcs. til Anvendelse efter Fornødenhed. Deraf erholdt den tydske Conferents 120 Frcs.

Aachen, 17. Oct. De fattige Søstre af den hellige Franciscus er det afhøiere Vedkommende blevet tilladt, indenfor Aars Frist at stede 120 Novicer til Aflægelse af Løfterne.

Berlin. Den 22. October har den fyrstbiskoppelige Deleget og Provst Hr. Assmann i Potsdam meddeelt

500 Personer Confirmationens h. Sacrament. Iblandt Confirmanderne befandt sig henved 200 Soldater af Garnisonen.

Wien. Kirken Mariastiegen (ved Havnestedet i Wien) feirer i Aar sin tusindaarige Grundlæggelsesfest. Ifølge troværdig Overlevering, rækker nemlig Begyndelsen til Kirken „Maria am Gestade“ tilbage til Aaret 882. I dette Aar blev der efter den sædvanlige Antagelse reist en lille Kirke, som skyldte Skipperne og Kjøbmændene sin Oprindelse, paa det Sted, hvor nu den skønne Bygning hæver sig. Ved Foden af den Høi, som Kirken kroner med sine herlige Taarne, flød i tidligere Tider Donau forbi, og der befandt sig Landingspladsen; deraf Navnet: Maria am Gestade. Af denne lille Kirke opstod i Tidens Løb det nuværende prægtige Gudshuus.

Nordamerica. I det ved sine Naturskønheder berømte Neshamini Fald i Pensylvanien har der alt forlængst reist sig en Teltstad, hvori et Antalt besynderlige Hellige have taget deres midlertidige Ophold. Det er Spiritister eller „den anden Verdens Klartseende“. Som Teltenes Antal og den ved de saakaldte Aabningsceremonier tilstedeværende Mængde beviste, har Antallet af dette Sværmeries Tilhængere, forøget sig meget betydeligt; ethvert Tog bragte ny Ankommende, og der hersker megen Virksomhed og Liv. Næsten alle Familietelte ere besatte. For Underholdning er der sørget paa det Bedste; der befinder sig der et Musiktelt, fra hvilket rigtignok ikke Sphærernes Harmoni, men verdslig Instrumentalmusik toner. Længere hen strække sig Teltene for de saakaldte „Medier“ og andre Aandeseere; Enhver har sit Navn staaende paa en stor Plakat foran sit Telt. Under Grædepile hæver sig Talerstolen, over hvilken man i Kæmpebogstaver kan læse: „Her er Gud! Den oplyste Sjæl føler hans Nærhed midt i hans Tempel“. Campmeetinget staaer under Ledelse af en Capitain Brown fra Brooklyn. Hvilken Svindel der drives af disse Folk, turde Følgende nøksom godtgjøre. Historien er desværre ikke opfunden, men blev meddeelt af et „Medium“ til Correspondenten for „Philadelphia-Demokrat“: „Den 30. Juni, den Dag, paa hvilken Guiteau var død paa Skafottet, satte vi os strax i Forbindelse med ham. Dog var han endnu for svag til at blive materialiseret, d. v. s. til at vise sig som Aand. Om Natten kaldte atter fire Medier paa ham. Og see! da viste han sig for dem og for en Mrs. Robins herfra, der bekjender sig

til Spiritismen. Hans Hoved var bøiet og hans smerteligt fortrukne Ansigtstræk vidnede om en svær Dødskamp. Garfield*) nærmede sig ham, et vidunderligt Smil forklarede hans Træk, og, idet han rakte sin Morder Haanden, sagde han: „Jeg tilgiver dig!“ Guiteau veeg tilbage og skreg angstfuld: „Det er den værste Plads, hvorpaa jeg nogensinde har befundet mig!“ Saa vidt Mediumets Beretning. Man veed i Virkeligheden ikke, om man skal ynke disse Menneskers Optræden som en af Menneskeaaandens vanvittigste Vildfarelser, eller ansee dem for Erke-Svindlere?

Tankesprog.

Det arbeidsomme Liv er blevet indsat, fordi Ro og Lediggang pleier at fordærve Liv og Sæder. Thi den menneskelige Natur gaer fra Træghed saare let over til Ondskab.

Agtelse uden Kjærlighed er ikke tilfredsstillende ;
Kjærlighed uden Agtelse bliver modbydelig.
(Bouterweck.)

„Fattigdom er ingen Skam“ saaledes lyder et Ord-
sprog, som alle Mennesker have i Munden, men Ingen i
Hjertet.
(Kotzebue.)

Stolthed som ædel Lidenskab er ikke blind for sine
egne Feil, men Hovmod er blind.
(Lichtenberg.)

Alvorlig Virksomhed forsoner sig sluttelig altid med
Livets Alvor,
(Jean Paul.)

Hvo som frygter Døden, har mistet Livet.
(Senne.)

*) Den af Guiteau myrdede nordamerikanske Præsident

Den salige Juliana af Cornillon.

† 1258.

I Aaret 1208 indtraadte den femtenaarige forældre-løse Juliana i Stiftet Cornillon ved Lüttich. Ikke alene sine Tanker vaagede hun over, men ansaae det endog for Synd, naar hun ikke kunde føle saa stor Smerte over Andres Synder, som Kjærligheden til Gud fordrede det. Hendes Bønners og Tankers Midtpunkt var Herren i Alterets allerhelligste Sacrament. Et Syn, der forundtes hende flere Aar igjennem, gav Anledning til Indførelsen af Christi Legemsfest. Hun saae nemlig ofte en hemmelighedsfuld Maane svæve paa Himlen i herlig Glands, dog manglede endnu et lille Stykke af dens Skive. Det blev hende da aabenbaret, at Maanen betydede Kirke-aaret, som afspeiler Glandsen af Retfærdighedens Sol; kun manglede endnu en Fest, paa hvilken Indstiftelsen af Alterets helligste Sacrament feiredes med tilbørlig Pragt. Sagen blev paa det omhyggeligste undersøgt af flere Lærde. Blandt disse vare Ærke diakonen af Lüttich, Jakob af Troyes og Dominicaner - Provincialen Hugo. Paa deres Foranstaltning indførte Biskop Robert af Lüttich Christi Legemsfesten i sit Dioces Aar 1246; Hugo, der imidlertid var bleven Cardinal og Legat for Tydskland, indførte den i sin Legation, og Jakob af Troyes, der besteg den pavelige Stol som Urban IV, gjorde den i Aaret 1264 til en almindelig Fest for hele den katholske Kirke. Den salige Juliana maatte endnu lide meget før sin Fuldendelse; hun døde efter mange Prøvelser i Fosse Aar 1258.

Gud er stor i det Smaa.

Ingen Fest har udbredt sig saa hurtigt og med et saa stort Held som Christi Legemsfest. Den h. Thomas af Aquin forfattede dertil sit Officium med den herlige Lovsang: „Landa, Sion!“ Utallige ere de Naadesbeviisninger, Husvalelser, Oplysninger, der aarlig udgydes over Kirken i alle Verdensdele ved denne Fest.

Da den salige Juliana ikke havde Magt til at sætte sine hellige Indskydelser iværk, fordi hun jo ikke var istand til at indføre en Fest i Kirken, hørte hun en hemmelighedsfuld Stemme: „Jeg priser Dig Fader, Himmels og Jordens Herre, at Du har skjult det for denne Verdens Vise og Kloge, men aabenbaret det for de Smaa!“ Ligesom Gud ved Menneskevordelsen udvalgte en ydmyg Jomfru af fattig Slægt, saaledes har ogsaa Christi Legemsfest sit Udspring fra en fattig Nonnes Hjerte. Et lignende Særsyn gjentog sig fire hundrede Aar senere, da Maria Margaretha Alacoque udvalgtes til at udbrede Andagten til Jesu allerhelligste Hjerte.

„Men det for Verden Daarlige udvalgte Gud, for at beskæmme de Vise, og det for Verden Skrøbelige udvalgte Gud, for at beskæmme det Stærke.“

(1. Cor. 1,27.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 19. November. 25de Søndag efter Pntse. Maria's Offring. — 20. M. Felix af Valois, Bekj. — 21. Ti. Maria's Offring (feiredes offentligt i Søndags). — 22. O. Cæcilia, Jomfru og Martyr. — 23. Jo. Clemens, Pave og Martyr. — 24. F. Johannes af Korset, Bekj. — 25. L. Katharina, Jomfru og Martyr.

Søndagen den 26. November. 26. og sidste Søndag efter Pntse.

Søn- og Festsdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- " 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.

Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.

" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$, Eftm.

Elisabethforeningen

lader paa den h. Elisabeth's Fest, Søndagen den 19de November Kl. 8 læse en h. Messe i Sct. Ansgar for Foreningens Formaal, under hvilken Foreningens Medlemmer afholde Fælledscommunion.

Elisabethforeningen

gjenoptager sine regelmæssige Møder Søndagen d. 26. November efter Høimesсен i Sct. Ansgar.

Ansgariusforeningen.

Mandag d. 20. November Kl. 7 Bestyrelsesmøde i Præsteboligen.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 47. Fredagen den 24. November. 1882.

Indhold: Pave Leo XIII's Encyclica. Den skæbnesvangre Fødselsdag Fra Sct. Josephs Hospital. Kirkemusiken. Kirkelige Efterretninger: Rom, Paderborn, Frankrig, Grækenland, No damerica. Tankesprog.

Pave Leo XIII.s Encyclica

angaaende den hellige Franciscus og Udbredelsen af den h. Francisci tredie Orden.

(Sluttet.)

Man begriber let, at der af disse i og for sig saa heldbringende og for hine Tider saa vidunderlig egnede Indretninger maatte flyde store Fordele. Hvor tidsvarende de vare, vise tilstrækkeligt de af Dominicanerne og andre Ordener grundede Sodaliteter af lignende Slags, som ligeledes ere blevne kronede med Held. De Ringe saavel som de Høieste ilede ivrige og beredvillige med at slutte sig til denne den hellige Franciscus' Orden. Fremfor Alle gjorde Kong Ludvig IX. af Frankrig og Dronning Elisabeth af Ungarn dette roesværdige Skridt; dem fulgte i Tidens Løb flere Paver, Cardinaler og Bi-

skopper, saavel som Konger og Medlemmer af de regerende Familier. — Medlemmerne af den tredie Orden beviste ved Forsvaret af den [katholske Religion et ligesaa fromt som modigt Sindelag; og naar de ved denne Dyd vakte Had hos de Slette, savnede de paa den anden Side dog aldrig de Vises og Godes Billigelse, hvad der gjorde dem Ære og hvad man alene bør eftertragte. Ja selv Vor Forgænger Gregor IX. ønskede dem til Lykke med deres Tro og deres Mod og tøvede ikke med at forsvare dem med sin Autoritet og tillægge dem det ærefulde Navn „Christi Stridsmænd“ og „Machabæernes Efterfølgere“. Denne Roes svarede til Virkeligheden. Foreningen af disse Mænd var et stort Værn for det offentlige Vel; ved Efterlignelsen af deres aandelige Ophavsmands Dyder og Love bevirkede de, saa vidt det stod til deres Kræfter, at de christelige Dyder atter vaagnede til Pryd for Samfundet. Ved deres Bestræbelser og ved deres Exempel bleve ofte Partistridigheder bilagte eller mildnede, Vaabnene vristede ud af de Rasendes Hænder, Aarsagerne til Stridigheder og Kævlerier fjernede, Understøttelser tilveiebragte for de Fattige og Forladte, og Yppigheden, denne Fjende af Velstand, dette Redskab til Sædernes Fordærvelse, vist tilrette ved Ord og Daad. Saaledes fremspirede den huuslige Fred og den offentlige Ro, Sædernes Reenhed og det milde Sindelag, den rette Brug og Beskyttelse af Besiddelsen, der ere de bedste Grundlag for Menneskekjærlighed saavel som for egen Sikkerhed, af den hellige Franciscus' tredie Orden som af sin Stamme, og for Bevarelsen af disse Goder kan Europa for en stor Deel takke den hellige Franciscus.

Mere dog end noget andet Folk har Italien den hellige Franciscus at takke for, da det hovedsagelig var Skuepladsen for hans Dyder, men ogsaa meest nød godt af hans Velgjerninger. Paa hin Tid, hvor saa mange paa Grund af Fornærmelser satte Himmel og Helvede i Bevægelse, rakte han bestandig sin Haand til den Bedrøvede og paa Jorden liggende; rig i den største Armod

hørte han aldrig op med at komme fremmed Nød til Hjælp uden at tænke paa sin egen. Sødt klang i hans Mund det italienske Modersmaal; hin Kjærligheds Magt udtrykte han tillige i poetiske Sange, der skulde læres udenad af Folket og forekomme den senere lærde Verden værdige til Beundring. Til at ihukomme den hellige Franciscus følte sig vore store Aander uvilkaarligt drevne som ved en overmenneskelig Kraft i den Grad, at de største Kunstneres Flid kappedes om at fremstille hans Daad i Billeder, Statuer og kunstfulde Udgraveringsarbejder. I Franciscus fandt Dante Allighieri en Gjenstand, som han besang i herlige og vidunderlig søde Vers; Cimabue og Giotto en Gjenstand, som de overleverede Efterverdenen med en Parrhasius' Farveglands; berømte Bygmestere endelig en Gjenstand, som de forherligede ved storartede Værker, saaledes som det skete over den saa fattige Mands Grav eller ved det Tempel for den saligste Jomfru af Englene, som er Vidne til saa mange og saa store Undere. Til disse Templer ilede allevegne fra talløse Pilgrime for at ære de Fattiges Fader af Assisi, hvem saa mange og rige Gaver af den guddommelige Godhed blev tildeel, da han fuldstændigt havde blottet sig for al menneskelig Besiddelse.

Det er altsaa aabenbart, at det christelige og borgerlige Samfund har denne ene Mand at takke for talløse Velgjerninger. Dog — efterdi hans i enhver Henseende og i saa høi Grad christelige Sindelag paa en vidunderlig Maade passer for alle Tider og Steder, saa kan Ingen tvivle om, at den hellige Franciscus' Orden ogsaa i vor Tid er høist nyttig.

Og det saa meget mere, som vore Tidsforhold af flere Grunde vise Lighed med hin Tids Forhold. — Ligesom i det tolvte Aarhundrede, saaledes er ogsaa nu Kjærligheden til Gud ikke lidet kjølnet, og der hersker dels som Følge af Uvidenhed, dels i Følge Ligegyldighed en ikke ringe Forvirring med Hensyn til de christelige Pligter. Med en saadan Aandsretning og med et saadant

Sindelag anvende de Fleste deres hele Liv paa Erhverv og Livsbekvemmeligheder og paa den gridske Nydelse af sandselige Glæder. Levende i Suus og Duus forøde de eget Gods og attraae Andres: de prise Broderlighed, dog mere i Ord end i Daad, thi de lade sig derved kun lede af Egenkjærlighed, og den ædelmodige Kjærlighed til de Ringe og Hjælpeløse, er daglig mere i Aftagende. Paa hin Tid have Albingensernes brogede Vildfarelser, idet de vakte Uroligheder imod Kirkens Magt, saavel forstyrret Statsvæsenernes Ro, som ogsaa banet Veien for enhver Slags Socialisme. Nutildags ere ligeledes Naturalismens Velyndere og Udbredere tiltagne. De nægte haardnakket Lydighedens Pligt imod Kirken, og, idet de gaae videre, end man burde tilstede dem det, skaane de ikke engang den verdslige Magt; de søge at omvælte den bestaaende Eiendomsorden; de smigre Proletariatets Gridskhed og svække Grundlagene for den huuslige og offenlige Orden.

I see altsaa, ærværdige Brødre, at der under saa mange og saa store Misforhold kan sættes et ikke ringe Haab om Bedring til den hellige Franciscus' Indstiftelser, ifald de atter blive indrettede ligesom tidligere. Thi naar de blomstrede, da vilde ogsaa let Troen, Dyden og enhver priselig christelig Gjerning blomstre paany; det lovstridige Begjær efter forkrænkelige Ting vilde vorde brudt, og man vilde ikke mere med Foragt forsømme det, som hos de Fleste gjælder for den største og meest forhadte Byrde, nemlig at holde sine Lidenskaber i Tømme formedelst Dyden. Sammenknyttede ved en sand broderlig Endrægtigheds Baand vilde Menneskene elske hverandre og tage de tilbørlige Hensyn til Trængende og Nødlidende, der ligne Christus. — Desuden vide de, som ere opdragne i den christelige Religion, af Overbeviisning, at man af Samvittighedsgrunde bør adlyde de legitime Øvrigheder og ikke i nogensomhelst Sag tør krænke Nogen. Intet er i saa Henseende mere egnet end dette Sindelag til at udrydde alskens Lastefuldhed,

al Vold og Uretfærdighed saavel som Higen efter Forandringer samt Hadet imellem de forskjellige Samfundscasser; men netop i alt dette ligger jo Socialismens Udspring og Vaaben. Ogsaa for Forholdet imellem Besiddende og Fattige, hvorpaa vise Statsmænd anvende saa megen Omsorg og Arbeide, vil der bedst være sørget, naar den Overbeviisning staaer fast, at ogsaa Armoden har sin Værdighed og sit Værd, at den Rige maa være barmhjertig og gavmild, den Fattige tilfreds med sin Løn og sin Virksomhed, og at, fordi ingen af begge er født for disse omskiftelige Goder, den ene maa vandre paa Taalmodighedens Sti, den anden ad Gavmildhedens Vei til Himlen.

Af disse Grunde nære Vi det inderligste Ønske, at Enhver, saa meget han kan, befitter sig paa Efterfølgelsen af den hellige Franciscus af Assisi. Ligesom Vi derfor forhen stedse have baaret en særegen Omsorg for *den hellige Franciscus' Tredie Orden*, saaledes formane Vi nu, efterat Vi ved Guds allerhøieste Godhed ere kaldede til Pavedømmets Forvaltning, ved denne gunstige Leilighed de Christne til ikke at vægre sig ved at slutte sig til denne Jesu Christi hellige Stridsskare. Allerede tæller man Mange af begge Kjøen, som med glad Mod vandre paa den serafiske Faders Stier. Deres Bestræbelse rose og billige Vi saare, dog ønske Vi, ærværdige Brødre, at samme navnlig ved Eders Bestræbelser bliver endnu mere ophøiet og videre udbredt. — Men fornemmelig betone Vi, at de, som have anlagt Bodens Tegn stedse skulle have deres hellige Stifters Mønster for Øie og efterligne ham; uden det kan den deraf ventede Nytte ikke opnaaes. Bestræber Eder derfor for, at Folket kan lære den tredie Orden at kjende og virkelig at skatte den; sørger for, at Sjælesørgerne ivrigt lære, hvad det er for en Orden, hvor let Enhver kan tiltræde den, hvor rig paa Naade den er for Sjælenes Frelse, og hvor megen personlig og offentlig Nytte den forjætter. I denne Henseende er en desto ivrigere Virksomhed for-

nøden, eftersom Medlemmerne af den hellige Franciscus' første og anden Orden for Tiden ere trufne af en svær Hjem søgelse og have Haardt at lide. Maatte disse, forsvarede ved deres Beslægtedes Beskyttelse, snart hæve sig kraftige og blomstrende af saa megen Gjenvordighed! Maatte ogsaa de christelige Folk saa fuldstændigt og i saa stort Antal slutte sig til den tredie Ordens Disciplin, som det engang paa selve den hellige Franciscus' Tid overalt skete! — Men dette fordre Vi med større Længsel og haabe med større Ret af Italienerne, hvilke hans Fædrelands Nød og den større Fylde af modtagne Velgjerninger ogsaa paalægger en større Kjærlighedspligt imod den hellige Franciscus og større Taknemmelighed imod ham. Saaledes vilde sandelig efter syv Aarhundreder den Lykke blive det italienske Folk og hele den christelige Jordkreds til Deel, ved Manden fra Assisi at naae fra Uro til Ro, fra Fordærvelse til Frelse. Derom ville vi, navnlig i disse Dage, i fælleds Bøn bede til den hellige Franciscus selv; om det Samme ville vi bede den helligste Jomfru og Guds Moder Maria, som bestandig ved himmelsk Beskyttelse og særegne Naadebeviser har belønnet Kjærligheden og Troskaben imod hendes Søn. Imidlertid meddele Vi Eder, ærværdige Brødre, og den hele Clerus, saavel som det Enhver Enkelt anbettede Folk af ganske Hjerte i Herren den apostoliske Velsignelse som et Underpant paa himmelsk Naade og som et Beviis paa Vor særdeles Velvillie.

Givet i Rom ved St. Peter, 17. September 1882,
i Vort Pontificats femte Aar.

Leo P. P. XIII.

Den skjæbnesvangre Fødselsdag.

I Aaret 1795, nogle Uger efter det uheldige Felttog i Vendée og medens mange af Republikanernes Fangne faldt for deres grusomme Fjenders Kugler, sad en ung Royalist, som havde gjort Felttoget med, i et lille Værelse i en af Byens større Bygninger. Han var endnu meget ung, men det sørgmodige Udtryk i hans Ansigt passede kun daarligt til hans Ungdom. Paa Bordet laa der adskillige Skitser, og paa Gulvet et Farvebrædt og Pensler. Staffeliet i Nærheden af Vinduet bar et stort Oliemaleri. Det var et Portræt af en Officeer i republikansk Generals-Uniform, og det var øjensynligt ikke noget Phantasibillede men et tro Billede af en levende Mand. Ansigtet, om end ikke hæsligt, saa dog heller ikke tiltrækkende, var tegnet med saa kraftige Penselsstrøg, at det maatte fængsle Opmærksomheden. Der laa en Blanding af List og Raahed i de gennemtrængende sorte Øine, der beskyggedes af stærkt buskede Øienbryn. Ansigtets nederste Deel og Halsen røbede grusomme og umenneskelige Drifter, medens den lige Næse, den høie Pande og Hovedets Holdning vakte Tanken om Alvor og Bestemthed. Endnu nogle Penselsstrøg ved Uniformen, og Billedet var færdigt. Men Kunstneren syntes ikke at have Lyst til at gjenoptage sit Arbeide. Efter at have siddet i nogen Tid reiste han sig pludseligt og gik op og ned i Værelset med en Fanges Utaalmodighed. Kun de Jernstænger, hvormed Vinduet var forsynet for sin lave Beliggenheds Skyld, men intet Andet i Omgivelsen røbede, at Værelsets Beboer var en Fange.

Grev Hyacinth de St. Florent var efter Royalisternes forulykkede sidste Forsøg med flere end nihundrede ulykkelige Vaabenfæller bleven kastet i Fængsel for der at afvente den visse Død. Thi hvorvel Seirherren endnu gav noget Haab om, at saa unge Fangers Liv skulde skaanes, saa kunde man dog ikke stole paa tomme Løv-

ter, da jo selv høitideligt afsluttede Tractater ikke overholdtes. Begavet med store Anlæg til Malerkunsten havde han fordrevet Fangenskabets ledige Timer med Maling, idet han henkastede Skitser af sine ulykkelige Venner eller i Tankerne vandrede omkring i det bretonske Landskab, i hvilket han havde henlevet sine Barndomsaar. Disse Tegninger med det simple Materiale, som Stedet kunde byde ham, vakte den republikanske Generals Opmærksomhed, som havde Overtilsynet med de mange daglige Henrettelser. Da denne ønskede at have en Skitse af Byen og dens Omgivelser, havde han ved to eller tre Leiligheder taget den unge Fange med sig for at lade ham optage disse Skitser. Siden den Tid var han som fortryllet af Hyacinths elskværdige Væsen, maaskee ogsaa lidt medlidende med hans saa unge Alder. Han tog ham med sig i sit Hjem, hvor han, efterat der tilstrækkeligt var sørget for, at intet Forsøg paa Undvigelse kunde lykkes, beviste ham al Venlighed og ofte indbød ham tilbords.

Ihvorvel Hyacinth altfor meget havde smagt Fængslets Bitterhed for ikke tilfulde at føle denne Forbedring i sin Stilling, og ihvorvel Udsigten til at hans Liv kunde skaanes vist ikke manglede al Tiltrækningskraft for saa ung en Mand, saa gjorde dog ikkedestomindre den Tanke, at han havde maattet lade sine Medfangne tilbage, ham ofte nedslaaet, og disse Anfald af Sørgmodighed gjentog sig tidt medens han boede i Generalens Huus. I saadanne Øieblikke forekom det ham næsten, at han burde bebreide sig den Lykke, der havde skilt hans Skjæbne fra hans Venners. Han var mere end ellers sørgmodig den Eftermiddag vi tale om. Han var gaaet gjentagne Gange frem og tilbage i Værelset, da han pludselig standse. En sagte Lyd havde vakt hans Opmærksomhed, en Lyd, der var ham velbekjendt. Hurtig traadte han hen til Vinduet.

En smuk Piges Ansigt viste sig foran Gitteret. Hun var den unge Fange saa lig, at Enhver uden videre

maatte holde dem for Sødskende. Ogsaa Alderen syntes at være den samme.

„Hermine! Du vover atter at komme hertil og saaledes at sætte dit Liv paa Spil? Du lovede mig dog...“

„Ja, kjære Broder“, svarede Pigen i en hvidskende Tone, „men jeg kunde umulig lade denne Dag, vor Fødselsdag, gaae forbi uden at have seet dig. Desuden, Hyacinth, har jeg hele Dagen været meget sørgmodig og urolig. Jeg kunde ikke længere udholde det; jeg maatte see, om Du endnu var sund og rask“.

„Sund og rask, som Du seer“, svarede Broderen smilende idet han kjærlig trykkede den lille hvide Haand, som Hermine havde rakt ham igjennem Jernstængerne.

„Erindrer Du ikke, hvorledes vor kjære Moder pleiede at sige, at vi begge altid havde de samme Tanker og Følelser. Jeg har været bedrøvet og nedslaaet, fordi Du formodenlig har været det. Saa vær da glad, Hermine; ellers er jeg nødt til at være sørgmodig“.

„Behandler man dig endnu altid godt og venligt?“ spurgte Pigen bekymret.

„Aa ja, jeg savner Intet uden Friheden. Jeg føler mig i Sandhed beskæmmet over, at jeg har det saa godt, medens mine Kammerater forblive i deres Ulykke“.

„Det er jo ikke din Skyld, min kjære Hyacinth.“

„Nei, ene min Kunst er Skyld deri. Derfor er jeg nysgjerrig efter hvad jeg senere skal male for Generalen. „Hans Portræt er næsten færdigt. Kan Du see det igjennem Vinduet?“

Hermine stillede sig paa Taaspidserne, skyggede med Haanden for Øinene og saae ind i Værelset.

„Det er et tro Billede af ham“, sagde hun og tilføjede med let Gysen, „men hans Ansigt synes jeg aldeles ikke om. Disse Øine synes at være rettede paa mig med et saa lumsk og grusomt Udtryk.“

„Et Portræt bør nøjagtigt gjengive Naturen“, sagde hendes Broder smilende. „Dog tys! Jeg hører Fodtrin!“

Lev vel, kjære Søster. Gid vor næste Fødselsdag maa være lysere!“

Pigen sneg sig bort fra Vinduet, løb tværs over den til Vinduet førende Sti og bortfjærkede sig over en lav nedrevet Mur, som indesluttede den ene Side af Pladsen. Hyacinth satte sig paa en Stol. I det næste Øieblik aabnedes Døren, og Generalen traadte ind. Efter en venlig Hilsen til sin Fange traadte han hen til Staffeliet.

„Paa min Ære, St. Florent, sagde han i en Tone af Selvtilfredshed, „det er et særdeles smigrende Maleri.“

„Det glæder mig, at De synes om det,“ svarede den unge Kunstner.

Men De er endnu ikke færdig med Kappen. Det er det værste hos Genier, at de næsten altid ere dovne. Siden igaar har De vel ikke gjort noget derved.“

„Kun endnu en halv Times Arbeide. Jeg skal fuldende det imorgen tidlig,“ svarede Hyacinth.

„Men jeg ønskede at have det iaften,“ afbrød Generalen ham utaalmodig.

„I Aften? Lyset er paa denne Tid ikke gunstigt.“

„Sludder!“ Det er ganske lyst ved Vinduet. Klokkeren er næppe sex og vi have idag den tredie August. Det vil være lyst endnu i to Timer. Kom — her er Stolen.“

Han satte med disse Ord en Stol hen til Staffeliet og Hyacinth gik med nogen Modstræben til sit Arbeide. Men han blev snart kjed af det, da Generalen saae til.

„Hvor ere Skitserne af Byen“, spurgte denne.

„Nogle af dem ligge paa Bordet, andre der i Skuffen. Jeg har rettet dem —“

„Det er godt.“ Idet han derpaa pludselig afbrød Samtalen om Skitserne, bemærkede han: „Det lader til at De staaer i høi Gunst hos mine Officerer, og i Særdeleshed hos Obersten“.

„Han er meget venlig imod mig,“ svarede Hyacinth, uden at vende sine Øine fra Maleriet.

„Han sagde, at De fortalte ham, at det idag var Deres Fødselsdag. Hvor gammel er De ?

„Nitten Aar.“

„Endnu temmelig ung, saa De endnu kan have et langt Liv for Dem. „Jeg veed ikke“, svarede den Fangne, „Ungdom er nutildags ingen Garanti for Livet. De kjender det Ordsprog som siger: I Fredstid begrave Sønnerne deres Fædre, i Krigen Fædrene deres Sønner. Men alle mine Slægtinge ere døde. Sandsynligviis skulle derfor Fremmede begrave mig.“

„De er idag i en melancholisk Stemning, De maa idag spise hos mig for at høitideligholde Deres Fødselsdag.

Hyacinth takkede Generalen, og derpaa fulgte en lang Taushed. Endelig lagde han sin Pensel tilside og sagde: „Nu er jeg færdig.“

„De har glemt at sætte Deres Navn derunder.“

„Vil De gjerne have det ?

„Naturligviis, jeg ønsker altid at erindre Dem.“

(Fortsættes.)

Fra Sct. Josephs Hospital.

Under denne Overskrift har „Folkebladet“ af 4. d. M. bragt en Meddelelse fra en der forpleiet og helbredet Patient, hvoraf vi tillade os at meddele Følgende:

Skjønndt Hospitalet fra Begyndelsen af var en stor 3 Etagers Bygning, blev den dog snart for lille og har i dette Aar faaet en stor Tilbygning, hvorved det er blevet dobbelt saa stort som tidligere. Det bestyres af en Forstanderinde, som har stor Erfaring i Sygepleien, og denne besørger udelukkende af Nonner. Nogle have meent, at det kun skulde være for katholske Syge; men dette er ikke Tilfældet. Hospitalet staaer aabent for Alle. Det har sin egen bestemte Huuslæge, men foruden denne er der flere forskjællige Læger, som have deres Afdelinger derude, hvor de lægge de Patienter ind, som de hver især have under Behandling.

Hospitalet er hyggeligt indrettet, og Patienterne faae en mageløs omhyggelig Pleie. I denne Henseende

staaer det sikkert ubetinget over alle de øvrige Hospitalet her i Byen. Nonnerne, eller, som de kaldes paa Hospitalet, Søstrene gaae heelt og holdent op i deres Gjerning. Glade og fornøiede seer man dem gaae der fra den tidlige Morgen til den sildige Aften. Aldrig synes de at blive trætte. Selv de ringeste Arbeider udføre de med Glæde. Sure Miner eller knubbede Ord kjender man ikke noget til. Stadigt seer man deres fornøiede og milde Ansigter. Hele deres Verden har de indenfor Hospitalets Vægge. Alt hvad der bevæger sig udenfor dette, kjende de Intet til. Politik, Kunst, Literatur, det er for dem ligesaa fremmed som for Børn. Men saa lægge de ogsaa desmere Vægt paa den ene Gjerning, som de har valgt, og hvortil de har viet deres Liv. Man maa beundre den Udholdenhed, hvormed de stedse er rede til at yde de Syge alle fornødne Tjenester og Haandsrækninger. Faa Hjem vilde være istand til at vise mere Omhu for deres egne Kjære, end disse fattige Kvinder stadig ere rede til at vise alle Fremmede, som give sig under deres Behandling. Man faaer her ikke alene god Mad, men Saameget man ønsker. Stadigt mindedes vi om at sige til, hvis vi vilde have mere. Vi spiste 5 Gange om Dagen. Kl. 6 om Morgenen: Thee og Smørrebrød (udmærket Hvedebrød). Kl. 9^{1/2} Smørrebrød og kogt Mælk eller Havresuppe, (naar Doctoren tillod det ogsaa Øl), Kl. 12: Middag, Kl. 3^{1/2}, Smørrebrød og kogt Mælk, og Kl. 6 Thee og Smørrebrød. Vi tilføie endnu, at Opholdet paa Hospitalet koster 150 Øre om Dagen foruden Lægehonorar.

Kirkemusiken.

I de videste Kredse findes en virksom Stræben efter at befordre den liturgiske Kirkesang. Saaledes samledes i Dagene fra den 11. til 15. September den europæiske Congres for liturgisk Sang i den italienske By Arezzo. Her var det, for særligt at hædre Mindet om Munken Guido fra Arezzo, som efter 1024 opstillede det simplere, mere fattelige Nodesystem (det bekjendte: ut, re, mi, fa, sol, la, si). Congressen overværede bl. a. Afsløringen af en Statue for den fromme Prior, og beskæftigede sig desuden med Spørgsmaalet om Kirke-

musiken, dens Væsen og Natur, dens Historie, Midlerne til at forbedre Udførelsen, og tog fremdeles under Overveielse Spørgsmaalet angaaende Udgivelsen af Bøger om Kirkesangen og Accompanementer dertil. Congressen er sammensat af de meest competente Specialister fra Italien, Belgien, Frankrig, Baiern, Sveits, Spanien, Østerrig og Irland. — Fra 22. til 24. August holdtes i Philadelphia de amerikanske Cæcilieforeningers 8. Generalforsamling; fremdeles afholdt den hollandske Gregoriusforening sin 3. Generalforsamling i Maastricht den 11. September. Den 1. Generalforsamling af den belgiske Gregorius-Forening i Mecheln fandt Sted den 7. August. I Ærke-dioceseset Speyer afholdt Cæcilieforeningen sin 3. Generalforsamling den 25. September i Homburg.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den h. Fader meddeelte Aftenen før Allehelgener efter gammel Sædvane den h. Communion til „den pavelige Familie“ under den h. Messe i sit Privatcapel og modtog derpaa den til Rom tilbagevendte Gesandt for Portugal, Marquis Thomar med Frue og Datter. Dagen iforveien gav Pave Leo XIII. Audients til Biskop Zottmann fra Trinopol i Rusland, som har taget Bolig i det tyske National-Hospits „Anima“. Samme Dag modtog Paven Biskoppen af Corfu og modtog med Fornøielse Efterretningen om den katholske Kirkes Fremskridt paa denne græske Ø, hvor Katholikerne i „Anatoli“ endogsaa have grundet et eget Tidsskrift.

Paderborn. Ifølge Regnskabsberetningen fra Bonifaciusforeningens General-Forstanderskab for 1881 har samme havt en Indtægt af 987,361 M. Udgifterne beløb sig til 639,447 M., følgelig bliver der tilbage 347,914 M., som befinde sig i de enkelte Diocesan-Comiteers Kasser, til Bestridelse af Aarets løbende Udgifter. Indtil Slutningen af Aaret 1881 har Bonifaciusforeningen til Oprettelse og Vedligeholdelse af tidligere oprettede Kirker og Skolebygninger i overveiende protestantiske Egne udgivet 9,095,223 M. Heraf ere 3,595,515 M. anvendte til løbende aarlig Understøttelse af Missioner og Skoler, 3,749,213 M. til Erhvervelse af Grundstykker

og Restauration af Kirke-, Sogne- og Skole-Huse og 1,750,934 M. til Rente-Anlæg resp. Doting af Missionssteder.

Frankrig. Vare dog alle Familiefædre besjælede af en Aand, som de fra det lille juraske Sted Peseux i Frankrig, da vilde Skolespørgsmaalet snart være løst! Disse Fædre have nemlig tilsendt Mairen følgende Erklæring: „I Betragtning af, at vi ere Herrer over vore Børn og engang skulle aflægge Regnskab for dem, at vi ere Christne og have den Pligt, at opdrage dem christeligt, at disse maae lære Katekismen, for at være fortrolige med de nødvendige Frelsens Sandheder; i Betragtning endelig af, at vi betale Læreren og Lærerinden, erklære vi: 1) for Fremtiden vil der som forhen i Skolen blive givet Underviisning i Katekismus og Bibelhistorie, 2) Bøn før Underviisningens Begyndelse bibeholdes, ligeledes Forløserens Billede i Skolelocalet.“

Grækenland. I Klosterbibliothekerne i Thessalien ligge endnu mange Skatte af værdifulde gamle Haandskrivter skjulte. For at redde disse fra fuldstændig Undergang, har den græske Regering nylig gjort Skridt til at anbringe dem paa et sikkert Sted. Den sendte to Professorer fra Athens Høiskole, som ere fortrolige med gamle Haandskrivter, derhen, for at undersøge Haandskrivterne og erhverve dem for National-Bibliotheket i Athen. Nævnte Herrer melde nu om forbausende mange Haandskrivter paa Pergament og Papir, som have befundet sig i Klosteret Dusiko. De fleste af dem ere kirkelige Codices; men der findes ogsaa nogle, som ere af oldgræsk Oprindelse, saasom en Tragedie af Sophokles og Æskulos.

Nordamerica. — „New-York Herold“ bragte nylig det Forslag, i New-York at bygge en „Mønster-Kirke“ isærdeleshed til Brug i Sommersaisonen, naar mange „Pastorer“ ere udenfor Byen, og derfor at ansætte forskjellige Prædicanter, men kun de bedste, ligesom man burde sørge for god Musik og føre hele Foretagendet efter Forretningsprinciper, hvoriblandt vel Adgang mod Entré maa forstaaes. Et saadant Foretagende vilde efter nævnte Tidendes Mening „lønne sig moralsk og finansielt“, thi de Folk i New-York, som ikke søgte nogen Kirke, vare ikke alle blottede for Religion, men mange af dem vare trætte af de Trivialiteter, som bleve foredragte af Prædicanterne; mange Andre kunde ikke bestride Omkostningerne for en Kirke, som de gad slutte

sig til. Naar de for Prisen af en Forelæsningsbillet kunde tage Deel i en „behagelig Gudstjeneste“ og høre Prædiken af en „from, ivrig veltalende Mand, saa vilde de for største Delen finde den fornødne Tilbøielighed og de nødvendige Penge dertil. Denne „Mønster-Kirke“ skal ikke drage Nogen bort fra hans Separatkirke og fra hans hidtidige Søndagsvaner, men kun „samle dem, der ikke have noget stadigt religiøst Hjem,“ og som af de angivne Grunde heller intet kunne finde. Deres Tal var stort nok til at det kunde fylde den største Bygning i Verden, som kan beherskes af en menneskelig Stemme. „I ethvert Fald,“ saaledes slutter Bladet sit nyeste Humbug, „lader os bygge et Mønster-Tempel, med det Bedste som kan ydes i Sang, Bøn og Prædiken. Alt til populære Priser.“

— I Boston blev nylig en Conditor straffet med en Pengebøde paa 10 Doll., fordi han paa en Søndag havde leveret en Familie Iscrème, hvilket efter den puritanske Dommers Erklæring ikke er en Livsfornødenhed. „Der gaves en Tid“, bemærker hertil „America“, „hvor Puritanerne om Søndagen kun nøde Koldt, for ikke at vanhellige Dagen ved Kogen. Nu spise de vel varme Retter men faae ingen Iscrème.“

„Dioceset Detroit tæller nu 124 Præster og 211 Kirker, den samlede Kirkegjæld beløber sig til 231,227 Doll. 36 cents. Der gives 29,379 katholske Familier med 185000 Sjæle. Collecterne for Præsteseminariet indbragte i det forløbne Aar 10,806 Doll. 50 Cents; til Vaisenhuset indkom en Sum paa 3,706 Doll. 10 Cents. Virkelig ret glædelige Forhold.

Tankesprog.

Brødefrihed er snarere en Guds Naade, end Menneskets egen Fortjeneste.

Det Gode ved alle Onder og det Onde ved alle Goder her paa Jorden er deres Forgængelighed.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 26. November. 26. og sidste Søndag efter Pinte. — 27. **M.** Leonardus af Portu Mauritio, Bekj. — 28. **Tl.** Votivofficium af Sct Ansgar. 29. **O.** Vigiliedag. — 30. **To.** Andreas, Apostel. — 1. December. **F.** Ferialdag. (Kl. 8 $\frac{1}{4}$ Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerter; Kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt). — 2. **L.** Bibiana, Jomfru og Martyr.

Søndagen den 2. December. 1ste Adventssøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret. Toldbodveien 14

» 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

» 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

» 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtagade 44.

» 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

» 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

» 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

» 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søndags-Gudstjeneste: (S. Nr. 46).

Elisabethforeningen

gjenoptager sine regelmæssige Møder Søndagen d. 26. November efter Høimessen i Sct. Ansgar.

Sct. Josephs-Hospital

har i Anledning af et nylig feiret Sølvbryllup modtaget en Gave af 63 Kroner. Allerede tidligere havde Hospitalet fra samme Familie modtaget 25 Kr., hvilke Beløb tilsammen skulle anvendes til senere at stifte en Frisng.

Maatte Guds rige Velsignelse komme over denne veldædige Familie, og gjenkjælde paa dem selv og deres Børn, hvad de have gjort for deres nødlidende Næste!

Ogsaa ved en anden betydelig Gave er Forsynet kommet det trængende Sct. Josephs-Hospital tilhjælp, idet den Paaskedag d. A. ved Døden afgaaede Fru Generalinde A. von Oxholm i sit Testamente har betænkt Hospitalet med en Gave af 6000 Kr., hvilke i disse Dage ere bleve udbetalte Hospitalsbestyrelsen.

Som Beviis paa deres Taknemmelighed for denne anseelige Gave have Søstrene ladet læse et større Antal hh. Messer for deres afdøde Velgjørerindes Sjælevo.

Josephssøstrenes Julebasar,

som afholdes d. 1.-3 December, anbefales til Menighedens og alle Velynderes Opmærksomhed.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri, Nybrogade 6, Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 48. Fredagen den 1. December. 1882.

Indhold: Hvad det er at troe. Den skæbnesvangre Fødselsdag. Kirkelige Efterretninger: Stockholm, Nordamerica. Den h. Herman Joseph,

Hvad det er at troe.

Vi sluttede vore Bemærkninger i Nr. 44 om Umuligheden af, at et *virkeligt* Skriftemaal skulde kunne indføres i Folkekirken med blot kort at omtale de væsentlige Hindringer for Overførelsen af en enkelt katolsk Institution og navnlig et af Kirkens Sacramenter paa et protestantisk Kirkesamfund. Vi hentydede navnlig til Berettigelsen eller *Fuldmagten* til dette og de øvrige Sacramenters Forvaltning som en absolut Hindring derfor, medens vi tillige berørte den Usikkerhed og Vilkaarlighed i Opfattelsen af den christelige Lære — hvis Hoveddogmer man uafadelig debatterer og discuterer — som er uforenelig med den katholske Kirkes fast sammensluttede Lærebygning. Vi tilføie her endnu, at den meest udbredte og yndede Tilegnelse af Christendommens Hoveddogma om Forløsningens Virkninger gjør alt Skriftemaal aldeles overflødig.

Inden vi imidlertid gaae nærmere ind paa dette Punkt, troe vi bedst at imødekomme vort Formaal: Muligheden af en gjensidig Forstaaelse, ved her ikke videre at berøre nogen af de Forskjælligheder og Mod-sætninger i Henseende til det, som er *Gjenstand for Tro*, men især holde os til det, som vor Overskrift betegner, nemlig hvad *den katholske Kirke* kalder „at troe“, og gjør til Betingelse for Deelagtighed i Evangeliets Forjættelser for Evigheden.

I deres jevnlig stedfindende Sammenkomster have Flere af dHrr. Geistlige i Folkekirken under deres Raadslagninger om de hensigtsmæssigste Midler til at bøde paa dens Mangler stærkt betonet Nødvendigheden af at vende tilbage til *Oldkirken*, som Forbilledet for, hvad de ønske og stræbe efter at opnaae. Herved undrer det os dog, at det har kunnet undgaae deres Opmærksomhed, at, naar Apostlene forlangte *Tro* paa deres Forkyndelse af det levende Guds Ord, som den Helligaand lagde paa deres Læber, da forlangte de i Christi Navn og paa hans Vegne ikke blot en *ubetinget* Anerkjendelse af Sandheder, som ere hævede over den menneskelige Fornufts og Forstands Kræfter, og som derfor ikke kunde gjøres indlysende ved andre *Beviser*, end de Aandens og Kraftens Vidnesbyrd, hvormed Gud ledsagede sine Sendebuds Vidnesbyrd; men — at deres Tilhørere skulde troe *Alt*, hvad de forkyndte som Guds Raadslutning til deres og al Verdens Frelse, ene fordi de burde være forvissede om, at det var *Gud*, den sande Gud, som gennem sine Tjenere taledes til dem. Her var altsaa ikke Tale om at troe *Noget*, og forkaste det Øvrige. *Troende* kaldtes kun de, som uden Indvendinger og Modsigelse troede *Alt*, hvad Apostlene forkyndte, og vare forvissede om, at Gud ved dem kundgjorde sin Villie. Apostlenes Efterfølgere fortsatte paa samme Maade deres Gjerning, og det var denne levende Forkyndelse af Guds Ord, som samlede de store Christenmenigheder i Størstedelen af den gamle Verdens civiliserede Lande, hvor Folkene følte Lede til det ud-

levede Hedenskab og Længsel efter en ny og bedre indre og ydre Tilstand.

Saaledes ogsaa i de følgende Tider. I *Middelalderens* store Missionstid gjentog sig det Samme; og hvorledes skulde det ellers blevet muligt, at hele Folkefærd og Lande i disse Aarhundreder uden Betænkning og ofte i en forbausende kort Tid antog den christne Tro? De troede, fordi de erkjendte, at det var Røster fra en høiere Verden, som gjennem Mennesker kundgjorde dem Guds naadige Villie til deres Frelse. Disse Barbarer havde en dyb Følelse af deres aandelige Elendighed; de følte ikke mindre end Oldtidens dannede Folk Trang til en baade indre og ydre Fornyelse, omvendte sig ofte masseviis og pludseligt til Troen paa Christus og antog i Troens Lydighed (Rom. 16, 26. 2 Cor. 10, 5) *Alt*, hvad Kirken forkyndte dem som guddommeligt, fra den apostoliske Kirke nedarvet Sandhed. Hvorledes hin Tids Troessendebud forstode ikke blot i forholdsviis kort Tid at christne alle Europas Nationer, men at bibringe dem ikke alene Troens Velsignelser, men ogsaa Culturens Velgjerninger, derom have hine Tider reist sig et talende Vidnesbyrd i de herlige Kirkebygninger, som i flere Lande reiste sig kun et Par Aarhundreder efter at Folket var blevet christnet. Hvorledes kan man forklare sig dette Troens og den guddommelige Naades Underværk, uden af den i indre Erfaring begrundede og af Oldkirkens berømte Apologet *Tertullian* dybsindigt udtrykte Sætning, at Sjælen efter sin Natur er christelig (*anima naturaliter christiana*), d. e. at Sjælen ved selve Skabelsen er disponeret for Christendommen; med andre Ord, at Mennesket trods Affaldet fra Gud ikke er berøvet *Evne* til at gjenvinde den tabte overnaturlige Naade, og, til, styrket ved den, at gjenvinde den ved Synden forstyrrede Ligevægt og Orden i hele dets indre Væsen. Han vilde med denne Sætning gjøre de hedenske Øvrigheder og Philosopher begribeligt, at Saamange iblandt dem baade Dannede og Udannede kunde føle sig saa

stærkt tiltalte af Christendommen, at de, saasart de gjorde sig bekjendte med den, bleve overvundne af den guddommelige Sandheds Magt.

Det var denne *Modtagelighed* for Troen, denne faste Forvisning om, at det var den eneste sande Gud, der ved sine Sendebud kundgjorde Middelalderens nye Folkeverden *Alt*, hvad der udfordres til Omvendelse fra Afgudsdyrkelsen og alle dens Vildfarelser og Vederstyggeligheder, som i saa kort Tid frembragte de vidunderligste Virkninger; thi det varede ikke længe, før Kirken saae Slægter af nye Troesvidner, af Lærere, Bekjendere og Hellige opvoxte af den Sæd, dens første Sendebud havde udstrøet. Uden Skrivt og Læsning befolkedes saaledes Christi Kirke med alle Europas Nationer, der i ubetinget Tillid til *den lærende Kirkes* „Autoritet“ og det af levende Vidner forkyndte Guds Ord troede og efterlevede *Alt* hvad dette foreholdt dem som Guds Villie til deres Frelse. De troede *Alt* hvad der lærtes dem uden Indvendinger, Undersøgelse og Tvivlen, uden andet Beviis end *Troens* Forvisning om, at den af Christus stiftede og af hans Apostle grundlagte og udbredte Kirke forkyndte dem guddommelig aabenbaret Sandhed. Saaledes opfyldtes Herrens Ord (Joh. 10) om *een Hjord* under *een Hyrde*; thi at der skulde gives mere end *een Christi Kirke*, var i hine „uoplyste“ Tider en Tanke, som Ingen fandt forlignelig med sund Menneskeforstand og Eftertanke. Secter have der vel været baade i Oldtiden og senere, men de skilte sig fra Kirken, de opkom, forandrede sig, og forsvandt atter, medens Kirken altid blev hvad den fra Begyndelsen af havde været.

Efterat *Kirkens Eenhed* saaledes havde bestaaet uantastet i mere end fjorten Aarhundreder, fik *Alt* et andet Udseende i den sidste Halvdeel af det femtende Aarhundrede. Da vaagnede der hos en stor Deel af den dannede Verden en Længsel efter at emancipere sig fra Kirken. Denne Længsel havde unægtelig sin fjernere liggende Grund i de Forargelser, som det kirkelige eller

rettere sagt pavelige Schisma i Forening med en Mængde Misbrug af den kirkelige Myndighed i det fjortende Aarhundrede havde vakt i alle Lande ligefra Italien op til det høie Norden og fra Spanien til Europas østligste Grændser. Men de allevegnefra lydende Fordringer om en gennemgribende Reform af de kirkelige Tilstande vare saa hørøstede, at en saadan umuligt kunde være udeblevet saa længe, som Tilfældet blev, dersom ikke en uventet Forstyrrelse af den kirkelige og politiske Fred havde lagt uovervindelige Hindringer iveien for denne Fordrings Opfyldelse.

Dog, den nysomtalte Mislighed var langt fra den eneste Aarsag til en mod Kirken, Pavedømmet og Geistligheden fjendtlig Stemning. Blandt den Tids Dannede og Lærde vakte de efter Constantinopels Erobring af Tyrkerne ved flygtende græske Lærde til Italien og de øvrige vesteuropæiske Lande overbragte Samlinger af hedenske Oldtidsskrivter en Interesse, som i den Grad henrev og bedaarede den Tids Videnskabsmænd, ja selv mange høitstaaende Geistlige først i Italien og derefter i Tydskland og andre Lande, at man ikke blot ansaae Efterligningen af de gamle classiske Mesterværkers Skjønhed i Henseende til Sprog og Fremstilling for den vigtigste Gjenstand for en dannet Mands Studium, men at ogsaa Indholdet af disse hedenske Skrivter udøvede en saadan Tiltrækningskraft, at en stor Deel af disse Mænd (de saakaldte *Humanister*) syntes at være blevne kjede af Christendommen, og under Paaskud af Kirkens mange og store Brøst gjorde sig til Opgave at modarbeide og undergrave dens Anseelse, ved at indpode den opvoxende Slægt, der samlede sig om deres Lærestole, deres hedenske Livsanskuelse. Den nyplatoniske Philosophi, som i de første christelige Aarhundreder bekæmpede Christendommen, havde nemlig fra Italien fundet Vei til Tydsklands Humanister og Universiteter; og, ligesom den i Midten af Aarhundredet opfundne Bogtrykkerkunst i en forbausende kort Tid gjorde Bekjendtskabet med den

antike Literatur tilgængeligt for alle Studerende, saaledes gjorde den det muligt for deres Lærere, ikke at indskrænke deres Virksomhed til Universiteternes Høresale, men at udfolde en udbredt Virksomhed igjennem Pressen til Udbredelse af deres Grundsætninger. Disse gik ud paa intet Mindre, end en gjennemgribende *kirkelig og politisk Revolution*.

Allerede i det 16. Aarhundredes Begyndelse havde den meest feirede blandt Humanisterne, den berømte *Erasmus*, offentlig deels i et lille satirisk Skrivt, der i mange tusinde Exemplarer udbredtes over hele Tydskland, deels i sine Anmærkninger til sin Udgave af det nye Testament rettet bitre Angreb mod Kirken, medens samtidigt hermed den humanistisk dannede og ualmindelig begavede, men for sit ryggesløse Levnet berygtede *Ulrich af Hutten*, i Forening med den for sin Vildhed og Grusomhed ikke mindre berygtede *Franz af Sickingen* hemmelig i Forening med andre Ligesindede forberedte den politiske Side af den tilsigtede Revolution. Disse S sammensvorne vare enige om, at man maatte begynde med et voldsomt Angreb paa Kirken og Geistligheden, da denne Fremgangsmaade sikkrest egnede sig til at bringe de store Folkemasser i Bevægelse.*)

Saaledes fik *Luthers* Optræden i Aaret 1517 en stor Betydning ved den hidtil uhørte Hensynsløshed, hvormed han angreb Kirken.***) Det er udenfor Kirken en almindelig Vildfarelse, at det var de forargelige *Misbrug*, som skulde have fundet Sted ved Forkyndelsen af den

*) Vi henvise herom til den i de foregaaende Numere af dette Blad indeholdte Anmeldelse af *Janssens* „Geschichte des Deutschen Volks seit dem Ausgang des Mittelalters.“

**) Luther stod allerede i Aaret 1516 i en meget cordial Forbindelse med flere af de meest feirede Humanister, der hilste hans Optræden med eenstemmigt Bifald og Beundring, og i Aaret 1520 blev hans Forhold til Hutten og Sickingen meget intimt. Han gik ganske ind paa deres Planer om en total Tilintetgjørelse af de bestaaende kirkelige og sociale Tilstande.

pavelige *Aflad*, som var den egenlige *Aarsag* til hele den paafølgende Opposition mod Kirken og dens Lære, og som tilsidst førte til et fuldkomment Brud med den. De kunne vel med Sandhed siges at have givet en af Revolutionspartiet med Længsel imødeseet *Anledning* til det længe forberedte Angreb paa Kirken og dens ved Overlevering (Tradition) forplantede *Tro*, og tillige paa de af denne Tro fremgaaede og i den begrundede Samfundstilstande; thi det var ikke væsenlig Misbrugene ved den letfærdige Maade, hvorpaa Afladen af flere underordnede Commissærer blev forkyndt for Menigmand, der var Gjenstand for Luthers Angreb; men det var *selve Kirkelæren*, det var Christendommens alt Andet omfattende Hoveddogma om *Forløsningen*, mod hvilket han her begyndte den gennem hele hans følgende Liv fortsatte og af hans Tilhængere under en lang Række af indbyrdes Stridigheder vedligeholdte Kamp, som ved Hjælp af revolutionære Bevægelser og Borgerkrig tilsidst vandt den sørgelige Seir, at fuldbyrde et kirkeligt Schisma, som skulde faae skæbnesvangre Følger for hele den europæiske Christenhed.

(Fortsættes.)

Den skæbnesvangre Fødselsdag.

(Fortsat fra Nr. 47.)

Der laae noget Eiendommeligt i den Tone, hvori Generalen udtalte de sidste Ord. En Tanke gik igjennem den Fangnes Hoved. Maaskee skulde han faae sin Frihed tilbage, og derfor Generalens Hastværk med at faae Billedet. Hjertet bankede i ham ved Tanken om Frihed. Allerede udmaalede han sig sin Tilbagereise med sin Tvillingsøster til sin Hjemstavn i Bretagne, hvor han vilde afvente en gunstig Leilighed til paany at drage sit Sværd for sin Konges Sag.

Da han igjen var ene og samlede sine Tanker, fremkaldte Bevidstheden om, at det Hele til syvende og sidst dog kun var en Drøm, en Sørgmodighed, som ikke lod sig aldeles forjage, selv ei ved Bordet ved Generalens og sin bedste Vens høire Side. Modet vendte dog efterhaanden tilbage. Generalen, som endog var mere opmærksom mod ham end sædvanligt, foreslog, at man skulde drikke hans Skaal. Flere Officerer frembare ved denne Leilighed deres Lykønskninger til hans Fødselsdag for ham. Hyacinth svarede derpaa med sin vante Høflighed. Da Desserten kom paa Bordet, kaldte Generalen en Tjener til sig og meddeelte denne en Befaling i hvidskende Tone. Manden forlod strax Værelset. Derpaa henvendte Generalen sig paany til sine Gjæster med de Ord: „Republiken har just fattet en Beslutning, som angaaer Dem, St. Florent. Hidindtil er endnu Ingen af de Fangne fra Quiberon, som vare under 21 Aar, bleven skudt. Men De hører imidlertid ikke til dette Tal. Dødsdommen rammer Dem.“

Hyacinth blegnede ved disse Ord, men saae stivt paa Taleren og svarede rolig:

„Skal Dommen snart fuldbyrdes?“

„Nu strax — paa Stedet!“

Almindelig Bestyrtelse og Skræk fulgte paa disse Ord. Obersten reiste sig fra sin Plads.

„Herr General“, sagde han, „er det Alvor eller Spøg?“

„Det er saa alvorligt meent, at de Soldater, som skulle udføre Befalingen, strax ville være her.“

Næppe havde han ophørt med at tale, førend fire Soldater med ladede Rifler traadte ind i Værelset.

„De agter dog vel ikke“, sagde Obersten forknytt, „at lade en Mand skyde, hvem vi alle omgaaes som en Ven, og mod hvem De selv har været saa deeltagende? Da havde det i Sandhed været mindre grusomt, hvis De havde ladet ham blive i Fængslet, end at fremkalde Forhaabninger, der ikke skulde gaae i Opfyldelse.“

„Hvis St. Florent skuffede sig, saa har han at tilskrive sig det selv. Jeg har ikke lovet at beskytte ham imod Loven.“

Nogle republicanske Officerer bade ligeledes om den unge Royalists Liv, men Generalen var ubønhørlig.“

Hyacinth reiste sig.

„Jeg beder“, sagde han rolig, „ikke at gjøre nogen Forskjæl imellem mig og mine Kammerater. Om Trofasthed er en Forbrydelse. saa er jeg skyldig som de Andre. Men jeg beder om en kort Frist for at kunne samle mig, førend jeg fra Banketten gaaer til Døden.“

„En Soldat — og ikke rede til at døe?“ sagde Generalen sarkastisk.

„De har Ret“, sagde den unge Mand paa en ædel Maade. „En Christen og en Soldat skulle altid være rede til at døe.“ Derpaa henvendte han sig til Soldaterne, der havde Befaling til at fuldbyrde Dommen og sagde: „Jeg er rede“, og gik henimod Døren.

Det var en herlig Maaneskinsnat. Soldaterne opstillede deres Fange mod en hvid Muur, som indhegnede den ene Deel af Gaarden og traadte nogle Skridt tilbage. Generalen stod ved Spisesalens aabne Vindue for at være Vidne til den ulyggelige Scene. Pludselig styrtede en Skikkelse, som hidtil havde siddet under Vinduet i den Fangnes Værelse, tværs over Veien og slyngede sine Arme om det ulykkelige Officers Hals.

„Hermine, er det Dig?“ hvidskede Hyacinth, da han forsøgte at blive fri for hendes Omfavnelser. Soldaterne, forskrækkede ved det pludselige og uventede Syn, vidste ikke, hvad de skulde foretage sig.

„Fyr!“ raabte Pigen, „naar min Broder skal døe, saa lad mig døe med ham.“

Det Besøg, Hermine havde gjort sin Broder om Eftermiddagen, havde ikke forjaget hendes bange Anelse og Bekymring for hans Skæbne. Da den Tante, hos hvem hun boede — thi hun var forældreløs — havde begivet sig til Hvile, forlod hun skyndsomst Huset og

sneg sig til det bekjendte Vindue. Hun hørte her de glade Røster lyde fra Spiseværelset, som straaledede i den herligste Belysning. Af og til kunde hun skjelne sin Broders Stemme. Hun satte sig i umiddelbar Nærhed af Huset og fattede den Beslutning at vente paa hans Tilbagekomst — og nu saae hun, at han blev ført til Døden.

Det lykkedes omsider en Officeer at løsne hendes Arme og trække hende noget tilbage.

„Fyr!“ raabte den unge Royalist nu. Det var for sidste Gang, at hans Røst klang i hans Søsters Øre. I det næste Øieblik havde de fire Rifler, der paa samme Tid udslyngede deres Ladning, gjort Ende paa Grev Hyacinth de St. Florents Liv. — —

For omtrent halvfjersindstve Aar siden stod paa en lille Høi i Nærheden af den bretonske Landsby St. Florent et gammelt Slot, der var de Grevers Fødested, som havde givet Landsbyen og dens Omegn Navn. Hyacinth, den sidste mandlige Arving af den gamle Linie, var død for femten Aar siden paa den ovenfor omtalte Maade. Men Slottet var ikke ubeboet, skjøndt de forfaldne Terrasser, de med Græs bevoxede Mure og Værelsernes aflaaede Døre gav det Udseende af at være forladt. Man kunde undertiden see Folk vandre omkring i disse for alt Tiltrækkende blottede Gange, og man saae hver Dag en rank Skikkelse, Slottets Eierinde, gaae op og ned ad den brede Terrasse eller vandre igjennem den stille Skov; men aldrig rettede hun sine Fjed mod Landsbyen eller Landeveien. Hendes sørgmodige Sjæl yndede ikke forstyrrende og støiende Besøg. Hun var den sidste Greve de St. Florents Tvillingsøster. Hermine var ingen ung Pige mere, men hun havde endnu sin Ungdoms skønne Træk, hvorvel hendes Udtryk nu var koldt og alvorligt.

Det var let at skjønne, at hendes Hjerte var brudt af Sorg og Kummer. Men ak, det var en Sorg der ei var helliget ved noget Religiøst. I sin første utæmmede Smerte over sin elskede Broders Død udbrød hun i Ord,

der vare lige saa ufornuftige som usande i en Chrístens Mund: „Prøvelsen er større, end at jeg formaaede at bære den!“ Prøvelsen var der, og Hermine var nødt til at bære den; men hun gjorde det uden Hengivenhed og Trøst. Til hendes store Ulykke var hendes Tante, den eneste Slægtning hun havde, en verdslig Dame uden al religiøs Følelse. Den Trøst, hun bød sin Niece, kunde ikke tilfredsstillte dennes fyrige og høie Aand og heftige Temperament. Hermine's Skjønhed skaffede hende mange Tilbedere. Hun gav paa alle Tantens Tilskyndelser til i Ægtestanden at søge sin Lykke, det ene og samme Svar, at hun ikke længere higede efter Lykke, og at alle hendes Hjertes Tilbøieligheder vare døde med Hyacinth. Tilsidst lykkedes det dog hendes Tante at bringe hende til hendes Barndoms lykkelige Hjem.

Største Delen af Jorderne vare blevne confiskerede eller solgte. Men Huset og en lille Gaard med en Park vare blevne i Familiens Besiddelse, takket være en gammel Tjeners Troskab. Her, hvor hendes Tante døde, var Hermine nu bleven Besidderinde. Eensomheden var bleven en Nødvendighed for hende, og efter den Sorg, der var overgaaet hendes Ungdom, blev Eensomheden en Vane.

(Sluttes.)

Kirkelige Efterretninger.

Stokholm. Den 22. Oct. blev den katholske Svendeforenings nye Locale festligt indviet. Den apostoliske Vicar, højærv. Hr. G. Huber, bærede Festen med sin Nærværelse og tilbragte til vor store Glæde hele Aftenen i Foreningens Midte.

Indvielsen skulde egenligt allerede have gaaet for sig den 15. October, den h. Birgittas Octavdag; men da Salen endnu ikke var bleven ganske færdig, maatte Localets Indvielse opsættes til den næste Søndag. Den 15. Oct. fandt dog imidlertid en Fælledscommunion Sted:

i hvilken næsten alle Medlemmer deeltog under Afsyn- gelsen af forskellige førstestemme Sange. Om Aftenen Kl. 7 begave de i det gamle Locale forsamlede Med- lemmer og Æresmedlemmer tilligemed den høiærværdigste apostoliske Vicar sig hen til den nye Forsamlingssal, hvor Ordnerne, Hr. E. Wolder og F. Jacquin, samt Æresmed- lemmet, Hr. C. Pisavi, modtog Foreningsmedlemmerne. Salen var festligt smykket, og Mængden af Lysene, Lof- tets smukke Decoration, Salens skønne symmetriske Form, de nye Møbler og Fanen med den h. Josephs Billede og den gyldne Indskrift: „Ora et labora“, o: „Beed og arbeid“, opstillet i en smagfuldt ordnet Blom- sterdecoration, gjorde et synligt overraskende Indtryk paa Medlemmerne.

Foreningens Præses, Hr. Pastor Kiesler, foretog Indvielsen og holdt Festtalen, til hvilken selve Salen med dens Prydelser bød ham et rigt og passende Stof. Efter Talens Slutning lød Lovsangen: „Cantate Domino“, som blev afsunget trestemmigt med stor Begeistring og synligt rørte alle de Tilstedeværende. Derpaa udbragte den apostoliske Vicar en Toast for den katholske Svende- forening, som for tre Aar siden havde begyndt med me- get faa Medlemmer og i et meget beskedent Locale, men nu med en betydelig Tilvæxt af Medlemmer drog ind i dette nye, skønne Locale, og saaledes gav os de skøn- neste og bedste Forhaabninger for Fremtiden.

Derefter fulgte Sangen til den h. Joseph: „Salve Pater“, en Toast for Foreningens Præses og Forenings- sangen: „Rækker Haanden til Forening“, hvorpaa den apostoliske Vicar i et kort, men fyndigt Foredrag, op- stillede den h. Joseph som Forbillede for den katholske Arbejder. Kirken fremstiller sædvanlig den h. Joseph med Jesusbarnet paa Armen, en Lilie i Haanden, og Arbejdsværktøiet ved Siden. Jesusbarnet hen- tydede til den h. Josephs høie Værdighed og til hans inderlige Kjærlighed til Frelseren; Lilien var et Billede paa hans rene og pletfri Livsvandel, og Værk- tøiet endelig betegnede hans Flid og Kjærlighed til Ar- bejde. Hans høie Værdighed maatte indgyde Svendene stor Ærefrygt for den h. Joseph og Agtelse for deres Stand; hans Kjærlighed til Frelseren, hans kydske Liv og travle Flid opmuntre og tilskynde dem til ligeledes at øve disse skønne Dyder.

Efterat Præses derpaa havde udbragt en Toast for den høiærværdigste apostoliske Vicar og for alle Svende-

foreningens Velgjørere, tilbragte man den øvrige Deel af Aftenen i den muntreste Stemning under afvexlende Sang og Tale. Hele Festen var vel egnet til at gjøre denne skønne Dag uforglemmelig for Alle og lovede Kolpings Værk den velsignelsesrigeste Fremtid. — At Indretningen af det nye Foreningslocale har gjort et stort Hul i vor Foreningskasse, er naturligt; men vi stole paa, at den h. Joseph vil hjælpe os og aabne de Bedrestillede Hjerter for den Forening, hvis særlige Talsmand og Beskytter han er.

Nordamerica. Paa Hs. Eminence Cardinal-Ærkebiskop Mac-Closkey's Anordning blev der d. 8. og 9. November i St. Patricks Cathedral i Newyork afholdt en Diocesan-Synode, „for at befordre den christelige Fromhed og styrke den kirkelige Disciplin.“ Det er den fjerde Synode, som her holdes og tre til firehundrede Præster havde forsamlet sig i det herlige Gudshuus, som ikke har sin Lige i de Forenede Stater. Efter den sidste Synode, som blev afholdt i Aaret 1869 i den gamle Cathedral, har Antallet af katholske Menigheder og Præster i dette Ærke-dioces ganske overordenligt formeret sig. Cardinalen har ikke alene indbudt sin Verdens-, men ogsaa hele sin Ordensclerus til Deeltagelse i Forsamlingen.

— Treoghalvtredsindstve Mormonudsendinge ankom for kort Tid siden fra Saltsøen til Newyork, for den følgende Dag at fare med Damperen „Wyoming“ til Europa, hvor de ville søge at vinde Tilhængere for deres Lære og hente dem over til Utah. Secten voxer med stor Hurtighed — et sørgeligt Armodsbæviis for vor Tid!

— Capuciner-Custodiet Calvary i Wisconsin er, som „Columbia“ melder, i Anerkjendelse af de til samme hørende Fædres fortjenstfulde Virksomhed blevet ophøiet til en Provinds.

— Ærkebiskoppen af Baltimore har her festligt indviet en ny Fløi af det under Ledelse af Xaverius-Brødrene staaende, til den h. Jacobus viede Hjem for fattige og forældreløse Dreng.

Den salige Herma'n Joseph af Steinfeld.

† 1230.

Fra sin spæde Barndom af viste Herman en inderlig Andagt til Guds Moder. Ofte bad han foran hendes Billede i Frue Kirken i Cöln og opnaaede her utallige Naadegaver gjennem Maria. En Dag rakte Guds Moder-Billedet Haanden ned til det bedende Barn for at tage imod et Æble. En anden Gang saae den Salige Maria med Jesusbarnet og den h. Johannes. Han ønskede da at staae ved hendes Side, og pludselig saae han sig rykket nær hen til Jesusbarnet, med hvem han førte en fortrolig Samtale. I en Alder af tolv Aar traadte Herman i Præmonstratenserklosteret i Steinfeld, hvor han førte et engleligt Levnet. Paa Grund af de mange Naadesbeviisninger, Herren forundte ham ved Maria, gave de andre Novicer ham Tilnavnet Joseph. I sin Ydmyghed afslog han denne Ære, men Maria bekræftede den, ved i et Drømmesyn at vælge ham til Brudgom. Da han nu var bleven hendes Eiendom, lod hun ham ogsaa tage Deel i hans Forbilledes, den h. Josephs Lidelser. Mange Fristelser pinte hans Sjæl, heftige Smerter martrede hans Legeme, og paa Kirkens høieste Festdage maatte den Salige lide meest. Men under alle Prøvelser bevarede han Taalmodighed og Udholdenhed, hvilket Vorherre forundte ham paa Marias Forbøn.

Barnlig Andagt til den h. Guds Moder.

Nærm Dig ikke alene i Bønnen til den h. Guds Moder, men skjænk hende din hele Fortrolighed; stol paa hende, anbefal hende Dine Fornødenheder og Anliggender, smaa saavel som store; thi barnlig Tillid belønner Maria rigeligt.

„See der vor Moder, der opmuntrer os til at have Tillid til hende, idet hun siger: „Lader Enhver, der hører til de Smaa, komme til mig.“

(H. Alfons Liguori.)

Da den salige Herman Joseph engang paa en streng Vinterdag traadte barfodet ind i Kirken, viste hans himmelske Moder sig og spurgte ham, hvorfor han intet havde paa Fødderne. „Ak“, svarede han, „fordi mine Forældre ere saa fattige.“ Maria betegnede ham en Steen, hvorunder han skulde søge. Det gjorde han og fandt der fire Pengestykker, for hvilke han strax købte sig Sko, men han glemte ikke at vende tilbage til Kirken og takke sin himmelske Velynderinde for Hjælpen. Maria befalede ham fremdeles, i lignende Nød at indfinde sig paa samme Sted og anraabe hende om Hjælp.

„Sandelig siger jeg Eder: uden I omvende Eder, og blive som Børn, komme I ingenlunde i Himmerig.“

(Matth. 18, 3.)

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 3. December. Iste Adventssøndag. — 4. M. Barbara, Jomfru og Martyr. — 5. Th. Petrus Chrysologus, Biskop og Kirkelærer. — 6. O. Nicolaus, Biskop. (Kl. 8¼, Messe for Ansgariusforeningen.) — 7. To. Ambrosius, Biskop og Kirkelærer. — 8. F. Marias ubesmittede Undfangelse (feires offentligt paa førstkommende Søndag). — 9. L. Frants Xaver, Bekjender, Apostel for Indien.

Søndagen den 10. December. 2den Adventssøndag. Maria's ubesmittede Undfangelse

NB. Alle Onsdage og Fredage i Advent ere befalede Fastedage.

Søn- og Vøstdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8¼, stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr. 46.)

Mødreforeningen.

Tirsdagen den 5. December Kl. 8¼ holdes i Sct. Ansgars Kirke den hellige Messe for Mødreforeningen.

Mariaforeningen

holder Møde Søndagen den 3. December. Aarsregnskab fremlægges.

Mariacongregationen for Mænd

høitideligholder sin Titularfest Søndagen d. 10. December i Sct. Ansgar: Kl. 8 Fælledscommunion; Kl. 6 Eftermiddag Andagt med Optagelse af nye Medlemmer.

Sct. Knuds Capel.

Fredag d. 8. Decbr., Mariæ ubesmittede Undfangelsesfest, holdes om Form. Kl. 9 høitidelig Messe, og om Aftenen kl. 8 Andagt med Prædiken.

Josephssøstrenes Julebasar,

som afholdes d. 1.—3. December, anbefales til Menighedens og alle Velynderes Opmærksomhed.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 49. Fredagen den 8. December. 1882.

Indhold: Hvad det er at troe. Den skæbnsvangre Fødselsdag
Kirkelige Efterretninger: München, Kjøbenhavn.

Hvad det er at troe.

(Fortsat.)

Efter disse historiske Bemærkninger om aandelige og verdslige Forhold, som banede Veien for det 16. Aarhundredes kirkelig-politiske og sociale Revolution, knytte vi igjen den ved dem afbrudte Traad, for at vise Forskjællen mellem den gamle Kirkes og Middelalderens i det foregaaende omtalte Begreb om, *hvad det er at troe* paa guddommelig aabenbarede og ved Guds dertil beskikkede Sendebud forkyndte Sandheder, saaledes som *den katholske Kirke* gennem femten Aarhundreder havde lært alle til Christendommen omvendte Folkeslag — og den *nye Lære* herom, som skyldes Ophavsmanden til det store kirkelige Frafald. Vi begynde vor Efterviisning af denne Forskjæl med et Par Sætninger, som vi antage, at alle Christne ville være enige om at indrømme. Naar vi da

med Henviisning til den h. Skrivt (Hebr. 11.) definere *Troen* som *Beviset* for hvad der ikke sees, samt for, at Verden og Alt hvad der er i den, er en Virkning af usynlige Kræfter, som ere hævede over Alt, hvad den menneskelige Fornuft og Forstand kan fatte: saa følger heraf, at ingen *Beviser* kunne godtgjøre Virkeligheden af de *indvortes* Kjendsgjæringer, som Troen bestandigt henviser til, naar den gjør sin Ret og sine Krav gjældende ligeoverfor Vantroen. Dens Gjenstand er lutter *overnaturlige* Ting, som Intet af det, som man sædvanligt kalder Beviser for en Sag, kunne gjøre saaledes overbevisende for Fornuften, at de umuliggjøre Tvivl og Modsigelse. Troen har sin egen eiendommelige Verden, og giver Fornuftens og Forstandens Beskæftigelse med aandelige og sjælelige Anliggender et fra al anden Erkjendelse aldeles forskjælligt Præg. Matematikens og Naturvidenskabens Beviser tvinge Forstanden til Anerkjendelse af deres Sætninger; Troen derimod er en *frivillig Lydighedshandling*, en Underkastelse af Fornuftens Fordringer og Indvendinger under de fra Apostlenes Tid ved Kirken overleverede Troessætninger, der grunde sig paa den guddommelige Aabenbarings overnaturlige ydre og indre Kjendsgjæringer: Christi det evige Ords Menneskevordelse, hans vedvarende Nærværelse i Kirken og den Helligaands Naadevirkninger. Det følger derimod af sig selv, at de *menneskelige* eller historiske Vidnesbyrd om disse Troessætninger maatte blive Gjenstand for Undersøgelse og Prøvelse for ethvert med Tænkeevne og Dømmekraft. begavet Menneske ligeoverfor de Tvivl og Indvendinger, som efter *Frafaldet fra den kirkelige Eenhed* have rokket og saagodtsom tilintetgjort Troens umiddelbare og enfoldige Forvisning om Sandheden af den overleverede Kirkelære.

Forhen havde alle tidligere Slægter befundet sig i en saa tryk og uforstyrrelig Besiddelse af Sikkerhed for *at være i Sandheden* (3 Joh. 3), at det aldrig kunde falde nogen Christen ind at betvivle hvad Kirken lærte. Ihvorvel

nu denne umiddelbare, udelukkende paa Kirkens Autoritet begrundede Tro senere maatte styrkes og forsvares ved en klarere Erkjendelse af Sandheden og Overbeviisning om Gyldigheden af alle de Beviser, som lige fra Oldtidens Apologeter og indtil vor Tid ere førte for Troens og Kirkens guddommelige Ret, saa er dog en saadan Overbeviisning ikke det Samme som Tro; thi man *kan*, som vi siden nærmere skulle vise, være overbeviist, og dog ikke troe. At troe er noget heelt Andet, end ikke at nægte hvad man nødes til at anerkjende for sandt og rigtigt; thi om det at troe gjælder det Samme som om Troens Gjenstand, d. e. alle den guddommelige Aabenbarings Hemmeligheder. Deres Kundgjørelse for Verden er en *Naadeshandling* af Gud, og Anerkjendelsen og Tilegnelsen af den af Gud ved Evangeliet tilbudte Naade er en *Naadevirkning*, som Gud har knyttet til dets Forkyndelse. „Den menneskelige Sjæl er af Naturen (det er ved Skabelsen) christelig“; disse Ord af et af den christelige Oldtids Troesvidner, som vi ovenfor have anført, kunne ikke stærkt nok betones. Gud har skabt Mennesket med Modtagelighed for Christendommen, og det, at kunne troe og ville troe, er altsaa en overnaturlig Naadegave, som den Helligaand meddeler Enhver, som *beder* Gud derom og ikke frivilligt modarbejder hans Naade (Ps. 94, 8. Hebr. 3, 7. 8). Evangeliets Forkyndelse gjør det jo til *Pligt* for Enhver, der hører det, at troe det, og, da alle Hindringer her tilsidst have deres Grund i den menneskelige Villie, kalder den katholske Kirke Troen en *overnaturlig Dyd*, fordi det fornemmelig er Naaden, som formaaer at fjerne disse Hindringer.

Efter denne Redegjørelse for, hvad *den katholske* eller almindelige Kirke igjennem femten Aarhundreder havde forstaaet ved *Tro*, og hvad den havde lært alle til Christendommen omvendte Folk at forstaae ved dette Ord, vende vi atter tilbage til Betragtningen af den *nye Lære* herom, som i de følgende Aarhundreder i alle de Religionssamfund, der have skilt sig fra Kirken, har frem-

kaldt en stedse voxende Begrebsforvirring og aandelig Forstyrrelse, og som, trods de Levninger af de gamle christelige Dogmer, som man har bibeholdt, paa den meest iøinefaldende Maade vidner om, at det gamle Begreb om, *hvad det er at troe* i dem er gaaet tabt, og dermed den indre habituelle Fasthed og Sikkerhed for Sandhedens Besiddelse, som ene giver Aanden Ligevægt og Hjertet Fred under alle Tidens Omskiftelser.

Den nye Lære, som *Luther* i en lang Række Aar uophørligt roste sig af, ved Læsning i den hellige Skrift at have *opdaget*, og som han gjentagne Gange paa en høist mærkværdig pralende Maade forsikrede, at Ingen af Kirkens Fædre og Lærere havde kjendt, og at den siden Apostlenes Dage aldrig før var hørt i hele Kirken*), var ingenlunde — hvorlidt end dette i en Sag som denne vilde have havt noget at betyde — et Produkt af grundigt Studium af den hellige Skrift eller af dybtgaaende speculative Forskninger, men den var ganske udelukkende en Frugt af hans individuelle og vxlende Sjælstilstande. I de Aar, han som Munk tilbragte i Klosteret i Erfurt (1502 - 1508), førte hans Skrupulositet i Opfyldelsen af hans religiøse Pligter og en Overdrivelse af asketiske Øvelser ham ind i en Stræben efter at forsonse Gud ved sin *egen Retfærdighed*. Han tilstaaer selv i sine Beskrivelser af denne Tilstand, at han trods sine ældre Ordensbrødres Advarsler drev Alt i den omtalte Retning til saadanne Yderligheder, at han levede i et langsomt Selvmord**). Han tragtede efter „Retfærdighed ved sine egne Gjerninger“ og siger om sig selv, at han dengang var en „anmassende Selvretfærdig og formastelig Værkhellig, der ikke stolede paa Guds, men

*) Man skulde dog virkelig synes, at intet tænkende Menneske behøvede andet Beviis for hans Læres Falskhed!

***) Han omtaler sin „Singularitet (Særhed) i denne Stræben efter at stille sig ganske særegne Opgaver“, og fortæller, at han engang havde piint sig saaledes med Fæsen, at han i 5 Uger ikke kunde sove og befandt sig paa Grændsen af Vanvid.

paa sin egen Retfærdighed.“ Han saae hos sig selv Intet uden Synd, og forestillede sig altid Gud som den vrede og straffende Dommer. Saaledes nedsank han i en Modløshed, der tilsidst gik over til en fuldstændig Fortvivelse. Han fristedes til „Had mod Gud og Kristus“ og ønskede ofte, at han aldrig var født. „Jeg følte en saa stor Uvillie mod Kristus“, siger han, „at jeg, naar jeg betragtede hans Billede, malet eller paa Crucifixet, blev jeg forskrækket for ham og slog Øinene ned og havde hellere seet Satan“.*)

Alle Yderligheder, siger Ordsproget, berøre hverandre, og saaledes slog denne trøstesløse dæmoniske Fortvivelse over i en *Trøstelære*, der udmærkede sig ved en ikke mindre Grad af Unatur og Overspændthed. Havde han tidligere udelukkende fortrøstet sig til sine egne Gjerninger og ventet Alt af dem — indtil Syndefrihed og Salighed, vilde han nu *uden al egen Medvirkning* opnaae sin Retfærdiggjørelse og evige Salighed. De Erfaringer om sin indre Tilstand, som hans tidligere Fortvivelse over sig selv bibragte ham, gjorde ham efterhaanden fortrolig med den Tanke, at Mennesket som Følge af *Arvesynden* er grundfordærvet, at Syndefaldet har berøvet det ikke blot den af Gud det efter Skabelsen meddeelte overnaturlige Retfærdighed, men ogsaa de to høieste *naturlige Evner*: Fornuften og fornemmelig *Villien*, forsaavidt der er Tale om disse Evners Anvendelse paa Bedømmelse, Valg og Beslutninger i Henseende til aandelige Anliggender. „Mennesket kan kun tænke og ville med Hensyn til reent jordiske og timelige Ting; det er altsaa blevet et villieløst Bytte for det Ondes Magt, ganske gjennemtrængt af det Onde. Alt, hvad det gjør, selv hvad det anseer for Godt, er for Guds Dom altsammen paa Grund af *Villiens Ufrihed* en Række af Dødssynder.“ Fra denne

*) Angaaende Alt, hvad der baade i det Foregaaende er sagt og i det Følgende vil blive sagt om Luther og hans „Reformation“ henviser vi til den udførlige Fremstilling i *Janssens Geschichte des deutschen Volkes*.

trøstesløse og fortabte Tilstand fandt han ingen anden Redning, end den paradoxe Forestilling, at *Troen* paa Christi Forsoning og Forløsergjerning bestaaer deri, at Christi hele baade handlende og lidende Fyldestgjørelse af Gud overføres paa ethvert over sin syndige Tilstand fortvivlende Menneske og regnes det til Retfærdighed. „Naar vi troe paa Christus“, lærte han, „gjøre vi hans Fortjenester til vor Eiendom og iføre os Retfærdighedens Klædebon, der tildækker al vor Skyld og vedvarende Syndighed og tillige overflødigt erstatter enhver Mangel ved den menneskelige Retfærdighed. Derfor behøve vi, naar vi blot troe, ikke mere at være ængsteligt bekymrede i vor Samvittighed. Den, som med en fast Tro hengiver sig til Jesus, han har for denne Troes Skyld Tilgivelse for sine Synder og har opfyldt alle Bud.“ I sit Skrivt om Kirkens babyloniske Fangenskab forstærker han yderligere denne Anbefaling af sit nye Dogme med de Ord: „Du seer saaledes, hvor rig et Christenmenneske er; *thi om han end vilde det, kan han ikke gaae Glip af sin Frelse, hvormegit han end synder, med mindre han ikke vil troe.* Ingen Synder kunne nemlig fordømme uden *Vantroen alene.* Alle andre forsvinde øieblikkeligt*) ved denne Tro paa den med Daaben givne Forjættelse.“

Denne nye Lære om Retfærdiggjørelsen ved *Troen alene****) betragtede Luther som det Alt beherskende

*) d. e. i samme Øieblik som de ere begaaede.

**) Luthers „Evangelium“ grundede sig udelukkende paa et eneste Skrivtsted (Rom. 3, 28), som han udrev af al Sammenhæng med, hvad Apostlen Paulus baade i dette og i sine øvrige Breve lærer om Betingelsen for Menneskets Retfærdiggjørelse, idet han tillige tog sig den Frihed efter Ordet „Troen“ at tilføie: „alene“ Dem, som foreholdt ham det Oprørende i denne Forgribelse paa „Guds Ord“, som han altid paaberaabte sig som eensbetydende med hans „Evangelium“, fik ikke andet Svar, end, „at Dr Luther nu eengang havde sat det der, og at det var hans Villie, at det skulde blive staaende!“ Vi tilføie, at dette Ord i de af det engelske Bibleselskab besørgede tyske Udgaver af det Nye Testament, som

Midtpunkt i sin Lære, sit Alt andet absorberende Hoveddogme, hvilket han herefter i alle sine Stridsskrifter betegner som „Evangeliet“, og stempler alle dem som Guds og Sandhedens Fjender og Djævelens Tjenere, som ikke ville anerkjende hans nye Lære om, hvad det er *at troe paa Christus*, for den ene saliggjørende; han gjentager nemlig ved enhver given Leilighed den Sætning, at Ingen kan blive salig uden Tro paa hans „Evangelium“, som siden Apostlenes Dage aldrig var forkyndt i en saa reen og lutret Skikkelse. Han har utallige Gange fordømt Paven og alle Biskopper, som modsatte sig dette nye Evangeliums Forkyndelse, samt alle Mennesker overalt paa Jorden og til alle Tider, som ikke vilde troe det, til Helvedes evige Kvaler, uagtet han aldrig har gjort noget Forsøg paa at begrunde sin Opfattelse af hint Christendommens Hoveddogma, og ligesaalidt været istand til at paavise anden Fuldmagt til at forkynde og udbrede den, end hans egen Forsikring — at han havde modtaget den umiddelbart fra Gud. Denne Paastand er det *eneste Beviis*, som han under lange Rækker af Forbandelser og Skjældsord byder Enhver af de mange Modstandere, som bekæmpede denne radicale *Forvanskning af det christelige Troesbegreb*, hvilken i Forbindelse med hans Lære om den *evangeliske Frihed, det almindelige Præstedømme og Menigheden som Indehaver af den høieste i sidste Instants afgjørende Myndighed* i alle kirkelige Anliggender skulde faae en Betydning baade for den nærmere og fjernere Fremtid, som ingen Samtidig havde nogen Anelse om.

Naar vi i det Foregaaende have fremhævet den mærkværdige Omstændighed, at den Lære, som siden blev Grundstenen, hvorpaa den saakaldte lutherske Kirke og Theologi skulde hvile, som paa sit urokkelige Fundament, — at denne Lære ene skyldte dens Ophavsmands ganske eiendommelige og i høi Grad unaturlige

og med det sande Evangelium uforlignelige Sindstilstand sin Tilblivelse: da undlade vi ikke her i Forbigaaende at bemærke, at, naar han meente, at hans sørgelige Sjælstilstand havde sin Grund i *Kirkens Lære om Bod og gode Gjerninger*, og under Afladsstriden derfor *egenlig* rettede sit Angreb mod selve denne Lære, da befandt han sig i en stor Vildfarelse, som ene havde sin Grund i, at hans fortvivlede Anger var ganske blottet for ydmygt Haab og tillidsfuld Fortrøstning til Guds Barmhertighed. Ikke en eneste af de dengang almindeligt benyttede Andagtsbøger og Lærebøger anbefale den pharisæiske Selvretfærdighed, som han siden under uafadeligt gjentagne Forhaanelser beskyldte Kirken for, i al dens Praxis at begunstige. De lærte tvertimod eenstemmigt, at Christi Fortjeneste er al christelig Retfærdigheds Ophav og Aarsag, og at *Naaden* er Kilden til al Gud velbehagelig Virken. De vidne klart om, at Kirken betragter alle asketiske Øvelser blot som *Midler* i et høiere Øiemeds Tjeneste, at den ikke tillægger dem selvstændigt Værd og Fortjenstlighed, som kunde begrunde nogen Retfærdighed ligeoverfor Gud.*)

(Fortsættes.)

Den skæbnesvangre Fødselsdag.

(Sluttet.)

Den ene Dag fulgte paa den anden i uafbrudt Monotoni. Frøken de St. Florent var dannet, og Læsning var hendes eensomme Livs eneste Beskæftigelse. Slottet eiede et temmelig stort Bibliothek, og det var her, at Hermine tilbragte største Delen af Tiden. Tiltrods for hendes Læsen af alleslags Bøger forblev hendes Tro urokket, den stærke Tro, som var bleven næret i hende ved

*) Vi henviser herom til *Janssens Geschichte* d. d. V. II. S. 74, hvor der leveres fyldestgørende Beviser herfor.

en from og kjærlig Moder. Desværre havde Døden berøvet hende denne fortræffelige Moder nogle Uger før Hyacinth blev kastet i Fængsel, og hendes Tro rokkedes ikke, men den var en død og uvirksom Tro. Dog, den rygende Tande skulde en Dag optændes til Næstekjærlighedens flammende Lue.

Saaledes haabede idetmindste den gode Sognepræst, som var det eneste Besøg, der nogensinde overskred Slottets Dørtærskel. Sognepræsten modtoges stedse af Hermine høfligt og med al Ærbødighed som den Religions Tjener, hun erkjendte for at være den ene sande, hvorvel hun ikke øvede den i Gjerningen; og han fortsatte sine Besøg i det, skjøndt hidindtil frugtesløse Haab, at kunne gjenvinde denne høihjertede Sjæl, som Sorgen havde forbitret, men ei formildet. Sognepræsten havde ved disse Besøg at kæmpe med en alvorlig Vanskelighed. Han kjendte hendes Fortid; men han havde aldrig kunnet komme paa det Rene med, hvori den egenlige Grund laae til, at hun saa haardnakkethed vægrede sig ved at holde sig sin Religions Pligter efterrettelig. Hendes Liv var lydeløst. Hun havde ingen Vedhængenhed ved denne Verdens Ting; og gives der en Classe af Mennesker som mere end andre holde sig til Religionen, saa er det dem, for hvem Sorgen har afklædt alle jordiske Ting deres Tillokkelse, og hvis Hjerter trænger til en Balsam som ingen menneskelig Sympathi er istand til at byde. Men Comtesse de St. Florent viste alligevel vedvarende al Religionens Trøst tilbage, og Sognepræsten vidste ikke, hvorledes han skulde faae Bugt med hendes Haardnakkethed.

En Aften, det var den 3. August og den femtende Aarsdag efter den skæbnesvangre Fødselsdag, havde Hermine længe siddet ved det aabne Vindue. Hun reiste sig og saae ud igjennem en Ramme af blomstrende Jasmin og Vedbende, der slyngede sig om Vindueskarmen. Dagen var fuld af sørgelige Erindringer; men hendes Tanker vendte sig i dette Øieblik til Barndommens lykkelige Dage. Hun forestillede sig, hvorledes hun legede paa den grønne Græsplæne med sin Broder, den stedse uadskillelige Kammerat. Hun ligesom hørte den glade Latter, hvormed de jagede efter de glimrende Sommerfugle paa Plænen nedenfor Terrassen. Mon den Person med det brudte Hjerter, som ikke mere brød sig om nogensomhelst Ting i Verden, kunde være den samme som det sorgløse glade Barn? Og kunde den glade og

lystige Dreng være den samme som den, hvis blomstrende Skikkelse, ramt af Soldaternes Kugler, sank sammen for hendes Øine? Ak, hvor bedragerisk er ikke Livet! sagde hun.

Hun vilde netop fjerne sig fra Vinduet, da hun saae Sognepræsten paa Veien, som fører fra Byen til Slottet, nærme sig. Hun gik til Døren for at hilse og modtage ham. De underholdt sig om ligegyldige Ting, indtil Sognepræsten tilfældigviis, ved at tale om Høsten, nævnte Dagens Datum, hvortil Comtessen bemærkede: „Ja, det er den tredie August! Jeg kjender denne Dag altfor godt. Det er Aarsdagen for vor Fødsel og min Broders sørgelige Død.“

Sognepræsten holdt dette Øieblik for gunstigt til i al Ro at gjøre den Bemærkning, at ene Religionen kunde bringe hende Trøst, og mindede hende om Frelserens Ord: „Salige ere de Sørgende; thi de skulle trøstes.“

„Høiærværdige Herre“, svarede hun rolig, men fast: „Det er for første Gang, De har hentydet til, at jeg skulde øve min Religion. Naar De gjør det, saa kjender De ikke til min Charakter. Jeg kjender Evangeliets Bud lige saa godt som De. Jeg troer heelt og holdent derpaa. De ønsker, at jeg skal bede. Nu, hvilke Ord lærer Frelseren os vel at bede? — „Forlad os vor Skyld, som og vi forlade vore Skyldnere!“ Men jeg har aldrig tilgivet og kan ei heller tilgive min Broders Mordere. Jeg kan ikke gjøre Noget imod dem; de kunne maaskee ikke mere rammes af nogen menneskelig Hævn, — men det gjør Intet til Sagen: Villien til at hævne mig, boer i mig! Jeg føler en sygelig Satisfaction i Følelsen af dette Had, som om det var det Eneste i mig, der siger mig, at jeg ikke er død; mit Hjerte er ikke dødt! De raader mig derimod, at jeg skal gaae i Kirke for der at søge Trøst. Kjender De ei de Ord: „Naar du offerer din Gave paa Altret, og kommer der ihu, at din Broder har noget imod dig, saa lad din Gave blive der for Alteret og gaae hen, forlig dig først med din Broder, og kom da og ofre din Gave“. Hvorledes kunde jeg knæle foran Alteret med et Hjerte fuldt af Had? Og, da jeg nu har aabenbaret mine Følelser for Dem, vil De da nøde mig til at udøve denne hellige Religion, eller rettere at bespotte den?“

„Naadige Frøken“, svarede Præsten, „jeg maa bede Dem om at forandre disse Følelser. Betænk, at af Jesus Christus blev os forkyndt Tilgivelse, da han paa Korset

bad for sine Mordere: Fader tilgiv dem, thi de vide ikke, hvad de gjøre“.

„Han var Gud“, svarede Hermine i sagte Tone.
„Jeg er kun en svag Kvinde!“

„Men Christus er vort Forbilled, og alle Hellige have efterlignet ham.“

„Jeg er ikke nogen Helgen.“

„De har Ret“, afbrød Præsten hende. „De er en svag Kvinde, men De har selv vakt den Tanke, som De modigt skulde udføre. Ja, Han er Gud, og netop fordi Han er Gud, kan og vil Han give Dem den fornødne Kraft til at opfylde hans Bud. Han befaler os at elske vore Fjender, som han selv gjorde, og som Gud kan og vil Han give os sin Naade dertil. Vi bør kun ikke modstaae Ham eller støde Hans Naade tilbage.“

„Muligt“, svarede Hermine koldt, „men derpaa tænkte jeg ikke“.

Da Sognepræsten reiste sig for at gaae, sagde han: „Jeg frygter for, at det vil være Dem meget vanskeligt, men jeg fortvivler ikke. Jeg vil anbefale Dem til Gud under Bønnen for de arme Sjæle. Thi ved Bønnen for de arme Sjæle har jeg opnaaet Ting, som, menneskeligt talt, syntes at være umulige. Og, tilføiede han, efter en kort Tøven, „om Deres Broder endnu skulde befinde sig blandt de lidende Sjæle, saa vil jeg bede, at han maa røre et ham saa dyrebart Hjerte.“

„Min Broder!“ sagde Hermine bevæget. „O Herr Pastor, De glemmer, at han er død alt for femten Aar siden. Han kan ikke mere være i Skærsilden“.

„Det er Spørgsmaal, som vi ikke kunne afgjøre“, sagde Sognepræsten. „Jeg veed meget vel, at Guds Barmhertighed er meget stor og i Særdeleshed mod dem, mod hvem Menneskene vise allermindst Barmhertighed. Men Deres Broder fik en pludselig hurtig Død, og hvo kan sige om han i de faa Øieblikke før sin Død kunde forberede sig til at møde for sin Gud og, om ikke „nogle Pletter ere blevne tilbage i hans Sjæl. Thi mange unge Emigranter førte jo et letsindigt Liv.“

Sognepræsten havde bortfjernet sig, og Hermine blev ene. Det var hendes Vane hvert Aar at gennemvaage den sørgelige Fødselsdags Nat. Det syntes hende altid at være umuligt at unde sig Hvile paa denne Aarsdag. Den gamle Tjener kjendte sin Frues Vaner. Efter at han havde bragt Lys ind og seet efter, om Dørene vare forsvarligt lukkede, trak han sig tilbage.

Hermine sad i sit Værelse fordybet i melankolske Drømmerier. Hun tænkte paa den Nat, i hvilken hun med bankende Hjerter havde staaet under sin Broders Vindue. Det var, som saae hun den fra Huset kommende Gruppe, det paa Soldaternes Vaaben skinnende Maanelys, og Hyacinth i deres Midte, og hvorledes han derefter stod bleg og ene. Hun foer med Haanden over Øinene. Drømte hun eller var det en Følge af en ophidset Indbildningskraft? Det forekom hende, som om han stod i Værelset. Hun meente at være aldeles vaagen; thi hun hørte det gamle Uhr paa Trappen slaae. Ja, det var ham! Aarene havde ikke forandret ham. Han stod foran hende i sin nittenaarige Fødselsdags Kraft og Skjønhed. Han saae vel sørgmodig ud, men dog fattet. Noget i hans ydre Skikkelse, som gjorde hende bange, afholdt hende fra at træde nærmere hen til ham og omfavne ham. Hun følte, at der laae en Afgrund mellem dem. Han var bleven en Aand, og hun var endnu paa Jorden. Hun foldede sine Hænder over det bankende Bryst. „Hyacinth, min Broder! hvad har ført Dig til mig i denne sørgelige Verden?“ hviskede hun i en af Ophidselse skjælvende Tone.

„Søster“, svarede han med alvorlig Røst, „jeg er kommen for at beklage mig over den Grusomhed, med hvilken jeg bliver behandlet.“

„Jeg veed det“, svarede hun hurtigt. „Din Død er med flammende Skrivt gravet ind i mit Hjerter, Dit Blod synes mig at raabe om Hævn; men hvorledes skal jeg hjælpe dig?“

„Jeg mener ikke min Død. Livet, seet fra Evigheden er som en Bølge paa Oceanet. Døden er en Lidelse, der ophører, en Indgang til Forgaarden i Kongens Huus. Men det, som bedrøver mig, er, at Du, min eneste Søster, som jeg elsker saa inderlig, har glemt mig!“

Glemme dig?“ sagde Hermine. „Er der gaaet en eneste Dag, uden at jeg tænkte paa Dig? Ere ikke mine Nætter blevne forstyrrede ved sørgelige Drømme om Dig? Jeg afviste i min Ungdoms Fylde ethvert Tilbud om Glæde og Lykke, fordi mit Hjerter ikke vilde glæde sig uden Dig“.

„Ak, dine Taarer og din Fortvivelse have ikke gavnet mig det allermindste. Jeg længtes efter din Forbøn, som vilde hjælpe mig til at afbetale den ved Synden ophobede Gjæld hos Gud. Jeg har ventet mange lange Aar. Forgjæves! Ingen Bøn blev opsendt for mig

fra Jorden, mit Legeme blev jordet uden Forbøn. Ingen Præst har nogensinde frembaaret det hellige Offer for mig; jeg har seet utallige Sjæle stige op i Lyksalighedens evige Bolig ved de for dem til Gud opsendte Bønner og de hellige Communioner, man opoffrede for dem, medens jeg endnu maatte lide. Men i mit Livs sidste Øieblikke, da Guds Retfærdighed føresvævede mig med frygtelig Klarhed, havde jeg en trøstende Tanke: Min kjære Søsters Bønner ville ledsage mig ud over Graven. I den sidste Nat blev for første Gang et „De profundis“ bedet for mig; det har bragt mig nogen Lindring. Hav nu Medlidenhed med din Broder og hjælp til at afkorte min Straffetid. Du kan her paa Jorden ikke forstaae den Sjæls Nød, som for et Øieblik har seet sin Gud, og derpaa finder sig forviist fra hans Nærværelse!“

Hermine kastede sig paa Knæ.

„O Hyacinth, tilgiv mig!“ sagde hun. „Jeg har i Sandhed handlet grusomt imod Dig medens jeg bildte mig ind at ære dit Minde!“

Hun begravede sit Ansigt i Hænderne og græd bitterligt. Da hun saae op, var Hyacinth forsvunden, og Morgendæmningens første Straaler skjød frem paa den østlige Himmels.

Hun laae endnu paa Knæ og bad, som hun ikke havde gjort i Aaringer. Nu lød en Tone igjennem den rolige Morgenluft. Landsbykirkens Klokke kaldte de Troende til Messen Kl. 5. Hermine reiste sig og gik skyndsomst ned ad Fodstien til Byen. Duggen laae tæt paa Græsset, Luften var frisk og balsamisk. Fuglene sang deres muntre Hymner, men hun lagde ikke Mærke til noget; kun een Tanke beskæftigede hende: Hendes Broder leed, og hun kunde bringe ham Lettelse. Anger-taarer flød, da hun erindrede en saa hellig og dyrebar Pligts Forsømmelse. Hermine betraadte med dyb Rørelse den lille Kirke. Bønderne forbausedes over, at Slotsdamen for første Gang knælede iblandt dem. Efter Messen besøgte hun Sognepræsten og fortalte ham den forgangne Nats Tildragelser, idet hun tilføiede, at hun for Fremtiden agtede at føre et christeligt Liv.

„Gud skee Lov!“ svarede Præsten, „Vi skulle ikke indlade os paa at undersøge om den Skikkelse, De saae sidste Nat, i Virkeligheden var Deres Broders Aand eller kun en Drøm. Hvorom Alting er, saa er det vist, at vor himmelske Fader betjente sig af dette Middel til at føre Deres Sjæl tilbage fra Vildfarelsens Ørken.“

„Det var ingen Drøm“, paastod hun tankefuld. „Hr. Pastor, bad De „De profundis“ for min Broders Sjæl?“

„Ja“, svarede han forbauset.

„Saa saae jeg i Virkeligheden Hyacinth“, meente hun; thi han sagde mig, at det var den første Bøn, som blev ofret for ham“.

Nogle Dage senere knælede Comtesse de St. Florent ved Communionbænken, for at modtage den guddommelige Herre, hvis Bud hun saa længe ikke havde ændset. Havde hun hidtil kun levet for sig selv, fordybet i egenkjærlig Overbærenhed mod en unyttig Sorg, saa vare hendes Dage fra nu af helligede til gode Gjerninger. Hendes Midler vare rigtignok ringe, men dog tilstrækkelige til at tilfredsstille hendes beskedne Fornødenheder. Overalt søgte hun at hjælpe de Fattige. Hun ofrede mere for dem end sine Penge, hun ofrede sin Tid, sine Trøsteord og sine alvorlige og kjærlige Raad for dem, Bønderne kaldte hende for den kjære Frøken de St. Florent. Men saa ofte de venligt takkede hende og ønskede hende Guds Velsignelse, pleiede hun at sige med et alvorligt sørgmodigt Blik: „Beder blot for min Broders Sjæl; det er det Eneste, jeg beder Eder om“. Naar Døden hentede et Lem af en Familie i Landsbyen, saa føiede Hermine til sine kjærlige Trøsteord endnu den Formaning til de Efterladte: „Glemmer ei at bede for Eders dyrebare Afdøde. De længes saa meget efter Eders Forbønner.“ Hvert Aar, naar Aarsdagen for den sørgelige Fødselsdag kom, blev det hellige Messeoffer frembaaret for den unge Greve. Bønderne, som troede ikke bedre at kunne vise deres Taknemmelighed imod deres Velgjørerinde, gik da til Kirken, som om de havde været forpligtede dertil, og forærede hende, fordi ogsaa hun var født paa den Dag, Blomsterbouketter, som hun dog lagde paa Alteret.

Hermine henlevede fem og tyve Aar i Fromheds- og Kjærlighedsgjerninger. Da den tredie August atter vendte tilbage, laae hun paa Dødsleiet. Hun havde modtaget de Døendes Sacramenter med stor Andagt. Hun syntes at vente paa en Opfordring fra Oven. Pludseligt forklaredes hendes Ansigt af Glæde. „Jeg seer“, sagde hun, „Hyacinth straalende i Herlighed. Han kommer for at hente mig til min Gud. Han er overmaade lykkelig, og jeg vil snart være hos ham.“ Hun sank tilbage i sin Pude. Broder og Søster vare forenede i deres Gud og Herre.

Kirkelige Efterretninger.

München. Antallet af katolske Svendeforeninger beløber sig i Bayern til 115; af disse komme 24 paa hver af Diocesserne München og Regensburg, 22 paa Augsburg, 19 paa Würzburg, 10 henholdsvis paa Bamberg og Passau, 6 paa Eichstedt og 4 paa Speyer. Den ældste er den 1851 i München stiftede Forening. Egne Svendehuse have 17 Foreninger.

Kjøbenhavn. Ifølge belgiske Blade er der nylig blevet Jesu h. Barndomsforening en stor Glæde tildeel. Den h. Fader har nemlig rettet følgende kjærlighedsfulde og velvillige Skrivelse til Foreningens General-Præses, Msgr. du Fougerais: „Jeg meddeler af ganske Hjerter min Velsignelse til Foreningen af Jesu h. Barndom, og særlig til dens Bestyrelse og Ledere, som ved deres Iver have bidraget saameget til Guds Riges Udbredelse paa Jorden. Jeg velsigner ligeledes alle Foreningens Medlemmer, og fremfor Alle de kjære Børn, som ved deres Bønner og Almisser aabner Himlens Porte for saamange stakkels Hedningebørn. Jeg vilde ønske, at alle katolske Børn vare Medlemmer af Jesu h. Barndoms skønne Forening“. — Saadanne kjærlige Ord fra Christi ophøiede Stedfortræders Mund ville sikkerligt bidrage til, at denne Forening, som jo ogsaa er udbredt blandt vort Fædrelands katolske Børn, vil vinde stedse flere og flere Medlemmer for sig. Bidrage dertil vil ogsaa den Kjendsgjerning, at de katolske Missionærer, ved Foreningens Bistand, fra 1880 til 1881 have kunnet optage 94,723 Børn i 401 Vaisenhuse, og at 424,282 smaa Børn have modtaget Daabens h. Sacrament før deres Død. I hvor skjønt et Lys viser ikke Christendommen sig i denne Forening: Tusinder af Børn give Afkald paa en Deel af deres egne Glæder og Fornøielser, for at frelse Andre, som leve i en fjern Verdensdeel; og Hedenskabets ulykkelige Offre finde saaledes i en Afstand af Tusinder af Mile den medlidende Kjærlighed, som i Hjemmet saa grusomt nægtes dem af deres egne Forældre. Saaledes triumpherer den christelige Kjærlighed! Den katolske Tro gjør Barnehjertet til et Apostelhjerte: „Langt borte i China gives der smaa forladte Brødre og Søstre, som kunne frelses for Himlen. For dem maa vi bede og ofre.“

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 10. December. 2den Adventssøndag. Maria's ubesmitte Undfangelse — 11. M. Damasus, Pave, Bisk. — 12. Vt. Vicelin, Biskop og Bekj. — 13. O. (Fastedag) Lucia, Jomfru og Martyr. — 14. To. Translation af den h. Jomfrues Huus til Loretto. — 15. F. (Fastedag) Octav af Marias ubesmitte Undfangelse. — 16. L. Eusebius, Biskop og Martyr.

Søndagen den 17. December. 3de Adventssøndag.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke : Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- " 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søndags-Gudstjeneste: (S. Nr. 46.)

Mariacongregationen for Mænd

høitideligholder sin Titularfest Søndagen d. 10. December i Sct. Ansgar: Kl. 8 Fælledscommunion; Kl. 6 Eftermiddag Andagt med Optagelse af nye Medlemmer.

Vincentiusforeningen.

Søndagen den 10. December efter Høimessen: sidste Generalmøde for iaar, hvortil ogsaa Æresmedlemmerne herved indbydes.

Samtidigt tillader Foreningen sig at bringe sine Fattige i velvillig Erindring ved forestaaende Julefest.

Paa Bestyrelsens Vegne
H. Bohner.

Bekjendtgjørelse.

Ved Enke C. M. Jensen's dødelige Afgang er en Portion af Kozlowski's Familielegat til trængende Jomfruer og Enker af den herværende katolske Menighed bleven ledig. De Personer, der ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen af denne Legatportion, ville i Løbet af 14 Dage indgive deres Ansøgning. Schemaer kunne erholdes hos Hr. Photograph Strathöcker, Kjøbenhavn, d. 8. Decbr. 1882.

Forstanderskabet
for den kath. Menighed.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 50. Fredagen den 15. December. 1882.

Indhold: Hvad det er at troe. Storkantsler Thomas Morus af England og Cardinal Fisher. Hospitalet i Montmouth. Kirkelige Efterretninger: America, Kjøbenhavn.

Hvad det er at troe.

(Fortsat.)

At den nye Lære, som siden Aaret 1508 havde gjæret i Luthers Indre, og i Aaret 1515 allerede var saa vidt udviklet, at den begyndte at vække Opsigt, — at den under den ovenfor omtalte blandt Befolkningen herskende religiøse og sociale Bevægelse, der higede efter *ubunden Frihed* i alle Retninger, overalt maatte finde Anklang, fulgte af sig selv, og Tiden skulde snart vise, at Luthers Anbefalinger af dens Fortræffelighed og Tidsmæssighed bar de tilsigtede Frugter. „Hvad betyder“, siger han naivt, „det Ord „Evangelium“ Andet, end et nyt godt og glædeligt Budskab eller en Lære og Prædiken, der forkynder Noget, som man *hjertelig gjerne hører*. Det maa ikke være en Lov eller et Bud, som gjør Fordringer til os og driver paa os, og truer os med Straf eller For-

dømmelse, naar vi ikke handle efter det; thi *det hører Ingen gjærne.*“ Saaledes ogsaa følgende i samme Aar (1516) udtalte Ord: „Du maa lære at fortyvle over dig selv og sige: „Du, Herre Jesus! er min Retfærdighed, jeg er din Synd. Du har taget hvad der er Mit, og givet mig hvad der er Dit. Christus har gjort dine Synder til sine og gjort sin Retfærdighed til din. Forbandet være den, som ikke troer dette!“ I Prædikener i Fastetiden 1517 ivrede han offenligt mod alle de unyttige Ordgydere, „som have forført hele Christenheden, og fra Prædikestolen bedraget alle enfoldige Mennesker med den Lære, at man kan have en god Villie, og om, hvorledes man skal fatte gode Forsætter.“ Aaret iforveien havde han nemlig under en offentlig Disputation vedkjendt sig den Sætning, at „det var *falskt* at sige, at den *frie Villie* kan bestemme sig i begge Retninger; den var meget mere ingen fri, men en bunden Villie“. Man seer af disse Ytringer, hvad der laae bag ved den et halvt Aar senere begyndte Afladsstrid.

I nøie Forbindelse med sine Forbundsfæller Hutten og Sickingen virkede Luther — der allerede i Aaret 1518 var kommen til den Erkjendelse, at „*Paven* var den sande *Antichrist*, og at Kirken forsmægtede i et babylonisk Fangenskab“ — siden A. 1519 ved de voldsomste Flyveskrivter ufortrødent i det politisk-kirkelige Revolutionsparties Tjeneste. Efter gjensidig Aftale udstedte Luther i August 1520 et Opraab til en formelig *Religionskrig*, efterat han kort i Forveien i sit offentlige Sendebrev til den tyske Adel havde udstedt Partiets Krigsmanifest for den kirkelige Omvæltnings Vedkommende, medens Hutten nogle Maaneder efter i flere paa hinanden følgende Brandskrivter under Trudsler mod Kaiseren og alle verdslige Mægthavere bebudede en blodig Gjennemførelse af Revolutionens politiske Side. „Friheden leve!“ var det Løsen, hvormed disse Venner hilsende hverandre. I Foraaret s. A. havde en ligesindet Ven, den aldeles hedensksindede Humanist Crotus Rubianus, advaret Luther

mod Fjender, der efterstræbte ham, og Luther, der ellers og navnlig efter denne Tid (1520) i de stærkeste Udtryk fremstillede sig for Verden som en Helt, der trodsede alle Farer, og, ligesom hans Forgænger Johan Hus, ikke vilde tage i Betænkning at ofre Livet for sin Sag, blev ved hin Advarsel betaget af en saadan Angst for Forfølgelse og Snigmord,*) at han fulgte den nys omtalte Vens Raad, at søge Tilflugt hos Hutten og Sickingen. Baade disse to og endnu en tredie Røverridder, Sylvester af Schaumburg lovede ham Beskyttelse og satte Mod i ham, saa han i Juni kunde meddele Spalatin, at hundrede Riddere stode rede til hans Forsvar. „Tærningen er nu kastet“, skriver han, „det skal nu have Ende med min frugtesløse Ydmyghed; Sylvester og Franz have befriet mig fra al Menneskefrygt; nu frygter jeg Intet mere, men angriber i et Skrivt, som er forfattet i det tyske Sprog, Paven paa det heftigste og betegner ham som Antichrist!

Dette Skrivt var det nylig omtalte Sendebrev, hvori han supplerer hvad der endnu manglede hans nye Evangelium i Almeenfattelighed og udtømmende Fuldstændighed, nemlig Læren om *det almindelige Præstedømme* og *Menighedens Ret til at ordne Kirkestyrelsen* og alle kirkelige Forhold. Denne Opfordring gik altsaa ud paa en total Tilintetgjørelse af al kirkelig Orden. Ved i et Brev til en Ven at omtale dette Opraab, dets lidenskabelige Sprog og til voldsomme Forholdsregler opæggende Forslag udtaler han de hans hele Adfærd karakteriserende Ord: „Jeg er overbeviist om, at Pavedømmet er den sande og virkelige Antichrists Sæde, og jeg holder desaarsag for, at, for at frelse Sjælene, er *Alt tilladt*, hvad der kan tjene os til at bedrage og ødelægge

*) I et Brev til Spalatin beretter Luther, at man havde sagt ham, at en Doctor i Medicinen, som kunde gjøre sig usynlig (!), var udsendt for at forgive ham.

det.***) Det fortjener her at mærkes, at de revolutionære *Atheister* havde tidligt gjenemskuet Luthers Charakteer og Intet undladt, som kunde stemme ham gunstigt imod dem. Disse ryggesløse Personer, som ellers ved enhver Leilighed dreve Spot med Christendommen og Alt hvad der er Gjenstand for sædelige Menneskers Agtelse, begyndte fra den Tid, da de havde sikret sig Luther, at tale i samme Tonart som han. I deres Breve til ham og i Huttens Brandskrivter mangler det ikke paa Bibelsprog og christelige Talemaader, som de til Gunst for deres fælleds Formaal anvendte med ikke mindre Virtuositet end Luther, hvem de smigrede med Lovtaler over hans „Evangelium“ og bærede med Titler som: „den helligste Ypperstepræst og den himmelske Evangelist, hvem Gud i sin Godhed havde forundt denue fordærvede Tid.“ Sickingen hvervede imidlertid hemmeligt Mandskab til det forestaaende Felttog blandt de vagabonderende Landsknægte, som altid vare parate til at gjenoptage deres Haandværk, og Hutten kunde allerede i December 1520 melde sin „dyrebare Broder og Ven“ Luther, „det guddommelige Ords uovervindelige Herold“, at Alt snart var færdigt til at bryde løs, og beretter, hvor ivrigt han bestræber sig for at holde Sickingen i Aande, saa der ikke gaaer nogen Aften, uden at han lader sig et eller andet af hans og Luthers Brandskrivter forelæse.

Det gik imidlertid ikke saa raskt hermed, som disse Venner havde ventet. Sickingen fandt nemlig Øieblikket betænkeligt og ansaae det for klogest at afvente den nylig kronede unge Kaisers*) og de vigtigste Fyrsters,

*) Denne infame Grundsætning, som man siden fandt det hensigtsmæssigt at adressere til dem, som meest ihærdigt modarbejdede og hindrede Kirkespaltningens Udbredelse, seer man altsaa fra Begyndelsen af at have været det virksomste og ideligt benyttede Middel til Opnaaelsen af „Reformationens“ Øiemed.

*) Carl V. var endnu ved sin Bedstefaders, Kaiser Maximilians, Død i Spanien, hvor han modtog Valgdecretet til romersk Kaiser i October 1519, men kom først til Tydskland i October 1520.

navnlig Kurfyrsten af Sachsens Holdning ligeoverfor Bevægelsen. Kaiseren begav sig kort efter sin Kroning til Cöln, hvor han udskrev en Rigsdag til *Worms*, paa hvilken Luther efter en Overenskomst mellem Paven, Kaiseren og de tyske Fyrster skulde indfinde sig for, i Medfør af den pavelige Bulle af Juni 1520, at tilbagekalde sine Vildfarelser og vende tilbage til den kirkelige Eenhed. Uagtet Bullen var affattet i den mildeste Form og i en faderlig formanende Tone forvissede Luther om Pavens (Hadrian VI') Villighed til at tilgive alle de Fornærmelser og Forhaanelser, han havde overøst den h. Stol med, gjorde den desuagtet ingen Virkning paa Luther, der i den mellemliggende Tid (indtil April 1521) havde overbudt alle sine tidligere Ukvemsord mod Paven og Kirken i de Flyveskrivter, hvormed han utrætteligt, understøttet af Hutten, vedblev at ophidse Folket mod Kirken og Alle, der ikke vilde erkjende ham for en af Gud til Jordens Fornyelse udsendt Evangelist. Hutten truede den pavelige Legat Aleander med, at han skulde blive bortslæbt som et Lig fra Tydskland, og udstødte lignende Trudsler og Forhaanelser mod Kaiseren og alle de paa Rigsdagen forsamlede tyske Kirkefyrster. Luther havde jo alt to Aar tidligere erklæret, at Ingen, selv ingen Engel, havde Ret til at dømme hans Lære, og at Ingen, som forkastede den, kunde blive salig; og i de Skrivter, han siden havde offentliggjort, havde han fuldkommen skilt sig fra Kirken. Der syntes altsaa ikke at være Haab om, at han skulde opgive de Paastande, han nu i fire Aar med saa stor Ihærdighed havde gjentaget, og til hvilke han stedse knyttede nye Følgeslutninger og Fordringer. Vel havde han under sin Forhandling med Cardinal Cajetan i Aaret 1518 erklæret, at han var villig til at underkaste sig Paven og Kirken; men det var tydeligt nok, at han forstod dette saaledes, at Kirken da til Gjengjæld skulde vedkjende sig hans Lære. Skuffet i denne Forventning var han bestandig gaaet videre i sin Kamp mod „den romerske Helveddrage og Antichrist“,

og den ene nye Opdagelse af formentlige Vildfarelser i Kirkens Lære og Institutioner havde i korte Mellemløb afløst den anden. Forlængst (1518) havde han — i Anledning af den forventede Banbulle — opdaget, at der egentlig slet ikke eksisterer nogen synlig Kirke, men at *Kirken* efter sit Væsen er et *usynligt* Samfund af Troende; han havde forkastet de geistlige Vielser og dermed ophævet Forskjællen mellem Geistlighed og Menighed, hvilken sidste han gjorde til den højeste Domstol i alle kirkelige Stridigheder ved at give den h. Skrift til Priis for enhver Lægmands Fortolkning; endelig havde han, med Forkastelse af Kirkens med det virkelige Christi Evangelium overensstemmende Lære og Retsorden i Henseende til *Ægteskabet* opstillet en til den af ham proclamerede „*evangeliske Frihed*“ svarende Theori, der ikke blot sanctionerede *Skilsmisse*, men under visse Omstændigheder endog *Ægteskabsbrud* og *Concubinatus*.

Efterat Luther i December 1520 havde opbrændt de kanoniske Retsbøger og den pavelige Banbulle, tog hans fanatiske Tilhængeres Begeistring et stærkt Opsving; de kaldte ham snart den tredje Elias, snart en fra Himlen sendt Engel;*) og alle de Brandskrivter, som han efter dette Aar udgav, hvori han ophidsede til Borgerkrig og til den katholske Religions fuldkomne Udryddelse, vare prydede med et Træsnit, der afbildede ham med en Glorie om Hovedet og med den Helligaand i Skikkelse af en Duc svævende over hans Hoved. Man udsprede tillige det Rygte, at der ved den omtalte Autodafé i Skyerne havde viist sig Engle, som tilkjendegave deres Glæde over denne Handling (!).

Luther havde under al denne Forgudelse opmandet sig til et Mod, som man skulde mene trodsede alle Farer. Han havde saa ofte udtalt sin dybe Foragt for alle Mægtige i denne Verden, og var paa Reisen til Worms bleven

*) De hentydede dermed til Englen, der flyver gennem Himlen og forkynder et evigt Evangelium (Aab. 14, 6).

feiret med saa mange Hyldingsbeviser af sine aandsbeslægtede Venner, at han ankom til denne Stad „fast besluttet paa, at trodse alle Helvedes Porte og Fyrster.“ Til en Abbed i Thüringen havde han sagt: „Beder et Fadervor for vor Herre Christus, for at hans Fader maa være ham naadig!“*) Til en Anden ytrede han: „Vi have foresat os at sætte Skræk i Satan og vise ham vor Foragt;“ og vi have tidligere hørt, at hans Forbundsfæller Hutten og Sickingen havde befriet ham for al Menneskefrygt (!). Det vakte derfor alle Tilstedeværendes Forbauselse, at Luther, for hvem det lige fra Begyndelsen af havde været en staaende Talemaade, at Alt hvad han taledede, skrev og foretog sig, var Guds Villie og Værk, som ingen Magt af denne Verden skulde vove at forstyrre uden at paadrage sig de sværeste timelige Straffe og evig Fordømmelse, — at han under det første Forhør blev i den Grad overvældet af Forsagthed, at Mælet næsten svigtede ham. Det første Spørgsmaal, der gjordes ham: om han vedkjendte sig sine Bøger, besvarede han med et *Ja*; men angaaende det andet: om han vilde tilbagekalde dem, udbad han sig Betænkningstid, og han taledede saa sagte, at selv de Nærmeststaaende havde ondt ved at forstaae ham. Et Øienvidne beretter, at hans hele Holdning vidnede om Angst og Skræk. Uagtet det blev ham betydet, at der ikke var nogen Grund til at opfylde hans Begjæring om Betænkningstid, da han jo godt vidste, hvorfor man havde kaldet ham, tillod Kaiseren dog, at der forundtes ham Betænkning til den næste Dag. Paa denne var han bleven en heel Anden; han nægtede i tillidsfulde og uforfærdede Udtryk enhver Gjenkaldelse**). Han havde nemlig efter Forhøret

*) Paa sit Dødsleie formanede han ligeledes de Omstaaende til Forbøn for den kjære Herre Gud mod al den Fortræd, som Tridentinerconciliet vilde gjøre hans Evangelium (Döllinger: die Reformation. III, S. 274).

*) Efter de ældste autentiske Beretninger om Luthers Optræden er den pompøse Slutning af hans paa den anden Dag holdte

den foregaaende Dag faaet et af de sædvanlige opmuntrende Breve fra Hutten, der stillede afgjørende Begivenheder i Udsigt*) og opmuntrede ham til Standhaftighed; det viste sig ogsaa snart, at Luther fra nu af var forvisset om, at han havde det revolutionære Rigsridderskab i Ryggen.

To Dage efter sin Afreise fra Worms sendte han to Skrivelser, den ene til Kaiseren og den anden til Stænderne, hvilken sidste tillige blev udgivet som Flyveskrivt; dets Titelblad var prydet med de samme Emblemer (Glorien og Duen) som alle de tidligere. Der blev ogsaa præget en Skuepenge med den Indskrivt: „Doctor Martin Luther. Saligt det Liv, der bar Dig!“ og kort efter en anden med Luthers Billede omgivet af et latinsk Vers, hvis Indhold var, at, dersom Luther var en Kjætter, maatte man ogsaa kalde Christus for Kjætter.**)

Under Rigsdagen havde der allerede i Omegnen af Worms samlet sig Skarer af mange hundrede Hestfolk, Sickingen havde ladet sig forlyde med, at han vilde snart gjøre en brat Ende paa Rigsdagen; og Luther propheterede i et Brev til denne sin „Herre og Patron“ (!) fra Wartburg med sin tilvante Anvendelse af Skrivtsteder i det Gamle Testament (om Kananiternes Udryddelse) „alle Pavers, Biskoppers, Høilærdes og andre geistlige Tyranners Undergang.“ Man havde navnlig i den sidste Deel af April havt saa meget mere Grund til Frygt for et Overfald, som Kaiseren ikke engang havde medført en militær Escorte; men Alt forblev roligt endnu nogle Dage ind i Mai, Rigsdagen sluttedes uden Forstyrrelse

Tale, der saa længe har været Gjenstand for hans Tilhængeres Beundring, en aldeles uhjemlet Opdigtelse. Vi mene naturligvis de bekjendte Ord: „Her staaer jeg; jeg kan ikke Andet! Gud hjælpe mig! Amen.“

*) Han hentydede hermed til Rigsdagens Sprængning ved Sickingen, der da var parat til at bryde løs.

***) Hæresibus si dignus erit Lutherus in ullis,
Et Christus dignus Criminis hujus erit.

og voldsom Afbrydelse, og i Juni fik Luther og Hutten den bedrøvelige Efterretning, at Sickingen, efterat Rigsachten var udtalt over Luther, havde fundet det hensigtsmæssigere at tage Tjeneste hos Kaiseren mod Kongen af Frankrig; dog, trods dette lovede Hutten, at han vilde gaae i Døden for sin „Ven og Medarbejder“ Luther; men denne skulde ikke desto mindre snart erfare, at ogsaa han havde svigtet. Kaiserens Underhandlere havde nemlig med stor Klogskab og Kunst forstaaet at afvende det truende Uveir. Luther underrettede i en meget nedslaaet Stemning Melanchthon om sine skuffede Forhaabninger, og beredte ham paa, at de indtil videre vilde komme til at trække Læsset alene!

Det blev efter Rigsdagen mere og mere klart for den bedre og tænkende Deel af Luthers Tilhængere, at han og hans Forbundsfæller og Tilhængere tilsigtede en fuldstændig Tilintetgjørelse af hele Kirkeforfatningen og dermed af alle bestaaende retlige Forhold. Tidligere havde man talt meget om en Reform af Kirken paa Hoved og Lemmer; Luther derimod forlangte, at Kirken i sin Lære, Cultus, Sacramenter og alle sine øvrige Institutioner skulde bryde med hele sin Fortid og ansaae denne Fordring for en berettiget Følgeslutning af hans Overbeviisning om sin Læres guddommelige Ufeilbarhed. Efterhaanden som det Sværmeriske og Grundløse i hans anmassende Paastande blev den besindige og tænkende Deel af dem indlysende, som i Begyndelsen havde ventet, at hans første djærve og hensynsløse Optræden dog i det mindste maatte bane Veien for den saa længe ønskede Reformation, trak de sig tilbage fra ham, og Flere af disse „Mamelukker“, som han kaldte dem, udtalte sig skarpt imod hans Grundsætninger og hovmodige og anmassende Adfærd, saavel som mod det usømmelige altid med Skjældsord overlæssede Sprog, hvori alle hans Skrifter vare affattede; og ikke mindre havde hans Forbund med det politiske og sociale Omvæltningparti, og navnlig hans intime Venskab med den ryggesløse Hutten, ligefra

den første Tid, da dette Forhold blev almindelig bekjendt, havde været til Forargelse for alle sædelige Mennesker blandt hans tidligere Velyndere.*) Selv *Erasmus*, som tidligere havde beundret og opmuntret Luther, erklærede, at han angrede dette, og ahnede de værste Følger af de Lidenskaber, som han havde kaldt tillive og ophidset.

(Fortsættes.)

Storkantsler Thomas Morus af England og Cardinal Fisher.

Det har vakt almindelig Glæde blandt elgelske og irske Katholiker, at Congregationen for Ritus har tilsagt Salighedserklæringen af den ærværdige Cardinal Fisher, første Kantsler ved Universitetet i Cambridge og af den ærværdige Thomas Morus, Storkantsler af Englands Krone. Det turde vel derfor være paa Tiden at belyse disse store Mands Liv og Dyder, som paa Henrik VIII's Tid saa mandig modstode Kongemagtens Angreb paa Christi Statholders Autoritet og modigt gik i Døden for ikke at blive medskyldige i det beklagelsesværdige Schisma, som med Magt skilte det katholske England fra Kirkens Livstræ. Nutildags gjør jo Statsmagten i mange Lande voldsomme Angreb paa Kirkens Rettigheder, ligesom Henrik den Ottende gjorde i England, eller rettere sagt: Staten eller det Parti, som anseer sig for Staten, gjør sig selv til en Gud paa en endnu frækkere Maade end Henrik VIII. Istedetfor Guds Dyrkelse lærer man i Skolerne Statens Cultus; Borgerne forpligtes til at tilstaae det herskende Parti den Ufeilbarhed og Lydighed, som man gjør Kirken stridig. Men til alle Tider gaves der ogsaa tapre, karakterfaste, troende Mænd, som modsatte sig denne Bestræbelse, og to glimrende Exempler paa

*) Dette ualmindelig begavede og i de classiske Studier vel bevandrede Menneske døde kun 32 Aar gammel (1523) i en elendig Tilstand, efter fra sit 20. Aar at være behæftet med en Sygdom, som afskrækkede Alle fra enhver personlig Børning med ham.

saadant opofrende Mod have vi i |Cardinal Fisher og Thomas Morus.

John Fisher blev født i Grevskaftet York i Aaret 1455. Som Kantsler ved Cambridges Universitet blev han Henrik VIII.s Lærer, der senere førte ham i Døden. Da Henrik indledede sine Angreb paa Kirken med Undertrykkelsen af nogle smaa Klostre, sagde Fisher til ham: „Du søger dig i Skoven et lille Stykke Træ, for at skære et Øxeskaft deraf, og, naar Du har faaet dette, vil Du betjene dig deraf for at omhugge hele Skoven.“ En saadan Selvstændighed kunde ikke behage Kirkens Fjende. Han lod sin tidligere Lærer fængsle. Pave Paul III. vilde udmærke Troens modige Forsvarer for hans Bestemthed og sendte ham Cardinalshatten. Da Efterretningen derom indtraf, raabte Henrik: „Lad ham sende sin Hat, hvorhen han vil, jeg skal nok sørge for, at Hovedet, hvortil den er bestemt, er skilt fra sin Krop paa den Dag da Hatten ankommer.“ Og virkelig blev i al Hast Processen imod Kirkefyrsten sat i Scene, og den 21. Juni 1535 faldt Cardinalens Hoved under Bøddeløxen! Fisher var 80 Aar gammel. Hans hele Liv havde været viet theologiske Studier og hans Skrifter bevirkede endnu efter hans Død Conversioner.

Storkantsler Thomas Morus' Liv udgjør et vigtigt og betydningsfuldt Stykke af Verdenshistorien. Hans Mildhed, Retfærdighed, Punktighed i Forretninger, hans absolute Retsindighed og hans store Statskunst gjorde ham populær i England. Hans Sønner, som bad ham om Embeder, fik til Svar: „Mine Børn, lad mig øve Retfærdighed mod Alle. Deraf afhænger Eders Berømmelse og min Frelse. Frygter ikke; I ville stedse have den bedste Deel: Guds og Menneskenes Velsignelse.“ Han traadte fattigere tilbage, fra sit høie Embede, end han havde tiltraadt det, imedens samme havde gjort hans Forgængere til rige Folk. En saadan Mand kunde ikke længe sole sig i Henrik VIII.s Naade. Da Kongen havde besluttet at sønderrive det Baand, som forenede Kirken

England med den romerske Bispestol, nedlagde Thomas Morus sit Embede. Han skulde nu som Rigets øvrige Store aflægge den Ed, at han anerkjendte Kong Henrik som den engelske Kirkes eneste Overhoved. Men man kunde under intetsomhelst Paaskud bevæge ham til at aflægge denne „Supremateed“, der satte Kongen i Pavens Sted. Man kastede ham i Londons Fangetaarn; hans Venner vilde bringe ham til andre Anskuelser, idet de

sagde til ham: „Hvorledes kan Du have en anden Mening end Englands store Raad?“ — „Jeg har paa min Side hele Kirken, som er de Christnes store Raad“, svarede han. Da hans Hustru forestillede ham, at Opholdelsen af hans Liv var nødvendig for hans Kjære, spurgte han: „Hvor mange Aar har jeg da vel endnu at leve i?“ — „Dog vel endnu 20“, meente Hustruen. — „Og for 20 Aar skulde jeg hengive hele Evigheden?“ svarede Morus. Tre Aar hengik imellem hans Fængsling og Henrettelse. Det var tre Bønnens Aar. Da Kong Henrik ikke kunde bringe ham til at fornægte Troen, lod han ham henrette den 6. Juli 1535, næppe en Maaned efter den ærværdige Fishers Martyrium. Han døde uforfærdet som et sandt Blodvidne for sin Tro. Hans Hoved blev ophængt paa en Bro i London, hvor det hang 14 Dage til Skue!

Hospitalet i Montmouth.

Det kan vel være omtrent hundrede Aar siden, at to gamle Kvinder døde i en fugtig Hytte i den lille By Montmouth — man kan gjerne sige — af Sult. Da Graveren havde endt sin Gjerning, forlod en bleg afmagret Dreng, barbenet og med bøiet Hoved Hytten, gik hen ad Landeveien og, efter nogen Betænkning, til en Skomagerbutik. „Mester King“, sagde han hulkende, „jeg har ikke mere noget Hjem; jeg maa bort, langt bort! — vil De maaskee sælge mig et Par Sko?“

„Og hvem skal betale dem?“ afbrød Mesteren ham med et mistænksomt Blik.

„Jeg skal betale dem, saasnart jeg kan, paa min Ære, saa sandt jeg hedder Will Jones“.

Den gamle King rystede paa Hovedet, idet han saae over sine Brillen paa Drengen; derpaa reiste han sig, tog et Par gode og stærke Sko ud af Skabet, gav Drengen dem og sagde: „Naa Will, saa tag dem da; man skal ikke sige mig paa, at jeg har bortviist et fattigt forældreløst Barn. Du vil betale mig dem, naar Du kan, . . . Hvis ikke, desto værre for dig, jeg skal ikke gjøre dig nogen Bebreidelse derfor“.

Drengen takkede og gik videre, efterat han endnu engang havde forsikret, at han vilde holde sit Æresord.

Flere Aar gik; man saae ikke Noget til Will Jones. Mester King, der havde fortalt om sin Handel til sine Naboer, blev udleet, men han svarede: „Will er ikke noget uærligt Menneske. Den som ikke kan betale, kan vel ikke betale; men jeg holder ham alligevel for en retskaffen Knøs.“

Der gik atter flere Aar. Da kom engang et fattigt klædt Menneske gaaende paa Landeveien til Monmouth. Han traadte ind i et Vertshuus ved Byens Port og bad om et Stykke Brød. Den gamle Vertinde afviste ham koldt, og da han gjentog sin Bøn, hidsede hun Hunden paa ham. Tiggeren forlod Vertshuset og gik videre ind i Byen. Han gik da til Borgermesteren og bad ham om at have Medlidenhed med sig: „Jeg er Will Jones“, sagde han, „i mange Aar har jeg flakket om i Verden og søgt Arbeide; men allevegne gik det mig daarligt, og saa blev der mig ikke Andet tilbage end at tye til min Hjemstavn i Haab om, at gode Mennesker ikke vilde lade mig døe af Sult.“

„Skynd dig at komme afsted igjen“, udraabte Borgermesteren. „Montmouth kan ikke underholde Betlere! Du kjender dog vel andre Byer, som ere rigere.“ Og han slog Døren heftigt i efter Will.

Will Jones stod nu atter paa Gaden og saae sig omkring. Da bemærkede han Mester Kings Boutik, som endnu indtog en beskeden Krog i Gaden. Han traadte hen til Mesteren og sagde: „Fader King, vil De ikke give den fattige Will Jones et lille Stykke Brød!“

Mesteren betragtede Tiggeren igjennem sine Brilller og syntes at have gjenkjendt ham. „Ah, Du agter maaskee at betale mig mine Sko?“ spurgte han først.

„Ak nei!“ svarede Will; „ikke denne Gang; men jeg skal gjøre det, saasnt det er mig muligt.“

„Kone“, sagde Skomageren, „det er Will, som vender tilbage fattig og forladt. Han kan ikke betale mig mine Sko; men den som ikke kan, kan jo ikke! Giv ham et Stykke Brød, hans Gjæld bliver derfor ikke større, og han har lovet mig at ville betale.“

Will fik et Stykke Brød, han takkede og kyskede den gamle Mand paa Haanden. „Vær ikke sørgmodig, min Dreng“, sagde Oldingen: „Dit Løfte har ligesaa megen Værdi for mig som rede Penge, og jeg kan godt vente. Prøv din Lykke andensteds!“

Will Jones forlod Byen for anden Gang, og den gamle Skomager tænkte ikke længere paa Skoene. Men

en skjøn Formiddag nogen Tid efter kjørte en prægtig Reisevogn igjennem den lille Byes Hovedgade og standsede foran Skomagerens Boutik. „Fader King“, raabte en den Gamle velbekjendt Stemme, „kom lidt ud, jeg vil idetmindste bringe Dem de Sko tilbage, som De har givet Will Jones, dengang han ikke kunde betale dem.“

„Hillemænd!“ svarede den skikkelige Mester — „Naa, det er dog bedre end slet Intet“. Og han traadte ud af Boutiken og hen til Reisevognen. „Her ere de“, sagde en rigt klædt Herre, der sad i Vognen, og overrakte ham en sirlig lille Kasse. Men de ere i den Grad slidte og sønderrevne, at jeg var nødt til at opbevare dem i denne lille Kasse, for at De kan opbevare dem til en Erindring om mig!“

Mester King var som falden fra Skyerne: Herren var ikke nogen anden end Will Jones; og da han (Mesteren) aabnede den lille Kasse, fandt han rigtignok de gamle slidte Sko, men de vare fyldte med Guldpenge. Før end han kom sig af sin Forbauselse, satte Vognen sig i Bevægelse, og han hørte ikkun en Stemme, der tilraabte ham: „Tænk paa den fattige Will Jones, som nu er Baron og Medlem af Parlamentet!“

Nogle Maaneder senere reiste sig paa Bakken Newland ved den lille By Montmouth, en prægtig Bygning. Paa en sort Marmortavle ovenover Hovedindgangen stode skrevne med Guldbogstaver de Ord: „Asyl for fattige gamle Personer, som Montmouth ikke kan underholde.“

Lord William Jones hævnede sig paa den Maade paa sin Fødeby Montmouth, som havde ladet hans gamle Moder og hendes Søster døe af Sult og vilde have ladet ham selv sidde i Elendigheden, naar Gud ikke havde villet det anderledes.

Kirkelige Efterretninger.

America. En Søvlampe, som er over 300 Aar gammel, blev for kort Tid siden udgravet i Omegnen af den katholske Kirke i Ysleta i Texas. Efterforskninger gave det Resultat, at den ved Aaret 1563 var bleven bragt fra Cordova i Spanien til America. Den bestaaer af det fineste Sølv og er meget tung. Man sendte Lam-

pen til Santa Fé i Ny-Mexico, hvor den blev rensset og poleret. Nu hænger den i den af Franciscanere i Ysleta byggede Kirke.

- Selvmordsmanien griber om sig i de Forenede Stater paa en ligefrem ængstelig Maade, og der hengaaer næppe en Dag, paa hvilken der ikke under de meest intetsigende Paaskud begaaes et Dusin Selvmord baade af Mænd og Kvinder, ja selv af Børn — et tydeligt Beviis for, at det saa høitpriste americanske Opdragelses-system, istedetfor at indskrænke Ugudelighed og Sædernes Fordærvelse, kun tjener til at befordre Calamiteten. — Som et sørgeligt Tidens Tegn kan det ogsaa anføres, at Ægteskabsskilsmisse blomstrer. Ikke mindre end 32 Skilsmisseklager findes for Tiden opførte iblandt de 74 Procestilfælde paa Overrettens Kalender i Connecticut.

Kjøbenhavn. Vincentiusforeningen. I Mai Maaned 1883 bliver det 50 Aar siden Fred. Ozanam, tilligemed nogle Ynglinge i Paris, grundede den første Vincentiusconferents, dette i Sandhed christelige Institut for virksom Kjærlighed til Næsten, som siden har udbredt sig over alle Lande og til alle Verdensdele, Foreningens Generalraad har derfor besluttet at feire dens 50. Jubilæum paa en festlig Maade. Det foreslaaer, at lade læse Messer, for at takke Gud for Foreningens Grundlæggelse og at bede for de afdøde Medlemmer, at uddele rigeligere Almisser til de fattige af Conferentserne understøttede Familier, at afholde et overordentligt Festmøde i Mai, og især at virke hen til Grundlæggelsen af nye Conferentser.

Tankesprog.

Intet skader mere, end naar Folk af Navn og Stand handle forkeert.

H. Chrysostomus.

Mange Herrer sørge bedre for deres Hunde end for deres Tyende.

H. Augustinus.

NB. Rettelse i Nr. 49 S. 176 Lin. 1 fr. o.:
uforlignelige, Læs: uforligelige.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 17. December. 3die Adventssøndag. — 18. M. Forventning af Frelserens Fødsel. — 19. Ti. Ferialdag. — 20. O. (Tamperfastedag) Ferialdag. — 21. To. Thomas, Apostel. — 22. F. og 23. L. (Tamperfastedage) Ferialdage.

Søndagen den 24. December. 4de Adventssøndag og Vigilie til Julefesten.

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8½ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

- 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Sognedags-Gudstjeneste: (S. Nr 46.)

De af nogle Damer i Anledning af Julefesten indsamlede Gaver er til behageligt Eftersyn Søndagen den 24. dennes efter Høimesen i Skolelocalet i Præsteboligen.

Anbefales:

Et smukt udført Oliemaleri af Hs. Hellighed Pave Leo XIII., en Copi udført af Hr. Emil Hansen, hos hvem det staaer til Eftersyn, Saxogade 22, Bb. 1. Med sin smagfulde forgyldte Ramme koster dette Maleri kun 14 Kroner.

Bekjendtgjørelse.

Ved Enke C. M. Jensen's dødelige Afgang er en Portion af Kozlowski's Familielegat til trængende Jomfruer og Enker af den herværende katholske Menighed bleven ledig. De Personer, der ønske at komme i Betragtning ved Uddelingen af denne Legatportion, ville i Løbet af 14 Dage indgive deres Ansøgning. Schemaer kunne erholdes hos Hr. Photograph Straböcker. Kjøbenhavn, d. 8. Decbr, 1882.

Forstanderskabet
for den kath. Menighed.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement. 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedkommissionær, Grosserer Millech, Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

N°. 51. Fredagen den 22. December. 1882.

Indhold: Den hellige Nat. Hvad det er at troe. Dr. Edvard Pusey. Kirkelige Efterretninger: Rom, Kjøbenhavn.

Den hellige Nat.

„Stille Nacht, heilige Nacht.“

Stille Nat, hellige Nat,
Da Guds Søn kom saa brat;
Lod sig føde i Jomfruens Skjød,
Gjorde en Ende paa al vor Nød,
Da blev Julelys tændt!

Stille Nat, hellige Nat,
Paradis blev opladt:
Himmeriges den evige Drot
Steg da ned fra Sit Stjerne-Slot
Som en Frelser paa Jord!

Stille Nat, hellige Nat,
Som har bragt Naadens Skat;
Englene synge med Jubellyd:
„Fred over Jorden til evig Fryd“ --
Julegave fra Gud!

Hvad det er at troe.

(Fortsat.)

Det er noksom bekjendt, at Luther i sin Ensomhed paa Wartburg følte sig anfægtet af svære Tvivl og Betænkeligheder med Hensyn til den Forudsætning, der laae til Grund for hele hans tidligere Adfærd — „at han, den Enkelte, skulde være den Eneste, der havde Ret, og alle Andre være i Vildfarelse, og i saa mange Aarhundreder have faret vild.“ „Hvad“, spurgte han sig selv, „om det nu var dig, som tog fejl og førte saa mange Mennesker i Fordærvelse og til evig Fordømmelse?“ Om han da end fandt en øieblikkelig Trøst i Tanken om, at „Christus havde jo eengang befæstet ham med sit ene visse Ord“ og beskyttet ham mod alle Modstandere, saa vendte hans Ængstelser dog altid paany tilbage, og ikke blot nu, men de forfulgte ham lige til hans Død. Han trøstede sig dog tilsidst sædvanlig med, at alle disse Anfægtelser vare et Kogleri af Djævelen, med hvem han stadigt havde de besynderligste Conflicter og Disputer. Han fattede sig derfor altid igjen, og, i Forvisningen om sit evangeliske Kald, styrkedes han blot mere og mere i den Tro, at hans Samvittigheds Bebreidelser vare djævelske Indskydelser — Fristelser til at opgive Evangeliets hellige Sag.

Virkingen af disse gjentagne Anfægtelser blev derfor ene den, at han, for at berolige sin Samvittighed og retfærdiggjøre sine Bestræbelser for Kirkens Opløsning og Tilintetgjørelse, med Flid arbeidede sig ind i en stedse tiltagende lidenskabelig Polemik. „Det skal være min Roes og min Ære“, sagde han, „og jeg vil det saaledes, at man skal sige om mig, at jeg er fuld af onde Ord, af Skjælden og Banden over Papisterne. Jeg vil skjælde og forbande dem, til jeg ligger i min Grav, og vil ringe dem i Graven med min Torden og Lynen!“ Han kan ikke bede de to første Bønner i Fadervor, uden at led-

sage dem med Forbandelser over Pavedømmet og Papi-sterne. „*Saaledes*“, tilføier han, „*beder jeg isandhed hver Dag mundtlig, og, med Hjertet, uden Afladelse!*“ Ikke blot ansete Mænd blandt hans tidligere Velyndere, men selv en af hans Medreformatorer i Schweits (Bullinger) forargedes over hans idelige Støien og Skjælden. „Han synes“, siger den nyrnbergske Raadsherre W. Perkheimer, med sin frække og kaade Tunge at være bleven afsindig eller besat af en ond Aand.“ Her blot et Par Exempler til Retfærdiggjørelse af denne Ytring.

Messen kalder L. „*en Affødning af Helvede* og et skjændigt Afguderi. Enhver sand Christen skulde vide, at der i det nye Testament ikke er nogensomhelst synlige Præster andre end de, hvem Djævelen ved Menneskers Løgne have gjort dertil. *Præstedømmet er i alle Christne*, men alene i Aanden uden nogen Person og ydre Kjendtegn (ohne Person und Larven). Hvor kommer I Afgudspræster vel fra? (spørger han Geistligheden); hvad er I Andet, end Tyve og Røvere, som har stjaalet Navnet fra de andre Christne! . . . Præster er I ikke. Mærker Jer derfor, hvad I Hyklere og Røvere have fortjent! . . . Alle Pavens Anordninger ere lutter Bedrageri og Løgn, og *Messen* en langt værre Afgudsdyrkelse, end Hedningernes var.“ Luther forsikrer „i Henhold til guddommelig Fuldmagt og Skrivt, at *alle Præster* og Munke ere *Satans Tjenere*, og Alt, hvad de foretage sig, hans Værk, og at man hellere maatte være Bøddel og Morder. end Præst eller Munk;“ og han nævner aldrig Paven uden at geraade i en Paroxysme, der giver sig Luft i en Opfindsomhed af Skjældsord, af hvilke en stor Deel paa Grund af deres uhøviske Cynisme ikke lade sig oversætte. Dette sidste gjælder ogsaa i en ganske eminent Forstand om hans Ytringer om Ægteskabet og Kydskhedsløfter. Mod de tyske Biskopper prækede han ved enhver given Leilighed en fuldstændig Udryddelseskrig, og kalder *Bispedømmet en djævelsk Indstiftelse* og Biskopperne for Djævelens Statholdere. Sit Opraab til alle Bispeddømmers

Ødelæggelse kalder han „Dr. Luthers Bulle“ og lover alle dem, som efterkomme det, Guds Naade og en stor Løn. Universiteterne, som i det foregaaende Aarhundrede vare i en blomstrende Tilstand, men først geraadede i Forfald ved hans og hans literære Haandlangeres og de i hans Skole dannede evangeliske Prædicanters Ophidselser vare bragte i Forfald — dem kaldte han „Molochstempler og Mordergruber“, fordi de dog endnu stode i saa megen Anseelse, at Forældre, der vilde bane deres Sønner Vei til en højere Stilling i Livet, lode dem studere, hvilket han kaldte „at give dem Djævelen i Vold.“

L. havde nemlig en instinctmæssig Uvillie mod alle højere Stillinger i Samfundet, navnlig *Embedsstanden*, fordi han, maaskee uden at være sig det klart bevidst, først ved at ophidse hele Befolkningen mod Kirken og Geistligheden og samtidigt dermed den lavere Adel mod den højere og mod Fyrsterne, og Borgerne og Bønderne baade mod hine og mod hverandre indbyrdes, alt længe havde forberedt et revolutionært Anarchi i Tydskland, hvortil Historien ikke siden det romerske Riges Undergang og Folkevandringens Forstyrrelser har seet Mage.

Under denne vedvarende Ophidselse var dens Udgangspunkt, nemlig *den nye Troeslære*, en Tid lang tilsyneladende traadt i Baggrunden og havde den *revolutionære Agitation* været Hovedsagen. De omvandrende Demagoger og Prædicanter beraabte sig blot efter Luthers Exempel paa Evangeliet og den *evangeliske Frihed*, som den i det Foregaaende omtalte nye Forstaaelse af Christendommens Hovedlære skulde have forundt ethvert Christenmenneske, og i Medfør af hvilken alle Mennesker ikke blot skulde være lige for Gud, men ogsaa i Forholdet til hverandre indbyrdes være hævede over alle de forskjellige i Stand og Rettigheder begrundede Uligheder. Ordene *Evangelium* og *Frihed* havde vundet en saa bedaarende Magt over Gemytterne, at der ikke behøvedes andet Beviis for Berettigelsen af de socialistiske og *communisticke* Tendentser, som i disse Aar (1521—1524)

allevegne sloge Rod i Menigmands Tankegang — end den idelige Paaberaabelse af dette nye Evangelium, som Luther blandt Andet havde anbefalet med de naive Ord, „at Ingen gjerne hører Tale om Lov og Tvang, men at Hvermand gjerne vil høre om Frihed.“ I den skrækkelige *Bondekrig*, i hvilken denne Frihed bar sine fuldmodne Frugter, beraabte Oprørshæren overalt, hvor de kom hen, sig ufladeligt paa det „hellige Evangelium“. Kirker, Klostere, Herresæder i Tusindviis, ja hele Byer bleve afbrændte og plyndrede, Beboerne grusomt mishandlede, naar de modsatte sig „Evangeliets Oprettelse“; og denne bestod i Virkeliggjørelsen af den evangeliske *Frihed* og *Lighed*. Den første betydede altsaa alle Høierestaaendes Undertrykkelse, den sidste en almindelig Plyndring, der selvfølgelig engang maatte have endt med almindelig Armod.

Luther havde iøvrigt i de foregaaende Aar (1522—1524) befundet sig i en stor Forlegenhed med de saakaldte *himmelske Propheter* i Zroickau og Mühlhausen, der unægteligt vare ligesaa berettigede som han til at beraabe sig paa indvortes Aabenbaringer og guddommelig Sendelse. Thomas Münzer angreb derfor Luthers Lære som falsk og ugudelig, og Luther følte sig truffet af den Sandhed, der stod bagved denne Modsigelse; men, begunstiget af Omstændighederne ansaae han sig dog for stærk nok til at rette et kraftigt Angreb paa disse Sværmere. De dreve nemlig deres Fanatisme til en saadan Yderlighed, at det blev ham muligt at fralægge sig Andeel i deres Adfærd. Dog lode Münzer og Carlstadt sig ikke forbløffe af Luthers Fordring til dem, at de skulde bevise deres høiere Sendelse ved Mirakler, da de medrette kunde gjøre den samme Fordring til ham, og virkelig ogsaa gjorde den; men Luther benyttede klogt den Omstændighed til at omgaae denne Fordring, at det „nye Guds Rige“, som disse Sværmere bebudede, skulde bygges paa *Formuesfælledskab* eller paa en almindelig Plyndring af Alle, som eiede Noget, til Bedste for dem, som Intet

eiede. Dette foranledigede de verdslige Myndigheder til at skride ind mod disse Urostiftere. Allerede tidligere havde hans Modstandere forlangt, at han ved *Undere* skulde godtgjøre sin Ret til at omstyrte hele den gamle Kirkeorden, afskaffe, hvad hele den christelige Fortid havde kaldt Christendom og *Christentro*, og til Erstatning derfor byde Christenheden et nyt og falskt Evangelium og en „digtet (d. er fantaseret eller indbildt) Tro“, som man med et træffende Udtryk betegnede hans Lære om, hvori *Troen* bestaaer. Luther havde nemlig i en Prædiken Christi Himmelfartsdag 1522 imødegaaet denne Fordring med den Bemærkning: at, da Evangeliet nu var udbredt over al Verden, vare saadanne Undere som skete i Apostlenes Tid, overflødige. „Men, naar Nøden krævede det, *da maatte vi isandhed ogsaa til at gjøre Tegn*, førend vi skulde lade os Evangeliet forhaane og undertrykke. *Men jeg haaber, at det ikke skal blive nødvendigt* eller komme dertil. Vilde man maaskee forlange, at jeg skulde tale med nye Tunger, da behøves dette ikke, da I jo alle godt kunne forstaae hvad jeg siger.“ (!)

Det fulgte af sig selv, at, naar den christelige Tro ikke bestod i Andet, end at „gribe“ og tilegne sig Christi hele Forløsergjerning og gjøre Alt, hvad Han har gjort og lidt for at fyldestgjøre Guds Retfærdighed, til vor Eiendom, og give ham Alt hvad der er Vort, d. e. alle vore Synder og fortrøste os til, at, om vi end selv ikke gjøre det Mindste for at vinde Guds Velbehag, men vedblive at synde, fordi vi (efter hans Lære) ikke kunne Andet, men blot, hvergang vi have begaaet en Synd, fornye Bevidstheden om, at vi ere i Troen, eller i Naadens Stand, — det fulgte da af sig selv, at Kirkens Sacramenter maatte findes at være aldeles overflødige; og Luther havde allerede i Aaret 1520 indseet dette. Han taledede vel med et vist Forbehold derom, naar han sagde, at det skulde være en fri Sag, om man vilde lade sig døbe eller communicere, saa at Undladelsen deraf dog ikke skilte Nogen fra hvad han kaldte „Kirken“,

ihvorvel han dog tilraadede Daab og Deeltagelse i Nadveren saavel som i Bodens Sacrament som det Sømmeligste, uagtet *Bodens Sacrament*, efter hin Lære om hvad det er at troe, maatte fremfor Alt være aldeles overflødig. Hans *fatalistiske Livsanskuelse* om den menneskelige Villies Ufrihed, og at derfor „Alt i Verden skeer med Nødvendighed, førte ham tillige bestandig ind i andre store Urimeligheder. Han er altid rede til at give Satan Skyld for alt Ondt, som skeer i Verden og navnlig for Alt, hvad der var til Hinder for hans Evangeliums almindelige Anerkjendelse; men han tilmaaler naturligviis ogsaa sine Modstandere en rigelig Andeel i Skylden for alle de Forstyrrelser og Rædsler, som den ved hans Evangelium foraarsagede sociale Revolution affødte: havde de itide hyldet den evangeliske Frihed, da vilde alle hine Udskeielser af Friheden været forebyggede. Hans Modstandere vare jo „Djævelens Tjenere og blinde Redskaber for Fuldblindelse af hans Villie“. Han taler, naar han søger at renske sig for den Beskyldning, at det var hans Oprædten mod Kirken, der fra først af havde fremkaldt alle Tidens Forstyrrelser, som om han antog hele Verdensudviklingen for Resultatet af en bestandig Kamp mellem Gud og Djævelen, men forklarer det dog nærmere saaledes, at Gud tillader alle saadanne fordærlige Hjem søgelser af høiere onde Magter for at *straffe* Menneskenes Synder. Man finder i alle hans Udtalelser herom ikke Spor af christelig Tro paa et viist og kjærligt Forsyn, ja han føler sig endog tiltalt af den hedenske Tro paa et *Fatum* eller en ubøielig Nødvendighed.*)

Saaledes synes idetmindste hidtil Alt, hvad der angik den *nye Læres nærmere Begrundelse og Udvikling* at være et Produkt af Tidens og Omstændighedernes Fordringer. *Luthers Meninger* opstod og forandrede sig efter Beskaf-

*) „Der er ingen fri Villie enten hos Gud eller hos Mennesker“. Angaaende de for Mange utrolige Ytringer om dette Punkt henviser vi til L.' fuldstændige Udtalelse herom. S. Janssen II. S. 379.

fenheden af de Angreb, der rettedes imod dem; og, hvor ofte hans urimelige Paastande end bleve modsagte og gjendrevne, forstod han altid at drukne enhver Modsigelse i de ham saa længe tilvante Ordstrømme. Men Forholdene skulde efter Bondeoprørets for de verdslige Magthavere heldige Tilendebringelse, snart forandre sig og nøde Luther og hans Tilhængere til at forelægge en bestemt formuleret Bekjendelse af deres Tro og begrunde deres Klager over de Misgreb, som de forlangte afskaffede.

Medrette anklagede denne Tids ædleste og meest ansete Mænd Luther for at være den egenlige Ophavsmand til dette skrækelige Oprør, der kostede utallige Mennesker Livet, ødelagde store Landstrækninger, ved at nedbrænde hele Landsbyer i Mængde, nedbryde Kirker, Klostere og adelige Slotte i Hundredevis og for lang Tid ødelægge den almindelige Velstand. Luther betænkte sig ogsaa her ikke paa at vælte Skylden over paa de „Mordprofeter, som havde forført Folket til Opstand“. Han tænkte hermed uidentviveligt paa Münzer og Carlstadt, som directe havde foranlediget oprørske Bevægelser, medens Luther havde ladet det blive ved ideligt gjentagne Forudsigelser om, at Gud vilde straffe Modstanden mod hans Evangelium med Oprør, Borgerkrig og andre store Ulykker. Det fortjener ogsaa at bemærkes, at Bønderne aldrig beraabte sig paa Nogen af disse To, men altid udelukkende paa Luther og hans Evangelium. Men Intet kunde jo bringe ham og hans Evangelium istørre Miscredit end dette. Da derfor det schwabiske Bondeforbund tilsendte ham sine tolv Artikler til Approbation, udgav han et Skrivt, som førte den Titel: „Formaning til Fred paa Grundlag af de schwabiske Bønders tolv Artikler“, i hvis Indledning han udtrykkeligt hentyder til Bøndernes Tillid til ham fremfor til nogen anden Patron. Det omtalte Skrivt, der var deelt i to Dele: en Formaning til de oprørske Bønder og en lignende til Fyrsterne, egnede sig mere til, paa begge Sider at ophidse Gemytterne end til at berolige dem. Han giver nemlig

i alt Væsenligt Oprørerne Ret og vælter hele Skylden for Alt, hvad der baade var skeet og vilde skee, over paa Fyrsterne og Adelen, medens han i en venlig og undskyldende Tone formaner og advarer Bønderne. Ganske anderledes talte derimod Luther, efterat Fyrsterne havde fuldendt deres Rustninger og Bønderne havde lidt det første afgjørende Nederlag. Da offentliggjorde han et nyt Skrivt, hvori han opfordrede de Første til den grusomste og skaanselløseste Fortsættelse af Krigen.

(Sluttes.)

Dr. Edward Pusey.*)

Denne ualmindelige Mands Død (i Septbr. d. A.) har vakt smertelig Beklagelse i Englands Høikirke, men hans Virksomhed vil uagtet hans Død vedvare i mange Aar, ja manskene vinde en stedse voxende Betydning. Dr. *Edward Bouverin Pusey*, Canonicus ved Christuskirkens Collegium, Professor i Hebraisk ved Universitet Oxford, var Fader til den efter ham benævnte „Puseyisme“ eller „Tractarianisme“. Denne aandelige Bevægelse i den engelske Statskirke, som hans Modstandere kaldte „Anglo-katholicisme“, har mægtigt styrket det katholske Element i Statskirken og ført mange af Geistlighedens bedste Mænd tilbage til Moderkirken. Denne Bevægelse have vi at takke for en *Newmann*, *Manning*, *Oakley*, *Ward*, *Wilberforce* og de mange Andre, der ere blevne Englands katholske Kirkes Prydelser, og det maa kun beklages, at deres Ophavsmand ikke selv gennemførte sine An-

*) Efter „Germania“ af 21 Septbr. Vi meddele denne udførligere Fremstilling som et Supplement til den i Nr. 39 givne kortfattede Skildring af Puseys Liv og Virksomhed.

skuelsers sidste Consequentser, men blev staaende udenfor den Dør, han aabnede for Andre. Om ham gjælder, hvad en consequentere Tilhænger af hans Retning, som siden vendte tilbage til den katholske Kirke, *Sibthorp*, sagde om Puseyiterne i det Hele: „Hvor vi nu staae, kunne vi ikke blive staaende; vi maae enten gaae frem, eller gaae tilbage. Hvis Rom har Ret, gaae disse Mænd ikke vidt nok; har Rom derimod Uret, saa ere de allerede gaaede for vidt.“ Pusey gik desværre ikke vidt nok; han førte sine Tilhængere til den katholske Kirkes Dør, men blev, medens Hundreder af disse traadte ind i det herlige Tempel, staaende udenfor, fordi han tog Anstød af mange reent udvortes Ting.

Det er høist mærkværdigt, at den Bevægelse, som udgik fra den Afdøde og førte saa Mange tilbage i Moderkirkens Skjød, egenlig blev kaldt tillive af Bestræbelser for at beskytte den vaklende Statskirke mod „Romanismen“ og Katholikernes ved Emancipationen stedse voxende Magt. Den saakaldte Høikirke (den protestantiske Statskirke) skulde fornemmelig beskyttes mod denne Magt, men ogsaa mod den gnavende Orm, der tærede paa dens Indre: mod dens Medlemmers Frafald og Overgang til de mange fra den afvigende Secter og mod Whigpartiets Stræben efter at rukke dens privilegerede Stilling. Alt dette var Anledningen til den vigtige Forhandling, hvortil den 33aarige Pusey mod Slutningen af Aaret 1833 indbød flere Medlemmer af Universitetet til at forsamle sig i Ærkebiskoppen af Canterburys Hofcapellans Huus. Herfra daterer sig „Puseyismen“. Man blev i denne Forsamling fremfor Alt enig om to Punkter, nemlig: at den eneste Vei til Frelse var Deelagtighed i Herrens Legeme og Blod i *Alterets h. Sacrament* (hvormed Prædikenen, som hidtil var betragtet som den vigtigste Deel af Gudstjenesten, fik en underordnet Plads), og at Biskoppernes og Præsternes *apostoliske Kaldelse* var nødvendig til den gyldige Forvaltning af Sacramenterne. Disse Grundsatninger om Betydningen af Communionen og den

apostoliske Succession forpligtede man sig til, ved Bøger og Tractater*) at udbrede blandt Folket og opfordre alle Kirkens Medlemmer til daglig fælleds Bøn og hyppig Annæmmelse af den h. Nadvere. Disse ikke mere protestantiske, men aldeles katholske Anskuelse blev nu med stor Iver begrundede af Pusey, Newman, Keble og deres Tilhængere i Prædikener, Adresser, Breve, større og mindre Skrifter, og de fremkaldte et aandeligt Røre i Høikirken, som maa kaldes ganske enestaaende.

En ganske overordenlig Opsigt vakte de 90 „tracts for the times“ (tidsmæssige Afhandlinger). Disse vare omfattende paa det store Publicum beregnede Skrifter om Troeslæren, Kirkeforfatningen og Controverspunkterne, som oplevede gjentagne Oplag, indtil Biskoppen af Oxford, paa Grund af det paafaldende Sprog i den sidste af dem, der var forfattet af *Newman*, forbød deres fortsatte Udgivelse. Disse Afhandlinger, der udkom i Tiden fra 1833 til 1841, altsaa i otte Aar, kundgjorde klart Puseyiternes Stræben — at fremstille *den anglicanske Kirke ikke som en protestantisk, men som en Green af den store katholske Kirke*, samt dens Formaal — at tilintetgjøre dens Sammenhæng med Protestantismen, saavidt der endnu maatte være Noget tilbage af denne.

Medens *Luther* og de øvrige „Reformatorer“ Lære og Adfærd blev omtalte i stærke og forkastende Udtryk, bliver den engelske Kirke betegnet som en væsentlig Bestanddeel af den af Christus stiftede katholske Kirke, der ved Reformationen blot afskaffede indsnegne Misbrug, men havde bevaret den ægte katholske Lære, Vielse og Hierarchi.

Denne Kirke er uafhængig af Staten og er berettiget til at afvise dens Indblanding i sine indre Anliggender. Dens Fundament er dens Biskoppers apostoliske Række-

*) d. e. religiøse Smaaskrifter. Deraf Benævnelsen „Tractarianisme“ som eensbetydende med Puseyisme.

følge (Succession), der forplantes ved Haandspaalæggelse.*) Kun de af Biskoppen viede Præster kunne gyldigt forvalte Sacramenterne, hvorfor Puseyiterne henvise anglicanske Christne paa Fastlandet, som ville modtage Naademidlerne, til den romersk-katholske Kirke, da den protestantiske Meddelelse af dem er uden Virkning. Pusey forkastede saavel Protestantismens *formale*, som dens *materiale* Princip**): ligeoverfor den frie Forskning hævdede han *Kirkens* udelukkende Ret til autentisk Udlægning af den h. Skrift, og anerkjendte idetmindste deelviis *Traditionens* Ret, og istedetfor *Retfærdiggjørelsen* „alene ved Troen“ erklærede han sig for et Lærebegreb, der kom det Tridentinske meget nær, efter hvilket begge Dele — *Tro og Gjærninger*, om end paa forskjellig Maade, bevirke Menneskets Retfærdiggjørelse. Sacramenterne ere ikke blotte Tegn, men virksomme Midler for den guddommelige Naades Meddelelse; og, foruden de to „af *Christus* selv indsatte“: Daab og Nadvere, blive ogsaa de øvrige fem, som indsatte af „*Kirken*“, anerkjendte som guddommelige Indstiftelser. Man indrømmer i det mindste *Paven* et „Æresprimat“, idet man med Henvisning til den engelske Kirkes 37. Artikel vel frakjender

*) Dette er siden beviist ikke at være Tilfældet, og det var fornemmelig Erkjendelsen af denne Feiltagelse, der nødte de meest fremragende Mænd blandt Puseyiterne til at opgive den engelske Statskirke og vende tilbage til den katholske Kirke. U.

***) Hvad man for Korthedens Skyld kalder Reformationens *formale* Princip er dens Forkastelse af den levende Overlevering (Traditionen) i Føenig med dens urimelige Paastand, at den h. Skrift er den højeste Autoritet og Dommer i Troesager. Ved Reformationens *materiale* Princip forstaaes Luthers af alle hans Tilhængere godkjendte Paastand, at Mennesket retfærdiggjøres alene ved Troen.

At begge disse saakaldte Principer ere falske, fremgaaer de af, at de gjensidigt ophæve hve ande. Det er nemlig ofte nok beviist, at det sidste er uforligeligt med det første.

ham Jurisdiction over Englands Kirke, men dog kun den factiske, ikke den retslige.

Man seer heraf, hvor nær Pusey stod den katholske Lære, og man har ondt ved at begribe, hvorledes han kunde forlige det med sine øvrige Grundsætninger om Nadveren, med de 39 Artikler at kalde det h. Messeoffer for en „gudsbespottelig Fabel“ og et farligt Bedrag.

Puseys og hans Tilhængeres Lærdom og Talent, de Fortjenester, som de erhvervede sig af det ved dem vakte nye religiøse Liv og deres Stilling som Lærere ved Englands første Universitet bragte det til, at hans Lære overalt vandt Tilhængere, og med rivende Hurtighed udbredte sig fra Oxford over hele Landet, saavel i de høiere som i de lavere Kredse af Samfundet. Torypressen og Biskopperne begunstigede i Begyndelsen den nye Retning, og hele den yngre Deel af Geistligheden, der havde erholdt sin theologiske Dannelse i Oxford, hyldede den. Den tydske protestantiske Theolog Uhden nødtes allerede i Aaret 1843 til at indrømme, at i det mindste 1000 Geistlige havde sluttet sig til denne Skole, og Bladet „Sun“ berettede, at 9000 Sognegeistlige ere Puseyiter.

Men nu skulde et Uveir bryde løs over Pusey. Denne Bevægelses mod Protestantismen rettede Spidse blev i Tidens Løb stedse skarpere og klarere. Mange af dens Tilhængere gik over til den katholske Kirke; og, da den sidste af Tractaterne (den 90., der havde *Newman* til Forfatter) søgte at eftervise, at den anglicanske Kirkes 39 Artikler og de i dem indeholdte Forkastelsesdomme over den katholske Lære ikke traf denne, men blot populære Overdrivelser, som aldrig havde gjældt for Kirkelære: da erklærede sig næsten hele Episkopatet og en Deel af Universitetet imod den nye Skole, og Pusey blev i Aaret 1843 paa Grund af en Prædiken paa to Aar suspenderet fra sit Professorat og Prædikeembede. Han paastod imidlertid, at hans System ene gik ud paa at give den anglicanske Kirke kraftige Vaaben mod Romanismen: de katholske Lærdomme, hvortil hans Forsk-

ninger havde ført ham, vare ikke den *romersk*-katholske Kirkes udelukkende Eiendom; de vare tvertimod i den blevne forvanskede ved Misbrug, men i den anglicanske Kirke ved Reformationen førte tilbage til deres oprindelige Reenhed. Den romerske Kirke var ingenlunde et overordnet, men i det høieste en sideordnet Green af den almindelige eller katholske Kirke.

Uagtet Puseyismen altsaa var fordømt af Biskopperne, uddøde den dog ingenlunde, men slog blot, for at vinde Folket, ind paa en mere praktisk Retning, og indrettede de udvortes gudstjenstlige Former overensstemmende med den katholske Kirkes Ritus. Puseyismen blev nu til *Ritualisme*. I Overensstemmelse med den katholske Betragtning af Gudsdyrkelsen fremhævede man *Offerculten*, som naaer sit Høidepunkt i *Nadverens Helligholdelse* som Hovedsagen, smykkede Communionbordet, som man nu kaldte *Alter*, med Kors, Kjerter og Blomster, vedtog Brugen af Korsbetegnelsen, af latinsk Kirkesang, Fredagsfasten (Abstinents), *Opløftelsen af Hostien*, Virak og Vievand og lagde stor Vægt paa Kjærlighedsgjerninger, indre Religiositet, Bod og Spægelse. Vel forbød Geheime-raadet 1868 alle saadanne nye Skikke ved Gudstjenesten, uden at Ritualisterne dog toge videre Hensyn dertil.

Har saaledes *Pusey* selv ikke naaet Maalet for sine mangeaarige Bestræbelser, saa ville disse alligevel bære blivende Frugter. De ere nemlig for Mange blevne en Bro til den katholske Kirke og en moralsk Magt, hvoraf Forsynet betjener sig for at gennemføre sine Planer med Øriget. Maatte Herren derfor være ham en naadig Dommer!

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den 23. Decbr. d. A. feirer Pave Leo XIII. sit 50aarige Præstetjubilæum. Forat give den h. Fader et Beviis paa trofast Hengivenhed i en skjæbnesvanger Tid, har den italienske Geistlighed besluttet, at frembære det h. Messeoffer paa Julefesten i den h. Faders

Intention og Mening. Sikkerligt ville ogsaa mange andre Geistlige i vor h. Kirke følge dette fromme Exempel, og forene deres Bønner med deres fælleds Faders Bøn, ligesom ogsaa udentvivl ret mange hh. Communioner ville blive opoffrede af de Troende i den h. Juletid for det gudd. Barns Stedfortræder, vor h. Kirkes synlige Overhoved, Pave Leo XIII.

Kjøbenhavn. Vincentiusforeningen. Søndagen d. 10. December afholdt den herværende Vincentiusforening sit sidste Generalmøde for iaar, hvori ogsaa Medlemmer af Conferentsen paa Frederiksberg deeltog. Det maa betegnes som et særdeles godt Varsel for Foreningens Livskraft og Udbredelse, at Mødet var overmaade godt besøgt. Foreningen havde da ogsaa den Glæde at see Hs. Høiærværdighed Hr. Prælatten i sin Midte. Efter at Præsidenten havde indledet Mødet med de vanlige Bønner og Forelæsninger, aflagdes en kort Beretning om Foreningens Virksomhed, hvoraf fremgik, at Medlemsantallet var steget til 23; ialt vare 18 Familier bleven besøgte og havde nydt Understøttelse, deels ved Pengebidrag og deels ved Naturalier.

Hr. Pastor Whitte, som Præses for den nystiftede Konferents paa Frederiksberg gav en kort Beretning om denne. Denne Konferents blev stiftet d. 3. Septbr. d. A. paa de h. Skytsengles Festsdag og tæller nu 10 Medlemmer. Der var endnu ingen Understøttelser bleven uddelte, men derimod samlet en lille Pengesum, som skulde anvendes i dette Øiemed.

Derpaa holdt Hr. Prælatten et længere Foredrag, hvori han varmt og hjerteligt mindede Medlemmerne om, hvor frugtbringende deres Virken kunde være, naar denne lededes i Foreningens Aand. I vor materielle Tid, hvor Kirkens ældgamle Grundsætninger om Lighed og Frihed bleve udlagte saa forkeert, var det netop nødvendigt, at virke imod denne Tidens forkeerte Aand ved at nærme sig den Fattige, ligesom leve sig ind i hans Kaar og Stilling, tage virksom Deel i hans Skjæbne, hjælpe og trøste ham. Det gjaldt jo ikke saameget om blot at yde en materiel Hjælp, thi Foreningen var jo mere end en blot og bar Understøttelsesforening, som kun ydede visse Pengebidrag, og dermed afsluttede sin Virksomhed. Hvad det især kom an paa, var netop at vinde den Fattige for Gud og paa denne Maade at vinde Sjæle for Herren.

Til Slutning henviste Hr. Prælatten endnu til den Nytte, som de ugentlige Sammenkomster og Medlemmer-

nes regelmæssige Besøg hos de Fattige havde for de enkelte Medlemmer selv, og mindede om Guds rige Velsignelse, som ikke vilde udeblive.

Efterat et Medlem havde bragt Hr. Prælaten en Tak for de trøstefulde og opmuntrende Ord, sluttedes Mødet med Bøn.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 24. December. 4de Adventssøndag. Paa Grund af Skriftetiden ingen Aften-Andagt.

Mandagen d. 25. December. Guds Søns Fødsel i Kjødet. 1ste Jul-dag. (I Sct Ansgar: 1ste Levitmesse med Prædiken Kl. 5; efter den stille hh. Messer. Kl. 10; anden Levitmesse, med Prædiken. — I Sct Knud: stille h. Messe kl. 7 $\frac{1}{2}$ og Kl. 8; Høimesse med Prædiken Kl. 9.)

Tirsdagen d. 26. December. Sct. Stephanus' Fest. 2den Juledag (Guds-tjenesten holdes her paa Søndagene.) 27. O. Johannes, Apostel og Evangelist.) — 28. To. De uskyldige Børns Fest — 29. F. Thomas af Canterbury. — 30. L. Octavdag af Julefesten.

Søndagen den 31. December. (I Sct. Ansgar: Kl. 6 Aften høitidelig Takkeandagt med Prædiken og Te Deum.)

Søn- og Fstedags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.

” 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.

” 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.

” 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.

” 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.

” 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

” 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

” 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste: (S. Nr 46.)

Congregationen for Ynglinge.

Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel Mandagen d. 1. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$

De af nogle Damer i Anledning af Julefesten indsamlede Gaver er til behageligt Eftersyn Søndagen den 24. dennes efter Høimesen i Skolelocalet i Præsteboligen.

Anbefales:

Et smukt udført Oliemaleri af Hs. Hellighed Pave Leo XIII., en Copi udført af Hr. Emil Hansen, hos hvem det staaer til Eftersyn, Saxogade 22, Bb. 1. Med sin smagfulde forgyldte Ramme koster dette Maleri kun 14 Kroner.

C. J. Elvius' Bogtrykkeri. Nybrogade 6, Kjøbenhavn.

Nordisk Kirketidende

for katholske Christne.

Tredivte Aargang.

„Nordisk Kirketidende“ udgaaer hver Fredag. Abonnement, 1 Kr. Kvartalet, modtages paa alle Postkontorer og i alle Boglader samt hos Bladets Hovedcommissionær, Grosserer Millech. Store Kjøbmagergade 10, 1. Sal, Kjøbenhavn.

Nr. 52. Fredagen den 29. December. 1882.

Indhold: Mariapsalme Hvad det er at troe. Kirkelige Efterretninger: Rom, Nordamerica. Mariaforeningen. Til Nordisk Kirketidendes Abonnenter.

Mariapsalme.*)

(Wir ziehen zur Mutter der Gnade.)

Vær hilset, Maria, Du Rene,
Du Aandens høihellige Brud!
Du valgte af Faderen ene
Med Ære til Guds Moder prud.
Vær priset Du Englenes Dronning,
En Moder til Himmerigs Konning!
Vær hilset Maria, Du Rene,
Du Aandens høihellige Brud!

Vær hilset, Du Frelserens Moder,
Du Himlenes Stolthed og Pryd!
Forhvert os de himmelske Goder,
De Saliges evige Fryd!

*) Oversat af A. Wh.

Forhverv os en deilig Skjærsommer,
Naar Jesus paa Skyerne kommer.
Vær hilset, Du Frelserens Moder,
Du Himlenes Stolthed og Pryd!

See, Moder! som Børn vi paakalde
Nu her Dit livsalige Navn!
Maria, modtag Du os Alle
I Din barmhjertige Favn.
Bevar os for Helvedes Lue
Og beed, at vi Jesum maa skue!
See Moder! som Børn vi paakalde
Nu her Dit livsalige Navn!

Som Stjernen paa Havet Du lyser
Og frelser fra Skibbrud og Nød!
Min Sjæl! o hvorfor mon du gyser,
Hvi frygter du Helved og Død?
Mon ikke os Jesus har givet
En Moder i Døden og Livet?
Som Stjernen paa Havet Du lyser
Og frelser fra Skibbrud og Nød!

Lov, Priis og Tilbedelse være
Den gode, treenige Gud,
Fordi Han Maria den kjære
Har valgt til den Helligaands Brud.
Giv, Herre! Din Fred til os Alle,
Som barnligt Din Moder paakalde.
Lov, Priis og Tilbedelse være
Den gode, treenige Gud!

Hvad det er at troe.

(Sluttet.)

Den Bevægelse, som L. havde fremkaldt, var nemlig voxet ham over Hovedet, og han saae intet andet Redningsmiddel, end for Eftertiden at *overgive al Myndighed i kirkelige Anliggender til de verdslige Magthavere*. Men denne Overgang fra et fuldstændigt kirkeligt Anarchi til den landsfyrstelige *Absolutismes* kirkelige Souverænetet krævede naturligviis paa Grund af den herskende Forvirring i alle religiøse og kirkelige Forhold længere Tid.*) Aarene 1526—1529 hengik dels med de enkelte luthersksindede eller protesterende Fyrsters Bestræbelser for foreløbigt at ordne deres Kirkevæsen, dels med at modvirke alle de fra katholsk Side gjorte Forsøg paa at tilveiebringe en kirkelig Gjenforening. Da udskrev Kaiseren, som dengang opholdt sig i Bologna, under 21. Januar 1530 den bekjendte *Rigsdag til Augsburg*, fra hvilken Protestanterne datere deres definitive Adskillelse

*) Som et Bidrag til de to Hovedreformatorens Charakteristik fortjener den Iver her at fremhæves, hvormed de allerede strax efter Oprørets Undertrykkelse (1526) søgte ikke blot at rense sig for al Medskyld i det foregaaende Aars Rædsler, men endog at vinde Fyrsternes Naade og Paaskjønnelse af deres krybende Underdanighed, ved offentligt at proclamere de verdslige Magthaveres Krav paa deres Undersaatters ubetingede Lydighed i alle tænkelige Anliggender, endog ligeoverfor Anordninger, som stride baade imod guddommeligt og menneskelig Ret. De tilraadte dem tillige, herefter at føre det allerstrængeste Regimente og overlæsse Menigmand med saa svære Byrder (Livegenskab og strengt Hoveri), for at betage ham al Lyst til at gjøre Oprør. Disse evangeliske Frihedshelte glemte naturligviis ikke at benytte Leiligheden til at give Fyrsterne Anviisning paa den senere paafølgende Inddragning af alle kirkelige og geistlige Eiendomme.

Disse Erklæringer ere saa betegnende for deres Forfatteres hele Adfærd og Tænkemaade, at de fortjene at læses i deres Heelhed. S. Janssen II. S. 575—580.

fra den katholske Kirke og deres Tilværelse som særlige af den uafhængige Religionssamfund. Det Hverv at bringe Orden og nogenlunde Sammenhæng i Luthers forvirrede og leilighedsviis altid i lidenskabeligt affattede polemiske Skrifter meddeelte Supplementer til hans under Paavirkning af en gjennemgribende aandelig Forstyrrelse undfangede „Evangelium“, blev overdraget til Melanchthon — den eneste Mand, som var dette vanskelige Arbeide voxen — og han fuldførte det under ubeskrivelig Møie og Fortrædeligheder fra hans Partifællers Side. I sig selv var det vel umuligt at sammenarbeide Luthers selvmodsigende og løst henkastede Meninger og confuse Paastande, men M. vidste dog med stor Kunst at give sin Fremstilling af alle disse Brudstykker en Slags Lighed med et System, ved at lempe Alt saameget som muligt efter den katholske Kirkelære. Men det hjalp naturligviis ikke. Den af katholske Theologer forfattede Gjendrivelse forkastede den Augsburgske Bekjendelses halve og tvetydige Indrømmelser, og hermed var Skilsmissen mellem den katholske Kirke og de protestantiske Bekjendelser igrunnen for stedse fuldbyrdet, da alle senere Forsøg paa at tilveiebringe en gjensidig Forstaaelse strandede paa Modpartens Umedgjørlighed; det er jo noksom bekjendt, at den Augsburgske Confession indtager den første Rang blandt alle protestantiske Landes Bekjendelsesskrifter eller „symbolske Bøger“, blot med Undtagelse af England og Schweits.

Vi have paa Grund af den lutherske Læres ganske eiendommelige Tilblivelse og Udvikling, anseet det for nødvendigt, ved et kortfattet Overblik over de Begivenheder, som befordrede dens Magt over Gemytterne, at begrunde den i Begyndelsen af denne Artikel udtalte Sætning: at den *katholske Kirkes Begreb* om, hvad det er *at troe*, eller hvori den christelige Troes og det christelige Sindelags indre Væsen bestaaer, ved det sextende Aarhundredes kirkelige Schisma er undergaaet en saa gjennemgribende Forandring, at *Troen* i dette Ords

sande og egenlige Betydning næsten kan siges at være gaaet tabt for de fra den katholske Kirke skilte Religionssamfund*).

Det er nemlig indlysende, at *det at troe*, er betinget af det som er *Gjenstand for Tro*, og naar dette for alle de tidligere Aarhundreders Christne var Apostlenes og deres Efterfølgeres ved *levende Overlevering* (Tradition) forplantede *Lære*, er det klart, at Forkastelsen af den ved Traditionen fra Slægt til Slægt fortsatte Udvikling af Christi og Apostlenes Lære maatte afbryde al aandelig Sammenhæng med Fortiden, og gjøre Troen til noget heelt Andet, end den forhen havde været. Luther og hans Tilhængere protesterede mod Kirkens Læreautoritet, og opstillede *den h. Skrivt* som en ufeilbar Norm eller Regel for Læren og en ligesaa ufeilbar Prøvesteen for enhver Institutions og Cultusforms Christelighed**), uden at tage Hensyn til den Kjendsgjerning, at der vare talrige christelige Menigheder, førend en eneste af det Nye Testaments Bøger var skrevet, og at der vare store og over det romerske Riges forskjællige Provindser udbredte Kirkesamfund, længe før disse Bøger bleve samlede. Under Benævnelsen: „Menneskesætninger“, „Menneskelærdomme“ udrensedes han saaledes af sin Kirke Alt, hvad der var uforligeligt med hans „Evangelium“, hvilket, som ovenfor sagt, egenlig gjorde ikke blot, med Undtagelse af Daaben, alle Sacramenter samt den geistlige Stand overflødige, men erklærede den sidste endog for en djævelsk Institution***), medens han allerede forlængst

*) Denne Paastand er i flere af Cardinal Newmans „Religiøse Foredrag for Katholiker og Protestanter“ Gjenstand for en indgaaende Drøftelse og en fra flere Sider og i flere Tankeforbindelser gennemført interessant Beviisførelse.

***) L. satte altsaa Tro paa den h. Skrivt istedetfor Tro paa Kirken.

***) Dette var et stadigt Thema i hans Skriver, og Aaret før sin Død udslyngede han endnu det famøse Smædeskrift: „Pavedømmet stiftet af Djævelen“.

havde gjort *Menigheden* til den høieste Myndighed i Kirken, og erklæret, at alle kirkelige Handlinger foretoges i dens Navn.*)

Hvad Millioner fra Aarhundrede til Aarhundrede i næsten halvandet Aartusinde havde troet, og talløse Skarer af Martyrer havde beseglet med en kvalfuld Død, det skulde nu i rettroende Lutheraneres Øine være *Menneskesætninger*, medens alle deres „Kirkefaders“ vilkaarlige Paafund skulde ansees for guddommeligt aabenbarede Sandheder! Thi Luther beraabte sig jo uafledeligt paa Gud, som indvortes stadigt oplyste ham og drev ham frem til alle hans Yderligheder; og denne Form, hvori han indklædte alle sine Trudslers mod dem, som forsmæede hans Evangelium, var bleven ham i den Grad til Vane, at han uden mindste Betænkelighed betjente sig af den ved enhver given Leilighed. Det vil heraf være indlysende for ethvert ikke aldeles tankeløst Menneske, at det maa have en ganske egen Sammenhæng med det Factum, at Millioner Mennesker i de siden forløbne Aarhundreder have kunnet leve og døe i Tillid til *et eneste Menneskes* Forsikringer om, at hans Ord var „Guds Ord“ og „hans Mund Guds Mund“, og, at intet Menneske havde vidst hvad Christendom og Tro var, førend Gud sendte Luther for at oplyse Verden om, at alle Fortidens aandelige Idrætter havde været idel Daarskab, og at alle tidligere levende Slægter vare blevne bedragne for Sandheden! Vi kjende ingen anden Løsning af denne Gaade, end at den saakaldte *Reformation* allevegne — efterat Luther, for at redde sig selv og sin Sag fra Undergang, havde lagt hele Kirkemagten i Fyrsternes Hænder og givet al kirkelig og geistlig Eiendom til Priis for deres Rovgjærrighed — blev indført deels ved List, deels ved aabenbar Vold, og at den, efter at være

*) Angaaende denne hartad utrolige Ytring ønske vi, at Alle, der sætte en Ære i at kalde sig Lutheranere, vilde gennemlæse hans udførligste Udtalelse herom i det alt oftere citerede Skrivt II, 365 — 66.

kommen til Magten, etablerede en *Intolerance* mod Anderledestroende og naturligviis især mod Katholiker, som gav sig et saa oprørende Udtryk i de paagjældende Landes Lovgivning*), at man ikke kan undre sig over, at det, som Forholdene dengang vare, lykkedes i Aarhundreder at afspærre de eengang protestantiserede Lande fra al Berøring og Bekjendtskab med den katholske Religion og Gudsdyrkelse. Det var tillige ganske i sin Orden, at den nye Kirkes geistlige og literære Øientjenere gjorde de vedkommende Befolkninger ret fortrolige med den Tanke, at Menneskeslægten i en lang Række af Aarhundreder var bleven bedraget for den sande Christendom, og at Luthers Foretagende var en virkelig „Kirkeforbedring“. (!)

Betragter man herefter nærmere *Virkningen* af denne i Historien ganske enestaaende Revolution: hele Folks og Landes underfundige og voldsomme Løsrivelse fra den af Gud for alle Tider og for alle Jordens Folkefærd bestemte almindelige Kirke, da kan intet alvorligt og redeligt Menneske, som er nogenlunde fortrolig med Fortidens og navnlig denne Begivenheds *virkelige* Historie, unddrage sig den Erkjendelse, at den har været en *stor Ulykke for hele Verden*, og især for det Land, hvis Herskere dels befordrede, dels, medens det endnu kunde skee, ikke forhindrede dens Udbredelse. Thi naar den det Foregaaende givne Skildring af Luthers Angreb paa Kirken begrunder Berettigelsen af vor Paastand om *Troesbegrebets Forvanskning* i de fra den katholske Kirke løsrevne Lande, saa har han tillige ved sin hovmodige Character og sit af Had, Hævnjerrighed og mange andre urene Lidenskaber opfyldte Gemyt viist, at han var alt Andet end en Reformator, ja fattedes endog enhver af de Egenskaber, som ere uadskillige fra

*) Vi henvise herom til Hr. Pastor N. Lindbergs Skrivt: „Om Troesfrihed“, Kjøbenhavn 1881. Dette lille Skrivt giver Læseren et klart Begreb om, hvorledes Absolutismen hertillands har benyttet sin kirkelige Enevælde.

Begrebet om en virkelig Kirkereformator. *Tydskland* har derfor sværest bødet for en Deel af dets Fyrsters Bolen med den kirkelige Revolution, som knapt et Aarhundrede efter at Bondeoprørets Rædsler og Ødelæggelser vare forsvundne, gjorde det til Skuepladsen for Trediveaarskrigens forfærdelige Ødelæggelser, og i vor Tid har hjem-søgt det katholske Tydskland med den langvarige *Culturkamp*, som er en Eftervirkning af dets nordlige Landes Løsrivelse fra Kirken.

Den unaturlige Tvang, hvormed de verdslige Herskere, som de protestantiske Landes kirkelige Overhoveder, ikke blot ved en terroristisk Lovgivning og en streng Censur ængsteligt tilstængede deres Lande for enhver Paavirkning af Catholicismen, kunde imidlertid ikke holde sig længere end i de to næste Aarhundreder I det attende gjorde endelig den sunde Menneskeforstand og den naturlige Trang til Frihed sin Ret gjældende ligeoverfor den i de protestantiske Statskirker herskende ved de saakaldte symbolske Bøger paa budne døde Tro. Den oplyste og dannede Verden begyndte mere og mere at protestere mod den forstenede Retroenhed og det med samme paatvungne almindelige Hykleri og *Fornuften* hævdede nu sine miskjendte og undertrykte Rettigheder saa kraftigt, at de protestantiske Staters strenge Opretholdelse af den statskirkelige Tvang og de symbolske Bøgers Bestemmelser maatte finde sig i at vige tilbage for en Magt, ligeoverfor hvilken den følte sin Afmagt. Fyrsterne og deres Raadgivere havde nu ikke længere Grund til at frygte for, at Folkene efter Aarhundreders Skilsmisse fra den katholske Kirke, skulde ønske Gjenforening med den. Tvertimod; den saakaldte *Rationalisme*, der jo ligefrem var en Frugt af den *evangeliske Frihed* i dennes Anvendelse paa den fri Skrivfortolkning, betragtede i Erkjendelsen af denne sin Oprindelse Symboltvangen og alle Indskrænkninger af den aandelige og videnskabelige Frihed medrette som et Angreb paa Reformationens høieste Grundsætning, og Ingen

selv blandt den lutherske Geistlighed lod sig genere af, hvad der stod i den augsburgske Bekjendelse, og *Forvanskningen af Troen* gik hos Mange over til den fuldkomne Vantro, som naaede sit Høidepunkt i Slutningen af forrige Aarhundrede. Herskerne og deres Raadgivere vare nu ikke blot blevne føielige, men ikke faa af dem protegerede endog Rationalismen og Vantroen. Saaledes saae det tildeels ud overalt endnu i den første Fjerdedeel af dette Aarhundrede; men vi ville her kun tale om det, som ligger os nærmest — vort eget Fædreland.

Den kraftige Reaction mod Rationalismen og Vantroen, som her i det sidste halve Aarhundrede har baaret ligesaa glædelige som kjendelige Frugter, skyldes, som bekjendt, især vor geniale og for den christelige Troes og det christelige Livs Gjenopvækkelse begeistrede Landsmand *Grundtvig*, der begyndte sin Kamp imod Rationalismen med en stor fra den katholske Kirke laant Idee, nemlig den *levende Apostoliske Overlevering* som den oprindelige Kilde til den christelige Troes og det christelige Livs Forplantelse og Fornyelse fra Slægt til Slægt. Ihvorvel han dog snart veg tilbage for Conseqventserne af denne Idee, og siden hele sit lange Liv igjennem kun henviste til det ældste Led i Overleveringen, nemlig den Apostoliske Troesbekjendelse og Daaben som Grundlaget, hvorpaa Christi Kirke er bygget, og som Kilden til det christelige Liv og den christelige Tro, saa har han dog blot dermed bibragt den fra Luther og Reformationen nedarvede saakaldte Skrivttheologi eller den vilkaarlige Fortolkning af den hellige Skrivt et afgjort Dødsstød. Dette er i den Grad kjendeligt blandt Folkekirkens Geistlighed, at man sikkert tør mene, at Rationalismen nu alt længe har været banlyst fra saagodtsom alle dens Prædikestole. Men uagtet vi, i Medfør heraf, vel maae kalde disse Mænd *troende*, der tage det alvorligt baade med deres egen og deres Menigheders aandelige Anliggender, saa kunne vi dog, i Henhold til vore Ytringer i det Foregaaende om den Forandring, Begrebet om, *hvad*

det er at troe, i det 16de Aarhundrede undergik, ikke tilbageholde nogle Bemærkninger, som vi haabe ville blive modtagne med samme Velvillie, som vi ere os bevidste at nedskrive dem med.

Vi have nemlig ved at læse Referaterne af de paa det sidste Roeskildeconvent førte Forhandlinger forundret os over Ytringer netop af flere af de Mænd, som ivrigst bestræbe sig for at virke i Grundtvigs Aand og vinde Anerkjendelse for hans Kirkebetragtning, men dog især forbauset os over den Modsigelse, som en Udtalelse af Conventets Formand fremkaldte, hvilken vi finde i sig selv at være aldeles berettiget og betimelig. Anledningen til denne Conflict var et længere Foredrag af et af Conventets meest fremtrædende Medlemmer om Christenhedens høieste Ideal — Kirkens Eenhed, og om det Sørgelige i den nærværende kirkelige Adspjaltelse. Formanden fandt sig paa Grund af dette iøvrigt i en forsonlig Aand holdte Foredrag og flere om samme faldne Ytringer foranlediget til nogle Anker over de altfor vage og ubestemte Grændser, indenfor hvilke man tænkte sig en mulig Kirkeforening fuldbyrdet, idet han fremhævede Nødvendigheden af en „lærende Kirke og et bestemt Læreindhold“ og advarede mod den „ubundne Frihed.“ dersom det Liv, der for nærværende Tid rørte sig i Folkekirken ikke skulde føre til dens Opløsning. Disse Ytringer bleve paa Grund af den fremrykkede Tid ikke imødegaaede paa Conventet, men først længere Tid efter Forhandlingernes Offenliggjørelse.*)

Den omtalte Indsigelse hidrørte fra to af Grundtvigs ivrigste Disciple, der paa det bestemteste protesterede imod en „fælleds Kirkelære, et eensartet Læreindhold og bestemte Troeslærdomme“, som de fandt uforenelige med Grundtvigs Lære om „Forsagelsens og Troens Ord“, „Troens og Daabens Grund“. Kort sagt, man fandt det ufornuødent, ja endog skadeligt at have en „fælleds og

*) Vi henvise til „Dansk Kirketidende“ Nr 31, 32, 41, 47.

eensartet Lære“, og foretrak al den Vilkaarlighed, der kan rummes indenfor det nysomtalte brede Grundlag, og Ingen syntes at mærke den Selvmodsigelse, hvori man hildede sig, ved tillige at lægge Vægt paa Troskab mod de holdningsløse symbolske Bøger, som siden gave Anledning til endeløse Stridigheder!

Man maa dog her spørge: Skulde denne luftige og svævende Henviisning til Daabspagten virkelig være nok til at forene den adsplittede Christenhed til Eet i Troens Eenhed? Naar man taler om Troen som det absolut Første, og mener, at Troen først efterhaanden „udvikler sig til Lære“, da synes man reent at have glemt, at Guds menneskevordne Ord, førend endnu andre end hans Apostle, og det dog endnu kun med en ufuldkommen Tro havde sluttet sig til ham, idelig taler om sin *Lære*, at der stadigt i Apostelhistorien og de Apostoliske Breve tales om *Læren* som det *Første*, som det Objective i Christendommen, og dens *Anerkjendelse* som Betingelse for det at kunne troe, som det Andet. De Jøder og Hedninger, til hvem Apostlene taledede, bleve troende ved at antage deres *Lære* i Troens Lydighed: „Hvorledes skulle de troe paa den, om hvem de ikke have hørt? men hvorledes skulle de høre, naar Ingen prædiker? Altsaa kommer Troen derved, at man hører, men at man hører skeer ved Guds Ord“. (Rom. 10, 14, 17). Dette „objective Guds Ord,“ som den paagjældende Taler i sit Vilderede tager for eenstydigt med „Fællestroen“, er altsaa netop den af Apostlene forkyndte *Lære*. Det som kommer fra Gud maa dog vel kaldes det Første og det Menneskelige (*Troen*) det Andet!

Naar man endelig anseer de „efterapostoliske Symboler“ for kun at være „særlige menneskelige Fortolkninger af Skrivtens Lære“ og finder, at de to første almindelige Kirkeforsamlinger maa *dadles*, fordi de indskjød „Læresætninger i Troens Ord“, og omtaler et Par tidligere af Meningsfæller foreslagne Smaaforandringer i den apostoliske Troesbekjendelse, fordi disse fandt, at dette inde-

holdt baade Formeget og Forlidt: da troe vi at have sagt Nok for at begrunde vor Paastand, at det oprindelige christelige Begreb om, *hvad det er at troe*, for Mange er gaaet tabt ved den Forvirring som „Reformationen“ har anrettet. Men det har høilig forundret os, at finde Beviser herpaa netop blandt dem, der rose sig af at fortsætte Grundtvigs Bestræbelser for at reformere den danske Folkekirke.*)

Vi slutte denne vor Skildring af den saakaldte Kirkeforbedrings fordærvelige Følger baade for de europæiske Samfundsforhold i Almindelighed og for den christelige Troes ledende, vækkende og forenende Magt over det menneskelige Livs fremskridende Udvikling, med et muligt forgjæves Forsøg paa at bringe dem, der fortrinsvis ansee sig kaldede til at vinde Alle for deres „rummelige Syn“ paa Vilkaaret for kirkelig Enighed og Eenhed, en Forestilling om den katholske Betragtning af Traditionens og Kirkelærens Betydning som den alle Hjerter og Tanker ledende og beherskende Magt i Christi Kirke. Vi troe at give vore Tanker det korteste Udtryk i følgende Ord: Traditionen eller den ved levende Vidner fra Slægt til Slægt forplantede Overlevering om Betydningen af enhver af de christelige Troeslærdomme er et Udtryk for den af Guds Aand gennem alle Tider ledede Fælledsopfattelse af de enkelte christelige Sandheder i deres indre Forbindelse med hverandre. Den er ikke et Menneskeværk, men en øiensynlig Styrelse af den Helligaands guddommelige Forsyn. Troen, *den sande Tro*, der hviler paa en fast og urokkelig Forvisning om, at ikke blot Aabenbaringens i den ældste christelige Bekjendelse indeholdte Kjendsgjerninger, men at ogsaa *Læren* om dem, der fremkalder Overbeviisning og Tro, er Guds Værk, og staaer under

*) Angaaende Grundtvigs virkelige Betydning for denne Kirke vilde vi meget bede Vedkommende om at læse Hr. Bibliothekar Muus' interessante Udtalelser i den sidste Deel af Fortalen til hans „Kirkens Historie i 4de Aarhundrede“.

hans Forsyns Ledelse, kaldes derfor den *guddommelige* eller overnaturlige Tro. De som derfor stille sig ligeoverfor de christelige Sandheder som for enhver blot menneskelig Sandhed, hvilken man altid kan have mere eller mindre Grund til at forbeholde nærmere Prøvelse, og vente Alt af Fremtiden, de ville aldrig blive færdige med deres Undersøgelser.

Kirkelige Efterretninger.

Rom. Den russiske Minister Giers' Audients i Vaticanet har bragt det revolutionaire Italien i Harnisk, da det frygter for, at det diplomatiske Corps ved den h. Stol snart vil faae en ny Tilvæxt i Form af en russisk Gesandt; tilmeld mødte Hr. Giers i Vaticanet i fuld Gala-Uniform, medens han i Quirinalet kun var mødt som almindelig Privatmand. De officiøse Aviser søge nu at trøste hverandre dermed, at de frakjende hans Audients hos Leo XIII. al kirkepolitisk Betydning. Sørgegeligt er det, at dette afmægtige Fjendskab imod Jesu Christi h. Religion, udgaaer fra en Regering, som har sat sig fast i Katholicismens Hovedstad, og som alene ikke indseer, at Italien kun ved den katholske Religions Indflydelse kan opnaae det, som for nærværende Tid fuldstændigt mangler det, nemlig Kraft, Enighed og Vægtfylde i Verden. Iøvrigt skal den h. Fader strax efter Minister Giers' Audients have ytret til Butenieff: „Vi haabe, snart at see Dem blandt de Diplomater, som ere accrediterede hos den h. Stol.“

Nordamerica. Den franske Missionær P. Genin har ifølge Meddelelse fra Philadelphia, al Udsigt til, med Tiden at blive Hersker over Sioux-Indianerne, som have nedsat sig ved Huron-Søens Bredder. Stammens nuværende Høvding Wi-Sapa (Sorte Maane) har nemlig faaet Missionæren saa kjær, at han har bestemt ham til sin Efterfølger, under Navn af Cina-Sapa-Putinkin-Honska (Langskæggede Sortkjole), og i alle militære Anliggender givet ham Høvdingen Fantaka (Pukkeloxe) til Medhjælper. Et mere glimrende Vidnesbyrd om almindelig Agtelse og Yndest kunde der vel ikke gives den for sine tilkommende „Undersaatters“ legemlige som

aandelige Vel lige ivrige katholske Missionær, end at Sioux-Stammen, der tæller 65,000 Sjæle, hvoraf henimod 22,000 Krigere, valgte den elskede „Sortkjole“ til deres Overhoved.

Mariaforeningen

har i det nu tilendebragte Regnskabsaar havt

en Indtægt af.....	790 Kr. 38 Øre,
en Udgift af.....	627 — 23 —

saa at Beholdningen ved Aarets Slutning

udgjør 163 Kr. 15 Øre.

Idet Bestyrelsen herved bringer Foranstaaende til Medlemmernes Kundskab, tillader den sig at bringe en hjertelig Tak til Enhver, der har støttet Foreningen, og derved gjort det muligt at afhjælpe megen Trang indenfor Menigheden. Det er saaledes blevet den muligt at uddele Klæder, Linned, Strømper og Fodtøi m. m. til 36 Skolebørn, 10 Confirmander og 5 Neocommunicanter, samt understøtte 2de confirmerede Piger med Klæder og Linned m. v. til et samlet Beløb af 62 Kr. 9 Øre, og desuden betale til St. Josephs Søstre i Fredericia for afdøde Enke K.s 2de Børn 25 Kr. og Antonie W. 20 Kr.

Trangen i Menigheden er imidlertid snarere ved at tiltage end omvendt, og Bestyrelsen tillader sig derfor at rette en indtrængende Bøn til Enhver, der har Evne og Villie, om i det kommende Aar at understøtte den i dens Bestræbelser for at lindre Trangen i Menigheden.

Anmeldelser om Bidrag modtages af Foreningens Protector, høiærværdige Hr. Pastor Bøhmer.

Til Nordisk Kirketidendes Abonnenter.

Vi underrette hermed vore ærede Abonnenter om, at „Nordisk Kirketidende“, efter en med flere Medarbejdere

stedfunden Forhandling, fra næste Aars Begyndelse vil med samme aarlige Arktal som hidtil undergaae den Forandring, at de herefter hver Uge erholde et Halvark, der indeholder kirkelige Efterretninger og andre mindre Bidrag af blandet Indhold, og hver anden Uge, foruden dette Halvark, et Heelark med særlig Paginering, som vil indeholde længere Bidrag, der tilsammen ville udgjøre en Bog af større eller mindre Omfang. Begyndelsen hertil vil efter et derom af Flere ytret Ønske blive gjort med en kortfattet populær Kirkehistorie, da Savnet af en saadan hidtil i flere Retninger har været føleligt.

Rettelse i Nr. 51 S. 805, L. 19 fr. o. :
Zroickau, læs: Zwickau.

Kirkelig Kalender og Erindringsliste.

Søndagen den 31. December. Sylvester, Pave (I Sct. Ansgar: Kl. 6 Aften høitidelig Takkeandagt med Prædiken og Te Deum.)

Mandagen d. 1. Januar 1883. Herrens Omskærelse.

NB. Nytaarsdag og følgende Søndag afholdes den første Kvartalscollect af Peterspengen — 2. Tl. Octav af Sct. Stephanus. 3. O. Octav af Sct. Johannes. (Kl 8 $\frac{1}{4}$: Messe for Ansgariusforeningen.) — 4. Tø. Octav af de uskyldige Børns Fest — 5. F. Vigilie til Epiphantie (uden Faste). Kl. 8 $\frac{1}{4}$: Broderskabsmesse til Jesu guddommelige Hjerte; kl. 7 $\frac{1}{2}$ Aften Broderskabsandagt.

Lørdagen d. 6. Januar. Herrens Aabenbarelse Fest, eller: Epiphantie, ogsaa kaldet: Helligtrekongers Fest. (Gudstjenesten holdes som paa Høitidsdagene)

Søndagen d. 7. Januar. Iste Søndag efter Epiphantie.

Søn- og Festdags-Gudstjeneste:

Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 7 og 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel, Kronprindsessegade 42.
" 8 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 stille Messe med Homilie i Hospitalet, Griffenfeldtsgade 44.
" 9 Høimesse med Prædiken i Sct. Knuds Capel.
" 10 Høimesse med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.
" 10 høitidelig Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

Efterm. Kl. 5 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.

" 6 offentlig Andagt med Prædiken i Sct. Ansgars Kirke.

Søgnedags-Gudstjeneste :

- Form. Kl. 6 stille Messe i Klosteret, Toldbodveien 14.
" 6 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Hospitalet.
" 7 stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 7 og 7 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Jesu Hjertes Capel
Kronprindsessegade 42.
" 8 $\frac{1}{2}$ stille Messe i Sct. Andreas Kirke i Ordrup.
" 7 $\frac{3}{4}$ stille Messe i Sct. Ansgars Kirke.
" 8 $\frac{1}{4}$ stille Messe i Sct. Knuds Capel.
Almindelige Skriftetimer: paa Søndagene Kl. 6—12 Fm.
" Søgnedagene Kl. 6—9 Fm.
" hver Lørdag Kl. 5—8 $\frac{1}{2}$ Eftm.

Taksigelse.

Ved den af Elisabethforeningens Bestyrelse foranstaltede Indsamling til en Julegave for Menighedens Fattige er der iaar indkommet et Beløb af 185 Kr., som af Foreningens Damer blev anvendt til Indkjøb af Fødevarer og Juleaften uddeelt til 34 Familier og nogle enestaaende Personer — i det Hele omtrent 107 Individuer — hvem Velgjørheden saaledes har beredet en særdeles stor Festglæde. Paa alle disse Trængendes og egne Vegne tillader Bestyrelsen sig herved at udtale en ret inderlig Tak til alle ædle Velgjørere og Velgjørerinder med Ønske om Guds rigeste Velsignelse til Gjengjæld.

De Herrer Directeurer

af den hellige Barndoms-Forening i de respective Menigheder indbydes til ved Begyndelsen af Januar Maaned at sende Medlemmernes Offer til Undertegnede. De ville ogsaa behage at meddele mig, hvor stort Medlemmernes Antal er, hvormange Afdelinger der ere dannede, og hvormange „Aarbøger“ de behøve; interessante Meddelelser om Foreningens Virksomhed ere velkomne.
Odense, den 21. December 1882.

J. C. Lichtle

Mødreforeningen.

Tirsdagen d. 2. Januar 1883, Kl. 8 $\frac{1}{4}$ holdes den h. Messe for Mødreforeningen.

Mariacongregationen for Mænd.

Søndagen d. 7. Januar Kl. 8 $\frac{1}{2}$ Fælledscommunion i Jesu Hjertes Capel.

Ægtevielser

i Sct. Ansgars Kirke.

Staaltraadsarbeider Stephan Odsadlik og Vilhelmine Victoria Marie Olsen (16. Nov.) — Tjenestekarl Peder Christian Jensen og Marie Caroline Willers (26. Nov.) — Ludvig Nielsen og Marie Veronica Jansen (16. Decbr.)

Dødsfald.

Enke Catharine Marie Jensen (2. Nov.) — Portritmaler Christian Frederik Christensen (22. Decbr.)

C. J. Elvins' Bogtrykkeri, Nybrogade 6, Kjøbenhavn.